

PM.
2296
1358
1872
SOA

HO I'WI Y OS'DOS HĀH

NEH

CHA GA'O HEE DUS

GEE IH' NIGA'YA DOS'HĀ GEE;

KUH HE NI O DI YĀ NA WĀH'SYOH

NA GO'I O DUK.

Bill, M. T.

THE FOUR GOSPELS/

AND THE / 21255

ACTS OF THE / APOSTLES,

IN THE / SENECA LANGUAGE. //

BUREAU OF
AMERICAN ETHNOLOGY

JUN 2 1916

LIBRARY

NEW YORK:

AMERICAN BIBLE SOCIETY,

INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1872.

NO I'WI YUS'DOSHĀH NE CHA GA'O HE DUS

He'ni o ye'āh ho'ya dōh

N E M A T T H E W.

O I'WAH I.

NEH ne ga'ya'dos hāh ne wat'hyu'o wih ne da-ga''wa ji'yā da dyēh' neh huh' ho'nā gāā dōh ne Je sus Christ, ne ho'a wak ne Da vid, neeh ho'a wak ne A bra ham.

2 A bra ham ho deh'dos oh ne I saac: I saac ho-deh'dos oh ne Ja cob: Ja cob ho deh'dos oh ne Ju das, kuh neh dā'nōn dā'nōn deeh.

3 Ju das ho deh'dos oh ne Pha rez, kuh ne Za ra, nō-wan'di a wak ne Tha mar: Pha rez ho deh'dos oh ne Es rom: Es rom ho deh'dos oh ne A ram:

4 A ram ho deh'dos oh ne A min a dab: A min a dab ho deh'dos oh ne Naas son: Naas son ho deh'dos oh ne Sal mon:

5 Sal mon ho deh'dos oh ne Bo oz, neh Ra chab ho-wa'wak: Bo oz ho deh'dos oh ne O bed, neh ne Ruth ho wan'deh dōh: O bed ho deh'dos oh ne Jes se.

6 Jes se ho deh'dos oh ne Da vid, ne go'wāh go waah: Da vid, ne go'wāh go waah ho deh'dos oh ne Sol o mon, neh nō wa'wak ne U ri as yaeh tyōh'gā'āh.

7 Sol o mon ho deh'dos oh ne Ro bo am: Ro bo'am ho deh'dos oh ne A bi a: A bi a ho deh'dos oh ne A sa.

8 A sa ho deh'dos oh ne Jo sa phat: Jo sa phat ho-deh'dos oh ne Jo ram: Jo ram ho deh'dos oh ne O zi as:

9 O zi as ho deh'dos oh ne Jo a tham: Jo a tham ho-deh'dos oh ne A chaz: A chaz ho deh'dos oh ne Ez e-chi as:

10 Ez e chi as ho deh'dos oh ne Ma nas ses: Ma nas-

ses ho deh'dos oh ne A mon: A mon ho deh'dos oh ne Jo si as.

11 Jo si as ho deh'dos oh ne Jech o ni as, kuh ne dă'-non dă'nōn deeh, neh hó o weh chi ga'a wihs neh sha'o-wan di'aah ne Bab y lon.

12 Neh no năh' neh huh' chi o'wan di'yah theeh ne Bab y lon, Jech o ni as wa ó deh dooh ne Sal a thi el: Sal a thi el ho deh'dos oh ne Zo ro ba bel:

13 Zo ro ba bel ho deh'dos oh ne A bi ud: A bi ud ho deh'dos oh ne Eli a kim: Eli a kim ho deh'dos oh ne A zor:

14 A zor ho deh'dos oh ne Sa doc: Sa doc ho deh'dos oh ne A chim: A chim ho deh'dos oh ne Eli ud:

15 Eli ud ho deh'dos oh ne Ele a zar: Ele a zar ho deh'dos oh ne Mat than: Mat than ho deh'dos oh ne Ja cob.

16 Ja cob ho deh'dos oh ne Jo seph ne' yòh ne Ma-ry, neh' ho wa'deh doh ne Je sus, neh Christ ho wa'-yas doh.

17 Da neh' ne gagwe'goh he'ni yo''wa ji'yă net, dyiuh saah' ne A bra ham kuh he'ni yo''o weh'' ne Da-vid, wws hă' ge'ih' sga'eh ni yo''wa ji'yă neet: neh huh', de dyiuh'saah ne David, kuh he'ni yò'o weh'' ne Bab y lon gēh sha'o wan di'aah, wws hă' ge'ih' sga'eh ni yo''wa ji'yă neet: neh huh', kuh, de dyiuh'saah neh sha o'-wan di'aah ne Bab y lon, kuh he ni yo'o weh'' ne Christ, wws hă' ge'ih'' sga eh ni yo''wa ji'yă neet.

18 Da neh, dih, neh sha ă'nă găăd' ne Je sus Christ, nă dah' ni ya'wăh oh: Neh no'noh''ăh Mary chi o'non-di''wih sah'oh nă'o di nyaak' né Jo seph, ah soh', sho, dah de'o non'dih heh oh, on da'de gah'ă yos'oh heh deh-ja'go yah'dos gah'ah, neh neh huh' ni yu ye'ăh Not wais'-hă do găh'dih.

19 Neh, dih, ne Jo seph, ne' yòh, heh tgai'wa ye'ih ni o'gweh doh dăăh, heh tăh'ăh de'ó ga yăs' na'sha guh'-să na'et gânt nō gwe'neh, ha weh'oh, o dah'seh doh'gēh ă ske'yat gah, ănt khe''ya dos'yoh heh ă skhe'yat gah.

20. Neh, dih, nah'soh de a'yah do'weh da'noh nă gă, nă' nah a'wăh, ho o'yah ge'o noh Na yah'da gwên ni'yuh ot'ha'daht' he'a gaht, o e'săh da go, ha wă'ăh seeh, ha wă, Jo seph, iis, ne' ya'a wak' ne Da vid, să noh ăh sah'dyohk na'she guh ne Ma ry ne de snii, neh săh'ăh, he-ni ya'go dyah'da dye'ăh heh deh ja'go yah'dus gah'ah neeh neh huh' dya weh'dah goh Not wais'hă do găh'dih.

21 Neh na'ji noh nă'yon'deh dooh, Je sus, [cha go'yah-da gwus,] ă eh'syas duk; neh, săh'ăh, ha'o hwa'h' ă cha-go yah'da gwa oh na o'gweh dah he'ga'yăh no di'wa'neh-ak'săh shoh'.

22 Ga gwe'goh nă gă' neh huh' ni ya'wăh' oh, neh noh-gai'wa ye'ih neh thos nyiêh'oh Na'wên ni'yuh, neh ho'gwa ho wă'nit găh'dah goh ha yah'da dek, no do'găs da'ni-ak, ha wă,

23 Nă' dah neh'huh nă'ya'wăh', neh ne ya go''gweh-da'seéh' ah'soh go yah''da wa'doh', ă ye ne'oh heht: neh, kuh, ă'o wan deh'dooh' na'ji noh; neh kuh, ă'o wa yas'thaak, Em man u el; neh' găn doh', ne de ga''wă nan'-de nyooh', De dwa'di' Na'wên ni'yuh.

24 O năh', naeh, ne Jo seph sha'at găh ho dah'o noh, neh huh' na'o yă na'wăh no'o yah ge'o nah Na yah'da-gwên ni'yuh na oh'ni go'oh dăs; neh neh do găs', sho, wa'o di nyaak' ne' yoh,

25 Neh, kuh, ne tăh'ăh deh sha'go yăn'deh oh he'ni-yo'o weh' sha''o wan deeh'dooh' ne dya go'deh doh'goh: neh ne Je sus ho'wa ya soh'.

OI'WAH II.

NEH no năh' ne Je sus sha ă'na găăd' ne Beth le-hem tga non'da yăh, heh tga nok'da yăh ne Ju de a, neh dwă năs'hă de nyok chi go'wăh go waah ne Her od, nă' nah a'wăh, tgăăh'gwit găhs'gwa da ă'neh duk no'gweh, naah'de yoo' ho dih'ni go'ă yăn dahs, Ma gi ha di'ya soh, neh huh' ho di'yos oh ne Je ru sa lem.

2 Ho nă, Ga ăh' ne găh no'na gă doh' ne go'wăh go-

waah' ne Jews no' n_o ăn'joh dăh'? neh, săh'ăh, ne ho'-
o weh tgăăh'gwit găhs'gwa wah a'gwa găh' no'jih'soh-
dah; neh, kuh, ne găh wah a'gwa yoh'duk nă'sha gwa'-
dă na yă'os.

3 Neh, dih, no năh' ne Her od, ne go'wăh go waah
sha'i wa'ok hoo_h nă gă, we suh' oht hoh'ni goh hăăh'gwăh;
haeh gwah', kuh, ga gwe'goh no'gweh he'ga non'da yăh
ne Je ru sa lem.

4 Neh, dih, no năh' sha a'go yah'de'o ek ga gwe'goh
na'di go wa năs ha di'yah'dont hwus, kuh ne sha go'di ya-
do nih ne găn dyuh'gwah gēh, ha go'ya'on do_h ga ăn dih-
gwa'o weh na'ă na găăd' ne Christ?

5 Neh no' wă'ăh seeh, Neh neh Beth le hem' tga non'-
da yăh, he'yo'ăn'ja deh ne Ju de a; năn dah', săh'ăh,
ni'ga ye'ăh ho'ya do_h' no do'găs da'ni ak;

6 Neh, kuh, niis, ne Beth le hem, he'o weh dyo ăn'ja-
deh ne Ju da, tăh ăh, naeh, deh svs'thoh he'ni yoo_h' ne
ga nok'da yăn do_h' ne Ju da; neh, săh'ăh, niis gēh
ănt ha'ya găht ne Thă no_h'do ăh, neh ănt ha'go yăn'no_h-
do'ni ak na go'gweh dah Is ra el.

7 Da o năh' ne Her od o dah'seh do_h'gēh he a'go no'-
goh' nă' no'gweh ne Ma gi, ha go'i wa'dah gwah'seeh'
he ni yo'wah gēh shah'o yăn deet'heht no jih'soh dah.

8 Ha go'hăh oh neh huh' ha'ă no_h'get ne Beth le hem,
ha go'yă ăh'seeh, ha'wă', Swah'dăn dih', swai'wih saak
no do'găh oo_h' he'a yah'da deh naak sah'aah; neh, kuh,
no năh' ăs hes'wa găh, dănt sgwa'o nya'neh', kuh; neh
năh iih ne neh huh' ha'geeh'; a'e ya'dă'na yă'ăs năh'
iih.

9 Neh no năh' ho na'o găh he'na'yeă'nooh ne go'wăh go-
waah, ho no_h'dăn dyoo_h; da, nă' nah a'wăh, neeh' shah-
ga'jih soh'daat tho di'gă nah tgăăh'gwit găhs'gwa, o'ăn-
do'gwa he ya'we nooh he'wa'o ne no'an dyiēh; neh huh'
he yu'ăh heh'oh heht gă'gwa o do'găh do_h he'ăh dyoh na'-
ak sah'aah.

10 Neh, dih, no năh' sha'a di găh' no jih''soh dah, neh
naah'de yò dohk' we suh' wa'ă nan do_h ha'ăh.

11 Neh, kuh, no năh' neh huh' he'o di yoõh heh tga-
noh'sòt, ho'wă gă' naak sah'aah, neh, kuh, ne Ma ry,
no'noh'ăh: neh, no di'yah'dye'năh oh, ho wan'dă na'yă-
nii: neh, kuh, no'na'weh să'gwăh' he'o weh i waat no-
nas'hă no'nyvs hăh; ho wă'ge o nii, ho wă'wii oh, jit-
gwăăh'ăăh năh o'wis doh'dăh: neh, kuh, no so'wah dah
ga să'no gah'oh shoh'oh, frank in cense, kuh ne myrrh
ga ya'soh.

12 Da neh', dih, Na'wên ni'yuh ha go'o wiih no e'-
săh da go'gwa, neh na'gă ak neh ho'gwa theh'sho-
ne'nooh heh thăh dyoh' ne Her od: neh huh' hes-
ho'ne nooh tho no'ăn ja deh', o'yah ji'gwa hes ho'neh-
dah'goh.

13 Neh no năh' chi sho'noh dân dyoõh', nă' năh a'wăh,
o năh' no'o yah ge'o nohs'hăh Na'wên ni'yuh o'yăn deet'
ho da'do ni ha yah'da deh' ne Jo seph, o e'săh da go'gwa;
ha wă'ah seeh, Dīs daht, de e'jah dak naak sah'aah, kuh
no'noh'ăh; swa deh'guh, Egypt dyo ăn'ja deh hă swa'-
deh gwvs'hăăh; neh huh' sho hăh sih'dyon dahk he ni-
yò'o weh' hăs go'o wi; neh, săh'ăh, ne Her od ă o'-
yah dih'saak naak sah'aah, neh a'i'wah doht ho'heh.

14 Da neh, dih, no năh' det ho'dah oh, he a'go aah
naak sah'aah, kuh no'noh'ăh, neh so'eh; neh huh' he-
a'we nooh ne Egypt dyo ăn'ja deh.

15 Neh huh' sho he ăh'dyoh, he'ni yò'o weh' he a'we-
e yoõh' ne Her od; neh neh huh' ni ya'wăh oh, o i'wa-
ye'ih oh na'wă năh Na'wên ni'yuh ne ho'gwa ho wă'nit-
găh'dah goh ha yah'da deh no do'găs da'ni ak, ha'wă', E-
gypt gēh hēs he'no goh ne'a wak.

16 Da neh', dih, ne Her od, no năh' sha ă'ni nan dok,
neh'gwah no wan dân do'nyah doh nă' no'gweh ne Ma-
gi, neh naah'de yò dohk' oh tha'de nyăh'dohk: wa a'-
dăh haht, kuh, wă'o wă năh'wănt huh ga gwe'goh na dik'-
sah shoh'oh, he'ni yoh' Beth'le hem' tha di'na geh; ga-
gwe'goh, kuh, ne wak'da dyiēh ha di'na găă dyiēh; neh-
huh' dyuh saah' ne dek ni' hēs ho'di ă hwăh, ga oh',
kuh, dyu gon'dah goh, he'ni yò'o weh' chi wa'eh sha'i-

wvs'hă wiĥ neh ha go'i wa'dah gwah'seeh nă' no'gweh
ne Ma gi ha di'ya soh.

17 O năh' o i'wa yeih'oh no'os nyiĕh'oh no do'găs da'-
ni ak' Je re mi ah, he' a wă,

18 Neh ho'oweh ne Ra ma ho wan'di wă'na o găh,
de ă'noĥ sânt hwvs'; neh, kuh, nă'nos'dă'oyoh; we-
suh', kuh, hă non'dă nahs: Ra chel de o'wă nos'dă nih
ne guk sah'dah shoh'gă aah: tăh'ăh, kuh, deh a'oh a'ya-
go ga yăh da'yon dah'ni gon'do nyooĥ, neh gai'oi nih heh
deh shă'no heh.

19 Da neh, dih, no năh' chi a'we e yoh' ne He rod,
nă' nah a'wăh, no'o'yah ge'o noĥs'hăh Na'wën ni'yuh o-
e'sah da go wa o'yah da'do gah'theht ha yah'da deh' ne
Jo seph, E gypt ho weh, ha wă'ah seeh,

20 Dis daht, de e'jah dwk naak sah'aah kuh no'noĥ'ăh,
neh huh' ho sa'sceĥ' he tho no'ăn ja deh ne Is ra el: o-
năh', naeh, deh shă'no heh nă nih'saas gwah na'owă nyuh
naak sah'aah.

21 O năh' det ho'dah oh, det ho'aah naak'sah'aah, kuh
no'noĥ'ăh, neh huh' nah dēt''ho ne'nooh' ho'no'ăn ja deh
ne Is ra el.

22 Neh, gwa', no năh shai'wa'ok neh'gwah neh Ar-
che la us dēt hă'noĥ do'ah ne Ju de a, neh sho dyah'-
don dah'goh noĥ'ni'gă aah' Her od, o năh' hoh dyuh'oh
ne' neh huh' ho'sa eh': neh, dih, heh Na'wën ni'yuh
wa oh''dya wă'ăn dăh' no e'săh da go, o năh shot ga'ă-
gwăh, neh huh' he a'we nooh Gal i lee dyo'ăn ja deh.

23 Neh huh', dih, he'o yooĥ', he o'na găă doĥ' het ga-
non'da yăh ne Na za reth ga ya'soh; neh no i'wa yeih'-
oh he'ni o di'wă na'wăh''oh no di'do găs'da no'ni ak, Neh
Na za rene ă''o wa yaas'thaak.

O I'W A H III.

NEH dwă nîs'hă de nyok' ho yos'oh John ne Bap-
tist de o'di o'gwah do'on dyiĕh he'oweh de a'di'na-
ge nyoh' ne Ju de a,

2 Ha'do'neh, Do sa'swa de nih' ne swah'ni go'ah'gẽh; neh sãh'ãh, ne gã'o yah'gẽh o i'wah'gẽh ne dwã noh'do-ohs'hã gwẽn-ni'yuh' o'nãh' oh ga yoh'.

3 Neh sãh'ãh nã gã' ho'dooh' no'snyieh'oh no do'gãs-da nih, E sa i as, ne'a wã, Neh na'wã nah' ho i'wa no'da-dyiehs' he'o weh' de'a di'na ge nyoh', swa dẽs'yo nih hã'-a'we no'on dyieh' Na yah'da gwẽn ni'yuh', ã yo'do gãh'da-noonk hot'a'de nyoh'.

4 Neh sha a'yah daat ne John, ho syo'nyah do'noh ne ga'nyah'sgwaat o'ah'dããh; neh, kuh, ne gã noh' gah-heh'sah' de ot'hwa hãh; neh, kuh, i'aas no gwã'yuh dah, lo cust ga ya'soh; oh noh'gont', kuh, o wã'nah', ne ga-ha'da go'khaah.

5 Neh huh' he'o ne'nooh' he'o weh' it'hehs Je ru sa lem tho noh'dãn dyooh, ga gwe'goh, kuh', ne Ju de a, haeh-gwah', gwah huh', ne wak'da dyieh ne Jor dan.

6 Neh, kuh, neh ho'o weh ne Jor dan wa'a go ye'ãh-dah'gwãh ne bap tism: neh de o'non doh'hi yããh ho-di'wa'neh a goh'.

7 Neh, gwa, no nãh' sha a'go gãh ho nont'gah deh ne Pha ri sees kuh ne Sad du cees ho di yoooh neh nã a'-go ye'ãh dah'gwãh ne bap tism, ha go'yã ah'sech, O iis, ga wa ji'yã deh no'des haes'dat goh, soo, eh chih'ni go'ãn-da'doh' na'e swah nya gãs' ne ga noh'kwãs hãh da'weh'?

8 Neh, dih, neh swai'oh dũs'hã yãn'deh do'ok heh do-gãs de ji'swãh ni'go'ãn de nyoooh'.

9 Sã noh', dih, ã di'swih' ne swãn'noh do nyos'hã go, Neh sãh'ãh, nih, neh A bra ham sha gwah'nih; neh, sãh'ãh, neh'huh noh gwã'as, ho gwe'nyoooh' Na'wẽn ni'yuh nã gã gah'sgwãã ge'oh na'a go'yah da'ges guh neh a'ok sah'dah shoh'gã ak ne A bra ham.

10 Neh, dih, o nãh ne'wah neh huh' he ga'eh na do'-gãh nok de'ãh gẽh ne gã'i doh; neh, dih, gai'o nih, hah'de ge'on da ge, neh tãh'ãh' deh wa'yo nt hah no'yi-yuh, nã gã'on dyah'go ok; neh huh' hã wan'dyo ok no-jis'dah gẽh.

11 Iih, naeh, do gãs' oh gwa'ye ãh'dah gwãh ne bap-

tism o'ne ga nòs oh gye'äh duk, neh do'sa swäh'ni go'än-de nih; neh, gwa, neh nănt'heh nah'găäh, we suh' hah has'des hăäd, naeh he'ni waa gyăh' niih: tăh'ăh, kuh, niih tah'de gye'ih o'ga di'on dah'go ok na'kha wi'h-sek no'oh dah'gwah: ha'o hwah', nach, ă she swa ye'ăh-dah gwăh' ne baptism, neh ă an'dye'ăh duk' No twais'hă'do găh'dih, kuh no jis'dăh.

12 Neh ha ah' na'gae'h'da''wak thah, neh, kuh, neh tga gont' ănt has'ah dah'jih he'o weh hat gwah'es thah: neh no nan'jah ă e'ok ha'ge'on dah'gwah: neh gwa', naeh, nă a'ăh daah no gae'h'dah ă a'ye'ăh'duk ne deh-wahs'swas no jis'dah.

13 O năh' neh huh' nět ha'we nooh' ne Je sus, neh-huh' da ah'dăn dih ne Galilee, he'o'yo's oh ne Jor dan, he'o weh ni'ehs ne John, neh, hae'h'gwah, nă o'ye'ăh'-dah gwăh ne baptism.

14 Neh gwa', ne John wa o'is dăh, neh na'a wă, iih ne găh de'yu do'ăn jooh aa'sgye'ăh'dah gwăh' ne baptism: neh, găh, niis oh sgyah'do wăht?

15 Neh, dih ne Je sus dīs ho'wă nah să gwăh, ha wă'-ăh seeh, Nyo gwah' sho; neh huh', sho, ni ya'wăh ne'-wah; neh, săh'ăh, o i'wa yă'ăs doh' he'dwa yah'da deh nă dwai'wa ye'it ga gwe'goh' ne gai'wih sah'hoh non'da-ye'i wa ye'is. O năh' do găs' ho ga'yah seeh.

16 Neh ne Je sus no năh' neh sha'o wa ye'ăh dah''-gwăh ne baptism, wah o'gon da dyi'eh dēt ho'ni oh'gă''-wăăn doh ho''ne guh; da', o năh nă' nah a'wăh, o năh', sho', kuh, de o'de ho'on dyăh'seeh ne gă'o yah gēh; neh, kuh, no'o gă No'twais hăh Na'wēn ni'yuh dyu dah'-săh doh, neh huh' ni yuh'dă an dyi'eh he'ni ga'ye hah ne jăăh'go waah gvs'he năh', i gă, ne da wa'dah sânt; neh neh huh' o dă'dvs oh ha yah'da deh.

17 Nă dah, kuh, nah a'wăh, da ga'wă nit găht ne gă'o yah gēh, wa doh, Neh nă gă he'a wak, neh ne we-suh' he no'oh gwah, neh tga ye'ih ak ni'go i yuh ha-yah'da deh.

OI'WAH IV.

DA o năh' No twais'hăh wa o'yah theeh ne Je sus he dyo ăn'ja deh ne deh e'na ge'nyoh, neh nă'o-wan dă'năh ge ăd na'o wah'ni go'da guh, ha nă's'he o nōh neh huh' nă a yeeh.

2 Neh, dih, no năh' ge ih' ni wă'nă's hă's'hă, ge ih', kuh, ni wah'son đv's'hă, shah da'wăn đon dyiêh dōh', shah-ga'at ne' neh, o năh' ho đos'sweh da'nă's oh.

3 Da o năh' wa o'yah do'wănt' ne sha guh'ni go'da-gwrs, ha wă'ah seeh, Neh ne dyă'gwah iis ya'a wak Na'wên ni'yuh, ji wis'as, nă gă gah sgwă'ăh shoh'oh, o-ăh'gwah ă wan'doh syoh.

4 Neh, dih, neh dêt hos'nyiêh oh, ha'wă', Neh ne ga'ya dōh', Neh no'gweh, tăh'ăh o ăh'gus gah'ah ta'ya-goh'heh go'ok; neh gwa', naah'de yo wă'nă ge net ga'ya găhs haah'sa'ga ănt Na'wên ni'yuh.

5 O năh, dih, na nă's'he o nōh neh huh' hwa o'aah heh tga non'da yăh' o non'da do'găh dih, neh huh' hwa o'ă-dăh ga nōh'sa gă'yat he yon'dă nă yăn'dah gwah.

6 Neh, kuh, na wă'ah seeh, Neh ne dyă'gwah do găs' iis ya'a wak Na'wên ni'yuh, hoh'sa'da dyah'dănt: ga'ya-doh', săh'ăh, ă sha'go i'wis vs no'o yah'ge'o nōh'săh-shoh, dă ye'săh nya dōoh'; neh, kuh, na dis'oh dah'gêh tga gont' dă ye'sa yah'dah gwah'duk; dyă'gwah, săh'ăh, sho, hah dăh'sa sih'do yênt ne gah sgwăăh'gêh.

7 Je sus ha wă'ah seeh, Neh ga'ya dōh', aeh, Să nōh' ă sa'dă nah'ge ăt na'e sni''go da guh' Na yah'da gwên ni'yuh, ne' Ya'wên ni'yuh.

8 O naeh' na nă's'he o nōh neh huh' hwa o'aah ho non'-da deh, neh naah'de yo dōhk' o non'dees'; neeh ha'o-wan'da nii' ga gwe'goh he'ni o'no ăn jăhs' ne go wah'go-waa shoh' ne yo ăn'jah gêh, kuh he'ni o di yăh' ne de-ga'ăh să'oh gwa'nōh.

9 Neh, kuh, na wă'ah seeh, Ga gwe'goh' ă go'yoh' nă-gă', dyă gwah' ă sa'da dyah'dye nănt', ă sga'dă na'yă as.

10 O năh' ne Je sus ha wă'ah seeh, Sa dōh'nek, gis-

ho'neh ho sa'seeh, se nis'he o noh: neh, sah ah, neeh ga'ya doh', Tga gont' neh a e sa'da na'ya ni'ak Na yah'-da gwen ni'yuh, Ya'wen ni'yuh; ha o'hwah ge'ah neeh', sho, a e'si wa'ya ni'aak.

11 O nah hot'ha da doh na nis'he o noh ha yah'da deh; neh', kuh, na' nah a'wah, ha di'o yah'ge o noh wa a'di-yoh, oh tho'was nyeeh.

12 Neh no nah' ne Je sus sha i'wa ok ne John ho-wah'ho doh on da'de ho'doh gwah'geh, o nah' neh huh' he a'we nooh ne Galilee.

13 Neh, kuh, ho na'ga gwah ne Nazareth, neh huh' hot gon'dah goh his ho'na ga'a doh Ca'per na um, ga'nyu-daa'ah', he tho no'an ja deh Zebulon, kuh ne Nephtholim.

14 Neh noh gai'wa yeh ne hos nyeh'oh ho do'gas dani E sa i as, ha wa,

15 He'dyo an'ja deh ne Zebulon, kuh he'dyo an'ja deh ne Nephtholim, tga'nyu daa'ah'da dyeh, sgah'han di'gwa ne Jordan, Galilee, ot ho no'an joh dah'sho neh huh' tha di'na geh;

16 Na no'gweh noh son'da go ha nih'dyoh ho di'gaah de yuh'hat hes'yo wa nah: neh, kuh, he'o weh tha nih'dyoh ne ga'e yaht no dao'nos'ha go ho di'yah do'wah oh ne de yuh'hat heh.

17 Neh ne ho'o weh ne Je sus thoh saah neh wa a'dent ha'has', ha doh, Do sa'swah ni'go an de'nih', neh, sah ah, ne ga'o yah'geh o i'wah'geh ne dwa noh'do ohs'-ha gwen ni'yuh o nah' oh ga yoh.

18 Da neh ne Je sus i'eh' ga'nyu daa'ah'da dyeh ne Galilee, wa a'go'ga de i'yus he, de ya'da non deeh; Simon, neh ne Peter ho wa'yas thah, neh, kuh, ne Andrew ne de ya'da non deeh; ya dah'e'o aah ne ga'nyu-daa'ah'geh; neh, sah ah, hni'juh'yaas na i'yah doh'-dah.

19 Neh na go'ya ah'seeh, Da kni'non daa dyeh; neh, kuh, nih a knis'syo nih, neh a ji'sni juh'yaak sek' no-gweh.

20 Neh, dih, o năh', sho, kuh, ho nont'gah wăh no'-
noh'ăăh'shoh, ho wa'non dă'dyîēs oh.

21 Neh huh' he ch'dăndyōoh', sha go'găăh oyah', kuh,
de i'yus he de ya'dă non deeh; James, Zeb e dee' ho'a-
wak, neh, kuh ne de ya'dă non deeh, John; gă'o wa go
ha dih'nont, de'ă nan di ne Zeb e dee, no'wah'nih, shă-
nah'e o nyoh; neh' ne a'go no'gos oh.

22 Neh ne wah o'gon da'dyîēh' ho nont'gah wăh no-
di'o wah, kuh no'wah'nih, ho waa'non dă'dyîēs oh.

23 Neh ne ga gwe'goh tit'ha'weh doh ne Galilee;
wa a'go i'yo nya'noos thă nont'gên nîs'ah dah'gwa noh;
ha gont hă'ni a dyîēhs', kuh, ne gai'wi yus'duk, ne gă'o-
yah gēh o i'wah gēh ne dwă noh'do ohs'hă gwēn nî yuh;
neh, kuh, neh sha go'jăh da noh ga gwe'goh he nah'gah'-
hoh dăhs ne ga noh''so dai'yîēhs' no gwe'neh.

24 Neh, kuh, no wah'să na'o găh, ti'ga gwe'goh hoh-
dwa'di o guh he'dyo ăn'ja deh ne Syria; neh, kuh,
neh huh' he o'wan di'ya thech ha yah'da deh ga gwe'goh
no'di no'ok da'no nih, not'gah'hoh dăh'shoh no noh'so dai-
yōoh neh de o'non doh'ho ga'nyah doh; neh, kuh, he-
ni yōoh' ho non'dyă nîih, ho non'dye na'wah doh na nîs'-
he o noh; neh, kuh, ne deh'jo heh', gyeeh, he ye yah'-
da yăn'da dyîēhs; da neh ne sha go'jăh da'noh.

25 Neh, kuh, no'waa'non dă'dyîēs oh găn dyuh'go wa-
năś' no'gweh, neh huh' tho noh'dăndyō gwăh' ne Gal-
ilee, kuh ne De cap o lis, kuh ne Je ru sa lem, kuh
ne Ju de a, neh, kuh, gyeeh ne sgăh'hăn di'gwa ne
Jor dan.

OI'WAH V.

NEH no năh' sha at'gat huh ne găn dyuh'go wa năś,
heh tgăh he a'we nooh, ho non'da deh; neh, kuh,
no năh sha'a dyăăh ho wa yah do'wăh oh na go'i o nya-
ni'ahk.

2 O năh ho ho'do gwăh hah sá ga ăn't, ha go'i o nya-
nîih, ha wă,

3 Go dă'oh ne go da'de găh he'wah o'dăś theht ne

gut wais hăh, neh, kuh, he'eh dah'gêh go da'do nih;
neh săh'ăh go wăh ne gă'o yah gêh o i'wah gêh ne
dwă nōh'do ohs'ă gwên ni'yuh.

4 Go dă'oh ne yon dă'nahs': neh, săh'ăh, naeh, neh
dă yon'dah ni'go on dăh.

5 Go dă'oh ne guh ni go'ă ni dăs; neh, săh'ăh, ă ya'go-
wăs theht he'yo ăn'ja deh.

6 Go dă'oh ne'neh go dos'sweh da'nis thañ, neh, kuh,
ye ah'dat hăs'thañ nă'ye i'wa ye is he'ni gai'wih'sah hōh:
neh, săh'ăh, nă ya'guh daht.

7 Go dă'oh ne go da'ni dă oh; neh, săh'ăh, nă ye'găh'
nă'jon da'di dăăh.

8 Go dă'oh ne deh thañ'gwis dăh deh ao'weh ne'wa-
et'găh ga wăn'nyah sah'gêh; neh, săh'ăh, nă o'wa găh
Na'wên ni'yuh.

9 Go dă'oh ne je i'wus yo nih neh skăă nōh ta gai'wi-
yu'aak: neh, săh'ăh, nă ye'ya so'ok, Ha'wên ni'yuh hok-
sah'dah shōh'.

10 Go dă'oh non dah'nōh gont hah neh tgai'o nih he-
go i'wa ye'is dōh he ni gai'wih'sah hōh: neh, săh'ăh, go-
wăh ne gă'o yah gêh o i'wah gêh ne dwă nōh'do ohs'hă-
gwên ni'yuh.

11 Swăn dă'oh năh' iis no năh' ă yeh'chi nōh'gon dăh
no'gweh; neh', kuh, nă yeh chi găăh'syo nih; neh', kuh,
naah'de wa et'găs hă ge ă'yeh chi'wah is'thaak, ă yeh'chi-
yă'no wăh'da ni'aak, neh' ăn dyiu'i wah'gă ak heh de-
sgwai'wa'ga neeh.

12 Jōh'e shah, neh, kuh, naah'de yu dohk' ja dōh'ha-
ăh; o i'o wa năh, săh'ăh, ă di'swat ga'nyah găh ne gă'o-
yah gêh: neh huh', săh'ăh, nīt hō'wăn di'nōh gont hăh
no di'do găs'da no'ni ak no'ăn do'gwa he swa yah'da deh
ho non'dōh oh.

13 Iis neh'huh no jik'heh dah he'yo ăn'ja deh; neh
gwa', ne dyă'gwah ă yut'găh so'ok no jik'heh dah, a'-
nănt ga ye'ăh dak' nă sga'jik heh'da găănt'? Neh, wach,
neh deh tah'gwis dăh to'sa wa dis', neh, shō, nas'deh
hă wăn'dyo ok; neh' kuh, dă ă'nă ăs găs yōk' no'gweh.

14 Iis ne de yuh'hat hēs'dah goh he'yo ǎn'ja deh: Neh no nōn'da gǎ'yaat ga nōn'da yǎh deh a'oh a'wa dah'sit.

15 Tǎh'ǎh, haeh'gwah neh huh' deh e'yǎ noh'dǎǎh no-gweh, na'yōn de gaht ne yont ehis'do dah'gwah, neh, kuh, neh ho'ō sa ye yǎǎh gah nōh'gwa go; neh gwa, gǎs, neh huh' wah e'nyu dǎh he'ō weh ye'nyu'dah gwah; neh, kuh, ne ga gwe'goh oh dya'go hat'heh dǎh, he'ni-yo'gweh da ge o gyeh' ye yǎh sǎh.

16 Neh'huh, dih, nǎ yuh'dǎ ak, dǎ yuh'hat he'aak ne de swah'hat hēs'hǎh, he'a di gaht nō'gweh; neh huh' nōn'da weeh duk a'a di gǎh he'ni wi yu ne swai'oh dūs'hǎh shōh'; neh, kuh, neh dǎ'ō wa'ǎh sǎ'ō nyōoh' ne She swah'nih, gǎ'ō yah gēh thǎh dyoh.

17 Sǎ nōh' neh huh' nǎ swah'hi go'oh dǎ'ak, neh o-gyoh dah'go ok nō'sa gi'wah doht ne ga ya'nes hǎh; do-gaht' neh, gi h shǎh, he'ni o'di ye ǎ'nōh nō'di do gǎs'da-ni'ak: tǎh'ǎh neh' deh a'gyoh dah'goh na'gi wah'doht, neh gwa', nǎ gi'wa ye'is ga gwe goh.

18 Neh, sǎh'ǎh, gai'wa gwēn ni'yuh oh gwǎ'as, he'ni-yō'ō weh' ne gǎ'ō ya deh, kuh he'yo ǎn'ja deh ǎ gai'wah'-doh, deh ju'i waat'ah, na gwus' he yu'i wus'thoh ne ga-ya'nes hǎh gēh tǎh'ǎh ta'gai'wah doh, he ni yō'ō weh' ga gwe'goh ǎ gai'wa ye ih.

19 Neh, dih, neh so'dih gwa'nah ot dǎ a'i wa'it skat, he'yu'ya nes'hās'thoh, nǎ gǎ' ne gai'wih sah'hoh, neh, kuh, nās'ha go i'ō nyǎh' nō'gweh, neh' neh huh' na'ye-yǎ'noh dǎ'ak, neh neh ǎnt ho'was thwat, he'ō weh dwǎ-nōh'do ohs'hǎ gwēn ni'yuh o i'wah gēh ne gǎ'ō yah gēh: neh' gwa', so'dih gwa'nah ot' nō'gweh ǎ ai'wa ye'is, neh, kuh, nās'ha go i'ō nyǎh neh neh huh' nǎ ya'go yǎ'-na wǎh, neh', naeh, ne' neh ǎnt ho'wa go wa'nǎnt he'ō-weh dwǎ nōh'do ohs'hǎ gwēn ni'yuh o i'wah gēh ne gǎ'-o yah gēh.

20 Neh' sǎh'ǎh, noh gwǎ'as, Neh nǎ gǎ'ak deh o'ǎh-doooh he'ni swai'wa yees'doh' he ni gai'wih'sah hoh, nach he'ni a'di yǎ noh dǎǎh ne Scribes, [na di'ya do'ah,] kuh ne Pha ri sees, tǎh'ǎh deh gaat gaah neh huh' on'de-

swa'yoh duk na'e swa yoh' he'o weh tga yăh ne dwă-noh'do ohs'hă gwên ni'yuh o i'wah gēh ne gă'o yah gēh.

21 Neh neh swai'wa o găh, thă non'do ok no'năh jih' thă noh'he nyok, Să noh' ăh'sa dyu oh: neh, kuh, neh so'dih gwa'nah ot ă'an dyu'oh, neh neh oh tho'do ă'ooh no năh' dă o'wa yah do wet.

22 Neh gwa', noh gwă'as, So'dih gwa'nah ot ă o'noh-kwahs' ne de ya'dă non deeh, ă gă'ak deh tah'gwis dăh deh tga'i'o nih, oh tho'do ă'ooh no năh' dă o'wa yah'do-wet: neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot, Sa do'gweh da-dye'ăt, ă a'wă as ne de ya'dă non deeh, neh noh tho'do-ă'ooh ne ga as'hăh gēh: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah-ot ă a'wă as, Deh sah'ni gont deh sni'go i yuh', neh', naeh, noh tho'do ă'ooh na nis'he o'noh gēh dyu'de kba'h'.

23 Neh, dih gai'o nih, dyă gwah, no năh' neh huh' ă sheeh ne sat gă'ă yaat he'o weh tga nyiut ne ye yah'do thwat'ha'h, neh huh' hă ji'sas haat heh yai'wa găh'seeh ne de ja'dă non deeh,

24 Neh huh', sho, i jăăh' neh sat gă'ă yaat he'ga nyiut' ne ye yah'do thwat ha'h; neh, kuh, neh sah'dăn dih; neh da sa'dye ănt' nă ji'ja di'wus yo nih ne de ja'dă non-deeh; da, neh huh' ni yò'o weh, o năh' wa'eh dă cheh, neh, kuh, ă'saat gah' ne sat gă'ă yaat, ă'syă năn'daht' ne de sa'yah do'weh doh.

25 Gon'da dyiēh sa ja'di wus'yo nih ne' ya ye naah, nah'soh' do'gă' jat ha'i neh; dyă gwus'ho'h neh'huh ne de ji'do găh'oh neh huh' hă'yaat gah' ha yah'da deh ne da'a yah do'wet ha'h; neh, kuh, ne da'a yah do'wet ha'h hă'yaat gah' ha yah'da deh ne sha go'ye naas; neh', naeh, ă yah'ho dooh;

26 Do găs' oh go'yă as, Tăh'ăh deh tah'gwis dăh, ton'-da ga ye'ăh duk don'da sya găht', he ni yò'o weh' . hă'se-gă'ă huh, na gwus' he yu'i wus'thoh.

27 Swai'wa o găh', thă non'do ok no'năh jih' thă noh'he-nyok, Să noh' dăh syah'duk:

28 Neh gwa', noh gwă'as, Neh neh so'dih gwa'nah ot ăs ha'gut gaat huh ne ye'oh, neh ă ă'noh do nyoooh na'o-

di gǎǎh es, o nǎh', naeh, tho yǎh hih oh, de o'yah dah'-
gwǎh na'wǎn''nyah sa'gō'.

29 Neh, kuh, ne dyǎ'gwah ne syǎn neh'goh se ga'at
ǎ sai'wa'neh aak'dǎh, ǎnts dah'gwat: neh, kuh, neh sih'
hoh'sa'dih'; neh, sǎh ǎh, sas'hǎ nō nyus'hǎh niis, neh
skat on'de sa'dǎ gwus' neh syah dah'gěh, he'ni yooh'
sis da'nōh; naeh he ni yuh'dǎ na'syah da'gwe go'on dyiēh
ha nīs'he o'nah gěh ha'wah sǎh'do ok.

30 Neh, kuh, ne dyǎ'gwah ne syǎn neh'goh sis oh'-
dah ǎ sai'wa'neh aak'dǎh, i jahk' ne'neh; neh, kuh,
neh sih' hoh'sa'dih'; neh, sǎh ǎh, sas'hǎ nō nyus'hǎh
niis, neh skat on'de sa'dǎ gwus' neh syah dah'gěh, he'-
ni yooh' sis da'nōh; naeh he ni yuh'dǎ na'syah da'gwe-
go'on dyiēh ha nīs'he o'nah gěh ha'wah sǎh'do ok.

31 Neh ne wǎ ah'seeh, Neh neh so'dih gwa'nah ot
ǎch ha'gut gah ne' yōh, ǎs ha'go ya'dos yōh heh sa sha'-
gut gah:

32 Neh gwa', niih noh'gwǎ'as, Neh neh so'dih gwa'-
nah ot' ǎch ha'gut gah ne' yōh, ǎ gǎ'ak neh deh tǎi'o-
nih na'o wa'yah don dih, ha'o hwa' da sha'go noh'do os
na'o wa'yah don dih: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah ot ǎ'-
sho di'nyaak' ne jon da'dat gah'wǎh, neh, naeh, not ha'-
yah duk.

33 O yah', kuh, neh neh swai'wa o gǎh', thǎ non'do ok
no'nǎh jih, sǎ nōh' dǎ chi'wa de nih nǎ sai'wih'sah o'ok
ne dǎ'sa no'oh gwa nyook ha yah'da deh Na'wěn ni'yuh;
neh gwa', no i'wa gwe goh ǎ ch'si'wa ye'is da ni'aak.

34 Neh gwa', niih noh'gwǎ'as, Sǎ nōh' hah gwīs'dǎh
ǎ swai'wa ni'yǎās duk', neh a gwa'nah'ot ǎ'swih'; tǎh'-
ǎh, haeh'gwah, he gǎ'o ya deh; neh huh', sǎh ǎh, thǎh-
dyoh' Na'wěn ni'yuh;

35 Tǎh ǎh, haeh'gwah, he'yo ǎn'ja deh; neh' gai o-
nih, neh de os'hǎn dah'doh; tǎh ǎh, haeh'gwah, ne Je-
ru sa lem; neh' gai'o nih he' neh hoh non'da yǎh no'-
yah'da ne'ǎ gwat go'wǎh go waah.

36 Tǎh ǎh, haeh'gwah, ta'si wa'ni yǎās duk ne sa nōh'-
ǎh'gěh; neh' gai'o nih heh tǎh ǎh deh''sa gwe'nyoo'

ju noh'geh äät na'wah dah'ääh, do gaht jäś dah'ääh a'so nih.

37 Neh gwa', he nä yuh'dä ak ne dä swat'hä o nyok', neh huh', neh huh'; täh'äh, täh'äh. Neh, säh'äh, a'-dih gwa'nah ot ä ga'at nä gä, ne ho'gwa dweh dah'gwah ha yah'da deh naah'ni go'et'gäh.

38 Swai'wa o gäh, thä non'do ok no'näh jih, Neh no-ga'ah hah'däak neeh' no ga'ah: neh, kuh, no noh'jah hah'däak neeh' no noh'jah.

39 Neh gwa', niih noh gwä'as, Sä noh' niis neh dä-ji swai'wah sä gwat ne'wa et gäh; neh gwa', ne so'dih-gwa'nah ot ä ä'nis oh'da gwäh'da'äh ä ya'go ek syä neh'-go'gwa sa da'hos gwah'gëh, ä sat'ga''ä guh, neh ne'wah ne sga gä'ä di'gwa ä o'deh sä'yäs thehs.

40 Neh, kuh, ne dyä'gwah no'ogweh ä ya ye naah, ga ya'nes häh ä ya'ye'äh dah gwäh, neh huh' nä dwe'eh-dvk dä yah'nyiuh seeh ne sa dyah'da wiñ shäh, ha'ye-naah', sho, haeh gwah, ne sah'gwaas thah.

41 Neh, kuh, ne so'dih gwa'nah ot änt yä'noh do'os, nae'sneeh skat he yut'gat hwäh, is neeh', dek ni' hah de'-yut gat'hwä ak.

42 He soh no'ogweh nä yah'ne gäh; neh, kuh, ne'ogweh nä yat'hañ do'ni neh, sä noh' dä e'sa dih'sa de'-nyahs'.

43 Neh neh swai'wa o gäh, neh thä non'do ok, Ä e'-sno'oh gwaak ne ja dä'oh, ä eh'sës swa'äh sek, naeh, ne' yah'ni go'äs swa'äs.

44 Neh gwa', niih noh gwä'as, Eh'chi no'oh gwaak neh eh chih'ni go'äs swa'äs; neh, kuh, neh chi'ya do'e-syoh'gwah se'aak na'ya go'däh swi'yu aak, neh yon do'e-syoh'gwah nae'sa däh'swa et'gäht'; ä she'yah da'ge hah no svs'swa äs; neh, kuh, nä she'ya dä'na yä'ni ak no'sa-gä'äh syo niih, kuh no sa'noh gont hah.

45 Neh huh' non'da we'eh dvk, neh o'sa ok'sah dah'-shoh gä'ak neh She swah'niñ, gä'o yah gëh' thäh dyoh'; neh, säh'äh, tho i'wah, heh dya go'äh gwit'gäh seh ne go i'wa neh'a goh, kuh ne ya go'gweh di yu: neh, kuh,

tho i'wāh heh gos'dā on dyiēh'seh neh go i'wa ye'is dōh, kuh neh deh a'go i'wa ye'is dōh'.

46 Neh, sǎh āh, ne dyǎ'gwah nǎ'she no'oh gwaak nō'sa no'oh gwah, a'nāh ot', nōō', ǎ sat'ga nyah gǎāh'? tāh'āh, gǎh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yǎ'noh dǎāh neh [sha'go di gǎ'ā dōh] ha di'wis de'o es?

47 Neh, kuh, ne dyǎ'gwah neh'shō, dǎ yeh'chi nō'o-nyo'ok ne de swa'dā non deeh, ga'ā o weh' nāh'de yeh-chi'wa gǎ nyōoh' no yah'shōh oh'? tāh'āh, gǎh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yǎ'noh dǎāh neh [sha'go di gǎ'ā dōh] ha di'wis de'o es?

48 Neh, dih, gai'o nih, Swai'wa ye'is dō ok' nǎh' iis, ǎnt chis'swa ye'ǎ ak he'nit ho i'wa ye'is dōh ne She swah'nih ne gǎ o yah thǎh dyoh'.

OI'WAH VI.

SWADAH'NI GO'ĀĀK no nǎh' dǎ swa'yah do wet na-da'ni dǎ'os hǎh, ǎ gǎ'ak neh huh' deh'swa ye'āh he'a-di gat nǎ' nō gwēh, neh ae'swa nō nǎh' nā'yeh chi'gǎ-nyōoh: neh, sǎh āh, ne dyǎ'gwah neh huh' nǎ swa'yā-na'wāh, tāh āh taa'she swa'ga nyah'gǎh ne She swah'nih, gǎ o yah gēh thǎh dyoh.

2 Neh dih gai'o nih, no nǎh' dǎh syah'do wet na da'ni dǎ'os hǎh, sǎ'noh āh sǎ'oh da at ne ga'wǎ niis' o'ǎn-dō gwa, naeh he'ni a di'ye hah ne daa'dih ni'go āh'seeh, no yah' ho nont'goh son'dah goh, he'o weh hǎ non'dǎ nā'yān dah'gwah, neh, kuh, he de yu'non da'gwān de nyoh, neh ne da'o wan'di āh'sǎ o nyōoh' nō'gwēh. Do gās oh-gwǎ'as, neh, nach, no di'ye nā'an dyiēh no nont'ga-nyahk'dih.

3 Neh, dih, niis, no nǎh' ǎ she'yoh ne dǎ she'yah do'weh dǎh, sǎ noh' ǎ yu'noh dōk ne chēt'gwa-di'gwa ses oh'do dah'goh he'ni wa'dye hah' ne syǎ neh'-goh.

4 Neh, gwa, niis, no nǎh' dǎ she'yah do'weh dǎh, o-dah'seh dōh'gēh ǎ gǎ'ak; neh' kuh, ne Yah nih, na'-

a gǎh neh o dah'seh dōh'gěh, neh ă sya'ga nyah' gǎh ne tǎh'ăh deh jo'dah seh'dōh'gěh.

5 Neh no nǎh' ăh sa'dǎ nǎ'yǎăh', sǎ nōh' neh huh' nǎ'syǎ'nōh dǎ'ăk he'ni a'di yǎ'nōh dǎh da'a dih ni'go ăh'-seeh no yah' ho nont'goh son'dah gōh, neh sǎh'ăh ha-di'no'ehs nǎ'nān dǎ nǎ'yǎăh', neh huh' de a'di'dahs' he-yon'dǎ nǎ yǎn'dah gwa'nōh, neh, kuh, he'wat ha'ah syōh, he ga non'da yǎn doh, neh na'ō wān di gǎh' nō gwēh. Do gās oh gwǎ'as, neh no di ye nǎ'an dyiēh, naeh, no'-nont'ga nyahk'dih.

6 Neh gwa' niis, no nǎh' ă sa'dǎ nǎ'yǎăh, hōh joh no dah'seh dōh'gěh sa nōk'da yǎh; neh, kuh, no nǎh ănt che'ho dōh, ă eh'sa dǎ nǎ'yǎ'os ne Yah nih, no dah'seh dōh'gěh hǎh dyōh; neh, kuh, ne' Yah nih ha'a gǎh neh o dah'seh dōh'gěh neh ă sya'ga nyah'gǎh neh tǎh'ăh deh jo'dah seh'dōh'gěh.

7 Neh, dih, niis, no nǎh ă swa'dǎ nǎ'yǎăh, sǎ nōh' neh ă swa'dye ăh'dvk ne deh wa'dēs thah de dyōh'nāh-ne'dah gwah, ne wah ēs'nyiēt, he'ni a di'ye hah' ne de-o'nōn dah'son da'i gōh; neh, sǎh'ăh, nǎ'ă neeh, ănt sho'-gwat hōn daad, ne we suh' ha dis'nyiēhs.

8 Sǎ nōh, dih, shah dǎh swa yǎ'nōh dǎ'ăk naeh ne'neh; neh, sǎh'ăh, ho nōh'dōh ji'wǎh' ne She swah'nih, neh nah oh'dǎh shōh de yu dō'ă joōh he swa yah'da deh ne ga oh' nǎh wān dih nah sōh deh she'swah ne'giēh.

9 Nǎh'hun da' dih' nǎ swa'ye haak nǎ swa'dǎ nǎ'yǎăh, Gwah nih, gǎ'ō yah gěh'shōh chih dyōh, Dǎ ye sa'ăh sǎ-o'nyo ok he'ni sah'sǎ nān do gǎh'dih.

10 Idweh niis ne sai'wah gěh ne dwǎ nōh'dō ohs'hǎ-gwēn ni yuh: Neh, kuh niis he'ni di sah'ni go'oh dǎăh neh huh' ni ya'wǎh ne yō ăn'jah gěh, naeh he ni dyuh'-dǎăh ne gǎ'ō yah gěh.

11 Da gyōh' nǎ gǎ wǎ nīs'hǎ deh nah'de wǎ nīs'hǎ ge nō gwa'ah gwah.

12 Neh, kuh, neh dōn da gwai'wah sǎ gwus, nō gwai-wa'neh ak'shǎh, naeh niēh' he de jak'hi'wah sǎ'gwah seh nōk hi'wa'neh a gih.

13 Să nōh', kuh, neh huh' hă sgwa'ah hă dyo'gwah ni'-go'da guh; neh gwa' sho, da gwa'yah dōh'no ok ha-yah'da deh naah'ni go'et gāh. Iis' sǎh ǎh, sa wǎh ne dwǎ nōh'do ohs'hă gwěn ni'yuh, neh', kuh, ne gāh has'-des hǎh, neh, kuh, ne de ga'ǎh sa oĥ', hǎ'yu i'wa da-dyĭēh. Do gās' neh huh' nǎ'ya wǎh.

14 Neh, sǎh'ǎh, ne dyǎ'gwah dǎ je chi'wah sǎ gwvs no'gweh no di'wa'neh ak'shǎh, haeh'gwah ne She swah'-nih ne gǎ'o yah gēh thǎh'dyoh dǎ che swai'wah sǎ gwvs.

15 Neh, gwa', nǎ gǎ'ak dah'de je chi'wah'sǎ gwah'seh no'gweh no di'wa'neh ak'shǎh, tǎh ǎh, kuh, ne She-swah'-nih ne gǎ'o yah gēh thǎh'dyoh tah'do'sa she swai'-wah sǎ gwvs.

16 O yah', kuh, neh no nǎh' dǎ swǎn'don dyet, sǎ nōh' neh huh' nǎ'swa yeeh' he'ni a di'ye hah de'a diĥ'ni go ǎh'-seeĥ, no yah ho nont'goh sōn'dah goĥ, ha diĥ ni go'ǎ et-gǎhs' he ni o'nont goĥ'sa ye'ǎh: neh, sǎh'ǎh, de'ǎ'nont'-goh'sas da hah, neh na'ǎ neh no'gweh nǎ'o wǎ nont'gat-huh', de o'nōn don'dyeh dōh. Do gās' oĥ gwǎ'as, Neh, naeh, no di ye nǎ'an dyĭēh no'nont'ga nyahk'diĥ.

17 Neh gwa' niis, no nǎh dǎ sǎn'don dyet, ǎh sa'duh-gaah ne sa'nōh ǎh'gēh; neh, kuh, nǎ sat'goh so'aeĥ;

18 Neh na'gǎ'ak deh o'yǎn det he'de ye'sa ga neh' no'-gweh heh de sǎn'don dyeĥ dōh; neh, sho, ne' Yah-nih, no dah'seh dōh gēh hǎh'dyoh: neh, kuh, ne' Yah-nih, na'a gǎh no dah'seh dōh gēh, ǎ sya'ga nyah'gǎh neh tǎh'ǎh deh jo'dah seh'dōh gēh.

19 Sǎ nōh' ǎ swa'da dyu'e gǎh nas'hă no nyvs'hǎh ne yo ǎn'jah gēh, he'o wēh da gee'shǎh kuh nos gǎh'sǎh ga et'gǎnt hah; he'o weh', kuh, na'di nos gwa'oĥ dǎ'ǎ-no gut'haĥ he'gǎh sa deh, neh, kuh, na'di'nos gwvs.

20 Neh'huh gwa, hoh'swa'yǎǎh ne swas'hă no nyvs'hǎh ne gǎ'o yah gēh, he'o weh ne da gee'shǎh kuh nos gǎh'-sǎh tǎh ǎh deh wa'di et'gǎnt hah; kuh he'o weh na di'-nos gwa'oĥ tǎh ǎh dah dǎ'ǎ nih'so gut'haĥ, tǎh ǎh, kuh, de a'di nos'gwvs.

21 Neh, sǎh'ǎh, he'o weh ga'yǎh ne swas'hă no nyvs'-

hăh, neh huh', haeh'gwah, hă ga'yăh dahk ne swăh-hës'nyah'sah.

22 Neh de yuh'hat hës'dah gôh ne ye yah'dah gëh ne ye ga'ah: neh, dih, ne dyă gwah wi'yu' neh se ga'ah-gëh, heh syah'da gwe gôh ă ga'nôh ho'ok ne de yuh'hat-hës hăh.

23 Neh gwa' ne dyă gwah o et'găh ôh ne se ga'ah-gëh, heh syah'da gwe gôh ă ga'nôh ho'ok ne de yu'dah-sôn da'igôh. Neh, dih, ne dyă gwah ne de yuh'hat hës'hăh, ni waat' heh syah'da deh de yu'dah sôn da'igôh ôh-wa dôh, ne gă' nōō, hah'de yu dohk' de yu'dah sôn da'igôh!

24 Tăh'ăh deh'so gaah nō'gweh ne de i'ys heh' a'ô-wah hăh shăh'gă aak; neh săh'ăh, gih shăh', nă'os swa'ăh sek ne sha yah'daat, neh, naeh, ne' sha yah'daat ă-o nō'ôh gwaak; ne gih shăh ă o'dye nă wah dō'ok ne sha yah'daat; neh, naeh, ne deh tah'gwis dăh ho nōh'dôh ne sha yah'daat. Tăh'ăh deh swa'gwe nyôoh ne da'she swa'di wah'nyă'ni ak Na'wën ni'yuh, kuh ne Mam-mon, [na'shă nō nyus'hăh, i gă.]

25 Neh, dih, gai'ô nih ôh gwă'as, Să nōh' neh dă-swăh'ni gôh hăh'gwa nîs'thaak he'jôh heh, a'dih gwa'nah-ot' ae'swa dek'ho'nih neh, gih shăh, na'dih gwa nah ot' ae'swa ne'ge ah tăh'ăh haeh gwah ne swa yah'dah gëh, a dih gwa'nah ot nae'swa syô'nyah dah'gô ok. Tăh'ăh, găh, deh o'ăh da ni he'ya gô'heh, naeh he'ni gai'wah ne wa'gôh; neh, kuh, ne ye yah'dah naeh nas syô'nyus hăh?

26 Swat ga'ă ôh ne jih'dăh aa'shōh ôh neet găh'shōh wa di'dyëhs; tăh'ăh, waeh, deh wa'di yănt hwus; tăh'ăh, kuh, deh wa'di yănt'hwa gwus: tăh'ăh, kuh yet-gwah'es thah'gëh deh wa'di o'es: neh gwa', naeh, na'nôn dăh ne She swah'nih, gă'ô yah gëh thăh dyôh. Tăh'ăh, găh, deh swa'ah da nih he ni swa'yah da nō'ôh, naeh he'ni wa'di yah'da nō'ôh?

27 Sô'nah ot' he'ni swa'di', neh on'da gai'ô nih ne na o'da dăh'ni'gôh hăh'gwa'ni aak ho'sa a gă'is he a'dô-gweh'di nehs, det ha'năk dôoh nō'sa yu gă'is?

28 A' nah ot' gai'o nih' neh de swa'da dăh ni'goh hăăh'-gwa nis'thaak' nas syo'nyvs hăh'? De swa'yah do'weh dah'-jih no noh'jah' ne ga'ăn da go'shoh' a wă'a yăh, he ni-yuh dăăh ho do'dyă an'dyieh'; tăh'ăh deh wăn'non dye'-uh daas, tăh'ăh, kuh, deh wa'dih si'nyeh;

29 Neh, dih, noh gwă'as, Haeh gwah', kuh, ne Sol-o mon, he nah'de ga'ăh să oh ga gwe'goh he'ni yooh' ho'yăn duk', kuh na'syo'nyah dah'gwak he ni yu'yăs dōh, tăh'ăh dah'de''sga yă'on daah', naeh he ni yuh dăăh nă-gă, ne ja wă'ont.

30 Neh', dih, ne dyă gwah neh huh' ni òs'syo nyvs'-yuh dăs'dōh Na'wën ni'yuh noh e'oh dah'shoh oh, ne ga'ăn da go'shoh' o yăh,—neh, naeh, ne tga ye'ih nă gă' wă nis'hă deh; neh, gwa', nă'yo hăht yont hăh'gon dah'-gwah gēh he wah'săh dōh,—tăh'ăh, găh, niis sah gwah', naeh, ta'she swcs'syo ni'aak; iis, ne deh'gă' deh swai'-wa gwën ni'yus dōh?

31 Neh, dih, gai'o nih, să noh' neh' dă swăh'ni gōh'-hăăh'gwa nis'thaak, nae'swa do'ok, A' nah ot' ă dwa'dek-ho'ni aak'; neh, gi h shăh', A' nah ot' ă dwa'ne ge haak'; do gaht', A' nah ot' ă dwcs'syo nyah'dah gwaak'?

32 Neh, săh'ăh, naeh, ne ga gwe'goh nă gă' hă nih'-saas noh son'da go ho non'dōh oh noh'dya ga'ăn joh'dăh-shoh: ho noh'dōh ji'wăh, săh'ăh, ne She swah'ni h, gă'o-yah gēh thăh'dyoh, heh de'yu dō'ăn jo'oh he swa yah'-da deh ga gwe'goh' nă ga'.

33 Neh, dăh gwa'eh da swa'dye ănt da swa'da dēs'rt swih'saak nae'swa dye'na want no i'wah gēh Na'wën ni'yuh, ne dwă noh'do oh'shă gwën ni'yuh, kuh no i'wi-yus'dos hăh; da, o năh', naeh, ga gwe'goh' nă gă' haeh'gwah ă swa'yah do wăht.

34 Neh gai'o nih, să noh' neh ă yo'o ya'găh do'ok ne swah'ni go'ăh'gēh he nă ya'wăh syooh nă yo hăht'; neh, săh'ăh, nă'yo hăht o yăh', naeh, neh dă yuh'ni gōh'-hăăh'gwa nis'thaak he nă ya'wăh syo nyooh he ni wă'nis-hes. Neh huh' hah'de ga ye'ih ne wă nis'hă deh he'ni-yu'yăh' ne de yuh'ni gōh'hăăk he ni wă'nis hes.

O I' WAH VII.

SĀ NQH' dă ye'chi yah'do wet, neh' na'gă ak năh iis dah de'ye chi'yah do'weh dooh.

2 Neh, săh'ăh, he'nă swa yeeh ne dă ye'chi yah'do wet, neh', kuh, năh' iis dă je'chi yah'do weeh duk'; neh, kuh, ne' nah ot ă ye'chi ya'dă năh'ge ăh'dah gwăh', neh, kuh, năh' iis ă je'chi ya'dă năh'ge ăh'dah'gwăh.

3 A' dih, naeh, heh' se găăh' ne ni wah'aah noch-hi'nvs găh ho gah'dah gwăh ne de ja'dă non deeh, tăh ăh, naeh, deh se gah'ă'yo'oh ne gă'on dah ni'yuh' niis' ne-se ga'ah gěh?

4 Neh, gih shăh', a'na'ya wăh', na'eh să'as ne de ja'dă non deeh, Do, nyiuh', sgo guh' noch hi'nvs găh sa-gah'dah gwăh, neh, dih', naeh, ho! gă'on dah ni'yuh' niis ne se ga'ah gěh?

5 Iis, ne de sni'go ăh'seeh o yah' sat goh'son dah'goh, neh da sa'dye ănt sa'so guh' ne gă'on dah ne sa gah'dah gwăh; o năh' wa'eh ănt'sdo khaak' năch'ho guh' noch hi'nvs găh ni'yuh' na'ga'ah gěh ne de ja'dă non-deeh.

6 Să nqh' ne ji yăh ă swa'nont' no'wă'ă gwah'seeh Na'wěn ni'yuh'; să nqh' haeh'gwah neh huh' hă swvs'huh ne swa'wăh ne gah nòh'sah he'wa di'gat ne gwis'gwis: dyă'gwah' dă'wă nă'ăs găh syok', sho; dă dwă'nan dih'sa-de nih, kuh; iis, dă ji să'ăh ne gă'o guh'.

7 Swa do'e syok, neh, kuh, ă swa'yah do wăht; swih-saak', neh, kuh, nă swa'găh'; swah ho'ah e'syooh, neh, kuh, neh dă swa'de ho'on dyăhs.

8 Hah'de yo gweh'da ge, săh'ăh, ne yon do'e syoh'gwah, go yah'do wăhs; neh, kuh, ne yaih'saas, ye'găh: neh, kuh, ne yeh'ho ah e'syoh, de ya'go deh'ho on'dyăh seh.

9 Neh, dih, soo nah ot' he'ni swa di', jo'gweh, naeh' sho, ne dyă'gwah' no'a wak ă o'do e'syoh gwăh no'oh-nih o ăh'gwah, neh, găh, ne gah sgwa'ah ă'o'nont'?

10 Neh, gih shăh', ne dyă'gwah neeh' ă o'do e'syoh-gwăh ne găn joh', neh', găh, ă'o nont' nos hais'dah?

11 Da neh', dih, niis, he'wa et gǎh he'swa yah'da deh, swa'yǎn de'ih, he'nǎn di'swa ye'ǎh duk ne wi yuhis a'ye-chi yoh' ne chi'a wak'shoh; do dih, naeh, ni we suh' ne si'gwa ne She swah'nih, gǎ o yah gēh thǎh dyoh, a'sha-ga'oh né wi yuhis, nǎ'o wǎn do'e syoh'gwǎh?

12 Neh, dih, gai'o nih, ga gwe'goh a'dih gwa'nah òt neh huh' nah'de di swa'do ǎn jo nih' no'gweh he na'ya go-ye'ak he'swa yah'da deh, neh huh' nǎh' iis nah'swa ye'-ak ha di'yah da deh: neh sǎh'ǎh nǎ gǎ, neh' gǎn doh ne ga'ya doh ne ga ya'nes hǎh, neh, kuh, no'di do gǎs-da ni'aak.

13 Hoh swa yoh' ni gah'ho ah'aah gah ǎ'o ga'ǎnt; neh, sǎh ǎh, ne wa da'gwǎnt hoh ǎ'o ga'ǎnt, neh, kuh, neh wa'a gwǎnt ho'a deh, ne yu ah'di oh he'o weh de dyu'-doh ho ga'nyat'; gut gah'deh', kuh, neh huh' wah a'go-yo'on dyiēh.

14 Ne gǎǎh! ni gah'ho ah'aah hoh ǎ'o ga'ǎnt; ni wah'-sǎ dyiēh'aah', kuh, ho'a deh; ne' neh huh' he yu aah'-di oh nǎ ya'go he dyiēh! duh gaah'ah, dih', kuh, nǎ'-ye'gǎh'.

15 De swa'da dus hǎǎk ne deh gai'wa gwēn ni'yuh go-dye'ǎh dah'goh go do'gǎs da'nih'; e chi'yah do wǎhs' de-yu'di nah'gǎ on'doh oh ni yoh'goh dǎǎh, neh gwa', ne ye yah'da go'gwa, neh huh', naeh, ni ya'go nyah'do wīs ne ta'yo nih.

16 O do'gǎh ooh' ǎ ye'chi yǎǎn deeh he'ni yuh dǎ ne wa da'yo nih ha di'yah da deh. Neh'huh, gǎh, no'gweh hǎ na'yon da'gwes' no nyo'gwih sǎh he dyo ik'dòt? Neh, gi h shǎh, ne figs, he'o weh dyò'nyòt' no'ik'dah ne yu'-ik dah'aah?

17 Neh'huh, dih, ni yuh'dǎǎh, hah'de yo'on da'ge no'-on di yu', o'yi yu', kuh, ne wa'yont hah; neh gwa', no'on da et gǎh, o ya'et gǎh, kuh, naeh, ne wa'yont hah.

18 Tǎh'ǎh deh a'oh no'on di yu' o ya'et gǎh a'wa yon-dǎh; tǎh'ǎh, hach'gwah, no'on da et gǎh o'yi yu' na'-wa yon dǎh.

19 Neh nah'de yo'on da ge, ne tǎh'ǎh deh wa'yont hah.

no'yi yu, ne gǎ'on dyaḥ goḥ'; no jis'daḥ gēh', kuh, he-wa'dyoḥ.

20 Da neh'huh, dih', ni yuh'dǎǎh, do gās o do'gǎh-oḥ ǎ ye'chi yǎǎn deeh, he ni yuh'dǎǎh ne wa da'yo nih ha di'yah da deh.

21 Tǎh'ǎh deh'ga gwe goḥ nǎ yo'gǎ'ah se aak, Syah da-gwēn ni'yuh, Syah'da gwēn ni'yuh, ta'ye yoh he ni ga nok-da yǎh ne dwǎ noḥ'do oh'shǎ gwēn ni'yuh ne gǎ'o yah-gēh: neh, gwa', na'o hwaḥ na i'wa ye'is thaḥ he ni thoh'-ni go'oh dǎǎh Naah'nih, gǎ'o yah gēh thǎh dyoh.

22 Gut gah'deh nǎ yo'gǎ as ne neh' dwǎ nīs'hǎ deh, Syah'da gwēn ni'yuh, Syah'da gwēn ni yuh, tǎh'ǎh gǎ' neh deh a'gwat hǎǎh'gwak ne sah'sǎ nah; neh, kuh, ne sah'sǎ nah o'gwa ye'ǎh dah goḥ jak hi'yah dit'gǎ oh na di'nīs he'o nah; neh, kuh, neh o'gwa ye'ǎh dah goḥ ne sah'sǎ nah, we suh' no i'ya nǎ'ǎ gwah'doḥs ni yo'gwa-dye'ǎ noḥ;

23 O nǎh' ǎnt gi'wa gwai'ih siḥ ǎk he'yǎ os, De wǎn doḥ niḥ deh gwa'yǎn deeh'oh': Swat'hǎ daat' he ni gyah'da-deh, iis, ne' wa et'gǎh swai'oh deh'goḥ.

24 Neh, dih', gai'o nih, naah'de yo gweh'da ge, no'ot-hon deh nǎ gǎ, he'nah gwǎ'na geh'heht, wa'a ye is', kuh, neh dǎ she'yǎ on dǎǎk' no'yah'do weh'dus hi yu' no'gweh; neh huh' hoh noḥ'so niḥ' gas dǎ'ǎh gēh;

25 O nǎh' dyus da'ǎh doḥ, oh wǎ'no doḥ, oh ge'o wa-nǎnt', kuh; neh huh' de ya'o yǎh'doḥ he ga noḥ'sòt: tǎh'ǎh, kuh, deh oh'hnye nǎh'oḥ, neh, sǎh'ǎh, he gas-dǎ'ǎh gēh ga noḥ'so niḥ.

26 Neh, kuh, naah'de yo gweh'da ge, no'ot hon deh' nǎ gǎ' he'nah gwǎ'na geh'heht, tǎh'ǎh, kuh, neh huh' de'o ye'ǎǎh, neh dǎs he'yǎ on dǎǎk' ne de oh'ni gont' no'gweh, neh huh' hoh noḥ'so niḥ' ne gah neh'sah gēh:

27 O nǎh' dyus da'ǎh doḥ, oh wǎ'no doḥ oh ge'o wa-nǎnt', kuh; neh ho'oh ga yǎnt' he ga noḥ'sòt, neh, kuh noḥ hnye'nǎh oh; neh, kuh, no i'o wa nǎh he ni ya'wǎh-oh shah gah'hnye nǎnt.

28 Da, neh no nǎh' sha a'dwǎ'noḥk dǎh' ne Je sus, ho-

di wa'nă ă'gwah oh ne găn dyuh'go wa'năh no'gweh he'-
na a yeeh ne wa'a go'i o nyăh.

29 Neh, săh'ăh, he'na a yeeh noh sha guh'ni'go o nih'
ne' the'o yăh' non'da ăn'noh do'ok; tăh'ăh, naeh, neh-
huh' de'o ye'ăăh he'ni a di'ye hah' ne sha go'di ya'do nih.

O I'WAH VIII.

NEH no năh' sho'non'das năh'do on dyiëh ho non'da-
deh, găn dyuh'go wa'năs ho wa'non dă dyiëh.

2 Neh, kuh, nă' năh a'wăh, neh huh' non da'eh no'-
yah'dat găs, wa a'dyah dye nănt he'a gat, ha wă, Syah'-
da gwën ni'yuh, neh ne dyă'gwah ae'sa ga'yăh, sa gwe'-
nyooh niis on'dah săn'noh dooh na'gă ak' deh swa'gyah-
daat găs.

3 Neh ne Je sus he o'nīs oh'da da doh, neh, kuh,
not'ho'yă o nyooh, ha wă, o'ge ga'yăh; neh, dih, neh-
huh' ni yuh'dă ak he syah'da deh a'gă ak deh jòt gih.
Neh, kuh, ni dyus'no weh sho jăh doh no yah'dat găs'-
gwah.

4 Neh, kuh, na'wă ah seeh ne Je sus, de sa'da dvs''ha-
ăh, să noh' so gaah' ăs he'o wih; neh, gwa', sho, ne
sah'dăn dih, o'yăn det' hoh'sa'da do nih ha yah'da deh
na'yah'dont hwus; neh, kuh, ne' sat gah' ne ga gă'yaat
de ga'yah do'weh doh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ă-
gai'wa gwai'ih soh sek ha di'yah da deh.

5 Neh no năh' ne Je sus sha'a yoh' ne Ca per na um
neh huh' tho yooh' ha yah'da deh no'wa go wa'năh ne
sgat de wăh'nyah eeh ni ă'năn di, ho do'e syoh'gwa nih,

6 Ha wă, Syah'da gwën ni'yuh, neh na geh'hah shăh
tha yus'hăh he dwa gah'dăn dyooh ho no'ok da nih, ne
deh swă'ni non'dok hah na'yah'dah gëh năh gah'hoh dăh,
ho o'ya gă, de o'doh ho'ga nyăh.

7 Ha wă ah seeh ne Je sus, Neh huh' hă geet', ă she'-
jăht', kuh.

8 Neh no'wa go wa năh ne sgat' de wăh'nyah eeh ni-
ăn'năn di det hos'nyiëh oh ha wă, Syah'da gwën ni'yuh,

sah jih. we suh' dwa ga'dohk' ne' neh huh' ha'syoh' he-
dwak noh'sòt; neh, gwa', sho, neh huh' hah'de ga ye'ih
ne' sis nyiēt ro wă'nos gah'ah, năs'ha doh' na geh'hah-
shăh.

9 Neh săh'ăh, niih, no yah' dyo găn'noh do nih, ho-
gêh'has des'hă wii', sho, khe yăn'noh do nih no dis'geh-
ă'geh dah; neh, găs, ne wa e'yă as, hoh'sêh', wa ah'dăn-
dih', găs: o yah', kuh, ga'jih', daah'dăn dih, naeh;
neh, kuh, na geh'hah shăh, năh ho' năh jeeh', neh'huh
găs', na'a yeeh.

10 Neh no năh sha'a'ok ne Je sus, neh neh wa o i'-
wa'nă ă guh, neh, kuh, na'go'yă ah'seeh no wa'non dăă-
dyiêh, Do găs' oh gwă'as, tăh'ăh deh a'ge găăh neh huh'
na'we suh'gă ak na'ye yah dă'ăh sek, a'ye i'wa gwên ni-
yus'thaak; tăh'ăh, haeh'gwah, ha'di'yah da deh ne Is-
ra el.

11 Neh, dih, noh gwă'as, gut gah'deh neh tgăăh gwit-
găhs'gwa, kuh ne gă'ăh gwăhs ănt hă'neh da'nooh, ne
do gă hăs hă'nan dyăăh hah dăs'hă non'dont' ne A bra-
ham, kuh ne Isaac, kuh ne Ja cob, he'o weh tga yăh
ne dwă noh'do oh'shă gwên ni'yuh ne gă'o'yah gêh,

12 Neh, gwa, ne dwă noh'do oh'shă gwên ni'yuh ga'-
wa ji'yăh', neh, naeh, na gws' as de'gwa de dyò'dah-
son da'igoh ă o'wă non'do nyaht; neh huh', naeh, dă-
dyoh'sant hwah'so ok, dă dyon'dyuh'gă nye'ak, kuh.

13 Neh, kuh, ne Je sus ha wă'ah seeh no'wa go wa'-
năh ne sgat de wăh'nyah eeh ni ă'nan di, Sa sah'dăn-
dih; neh, dih, he ni sa i'wa gwên ni'yus doh neh huh'
ni ya'wăh he'syah'da deh. Neh, kuh, no'hah'shăh sho-
jăh'doh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e năh.

14 Neh, no năh' ne Je sus sha'a'yoh ho'noh'sòt ne
Pe ter, sha go'găăh ne Pe ter yoh o noh'ăh, ye yvs'hăh,
go nook'da nih goh doh'go ă'oh.

15 O năh no'tha yă'o nyooh ne yes oh'dah gêh: neh,
kuh, ne goh doh'go ă'oh ja go'yah dat'gah wăh: de dya'-
gut gă'oh, de sho'wan dīs'nyeh oh', kuh.

16 Neh, dih, no năh' oh gă'ăs ah o doh'o on dyiêh,

ho nont'gah deh neh huh' ho wan'di yah'theeh ha'yah'da-deh, no'nan dyă'niih' na'di'nis he'o noh: neh, kuh, ne cha go'yah dit'gă oh na di'nis he'o nah, o wă'nah', sho, ho ye'ăh dah goh; ga gwe'goh', kuh, sha go'jăh doh, no'di nook'da no'ni ak.

17 Neh neh huh' ni ya'wăh oh, o i'wa ye'ih oh no'-snieh'oh no do'găś da'ni ak E sai as, ha wă, Ha'o hwa'h', sho, de oh'gwăh no gwah'hă yăn doh'; neh, kuh, ho-dye'ăh dah'gwa niih no gwa'noh so dai'yiehs'.

18 Neh no năh' ne Je sus sha ă'ni nan dok găn dyuh'-go wa năh ho di'yah da yeih'oh he'o weh ni ehs, ha go-i'wis ah'seeh o sa ă'nont hă daat' si gwa'gwa nah ga'nyu-dăă dih ho'sa ă neeh.

19 Da neh, dih, na yah'da do gă sha go'ya do nih he-o'yos oh; neh, kuh, na wă'ah seeh, Sa di'o nya nih, ă-go'non dă'dyieh sek ga'wën ni yuh', sho, he'o weh hăh-se'no on dyieh.

20 Neh, dih, ne Je sus ha wă'ah seeh, Neh ne năh'-gwat gwaah o non'dya de nyoh', naeh; neh, kuh, ne jih dăh'ăah'soh o di'yăh he'o weh wă năn'no es'tah: neh, gwa', naeh, No wa'wak' no'gweh tăh'ăh de o'yăh' he'o weh naat go'ăn dah'gwaak.

21 O yah, kuh, ne sha yah'daat, ne ha go'i o nya ni'-ak, ha wă'ah seeh, Syah'da gwën ni'yuh, dak nok'dot-hus, nă dwa'dye-ănt' ă sgah'dăn dih; neh, kuh, nă eh'-sa dooh na'ah nih.

22 Neh, dih, ne Je sus ha wă'ah seeh, Dak non'dă-dyieh', sho; ho neh'o on dyieh', no ni'e yooh ha dih'sa-dooh no'na wăh ne guh wăn'dah oh.

23 Neh, dih, no năh' sha a'deh noh'dăăh ne ga'o wa-go, ho wa'non dă'ă dyieh na go'i o nya ni'ak.

24 Neh, kuh, nă' nah a'wăh, a gwus' oh ge'o wa nănt' he ga'nyu daeh'; neh huh' he yök'dah oh neh wa doh'da weh'săăs ne' ga'o wah. Ho dah'oh ji'wăh, naeh, na'o hwa'h.

25 O năh' neh sha go'i o nya ni'ak ho'wa'yah do'wăh-oh, ho wa'yeh doh, ho nă', Syah da gwën ni'yuh, da gyo'-het', e dwah'wăn daht!

26 Neh, dih, na go'yă ah'seeh, A', naeh', go waah' swah dyohs'? iis, ne ni wah'aah ne swai'wa gwên ni yus'- dos hăh! O năh' thot gă'oh, ho is'da nii' ne gă'ă hah, kuh ne ga'nyiu daeh'; neh, kuh, neh we suh' tah'wa'- dyeeh.

27 Da neh, dih, no'gweh wa'o di'wa nă'ă guh, hă- nan'doh, A' nah o'gweh doh dăăh nă gă'? neh', waeh, ne gă'ă hah, neh, kuh, ne ga'nyiu daeh' wa ot'hon daat.

28 Neh, dih, no năh' sha'a yoh ne sga'nyu dă'ă dih, he'dyo'ăn'ja deh he'tha di'na geh' ne Ga da renes, neh- huh' de'o non dăh'oh de i'yvs heh, na di nīs he'o noh ho- nan'dyă niih; da i'ya găht he'yeh sa'do nyoh, hah'de'yu- dohk', sho, ho dis'ha nit: tăh'ăh, dih, deh so gaah de- o'gwe nyoh na'a'at ne' neh huh' he yut'ha i nooh.

29 Nă', kuh, nah a'wăh, de o'nah sânt hwăh', ho nă', A' nah ot' niih o'gwa'di wa deh' he syah'da deh', Je sus, ne' Ya'a wak' Na'wên ni yuh? Neh, găh, oh syoh'duk nik'huh, neh da'sgya doh'ho ga'nyat', ne ga oh' nah- wan dih he'ni yò'o weh' hă ga'eh?

30 Neh, dih, ne we'ăh ni dwă'nehs' he'o weh ni a'- dih si'aah o nont'gah deh ne gwis'gwis, dyo non'dek ho'- ni a dyiëhs.

31 O năh' na di'nīs he'o noh'shoh ho wan'do e'syoh gwa- niih, ho nă, Neh neh dyă gwah änt sgwa'yah dit găh, da gwa'nok do thvs' ne' neh huh' ha'ya gwa yoh' he'wa- di'yah da deh' ne gwis'gwis.

32 O năh' ha'go'yă ah'seeh, Hoh'swa yoh'. Neh, dih, no năh' da'a di'ya găht', neh huh' hēs ho'di yoh he'wa- di'yah da deh' ne' gwis'gwis; Nă', kuh, nah a'wăh, ga- gwe'goh he'ni wăn nan di' ne gwis'gwis de'yu năh'da- doh dyu non'deh haas doh, he yu'non dyah'dăh'doh he- gane'jot hah'de yo dih'sgoh oh he' ga'nyu daeh', neh, kuh, no ni'e yoh o ne'gah gēh.

33 Neh, dih, no'nos'de is'do noh wa'ă non deh'guh; neh huh' hēs'ho ne nooh he'ga non'da yăh: ho nont'yu o- wii', kuh, nah'de yu i'wa ge; neh, kuh, he na'o di yah'- da wăh no'nān'dyă ni'nah na di'nīs he'o nah'shoh.

34 Nă, kuh, năh a'wăh, ne'ga non'da gwe goh tho di'-ya găh'oh, de o'wan dăh'doh ne Je sus; neh, dih, no-năh' wa'o wă găh, ho wan'do e'syoh gwa niuh, no'sa at'hă-daat he'o weh ho nō'ăn ja deh.

O I'WAH IX.

NEH' ne ga'o wă go sho deh'noh da hoh', dīs ho'nyu-dae'yah''goh', kuh; neh huh', kuh, hēs'ho yoooh ha ga non'da yăh he'tha nă'geh'.

2 Neh, kuh, nă' năh a'wăh, wa o wă yah'theeh ha-yah'da deh nō'gweh, ho nō'ok da nih, deh swă'ni non'do-khah na'yah'dah gēh; ga nok'dah gēh ha yvs'hăh. Neh, no năh' ne Je sus, sha at'gat huh he'nit ho năh'ni go'ās-ah doh ho wă'yah da ahs, ha wă'ah seeh no'nō'ok da nih ne deh swă'ni non'do khah na yah'dah gēh, Go'a wăk, sgă noh' sa săn'noh do nyoooh; do'se sa di'wah să gwus', naeh, ne sai'wa neh'ak shăh.

3 Neh, kuh, nă' năh a'wăh, ha di'yah'da do gă ne sha go'di ya'do nih', ho non'da dă'ah seeh na di'yah di, neh nă gă' ho'gweh hoh'să'nă et'gănt hah Na'wěn ni-yuh.

4 Neh, dih, ne Je sus ha'yăn de'ih ji wăh na dih ni'-go'ăh gēh; ha wă, A' năh ot' ga i'o nih' he' wa et'găh swăn noh'do nyoooh' ne swăn nyah'sa go?

5 Neh, săh'ăh, ga ă'ni gaah' wa dye'sah gēh, na'ya găh, De ji'sa di'wah să gwus ne sai'wa neh'ak shăh; neh, gi-h-shăh', na'ya găh Do saas'daht', sah'dăn dih, kuh?

6 Neh, dih, nae'swah ni'go ă yăn daht naah has'des'hăăt Nō wa'wăk' nō'gweh ne yō ă'n'jah gēh, neh dă'cha go i'-wah să gwus ne gai'wa neh'ak shăh,—o năh' ha wă'ah-seeh no'nō'ok da nih, Dīs daht'; de sêk' ne sa'năk dah; neh ho'o sa seeh he di sa'noh sôt.

7 O năh' dēs ho'dah oh, neh huh' hēs ha'we nooh he-tho noh'sôt.

8 Neh, dih, no năh' ne găn dyuh'go wa năh sha'ă-nont gat'huh', wa'o di'wa nă'ă guh; ot ho wă'ăh să o nyoooh,

kuh, Na'wën ni'yuh, ne sha go'wis no'gweh nă gă' ni-gah has des'yuh dă.

9 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha ah'dăn dih, ho gă' no'gweh, Mat thew ha ya'soh, ha nyus'yòt he'tha di'ga-nyahk'thah na di'wis de'o es, neh', kuh, na'wă'ah seeh, Dak non'dă dyiëh. O năh' det ho'dah oh, ho'non dă-dyiës'oh.

10 Da neh huh' ni ya'wăh oh, no năh' ne Je sus shah-de'o non don'doh, he tho nōh'sòt, nă' năh a'wăh, ho-nont'gah deh na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a gōh tho di'yōoh, do gă ho non'dyăn dws'oh ne Je sus, kuh neh sha go'i o nya ni'ahk.

11 Neh, dih, no năh' ne Phar i sees sha'ă nont gaat-huh, ho wă'nă ah'seeh ne sha go'i o nya ni'ahk, A, nach', he go waah' ne she swa'i o nya nih' de'ă nan doos' na di'wis de'o es, kuh no di wa'neh a gōh?

12 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha a'ok' nă gă', ha go'yă ah'seeh, Neh' neh sgă'ă nōh' ti ă'nōh heh no'gweh, tăh'ăh, nach, dah'de'o non'do'ăn jo nih na'de-jăhs; neh, gwa', no di no'ok da nih.

13 Neh, dih, neh swah'dăn dih, jîh ni go ă yăn daht', kuh, ne' nah ot' găn dōh' nă gă', Neh niîh dwak ni-go i yu' sah'gwah na da'ni dă'os hăh, tăh'ăh, nach, ne ye yah'dont hwus: tăh'ăh, săh'ăh, neh' deh a'gyōh dah'-gōh no sa khe'nok ne tho di'wa ye is dōh', neh, gwa', no di'wa'neh a gōh do'sa ă năh'ni'go ă de nih.

14 O năh' ho wă'yah do'wăh oh neh ha go'i o nya ni'ahk ne John: ho wă'ah seeh, A' nah ot' gai'o nih', ne niîh, kuh ne Pha ri sees, we suh' de ya'gwăn don'dyet hah; neh, nach, niis neh she'i'o nya nih, tăh'ăh, nach, dah-de'ă nan don'dyet hah?

15 Ha go'yă ah'seeh ne Je sus, O'gwe'nyo, găh, no'-non de'oh shōh no'nyaak heh a'ă nan'dă nah'sek he'nă yo'-nis heht nah'soh do gă' de'ă nan di'aak no'nyaak heh? Neh, dih, ne dwă nîs'hă de'nyōh hă ga'eh no năh' no'nyaak heh dăs ho'wan di'yah dah'gwăh; da o năh' dă'ă nan don dyet.

16 Tăh ăh deh sô gaah ne ga'ăh dă seeh ne deh ga'-yă năn'dah oh a'ya go'ok' ne was syo'nyvs hă'ga yo''neh; neh săh'ăh ne yo oh'goh ăn'gă'ăh ne gă'ăht nas syo'nyvs-hăh'gêh, neh, kuh, neh we suh', sho, dă wan'dăh'ne-gă'o guh.

17 Tăh ăh, haeh'gwah, deh'sô gaah no'ne ga seeh no-nyo'gwiĥ săă giĥ, [ne wine,] neh huh' a'yê'ăh' ne gas-heh'da ga yoh' gaĥ syuh'sah': dyă gwah', sho, dă wan''-dăh ne gaah' ne gas heh'dah; ă ga'ihĥ, kuh, no'ne gaĥ; ă gai'wah dōh, naeh, ne gas heh'dah; neh, gwa'; neh-huh' hă'non dăās' no'ne ga seeh no nyo'gwiĥ săă giĥ ne gas heh'da seeh gaĥ syuh'sah': neh, kuh, ne de ja'oh ă-wi'yu aak nă yô'da dă.

18 Ah soh', sho, chi a'gont hă niĥ' nă gă nah o'i oh'-dăh, nă' nah a'wăh, ha yah'da do gă ne thă noĥ'do ah' ho yos'oh, ho'dyah'dye năh'doh, kuh', he'a gat, wa o'-dă na'yă as, ha wă, neh ne khe'a wak o'năh ne'wah ya i'ye yos; neh'huh, diĥ, non da'seĥ', she'yă'nis oh'da-ăh; ă ya'go hek', diĥ, naeh.

19 O năh det ho'dah oh ne Je sus, ho'non dă dyiēs'oh; haeh gwah', kuh, na go'i o nya ni'ak.

20 Nă, kuh, nah a'wăh; ne ye'oh, yet gwăh'chit găhs wus'hă dek ni' sga'eh ni yus'hă ge nah o'nis heĥt neh-huh' chi yuh'dă, has ho'neh ni dya'ga we nooh, haĥ'de-ya'go yă'o nyoh' ne de yuh'ă on'da dyiēĥ no dyah'da-wiĥ'doh.

21 Neh, săh'ăh, ne wah a'go da'dă as, Neh neh theĥ-o'gwe nyooĥ a os'gwah ah' neh naah'daa gyă'o nyooĥ no'syu'nyah dōh naah'de ga gont' ăs'ga'doh.

22 Neh, diĥ, ne Je sus dĥt ho'diĥ sa'de nyooĥ', neh, kuh, no năĥ' oh sha'gut gaat huh, ha'wă, Go'a wak, sgă-noĥ' sah'ni go i'yu aak; neh', săh'ăh, seh sa'jăĥt he ni-di săh'ni go'ăs ah dōh sai'wa gwēn ni'yus dōh. Neh, kuh, ne ye'oh ja go'doh oh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e-noĥ.

23 Neh, diĥ, no năĥ' ne Je sus sha'a yoh' he'tho-noĥ'sôt na'go wa năh, neh, kuh, neh sha gut'gat hwăĥ

nă'nă'oh daas hă'nan'dă naħs, neh, kuh, no'gweh no-di'yah'da yeih oh, ot gaiħ'ni de ă'noħ săant hwvs,

24 Neh na go'yă ah'seeh, Swa nok'do dăh, ho'sa swa'ya-găht; neh, săh'ăh, ne yěk sah'da seeh'ah tăh'ăh deh-a'ga we'e yooh; neh gwa'sho, ne go dah'oh. Neh, sho, ne wa'o was gaat gwăh', wa'o wa no'wănt', kuh.

25 Neh, dih, no năh' sho wan'di yah'dit gă'oh no'gweh, o năh he o'yos oh; neh, kuh, noħ sha'gus oh'daah, ne yěk sah'da seeh ah, de'dya'gut gă'oh.

26 Da neh nă gă de yu'di o gwăh o i'wa na'găh oh ne ti ga gwe'goh he'ni yo'ăn jah ne' neh ho'o weh.

27 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha ah'dăn dih, de i'yvs heh de i'gah gwe'goh ho wa'non dă'dyiës oh; de yah'sănt hwah'seh; hya doh, Iis, ne' ya'a wak' ne Da vid, dak'ni' dăăh'.

28 Neh, dih, no năh' wa'a yoh' he ga noħ'sòt, he o'wa yah'do wăh oh ne de i'gah gwe'goh'. O năh' ne Je sus ha go'yă ah'seeh, Ji'wa gwën ni'yus thah', găh, ha'ge gwe'nyooh ne' neh huh' na gyeeh' nă gă? Neh no-wă'ah seeh, Neeh', Syah'da gwën ni'yuh.

29 O năh' hah'de'o yă'o nyos'oh ni'gaah'gëh; ha wă, Neh da gvs'heh duk he ni ji'wa gwën ni'yus doh, neh huh', sho, ni ya'wăh he ji yah'da deh.

30 O năh' sho di'dok hah'heh oh: neh, kuh' ne Je sus ha go ya is'da ni, ha wă, jat ga'ă ooh, să noħ' so gaah' ă-ya'go noħ'dok.

31 Neh, dih, no năh' sa yah'dăn dih, oh tya'di o gwat he ni yu'i wa'nă ă gwat he'na'o yă na wăh ne' ti'ga gwe'goh he'ni yo'ăn jah ne' neh huh.

32 Neh, dih, no năh' ho sa'i ya găht, nă' nah a'wăh, neh huh' wa'o wa yah'theeh ha yah'da deh no'gweh, ne de a'wă nont; ho dyă'niih na nıs'he o noħ.

33 Neh no năh' sa'o wa yah'dit găh' na nıs'he o nah, sa as'nyiet ne de a'wă nont: neh, kuh, ne găn dyiuh'go wa năh ho di'wa nă ă'gwah oh; ho nă, de'wăn'doh' de o'nont gaat hwăh ne' neh huh' na'ya wăh ne Is ra el no'no ăn'joh dăh.

34 Neh gwa' ne Pharisees ho nă, neh ho ye'ăh-dah'gwañ no'wa go wa'năñ na di'nis he'o noh'shoh heh cha go'yah diit'găs' na di'nis he'o noh.

35 Neh ne Jesus ne ga gwe goh thon da'et ne ga-non'do wa'năs, neh, kuh, ne ni ga'non dahs'aah, oh sha'guh ni'goo nih hă'năn'dă na'yăn dah'gwa noh; neh, kuh, noh sha'gut ha has no i'wi yus'dos hăñ Na wën ni yuh ne gai wi yus'duk ne dwă noh'do oh'shă gwën ni'yuh: neh neh sa sha'go jăh'da nooh ga gwe'goh noh tgah'hoñ dăh'shoh no'di nook'da no nih no'gweh.

36 Neh, dih, no năh' shah sha'gut gaathuh ne găn-dyih'go wa năs, da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'nah-sha'go dăăh, neh ga i o nih he de'o năh ni'goh hăăh'gwa-nih naah'de yooñ he'ni dyu ye'ăh doh; neh, kuh, neh de o'non do'gwă an dyiëhs, he ni yuh'dăăh ne de yu'di-noh'gă on'doh oh, neh tăh'ăh deh o'di yăñ naas de'is thañ.

37 O năh ha go'yă ah'seeh na go'i o nya ni'ak, Neh' ne ye yănt'hwa gwus' nah ot, do găs' we suh; neh gwa', naeh, ne yon di'oh daas duh gaah'ah.

38 She'swa'do e'syoh gwăh', dih, Na'yah'da gwën ni'yuh ne ye yănt'hwa gwus' nah ot, neh non'da sha'go-haht ne yon di'oh daas he'o weh ha yănt'hwa gwus.

OI'WAH X.

NEH no năh chi a'go no goh' ne wws'hă dek ni' sgă-eh ni ă'năn di na go'i o nya ni'ak ha goh'has des'hă wii nă sho'wan di'yah diit'găñ sek no'non't'wais'hăñ gih' [na di nīs he'o noh] neh, gwañ huh, năs ha'go di'jăht haak ne ga gwe'goh ne go no'ok da'nis thañ, he'ga gwe'goh, gwañ huh, no noh'so dai yooñ.

2 O nă' neh he ni o'dih să'noh dăs ne wws'hă' dek ni' sgă'eh ni ă'năn di na go i'ont, năn'dah; dyu dye'ăh doh Simon, neh, găs, no'wa yaas Peter, neeh, kuh, ne de ya'dă non deeh, Andrew; James, no'a wak ne Zeb-dee, neeh, kuh ne de ya'dă non deeh, John.

3 Philip, kuh ne Bartholomew; Thomas, kuh ne

Mat thew, na wís'de'o es; James, no'a wak neh Al phe-us, kuh Leb be us, neh gye, gäs, no'wa yaas Thad-de us.

4 Simon, ne Zea lot, neh, kuh, ne' Ju das Is-ca ri ot, no'gwe'nyos oh ho'h'ni'goh hah da nii hò'ot gah'-wäh.

5 Neh nă gă' dek ni' sga'eh Je sus ha goh'hah oh, nă dah ni a'goh'ni go'oh däs dōh; ha wă, Să noh' neh-huh' hă sweeh ha di'na geh' no yah' ho no'ăn je nooh; kuh ne ga'ăn dih gwa'o weh ni ga'nōn da yăh neh Sa-ma ri tans ha di'na geh', să noh' neh huh' hă swa yoh.

6 Neh, gwa', swah dân dih, neh' sah'gwah neh ho'oh sweeh he ni yo di'yah'dah dōh'oh ne de yu'di nah'gă-ont dyo di'ya găh'oh ho noh'sa go' ne Is ra el.

7 Neh, dih, hă'ă sweeh', de swa'di o gwat ă swa'do neh, Neh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh ne dwă noh'do oh'shă-gwēn ni'yuh o năh' oh'ga'yoh'.

8 Sa yet'chi jăht ne go no'ok da nih; sa yet'chi yah'da-go'ech ne go yah'dat gäs; sa yet'chi yah'da ges guh' ne ga we'e yōoh; ăn jet'chi yah'dit găh. na di'nīs he'o noh: Sgă noh niis swa ye'naah, sgă noh, dih, kuh, et-chi'yoh'.

9 Să noh ă swa'gă ya dăh ne jit gwăăh'ăăh no wís'dah, kuh no wís'da nó oh, haeh gwah', kuh, ne gwēn nīs', nae'jōn da'ah ne de swat hwah has'da noh;

10 Kuh ne ye da'ah gwah na dân'nah shăh hă swat'ha-inēh; tăh'ăh, kuh, ne dek ni' a dyah'da wihs'hăh; tăh'ăh, kuh, nah dah'gwah; tăh'ăh, haeh'gwah, na dah'-dis hăh; neh, săh'ăh, no'i'oh deh no'gweh, neh'huh ne'huh hah'de ga ye'ih nă o'yah do wăht ni'aas, neh, kuh, na dye'ăh dah'gwah.

11 Da neh, dih, ga ă gwa'o weh ni ga'nōn da'yăh, ne ga'nōn do wa'năh, ni ga'nōn dah'aah', giš shăh, neh huh' ă swa'yoh', swa'da on dōoh', ă swah'ni go'ă yăn daht, kuh, son'dih gwa'nah ot neh huh' ha'na geh, neh huh' hah'de-ga yēih na'she swa'yohs', neh huh', sho, swăh'dyōn dahk he ni yo'o weh' o naeh' hă'ă ji'swah dân dih.

12 Ga'wën ni yuh' neh huh' ă swa'yoh he'oweh ni ga'-
noh sòt, de swa'no o nyoh.

13 Da neh he ga'noh'sòt neh huh', giñ shăh, hah'de-
ga ye'ih, neh ne swa'wăh' ne swa dăh'swi yus'hăh
neh huh' gayoh'; neh, gwa', ne dyă gwah, tăh'ăh,
giñ shăh, tah'de ga ye'ih, neh neh swa dăh'swi yus'tah,
ă ji'swa yah'do wăht', sho.

14 Son'dih gwa'nah ot ă gă'ak deh et'chi yah'dah săn'-
no nih, tăh ăh, gwah'huh, ta'yont hon daat neh swa'wă-
nah, no năh' hăn ji'swa ya'găht he'oweh ni ga'noh sòt,
ga'non da yăh, giñ shăh', swah gă'ant neh swa dah'gă o'-
să'oh neh swah sih'dah gëh.

15 Do găs'oweh oh gwă'as, neh nah'de ga gont neh
ti gă'oh', naeh, nă yu'di yah'da wăh he'dyo ăn'ja de'nyoh'
ne Sod om kuh ne Go mor rah, no'năh' neh' dwă nis'-
hă deh neh dăs swa'dyah do wet, naeh' hoi'gă' ga'non-
da yăh.

16 Swat ga'ă ooh, oh gwa'haht'. ă swah'dăn dih, neh-
huh' ni yuh'dăh de yu'di nah'gă ont', i gă, hah de'wah-
să noh' a'wă neh'sek he'wă nehs' ne ta'yoh nih. Neh',
dih, gai'oweh, neh huh' nah swah'ni goh'dahk he ni yoh'-
ni gont' nos haes'dah; neh gwah huh' nă gă'ak hah'-
gwis'dăh deh swai'wa yăh, he ni yuh'dă, i gă, ne jo ăh'-
go waah ne ga wă'nas dăh.

17 Neh, gwa' ne' swas ha ek' no gwe'neh; neh neh'-
huh nă yet'chi ye'naah: neh huh' hă yet'chi ya'dwăn dët
ha di'as hăn'dah gwa'noh; neh, kuh, nă yet'chih soh'gwa-
we shoh he'oweh ni ă'nant gën'nis ah'dah gwa'noh.

18 Neh, gwah huh, neh huh' hă yet'chi aah he'a di gat
neh thă năn'noh do'ăh, kuh ne go wăh'go waa shoh',
neh dyu'i wah niñh a gi'wah gëh; neh gai'wa gwai'ih-
sos ha di'yah da deh, kuh no yah ho no'ăn je'nah shoh.

19 Neh, dih, no năh' neh huh' hă yet'chi yaat gah', să-
noh' ă swai waah'o'aak neh swah'ni'go ăh'gëh, he'oweh
non'de swa yeăh'duk, kuh ne' nah ot ă sws'nyieht; neh,
săh'ăh, nah'de ga gont ăs he'joh' neh' shah gaat he'-
sgais'da es ne' nah ot ă sws'nyieht.

20 Tăh'ăh, săh'ăh, deh iis tae'swrs nyiëht, neh'gwa' no'twais'hăh neh She swah'nih neh huh' gas nyiëh'dah-gwah he'swa yah'da deh.

21 Neh neh de ya'dă non deeh ă o'dwăn det ne de-ya'dă non deeh nă'ō wa nyuh', neh, kuh, no'deeh dōh, no'a wak; kuh na dik'sah shōh' oh dă'an di'daht' dă an'-di nyu dăh' no'wăn nan deeh dōh'; neh, kuh, ănt'ho di'-wah gă'ak ă'ō wăn di nyuh.

22 Neh, kuh, nă yet'chis swa'ăh sek ga gwe'goh no'-gweh, na geh'să năh dyu'i wah. Neh gwa' neh son di-gwa'nah ot ă oh'ni go'ă ni'yă do'ok, ă ai'i wa'a huh, neh nah'de ga gont ă'ō hek.

23 Neh no năh' ă yet'chi noh'gon dăh nă gă he'ga non'-da yăh, swa deh'guh, o yah' det ga'non da yăh' hoh'-swech', do găs'ō weh oh gwa'o wiĥ, Neh nă gă'ak ah'-soh' theh swa'a hwăh he'ga non'da yăn dōh ne Is ra el, he'ni yo'o weh' ă a'yoh' No'wa'wak' no'gweh.

24 Neh, săh'ăh, na'de'yăs thah tăh'ăh de o'ăh da niĥ nă'dyăs'da nih; kuh na'a hah'shăh de o'ăh da niĥ no'-wăn ni'yuh.

25 Sgă noĥ', sho, a'ă noĥ'do nyo'ok na'de'yăs thah neh shah da'o di'yah da'wăh sek na'dyăs'da nih; neh, kuh na'a hah'shăh no'wăn ni yuh. Neh, giĥ shăh' na noĥ'sa-gwăn ni'yuh, Be el ze bul ă'ō wa yaas thaak', sah'gwah noo', naeh, neeh' a'ō'wăn di'yaas thaak' nă niĥ'dyoh ho'noĥ'sôt.

26 Neh, diĥ, gai'ō nih, să no' neh ă swrs'ha nih'sek: tăh'ăh, săh'ăh, deh thah'gwis dăh ne wa weh'să oh na'-gă'ak, i gă, deh o'yăn det'heĥ ooh; kuh ne' wah seh'-doh, na'gă'ak, i gă, o'yăn det' deh o'doh ooh.

27 A gwa'nah ot ă gwa'o wiĥ noh'son da go, neeh' sa-swrs'nyiëh duk niis, neh de yuh'hat hes'gëh: neh, kuh, na gwa'nah ot nă wa'ok heh swa oh'do ga'ănt, ga noĥ'sa-gă'ya shōh ne'neh niis don da'swa di'ō gwat.

28 Să'noĥ, diĥ', neeh' ă yet'chis ha'nih sek ne' ye-nyus' no yah'dah, tăh'ăh, naeh, deh a'go gwe'nyooh na'-ye nyuh no twais'hăh; neh, gwa', sah'gwah she'swrs'ha-

nih'sek no'gwe nyoōh ă ai'i wah'doht de ja'oh, not wais'-hăh, o yah'dah', kuh, na nis'he o'noh gēh.

29 Tăh'ăh, găh, de ga'yvs heeh ne ga noh'găs hăh'ge-aah ne jih dăh'aah deh wa'dă ni noh sga gwên'nīs hăăd na'yu i'wah heht? tăh'ăh deh o'gwe nyo neh sga yah-daht, yo ăn'jah gēh a'ga yvs'hăn daht, na'gă ăk neh deh-tho'noh dos'oōh ne She swah'nih.

30 Neh, waeh, haeh'gwah no geh'o dah'goh neh swa'-noh ăh gēh ga gwe'goh wus'he dăh.

31 Neh, dih, gai'o nih, să noh' ăh swah'dyok sek: we suh' neh'huh de swa'gă nyoōh he ni swa'yah da no'oh, naeh no nont'gah deh ne jih dăh'aah, ne ga nah'găs-hăh'ge aah.

32 Neh, dih, gai'o nih, son'dih gwa'nah ot ă a'gi wa-wahs he'a di gat' no'gweh, neh, kuh, năh' iih nă e'i-wa wahs' he'a gat Naah'nih ne gă'o yah gēh thăh'dyoh.

33 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot ă gă'ak de a'gi-wa'wah seh he'a di gat' no'gweh, tăh'ăh, kuh, năh' iih ta e'i wa wahs' he'a gat Naah'nih ne gă'o yah gēh thăh'-dyoh.

34 Să noh' ă swe'hek', Neh, găh, ho'o yoōh ha'a wiĥ na'sgă noh'gă ăk' ne yo ăn'jah gēh. Neh' ha gyoōh' tăh'ăh neh'huh deh'kha wiĥ na'sgă noh'gă ăk: neh, gwa', neh ah'sha ah.

35 Neh, săh'ăh, ha gyoōh' dă kheh'ni go'ă khah'so guĥ no'gweh, dă i'nyu dăh no'oh nih: ne' go'a wak dă gi'-nyu dăh no noh'ăh; neh kuh, ne go'sah dă gi'nyu dăh non'da de'sah';

36 Neh no'gweh nă o wah'ni go'ăs swa'ăh, neh huh', sho, kuh', naeh, ă wa'do nih he'o weh ha'o hwah' ho-noh'sot.

37 Neh no'no'oh gwah nooh nih, ho'noh'ăh, giĥ shăh', de yu'gă nyoōh' naeh niĥ he'ni ak'no'oh gwah, tăh'ăh neh'huh tah da'a yeiĥ no'sa ya'giĥ ni'go ănt'gă ăk: neh', kuh, no'no'oh gwah no'a wak, sha'go'a wak, giĥ shăh', de yu'gă nyoōh' naeh niĥ he'ni ak'nó oh gwah, tăh'ăh tah da'a yeiĥ no'sa ya'giĥ ni'go ănt'gă ăk.

38 Neh, kuh, ne son dih gwa'nah ot ă gă'ak dah de'-oh gwăăh ne'o wăh ne de ga'yah sont, neh, kuh, na'ak-non'dă dyiēh, tăh'ăh tah da'a yeih no'sa ya'gih ni'go ănt'-gă'ak.

39 Neh, săh'ăh, ne son'dih gwa'nah ôt ă o'da dōh'hos'-hă wih, ă oh'dōoh neh'huh: neh, gwa', ne son'dih-gwa'nah ot ă oh'dōoh ho'heh, neh ă dyu'i wah'heht nag-i'wah gēh, ă shvs'hă wih, naeh.

40 Neh neh son'dih gwa'nah ot ă yet chi yah'dah să-no nih, ă a'gyah dah'să no nih năh' iih: neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ă a'gyah dah'să no nih, wa o'yah dah'să-no nih neh'huh, haeh gwah, neh' tha geh'haē oh.

41 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ă o'wa yah'dah-să no nih no'hah'shăh Na'wēn ni'yuh na di'o nya nih', neh ă wān dye ăh'dvk he'ni oh'să noh'dăăh na'di'o nya-nih, neh ă ot'ga nyah'găh' neh' nah ot hot ga'nyah gih no'hah'shăh Na'wēn ni'yuh; neh, kuh, neh son'dih-gwa'nah ot ă o'yah dah'să no nih no i'wa ye'is dōh, neh ă wān'dye ăh'dvk he'ni oh'să noh'dăăh no i'wa ye'is dōh, neh, gwah'huh, ă o'yah do wăht no'ot ga'nyah gih nă gă'no i'wa ye'is dōh.

42 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ôt ă o'wa ne ga nont' nă a'ne ge'ăh nă gă' ne ni ă'năhs aah', neh huh' he'yo-dohk' ne ga wis'di', sho, no'ne ga nooh', ă wān dye ăh'-dvk he'ni oh'să noh'dăăh na'de'yăs thah, do găs'o weh oh gwă'as, Tăh'ăh deh gat'gah huh ton'da ga ye'ăh dvk na'oh dōoh ne' ot'ga nyak'dăh.

O I'WAH XI.

NEH no năh' neh huh' shah a'wăh, no năh' sha a'-dwă nohk'dăh ne Je sus he ni a'gōh ni gōoh dăs dōh ne dek ni' sga'eh ni ă'nān di na go'i nya ni'ak, o năh' he oh'dăn dyōoh, neh huh' he a'we nooh ga'non da'yăn-dōh ga non'do wa năs, nă a go i'o nyăh, dă an'di o gwat, kuh, he'o weh ha di'na geh.

2 O năh' ho i'wa o găh ne John, he'o weh ni ah'ho-

doh, he'ni o'i oh'dvs yuh'dăh ne' Christ, he a'goh hah'-
oh de i'vvs heh na'go'i o nya ni'ak.

3 Neh no'wă'ah seeh, Iis, găh, ne găh ne' da eh';
o gii', ah'soh' ă jo'gwvs ha ek' no yah'?

4 Je sus des ha go'wă'nah să gwăh, ha go'yă ah'seeh,
Sa jah'dăn dih, o'yăn det' she'sno'nyăh ne John he ni-
yu'i wa ge e ji'wa'ok, kuh ne ji'găh;

5 Ne de ye'gah gwe goh, je'găh'; go'si'nan ji'yuh ah, i-
jăhs', go yah'dat găăh, ja go'yah da'go e wăh; de yoh'-
swe goh, kuh, ja gut'hon deh; ga we'e yoo, gwah huh,
jon da'dyah da'ges gwăh; neh, kuh, neh wa o'ni dăăst-
het', gai'wi yus'duk ho wan'dit hăăh'gwa nii.

6 Neh no'dă'oh ne son'dih gwa'nah ôt ă gă'ak de o'-
de yăh'hiih da nih he'gyah da deh.

7 Neh no năh' sha ă'noh dăn dih, Je sus hoh'saah' ha-
go'yă ah'seeh ne găn dyuh'go wa năs, ne' ot yu o wiih'
ne John, A'nah ot' sweh he'ahk ă ya'gwa găăh', deh-
dye'na ge nyoh he swak'dooh'? O gii', neh ne găă hah'
a'on dah doh no aah'găn dah?

8 A' di'nah ot' swat gat'hwah so'noh, he' neh huh'
he swehs'gwah'? O gii', neh no'gweh o'oh'dăoh ho syu'-
nyah doh? Swat gaat'huh, neh, naeh, yon dye'ăh dah'-
gwah no'oh'dăoh nas syu'nyvs hăh, ne' neh huh', i gă',
yeh dyoh' go wăh'go waa shoh' ho di'noh so doh.

9 A', dih', nah ot' swat gat'hwah so'noh'? No'do'găs-
da nih? Neh', waeh, oh gwă'as, sha go'ăh da niih neh'-
huh, naeh ne go do'găs da nih.

10 Neh, săh'ăh, nă gă' ho'doh', he'ni ga ye'ăh he ga-
ya doh, ne wa'doh, jat'gaat'huh, wa'e haht na geh'hahs-
hăh o'ăn doh' he se'goh sa deh, neh ă a'as''yo nih he'se-
gat, hă ăh se'no an dyiēh.

11 Do găs' gai'wa gwën ni'yuh oh gwă'as, Neh' ha di-
yah da deh ne' neh huh', i gă, go na'gă doh he ye yah'-
da deh ne ye'oh, tăh'ăh dah a'go dyaht'gwai'ih sooh so-
gaah ne da''o wa gă'niih he'ni a go wa năh, ne John, ne
Bap tist; neh, gwa', naeh, na gwvs' he ôs'thoh, i gă,
he'o weh ni ga'yăh ne gă'o yah gēh o'i wah gēh ne

dwǎ nōh'do ōh'shǎ gwěn ni'yuh, neh, naeh, de'o'gǎ nyōoh he'ni a'go wa nǎh.

12 Shon da'wah sa wǎh ne chi tha wǎ'nīs'hǎ de nyōh' ne John, ne Baptist, he'ni yo'oweh nǎ gǎ ne'wah, ne gǎ'o yah gēh o i'wah gēh ne dwǎ nōh'do ōh'shǎ gwěn ni'yuh gah has'des hǎh o dye'ǎh dah'gwa nih ne go des'hañ-doh ne dya guh'ni go'ās ah doh; neh, kuh, ne dya guh'ni go'ās ah'doh go des'hañ doh do gǎs' yon dye'na-want hañ, gah has'des hǎh wa dye'ǎh dah'gwah.

13 Neh, sǎh'ǎh, ne ga gwe goh no di'do gǎs'da ni'ak, ha dis'nyīēh dah'gwak, kuh ne ga ya'nes hǎh, gvs nyīēh'-dah gwak neh huh' ni yo'oweh he'yo dohk no nǎh' shah'tha daht ne John.

14 Da neh, dih, dyǎ gwah ǎ'swai'wa gwěn ni yus, neh' ne gǎh nǎ gǎ' ne Elias, ne'swvs ha'eh, gǎs, dǎnt heh.

15 Son'dih gwa'nañ ot' ha ōh'do doh, i gǎ, o gwe'nyōoh' nǎ a'ok, hot hon dek' neh'huh.

16 Neh, dih, a', nōo, nañ ot' do'sa gyǎ'on da ak' nǎ-gǎ' ha di'wa ji'yǎ deh'? Neeh des sga''yǎ on daah na-dik'sah shōh'oh, hǎ nih'dyōh he'o weh yont ge'on dah'-gwah go yah'da ye'is dah'gwa nōh, he sha'go ni'nōs neh shah'gaat' hǎ nont'ga nyeh.

17 Neh nǎ'nan doh, Gwa ah'gǎn da'wah seeh, tǎh'ǎh dah de'swat gwǎǎh; neh, kuh, ne gwa dǎ'nañ seeh, tǎh'-ǎh niis dah'de''swah sǎnt hwǎh, na'yet chi'ha dǎh.

18 Neh, sǎh'ǎh, ne John, no nǎh' sha'a yōh, tǎh'ǎh neeh' de aas', a'a ne'ge haak', giñ shǎh', [naeh ne' nañ-ot' ha diis', ha di'ne ge hañ, kuh, no yah'shōh:] neh, kuh, hǎ nan'doh, Neh ne'o aah na nīs'he o nōh.

19 Neh, Nō wa'wak' Nō gweh, neh sha'a yōh' neeh' ha dek'ho nih, ha ne'ge hañ', gwañ'huh', [nǎ'non'dek ho-nih, ha di'ne ge hañ', kuh, no yah'shōh:] neh nǎ'nan-doh, She swat'gat huh' nō'gweh, no nyah'do wīs, neh, kuh, ha ne'ge hañ' no nyō'gwiñ sǎh o ya'giñ; ho'non dǎ'-oh na di'wīs de'o es, kuh no di'wa'neh a goh: neh, gwa', ne gah ni'goh dvs'hǎh ok sañ'dah shōh ho nǎn'nōh doh heh tǎh'ǎh deh o'yǎh his he'ni ga'ye hañ.

20 Da o năh' hoh saah ha go'i wa'yăh dōh he'ō weh ga'nōn'da yăn dōh ne ga nōn'do wa năs, he'ō weh to hah' ga gwe'goh no i'oh dvs'yo wa năs ni o'dye ăs'oh, neh gai'ō nih heh tăh'ăh dah des'ho di de nyōōh na dih'ni go'ăh-gēh.

21 Ga no'ōh niis, Cho razin: Ga no'ōh niis, Beth sa ida: neh, săh'ăh, ne gai'oh dvs'yo wa năs ni ya'wăh-syoh he'swa yah'da deh, neh huh' nōn'da ya'wăh syok ne Tyre, kuh ne Si don, o'năh jih'go waah dō'sa o di de'nyōōh na dih'ni go'ăh-gēh, ne ga ăh'dăă dăs ne ga ăh'dăăh ga syu'nyah dōh a'ō nōn dye ăh'dō ak, oh găăh'gēh a'ă nih'dyon duk.

22 Neh, gwa', nōh gwă'as, Neh sah'gwah ti'gă ah. he'nă ya wăh ne Tyre, kuh ne Si don ne dwă nīs'hă-deh no năh dă swa'dyah do wet, naeh niis' he'nă swa-yah da wăh.

23 Neh niis, Ca per na um, sa yah'da nă'ă gwat'heh oh, neh huh' he'yo dōhk ne gă'ō yah gēh, hah'de ga gont' eh dah'gēh ăh sa'dōh', na nīs'he o'năh gēh; neh, săh'ăh ne ga i'oh dvs'yo wa năs, neh huh' ni ya'wăh syoh he'ō weh' syah'da deh, neh huh' nōn'da ya'wăh o'năh ne Sod-om, do gă', sho, ne'wah na'yuh dă'năh nă'gă wă nīs'hă deh.

24 Neh, dih, niih nōh gwă'as, Neh naah'de ga gont sah'gwah ti'gă ah he'nă yu'yah da'wăh he'dyo ăn'ja deh' ne Sod om, no năh' dwă nīs'hă deh ne' dă swa'dyah do wet, naeh niis' he'nă sa'yah da wăh.

25 Neh neh huh' ni yō'ō weh' he ga'a wihs, Je sus des ho'wă năh'să gwăh, wa'ăh, Ot go'no o nyōōh', O Hah'ni, Syah'da gwën ni'yuh ne gă'ō yah gēh, kuh ne yo ăn'jăh gēh, neh gai'ō nih heh she yah'seh da niih nă-gă' năh o'i oh'dăh ne' guh'ni gont', kuh ne go dyă'no-ni, o'yăn det' neh' she'yo nya niih' no'nōn dō nih'aah.

26 Do găs' neh huh' ni yuh'dăăh, Hah'ni; neh huh', săh'ăh ni yuh'dăăh ne wi yu he'de se'ga neeh.

27 Ga gwe'goh' he'ni yu'i wage ha gi'wage'ō niih Na'-ah nih. Tăh'ăh deh'so gaah' nō'gweh dō'ō yăn de'ih

No'a wak, ha oh'hwah ge ah' sho No'oh nih. Tăh ăh, kuh, deh'so gaah' no'gweh de o'wa yăn de'ih No'oh nih, neh', sho, No'a wak, kuh, ne son'dih gwa'nah ot No'a-wak o'yăndet', ăs'ha ga'o nyăh.

28 Ga oh' da'swet' he'gyah da deh, ga gwe'goh niis neh swach hăh'do on dyiêh neh swai'oh deh, kuh neh swa e'nos da'nehs. Iih ă gyoh nă swa'do is'hăn duk.

29 De swak' na ga'wăh ne dya go'noh do'nis thaĥ, swa dyc'ăh duk', gwah huh; neh, kuh, niĥ gwai'o nyăh swah ni'go ă yăn daht' he'gyah da deh; neh, săh'ăh, niĥ nak ni'go ă ni dăăs, heh dah'gêh, kuh, o da'do niĥ na-gên'nyah sah: ă swa găh neh'huh nă'wan do is'hăăh ne swat wais'hăh'soh;

30 Neh, săh'ăh, na gi'wah gêh ne dya go'noh do'nis-thaĥ tăh ăh deh'ga no'oh; neh, kuh, nak he'nah tăh'ăh deh'os'deh.

O I'WAH XII.

NEH' neh ho'o weh chi ga'a wihs, Je sus hoh dăn'-dyo on dyiêh', na'wan da do'găh doĥ . wă nis'hă deh, ga'ăn da go, ho di'ăh doĥ he'ga yănt hoh no nan'jah; neh na go'i o nya ni'ak ho non'dos sweh'da ni'neh; o-năh' wa'a di jih'ji yak'hooh no'nan jah'; ho di'goh', kuh.

2 Neh dih, no năh' sha'a di găh ne Phar i sees he'-naan di yeeh', ho wă'ăh seeh, sat'gaat huh', neh neh she'i o nya nih neh huh' na'o di'yă na wăh ne tăh ăh deh ga'ya nis'hăh gêh ne' neh huh' na'ye yeeh na'wan da-do'găh doĥ wă nis'hă deh.

3 Neh, gwa, na'go'yă ăh'seeh, Tăh'ăh, găh, deh swa'-wă noĥ'saah he'ni o yăăs'oh ne Da vid, no năh' sha o'-dos sweh'dăh, neh, kuh, ne de'ă non di'nah?

4 Neh', waeh, ne o'yos oh he'o weh ni o'noĥ sôt Na'-wên ni yuh; wa ak' no ăh'gwah ne neh huh' ga'oh; neh' neh tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gêh na'a hwah na'a-ak; tăh'ăh, kuh, haeh'gwah, no'no hăh ne'ă neeh; neh', sho, ho'noĥ'haĥ ge'ah o'gwe'nyooh' ă'an diik na-di'yah dont hwvs'.

5 O gii', neh' neh tãh'ãh deh swa'wã nòh'saah ne ga-
ya'nes hãh, he'ni ya'wãs na'wãn da do'gãh dõh wã nĩs'hã-
de'nyõh, neh na di'yah dont hwus', he'õ weh hã nan'dã-
na'yãn dah'gwah, de a'di yãhs' na'wãn da do'gãh dõh, tãh'-
ãh, naeh, de o'di yãh'his?

6 Neh, gwa', niih nòh gwã'as, Neh' nĩk ho'õ weh sha-
yah'daat, neh si'gwa he'ni o'yah da'nã ã gwat, naeh he-
ni yu'nòh sa'nãã gwat ne yon'dã na'yãn'dah gwah.

7 Neh, gwa', ne theh swãn'nòh dõh ne' nah ot' gãn-
dõh' nã gã', ne wa dõh, Neh niih sah gwah gã gwus' nã-
ya'go da'ni dã'õ ok, tãh'ãh, naeh, na'ye yah'dont hwah'sek,
a'gã nah' kuh', naeh, ne ya'gãh õh e chi'wa'gãh seh ne
deh a'go yãh'hĩh õh.

8 Neh, sãh'ãh, Nò wa'wak' nò'gweh, Ha yah'da gwẽn-
ni'yuh, hach'gwah, na'wãn da do'gãh dõh wã nĩs'hã deh.

9 Neh no nãh' chi oh'dãn dyõõh, neh huh' he'õ yõõh
hã nont'gẽn nĩs'at hãh.

10 Da neh', dih, nã nah a'wãh, neh huh' ãh dyõh'
nò'gweh nòs oh'dat hãh'õh; ho wa'õn dos õh [ne Je sus],
ho nã, Ga ya'nes hãh'gẽh, gãh, nò'sa ye jãht' na'wãn da-
do'gãh dõh'gẽh wã nĩs'hã de nyõh'? Neh ho di'wih'sa gõh
nã'õ wai'wa'yãh duk.

11 Neh na'go'yã ah'seeh, Soo' nah ot' he'ni swa di', ne
jo'gweh', a'õ nòs'gwa yãn dahk ne de yu'di nah'gã ont, sga-
yah'daat o ya'da'go ha'ga yah'dant na'wãn da do'gãh dõh
wã nĩs'hã deh, tãh'ãh, gãh, deh a'õh a'a ye nãh ho'sa-
a'yah da'dah guh?

12 We suh', waeh, de yu'di ãh nò'gweh he'ni ye'yah-
da nò'õh, naeh he'ni ga'yah da nò'õh ne de yu'di nah'gã-
ont; neh', dih, gai'õ nih ga ya'nes hãh'gẽh ne wi yu
he'nã yon dyeeh' a'wãn da do'gãh dõh wã nĩs'hã de nyõh'.

13 Da, o nãh' ha wã'ah seeh nò'gweh, Da sãn'nĩs oh'da-
daat: tho nĩs'oh'da da dõh': neh neh sa'wa'dõh', neh-
huh' nò sa'ya wãh' he ni yuh'dãh ne' sgat.

14 Onãh', ne Phar i sees he'õ di ya'gãh õh, ho di'as-
hãn'dus õh, neh' ho di'wus'yo nya'nòh he non'da a di ye'-
ãh duk na di'wah'dõht ha yah'da deh.

15 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha oh'ni go'ă yăn daht, det ho'doh nooh, o'yah jih' he sha'we nooh; gă dyuh'go-wa năh ho wa'nôn dă dyiêh; ga gwe goh sha gon'jăh doh.

16 Ha go'yă ah'seeh, Să noh' ă sgwa'yah do'dah sih.

17 Neh noh gai'wa ye'ih no'os nyiêh'oh E sa i as ho-do'găs da nih, ha wă,

18 Ho! a geh'hah shăh, neh' neh'huh niîh he yah'dă-gwăh; he no'oh gwah; neh ha yah'da deh niîh na gat'wais'hăh we suh' oh ni'go i yuh. Neh neh huh' ă khăh' na gat'wais'hăh ha yah'da deh: ha'o hwa'h' o'yăn det' ă-a'go yo nyăh' no i'wi yus'dos hăh, ă o'di yah'do wăht nooh-tho'no ăn'joh dăh'shoh.

19 Neh, ne tăh'ăh ta'a sge'hah sek, a'o ihs'do wa'nă ak', gwah huh; tăh'ăh, kuh, so gaah' no'gweh ta'o wa'wă na'ok haak' ne ga'nôn da'gwên ni yuh'gêh.

20 Neh noh''da gwă'ă soh no ah'găn dah tăh'ăh tah-da'a yahk; neh kuh, neh jò dyăh gwe ot' sho, ne ye-a'syon dah'gwah tăh'ăh ta'ah swat, he'ni yo'o weh' hah'-da'an di'o gwat, neh, kuh, nă want'gwe niîh, heh'tgăh' ă-wan'thăk' ne gai'wi yus'duk;

21 Neh' he ni oh'să noh'dăăh ăn je'yah dăăh'sek noh'-dya ga'o ăn joh'dăh shoh.

22 Da, o năh' neh huh' ho wa'yah theeh' ha yah'da-deh, sha yah'daat, no'dye na wăh'doh na nîs'he o noh, de-a'gah gwe goh, tăh'ăh, kuh, de a'wă nont; sa'o jăht; jo gwe'nyooh' ne de a'gah gwe goh, de a'wă nont', kuh, de ja'oh, sa as'nyiêt, sa'a găh, kuh.

23 Neh ne ga gwe'goh ne găn dyuh'gwah gêh wah o'-ăh duk wa'o di wa nă'ă guh, hă nan'doh, Tăh'ăh, găh, deh neeh' nă gă' No'a wak' ne Da vid?

24 Neh, dih, no năh' sha'a di'wa ok' ne Phar i sees', ho nă, Neh năn da'i gă, tăh'ăh de a'go yah'dit'găs na-di'nîs he'o noh'shoh, neh, gwa', ha'o hwa'h' ho ye'ăh dah'gwah Be el ze bul, no'wa go wa'năh na di'nîs he'o noh.

25 Je sus ho gă' na dih'ni go'ăh gêh, ha go'yă ah'seeh, Hah'de'yo ăn'ja ge', noh dwa'dek hah'sih' a'o hwa'h, sho,—neh huh' ă yu'yah theeh' ă gă'ak deh swa'dîs thaî: neh,

kuh, naah'de ga non'da'ge', ga noh'sòt', giñ shăh', oh-dwa'dek hah'sih a'o hwañh'sho,—tăh'ăh neh'huh deh a'oh a'ga dahk.

26 Da neh', dih, na nîs'he o noh o'sa o'yah dit găh', giñ shăh', na nîs'he o noh, neh, waeh, noh tha'dek hah'sih ha'o hwañh', sho', kuh: ga'ă o weh' nănt'ga ye'ăh-duk', a'ga dahk' no i'wah gëh?

27 Neh, dih, ne dyă'gwah niñ Beel ze bul ă e'ya-dye'ăh duk nă ske'yah dit găh' na di'nîs he'o noh, soo' nah ot' sha go'nān dye'ăh dah gwah' ne chi'a wak'shoñ sho'wan'di yah'dit găs? Neh, dih, gai'o nih, neeh' dă-yet'chi yah'do wet.

28 Neh, gwa', giñ shăh', ne dyă'gwah neeh' ga dye'ăh dah'gwah No'twais'hăh Na'wën ni yuh, hes khe'yah-di tgăs' na di'nîs he'o noh, o năh', waeh, ne dwă noh'do-oh'să gwën ni'yuh, neh ho i'wah gëh Na'wën ni'yuh, tăh'ăh dah'de'juh ni'go ă ge, o năh' neh huh' oh ga'yoh heh swa yah'da deh.

29 Da', o năh neh, giñ shăh', ga ă', noo, non'da'a ye'ăh duk' so gaah, neh huh' ha a'yoh' ho'noh'sòt na deh'-ji at'hah' no'gwëh, ne de oh'gwa ni'neh na'ah de yooh' na dye'ăh dah'gwah no'o wăh? neh, waeh, noo, ă yus'-gas thet, neh' nănt ha'dye nănt nă os'hă on dăh na deh'ji at'hah' no'gwëh, o năh' wa'eh de oh'gwa noos ho'noh'sòt.

30 Neh', waeh, ne tăh'ăh, i gă, deh ja'giñ ni'go nănt, de yo'gi nyòt'; neh, kuh, ne tăh'ăh, i gă, dah'de'ya-gi'o es, de a'do gwat'hah', waeh, naeh.

31 Neh, dih, gai'o nih, oh gwă'as, Gagwe'goh he'ni yooh' ne ye i'wa neh'ak thah, ă ye'gă'ăs yo nih, i gă, ă ye'noh gon dăh, kuh, dă ja'go di'wah să gwus', naeh, no'gwëh: neh, gwa, giñ shăh, ă ye gă'ă syo nih', ă ye'noh gon dăh No'twais'hi'yus hăh, tăh'ăh neh'huh', naeh, tah'do sa ya go di'wah să gwus' no'gwëh.

32 Neh, kuh, ne son'diñ gwa'nah ot' ă as'nyët ă o'-dwă na'gah dăh, ă oi'wa yănt' No wa'wak' no'gwëh, dă-sho'di wah'să gwus; neh, gwa', ne son'diñ gwa'nah ot' ă as'nyët, ă an'dwă na'gah dăh', ă a'i wa yănt' No'twais-

hi yuh', tǎh'ǎh de'wǎn dōh' tah'do'sa'o di wah'sǎ gwus' nǎ'gǎ nǐk'huh yō ǎn'ja deh', tǎh'ǎh, kuh, haeh'gwah, ne' yō ǎn'ja deh' da'weh'.

33 Neh, gih shǎh', ne gǎ'on di yuh' ne gǎ'ih, wi yu', kuh, ne' wa'yont hah; o'nǎ' neh', gih shǎh', non'da et-gǎh oh; tǎh'ǎh, kuh, deh swi yu ne' wa'yont hah: neh, sǎh'ǎh, he'ni gǎ'on dōh'dǎǎh, o yǎn'deh dah'goh he'ni yō-yuh'dǎǎh ne' wa'yont hah.

34 O ga'wa ji'yǎ deh os haïs'dah nòt'goh, ga'ǎh non'-de swa ye'ǎh duk', swai'wa neh'a goh', wi yu' ae'swus-nyiet haak'? Neh, sǎh'ǎh, he'ni we suh' na wǎn'nyah sa-go' i'waat', neh huh' tga'ya gǎhs' ne' yes nyiet'hah he' yeh sa'ga ǎnt.

35 Neh no'gweh'di yu no'gweh, neh huh' tha'ya'gǎǎs' na'wǎn'nyah sa go' thoh sǎ'no niih ne wi yu' nah o'i oh-dǎh. Neh, kuh, no'gweh no i'wa neh'a goh neh huh' tha'ya gǎǎs' na'wǎn'nyah sa go' thoh sǎ'no niih ne wa'et-gǎh nah o'i oh dǎh.

36 Neh, gwa', niih noh gwǎ'as, neh naah'de'yo-wǎ'na ge ne' wa et'gǎh nǎ yes'nyiet no'gweh, neh' nǎ-je'i'wa'dǎh da'ǎh, no nǎ' neh dwǎ nǐs'hǎ deh dǎ swǎ'-dyah do wet.

37 Neh, sǎh'ǎh, he nih swǎ'noh dǎǎh, ǎ want'yu o wi h heh' deh sa'yǎh his; neh, kuh, haeh'gwah he nih swǎ'-noh dǎǎh, o'yǎn det' ǎ yo'ni h nǎ sai'wa'ǎh heh'dǎh, nǎ-sa'noh joh'gǎh, nǎ sa'e wah'duk.

38 Neh na di'yah da do'gǎ' na di'ya do'ǎh, kuh ne Pha ri sees des ho'wa wǎ'nah sǎ gwǎh, ho nǎ', Sa di'o-nya nih, a gweh' a'ya gwat'gaat huh' no'yǎn det' a'-yo gyo'nyǎh, iis neh huh' nǎ'syeeh'; ne tǎh'ǎh, i-gǎ, deh a'go gwe nyoo'h' no'gweh neh huh' nǎ'ye-yeeh.

39 Neh, di h, neh de sha'go wǎ'nah sǎ gwǎh, wa'a go-yǎ'as, Ho di'wa'neh a goh, ho di h'no weh'hǎāt ga'wa ji'yǎ deh hǎ nih'saas no'yǎn det' a'o nan doohs'; tǎh'ǎh, di h', ta'ǎ nont'gat huh' no'yǎn det a'o nan doohs', ne tǎh'ǎh, i gǎ, deh a'go gwe'nyoo'h' no'gweh neh huh' nǎ'-

ye yeeh; neh, sho, he'ni o'yăn det' o doh'oh ha yah'da-deh no do'gās da'ni'ak Jo nas.

40 Neh, waeh, he'ni ya'wăh oh ne Jo nas, săh ni-wă'nīs hă ge, săh, kuh, ni wah'son da ge, neh huh' he-a'yah daat' ne gat gwīs'da go' ne găn'jo go waah; neh-huh', kuh, haeh'gwah, nă ya wăh No wa'wak' no'gweh, săh ni wă'nīs hă ge, săh', kuh, ni wah'son da ge' hă a'yah da dahk' ne yo'ăn'ja go.

41 Neh nă' no'gweh, ne Nin e veh tha di'na gek, shah gaat' dās ha'di daht nă gă' ga'wa ji'yă deh, no năh dă swan'dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dws'hăh ă-sha'go di'noh jahk'dăh; neh gai'o nih heh de sho'năh-ni'go ăn de nyoo'h', naeh, ne chi'a'gont hă nih' ne Jo nas: swat gaat'huh, dih, si'gwa he'ni a'yah da no'oh, naeh he'ni a'yah da no'ok ne Jo nas, nĭk huh' i ehs.

42 Neh ne ye go'wăh go waah nă dyeh'gwa, shah gaat' dās ha'di daht nă gă' ga'wa ji'yă deh, no năh' dă swan'dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dws'hăh ă ye'noh-jahk'dăh; neh, săh'ăh, he'yo do'ăn johk doh' ni dya'ga-weh'dah goh', neh na'ya gut'hon dek noh ni'goh dws'hăh ne Sol o mon: swat gaat'huh, dih; si'gwa' he'ni o'yah-da'nă ă gwat', naeh he'ni o'yah da'nă ă'gwah do'noh' ne Sol o mon, nĭk huh' i ehs.

43 Neh no năh' no twais'hăät giĭh [na nīs'he o noh] sho ya'găh oh he'o weh ni a'yah da deh' no'o gweh, neh huh' oh tha'da wă nyeeh', he'o weh deh o'ne go'nyoh'; hih'saas' na'a do'is hăăh; tăh ăh, kuh, de o'găăh.

44 O năh' ha doh', Neh năs gah'get, neh huh' hăs-gyoh' he'dwak noh'sot, he'o weh dwa gya'găh oh. Neh no năh' sa'a yoh, wa'a găh deh tah'gwīs dăh' deh swaat; găs sgă'waa goh, wa wi'yus doh, kuh.

45 Da, o năh' hoh dăn'dyoo'h'; de oh'gwăh, ja duk' no yah' ni yut'wais'hă ge no'nont'wais'hăät giĭh [na di-nīs'he'o noh,] he a'yah daah, kuh, ne'a hwăh, de o'wa-gă nyoo'h' he'ni o'di'wa neh'a goh, he'o di yos'oh, neh-huh' wa'ă nă na'găăd'; neh ne' năh'găăh wah'o ahk nă gă' no'gweh, do sa'yu gă nih', naeh he ni yuh'dă năh-

neh' shon'da wa'dye änt'. Neh'huh, dih, nă o'di yah'da-wăh, hach'gwah, nă gă' ho di wa'neh a goh ni ga'wa ji-yă deh.

46 Neh nah'soh hot haah' ne găn dyuh'gwah gëh, nă nah a'wăh, neh no'noh'ăh, kuh ne de'ă non dă'non deeh, ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'ăn jo nih nă o wa wă-na'oh̄t.

47 Da, o năh' sha yah'daat ha wă'ah sech, Sat gaat'huh, sa noh'ăh, de swa'dă non deeh', gwah huh, ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'ăn jo nih ne da'e swat-ha'ăh.

48 Neh, dih, do sa'o wă'nah să guh' no'gweh ne wa-o'o wih, ha wă, Soo' ne găh' nah ot' noh yăăh'; soo', gwah huh', ne de ya'gwa dă'non deeh'?

49 O năh he o'năs ha'da doh he'gwa ha dih'si aah na-go'i o nya ni'ak, wa'ăh, Swat gaat huh', ne' noh'yăh, kuh ne de ya'gwa dă'non deeh.

50 Neh, săh'ăh, ne son'dih gwa'nah ot neh huh' nă-ye'yeeh' he'nit hoh'ni go'oh dăăh Naah'nih ne gă'o yah-gëh thăh dyoh', neh' neh'huh shah ga'at ne de ya'gwa dă'non deeh', kuh ne noh'yăh.

O I'WAH XIII.

NEH, sho shah wă'nis hăăt ho ya'găh oh ne Je sus, he'ga noh'sòt, ga nyu'dăăk ah he o'dyăn dvs'oh;

2 Găn dyuh'gō wa năs neh huh' wa o'di yah'da ye'ih: o năh' ne'a hwah ho deh'noh da hoh', ga'o wa go' tho-dyăn'dvs oh; neh, nach, ne' găn'dyuh gwa gwe'goh ga-nyu'dăăk ah', sho, ha dih'si aah.

3 O năh' hos nyiëh'oh, we suh' o i'wage ha gos'nyiëh-sech, ne de o'yă on dăăh'gwa noh; ha wă, Swat gaat'huh, na'yănt hwus' wa ah'dăn dih, wa'o nan jon'dyëh sah.

4 Neh no năh' sha'o nan jon'dih, ne ga nă'o gwăh o-a'ak da dyiëh', gyeeh', oh ga'ge on'dah syooh'; jih dăh'-aah ho di'yoooh; neh, nach, wa a'dis aah.

5 Neh'huh, gyeeh; oh ga'ge on'dah syooh' noh'sgwăăh-

gěh; os thooh', sho, ti yò'eh da''eēh; o năh', sho, kuh, oh gah'hwăh o dăh; neh dyu'i wah heh' suh jih ni yó'eh''da gă'ă''ah.

6 Neh no năh' shon'da găăh'gwit găht, heh tgăh' noh-wa'dăh gwa'ăh, oh wa'dih sgon daht', sho, neh gai'o nih he'deh ok'de ot, oh ga'da ge'eh', sho.

7 Neh'huh, gyeēh, no ik'da go oh ga'ge on daht; oh-wa'do dyaak no ik'dah shoh; neh', nach, oh dyò'di on-nyahk.

8 Neh, dih, no yah'shoh o eh'di yus'gěh, nach, oh ga'ge on daht': oh wa'do nih, kuh', nach; sgat de wăh'-nyah eēh', gyeēh, ni ga ye'ih no sa'yu gă'is; neh, gyeēh, ne ye ih' ni wus'hă; săh, gyeēh, ni wus'hă.

9 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'dot no gwe'nyooh' ă ot'hon dek', hot'hon'dek' neh'huh.

10 O năh' na go'i o nya ni'ak ho di'yooh', ho wă'ah-seeh, A, nach, ga i'o nih' de ga'yă on dăăh'gwa noh' sa-dye'ăh dah'goh heh shet hă'niih'?

11 De sha'go wă'nah să gwăh, ha go'yă ah'seeh, Neh', gwa', gai'o nih, iis, nach, e chi'wa'wiih nă swăn'noh dook he'ni yooh' nah soh' o'yăn det' deh'yo niih' ne gă'o yah-gěh o i'wah gěh, ne dwă noh'do oh'shă gwěn ni'yuh; tăh'ăh, nach, deh'neh' do'wă na'wiih' na'o năn'noh dook.

12 Neh, săh'ăh' ne son'dih gwa'nah ot' ho yăh, ă'o-wa yoh' ne'neh; we suh', dih', nach, ă'o yăn dahk. Neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot' tăh'ăh de o'yăh, dă o'wah-gwăh na gwa'nah oh'dăh ăh, gih shăh' a'o yăn dahk'.

13 Neh dyu'i wah neh khe ye'ăh dah'gwa nih ne de ga'yă on dăăh'gwa noh' heh khes nyiēh'seh; neh gai'o nih, heh ha di'găh, neh huh', sho, ni yuh'dăăh na'gă ak', i-gă, de a'di găh; hă na'ok ha, kuh, neh huh', sho, ni-yuh'dăăh na'gă ak', i gă, de o'na'o găh; tăh'ăh, kuh, de-o'dih ni'go ă yăn dahs.

14 Neh huh' nă gă' ha di'yah da deh' o i'wa ye'ih oh no'tyò o wiih' ho do'găś da'ni ahk E sai as, neh' ne wa doh, Neh ă wan dye'ăh duk he swa'ok has tha, ă swat'hon-dek; tăh'ăh, nach, tae'swah ni'go ă yăn daht': neh, kuh,

ă wan dye'ăh duk he swa dok'hvs dōh, ă swa găh; tăh'ăh, naeh, tah da'e swa ga'yăn daht.

15 Neh, săh'ăh, nă gă' ne găn dyuh'gwah gēh wa o-năn'nyah'sah săh'heht, deh sga'gah ă'yo ăh: neh, kuh, nă na'ōh dah, tăh'ăh deh swa'ok hah; de o'nont gah'gwegoh; neh ne dyă gwah', sho, a'ga găh' na di'ga'ah; a'yut'hon dek', gwah huh', no na'ōh dah; neh, gwah huh', a'yuh ni'go ă yăn daht no năn'nyah sah; do'sa a di de'nih na dih'ni go'ăh gēh: iih, gwah huh', o'sa khe jăht.

16 Neh, gwa', no dă'ōh niis, ne swa dok'has dōh; neh, săh'ăh, ne ga'găh: kuh he swa'ok has tha; neh, săh'ăh, ne wa'ok hah.

17 Neh, săh'ăh, ne do găs'ō weh niih oh gwă'as, Honont'gah deh no'di do găs'da nih, kuh no di'wa ye is dōh' no'gweh, we suh de o'nōn do'ăn jo'ni ak na'a di găh ne' nah o'i oh'dăh shoh' niis ne swa găh; tăh'ăh, dih, de o'di găs'ōh; neh, kuh, na'ă na'ok ne' nah o'i oh'dăh shoh, niis ne' swa'ok hah, tăh'ăh de o'na''ō gvs'ōh.

18 Neh, dih, ga i'ō nih, o năh' jat hon daat ne de ga'yă on dăăh'goh na'a yănt hwvs'.

19 Neh no năh' neh son'dih gwa'nah ot' ă ai'i wa'ok he ni ga'wă noh'dăăh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă noh'do oh'shă gwēn ni yuh,—tăh'ăh theh o'yăn dah'ōoh na'oh ni'go ă yăn daht,—o năh' neh huh' wa'a yoh' na nis'he o noh, wa a'dis gwat' ne ga'yănt'hwah dōh na'wăn'nyah sa'go. Neeh' ne găh' no ak'da dyiēh'gwa oh-ga'ge on daht.

20 Neh, gwa', ne wa o'yah do wăht ne ga nă'ō gwăh noh sgwă'ăh gēh, neh sha a'yah daat, no năh' wa ai'i wa'ok no wă nah [ne ga i'wi yus'duk,] o năh', sho', kuh, wa a'doh ha'ăh, wa a'ye naah.

21 Neh'huh, gwa', ni yuh'dăăh, neh tăh'ăh deh ok'de-ont ha yah'da deh: dah ji ah', sho, ne' wa'a gwe'ni; neh, gwa', no năh' oh ga'dăh noh tho'yah do'ăăk, neh', gih shăh' nă o'wa noh'gon'dăh, neh ă dyu'i wah'gă ak' ne gai'wi yus'duk, neh, sho, ne da wa'dye ănt ne da-oh'sih'do dăăh, o năh', gwah huh' wa a'yah dye nănt'.

22 Neh, kuh, neh wa o'yah do wăht' ne ga nă'ō gwăh no'ik da go', ne' o dōh', no năh', i gă, wa ai'i wa'ok no-wă'nah [ne ga i'wi yus'duk,] neh' suh jih' has de'is-thah nĭk'huh yō ăn'ja deh, kuh he'ni ya'go yah'dah-doht'haĥ nvs'hă nō nyvs'hăh, neh' de ga'ō nyaĥs' no wă-nah; neh'huh ni ya'wăs neh tăh'ăh deh swa'yont haĥ ha'yah'da deh.

23 Neh, gwa', neh' wa o'yah do wăht' ne ga nă'ō gwăh ne wi yu no eh'dah, ne' o dōh', no năh' wa ai'i wa'ok no wă'nah' [ne ga i'wi yus'duk,] wa oh'ni go'ă yăn'dah-jih; neh, gwah huh', ne wa'do nih, neh, gyeeh, neh sgat de wăh'nyah eeh ni ga ye'ih nō sa'yu gă'is; ye ih' ni wvs'hă, gyeeh; săh, kuh, gyeeh, ni wvs'hă.

24 O yah, kuh, sha go'yu dah'sah seeh des ho'yă on-dăăh'goh, ha go yă ah'seeh, Neh' ne gă'ō yah gĕh o i'-wah gĕh ne dwă noĥ'do oh'shă gwĕn ni'yuh, de sga'yă on-daah' no'gweh, wa o'noĥ gwă'an diĥ o noĥ' gwă i yu hoh'-ă'go.

25 Neh, diĥ, no năh' wa o'ni dah' no'gweh, ho yos'oh no'oh ni go'ăs swa ăs, wa o'noĥ gwă'an diĥ noĥ e'oh da'et-găĥ o noĥ'gwă aăh he'ga yăănt hoh no'nan'jah: o năh hoh dân dyooh.

26 Neh no năh' oh dyo'ăn jot gah', o do'ni a dyiĕh no-noĥ'gwă i yu, o năh' haeh'gwah oh wă nan do'dah siĥ no-noĥ'gwă''et găĥ.

27 O năh' na'diĥ'haĥ shăĥ ho'wa'yah do'wăĥ oh na'-noĥ'sa gwĕn ni'yuh' ho wă'ah seeh, Tăh'ăh, găăh', neeh' deh sa'yănt hoh no noĥ'gwă i yu ne sah ă'go? Ga'ō weh, diĥ, ni dya'we nooh', de wa'dyĕs dōh neh'huh noĥ e'oh-da'et găĥ?

28 Ha go'yă ah'seeh, Neeh neh'huh na'ak ni go'ăs swa-ăs neh huh' ni o ye'ăh. Dĕt ho'dis nyiĕh'oh na'diĥ'-haĥ shăĥ, ho'wă'ah seeh, De sa'do ăn jo nih, găĥ, neh-huh' ha'ya gweeh, [da'ya gyu'nyah siĥ,] a'ya gwe'o ek?

29 Dĕt hos'nyiĕh'oh, ha wă', Tăh'ăh; dyă gwah', sho, no năh' dă ju'nyah so'on dyiĕh noĥ e'oh da'et găĥ, ă di'-swah hăănt'gwat haeh'gwah no'nan'jah.

30 Neh huh', sho, nă yuh'dă ak, de ja'oh wa do'dyaak he ni yo'o weh, hă ga'nă ja'ih; neh no năh' neh huh' ni yo'o weh, ă khe'yă as na'di'nă ji yaħs', Neh da-swa'dye ant ji o'ek noh e'oh da'et găh; jah'gwais'yu'nya nooh, kuh; neh săh'ăh, naeh, nă ga'ăh da'ak: neh, gwa', naeh, neh huh' hă swa'yoht' he geh e'oh da'yăndah'gwah no'nă jaħ.

31 O yah', kuh, sha go'yu dah'sah seeh, des ho'yă on-dăăh'goh, ha wă, Neh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh ne dwă noh'do oh'shă gwēn ni'yuh, des'sgya dye'ăh ju noh'gwă ant neh o noh'gwă on ji'wa găh', [ne Mustard,] de-oh'gwăh no'gweh, neh huh', ho'ot ă'yăh ho noh'gwă on-dyooh.

32 Neh, wach, na gwrs' he yus'thoh no năh'gwă oh'shoh oh; neh, dih, no năh' o do'dyăh, neh si'gwa go-wa'năh' noh e'oh dah'shoh oh; gă'on dah', kuh, wa do'oh; neh huh' hah'de ga ye'ih ne jih dăh'ăh'shoh oh, ne'eh tgăh wa di'dyiēhs, wă non'da thaħ heh oh hah'dă'gwa oh.

33 O yah', kuh, dēs sho'yă on dăăh'goh, ha go'yă ah-seeh, Neh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă noh'do oh'shă gwēn ni'yuh, dēs sgya'dye ăh ne yont hăăh'gwăh-gwat'hah; de ya'guh gwăh ne ya go'gweh, ot hes'hă go he ya'guh seh'doh, swa dă'năh ge'ăh dws'hăăt ni yoo, he ni yo'o weh ga gwe'goh wah ot'găh.

34 Ga gwe goh nă gă' ni yu i'wa ge ne Je sus ni a'go-yăăh'seeh ne găn dyuh'go wa năh, dēs ho'yă on dăăh'gwa noh: tăh'ăh, kuh, na'gă ak' deh gaah ne de ga'yă on dăăh'goh, he ni yoo wa a'gos nyiēhs.

35 Neh, dih, no i'wa ye'ih oh he'ni o ye'ăh hos nyiēh'oh no'do'găs da'ni ak, ha wă, Neh ă geh'ho do gwat he-geh sa'ga ant, neh dă gyă'on dăăh'gwa'nooh: neh ă gya'găh năh o'i oh'dăhs, he'ni yo'o weh dwa'dyă nok'dah oh he'yo ănjă deh, chi wah'seh doh.

36 O năh' ne Je sus sha go'yat gah'wăh ne găn dyuh'go wa'năh; o gyeh', naeh, he o'yooħ' he ga noh'sòt; neh huh' he o'wa yah'do wăh'oh na'go'i o nya ni'ak, ho-

nă', Da gwa'h'ni go'ă yăn'dah dăh ne de sa'yă on dăăh'goh
noh e'oh da'et găh, de wa'dyēs do'noh ne ga yănt hoh.

37 Des sha'go wă'nah să gwăh, ha go'yă ah'seeh, Neh
neh'huh ho'noh'gwă on dyooh' no noh'gwă i yu, No wa'-
wak no gweh.

38 Neh ne gah ă'yăh, naeh, he'yo ăn'ja deh. Neh
no noh'gwă i yu, neh huh' naeh, ne gă'o yah gēh o i'-
wah gēh, ne dwă noh'do oh'shă gwēn ni'yuh ok sah'dah-
shoh. Neh, gwa', no noh'gwă'et găh, neh huh', naeh,
no'ok sah'dah shoh na'ah ni go'et găh.

39 Neh no'oh ni go'ăs swa ăs no'noh'gwă on dyooh no-
noh'gwă'et găh, neh neh huh', naeh, na nīs'he o noh:
neh nă ga'ăn da'ih, neh huh', naeh, no năh' ă wan'dok-
dăh he'yo ăn'ja deh'; neh na'di'nan ji'yahs', naeh, na di'-
o yah'ge o nah.

40 Neh, dih, gai'o nih, noh e oh da'et găh, naeh, ă-
ge'o e'o ok, ă ga'ăh da'ak o jis'dah gēh, neh'huh, dih',
kuh, haeh'gwah, nă ya'wăh, no năh' ă wan'dok dăh nă-
gă' he'yo ăn'ja deh.

41 Neh No'wa'wak' no'gweh ănt'ha'go haht' no'o'yah-
ge'o noh'shăh shoh; neh, naeh, ă an di o'ek, ă an'di ya-
găh' he'ni a'ăn ja deh ga gwe'goh, he ni yoo neh guh-
ni go'on da gwat'hah; neh, kuh, ne' wa et'găh go i'oh-
deh'goh.

42 Neh huh', naeh, he'o non dih' he'o weh' o deek'-
hah, no gă'is doh oh dai'yăh; dēs'sgya dye'ăh ha'di'-
nyuh'os hă no'wăh dah'gwa noh; neh huh', naeh, ănt hă'-
nos dă'o nyo'ok, dănt hă non dyuh'gă'nye aak', kuh.

43 Neh huh' ni yo'o weh', naeh, no'di'wa ye'is doh dă-
o'non dăăh'gon dăh, dă'sgya dye'ă ok ho dăăh'got ne
găăh'gwaah, no năh' neh huh' hă ă'ni h dyon dahk heh-
thă noh'do oh'shă gwēn ni'yuh no'wăh'ni h. Son dih gwa'-
nah ot ha oh'da ga'ăn doh, na'ot hon dek, hot hon'dek
ne' neh.

44 O yah', kuh; neh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh,
ne dwă noh'do oh'shă gwēn ni'yuh des'sga yă'on daah'
nas'hă no nyrs'hăh, gah ă'go wah seh'doh; neh no năh'

wa as'hă wih nō'gweh, shoh'seh'doh', sho: da neh, he-ni o'doh ho'os oh, hoh'dăn dyooh; ga gwe'goh wa a'dă ni nōh, he'ni o'yăh'; neh wa a'ni nōht he gach'da-deh.

45 O yah', kuh; neh ne' gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă nōh'do oh'shă gwēn ni'yuh, neh des'sga yă'on daah na'dah'gwa nyat'ge o'oh, ha wih'sa go'on dyiēhs ne wi-yuhs' gah nōh'sah.

46 Neh no năh' he'o găăh sgat, na gwus' o i'o wa năh ne gah nōh'sah, hoh dăn'dyos oh; ga gwe'goh ho dă'ni-nōh, he'ni yooh' ho yăn'duk; neeh ho ni'nōh dah'goh ne' neh.

47 O yah, kuh; neh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh', ne dwă nōh'do oh'shă gwēn ni'yuh, des'sga yă'on daah ne wah'a'ah ye juh'yak thah, ga'nyu dăăh'gēh wah e'o oh; oh yu'eek naah'de găn'ja ge.

48 Neh no năh' o nōh'heh'oh, det ho'non di'ănt hwăh ga ne'gak ah; o'năh' neh huh' ho non'dyăn dvs'oh, oh-thă'nō nyah'sih ne găn'ji yu; neh huh' ho non'dah hoh he'o weh ga'yăh ne ye âh'gwah; ne găn'ja'et găh ho-non'dyooh', naeh.

49 Neh'huh, dih', kuh, haeh'gwah, hă ya'wăh, no năh'ă wan'do ăn'jok dăh; neh na di'o yah'ge o nōh ăn't'hă'neh', dăs ha'go no'nyah sih' no di'wa'neh a gōh he'o weh ni a'di yah'da deh ne tho di'wa ye'is dōh;

50 Neh huh' hă o'wan di'yah doh'yaak he'o weh dyo'-deek hah, no gă'is dōh oh dai'yăh, des'gya dye'ăh ha-di'nyuh'os hă nō'wăh dah'gwa nōh; neh huh', naeh, dăn-dyoh'sănt hwah'so ok, dăn dyon'dyuh'gă'nye'aak, kuh.

51 Thos nyiēh'oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, O'năh, găh, ga gwe'goh' e swah'ni go'ă yăn daht he ni yu i'wa ge? Ho wă'ah seeh, O năăh', Syah'da gwēn ni'yuh.

52 Sha go'yă ah'seeh, Neh, dih, gai'o nih, hah de yo-gweh'da ge, neh sha go'di ya'do nih, ha ya'nes hă yăn de'ih, ho wah'ni go'ă yăn dah'da nih ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă'nōh'do oh'shă gwēn ni'yuh năh o'i oh'dăh, dēs sga'yă'on daah' neh nō'gweh, na nōh'sa gwēn-

ni'yuh, tha'ya gās, he'ō weh ni ga'yāh nos'hā nō nyvs'-hāh, ne wa seeh', kuh ne wa ga'yoh'.

53 Neh no nāh' neh huh' ni yō'ō weh he ya'wāh oh, no nāh' sha a'dyā' nok dāh ne Je sus, nā gā' da'yā on-dāāh'gwa nō'ok, hot hā'da dōh' o nāh'.

54 Neh no nāh' neh huh' he o'yos oh, he'ō weh ha'ō-hwah' ha ān'ja deh, wa'a go i'ō nyāh' nō'gweh, he'ō weh hā nont'gēn nīs'at hah: neh he'no di'wa nā'ā guh, ho nā, Ga'ā o weh' ni tho'aah nā gā' gah ni'goh dvs'hāh', nō'gweh'? kuh nā gā' ho i'oh dvs'yo wa'nās'?

55 Tāh'āh, gāh, deh neh nā gā', na'noh'so nīs de o'a-wak? Tāh'āh, gāh, deh neh', ne Mary deh e'ya soh no'noh'āh? kuh ne de'ā non dā'non deeh, James, Jo ses, Si mon, kuh ne Ju das?

56 Kuh ne de ā'non dā'non deeh ne wā ni'os shoh'oh, tāh'āh, gāh, ga gwe'goh dah'de dwa di? Ga'ā o weh, dih, nit ho'a wih'dah gōh, nā gā' nō'gweh', ga gwe'goh nā gā' he ni yu i'wa ge'?

57 Neh neh tāh'āh deh o'dih ni'go'i yuh ooh' ha yah'-da deh. Neh, gwa, ne Je sus ha go'yā ah'seeh, Neh no do'gās da nih hoh sā'ni yu; neh huh', sho, tāh'āh, he'ō weh tha'ān ja deh, neh, kuh, ne'a hwah ho'noh'-sa go.

58 Neh ne tāh'āh we suh' de o'dyuh'da dōoh no'i'oh-dvs'hā nā'ā gwah'dōhs ne' neh huh'; neh ga i'ō nih heh de'ō wai'wa gwēn ni yus'dōoh.

O I'W A H X I V.

NEH ne neh huh' ni yō'ō weh, Her od ne tha go'-yān noh'do nih wa a'i wa'ok he'ni ai'wa nā geh' ne Je sus:

2 Ha go'yā ah'seeh no'hah'shāh shoh, Neh āh' nā gā' ne John, ne Bap tist: det hut'gā oh non da'deh sa'doh-gwah'gēh: neh, dih, kuh, gai'ō nih, o i'oh dvs'hā nā'ā-gwah'dōhs wa do'dah so'gwa oh ha yah'da deh.

3 Neh, sāh'āh, neh Her od ho ye'no noh' ne John,

hos'hă on duk', ho'ho'dok', kuh : neh dya go i'wah neh He ro di as, ne' yoh ne de ya'dă non deeh', Philip ha-ya'soh.

4 Neh, sho, gai'o nih, ne John, he'a wă'ah seeh, Tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gēh neh a'e'ji nyaak [ne' yoh ne de ja'dă non deh.]

5 Neh, dih, no năh' sha'eeh', Ā'e nyuh' ne John, neh sha gos'ha nih'oh ne găn dyuh'go wa năh; neh, săh'ăh, naeh, nă'ă neeh, Ho do'găs da nih.

6 Neh, gwa', no năh' ho sa'wă nis'hă eeh he ni'o'na gă-doh' ne Her od, oh dyo ont' neh huh' he'a di gaht, ne go'a wak neh He ro'di as; ho wah'ni go'i yus'doh' ne Her od.

7 Neh da yu'i wah'heht, wa a'iwis'aah a gwus' de o'no'-oh gwa nyoh, neh' năs'ha ga'oh na'dih gwa'nah ot' ă'o-wan do'e syoh'gwăh.

8 Neh no noh'ăh guh ni'go'da nih' ne' nah ot' ă ya-găh, ga wă, Neh nă'sgoh no'noh'ăăh ne John ne Baptist, nĭk'huh, ga jăh'gēh.

9 Neh ne go'wăh go waah a gwus' wa oh'săs; neh, gwa', sho, he de o'no'oh gwa nyoh, neh kuh, gai'o nih nă'ni'h'doh, de'o nan don doh', o năh' ho dăh'hăh oh, ă-dyon'da doh', sho, no'noh'ăăh.

10 O năh' he'o dăh hoh'oh he o'weh thah ho'doh' ne John he o'wa noh'o nyah'goh.

11 Ga jăh'gēh sgă'dyĭeh' no'noh'ăăh, sga'eh': neh dyon da'da wiĭh ne yĕk sah'go waah : neeh, naeh, he-ya'go wiĭh' no noh'ăh.

12 O năh' neh huh' ho di'yo s oh nago'i o nya ni'ak; de o'dih gwăh no yah dah, ho dih'sa doh', kuh : o năh' ho noh'dăn dyooh, he o'wa o wiĭh' ne Je sus.

13 Neh no năh' sha'i wa'ok ne Je sus, ga'o wa go ho-deh'noh da hoh, hoh dăn'dyos oh, tăh'ăh deh dyc'na gēh he'o we'gwa hot gon'dah goh, ha o hwaĭ ge'aah', sho. Neh no năh' sha a di'wa ok, ne găn dyuh'go wa năs, he-ga non'da yăn doh ho di'ya găh'oh, ho was'yoooh eh dah'-gēs'soh he'o ne'nooh.

14 Neh no năh' o yah'jih sho sa'eeh, găn dyuh'go wa-năh ha go'găs oh; da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'-no gon dăăh'; sa a'gon'jăht, kuh, no'no'gweh dah no'di'-nok'da nih.

15 Neh no năh' oh gă'ăs ah o doh'o on dyiēh, ho wa'-yah do'wăh oh nă go'i o nya ni'ak, ho nă', Neh, waeh, ne tăh'ăh deh e'na geh nĭk ho'o weh; o nă' ăh', kuh, o dă'nĭs yuk'dah o'on dyiēh; sha she'yat gah ne gă dyuh'-go wa năs, neh huh, dih, naeh, ha'a di yoh. he'ga non'da-yăn doh', a'ă non'dah ni'nohs' ni'yes'.

16 Neh, dih, na go'yă ăh'seeh ne Je sus, tăh'ăh dah-de'yu do'ăn jo'oh. na'ă non'doh nek. Et chi'nont', dih, sho, nă'a dik.

17 Neh neh sho wă'ăh seeh, Neh he'ni yo'gwa yăh nĭk'huh, wĭs, sho, ni yu'ăh gwa ge, de'găn'ja ge', kuh.

18 Neh ne'a wă, ga oh' da ji'aah nĭk'huh, he'gyah da-deh.

19 O năh ha go'yă ăh'seeh ne găn dyuh'go wa năs, ja-dyăăh' o ge'oh jah'gēh: o năh' de oh'gwăh ne wĭs ni-yu'ăh gwa ge, kuh ne de găn'ja ge, gă o'yah ge'gwa he-ot'gat hwăh, de o'no'nyos oh, de o'ăh gwi'yah khoh', kuh; det cha'go ăh'gwa wii na go'i o nya ni'ak; neh, naeh, na go'i o nya ni'ak [de o'non do'gwah doh hă nih'dyoh] ne găn dyuh'go wa năs.

20 Neh, naeh, ne ga gwé'goh wa ă'nan dek'hoh nih, wa o'noh daht, kuh. Da neh he'ni yoooh des ho'dih-gwăh ne de yu'ăh gwai'ih oh, ne wah o'da dăăh, dek-ni' ska eh ni gah'ach hi.

21 Neh he'ni ă'nan di wa ă'nan dek'hoh nih wĭs, noo, ni ă'năh nyah'es hăs'hă na'di ji noh; tăh'ăh, naeh, deh-go'wă nvs'he dăăh ne wă ni'os shoh oh, kuh na dik'sah-shoh'oh.

22 Neh ne wah o'gon da dyiēh' ha go'yă ăh'seeh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ga'o wa go ja deh'noh da'ah, swa ănt', sga nyu'dăă di'gwa hoh sweeh'; neh, naeh, năch'ha'go yaat gah', ya'eh, ne găn dyuh'go wa năs.

23 Neh no năh' sa a'go yaat'gah' ne găn dyuh'go wa-

nās, neh huh', naeh, heeh tgāh he'a we'nooh' ho non'da-deh, neh huh' hă an'dă na yăăh, hă o'hwah ge'ah. Neh no năh' oh găās'ah oh wa doh, ha o'hwah ge'ah neh huh' he āh'dyoh.

24 Neh ne' neh huh ni yo'o weh, o năh' ga'nyu dă'āh he ga'o yo dyiēhs, o dăn'do nyah'do on dyiēhs no doh'-dah; neh huh', kuh, dyu' ā gont' he wa o'ne no'on-dyiēh.

25 Neh no năh da wăn'do dăh, Je sus neh huh' he a'-we nooh heh tha di'o yu dyiēhs, o ne'gah gēs'shoh hwa-eeh'.

26 Neh no năh' wa'o wa gāh na'go'i o nya ni'ak, o-ne'gah gēs'shoh i'eh', wa o'di yah'don daat, ho nă, o-twais'hăh, āh', noo: de o'noh sânt'hwah oh, o năh, suh-jih wa o'noh dyok.

27 Neh neh wah'o'gon da dyiēh', thos nyiēh'oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Swa dah'ni go'ă ni yăāt: iih' ne gāh; să noh' ā swah'dyohk.

28 O năh' ne Pe ter do sa'a wă'nah săă guh, ha wă, Syah'da gwën ni yuh, do găs, gi h shăh, iis ā gă'ak, da gă'os, ga oh' non da'seeh', o ne'gah gēs'shoh.

29 Det hos'nyiēh oh, ha wă, Ga'jih'. Neh ne Pe ter, no năh wa a'deh noh'dah guh ne ga'o wa go, o ne'gah-gēs'shoh he'a we nooh, neh ho'gwa hot gon'dah goh heh da eh' ne Je sus.

30 Neh, gwa', no năh' wa a'gah ā'yoooh suh jih' dyu-dăăh'haas doh, hoh dyoh'oh; o năh', kuh, oh wah'sa-wăh o ne'ga go wa eeh'; de oh'sânt hwăh' o năh'; ha-wă', Syah'da gwën ni'yuh, da gyah'da ge hah.

31 Neh neh wah o'gon da dyiēh Je sus tho năs'ha gwai'-ih sooh, wa o'ye naah', kuh; ha wă'ah seeh, O iis, neh ni sai'wa gwën ni'yus dos'hăh a'ah, a'nah oh'dăh āh gai'o-nih' de sah'ni go'ă ge nooh'?

32 Neh no năh' hwa'i yoh' ne ga'o wa go, oh wăn'ni-hăăh ne gă'ă hah.

33 Da neh neh ga'o wa go ha dih'nont, neh huh' tho-nont'his doh, eh dah'gēh ho non'da do'nyus oh he'a gat,

ho nă', do găs' gai'wa gwën ni yuh, iis'hya'a wak Na'-wën ni'yuh!

34 Neh no năh' oh tha'di nyu da'i yahk neh huh' ho-di'yo_s oh he'yo ăn'ja deh neh Gen nes'sa ret'.

35 Neh no năh' wa'ō wai'wa ok na'di na geh ne' neh-huh', ho non'dăh hăh'syoh ga gwe goh tit'ho'neh dōh he'ni o'no ăn'jah, neh huh' ga gwe goh tho wan'di aah no'di nook'da nih ha yah'da deh.

36 Neh no'wan do'e syoh'gwa ni_h, ne' neh, sho, a'ă-năh'nyuh gvt he de yu'geh ont no dyah'da wih'doh; neh-huh', kuh, he ni yo'gweh da ge he ya'guh nyuh'gah dōh ja go'doh oh'ji wăh.

O I'WAH X V.

O NĀH' ho wa'yah do'wăh oh ne Je sus neh sha go'-di ya'do ni'ak, kuh neh Pha ri sees, neh huh' ha-di'na geh he'ga non'da yăh ne Je ru sa lem, ho nă,

2 A, naeh', he'go waah' ne she'i o nya nih de a'di ya'-nes hă'it hah he non'da'o di oh'dă on dyiēh na di'găh jih'-shoh gă'aah? neh, waeh, neh tăh'ăh de'ă noh jo'aes, no năh' wa'ă non dek'ho nih no ăh'gwa_h.

3 Dēs ha'go wă'nah să gwăh, ha wă' A', diih', năh iis'nah oh'dăh ăh gai'ō ni_h' de swa'ya nes'hă it hah' he ni o'-i wih'sah hōh Na'wën ni'yōh, swa ye'ăh'dah goh heh ni-swai'yōh'dăăh?

4 Neh, waeh, he'ni o'i wih'sah oh Na'wën ni'yōh, ha-wă, De e'ses nyek ne' yah ni_h, kuh neh sa noh'ăh; neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot ănt hoh'syo nănt he'dă o snyeek [no'oh ni_h, neh, gi_h shăh, [no'noh'ăh, neh nă'ō wa nyōh.

5 Neh, waeh, niis ne swa'doh, son'dih gwa'nah ot ă-a'wă as no'oh ni_h, neh, gi_h shăh', no'noh'ăh, Neh săh'-ăh, ne de wa'gyah do'weh dōh, neh ho'gwa a ge'gon-dah'goh o noh'sa do'găh di_h'gēh, na'wa gye'ăh dah'go nah a'gi yah'da geh'hah dōh,

6 Neh ă dyu'i wah'gă ak ă o'da dwën ni yuh'heht; Să'-

n_{oh}, dih, dă os nyeeh no'oh nih; neh, gi_h shăh, no'-n_{oh}'ăh. Neh'huh, dih, ni swa ye'ăh, ne swa nyu' he-nit ho'i wih'sah o_h Na'wên ni'yòh, swa ye'ăh dah g_{oh} he'-non'di swai'yòh'dă'an dyiêh.

7 Iis, no yah' swa da'de g_{oh}'son dah'g_{oh}, do găs' o i'-wa ye ih'o_h, he ni o ye'ăh neh E sai as, ho'do'găs da nii, he swa yah'da deh, ha wă,

8 Neh nă gă no'no ăn'joh dăh d_{os} gă'o_h tho nont'his-d_{oh} he gyah'da deh, ho di ye'ăh dah g_{oh} ha a dih'sa ga'-ănt; neh, kuh, n_o geh'să ni'yus d_{oh}, ho di ye'ăh dah g_{oh} na di'sgwă ăh'sh_{oh}, neh gwa', naeh, no năn'yah sah we'-ăh nit ga'da dyiêhs.

9 Tăh ăh, dih, deh wa'dis tha_h n_o'ga'dă na yă nih, neh sha go'di'o nya nih, n_o gweh', sh_o, go i'wih sah'ho_h', neh ya'geh o_h Na'wên ni'yòh a'o i'wih sah'o ok.

10 O năh' he a'go n_o g_{oh}' ne găn dyuh'go wa'năh, ha-go'yă ăh'seeh, Jat'hon daat, swah ni'go ă yăn daht, kuh.

11 Tăh ăh deh neh' n_o'gweh na'ah sa go hă ga'yoh'-duk na'ga et gânt ha yah'da deh; neh gwa', nănt'ga ya-găht haah sa'ga ănt, neh ă'ga'et gânt n_o'gweh.

12 O năh' neh huh' ho di'yos o_h na go'i o nya ni'ak, ho-wă'ăh seeh, Să n_{oh}'d_{oh}, găh, he' wa'o di năh'kwat ne Pharisees, he'năh a wăh ne wa a di'wa ok?

13 Neh, gwa', ne d_o sa'a go'wă năh să guh, ha wă, Neh naah'de yò e'oh da ge, ă gă'ăk neeh de o'yănt-hwah'o_h Naah nih, nă'o yah ge'o n_{oh}, ă gah'hănt gwă'ăk ne' neh.

14 Ny_o gwah', sh_o; ho neh'o on-dyiêh', sh_o; neh săh'ăh, ne de a'di gah'gwe g_{oh}, neh, kuh, neh sha go'-di năch'hi neh ne de a'di gah'gwe g_{oh}. Neh, kuh, ne dyă gwah ne de a'gah gwe g_{oh}' neh ă o'năch hi neh no-yah' dă a'gah gwe'go ok haeh'gwah, de i'gwe g_{oh} o ya'-da go hăh'dă'i yah'dăht.

15 O năh' thos nyiêh'o_h ne Peter, ha wă ăh seeh, Da-gwah'ni go'ă yăn'dah dăh nă gă' d_o sah'syă on dăăk.

16 Je sus thos nyiêh'o_h, ha wă, Neh, găh, năăh iis, nă gă he ni yo'o weh', ah's_{oh} deh swah'ni go'ă yăn dahs?

17 Neh, gǎh, nah'soh, deh swah'ni go'ǎ yǎn dahs, na'-dih gwa'nah ot gah'sa gooh hǎ ga'yoh duk, gat'gwis'da-go' he'wehs; neh, kuh, no'nǎh sa ga'ya gǎht, neh huh' he wa'dyoooh' he'ya go dyeh'dah gwah?

18 Neh gwa', naeh, ne' neh huh' tga ya'gǎh dah'gwah he' gah sa'ga ǎnt, neh huh' ni dweh'dah gwah he dya-wǎn'nyah saat; neeh', naeh, nah oh'dǎh ǎh ne ga et'-gǎnt hah, no'gweh.

19 Neh, waeh, na wǎn'nyah sa go dweh dah'gwah ne wǎ'noh'do nyoh'shǎ et gǎh, ǎ wan'dyo o nyoooh', wa dyah'-don dyos, oh no'weh ha'at, ga nos'gwa oh, o no'wǎ', guh-sǎ'na et'gǎnt hah.

20 Neh' ne gǎh' nǎ gǎ' ni yu'i wa ge neh ga et'gǎnt-hah no'gweh: neh, gwa', naeh, nǎ yon'dek ho nih, nǎ gǎ'ak deh a'goh jo'a eh, tǎh ǎh, naeh, deh a'go'et'-gǎnt hah' no'gweh.

21 O nǎh' hoh dǎn'dyos oh ne Je sus, neh ho'gwa he a'we nooh, he o'yos oh dós gǎ'oh he ga non'da yǎn-doh' ne Tyre, Si don, kuh.

22 Nǎ', kuh, nah a'wǎh, neh ne ya go'gweh, Ca na an-ite nah a ga'ǎn joh'dǎ, dya go'ya gǎh'oh he'yo ǎn ja deh; ho wa'yah do'wǎh oh; de ya'guh sǎnt'hwah oh; ho wǎ'-ah seeh, Da gi dǎǎh, O Syah'da gwën ni'yòh, iis, ya'a-wak ne David. Neh ne khe'a wak a gwus' go o'ya gǎ, ha nís'he o noh sha go'dye na'wah doh.

23 Tǎh ǎh, gwa', dah dech'ha go'wǎ nah'sǎ gwǎǎh: o-nǎh' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak, ho'wan-do'e syoh gwa niih, ho nǎ', She ya'do wih', sho; -suh jih', ǎǎh', da yos'dǎ'ǎ'neh nè nah gǎǎh'gwa.

24 Dech ha'go wǎn'nah sǎ gwǎh, ha wǎ, Neh tha geh'-hah dah'goh, ne neh sho, ǎ khe'yah do wǎht no di'yah-dah'doh oh ne de yu'di nah'gǎ ont dyò di'ya gǎh oh he ga'wa ji'yǎ deh' ne Is ra el.

25 O nǎh' neh huh' go yos'oh; heh dah'gëh go da'do-nyus'oh he'a gat; ho'wa'yah da gwën ni'yus doh, ga wǎ', Syah'da gwën ni'yòh, da gye'na wahs'.

26 Neh, dih, neh det hos'nyieh oh, ha'wǎ', Tǎh'ǎh

deh neh'huh jih, ne' neh don'da yeh'gwaak no'di'äh-gwah na dik'sah shoh'oh, neh huh' ha'ya go dih he'wa-di'yah da deh neh ni ga'ji'yähs aa'shoh oh.

27 Nch ne wah a gäh, Neeh', Syah'da gwën ni'yòh; neh gwa', nach, neh ni ga'ji'yähs aah'shoh oh neh wä-non'dek ho nih noh do'nyohs häh, dwañ sähs ho'dek-hwaah'gwah syòt no'she'näh shoh.

28 Neh neh det hos'nyieh oh ne Je sus, sha ga'wä ah'-seeh, O iis, ne si'oh, gah haas deh', ääh, neh sai'wa-gwën ni yus'dos häh, neh'huh, dih, sho, ni ya'wäh heh'syah da deh, he'nah'de di sa'do ä jo nih. Neh no näh', sho', kuh, sa yon'doh ne go'a wak.

29 O näh ne Je sus he oh'dän dyooh ne' neh huh'; neh huh' dös gä'oh he o'yos oh he ga'nyu daeh ne Gal-ilee; neh' ho non'da deh ho ääh'thääh, neh huh', kuh, he o'dyän dvs'oh.

30 O näh' neh huh' ho wa'yah do'wäh oh ne gän-dyuh'go wa näs, ho wan'di a wi'noon dyieh' neh', no'dih'-sohk häh, de a'di gah'gwe goh, de a'di wä'nant, go yah'-da yes'hah syoh, gut gah'deh', kuh, no yah'shoh oh, neh-huh' ho non'dat heh'dah is'doh heh de a'sih da'ge oh ne Je sus; ga gwe'goh sa a'gon jäh't'.

31 Neh neh ho di'wa nää gwäh' ne gän dyuh'go wa-näs, no näh' wa'ä nant gaat huh', sa a'dis nyiet ne de a'-di wä'non duk; ja go'yah da'gwek heh'oh ne go yah'da-yes'hah oh; det ga ye'ih, kuh, i jäh's' neh goh sohk'-hahk; je gäh', kuh, haeh gwah, ne de ye'gah gwe'go-noh; neh huh' ni dyu ye äh'dah goh neh de o'wa'äh sä-o'nyos oh Na'go wën ni'yòh ne Is ra el.

32 O näh' ne Je sus he a'go no'gos oh na'go'i o nya ni'-ak, ha go'yä ah'seeh, Neh ne' we suh o yah' ni dyuh'-dä ne gyah'daa go, khe dää's ne gän dyuh'go wa näs; neh' gai'o nih o näh' säh ni wä'nis hä ge shah'de ya'-gwa dii, täh'äh, dih, deh sho'di yäh ni'yes': täh'äh, dih, neh huh' ta'gyeeh, neh o'sa khe'yat gah neh da'o'nän-don dyo'ok, sho; dyä gwah', sho, ä o'dih'ni'go äh'doh hä'ä shä'nant ha'i neh.

33 O năh' na go'i o nya ni'ak ho wă'ah seeh, ga'ă o weh' non'da weeh' na'yo gwa'ah gwa yăn daht' nîk'huh he'o-weh deh e'na geh, neh na'o noh'daht he'ni găn'dyuh go-wa'năh?

34 O năh' ne Je sus ha go'yă ah'seeh, Do ni yò'ăh gwa-ge' swa'yăh'? Neh ne'o nă, Ja duk; duh gaah'ah', kuh, neh ni găn'jahs a'ah.

35 O năh' ha go'yă ah'seeh ne găn dyuh'go wa'năh, swa dyăăh' yo ăn'jah gēh.

36 O năh' de oh'gwăh ne ja duk' ni yò'ăh gwa ge, kuh, ne găn joh'; o năh' ho doh'es ho nyoh, de o'yah khoh', kuh; o năh' neh' he a'go ya wiîh neh ha go'i o nya ni'-ak; neh na go'i o nya ni'ak, naeh, o năh' he o'wăn na-wiîh ne găn dyuh'go wa năh.

37 O năh' ga gwe'goh wa'ă nan dek'ho niîh, wa o'noh-daht, kuh; neh, kuh, ne ja duk' năh gah'ach hîh ne de yu'îh syoh o'da dă'o noh des ho'dîh gwăh.

38 Neh he'ni ă nan di na'di ji'noh wa'ă non dek'ho niîh ge ih' ni wăh'nyah eh'shăh hă, tăh'ăh de o'wă nos'he dăh ne wă ni'os shoh'oh, kuh na'dik'sah shoh'oh.

39 O năh' sha go'yat gah'wăh ne găn dyuh'go wa'năs; ga'o wa go' naeh, ho deh'noh da hoh, neh huh' he o'yos-oh he'dyo ăn'ja deh ne Mag da la.

OI'WAH XVI.

ONĂH ne Pharisees, kuh ne Sad du cees ho wa'-yah do'wăh oh, ho wăh'ni go'ăk doh, de o'wăn do'-ăn jo'nîs oh neh a'a go'yat gat'hwah dăh no i'wa nă'ă-gwat gă'o yah gēh on'da weeh duk'.

2 Neh ne thos nyiēh'oh, ha go'yă ah'seeh, Neh nonăh' oh gă'ăs ah swa doh, Ă wă'nîs hi yus; neh, waeh, ne gwăh'dăăh'ăăh ni yuh'dă ne gă'o yah gēh.

3 Neh, naeh, neh se deh'ji ah, Ă wă'nîs hă'et gânt ne'-wah' wă nîs'hă deh; neh', waeh, ne gwăh'dăăh'ăăh ni-yuh'dă ne gă'o yah gēh; o dah'jîh gyo ni a dyiēhs', kuh. O iis, no yah' swat goh'son dah'goh, swah ni'go ă yăn-

dahs', naeh, he ni ga'goh soh'dă he gǎ'o ya deh; neh', dih, gǎh', naeh, neh tăh'ăh deh swa'gwe nyōoh nac'-swah ni'go'ă yăn dah't no i'wa nă'ă gwah'dohs o yăn'deh-dah'goh he ni ya'wăh o'on dyĕh ne'wah wă nis'hă de-nyoh.

4 Neh no di'wa'neh a goh, neh, kuh, no dih'no weh'-hăăt ga'wa ji'yăă deh hă nih'saas na'yu i'wa nă'ă gwah'-do ok; neh gwa', naeh, ne ta'o wă nch no i'wa nă'ă-gwat, neh, sho, he'ni yu i'wa'nă'ă gwat he'ni ya'wăh oh ha'yah'da deh no'do'găs da'ni ak Jo nas. O năh' ho doh'-nooh ha di'yah da deh, o yah'jih' he a'we nooh.

5 Neh na'go'i o nya ni'ak, no năh' sga'nyu dăă dih' hes-ho'di yos'oh, ho dih'ni goh'hăh oh non'da a'di aah no ăh'-gwah.

6 O năh' ne Je sus ha go'yă ah'seeh, Swat ga'ă ooh, swa dah'ni go'ă ăăk', kuh, he'ni ga deh' neh hă nont'-hăh gwăh gwat hah ne Pharisees, kuh ne Sad du cees.

7 O năh' de o'dit hă o nyos'oh na di'yah di, ho nă', Neh, waeh, ăh' noo, gai'o nih, heh tăh'ăh deh dwa'-wiĕh no ăh'gwah.

8 O năh' ho ni'nān do'găs oh ne Je sus, [neh' năh ot' ho nont'yu o wiĕh,] ha go'yă ah'seeh, O iis, neh ni swai'-wa gwĕn ni'yus dos'hăh a'ah, a', naeh', he go'waah' de-swat'hă o nyo nyōoh' neh dyu i'wah heh deh swa'ah gwă'-o wiĕh?

9 Neh', gǎh, năh'soh deh swa'gah ă'yo oh; tăh'ăh, gǎh, kuh, deh ji'swus ha'ahs he'ni ya'wăh oh ne wĕs ni-yò'ăh gwa ge, kuh ne wĕs ni ă'năh nyah'es hăs'hă; neh, kuh, he ni gah'ach hih' de ji'swah gwăh?

10 Neh, kuh, he ni ya'wăh oh ne ja duk' ni yò'ăh gwa-ge, kuh ne ge'ih ni ă'năh nyah'es hăs'hă, neh, kuh, he'ni gah'ach hih de ji'swah gwăh?

11 A ni yuh'dă' heh tăh'ăh deh'swa'gah ă'yo'oh' tăh'-ăh, waeh, neeh' deh gwus'nyeh dah'gwa nii no ăh'gwah, neeh on'da gai'o nih ae'swa dah'dya wă ănt hah'da'e-swa yă'o nyōoh nă nont'hăh gwăh'gwat hah ne Pharisees, kuh ne Sad du cees?

12 O năh wa o'dih'ni'go'ă yăn daht, tăh'ăh deh neh' de os'nyeh dah'goh na'o non'dah dya wă'ăs do ok he'ni ga'yăh ne yoh dăh'gwat hah no ăh'gwah; neh, gwa', he' nit ha'di ye ăh'dah gwah hă non'di o'nya nih ne' Phar i-sees kuh ne Sad du cees.

13 Neh no năh' ne Je sus neh huh' he o'yos oh he'dyo ăn'ja de nyoh ne Ce sa re a Phi lip pi, ha go'ya on-doh na go'i o'nya ni'ak, ha wă', Soo' nah oh'dăh ăh', no'gweh hă nan'doh, nă gă' niih', no wa'wak no gweh, gih'-oh?

14 Neh ne' o nă, Neh' gyeeh nă'nan doh, neh' gih'-oh niis ne John, ne Baptist: neh' gyeeh, neh E li-as; neh, kuh, gyeeh, ne Je re mi as; gat gaah', gih-shăh, no'di do găs'da nih.

15 Neh neh sha go'yă ăh'sech, Soo', dih, nah ot' niis i sween' niih'?

16 O năh' thos nyiēh'oh ne Si mon Pe ter, ha wă', Neh, waeh, niis ne Christ, ne' Ya'a wak Na'wën ni'yoh, No heh'o weh.

17 Je sus det hos'nyiēh'oh ha wă'ăh sech, săn dă'oh niis, Si mon, ne ya'a wak' ne Jo nas; neh, waeh, ne tăh'ăh, neh' noh wa'ah', kuh not gwăh sah deh so'dah-sah'sech niis: neh, gwa', Naah'niih, ne gă'o yah gēh' thăh dyoh.

18 Neh, dih, năăh' iih noh go'yă as, Neh niis ne Pe ter, neh, kuh, nă gă gas dăăh'gēh neh huh' ăk noh'-so nyăh he'ni dwa gye ăh'dah goh; tăh'ăh, kuh, ta'ga-gwe'niih no deh'ho ga'ăn doh na nis'he o'noh gēh, ton'da-ga'ăă thet na gai'wah doht.

19 Neh, kuh, nănt'go yoh ne wa deh'ho do'gwah da'-noh ne gă'o yah gēh o'i'wah gēh, ne dwă noh'do oh'shă-gwën ni'yoh; neh', kuh, na'dih gwa'nah ot ăh sēs'hă on-dăh ne yo ăn'jah gēh, ănt gvs'hă on dahk, haeh'gwah ne gă'o yah gēh: neh, kuh, na'dih gwa'nah oh'dăh'ăh ă sēs'hă on'da guh ne yo ăn'jah gēh, ănt gvs'hă on'da-gwă'ak, haeh gwah, ne gă'o yah gēh.

20 O năh' ha goh'ni go'ăn do'găs doh na go'i o'nya ni'ak,

na'gǎ ak deh'so gaah de o'wa o wiih no'gweh, he do gǎs' neh' ha'o hwah' ne Christ, [Cha ga'o he dvs.]

21 Neh huh' ni yo'o weh', o nǎh' hoh saah' ne Je sus, o'yǎn det' ha go'yō nya niih na go'i o nya ni'ak, he gai' wa yǎn'dah goh o nǎ' neh' ne Je ru sa lem ǎ ant'gon-duk; we suh' dǎnt ha'doh ho gaih', ǎnt'ha di'o nih' na-di'gǎh jih'soh oh, kuh na di'h'sǎ no wa'nǎs ha di'yah-dont hwus; neh, kuh, neh sha go'di ya'do nih; ǎ'o wa-nyuh', kuh; neh' neh sǎh wa doh'thañ wǎ nis'hǎ deh o nǎh' dǎnt haat'gǎh'.

22 O nǎh' ne Pe ter wa o'ye naah, wa ah'sa wǎh not-ho'i wai'ih dǎh, ha wǎ, We ǎh' nít ga'dek he'syah da deh, Syah'da gwěn ni'yòh; tǎh'ǎh deh dòs'gǎh neh huh' ta'e sa yah'da wǎh.

23 Dit ho'dih sa de'nyooh, ha wǎ'ah seeh ne Pe ter, ges-ho'ne'gwa niis da sa'dǎk, Sa tan, neh', ǎǎh, neh de-sga'dyah da'o wa nih niis: neh, waeh, niis, neh tǎh'ǎh neh' deh sǎn'noh do'nyoh gwah Na'wěn ni'yòh ge'khaah, neh, sho', he'we gǎh no'gwe'e khaah.

24 O nǎh ne Je sus ha go'yǎ ǎh'seeh na go'i o nya ni'ak, son'dih gwa'nah oh'dǎh ǎh i'eeh, A'e'non dǎh', niih, neh nǎ an'da dat'gah wah'jih; dǎ ak', kuh, no'o wǎh ne de ga'yah sont, shak'non dǎh.

25 Neh', waeh, ne son'dih gwa'nah ot ǎ eh he aak, Dǎ wa'gǎh nya dook' he'go heh, hah'de ga gont' wa oh'dooh' ne' neh: neh, kuh, neh son dih gwa'nah ot ǎ eh'he aak, ǎ wa'gah dooh' he'go heh', neh ǎ dyu'i wah'gǎ ak haak no'oh gwah, hah'de ga gont' ǎ'a'gǎh'.

26 A', dih, nah ot' a'o'dis dǎh' no'gweh', ne ga gwe goh neh' a'a yah da gwěn ni'yòh heht' he ni-yo'ǎn jah, a' oh dooh', naeh, no'twais'hǎh? neh, gi'h shǎh', a' nah ot' da'a da'da wís'duk no'gweh' no'twais'hǎh'?

27 Neh sǎh'ǎh, No'wa'wak' no'gweh hah'de ga gont' dǎnt heh', dǎnt ho'dyah da'don dyiēh ne de a'ǎh sǎ'oh-goh No'oh nih; ǎnt ha'di yah'dǎa dyiēh no'o yah ge'o-noh'shǎh shoh, neh huh' ni yo'o weh' o nǎh' ǎ'a'go ga-

nyahk hoos hah'de yo gweh'da ge no'gweh, ant gvs'heh-duk' he'ni o'i oh'dus yuh'da noh.

28 Do gas' neh noh gwā'as, neh'huh, gyeeh nek'huh ha'dit', ne tãh'ãh ta'a dik dooh' ne gã'e yaht, he'ni yo'-o weh' a o'want gaat huh' No wa'wak no'gweh, ant'heh, ant ho'dye ah'dah go'on dyieh no'o wãh ne thã noh'do-oh'shã gwën ni'yòh.

OI'WAH XVII.

NEH no nãh' ye ih' chi yo'dã nis'yo guh'doh, neh' ne Je sus he o'aah ne Pe ter, neh, kuh, ne James, neh, kuh, ne John, ne de ya'dã non deeh, neh huh' he-a'go aah ho non'da deh no'non'des, ho noh'ho ge'ah.

2 Neh noh tha'go ya'dyah'da de nyãh he'a'di gat, neh noh'dwa dããh'gon dãh na goh'sah gẽh, do'sa gya dye'ãh-heht nãn'de khaah gããh gwaah; neh, kuh, no'syo'nyus-hãh neh huh' ni ga gã'ant he nãh de'yuh haat heh'.

3 Nã, kuh, nãh a'wãh, wa'o wa non'dyah do'dah sahs', ne Mo ses, kuh ne E li as, de o'dit haah ne [Je sus.]

4 Neh huh' ni yo'o weh thos nyieh'oh ne Pe ter, ha-wã'ah seeh ne Je sus, Syah'da gwen ni'yòh, neh, ããh, noh'ni go'i yus deeh ne nek'huh ae'dwãh dyon duk, neh, dih, ne dyã.gwah a'es a ga'yãh sãh ni dwvs'go nih; skat niis a gwvs'yo nyãh; skat, kuh, haeh'gwah, ne Mo ses; skat, kuh, ne E li as.

5 Neh nah soh' hot haah, nã' nãh a'wãh, neh' noh-jih'gã gã'ant no di'yah da'weh sã'oh; neh, kuh, ne jat-ga'ã oh, o wã nãh' dyu ya'gãh oh noh jih'gã go; neh noh'gãh', Neh ne gãh nã gã, ne'no'oh gwah Ne'a wak; neh' ne we suh' dwak ni'go i yuh ha yah'da deh; neh', dih, kuh, she swat'hon daat.

6 Neh no nãh' wa a'no ok na go'i o nya ni'ak, de o'di-yus'gwãh dããh oh; neh, kuh, naah de yu dohk'dah oh wa o'noh dyohk.

7 O nãh' neh huh' ho yos'oh ne Je sus, hãh da'a go-yã'o nyos'oh, ha wã, De ji'daht'; Sã noh' a swah'dyoh sek.

8 Neh no năh' do sa'ă nont'ga ah'gwaht, deh'so gaah de o'wa gă'; neh', sho, ha yah'di ne Je sus.

9 Neh no năh' sho nă'non dvs'năh do'on dyiēh ha goh'-ni go'ăn da doh ne Je sus, ha wă, Să noh' so gaah' ă-yeh'chi o wih' ne swat'gat huh, ne ga oh' năh wan dih he'ni yo'o weh' no năh' dănt haat'găh No wa'wak no'gweh, non da'deh sa'doh gwah'gēh.

10 O năh' neh ho wa'on dos'oh na go'i o nya ni'ak, ho nă', A' nah ot' gai'o nih', naeh', hă'nan doh ne sha-go'di ya'do nih, he gai'wa yăn'dah goh neh' ă dwan'dye ănt ănt heh ne' Eli as?

11 Thos nyiēh'oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Gai'wa gwēn ni'yōh', naeh, neh' ă dwan'dye ănt' ă'a'yoh neh Eli as, ănt hai'was'yo nya'neh ne yui'wa gwe goh.

12 Neh, dih, noh gwă'as, O năh', naeh, ho yos'oh neh Eli as; tăh'ăh, kuh, de o'wa yăn'deh oh; neh dih, naeh, neh huh' ni o'di ye'ăh ha yah'da deh, he'năh det'ho non'-do'ăn jo nih: neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, nă'o-ya găh No wa'wak' no'gweh, ă dweh'duk ha di'yah da-deh.

13 O năh' ho dih'ni go'ă yăn'dah oh na'go'i o nya ni'ak, he' neh wa os'nych duk' ne John ne Bap tist.

14 Neh no năh' neh huh' sa'a di yoh he găn dyuh'-gwa yăh ne găn'dyuh'go wa năh, neh huh' ho yos'oh ha-yah'da deh, ha yah'da do gă' no'gweh; de o'dos ho'dos oh neh huh', ha wă,

15 Syah'da gwēn ni'yōh, a'eh si dăăh ne'a wak: neh, săh'ăh, noh no'e chahs; neh, kuh, neh we suh' ho o'-ya gă; neh, săh'ăh, no jis'dah gēh, gye, găs, hwa a'yah-da'ăht; o ne'gah gēh, gye, găs.

16 Neh huh' he e'yah'theeh ha di'yah da deh neh she'-i o nya nih; tăh'ăh, dih, de o'di gwe'nyos ooh no'sa o-wan jăht.

17 O năh' thos nyiēh'oh ne Je sus, ha wă, O [iis] deh swai'wa gwēn ni'yus dos'hă yăh, swah'ni go'ăn chih'-gwa doh' swa'wa ji'yă deh'! Ga'ăh nă yo'nis heht' dă-dwa'di aak; ga'ăh, kuh, nă yo'nis heht nă wuk'ni go'is-

o'ok' he swa yah'da deh'? Ga oh' da she'ji aah nēk'huh he'gyah da deh'.

18 O nāh' ne Je sus ho is'da niih na nīs'he o nōh; o-nāh' ho ya'gāh oh ha yah'da deh; neh huh', sho, kuh, naeh, o weh, nāh'dēt'ho dōh'oh naak sah'aah he ni dyu'-is dah'e nāh.

19 Neh na go'i o nya ni'ak o nāh' ho wa'yah do'wāh oh ne Je sus, ho nōh'hōh ge'ah o dōh'oh, ho nā, A' nāh-ot gai'o nih' niih, deh o'gwa gwe'nyōoh' na'sha gwa'-yah diit gāh'?

20 Neh na go'yā ah'seeh ne Je sus, Neh gai'o nih dyo dohk' he ni swai'wa gwēn ni'yus dōh. Neh, sāh'āh, ne do gās' oh gwā as, Neh huh', gi hshāh', theh wah' ne swai'wa gwēn ni yus'dos hāh, he'ni yō'nōh gwā'ah ne Mustard, neh no gwen'yōoh na'e swā as nā gā' ga e'non-deh, Ho'o weh ni yo'o weh sat'gā is, ā'ga gwe nih' ā-want'gā is: tāh'āh, kuh, deh tah'gwis dāh na'gā ak deh-o'gwe nyōoh he swa yah'da deh.

21 Neh, dih, nā gā' nāh ga'wa ji'yuh dāh, neh, sho, o-gwe'nyōoh nā yu'yah diit gāh na'dā na yān'dak shāh, kuh neh de wān'don don'dyes'hāh'.

22 Neh he'nāh weeh de o'nōn da'wā nyeeh' ne Galilee, neh na go'yā ah'seeh ne Je sus, Neh neh'huh Nō-wa'wak nō'gweh ā o'want gah ha dis'oh dah'gēh nā' nō-gweh;

23 Neh, kuh, nā'o wa nyuh; neh, dih, neh sāh dwā-nīs'hā deh dānt haat gāh: neh'huh ni ya'wāh oh haah'-de yu dohk'dah oh ho dih'ni go'ā et'gāh oh.

24 Neh no nāh, neh huh' he'o di yōs'oh ne Ca per na-um, ho wa'yah do'wāh oh ne Pe ter na di'wis de'o es go wa''gā ya'da nih' no nōh'sa do'gāh dih di drach ma [ga-ya'soh,] ho nā, Tāh āh, gāh', naeh, ne she swai'o nya nih de a'ga nyahs ne di drach ma?

25 Ha wā', Ha ga'nyaht. Neh no nāh' o gyeh' hēs-ho'yos oh, Je sus de o'dwā nvs'hā nyōoh, ha wā, Si mon, a' ni sah'ni go'ā yān dahs'? So'nāh ot' ne gāāh, ne go'-wāh go'wa shōh ne yō ān'jah gēh sha go'di wis'de'o es'?

Neh, gǎh, no'no hah ho dik'sah dah? O gi', neh no'-yah' ga o'gweh dah'shoh?

26 Neh ne Pe ter ha wǎ'ah seeh, Neeh; no yah'shoh. Ha wǎ ne Je sus, Neh, dih, wach', naeh, nǎ'nan da'-dwën ni'yoh na dik'sah'shoh'oh.

27 Neh, dih, na'gǎ ak dah de'yet hi'ya do dǎǎh'da niih, neh neh sah'dǎn dih; neh hu' oh seeh heli' tga nyu'daeh': ǎh sēs'doh syuh: neh nǎ'chi jo guh nǎ dwan'dye ǎnt ǎnt'-ga'ik'; neh no nǎh' dǎh sēs'gǎǎh ǎh'se gǎh' no wis'dah, sta ter [ga ya'soh,] ǎh se'hon da guh ne' neh, neh naah'de di gwe'goh ǎn di'ga nyahk'duk ǎnt che'yoh.

O I'WAH XVIII.

NEH ne' neh huh', sho', o weh', ho wa'yah do'wǎh-oh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ho nǎ, So' nah-oh'dǎh ǎh gwus' ǎ a'go wa'nǎ ak' he'ni ga'yǎh' ne gǎ'o-yah gēh o i'wah geh', ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwën ni'yuh?

2 O nǎh ne Je sus he o'no goh na ak sah'aah, gǎn-dyuh'gwa go hoh'dyoh'.

3 Neh ne' a wǎ, Do gǎs' oh gwǎ'as, Neh nǎ gǎ'ak dah'de ji swǎh'ni go'ǎn de nyoh, neh huh no ya'wǎh he'ni yuh'dǎ ne ni a'dik sah'dahs aah', tǎh ǎh ta'ga gwe nih na'e swa yoh he ni ga'yǎh ne gai wi yus'dos hǎh, ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwën ni'yoh ne gǎ o yah gēh o i'wah gēh.

4 Neh, sǎh'ǎh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gēh hǎ-on'dat haah he ni yuh'dǎ nǎ gǎ ni ak'sah dah'aah, neh sha a'yah daat a gwus' heh tgǎh ǎ o'doh o'ok he'ni ga yǎh ne gǎ'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwën ni'yoh.

5 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' ǎ'o wa guh' sha-yah'daat nǎ gǎ' ni ak'sah dah'aah nǎ yuh'dǎ ak, na geh'-sǎ na go, wa a'ge guh' ne' neh.

6 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot sha yah'daat dǎ'-o wan'do dǎǎh'dǎh' nǎ gǎ' na gwus' he o'dis thoh na'a-gi'wa gwën ni'yus doh, neh sah'gwah ti gǎ'oh he na'o-yah'da wǎh, ne gat heh'syo nyah'thah a'gah sgwǎ'ni yon-

daḥk' na'a nyah'sah gēh, neh huh' ha'ah sgo'ok he'o weh gwus' dyo'no des ne ga'nyu dāāh'gēh.

7 Oh'sant he ni yuh'dā he'yo an'ja deh, neh gai'o nih he ga'deh' neh de ya'go do dāāh'da nih; neh, säh'äh, ne tga gont neh huh' nā ya'wäh sek ā ga'yo ok ne de ya'go do dāāh'da nih; neh, dih, haeh'gwah, ne ga no'oh he'ni o'yah da wäh no'o gwēh, neh dā sha'go do dāāh'dāh.

8 Neh, dih, gai'o nih; neh, gih'shäh, dā sa'do dā'äh-dāh neh ses oh'dah, neh, gih shäh, neh sah sih'dah, jahk hooh', sho; sih' häh sa'dih': neh, säh'äh sah'gwah sa yah'da geh'has häh ne' neh huh' nā yuh'dā andyieh' häh syoh' he'o weh nā yu i'wa da dyieh' ā ya'gohek, ā sah'soh ga'neh, neh, gih shäh', na'e sa dēs'oh di'yah go'ok, nach he ni yuh'dā ne de ja'oh hah daa'sesoh'don dook, neh gih shäh' ne de ja'oh hah'daa'sah'sih'don dook, neh huh' ha'ye sa'yah doh'yaak he'o weh wah'o i'wa da dyieh' dyu'de'khaḥ.

9 Neh, dih, gih shäh', dā sa'do dāāh'dāh neh se ga'ah, das dah'gwat; si, kuh', häh sa'dih': neh, säh'äh, sah'gwah sa yah'da geh'has häh ne' neh huh' nā yuh'dā andyieh' häh syoh' he'o weh wah'o i'wa da dyieh' hā ya'gohek, nach he'ni yuh'dā ne de ja'oh hah daa'se ga'a dahk, he'dyu de'khaḥ na nīs'he o'noh gēh ha'ye sa'yah doh'yaak.

10 Swa dah'ni go'ā āāk, dih, sā'noh eh dah'gēh ā yeh'chi yo'ni aak jo gwēh'daat nā gā' na gwus' he o'dis thoḥ; neh', säh'äh, noh gwā os, Neh no'di'o yah'ge o'noh shäh'shoḥ, nach, ne gā'o ya go dyut gont' de'o wā goh'sa ga'neh Na'ah nih ne gā'o yah'gēh thäh dyoh.

11 Neh, säh'äh No wa'wak' no'gwēh ho yoh'dah goh nant'cha'go yah'da guh' ne go yah'dah doh'oh.

12 A' nīs' ni swah'ni go'ā yān dahs'? Neh, gih shäh', neh skat de wäh'nyah eh ni wā'nān di ne de yu'di nah'gā ont ni o'nos gwa yāh no'gwēh, sga yah'daat a'wadyah'don da guh, täh'äh, gäh, de ot'gah wāäh', sho, neh dyuh'dooh' ni wus'hā dyuh dooh, kuh, sga'eh, a'ah dān-

dih, a'a yah'dih saak hah heh o non'da de nyoh, no-
dyah'don da gwah'?

13 Neh, dih, ne dyah'gwah sa a'yah dus'hă wiĥ, do găs'
oh gwă'as, Neh ne si'gwa he na on'doh ha'ăĥ he'sa'a-
găĥ' ne' neh, nach he ni yuh'dă ne dyuh dooh ni wăn'-
nvs hăăĥ, dyuh doh, kuh', sga ch, ne tăĥ'ăĥ deh o'non-
dyah'don da gwăĥ.

14 Neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, ni yuh'dă nă gă,
tăĥ'ăĥ neh'huh deh thoĥ ni go'oh dă ne' She swah'niĥ,
ne gă'o yah gĕĥ thăĥ dyoh, ne jo gweh'daat nă gă' he-
o'dis thoĥ agai'wah doĥ.

15 Neh, dih, giĥ shăĥ, kuh, ne de ja'dă non deeh ă-
o'yăĥ hiĥk he'syah da deh, sah'dăn dih, hwa e'sa'is dăĥ
he na o'yăĥ hiĥk', de ji'yah do gă ne ji yah'di: neh, giĥ-
shăĥ', nă yat'hon daat, neh', waeh, ne sa e'syah da guĥ'
ne de ja'dă non deeh.

16 Neh, giĥ shăĥ' nă gă'ak de'yat'hon da dooh, neh',
waeh, neh sha yah'daat, de i'yvs heeh, giĥ shăĥ, hănt-
che'aah; neh haa'dih'sa ga'ănt ne de i'yvs heeh, săĥ,
giĥ shăĥ, ni ă'năn di na di'wa gwai'ih sos ă'ga gwe'niĥ'
naah'de yo wă'na ge ă gai'wa ni'yă do'ok.

17 Neh, dih, giĥ shăĥ', nă gă'ak tăĥ'ăĥ da a'go yat'-
hon daa dooh, ă she'o wiĥ' he găn dyuh'gwa yăĥ ne
dăă non dă'non deeh; neh, dih, giĥ shăĥ', aĕĥ, noĥ tha'-
go wă'nyah khooh', sho, haeh'gwah, neh huh, dih, ni-
yuh'dă ak he dă e'se ga'năĥk, ne de o'dah son da i goĥ'
no'gweh; neh, giĥ shăĥ, shah gaat' na wīs de'o es.

18 Do găs oh gwă'as, Neh na'dih gwa'nah oh'dăĥ ăĥ
ă swvs'hă on dăĥ ne yo ăn'jah gĕĥ, ănt gvs'hă on dahk,
haeh'gwah, ne gă'o yah gĕĥ: neh, kuh, na'dih gwa'nah-
ot ă swvs'hă on'da guĥ' ne yo ăn'jah gĕĥ ănt gvs'hă on-
da gwă'ak haeh'gwah ne gă'o yah gĕĥ.

19 Ah'soh, aĕĥ', sa gwă'as, Neh', giĥ shăĥ', ne de i'-
yvs heeh, ră gă' ni swa di, shai'wă nont ă wan'doh' ne
yo ăn'jah gĕĥ, na'dih gwa'nah ot nah o'i oh'dăĥ ă ya'do-
e'syok, neh huh' nă a'go ya'dye ăhs' Naah'niĥ ne gă'o-
yah gĕĥ thăĥ dyoh.

20 Neh, sǎh'ǎh, neh ga'ǎn dih gwa'o weh dek ni', sǎh, gih shǎh, ni ǎ'nan di', a geh'sǎ nah ho di'yah'da ye'is dah-goh, neh huh' nǎǎh' iih gih dyoh' hǎ nih'dyoh.

21 O nǎh' ne Pe ter neh huh' nít ha'we nooh ha yah'-da deh, ha wǎ', Syah'da gwën ni'yòh, do nǎ ga'at' dǎ-she'i wah'sǎ gwus' ne de ya'gya dǎ non dech', ǎ a'gi'wa'-neh a'gi'aak'? Neh'huh, gǎh, ne ja duk' nǎ ga'at'?

22 Neh' na'wǎ'uh seeh ne Jesus, Neh' neh tǎh'ǎh ta'go yǎ'os, ja duk', sho; neh'huh, gwa', nǎ ga'at ne ja duk' ni wus'hǎ nǎ yo'ok ne ja duk.

23 Neh, dih, gai'o nih neh'huh ni yuh'dǎ ne gǎ'o-yah gēh o i'wah gēh ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwën ni'yòh, de sga'yǎ'on dǎǎh go' neh' na yah'da do'gǎ ne go wǎh'-go waah', ha weh'oh a'ak do gǎs' he'ni khe ge'o da ni, no hah'shǎh shoh.

24 Neh no nǎh' wa ah'sa wǎh da'as het, sha yah'daat neh huh' ho wa'yah theeh, neh wus'hǎ' ni wǎh nyah es'-hǎs hǎ ne dyuh dooh' ni wus'hǎ ni ga'gohs hǎs'hǎ and-tyieh' no wís'da no'oh ni ót ge ót.

25 Neh, dih, neh tǎh'ǎh de'o yǎh na'a ga'nyahk duk, ho i'wih sah'oh no'go wa'nǎh nǎ'o wan dǎ'ni noh; kuh ne' yòh'; kuh nok'sah'dah shoh; ga gwe'goh, kuh, he'ni yooh' ho yǎh; neh ǎ'ga ga'nyahk'do ok.

26 Neh no'yah'dye nǎh'oh naa'hahs'hǎh, ho do'e syoh'-gwa niih, ha wǎ', Syah'da gwën ni yòh, da'gi dǎǎh, dak-nok'do thys; neh, sǎh'ǎh, naeh, ne ga gwe'goh ǎ go'-ga nyah'gǎh.

27 Neh no yah' non'da ya wǎh' na yah'da go' na yah'-da gwën ni'yuh; ho'dǎ'ǎs oh no'hah'shǎh; shot'gah'wǎh'; do sa'o i'wah sǎ gwus', kuh, he'ni ot'ge o duk.

28 Neh, dih, neh sha a'yah daat na'hah'shǎh hes'ho'-ya gǎh'oh, ho gǎs'oh sha yah'daat nes'shah gaat hi hah'-shǎh, neh no'ge'o da niih skat de wǎh'nyah eh ni gah'si-yohs'hǎ ge: neh no'dyah'don dyooh, do'o nyah'goh, ha-wǎ, Da'ge ga nyah'gǎh he'ni go'ge'o da niih'.

29 Neh no yah'dye nǎh'oh neh shah gaat' hi hah'shǎh he de a'sih da de nyoh, ho do'e syoh'gwa niih, ha wǎ, Da-

gi dǎǎh, dak nok'do thus; ga gwe'goh, sǎh'ǎh, naeh, ǎ-go'ga nyah'gǎh.

30 Neh, dih, ne tǎh'ǎh de o'ga yǎh'oōh; neh', sho, he we'gǎǎh non da'deh ho'doh gwah'gēh he o'yah doh'ya-goh; neh huh' hǎ ǎh'dyon dahk he ni yo'o weh ǎ o'ga-nyañk he ni ot'ge ot.

31 Neh no nǎh' wa ǎ'nont gaat huñ na di'hañ shǎh'-shoh he' nǎh ǎ'wǎh, neh no dohk'dah gēh ho dih'sǎh-seh'oh: ho noh'dǎn dyos'oh; o i'wa gwe goh he o'wa o-wiil na yah'da gwēn ni'yoh, he' nǎh ǎ'wǎh.

32 Neh, dih, na yah'da gwēn ni'yoh, no nǎh' ho sa'o-nok', ha wǎ'ǎh seeh, Sai'wa neh'a goh seh hañ'shǎh; neh niñ neh de sgo'i wah'sǎ gwah'seēh he'ni sat'ge o duk; neh gai'o nih heh sga do'e syoh'gwa niñ neh huh' na-ǎ'gyeēh.

33 Da neh, dih, gǎh', noo, tǎh'ǎh nǎǎh' iis deh gai'-wa yǎn dah'goh na'e si dǎ'ǎs oh neh' shǎh gaat' ji hañs'-hǎh; neh huh' na'e sa ye'ǎh niñ he'ni wa gye'ǎh, gon-dǎ'ǎs oh?

34 O nǎh' na'yah'da gwēn ni'yoh de o'de nyǎh'doh goh, neh ba go'yat gah'wiil neh de sha'go non'doh ho'ga nyat'-hah, dǎ o'wa doh'ho ga'nyah do'ak, he ni yo'o weh o gwe'-goh ǎ o'ga nyah'gǎh no'tga ot.

35 Neh'huh, dih, haēh'gwah nǎ she'swa yeeh Naah'niñ nǎ o'yah ge'o noh, nǎ gǎ'ak neh huh' deh dya'weh dah'-gōoh he di swǎn'nyah'sa da'nyoh do'sa yeh chi'wah sǎ'-gwa'o nyōos ne de swa'dǎ non deēh he'ni o di yǎh'hih-syoh.

O I'WA H XIX.

NEH, dih, no nǎh' neh huh' chi ya'wǎh oh, sha'a-dyǎ'nohk dǎh ne Je sus nǎ gǎ' he ni gus'nyīēh oh, ho doh'nooh he'yo ǎn ja deh ne Gal i lee; neh huh' he o-yos oh he dyo ǎn ja deh neh Ju de a, si'gwa ne Jor dan.

2 Neh neh gǎn dyuh'go wa nǎs neh huh' he'o ne nooh, he o'wa yah'do wǎh'oh; neh', kuh, ne sha gon'jǎh da'noh ne' neh huh'.

3 O năh', haeh'gwah, ne Pharisees neh huh' nīt ho-ne'nooh, hō wă'yah do'wăh oh, hō wăh'ni go'ăk doh, hō-wă'ah seeh, Neh, găh, ne ga ya'nes hăh'gêh nō'sa sta' got gah ne' yòh nō'gweh, ga'wên ni yòh', shō, ne' nah ot' on'da gai'ō nih?

4 Dech ha'go wă''năh săă'gwăh', ha go'yă ah'seeh, Neh, găh, ne tăh'ăh deh swa'wă nōh'saah, Neh Na'go'yah-dih'sah oh neh chi wa'eh shōn da'wah dăn dih, neh na'-jī'noh, ye oh', kuh, na go'yah dih'sah oh?

5 Neh, kuh, na'a wă, Neh, dih, gai'ō nih' nō'gweh ă'ot gah nō'oh nih, neh, kuh, nō'noh'ăh; neh dă ya'-dăh ne găăh ne' yòh; da, neh' hoi gă' de i'yvs heeh joh wa at' ă wan'doh.

6 Neh huh', dih, ni yuh'dăăh, o năh' ne tăh'ăh dah'-de'shi yvs''heeh; neh, gwa', neh joh wa at', shō: neh, dih, na'dih gwa'nah oh'dăh ăh de o'noh sont Na'wên ni'-yòh, să nōh' sō gaah' nō'gweh dă shak'hah sih.

7 Neh nō wă'ah seeh, A, naeh', nah ot' gai'ō niuh', neh huh' ni o'i wih'sah o'năh ne Mo ses, neh nă ga'ya-dook neh de ja'guk hah'sat hăh, neh' ă'cha ga'oh, o năh ă'cha'gut gah?

8 Neh neh sha go'yă ah'seeh, Neh, waeh, gai'ō nih ne Mo ses, he'suh jih' swă nyăh'da et găh, she swa'nok-do'da niuh neh wak ah' ă jeh'chiis'thaak' ne swa'nyaakhoh; neh, gwa', naeh, neh shōn da'wah sa wăh, tăh'ăh neh huh' deh oh'dă nōh.

9 Neh, kuh, nōh gwă'as, Sōn dih gwa'nah ot' wak ah' ă'cha'go yah da'is ne' yòh, nă gă'ak. neh' deh dyu'i wah, nă'ō wă'yah dōn'dih', o yah' o'sa o nyaak, ha o hwăh' wa o'yăh hiik, oh sha'go yah'dōn dih; neh, kuh, neh sō dih gwa'nah ot' ă o'di nyaak ne' wak ah' on dat'his-doh, oh'tha'yah duk ne' neh.

10 O năh' na go'i o nya ni'ak hō wă'ah seeh, Neh huh', gih shăh', nă yuh'dă ak hi'yah'da deh ne' yòh', tăh'ăh, waeh, deh ga'yah da'ge haas hăh na'ya go'nyak sek.

11 Neh, dih, neh sha go'yă ah'seeh, Tăh'ăh deh ga-gwe'goh nă' nō'gweh neh a'ă nan dye'ăh duk nă gă

noh o'i oh'dāh; neh', sho, kuh, naeh, [ǎǎ non dye'āh-duk] nā'wā na wiih'.

12 Neh, sāh'āh, gyeēh, ne tāh'āh deh'tga ye'ih, neh'-huh, gās, ni yuh'dā an dyiēh sha ā'na gāād. O yah', kuh, gyeēh, ne tāh'āh deh'tga ye'ih, neh, naeh, nā'no'gweh neh'huh' ni'o wan'di ye'āh: Da', o nā' neh', kuh, gyeēh, nā'o hwaēh neh'huh' ni o'da dye'āh, neh'dyu iwah ne gā'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwā noh'do oh'sha gwēn-ni'yōh. Neh no'gwe nyōoh ā'an dye'āh duk, ha dye'āh-duk ne' neh.

13 O nāh' neh'huh' ho'wan di yah'theeh na'dik'sah-shoh'oh ha yah'da deh, neh na a go'yā nis'oh da'āh, a'ago'ya do'e syoh'gwahs. O nāh' neh'huh' na go'i o ya ni'ak do'o non dyah'da'oh, ho wān'nā'is da niih.

14 Neh, dih, ne Je sus ha wā, Sā noh' ā yech'hi ya'is da'ni aak; neh, gwa', nech hi'nok do'da ni'aak na'dik'sah shoh'oh ne' neh'huh', qu'da o ne no'on dyiēh he'gyah da deh: neh'huh' sāh'āh, ni yōh'dāāh ne gā'o yah-gēh o i'wah gēh, ne dwā noh'do oh'shā gwēn ni'yōh o-wāh.

15 Neh'huh' ni yo'o weh' o nāh' ha go'yā nis'oh da'as-oh, o nāh' o yah'jih' he a we'nooh.

16 Da neh' neh jat'gaat huh', sha yah'daat neh'huh' nīt ha'we nooh, ha wā'ah seeh, so gweh'di yū sa di'o nya-nih, a nah ot' nā ga'dyēh' ne wi yu', na'ga gwe nih a'-wa ga'wās theht ne wah o i'wa da dyiēh yoh hes'hāh?

17 Neh, dih, neh ha wā'ah seeh, A', naeh, go waah' i sgyaas', So gweh'di yuh'? Neh', sāh'āh, neh tāh'āh deh'so gaah' deh a'go gweh'di yuh, neh, sho, sha yah'daat, Na'wēn ni'yōh. Neh, dih, giēh shāh, neh dā sa'-do'ān jo ni'aak na'a syoh leh'tga'yāh ne yoh hes'hāh, sai'wa ye'is do'ok he'ni gai'wih sah'hoēh.

18 Neh na wā'ah seeh, Ga'ā ni gaah? Ha wā ne Je-sus, Neh neh, Sā noh' āh'sa dyu'oh: Sā noh', kuh, āh-sa'dyah don dih: Sā noh', kuh, ā snos'guh: Neh, kuh, neh, Sā noh' o no'wāh ooh ā sa dye'āh duk no nāh' ā-si'wa gwai'ih sih:

19. He sus'de is'do ok ne' yah nih, neh, kuh, ne sa-noh'ah: Neh huh', kuh, nə c'sno'oh gwaak ne de jăn'-noh sa'ne gǎh he'ni sa'dah no'oh gwah.

20. Neh na'ak sah'go waah ha wǎ'ah seeh, Ga gwe'goh, naeh, nə gǎ' he ni yu'i wa ge, a gat'gaa oh he'nah wech do ga'do dyǎ'an dyiēh. A' nah oh'dǎh ah, dih, dwa ga'-dohk dah'goh, ah'soh'?

21. Neh ne Je sus ha wǎ'ah seeh, Neh, gih shǎh', dǎ-sa'do ǎn jo ni'aak na gwus' ǎ gǎ'ak deh jo i'wa eh, sah'-dǎn dih, sa dǎ'ni noh he'ni sa yǎh'; neh' ǎ she'yoh' ne go dǎās: o nǎh' ǎn di'sa yǎn daht nas'hǎ no nyus'hǎh ne gǎ'o yah gēh; ǎnt chah'dǎn dih, kuh, ǎnt'sknon'dǎh'.

22. Neh, dih, naak sah'go waah, no nǎh' wa a'ok he'-na o wǎ'na wǎh, o yah'jih he sha'we nooh, hoh sǎh'se neh; neh, sǎh'ah, ne we suh' ho yǎn'do nyok.

23. O nǎh' ne Je sus ha go'yǎ ah'seeh na go'i o nya ni'-ak, Do gǎs' oh gwǎ'as, Neh no'ot ga'no nihi no'gweh, hah'de yo dohk sǎh'gēh thǎ'a'yoh' he'ni ga'yǎh ne gǎ'-o yah gēh o i'wah gēh, ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwēn ni'yoh.

24. Neh, dih, aeh, neh sa gwǎ'as, Neh sah'gwah deh'-ga no'oh no doh'ǎ gwa ont' da'wa do gut' ha o'ga'ǎnt ne de wa'dyo wǎ'o gut'ha, naeh, he ni yuh'dǎ no'ot ga'no-nihi no'gweh ha a yoh he ni ga'yǎh ne gǎ'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwǎ noh'do oh'shǎ gwēn ni'yoh.

25. Neh no nǎh' wa ǎ'no ok' na go'i o nya ni'ak, hoh-dwa'dohk dǎh wa'o di'wa nə'ǎ guh; ho nə, so', dih, noo, nah ot' ǎ ga gwe nihi ǎs ho'wa yah'da guh'?

26. Neh, dih, ne Je sus wa a'go yat'ga a oh, ha go'yǎ-ah'seeh' Neh ha di'yah da deh' no'gweh, tǎh'ah, naeh, deh o'gwe nyooh: neh, gwa', naeh, ha yah'da deh Na'-wēn ni'yoh, hah'de yoo', naeh, he'yu'gwe nyooh.

27. O nǎh' ne Pe ter thos nyiēh'oh, ha wǎ'ah seeh, Sat'-gaat'huh, ga gwe'goh nihi o gwat'gah wǎh; iis, kuh, gwa'non dǎ dyiēhs; a nah oh'dǎh ah', dih, nihi ǎ yo'-gwa yǎn daht'?

28. Neh, dih, na go'yǎ ah'seeh ne Je sus, Do gǎs' oh-gwǎ'as, Neh niis nə gǎ' ne' sgwa'non'dǎ dyiēhs', no-

năh' wa seeh' ă sgvs'yo ni'aak, neh, kuh, no năh' neh-huh' No wa'wak no'gweh ăs hă'dahk heh tha dă'dah-gwah tho'nok'da do'găh dih'gêh, neh huh' năăh' iis ăndi'swa dă'dăh' ne wvs hă' dek ni' sga'ch ni yon'dă dah-gwah, dă yech'hi yah'do weh'do ok' ne wvs hă' dek ni' sga'ch ni o'ni dyuh'gwa ge neh Is ra el na o'no ănjoh-dăh.

29 Neh naah'de yo gweh'dage ne gut gah'wăh ne gonoh'so doh: neh, giĥ shăh', ne de yon'dă non deeh; neh kuh, no'oh nih; neh, giĥ shăh, no'noh'ăh; neh, giĥ-shăh', ne' yoh; neh, giĥ shăh', ne gòk sah'dah shoh; neh, giĥ shăh', ne gah ănd'enyoh; neh ă dyu'i wah-gă ak na geh'să noh; neh ne skat de wăh'nyah eeh, nah-de wan dyah'săh năn'je ye naah; neh, kuh, nă ja'go wă-gă ak neh tăh'ăh ta'wa dohk dăh ne yoh hes'hăh.

30 Neh, dih, ne gut gah'deh no'ăn dooh go ăh'goh, nah'găăh ă ja ga'o nih; neh, kuh, ne' nah'găăh ga'o-nih, o'ăn dooh ă ja ga'o nih.

O I'WAH XX.

NEH, săh'ăh, ne gă'o yah gêh o i'wah gêh, ne dwă-noh'do oh'shă gwên ni'yoh, des ga'yă on daah ha'ayah'da deh' nó o gweh, ha noh'sa gwên ni'yoh, se deh'ji-ah hoh dăn dyooh, hoh hah'chi sak'ho nooh, năă non-dyioh'daat ho yănt hoh no nyo'gwiĥ săh.

2 Neh no năh' wa ă non di'wis aah neh' ne sgah si'yoh-shă shoh swă nis'hă shoh ă o'go ga'nyah khoos nă non-dyioh'daat, neh'huh' he'a go yoh'doh he ga yănt hoh no nyo'gwiĥ săh.

3 Neh no năh' săh wa doh thaĥ jo'is daah eeh, o năh' sho ya'găh oh, ha go'găăh no yah'shoh deh thaĥ'gwis dăh de'o non dye'ăh, ha dih'si aah heh yont ge'on dah'gwah.

4 Neh na'go yă ah'seeh, Jah'dăn dih', neh hui' hoĥ-sweeh', năăh' iis, he'ga yănt thoh' no nyo'gwiĥ săh; neh ănt gvs'heh duk' ne neh huh'jih, neh huh' nă'gyoh. O-năh' ho noh'dăn dyos'oh.

5 O naeh' sho ya'gǎh oh, neh huh', nōo, ne ye ih', dyinh dōoh', kuh, nōh de dyu'is dah es'yoh, neh ne shah gaat', sho, he nō sa'yech.

6 Neh', nōo, ne wus hǎǎ' sgat, kuh, sga'eeh jo'is'-daah eeh', o naeh' sho ya'gǎh oh; neh, ach, ne sha'go-gǎǎ no yah'shoh, ha dih'si aah, deh thah'gwis dǎh' de o'-non dye'ǎh; ha go yǎ'ah seeh, A' nah ot' gai'o nih nēk-huh swah si'aah, ǎ nis'hǎ gwe goh' thi swa'dye ǎh'?

7 Neh nō wǎ'ah seeh, Neh gai'o nih he deh'so gaah' nō'gweh, deh sho'gwah hah'oh. Neh na go'yǎ ah'seeh, Jah'dǎn dih', neh huh' nǎǎh' iis hoh sweech', he'ga yǎn-thoh' no nyo'gwiǎ sǎh; neh ǎnt gvs'heh dvk ne neh-huh'jih, neh huh', nach, tga gont' nǎ swa'ye naah.

8 Neh no nǎh' oh wǎn da'jis yōoh, neh na yah'da gwēn-ni'yoh he'ga yǎnt hoh no nyo'gwiǎ sǎh ha wǎ'ah seeh no'-hah'shǎ gwēn ni'yuh, Hoh she'nok nǎ'nān dyoh'daas; ǎ-che yoh', kuh, no non'da de'haǎ dah'goh, ǎ cha dye'ǎh-dvk ne nah'gǎǎh ho di'ǎh goh, ǎh soh'k'dvk neeh ne' tho non dye'ǎh dōh.

9 Neh no nǎh' wa'a di yoh' nō wǎn'dih hah'oh neh ne wus'hǎ sgat' sga'eh chi yō'is daah eeh ho nōh'saah, neh naah'de yo'gweh'da ge sgah si'yoh shǎ shoh' wa'a di'ye-naah.

10 Neh, dih', no nǎh' wa'o di yah'do wǎht ne tho non-dye'ǎh dōh ho non dyiōh'da dōh, neh huh' ni'o dih ni-gooh'dǎ nōh, nǎ ne'he ak, si'gwa, nōo niǎh' he'nǎ ya'gwa ye'naah; neh huh, dih, sho, haeh'gwah, nōh'a wǎh, sgah si'yoh shǎ shoh' wa'o'wǎn di ga nyǎh khoos.

11 Neh, no nǎh' wa'di ye'nōoh, o nǎh' wa'o wǎn dwǎ-nōh'dih na nōh'sa gwēn ni yōh,

12 Ho nǎǎh', Neh nǎ gǎ, ne nōh'gǎǎh he o'di ǎh'goh, sgat', sho, o'is'daah eeh' ni o'non di'wa gwǎh, neh huh', dih', nōh syeeh neh shah sgwa'yah da dat', sho, nǎ gǎ'neh' o gwe'goh wa a'gwǎ'o ya gǎh, neh kuh' nōh dya'gwa dō gōt, he'ni yōh dai'yǎ nōh he ni wǎ'nis hes.

13 Neh, dih neh' sha yǎh daat de sho wǎ'nōh sǎ gwǎh', ha wǎ' Gya dǎ'oo'h', tǎh ǎh deh a'gyǎh bih'ōoh heh'

syah da deh. Tăh ăh, găh, neh huh' deh' o gya di'wih sah' o_h neh sgah si'yoh shăăt?

14 Je naah' niis he ni'sa wăh, o năh' sah dân dih; neh, săh'ăh, ne' tga gont' neh huh' nă'e yoh' nă gă', ne' nah'găăh he o'ăh goh, năăh iis he'noh go yoh'.

15 Neh', găh, ne tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gēh he'gyah da deh, ne' ga wēn ni yoh' he'nă ga dyc'ăt na'ga wăh? Neh, găh' gai' o nih he go'gweh di yu, oh'no-shăăh' ne se ga'ah gēh?

16 Neh'huh, dih, haeh'gwah, nă ya wăh, ne nah'găăh ho di'ăh goh, o'ăn dooh' ă sho'no nyaht; neh, kuh, neh o'ăn dooh' ho no'nyah doh, nah'găăh ă sho'no nyaht; neh, săh'ăh, ne gôt gah'deh he' o wă ni'no goh; neh, gwa', naeh, ne' dòh gaah'ah, sho, ni o'wan di'yah dăă-gwăh.

17 O năh' ne Je sus hoh dân'dyo on dyiēh hwa a'we-no' on dyiēh het'ga non'da yăh' ne Je ru sa lem; neh, dih, he'ni yo'o weh wak ah ha go'yah da'is doh ne wts'hă dek ni' sga'eh ni'a go'i o nya'ni ak, ho noh'hoh ge'ah o doh'oh, neh na go'yă ah'seeh,

18 Jat'gaat hòh, neh huh' ne găh he dweeh het ga-non'da yăh' ne Je ru sa lem: neh No wa'wak' no'gweh neh huh' hă'o'wa yah'do dah'sih, ă' o want gah', kuh, neh huh' ha di'yah da deh na'di go wa'năs ha di'yah dont-hwts'; neh, kuh, neh sha go'di ya'do nih'; neh ănt hò-wă'ăh heh dăh nă ă'eeh.

19 Neh ne' neh huh' hă'o want gah' ha di'yah da deh ne de' o non dah'son da'i goh, neh ănt hò'wa noh'ge ăh, ănt hò'wan dân do nyaht; ănt hò'wah soh'gwa we shooh, kuh; neh, kuh, ne' dănt hò'wa yah'son dăh: da neh neh' săh dwă nis'hă deh o năh' dănt haat găh.

20 O năh' neh huh' ni dya'ga we nooh ha yah'da deh no'wan di'noh ăh ne Zeb e dee hok sah'dah shoh, hò-wan'di a wih no wan'di a wak, de ya'go dos'ho dos'oh, de-o'wan do ăn jo'nis oh', kuh, nă i'wa do gă' nă'a go'ya-dye ăhs.

21 Neh neh sha ga'wă ah'seeh, A' nah ot' de sa'do ăn-

jo niih? De dya'gos nyieh'oh, ho wă'ah seeh, Neh na'-she i'wis vs' nă gă' de i'yus heeh khe a'wak shoh, neh huh' da'a ya dyăăh, sha yah'daat syă neh'go'gwa; sha yah'daat', kuh, chet'gwa di'gwa; no năh' neh huh' he'ō weh chă nōh'do oh'shă gwën ni'yòh.

22 Neh, dih, ue Je sus dech ha'go wă'nah să gwăh', ha wă, Tăh'ăh dech swăn'nōh dōh ne' nah ot' e swa'do e-syok. Neh, găh, ne swa'gwe nyōoh' neh' ă swa'ne ge'ăh duk ne' ga wis'dah, niih nă'kne ge'ăh duk; neh, kuh, ă swa dyc'ăh duk ne bap tism, niih na ga'dye'ăh dah-gwa niih ne bap tism? Neh no wă'ah seeh, O gwa'gwe'-nyōoh.

23 Neh ne sha go'yă'ăh'seeh, Do găs', nach, neh ne gai'wa gwën ni'yòh neh ă ji'ne ge'ăh duk nak wis'dah; neh, kuh, ă ja'dye'ăh duk ne bap tism niih na'ga dye'ăh dah gwa niih' ne bap tism; neh, dih, ne' neh huh' da'-e ja dyăăh' ne gyăn neh'go'gwa, kuh ne sget gwa di'gwa, tăh'ăh niih dech gai'wa yăn dah'goh ne' neh huh' a'khe nōk'do thrs; neh, gwa', nach, tga gont' ă'ō wă nōh na'go'ya dyă nōhk'dah seeh Naah'ni.

24 Neh, dih, no năh' wa'ă nă'ok ne wrs'hă ni'ă'nan-dii, da'ō nōh dân dyăh ne ga nōh'kwăs hăh hi'yah'da deh ne de i'yus heeh dăă'nōn dă'ă nōn deeh.

25 Neh, dih, ne Je sus o năh' he a'go nō gōh, ha wă', swăn nōh'dōh he'ni yòh'dăăh ha'di'yah da deh' neh cha'go năn nōh'do nih no'oh tho'nō'ăn joh dăh'shoh', neh ho-di'ye'ăh dah gōh he'eh tgăh' sha go'nont hăh'gwa niih; neh, kuh, ne gai'wah shoh' nō'gweh gah has'des hăh he-cha'go di'ye'ăh dah gwa nih.

26 Neh, dih, ne tăh'ăh niis neh huh' tha'yòh dă'ak he swa yah'da deh; neh, dih, sho, neh sōn dih gwa'nah-oh'dăh'ăh do găs' he'eh tgăh' nă yòh'dă'ak he'ni swa di, gai'wa yăn'dah gōh ne' neh dă she'swrs nyeeh.

27 Neh, kuh, neh sōn dih gwa'nah oh'dăh'ăh ă ch'he-aak, Geh săn'no wa năh, he'ni swa dii, neh, waeh, swa-hah'shăh gă'ak ne' neh.

28 Nêh', waeh, he'ni yòh'dăăh ha yah'da deh Nō'wa'-

wak' nō gweh, tǎh'ǎh neh de o'yōh dah'gōh no yah' da'o wan'di wah'nya has, neh, gwa', ne'a o hwa'h' dǎ'an-di'wah'nya ǎh; neh, kuh, nǎ'ont gah ho'heh, neh ǎ-want'ga nyahk duk ǎ ja'go nōh'jahk ne gòt gah'deh.

29 O nǎh' ho nont'hǎ da dōh' ne Jericho, neh ne gǎn dyōh'go wa nǎh he o'waa'nōn dǎ dyeh'dōh.

30 Da nǎ' nǎh a'wǎh, de i'yvs heeh de ni'gah gwe gōh de'ni'h'dyōh no a'ak ah, neh no nǎh wa ya'ook wa'a'at gwah ne Je sus, de o'nōh sǎnt'hwah o'h, ho nǎ', Dak ni-dǎǎh, O Syah'da gwēn ni'yōh, iis' ne ya'a wak' ne Da vid!

31 Neh no'nōn'dais'da niih ne gǎn dyōh go wa'nǎh, ho nǎ', Neh ne thah ja dyeeh, sho; sah'gwah, gwa' sho, ho sa'i gǎ'is dō sa'yah sǎnt hòh, ho nǎ', Dak ni dǎǎh', O Syah'da gwēn ni'yōh, iis ne ya'a wak' ne Da vid!

32 O nǎh' de o'dah o'h ne Je sus, he a'go nō gōh', neh' kuh, na'a wǎ', A nǎh ot' de ja'dō ǎn jo niih' nǎ gyeeh he ji yah'da deeh'?

33 Neh nō'wǎ'ah seeh, Syah'da gwēn ni'yōh, neh na'a-gah ho'dō gwǎ'ak he de yak'ni gah'ga'ǎnt.

34 O nǎh' o yah' ni dya'wǎh o'h na yah'da go ne Je sus, ha'gōn dǎǎs'o'h, hah de'o yǎ'o nyōh ni'ga'ah gēh; neh ne' wah o'gōn da'dyīēh sa'i gǎh': O nǎh', kuh, naeh, wa'o wa'nōn dǎh.

O I WA H X X I.

NEH no nǎh' dōs gǎ'o'h chi o'nont'his'dōh ne Je ru-sa lem, o nǎh', naeh, chi o'di yooh ne Beth pha-ge, kuh ho nōn'da deh ne Olives, ha gōh'ha'h o'h ne Je sus de i'yvs heeh na'go'i o nya nih,

2 Ha go'yǎ'ah'seeh, Jah'dǎn dih, neh huh' ǎ sneeh het'-ga nōn'da yǎh de swa'do gǎh'dōh, neh nǎ yō'gōn da dyīēh ǎ sni'gǎh ne de wa'o'h dees gvs ha'ont, he yō'aah', kuh, ne ga nōs'ah; ǎ snis'hǎ o da guh, nēk'huh ǎ di'sni aah he gyah'da deh.

3 Neh', gi'h shǎh', neh sō gaah' nō'gweh hah'gwīs'dǎh

ă'ăh he'ji yah'da deh, neh nă'snih, Neh Na yah'da gwên-ni'yòh de o'do ăn jo nih a'a dye'ăh duk; neh na gwrs' o gon'da dyiêh ănt ha'yah da nyeet.

4 Ga gwe'goh' neh huh' ni ya'wăh oh nă gă', neh na gai'wa ye ih he ni ya'wăh oh hos nyiêh'oh no'do'găs da'ni-ak, ha wă,

5 Ech hi'o wih neh ne' go'a wak' ne Si on, Nă ni-yòh'dăăh, Neh ne go'wăh go waah' ne sa wăh' da eh' o năh', da'a ya'yah do'wăh seh, eh dah'gêh ho da'do ni'a-dyiêh; neh, kuh, ă oh'seh ne de wa'oh dees; a gwrs' haeh gwa' neh ne ga nos'ah.

6 O năh' ho nòh'dăn dyos'oh na'go'i o nya ni'ak' ho di-wa ye'is dōh he ni a'go ye'ăh seeh ne Je sus.

7 Tho di'aah ne de wa'oh dees, kuh, ne ga nos'ah, neh huh' tho di eeh gi yah'dah gêh no nos'syo nyrs'hăh, neh huh', kuh, da'o'wăă dăh.

8 Neh naah'de yo dohk' găn dyòh'go wa năh' det ho'-non dyah'da wih'shă gwai'ih da'nòh no'non dyah'da wih'-shăh, tho di'dăh daah he yòt'ha i nooh: o yah', kuh, gyeeh, neh' naeh, ne waa'dih'hah'dyah khooh' ne gă'i-doh, neh de o'non do'gwah do'on dyiêh he yòt'ha i nooh.

9 Neh, dih, ne găn dyòh'go wa năs no'ăn dōoh hwa'o-ne no'on dyiêh, neh, kuh, ne năh'găăh da'ă neh, de o'-nòh sânt'hwah oh, ho nă', Ho san na ha yah'da deh no'a-wak ne Da vid! Ho dă'oh lia yah'da deh, neh huh' da-a'weh dah'go on dyiêh hoh să'na'go Na yah'da gwên ni-yòh! Ho san na neh si'gwa he'ni eh'tgăh'!

10 Neh no năh' chi o'yos oh ne Je ru sa lem, neh ne' ga'non da gwe'goh de o di'yah'da niih'oh, ho nă', Soo' ne găh' nah ot?

11 Neh ne' o nă ne găn dyòh'go wa năh, Neh', waeh, ne găh' nă gă' ne' Jesus, no do'găs da nih, tho ya'găh-oh ne Naz a reth, dyo ăn'ja deh ne Gal i lec.

12 O năh' ne Je sus neh huh' he o'yool' he ga nòh'-sòt, Na wên ni'yòh ho nòh'sa do'găh dih, ga gwe'goh tha-go'yah dit'gă'oh nă'non dă'ni nòh, kuh na di'ni nòh; neh, kuh, no'o gah'hat hwah'soh no non'dek hwaah'gwah syo-

doh ne de'ă non da'da wis' no wis'dah: neh, kuh, he'-ă non dyăn dah'gwăh nă'non'dă ni nōh' ne grs'he năh jă-ăh'go waah;

13 Neh na go'yă ah'sech, Neh huh' ni gaye'ăh he ga'-ya doh, Neh non-dă'na yăn'dah gwah na yòh'să nōh'dă ak lak nōh'sòt: neh'huh, dih, ni ji'swa nōh'sa ye'ăh ne neh a'ă non'dah seh'dah gwaak ne sha go'nōh set'hañ.

14 Neh ne de'a di gah'gwe gōh, kuh no'dih'sok hañ, neh huh' nit ho'ne nōoh, he o'wa yah'do wăh'oh no gyeh'hon'dă na yăn'dah gwah; neh ne sa gon'jăh da nōoh.

15 Neh, dih, na dih'să no wa'năs ha di'yah dont hwrs', kuh ne sha go'di ya'do nih, no năh' wa'ă nont gat'hòh' he'ni yò'i wa nă'ă gwah dohs na'an dyeeh, neh, kuh, na-dik'sah shoh'oh de o'nōh să thwăh' no gyeh', hă nan'doh', Ho san na ha'yah'da deh no'a wak' ne Da vid! neh na-gwrs' dyò no'ok deeh he'nah det'ho non'de nyăh'doh gōh,

16 Ho wă'ah seeh, Sat hon'deh', găh, nă'nan doh' nă-gă? Neh na go'yă ah'seeh ne Je sus, A gat'hon deeh'. Neh, găh, ne tăh'ăh de'wăn dol' deh swa'wă nōh'saah, Neh huh' änt ga'ya găh'drk ha'dih'sa ga'änt na dik'sah-shoh'oh, kuh nah'soh ha di'nah ge hañ, oh sa'dyă'nohk-drk ne de sa'ăh să'oh gōh?

17 O năh' shot hă'da doh ha di'yah da deh, ho ya'găh-oh he ga'non da yăh, he o'yos oh ne Beth any; neh-huh', kuh, he o'no e doh'.

18 Neh no năh' se deh'ji ah, no năh' neh huh' sho sa'-at gon drk het ga'non da yăh, neh ne wa o'dos sweh'dăh.

19 Neh, dih, no năh' wa'a găh' ne gă ih, ne fig nah-o'on doh'dă, neh huh' ho yos'oh, neh' gwah ne deh-thah'gwis dăh deh o'ni yont; neh, sho, he we'găăh' no-năh'dah; neh ne wa'ă'os, Să'nōh' niis ha'h'gwis'dăh ä wan'do nih ni yees', ä wah'sa wăh ne'wah, hă yò'i wa-da dyiëh' neh huh' nă yòh'dă ak. O năh', sho', kuh, naeh, oh ga'da gă'eh.

20 Neh no năh' wa'ă nont ga thòh' na'go'i o nya ni'ak, wa'o di'wa nă'ă gòh, ho nă', Ni găăh', sòh jih' dah ji'ah oh ga'da gă'ceh ne fig nah o'on doh'dă.

21 Je sus thos nyĭēh'oh, ha go'yă ah'seeh, Do găs oh-gwă'as, Neh', gih shăh', nă swa'yăn dahk ne gai'wa-gwĕn ni yòs'dos hăh, ă gă'ak, kuh, dah'de'swah ni'go ă ge, tăh'ăh ne' neh', sho, ae'swa gwe'nyo ok' nă gă' noh go-wa yech' ne fig nah o'on doh dă, neh, gwa', kuh, gyeēh, neh, gih shăh', nă swă'as nă gă' ga'e non deh, Sat gă'is; neh, kuh, neh huh' he ga nyò'dach he'wa dyo'ok tga-gont' neh huh' nă ya wăh.

22 Neh, kuh, naah'de yò'i wa ge a'dih gwa'nah ot ă-swa'do e'syok na'dă nă'yăn'dah gwah'shă go, ă'di swai'wa-gwĕn ni yòs'do ok', kuh, neh ne' tga gont' ă swa'yah do-wăht.

23 Neh no năh' he sho'yos oh ho noh'sa do'găh dih, neh na dih'să no wa năs ha di'yah dont hwrs', kuh no-di'găh jih'dah shoh na'di nă geh', ho wa'yăh do'wăh oh he'nah wech' ha di'o nya nih, ho nă', Nah gah'has des'yòh dăăh', ne găh' sa dye'ăh dah goh' sa di'wah dăn'-dych doh' nă gă' nah'o'i oh'dăăh'? Soo' ne găh' e sah'-has des'hă wiĭh'?

24 Det hos'nyĭēh oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Jò'i-waat' năh'iih ă gwa'on dooh, neh', gih shăh', nă sgwa'o-wiĭh, ă gwa'o'wiĭh, kuh, năh' iih, ne' nah gah'has des'yòh dăh a ga dye'ăh dah goh' a ga'di wah'dăn dych doh nă gă' noh o'i oh'dăh.

25 Neh ne baptism ha ye'ăh dah'gwak ne John, ga'ăh o wech' dya weh'dah goh'? ne găh ne gă'o yah gĕh? o giĭh', o gwe'neh?—O năh' ne o'non dah'ni go'i saak hoh, na'di'yah di, ho nă', Neh gih shăh' nă dwiĭh', Ga'o yah-gĕh, neh, wach, neh'huh nă sho'gwă'as, A' dih', nach, heh deh'she swai'wa gwĕn ni yòs'dooh'?

26 Neh, dih, gih shăh', nae dwiĭh', O gwe'neh, eht-his'ha nis', naeh, ne găn dyóh'gwah gĕh; neh, săh'ăh, ne ga gwe goh' hă neeh', Do găs' ho do'găs da nih ne John.

27 O năh' de sho'wa wă'nah să gwăh' ne Je sus, ho nă, Tăh'ăh deh o'gwa gwe'nyooh' na'ya gwĭh'. Neh na go'yă ah'seeh, Tăh'ăh, kuh, năăh' iih ta'gwa o wiĭh' he'ni-

dwa'geh has'des hă'a wih'dah goh a ga'di wah'dăn dyeh dōh' nă gă' năh'o'i oh'dăh.

28 Neh, dih, neh. a' ni swah'ni go'oh dăăh? Neh na'yah'da do'gă' no'gwēh dek ni' de o'dēh dōk, de i'ji-nōh; O năh' ho yah'do wăh'oh ne tho dye'ăh dōh, ha-wă', Go'a wak', sah'dăn dih, sa dyōh'daat hah ne'wah wă nīs'hă deh he' dwa gyănt hōh' noh oh'sah.

29 Det hos'nyīēh oh, ha wă, Deh dōs'gēh: năh'gah'-gēh, dih, de shoh'ni go'ăn.de nyōoh; o năh', kuh, nach, hoh dăn'dyos oh.

30 O năh', hach'gwah, ho yah'do wăh'oh ne dek ni' ha dōh'thah, neh', kuh, hach'gwah, ha wă'ah sech. Det-hos'nyīēh oh, ha wă, Ā gah'dăn dih, nach; neh ne tăh'-ăh de oh'dăn dyōoh.

31 Ga'ăh, nōo, ni gaah' ne de i'yrs heeh' nch huh' na'a yēh he nit hōh'ni go'oh dăăh' no'oh niih? Neh no'-wă'ah sech, Neh ne tho dye'ăh dōh. Je sus ha go'yă-ah'sēh, Do găs' oh gwă'as, Neh na di'wis de'o es, neh, kuh, no nont'ge oh de yēh'hi shă'nyo on dyīēh hwa'o di-yo'on dyīēh he ni ga yăh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă nōh'do oh'shă gwēn ni'yōh.

32 Neh, wach, ne John, he she'swa yah'do wăh'oh, neh huh' nit ha'we nōoh he'ni dyōt'ha i nōoh ne gai'wi-yus'duk, tăh'ăh, gwa', deh'she swai'wa gwēn ni yōs'dōh; neh, dih, sah'gwah, na'di'wis de'o es, kuh no nont'ge oh hō wai'wa gwēn ni'yōs dōh; neh, nach, niis, no năh' se swat'gat huh, dah'de'ji swăh'ni go'ăn de nyōoh ne' năh'-găh gēh, neh na'she swai'wa gwēn ni'yōs năăh' iis.

33 Dōn da'jat hōn daat' o yah', kuh, ne de sga'yă on-dăăh gōh. Neh na yah'da do gă no'gwēh, ha nōh'sa-gwēn ni'yuh, ho'yănt hōh' no nyō'gwi h săh oh oh'sah, de oh'ăăn dōh, kuh: ho ya'do ni', kuh, he'o wel' dă-ga'ne go'ăk thaak; ho'syo niih', kuh, ne'eh tgăh tga nōh'-sa deh; o năh' hō want'hah dō niih na di'yănt hōh'ge o-nōh; hoh'dăn'dyos oh', nach; weăh dyō'ăn'ja deh' he-a'we nōoh.

34 Neh, dih, no năh' shah.ga'eh he'ni ye'yănt hwa-

gwus, he a'goh hah'oh ne' ho hah'shäh shoh heh thă-nih'dyoh na'di'yănt hoh'ge o noh, neh na'a di ye naah' no do'niih he' ga yănt hoh.

35 Neh, dih, na'di'yănt hoh'ge o noh wa'o wa' di'ye-naah no'hah'shäh shoh; sha yah'daat wa'o wah soh'gwa-we shooh hoh dwa'dohk dăh; o yah', kuh, hoh tha'di-gon dăh', naeh; neh, kuh, gyeeh, ne wa'o wah sgwe'-oh yaak.

36 Neh, aeh, no yah' det ha'goh hah'oh no hah'shäh-shoh; si'gwa ne'wah he'ni ă'nan di'a dyieh, naeh he'ni-ă'nan di'a dyeeh ne dyò dye'ăh doh; neh huh', sho' kuh, aeh, no'wan di yeeh.

37 Neh, dih, na gwus' nah'găăh he yò'ăh goh, neh tho hah'oh ha di'yah da deh no'a wak; ha wă, Neh, naeh, ne' tga gont' ă o wa yah'da no'ok' ne'a wak.

38 Neh, dih, na'di'yănt hoh'ge o noh, no năh' wa'o wa-găh no'a wak, neh ne de o'dis nyieh syoh na di'yah di', ho nă', Neh, waeh, nă gă' na'i'wa gwën ni'yòh: nyòh; she dwa'nyòh'; a e'dwa ye naah he ni a'i wa gwën ni'yòh.

39 O năh' ho wa'ye naah, as deh' ho sa'o wa'yah doh'-yaak he' de gah'ă'ăn doh; wa'o wa'nyòh, kuh, hoh tha'-di gon dăh.

40 Neh, dih, no năh' dănt heh na'yah'da gwën ni'yòh he' ga yănt hoh' no nyo'gwih säh oh oh'sah, a' noo, nă-a'go yeeh' ne'neh na di'yănt hoh'ge o noh'?

41 Neh no'wă'ăh seeh, Neh, noo, ne dă a'go ya'doh-ho'ga nyat', ă a'i wah'doht ne' neh ho di'wa'neh a goh nă' no'gweh; o yah' na'di'yănt hoh'ge o noh ă sho'want-hah'dooh ho'yănt hoh' no nyo'gwih säh oh oh'sah, neh ne' tga gont', naeh, ă'o wă'gwah se'aak ne wa do'nih', no năh' hă sga'eh seek.

42 Neh na go'yă ah'seeh ne Je sus, Neh, găh, ne tăh'ăh de'wăn doh' deh swa'wă noh'saah he ga'ya doh', Neh' ne gah'sgwa ah' na di'noh so nis ho non'dyoooh, neh ne'neh ha gwus' o nih'sa gwaat' o doh'oh: neh ne găh' Na yah'da gwën ni'yòh neh huh' ni'o ye'ăh; neh,

kuh, na gwus' o i'wa nă'ă gwat he'ni yòh'dă ne de dwa'-ga neeh?

43 Neh, dih, gai'o nih, oh gwă'as, Neh Na'wën ni'yòh ho i'wah gëh, ne dwă nòh'do oh'shă gwën ni'yòh dă je'-chi nyòh'seeh; o yah' ga'ăn je nooh ă'o wă nòh', neh-huh' ă dya'weh dah'go on dyiëh ă yò'do ni'a dyiëh.

44 Neh, dih, neh sòn'dih gwa'nah oh'dăh ăh neh huh' ă o'yah dye năht' nă gă' gah sgwă'ăh gëh, dă o'yah dyah'-khooñ ne' neh: neh, kuh, ne sòn'dih gwa'nah oh'dăh-ăh ha yah'dah gëh ănt ga'aht, dă o'yah da'it, oh gă'ăh ă wan'doh.

45 Neh, dih, no năh' na'dih'să no wa'năs ha di'yah'-dònt hwus, kuh ne Phar i sees, wa ă'na ok he'na a yeeh' oh tha'yă on dăăh'gwa nooh, wa o'dih ni'go ă yăn daht he-neeh no'no hoh wa a'gos nyeh'dvk.

46 Neh, dih, no năh' sha'ă neeh', ă sha'gwa'ye naah, oh sha'go dis'ha nihk ne găn dyoh'go wa năh; neh gai'-o nih he'ă neeh, naeh, Do găs' ho do'găs da nih.

O I' WAH 'XXII.

NEH ne Je sus de cha'go wă'nah să gwăh, sha gos'-nyiëh seeh', aeh, de ga'yă on dăăh'gwah shăh ho-ye'ăh dah goh'; ha wă,

2 Neh ne gă'o yah gëh o i'wah gëh, ne dwă nòh'do-oh shă gwën ni'yòh de sga'yă on daah neh na yah'da dogă ne go'wăh go waah, neh ne wa o'nyak dăh no'a-wak.

3 Neh na gòh'hañ oh no hah'shăh shoh nă sha'go ni'-nook non da'da o gah'doh, ă ye'yah da'ak no năh' ă o--wan di nyak'dăh; neh, dih, ne tăh'ăh de o'di ga'yăh-ooh non da'ă neet.

4 Ah'soh, aeh, o yah' sha gòh'hañ oh no'hañ'shăh-shoh; ha wă', Ech hi'o wih no'wă no o'gah dōh Jat'ga'-thòh', o năh', naeh, a ga'dyă nohk'dah oh a gëk'hwa eeh; neh na ges'he năh nòh'ga e sos, kuh na gah'săs syo'ni nòh, o năh' go'wan di nyòoh; neh, kuh, naah'de yò'i wa-

ge o năh' wa deh'sah oh: ga oh', dih, da sneet he' o-
weh ho wan'di nyak'da ni'neh.

5 Neh, dih, ne tăh'ăh de'o'nos de'is dooh wa'ă non-
dă'do nyaht', sho; ho'noh'dăn dyo'gwa oh', kuh; neh'-
huh, gyeesh, he'a we nooh het ho eh'da de nyoh; neh-
huh', kuh, gyeesh, heh tho dă'ni noh.

6 Neh he'na o'non da dăăh wa'o wan di ye naah no'-
hah'shăh shoh, neh noh dwa'dohk dăh wa o'wan di'noh-
gon dăh, hoh tho'wan di'gon dăh, kuh.

7 Neh, dih, ne go'wăh go waah', no năh' wa i'wa ok
he'nah a'wăh, neh ne de o'de nyăh'doh goh: o năh, ha-
goh'hah oh no'dyoh'gwah ho dis'geh ă'geh dah, sha go'-
di wah'doh doh no'non dyo'oh; neh, kuh, ne da'a di'-
ăh daah ne ga'non da'yăh' ha'di na gek.

8 O năh' sha go'yă ah'seeh no'hah'shăh shoh, O năh',
naeh, wa deh'sah oh nă o'wan di'nyak dăh; neh dih,
naeh, na gwus' ho wă'no o'gah do'noh tăh'ăh tah da'a-
di ye ih.

9 Jah'dăn di, dih'; neh huh' hoh snech' he de yot'ha-
o'găs syoh; neh, dih, he ni yo'gweh da ge ă yech'hi'-
găh, ă yech'hi ya'o gah't' neh huh' nă dyăăh' he'o weh ho-
wan'di nyak'da ni'neh.

10 O năh' ho di'ya găh'oh na di'hah shăh; neh huh'
he o'ne nooh he de yot'ha o'găs syoh; sha go'di yah'de'o-
oh ne' ga gwe'goh he'ni sha'go di găăh; de ja'oh, ne
ya go'gweh da'et găh, kuh nă no'gweh di yò: o năh' no-
wan'di nyak'da ni'neh ho ni'dyoh'gwa yăn dah'oh.

11 Da neh no năh' da'a yoh' ne go'wăh go waah, ha-
go'yat gat'hwah soh no'di ye'ih oh, sha yah'daat wa'o găh',
ne tăh'ăh neeh' de o'dyah da'wih doh non da'de nyak'-
dah gwah.

12 O năh' hă wă'ah seeh, Gya dă'ooh, a' ni ya'wăh oh'
he di sa yoo'h' no gyeh', tăh'ăh deh sa'dye ăh'dah goh
non da'de nyak'dah gwah?—Neh huh' ni ya'wăh oh, ne
tăh'ăh de o'gwe nyos'oh non da'as nyiët.

13 O năh' ha go'yă ah'seeh ne go'wăh go waah no'hah'-
shăh shoh, She swus'hă on dăh, hah sih'dah gëh has oh'-

dah gēh, kuh; dă she'swa yah'duk, o'yah jih hă she'swa-ah', neh huh' hă she'swa yah'doh yaak na gwus' as de'-gwa he nah'de yò dah son da'igoh: neh huh', naeh, dăn-dyoh'sant hwah'so ok; neh huh', kuh, dă dyon'dyoh jah-es yo'ok.

14 Neh, săh'ăh, naeh, ne găn dyoh'go wa năh he o'-wă ni'no goh, dòh gaah'ah, gwa', sho, ni o'wan di'yah-dăă gwăh'.

15 O năh' ne Pharisees ho nōh'dăn dyos'oh, ho di'as-hăn'dus oh he na'on di yeeh a'o wăh'e o dăh he nō'yă'ă-nooh wa as'nyieh syooh.

16 Neh he o'wan dih'hah oh nō wan'di o nya ni'ak, he o'wa yah'do wăh'oh; neh, kuh, gyeeh, nō'hah'shăh shoh'ne' Her od; ho nă', Sa di'o nya nih, o gwăn'nōh-doh', naeh, heh tga'wa ye'ih niis; neh, kuh, sa di'o nya nih he'ya we nooh' Na'wën ni'yòh ge'gwa, ne gai'wa gwën'ni-yòh; tăh'ăh, kuh, deh sat'ga'ă'oh he'ni oh'ni go'oh dă so gaah' nō'gweh; neh, săh'ăh, ne tăh'ăh neh huh' deh sat'gat hwus' na'a di'goh sah'gēh nō'gweh.

17 Da gwa'o wih, dih; A' ni yòh dăăh heh săn nōh'-do nyooh? Neh, găh, ne ga ya'nes hăh'gēh năn dya'-gwat gah'wah seek nă sho'gwa wis'de'o ek seek ne Cæ sar; o gii', tăh'ăh?

18 Neh, dih, ne Jesus ho găs'oh he'ni o di'wa neh'ak-syoh'dăăh, o năh' ha wă', A', naeh', go waah' sgwah'-ni go'ăk'do'oh', iis nă gă' no yah' swa goh'son dah'goh'?

19 Da gyò dah săh', dih, ne' nah'o'wis doh'dăh swa ga'-nyahk thah.—O năh' neh huh' ho di'eeh ha yah'da deh ne sgah si'yoh shăăt.

20 Neh na go'yă ah'seeh, Soo' nah ot' ne găh ha-yah'daah'; kuh nă gă ga ya'do nyoh, soo' nah ot' ho-doh'?

21 Neh nō wă'ah seeh, Ce sar. O năh' ha go'yă ah'seeh, Sha she joh', dih, ne Ce sar, na'dih gwa'nah oh'-dăh'ăh neh' ă'o wă gă'ak ne Ce sar; neh, kuh, Na'wën ni'yòh, a'dih gwa'nah oh'dăh'ăh neh' ă'o wă gă'ak Na'wën ni'yòh.

22 Neh no năh' wa ă'na ok nă gă', ni yò wă'na ge', neh ne wa'o di'wa nă'ă gòh; o năh' ho nont'hă da dōh' ha yah'da deh, o'yah jih' he sho'ne nooh'.

23 Neh shah wă'nīs hăăt, hō wă'yah do'weh oh ne Sad-du cees, (hă nan'doh', naeh, tăh'ăh dah'de'dyont gă'as non da'deh sa'doh gwah'gēh;) neh, dih, nō wă'on dos'oh,

24 Ho nă', Sa di'ō nya nih, neh na'a wă' ne Mo ses, Neh, gih shăh', nă ă'eh, nō'gweh, ă gă'ak de ok'sah da-yăn dah'oh, neh ne de ya'dă non deeh' ă sho'di nyaak ne' yòh gă'aah; neh dă ot'hwa'ji nyah'găh ne de ya'dă non dăk'.

25 Da neh', dih, he'ni ya'wăh oh, do gă', gyeeh, a-gwa'na gek' ne ja duk' nōh'dă'non dă'non dăk: Neh, dih, ne tho dye'ăh dōh ho nyak'heh oh; ha we'e yooh'; tăh'ăh de ok'sah da'yăn dah'oh: neh'huh, dih, oh gai'wa yăn dat'heht ha yah'da deh ne de ya'dă non deeh ne' yòh gă'aah.

26 Da neh', neh huh', sho, haeh'gwah na'o'yah da-wăh' ne dek ni' ha dōh'tah; kuh ne săh ha dōh'tah he'ni yo'o weh hoh tho'di ă hòh ne ja duk' ni ă'nan di'noh.

27 Neh, dih, na gwrs' he yò'dohk dah'goh, o năh' he-ya'ga we'e yooh ne ye'oh.

28 Neh, dih, no năh' dă dyont'gă oh'syoh no năh'wăn-dah'oh' soo' nah oh'dăh ăh' ne' neh ă yòh'gă ak' ne ja duk' ni ă'nan di'nooh?—Neh' săh'ăh, ne' a di gwe goh' sha go'di yah'da wă'gă aah.

29 Je sus det hos'nyĭēh oh, ha go'yă ah'seeh, Neh ne swa yah'dah dōh'oh, neh gai'ō nih he tăh'ăh deh swa'yăn de'ih he'ni ga ye'ăh he ga'ya dōh, tăh'ăh, kuh, deh-swa'yăn de'ih he'ni ah'has des'yo wa năh Na'wēn ni'yòh.

30 Neh, săh'ăh, no năh' ă shă'non dōh'he da'nooh, tăh'ăh tho'sa'o di nyaak'seek'; tăh'ăh, kuh, tho'sa o wān di'nyak da'ni aak; neh huh', gwa', sho, nă yòh dă ak he'ni yòh dă no'ō'yah ge'ō nōh'shăh shoh Na'wēn ni'yòh, ne gă'ō yah gēh.

31 Neh, dih, he'ni gai'wa gwēn ni'yòs yòh'dăh no'sa-

yon'doh he'da nooh ne' ga we'e yoooh, tãh'ăh, găh, deh-swa'wă noh'saah he'ni o'ye'ăh she swvs'nyi'ěh seeh Na'-wën ni'yòh; ha wă,

32 Iih ne găh He'wën ni'yòh ne A bra ham; neh, kuh, He'wën ni'yòh ne Isaac; neh, kuh, He'wën ni'yòh ne Jacob. Neh, sãh'ăh, Na'wën ni'yòh, tãh'ăh' deh neeh' de a'go wën ni'yòh no noh'wăn dah'oh; neh, gwa', nă'no heh.

33 Neh ne găn dyòh'go wa năh, no năh' wa ă'na ok' nă-gă' wa'o di'wa nă'ă guh he non'da a ye'ăh duk wa'a go i'o-nyăh.

34 Neh ne Phar i sees, no năh' wa'a di'wa ok, neh'-gwah ne wa'a go ihs dyahk ne Sad du cees, ho non'dyo-os'oh neh dyò'i wah.

35 Da, neh, dih, ne sha yah'daat he'ni ă'năn di, ne ga ya'nes hăh sha guh'ni go'ă yăn'dah da nih' no'gweh, hoh ni'go ăk doh ho'on dos'oh jò'i waat; ha wă,

36 Sa di'o nya nih, Ga ă' ne găh' ni gaah' si'gwa' he'-ni gai'wah gai'wih sah'oh ne ga ya'nes hăh'gěh?

37 Neh na wă'ăh seeh ne Je sus, Neh naah'de ga gont' ă e sno'oh g'waak Na yah'da gwën ni'yòh ne Ya'wën ni'yòh; săn nyah'sa gwe'goh' ă sa ye'ăh dah go'ok; neh, kuh, ne sat hwais'hă gwe'goh; neh, kuh, ne' ga gwe'goh he'ni sni'go ăh.

38 Neh ne găh, nă gă dyò dye'ăh doh, si gwa' he-ni gai'wah ne gai'wih sah'oh.

39 Neh, kuh, ne dek ni' wa doh'thah, neh, sho, to-hah' shah'gaat; Neh huh', kuh, nă e'sno'oh gwaak ne de jăn'noh sa ne gă, heh ni sa'dah no'oh gwaah.

40 Da neh' neh ho'o weh nă gă' dek ni' de gai'wih'-sah'oh ga'ni yont' ne ga ya'nes hă gwe'goh, kuh no'di-do găs'da niih.

41 Da neh' he'năh weeh ho di'yah'da ye'ih'oh ne Phar i sees, Je sus ha go'ya'on dos'oh;

42 Ha wă', A' ni'yòh'dăă niis' he swă noh'do nyoh ha-yah'da deh ne Christ'? Soo' nah'ot' ho'a wak'? Neh no wă'ăh seeh, Neh ho'a wak' ne Da vid.

43 Neh ne sha go'yă ah'seeh' A', dih, ni yòh dăăh' ne Da vid, No twais'hă do găh'dih shă go ho yaas, Syah'-da gwën ni yòh; ha wă',

44 Neh Na yah'da gwën ni yòh ha wă'ah seeh Na gyah'-da gwën ni'yòh, Sa dyăh', jih'dyon dak gyă neh'go'gwa, he'ni yo'o weh deh să'ăh sih'da găh'săh gwah' ă go nih no-sah'ni go'ă swa ăs.

45 Neh, gih shăh', ne Da vid, Syah'da gwën ni yòh ho yaas', A' ni yòh dă' he neh', kuh, ho'a wak?

46 Neh o năh' deh'so gaah' no'gweh de o'gwe nyos'-ooh jò wă naant' ah do sa'o wă'nah să gòh; tăh'ăh, kuh, deh'so gaah' no'gweh de ot'gwe nyos'oh, neh wă nis'hă-deh' oh saah', naah'gwis dăh o'sa o'on dooh.

OI'WAH XXIII.

O NĀH' ne Je sus sha gos'nyĭēh seeh ne găn dyòh'-go wa năh, kuh na go'i o nya ni'ak;

2 Ha wă', Neh ne sha go'di ya do nih, kuh ne Phar i-sees, neh huh' hă nih'dyoh ha dyăn'dah gwah ne Mo ses.

3 Ga gwe'goh, dih, na'dih gwa'nah oh'dăh ăh ă yech'-hih ni'go ăn daat a e'swat'ga'ă oh, swat'ga'ă oh ne' neh: neh'huh', kuh, nah'swa yeeh: neh, dih, gwa', naeh, ne să noh' ă yech'hi yăn'nos heeh he ni o di'oh dvs'yòh dă: neh', waeh, naeh, na dīs'nyĭēhs; tăh'ăh, gwa', neh huh' de a'di ye'hah'.

4 Neh no e'nos deh ha di e'non năn'dak thaḥ, de yos'ge-e yaht' na'ya go'geh deh'seek, neh huh' ha di'e hah ha-di'năh sah'gēs shoḥ' no'gweh: neh, dih, naeh, no'no-hoh tăh'ăh de o'di gwe nyooḥ' na'a di gă'is, a os'gwaḥ-ah', gih shăh', neh a'a di ye'ăh duk na dih'nyah.

5 Neh, dih, no di'oh dvs'hă gwe goh, neh, sho, gai'o-nih neh huh' ni a di'ye hah, ne' ă neeh', ă yo khi'gă ak no'gweh: neh na di'da gwënt'hah no na'wăh ne Phy-lac ter ies; neh, kuh, ne sha'a di gă'is thaḥ ne de yò'-geh on'dah goh no'non'dyah da'wih shăh'shoḥ;

6 Neh, kuh, ha di'no'oh gwah na gwus' heh'tgăh' o-

nok'da yăn dōh no năh' wa'ă non dek'hwa ooh; neh, kuh, na gwus' si'gwa wi yòhs o nok'da yăn dōh ne yon dyăn'-dah gwa'noh non dă'na yăn'dah gwañ,

7 Neh, kuh, ne de ă'non dăn'no o nyos' he go ye'is dah'-gwa noh; neh, kuh, nă'o'wan'di'yas dah'gwaak no gwe'-neh, Rab bi, Rab bi.

8 Neh, dih, niis, ne să noh' neeh' ă yech'hi yas'dah-gwaak neh Rab bi; neh, săh'ăh, ne sha yah'daat', sho, niis she swai'o nya nih; neh ne Christ: da neh niis, ne' swa gwe goh, de swa'dă non deeh.

9 Sa noh', kuh, so gaah' no gweh ă she'swa yaah seek', Sha gwañ'ni; neh, săh'ăh ne sha yah'daat', sho, ne She swah'ni, neh ne gă'o yah gëh thăh dyoh'.

10 Sa noh', kuh, nă' iis swa di'o nya nih ă yech'hi-yaah seek': neh, săh'ăh, ne sha yah'daat', sho, she swai'o nya nih, neh ne' Christ.

11 Neh, gwa', ne son dih gwa'nah ot she swa'go wa-năh, neh ă swah'hañ shăh'gă ak ne' neh.

12 Neh, dih, neh son'dih gwa'nah oh'dăh ăh heh tgăh' ă an'da dō nih, eh dah'gëh ne' neh ă sho'wa yo nih: neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gëh ă'o da'do ni'ak, heh tgăh ne' neh ă o'wa yo nih.

13 Ga no'oh' he swa yah'da deh, Nech hi'ya'do nih, kuh ne Phar i sees, de swat'goh sa neet; neh, săh'ăh, niis ech hi'noh sah'sah o'on dyiëh no di'noh gwa'ge e'yah syoh; neh huh', kuh, ni di'swa ye'ăh dah'goh na'yăh he'nyo ok, do găs' swa dă na yăn'dah gwañ'shis: neh huh' ni dyò'i-wah si'gwa he'ni ga'e wah'dus syo wa'năh' năh swa'yah da-wăh'.

14 Ga no'oh, dih, he swa yah'da deh, nă', Nech hi'ya-dō nih, nă, kuh, Phar i sees, de swa'goh sa neet! neh, săh'ăh niis nech hi'ho dō nih no gweh, he'ni ga yăh ne gă'o yah gëh o i'wah gëh, ne dwă noh'do oh'shă gwën ni-yòh; neh, săh'ăh, ne tăh'ăh', kuh, theh'swa yooñ năh iis; tăh'ăh', kuh, deh'swa'ga yăs' ne a'ye yoh' ne wah'-a'go yo'on dyiëh.

15 Ga no'oh he'swa yah'da deh, ne swa ya'do oh, kuh

ne Phar i sees, de swa'goh sa neet; neh, sah'ah, ne de swa'nyò dà''ă hrs kuh he'yo'ă ja deh, ne jo gweh'daat a'ye ch hi'wa gwën ni'yòs; neh no năh' do găs' neh huh' nă'oh'ni go'ă wăh, neh oh she'swrs syo nih ne dek ni' de'-ga ye ih' ni gah'has deh' ok sah'dah na nıs'he o'noh gëh wa'a dōh, niis he ni yòh'dă.

16 Ga no'oh he'swa yah'da deh, iis', ne de swa'gah-gwe gōh, swa dăn'năn chi neh'; ne swa'dōh, Neh neh son'dih gwa'nah ot' neh huh' năn tha'wih duk ho noh'sa'-do găh'dih dă a no'oh gwa nyōoh, neh ne tăh'ăh deh thah'gwis dăh; neh, gwa', neh son'dih gwa'-nah ot' dă o no'oh'gwa nyōoh ă a'ye ah duk ne jih-tgwăăh'ăăh o wis'dah, o dye'ăh dōh no noh'sa do'găh-dih, neh ne wa at'ge o dăh.

17 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe gōh! neh, sah'ăh, ne ga'ă ni gaah' si'gwa', neh' găh ne jih-tgwăăh'ăăh o wis'dah? o gi' neh no noh'sa do'găh'dih; he' neh tgaio' nih o yah da no'oh'heh oh ne jih tgwăăh-ăăh o wis'dah?

18 Neh', kuh, ne son'dih gwa'nah ot' neh ă a'ye ah'-duk na di'yah dont'hwat hah, dă a no'oh gwa nyōoh, tăh'-ăh, naeh, deh thah'gwis dăh; neh, gwa', neh son'dih-gwa'nah ot' neh ă a'ye ah'duk ne de go'wa yah'do weh'da-ni o dye'ăh dōh dă a no'oh gwa nyōoh, neh ne wa at'ge-o dăh.

19 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe gōh', kuh; neh, sah'ăh, neh ga'ă ni gaah' si'gwa'? ne de ga'yah-do'weh dōh, o gi', neh na di'yah dăh'dat hah; he' neh', naeh, dyò i wah o yah'da no'oh heh'oh ne de ga'yah do'-weh dōh?

20 Neh, dih, gai'o' nih, son dih gwa'nah oh'dăh ăh neh ă an'dye ah'duk na di'yah dăh'dat hah dă o no'oh gwa-nyōoh; neh, waeh, wa'a ye'ăh duk, heh ot ho no'oh-gwa nyōoh, ne' neh; ga gwe'gōh', kuh, he'ni yoo o-dye'ăh dōh.

21 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh ă an dye'-ăh duk no noh'sa do'găh dih dă o no'oh gwa nyōoh, neh

wa a ye'ăh duk ot ho no'oh gwa nyoooh, ne' neh; neh, kuh, ha yah'da deh no'noh sòt.

22 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh dă o no'oh gwa nyok he gă'o ya deh, neh ot'ho no'oh gwa nyok haa'dyăn'dah gwah Na'wën ni yòh; neh, kuh, ha'yah'da deh ne' neh huh' hăh dyoh.

23 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne Swa ya'do ah, kuh ne Phar i sees, de swa'goh sa neet': neh, săh'ăh, sga-yah'gos hăăt swa ga'nyak thah ne wus'hă ni ga'yah'goh, neh swa do'nya nih, neh huh' he yuk'dah oh noh e'oh-dah'shoh oh, ne yo'nya găs', i gă; swa dah'sant hah', naeh, na gwus' o i'o wa năs ne ga ya'nes hăh'gêh; neh, i gă, ne' neh huh'jih, a da'ni dă os hăh, gai'wa gwën ni-yos'dos hăh', kuh: da neh' nă gă' ne găh' neh huh' nae'swa ye'ăh; a'gă ak', kuh, haeh'gwah, deh swa'dah-săh'dooh ne' skat.

24 Iis, ne de swa'gah gwe'goh swa dăn'năch hi neh; de swăn'no wan de nyos', net'ga gont' ă gă'ak deh sga'yah doh' noh gă'hwant, neh gwa', naeh, ne' swa'yah-da'nănt hah', sho, no doh'ă gwa'ont.

25 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne Swa ya'do ah, kuh ne Phar i sees, de swa'goh sa neet; neh, săh'ăh, neh swa'no aeh'ji wăh, naeh, găs, nas de'gwa ne ga wis'dăh, kuh ne ga jăh'; neh gwa', naeh, găs, neh noh go'gwa ga no hoh' ne de gah'nyiuh syoos'hăh, kuh ne tăh'ăh deh neh'huh jih.

26 Iis, ne deh se'gah gwe'goh Phar i see, neh da sa'dye ant sno a'eh ne' nah go'gwa ne ga wis'dah, kuh ne ga jăh; neh neh a'gă ak', haeh'gwah, deh jòt gih' nas de'gwa.

27 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne swa ya'do oh, kuh ne Phar i sees, ne de swa'goh sa neet: neh, săh'ăh, de-ji'swa yă on daah' ne ga no'wah duh'gaoh ne yon da'deh-sa'doh gwa'noh; a'yăăh, naeh, do găs' wi yu nas de'gwa; neh, gwa', naeh, neh noh'goh ga no hoh' no'gwe'gă-ăh oh nă'yah, hah de yòt'gis'hă ge', kuh.

28 Neh huh', dih, ne găh' năăh iis ni yòh dă ne

swai'wi yòs dòh nas de'gwa, neh huh' ni yòh dă nò gwe'-
neh; neh gwa', naeh, ne nòh go'ò gwa, ga nò hòh' ne
gah ni'goh hòh'dus hăh, kuh, ne gai'wa neh'ak shăh.

29 Ga nò'òh' he swa yah'da deh, neh Swa ya'dò òh, kuh
ne Phar i sees, de swa'goh'sa neet; neh gai'ò nih heh
iis găs ji swa'wi yòs'da nòh hò wàn'dih sa'dòh gwañ nò'-
di'dò găs'da ni'ak; neh, kuh, neh swa wi'yus da'nò, găs,
hò wàn'dih sa'dòh gwa'nòh nò di'wi'yus da'nòk.

30 Neh, kuh, ne swa dòh, Neh, gih shăh' neh teh-
a'gyoh he nyoh' neh chit hò'nă nîs'hă de nyoh nak hih'
nih shoh'gă aah, a'gă nòh' nîih tăh'ăh deh-ò'gwa dyah'-
dăās òh hò wàn'dit gwăh'saih'syoh nò'di do găs'da ni'-
ak.

31 Neh huh, dih, ni yòh'dă; iis, sho, kuh, swa da'di'-
wa gwai'h'sah seh, neh niis hò dîk'sah dah'shoh'gă aah ne
tho'wàn di nyus'gwañ nò di'dò găs'da ni'ak.

32 Da ji'nò heht', dih, sho, nă non'dă nah'ge ăh'dah-
gwañ nech hih'nih shoh'gă aah.

33 Iis, nos hais'dah'shoh: iis, ne da ga'wa ji yă da-
dyiêh nò des shais'dat gòh'shoh òh, a' nă swa yeeh', ă-
swah'nya găhs' he ni gai'wah'dus yuh'dă na nîs'he o'nòh-
gêh!

34 Da neh, dih, ne' jat gaat'huh', neh net'kheh hah'-
syoh, ă yech'hi yah'dò wăht, nò'di do găs'da nih; neh,
kuh, nò dih'ni gont nò'gweh; neh, kuh, na di'ya dò'ăh;
neh'huh', dih, nă swa'yeeh', nă yech'hi nyuh' gyeeh; dă-
yeh'chi yah'son dăh', kuh, gyeeh; neh, kuh, gyeeh,
nă yech'hih sòh'gwa we'sooh' heh swat găn'nîs ah'da nòh;
neh, kuh, nă yech'hi nòh'gon da'dyiêh sek he'ga non'da-
yăn dòh;

35 Neh niis ae'swa yah'dò wăht he'ni yoo' hò wàn'dit.
gwăh'sa'ì òh uă nò'gweh di yu ne yò ăn'jah gêh; dyòh-
saah' he nah'ò'nîs heht tho'wàn't'gwăh sa'ì òh nò gweh'di-
yò'năh A bel, neh huh' o dohk'dah òh sha'ò wàn't'gwăh'-
sa'ih ne Zach a ri as, hò a'wah gă aah ne Ba ra chi as;
neh, waeh, niis she joh'hi yah'goh de'yò gă nò nòk'da-
dò'găh dih, kuh haa di'yah dăh'dat hăh.

36 Do gās' oh gwǎ'os, Ga gwe gōh' nǎ gǎ' he ni yò'i-wa ge e o'di yah'do wǎht nǎ gǎ' ga wa'ji yǎ deh.

37 Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis, ne' she nyòs no di'do-gās'da nih; neh, kuh, ne sheh sgwe'oh yaas ne tho-wan'di hah'oh ǎ o sa yah'do wǎht; do gwa', noo, no'khe-yah'de'oh ne sak sah'dah shoh, neh huh' nǎ'wa gye'ǎh he ni ga'ye hah ne da gǎǎh'ǎh noh'ga'yah de'o ek not-was'shoh oh ga nǎ'gos da go'o gwa; tǎh'ǎh, gwa', niis deh sa'ga yǎh'oh.

38 Sat'gaat'huh', jò noh'sos sgaah ah', sho, he ji swa'noh-sòt.

39 Neh, sǎh'ǎh, noh gwǎ'as, Neh neh to'sa sgwa gǎh no'ǎn do'gwa, he'ni yo'o weh no nǎ' neh nǎ swih', Ho-dǎ'oh ne' neh huh' da a'weh dah'go on dyiēh hoh'sǎ na-go Na'yah'da gwēn ni'yòh.

O I'W A H X X I V.

O Nǎh' ho ya'gǎh oh ne Je sus, hot hǎ'da dōh, kuh, he'ni ga'noh sòt no noh'sa do gǎh'dih: da neh', dih, na go'i o nya ni'ak neh huh' ni tho'ne nooh, ho wǎ'yah do'wǎh oh neh na o want'gat hwah'dǎh he ni yò'i wa nǎ'ǎ-gwah dōhs ni yò dye'ǎh he'gvs'yo niih no noh'sa do'gǎh-dih.

2 Ha go'yǎ ah'seeh, dih, ne Je sus, Tǎh'ǎh, gǎh, deh-swa'gǎh' ga gwe'gōh' nǎ gǎ'? Do gās' oh gwǎ'as, Tah'ǎh deh jòh'sgwǎāt'ah tǎh'do'sa gya dyah'sǎhk, nǎ gǎ'ak deh dwah'sǎh dōh.

3 Neh neh huh' he o'dyǎn dvs'oh o non'da gǎ'yat ne Olives; o nǎh' neh huh' ho wǎ'yah do'wǎh oh na go'i o-nya ni'ak, ha di'yah di, ho nǎ', Nǎ', da gwa'o wih, wǎn-dōh ne gǎh' neh huh' nǎ ya'wǎh syooh? neh kuh, ne-nah ot' ǎ yò'yǎn deh'dah go'ok no nǎh' dǎch heh'; kuh no nǎh ǎ wan'dohk dǎh he yo ǎn'ja deh?

4 Dech ha'go wǎ'nah'sǎ gwǎh ne Je sus, ha go'yǎ ah'seeh, Ja dah'ni go'ǎ ǎk'; sǎ noh so gaah' no'gweh ǎ she'-swah ni go'ǎ gah haat hòh.

5 Neh sǎh'ǎh ne gòt gah'deh a geh'sǎ na go' ǎ dyǎǎh'-
duk, ǎ'non do'neh, lih ne gǎh' ne' Christ: da, gǎn-
dyòh'go wa nǎh ǎ sha'go dih'ni go'ǎ gah'hat hòh'.

6 Neh, kuh, nǎ swa'i wa'ok haak, neh huh', gyeeh,
dya'go di yò; neh, kuh, nǎ gai'wa na gek' ǎ yon di'yòh';
ja dah'ni go'ǎ ǎk, dih, sǎ nòh' ǎ swah'dyòhk; neh sǎh'-
ǎh, naah'de yo'i'wa ge hah'de ga gont' ǎ gai'wa ye'ih;
neh, dih, na gwrs' o dohk'dah gòh, tǎh ǎh, naeh, ah sòh,
ne' neh.

7 Neh, sǎh'ǎh ne dǎnt ha'di daht no thò nò'ǎn jòh dǎh'-
shòh dǎ an'di nyò dǎh; kuh ne go'wǎh'go waah ho ni'-
dyòh gwah'shòh, dǎ an'di nyò dǎh: ǎ ya'go dos'sweh da'-
nòos, kuh; o nòh so dǎǎ'tgih, kuh, ǎ ga'nòh so da'ih; ǎ-
ya'ǎn jon'dah da'nòoh, kuh, ne' thi ga wǎ ni'yòh.

8 Ga gwe'gòh' neh nǎ gǎ' dyòh sa'wah gòh, shò, nòh'-
ni go'ǎ et gǎnt.

9 Neh huh' ni yo'o weh', o nǎh' ǎ yech'hi ya tgah' dǎ-
yeoh'hi ya'do ǎ'oh dǎh, ǎ yech'hi nyòh, kuh; neh,
kuh, nǎ yech'hi swa'ǎh nah de ya ga'ǎn ja'gee; neh ǎ dyò-
i wah'gǎ ǎk na geh'sǎ nǎh.

10 Neh huh' ni yo'o weh, gòt gah'deh dǎ ya'go do-
dǎǎh dǎh, dǎ'non da'dat gah hòoh, kuh; dǎ'ǎ non da'des-
swa'ǎh syo'nyo ok', kuh.

11 O nǎh gòt gah deh ne ya'gǎh oh ho di do gǎs'da-
nih dǎn tha di daht; gòt gah'deh', kuh, ǎ sha go dih ni-
go'ǎ gah'haat hòh.

12 Neh huh', dih, nǎ ya'wǎh, neh, ǎnt gai o nih hǎ ga-
deek' ne de ye ya nes'hǎ it'hah, ne go no'oh gwah'shah
ne gòt gah'deh ǎ ga'nòh nos.

13 Da neh', dih, ha yah'da deh nǎ o'gwe nyo'ok ǎ'o-
dah'gas dook' he'ni yo we'yo dohk, neh ne' neh ǎ shò wa-
yah'da gòh.

14 Neh, dih', nǎ gǎ' nòh gai wi'yòs dos'yòh dǎh neh
o i'wah gèh, ne dwǎ nòh'do oh'shǎ gwèn ni yòh, ǎ o'wan-
dit'hǎǎh gwǎh ne yo ǎn'ja gwe gòh, gai'wa gwai'ih sòs ǎ-
o'no nyǎh naah'de o nò'ǎn ja ge: neh huh' ni yo'o weh,
o nǎh' ǎ ga yòh' no dohk'dah gòh.

15 Neh'huh, dih, ni yo'o weh, no năh' ăh swat'gat huh' not gi'h'shă swa'ăht ne go i'wah doht hah, kuh ne de-ya'go deh'gwa oh'gwah, hos nyi'eh'dah goh ne Dani el ho do'găs da'ni ak, neh huh' ă ga'dahk' o nok'da do'găh-dih gëh, (son'dih gwa'nah ot ă'a wă noh'sa haak hat ga ă-oooh ne' neh,)

16 Neh'huh, dih, ni yo'o weh' ne'neh, neh huh' yon-deh'gwat he ga e'non de nyoh, ne'neh huh' ă ye'na gek' ne Ju de a:

17 Neh, kuh, neh ga noh'sa gă'yaat ănt hăă'dahk, să-noh' neh ănt ha'dyah dăh'dvk naah gwis'dăh hoo'sa aguh' no gyëh:

18 Neh, kuh, ne gah ă'go ănt heh'sek, să noh' ăs hah'-get na'eh he'aak, hăs ge'guh, no'syo'nyys hăh.

19 Neh, dih, noh'sănt he nă yo'di yah'da wăh neh de-wa'di yah'da net; neh kuh, nă wă'non dă'nah ge'ăh-thaak ne neh' dwă nis'hă de nyoh.

20 Ja do'eh syoh'go ok', dih, na'gă ak' gôs he'neh deh-swa'deh gwăăh; neh, kuh, na gă'ak' haeh'gwah na'wăn-da do'găh doh'gëh:

21 Neh huh' ni'yo weh' do găs' ga no'oh he'nă ya'wăh'-syoooh; neh huh' nă ya wăh ne tăh'ăh de wăn doh deh-dya'wăh oh heh nah o'nis heht chi yo'ăn ja deh, ne'wah he'ni yo'o weh' he ga'wihs; do găs' tăh'ăh de'wăn doh', kuh, neh huh' tho'sa ya'wăh.

22 Neh, dih, nă gă'ak, gi'h shăh', deh wă'nis hă'gwah-da'noh ne'neh huh' ni yo'o weh', deh o'gwe nyoooh neh so gaah' a'ya go hek'. Neh, gwa, sho, gai'o nih he yo-gweh'dă'gwa oh ă wă'nis hă gwah da'nok no năh' hă-ga'eh.

23 Da neh no'năh hă ga'eh, so gaah', gi'h shăh', ă-shes'swă as, Nă', ne găh', naeh, ne' Christ; si dah', gi'h shăh; să noh' ă swai'wa gwën ni'yôs:

24 Neh, săh'ăh, neh dă on'di dah'syoooh ne ya'găh oh neh' ne Christ; neh, kuh, ne ya'găh oh ho di'do găs'-da'no nih, neh nă sha'go no'dah sah'syooos no i'wa nă'ă-gwah'dohs nă ya'wăh syo'nyoooh, neh'huh hah'de ga ye'ih,

neh teh o'gwe nyooh' ne' tga gont' a'o wan'dih ni go'ă-
gah haat'huh' na gwus' ho wan'di yah dă'gwa oh.

25 Jat'ga'ă oh', dih: o năh', naeh, dyo ăh'doh tgwa'-
o wiih.

26 Neh, dih, gi h shăh' na'yech hi'yă as, Nă', neh huh'
neh'huh thăh dyoh he deh dyo'gweh da'na geh', să noh'
neh huh' ă swat'gon duk; Jat gaa thoh, neh huh' neh'-
huh thăh'dyoh, ne eh'tgăh a dah'seh doh'gêh dyo nok'-
da yăn doh; să noh' ă swai'wa gwên ni'yôs.

27 Neh, săh'ăh, he ni yoh'dă neh tgăăh'gwit găhs
don da'wăn ni'huh' he găăh gwăhs hoh ga'ăh nooh dyoh'-
hat heh'; neh'huh, dih, haeh'gwah, ne găh' ni ya'wăh-
seh, no năh' dănt heh No wa'wak no'gweh.

28 Neh, săh'ăh, ne ga'ăn dih gwa'o weh tga yus'swa-
yăh, neh huh' hă yò'non dyò'o ok ne do'nyon dah.

29 ă yò'gon da dyiêh' no năh' ă ga'at ne dwă nis'hă-
de nyoh' ne ga no'oh nă ya'wăh syo'nyooh', dă wan'dah-
son daik' he găăh'gwaah; neh, kuh, ne so'e khaah
găăh'gwaah tah'do'sa yoh'hat heh: neh, kuh, nă dwah'-
săh syooh he ga jih'soh dă o nyoh' ne gă'o yah gêh; neh,
kuh, he ni gah'has des'yoh dăs he gă'o ya de'nyoh' ă ya'-
on dah'da nooh.

30 Neh huh' ni yo'o weh' ă wan'do dah'sih no yăn'deh-
dah'goh ha yah'da deh No wa'wak' no'gweh ne gă'o-
yah gêh: neh huh', kuh, ni yo'o weh', ga gwe goh' ne
ga'wa ji'yă de'nyoh ne yo'ăn'jah gêh dă o'năn nyah'sah-
gwa'nooh, ă o wa găh', kuh, No wa'wak' no'gweh, dănt-
heh' oh jih'gă go shoh' ne gă'o yah gêh, gah has des hăh,
kuh, neh si'gwa he noh de ga'ăh să oh ă tho'dye ăh'dah-
go'on dyiêh.

31 Neh nănt ha'goh haht no'o'yah ge'o noh'shăh shoh,
ănt ga'wă nă'ăn dyiêh neh si'gwa he'ni ga'wă năh' ne
yă oh'das thăh; neh, kuh, năch ha'go di'yah de'o ek na-
go'yah dăă gwa'oh, neh huh' dăch ha'go di'a wih'duk, hē-
ni tgă ă'gon'dah gwah neh ne ge'ih ni yo: kuh he-
gwus' hah'de yò dyo'yohk doh.

32 O'năh, dih, jih ni'go ă yăn daht he'ni yoh'dă des-

sga'yă on daah neh no nyo'gwiĥ săĥ'go waah nah'gă'on-
doh'dăĥ, neh no năĥ' o năĥ'don da dyiĕĥ no do'niĥ aah''
de dyu'deh'hah'do dyăĥ, swa'yăĥ de'ih heh o năĥ' de yu'-
găĥ ĥon'dyo on dyiĕĥ.

33 Neh'huh, dih, ne găĥ nă ya wăĥ nă gă, no năĥ'
o i'wa gwe goĥ ă swat'gat huh, ă swăĥ'noĥ dook', o nă'
neh' ne dōs gă'oh ni ga'deh, a gwus', gwa', neh huh'
o'năĥ' ga deh' he'gah ho'ga ăĥn doĥ.

34 Do găs' oh gwă'as, Neh ne tăĥ'ăĥ ta'gaat nă gă'
ga'wa ji'yă deh', he'ni yo'o weĥ' ah soĥ' ă gă'ăk deh'o i'-
wa yeiĥ'oh nă gă' ne yo'i wa gwe'goĥ.

35 Neh he gă'o ya deh, kuh he'yo'ă ja deh ă ga'at,
naeh; neh, gwa', he'ni wa'gwăĥ nă'wăĥ syoh tăĥ'ăĥ',
naeh tha'ga at.

36 Neh, dih, ne dwă'nis hă deh, kuh he năĥn dyò'is-
dah'e ak, deh so gaah' no'gweĥ de'o noĥ doĥ; tăĥ'ăĥ;
tăĥ'ăĥ, kuh, haeh'gwah de'o năĥn noĥ'doĥ na di'ô yah'ge-
o noĥ; neh', sho, Naah'niĥ ha'o hwaĥ ge'ah'.

37 Neh, dih, he ni dwă'nis syòĥ'dăs sgwah ne chi'o-
heĥ' ne No ah; neh huh', haeh'gwah, nă ya wăĥ' no-
năĥ' ă ăĥn'dyah do'dah siĥ No'wa wak no'gweĥ.

38 Neh huh' ni dwă'nis syòĥ'dăs gwah nah'soh deh a'o-
ăĥn'joh o'noĥ, neh no non'dek ĥo nii, ha di'ne ge hăĥ',
kuĥ; ho di'nyak ĥo nyoh', ho wăĥn di nyak'da no niĥ',
kuĥ; he'ni yo'o weĥ' hoĥ wă'nis hă'eh, o năĥ', naeh,
ga'o wa goo he o'yos oh ne No ah,

39 Tăĥ'ăĥ de a'diĥ ni'go ăĥ, ho non'dyă gwah'oh', sho,
o năĥ' o no'don dyiĕĥ, wa'o di yah'dah gwiĥ', kuh; neh-
huh' ne găĥ' ni ya'wăĥ'seh no năĥ' ă ăĥn'dyah do'dah siĥ
No wa'wak' no'gweĥ'.

40 Neh no năĥ' hă'ga'eh de i'yvs heeh' ne găĥ ă'gooh
ă neh'seek, sha yah'daat hă'o wă ăĥ; ă o'da dăăĥ', naeh,
ne sha yah'daat.

41 De gi'yvs heeh, kuh, ne dek ni'oh ă git'heĥ syo'ni-
ak he ye theĥ'syo nyah'tah: je yah'daat hă yon'dat-
haah, ă ya'go da dăăĥ', naeh, ne je yah'daat.

42 Neh, dih, gai'o ni'aak, swa dah'ni go'ă ăĥk; neh,

săh'ăh, ne tăh'ăh deh swă'noh doh he nă dyò'is dah'e aak
o năh' ă'a yoh' ne She swa'yah'da'gwën ni'yòh.

43 Neh, dih, swă'noh'dok nă gă', Neh, giĥ shăh', ne
te'o'noh doh no'gweh, na'noh'sa gwën ni'yòh, he'ni dyont'-
ga'ă oh gwah o năh' ă'a yoh' na nos'gwa oh, neh',
waeh, na'ot ga'ă os oh; neh on'da yò'i wah'heh oh a'gă-
noh de a'weh oh, A weh'o on dyiëh', sho, hak noh'-
să jo.

44 Neh, dih, gai'o nih, swa deh'sah oh'ji wă'ok; neh,
săh'ăh, ne ga'ă gwah' ni yo'o weh' năn dyò'is dah'e aak,
ă gă'ak neh deh ji'swă'noh'do nyoh, wa a'dyah do'dah siĥ
No wa'wak' no'gweh.

45 So' nah oh'dăh'ăh, dih', do găs' ho i'wa ye'is doh,
ho hah'shăh ni gont', kuh, neh no'yah'da gwën ni'yòh
tho noh'dos oh, ha weh'oh', neh ă tho'noh doon dyiëh
he'ni knoh'sa gwën ni'yòh, neh ă o'goh kwa'nnon dă'ak'
no năh' hă sga'eh seek?

46 Ho dă'oh ne neh na'hah'shăh no năh' dănt heh
no'yah'da gwën ni'yòh, ă'o dyă gwah' neh huh', gwah',
ni o ye'an dyiëh.

47 Do găs' oh gwă'as, Neh ne' tga gont' neh huh'
nă'o yeeh, ne ga gwe'goh neh ă tho'noh do'on dyiëh
he'nă ya wăh'o on dyiëh no'shă no nyrs'hă gwe goh.

48 Neh, dih', giĥ shăh, no gweh'da et găh, na'hah'shăh,
a'ga gwe nih na wăn'nyah sa go' änt hăh', O nă'ăh o ăh'-
do on dyiëh he nă'o yooĥ na gyah'da gwën ni'yòh;

49 O năh', kuh, ă'ăh'sa wăh ă o'go noh'gon dăh', ă o'-
go yăs'da nooh' kuh, ne shah'gaat ha dih'hah shăh, ă-
an'dek ho nih, ă a'ne ge ăh, kuh, neh' shah gaat' ă o di-
no ăh'doh o'ok no yah'shoĥ,

50 Neh no'yah'da gwën ni'yòh na'hah'shăh änt heh'
neh wă nă's'hă deh no năh' ă gă'ak de'ah'ni go'ăh; neh,
kuh, he nă dyò'is dah'e aak ă gă'ak de o'noh doh. ●

51 Neh neh hah'dă o yah'dyahk dok, neh huh' ă o'wa-
yah'don dyeet' ha di'yah da deh' ne da'a di goh'sa neet:
neh huh', naeh, ă dyos dă o'nyo ok, dă dyon'dyoh'gă'-
nye'aak', kuh.

O I'WAH XXV.

O'NĀH, dih, ne gǎ'ō yah gēh o i'wah gēh, ne dwǎ-nōh'do ōh'shǎ gwēn nī'yōh neh dās ga'yǎ'ōn dǎāh-go'ok ne' wēs'hǎ nī wǎ'nōn dii' ne wa'eh o nōn'do-dyǎh, ah'soh o di'yah da'wa'doh, de yo'dih gwǎh' ne wa di'jis do'dah gwah, o nōh'dān dyos'oh, de o'wan dāh'-da nōoh no'nyaak'heh.

2 Da neh', dih, neh wīs' nī wǎ'nōn dii' no dih'ni-gont', wīs, kuh, ne deh o'dih'ni gont.

3 Neh ne tǎh'ǎh deh o'dih ni gont' de yo'dih gwa'oh ne wa di'jis do'dah gwah; tǎh'ǎh', naeh, theh o'di aah no'nōh.

4 Neh, gwa', nach', no dih'ni gont he yo'di aah no'nōh he'ō weh wa di'ǎh gwah; haeh'gwah, kuh, ne wa di'jis-do'dah gwah.

5 Neh, dih, he'nōh weeh' ho yah'dus ha yās no'nyaak-heh, ga gwe goh' oh wǎn'nōn dyah'da ge'ōoh, wah o'ni-dah'hooh, kuh.

6 Neh'huh, dih, no nǎh' hañ de'wah sōn thǎh, de wah'-sǎn twah'oh; Jat ga'thōh, o nǎh' da eh' no'nyaak heh; swa ya gǎht' des'he swa dǎh'sǎh;

7 O nǎh' wa di'gwe goh' ne wa dik'sah go waah de-dyo'di dah'oh, jo di'syo nya'nōh ne wa di'jis do'dah gwah.

8 Neh, dih, ne dyo di'snyieh'oh ne deh o'dih ni gont', go wǎ nǎ'ah seeh, no dih'ni gont, Da gyoh' neh' swa'-no yǎh', neh, sǎh'ǎh' ne tǎh'ǎh' deh'sgǎ'ō nyoh nīih' na gwa'jis do'dah gwah.

9 Neh, dih, no dih'ni gont de dyo'dis nyieh'oh, o nǎǎ', Tǎh'ǎh; dyǎ gwah', sho, ōn'da yo'gwa dohk'thes ne' dwa gwe'goh; neh, nōoh, sah'gwah, ne neh huh' ha e-sweeh' he thǎ nōn'dǎ ni nōh, a'e swa dah'ni nōhs.

10 Neh, dih, he'nōh weeh' o nōh'dǎ dyo o di'no''nōoh, ho yos'oh no'nyaak heh: neh, dih', kuh, naeh, no nōn'-deh sah'oh shah gaat hǎ neh he o'di yos'oh he'ō weh ǎnt'ho'wan di'nyak dǎh'; neh huh' nī yo weh' tgah ho'-dos oh.

11 Noh'gǎh gēh o nǎh' haeh'gwah o di'yos oh ne' swa di'yah daat ne wǎ no'gweh da seeh ah soh' o di'yah-da'wa dōh, o nǎh', Syah'da gwēn ni'yōh, Syah da gwēn-ni'yōh, da gwah'ho dō gwvs.

12 Neh, dih, ne det hos'nyīēh oh, ha wǎ', Do gās oh-gwǎ'as, Tǎh'ǎh nīih deh gwa'yǎn de'ih.

13 Neh, dih, gai'o nih, swat ga'ǎ ooh; neh, sǎh'ǎh, ne tǎh'ǎh deh swǎ'noh dōh he ni dwǎ'nīs hǎ deh, kuh he-nǎ dyo'is dah'e aak o nǎh' Nō wǎ'wak' no'gweh ǎnt'-heh'.

14 Neh sǎh'ǎh' shah gaat' he ni yōh'dǎ no'gweh ha-tha'i neh, we'ǎh' dyo ǎn'ja deh hwa eh', he'a'go nok hoh' no'hah'shǎh shoh, nēh na go'yat gah'wi no'shǎ nō nyvs'-hǎh.

15 Neh ne sha yah'daat wīs ni ga'yé ih ne wīs' sga'eh noh de'wǎh'nyah eeh ni ga'wīs da ge tho'wīih'; o-yah', kuh, dek ni', naeh, ni ga'yé ih; o yah', kuh, sgaat, naeh; neh naah'de yo gweh'da ge neh da gvs'heh-dvk', gās, he'ni ot'gwe nyah'see; o nǎh' wah o'gon da-dyiēh' de ot'haah'gwǎh.

16 O nǎh' nēh ne wīs' ni ga'yé ih ne wīs' sga'eh noh-de'wǎh'nyah eeh ni ga'wīs da ge ho ye naah, hoh dǎn'-dyos oh, de o'no wǎ'yǎh dvs'oh ne' neh; neh huh', kuh, nō sa'wa do dyaak' he'ni o ye'naah.

17 Neh huh', kuh haeh'gwah ni ya'wǎh oh ne dek ni' ni o'ye naah, dek ni' nō sa'o do dyvs'.

18 Neh, dih, ne sgaat', sho, ho ye'naah' hoh dǎn'-dyos oh', ho noh'gwa dōh he'yo ǎn'ja deh, hoh seh'dōh no'o-wīs'dah no'yah'da gwēn ni'yōh.

19 Neh na'o nis'heh oh na go'yah da gwēn ni yōh na-di'hah shǎh sho yos'oh, ho nont'tgǎ'do gās'dōh.

20 Da neh' neh wīs ni yo' ne wīs' sga'eh noh de'wǎh'nyah eeh ni ga'wīs da ge ho ye'naah', neh huh' nit-ha'we nō', ha'a wīh', kuh, no yah' ne wīs' ni ga'yé ih ne wīs' sga'eh noh de'wǎh'nyah eeh ni ga'wīs da ge; ha-wǎ', Syah'da gwēn ni'yōh', neh huh' nīt'sga wīi ne wīs' ni ga'yé ih ne wīs' sga'eh noh de'wǎh'nyah eeh ni ga'-

wis da ge; sat'ga thòh', neh huh' ne gǎh ni wa'go dyǎh he'jo ye'is dòh', kuh, he'nit sga'wii'.

21 Neh no'wën ni'yòh ha wǎ'ah seeh, Neh huh'jih; neh ne so gweh'di yòh, di sa'i wa ye'is dòh seh hah'shǎh; neh noh si'wa ye'is he ni sa'di on duk dòh gaah'ah' ni yò-i wa ge; neh'huh, dih, nǎ'go yeeh, no'i'wa we sòh' ne'wah ǎ chǎ'noh do'ok; hoh joh' neh huh' he'o weh ni-thoh'ni go i yòs'dah gòh ne ya yah'da gwën ni'yòh.

22 Haeh gwah, kuh, ne dek ni' de ga ye'ih ne wis-sga'eh noh de'wǎh nyah eeh ni ga'wis da ge ni o ye'naah' ho yos'oh neh huh'; ha wǎ', Neh'huh niih nit'sga wiih' ne dek ni' de ga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wǎh nyah-eeh ni ga'wis da ge; sat gaat'huh, neh huh', kuh, ni wa'-ga do'dyah seeh he'nit sga'wiih'.

23 Neh no yah'da gwën ni'yòh ha wǎ'ah seeh, Neh huh'jih, so gweh'di yòh, tga'i'wa ye'ih, kuh, seh hah'shǎh, neh noh si'wa ye'is he ni sa'di on duk dòh gaah'ah' ni yò-i wa ge: neh'huh, dih, nǎ'go yeeh, ne we sòh' ne'wah o i'wa ge ǎ chǎn'noh do'ok. Hoh joh' neh huh' he'o weh nit hoh'ni go i yòs'dah gòh ne ya yah'da gwën ni'yòh.

24 O nǎh' haeh'gwah ne wis' sga'eh noh de'wǎh nyah-eeh' ni ga'wis da ge ho ye'naah' neh huh' ho yos'oh, ha-wǎ', A ge'gah ǎ'yos'oh he neh naah'de yò dohk' seh-nya'gas deh; sa yǎnt'hwa gwǎ'an dyiëhs he'o weh deh sa'-noh gwǎ''on dyooh: neh huh', kuh, sa noh'gwǎ so'on-dyiëhs, he'o weh deh'sa'dyooh'.

25 Neh, dih, neh a gah'dyoh oh: a gah'dǎn dyos'oh; yo ǎn'ja go a gah'seh dòh' ne sa wis'dah: nǎ' da', dih, ne sa'wǎh: is haah', naeh.

26 Det hos'nyiëh oh no'yah'da gwën ni'yòh ha wǎ'ah-seeh, Sai'wa neh'a gòh, sa nooh'seh, kuh, seh hah'shǎh, sa gah'ǎ yos'oh, gǎh, he' neh huh' a gyǎnt'hwa gwǎ'on-dyiëhs' he'o weh deh ak'noh gwǎ'on dyooh; neh huh', kuh, ak noh'gwǎ soon''dyiëhs he'o weh deh a'ga-dyooh'?

27 Nǎh'ho, dih, sho, nae'sa ye'ǎh, neh huh' ae'sat-gah'wǎh nak wis'dah he'o weh ga wis'da yǎnt'hoh';

neh'huh, dih, no'ya wăh'oh, no năh' o'sa wa gyoo'h, o'sa wa'gye naah' na ga'wăh, kuh he na'yò do'dyă nòh.

28 She swah'gwah, dih', he'ni a'aah' no wís'dah; neeh', hoh she'joh' neh wus'hă ni ga ye'ih ne wís sga'eh nòh-de'wăh nyah eeh ni ga'wís da ge ha'aah'.

29 Neh, săh'ăh, naah'de yò gwēh'da ge nă ye'a wahk, ă jon'da dōh' ne' neh; ă ya'go gah'dăh', kuh: neh, dih, he'ye yah'da deh nă gă'ak deh e'aah, ă yon'da deh'gwah', ne' neh, tga gont', na'dih gwa'nah oh'dăh ăh go yăh.

30 Neh, dih, ne' neh huh' hoh she'swa yah'doh yaak na'ha'h'shă et găh, na gwus' as de'gwa de dyu'dah son da'i goh; neh huh', naeh, dăn dyoh'sănt hwah'syo nyo'ok, dă dyon dyoh gă'nye ak', kuh.

31 Neh no năh', No wa'wak' no'gwēh dănt heh, ănt-ho'dye ăh'dah go'on dyiēh ne de a'ăh să'oh goh; ga gwe'goh', kuh, no di'yah da'do găh'dih na'di'ō yah'ge o nòh dănt ho'wan dyah'da doon dyiēh; neh huh' ni yo'o weh' neh huh' ănt ha'dyăăh he'ō weh tha dă'dah gwah, neh si'gwa he nah'de ga'ăh să'oh;

32 Neh huh' he'a gat ă'ō wăn na'ăn je'ō ek naah'de o'-no'ăn ja'ge'; neh' neh dă a'go khah'sih, neh huh' nă a-yeeh, găs he'ni a'ye hah ne de yò'di nòh'gă ont has de'is thah, nòh tha'gok hah'sih no'she'năh shoh dē yò'di năh'gă ont he'ni wa'di yah'da deh ne ga yah'da găs.

33 Neh na yăn'neh go'gwa ă a'goh dyoo'h ne de yò di-năh'gă ont; shat gwa di'gwa, naeh, ne ga yah'da găs.

34 Neh huh' ni yo'o weh ne Go'wăh go waah ă'a'go-yă'as na'yăn'neh go'gwa, Ga oh da sweet', iis ne' she'-swăn dă'oh Naah'nih, swa yah'da gwēn ni yòh'heht he ni-ga'nok da yăh ech hi'ya'dyă nòhk'dah' seeh chi wa'eh shon da wah'dăn dih he'yo'ăn ja deh.

35 Neh, săh'ăh, no ga'dos swēh'dăh, iis sgwa'nōn dăăh; neh, kuh, nòh khah'dat hăh, iis, aeh, sgwa'ne ga'nōn-dăăh; neh, kuh, ne' gat ha'i neh, iis, aeh, oh sgwa'-yah dah'să nō nih.

36 A geh'nos dah'gēh, iis, aeh, sgwus'yō niih; ak-

nook'da'ni ak, iis, aeh, des sgwa i'wvs'nyes oh; geh'ho'-dok', neh'huh, aeh', hes sgwa'yah do'wah oh.

37 Neh huh' ni yo'o weh' dās ho'wa wā'nah sǎ gòh no-di'wi'yòs dōh, ǎǎ nih', Syah'da gwēn ni'yòh, wān'dōh ne gǎǎh' gwa gǎǎh' sa dos'sweh da'ni neh, gwak khwa'nōn-dǎ', kuh; shah dat'hǎh seh, gih shǎh'; gwa'ne ga'nō dǎ', aeh?

38 Wān'dōh ne gǎh' gwa gǎǎh' sat ha'i neh', gwa-yah'dah sǎ'nō ni', kuh; sah'nos'dah gēh, gih shǎh, gwvs'syo ni' aeh?

39 Neh, gih shǎh, ne wān dōh' ne gǎh gwa gǎǎh' sa-nook'da nih; seh'ho dōh', gih'shǎh'; neh huh' ha'gwa-yah'do wǎh'o ok'?

40 Neh ne dǎnt cha'go wān'nah sǎ guh' ne Go'wǎh-go waah, ǎǎ'go yǎ'as, Do gās' oh gwǎ'as, Neh na gwvs' neh huh' he swak'dah oh neh huh' ni yech'hi ye'ǎh jo-gweh'daad na gwvs' he yòs'thōh nǎ gǎ' de ya'gwa dǎ-nōn deeh, neh huh' nǎǎh iih ni sgwa ye'ǎh.

41 O nǎh', haeh'gwah, ǎǎ'go yǎ'as ne' shat gwa di'gwa; Jat'hǎ daat' he'ni gyah'da deh, iis, ne chi'wis'ah-seeh he'o weh wah o i'wa da dyiéh dyò dec khah, ho'wā-nōn dyǎ nok'dah sech na nīs'he o nah, kuh no'hah shǎh-shoh.

42 Neh, sǎh'ǎh, no nǎh' o ga'dos sweh'dǎh, tǎh'ǎh de sgwak'hwa nōn dǎǎh', oh khah'da thǎh', kuh; tǎh'ǎh', aeh, deh sgwa ne ga'nōn dǎǎh.

43 Gat ha'ineeh, tǎh'ǎh, aeh, deh sgwa'yah dah'sǎn-nō niih; a geh'nos dah'gēh, tǎh'ǎh', aeh, deh sgws'syo-niuh; ok nook'dǎh, geh ho'dōh', kuh, tǎh'ǎh, aeh, deh sgwa'i wvs'de is dōh;

44 O nǎh', haeh'gwah, neh huh' ni yo'o weh' dǎ sho'-wa wān'nōh sǎ gòh, ǎǎ nih, Syah'da gwēn ni'yòh, wān-dōh' ne gǎh' gwa gǎǎh', sa dos'sweh da'ni neeh; neh, gih shǎh', neh' shah dat'hǎh seh; neh, gih shǎh', neh' sat ha'i neh; neh, gih shǎh', neh' sah nos'dah gēh; neh gih shǎh', ne sa nook'da nih; neh gih shǎh, neh' seh'-ho'dōh; da neh na'gǎ ak deh gwa'yah da'ge hǎǎh?

45 Dă cha'go wă'nah sǎ gòh, ă'ăh', Do găs' oh gwă'as, neh ha gwus' deh òs'thòh deh jo'gweh daat'ah' neh huh' deh'swa ye'ăh nă gǎ' na gwus' he o'dis thòh, tǎh'ăh, kuh, năăh iih neh huh' deh sgwa'ye'ăh.

46 Dă neh' nă gǎ', neh huh', nach, hă'ă neeh' he'oweh' wah o'i wa da dyiēh' tga'e wah dus'hă yăh; neh, gwa', naeh, no di'wa ye is doh', he'oweh' wah o'i'wa da dyiēh' hă ya'go he dyiēh'.

OI'WAH XXVI.

NEH no năh' neh huh' he ya'wăh oh, ho'dyă nok'dah-oh ne Je sus, nă gǎ' ne yò i'wa gwe goh', ha go'yă ah'seeh na go'i o nya ni'ak,

2 Swăn noh'doh, neh no năh' ă ga'at ne de wă'nis hăge, waeh, he'ni ă'non dek hwe'o ek thaħ ne Pass over; neh huh' ni yo'oweh' ne'neh No wa'wak' no'gweh wa-o'wa yah'dat gaħ neh neh dă'o wa yah'son dăh.

3 O năh' ho non'dyo os'oh na di'h'sǎ no wa'năs tha di'yah dont hwus'; kuh na di'ya do'oh; kuh no di'găh jih'dah shoħ ne găn dyòh'gwah gēh, he'oweh' tha dyăn'dah-gwah na gwus' ho'wa go wa'năh na di'yah dont'hwus', Cai a phas ho wa'yas gwah.

4 Neh no di'ăh heh'doh he de'oweh' di yah'do weh'da noħ ne gaħ ni'goh hăh'dus hăă go nănt ha'di ye'ăh duk ă'owayenăh' ne Je sus, ă'owayenòh', kuh.

5 Neh, diħ, ne' o nă', Să noh', naeh, neh huh'; no năh' hă ga'eh ă'non dek'hwe'o ek: dyă gwah' sho, dăgăn'dyòh gwa'e syòh ă yò'ih's da gaeh', kuh, ne găn-dyòh'gwah gēh.

6 Neh, diħ, ne Je sus, no năh' neh huh' ăh dyoh ne Beth a ny, ho noh'sa go ne Si mon, no'yah'dat găs'gwah,

7 Neh huh' ho wa'yah do'wăh oh ne ya go'gweh, ye'awih' ne gaħ'sgwă no'oh năh gas'heh doh'dăh, gă'ă dyiēh' na gwus' o'ni yò, ho noh'ăh'gēh dya go'ont hwăh', he'năh weeh hăh'dyoh' ho dek'ho niih'.

8 Neh, diħ, no năh' wă'ă nont'ga thòh na go'i o nya-

nih do'non de'nyăh doh'goh, ho nă', A'nah ot', ne găh, naeh', hă ya'wăs duk nă gă' nōh ga'yēs haah'?

9 Neh, săh'ăh, nă gă' o'nōh, a'wa dă'ni nōk, o'i'o wa-năh, naeh, on da ya'weh dah'goh, neh a'o wăn'no wiih' no'ni dăăs.

10 Neh no năh' wa oh'ni go'ă yăn daht ne Je sus, ha-go'yă ah'seeh, A', naeh', he go'wa' de yech hi'yăh'ni go-hăăh'gwa nih'? neh, săh'ăh, naeh', ne gai yōh dvh'chi yō he'nōh o'ga dye'ăhs.

11 Neh, săh'ăh, ne dyòt gont, naeh, e chi'aah no'ni dăăs; neh, gwa', niih tăh'ăh deh'dyòt gont' dah'de-dwa'dii.

12 Neh, săh'ăh, he'nōh a'wăh da yă'on thōh no'nōh ne gyah dah'gēh, neh gai'o nih neh huh' nōh e yeeh, hō geh'sa do'neh.

13 Do găs oh gwă'os, Neh ne ga'ă dih gwa'o weh nă-gă' gai'wi yòs'duk hă gat'hăăh'go ok ne yo'ăn ja gwe'-goh', neh huh', hăeh'gwah, nă gă' he'nah'o goi yōh dvs'-hă wăh nă gă' ya go'gweh ă want'yo wi'aak, hăeh'gwah; neh' ă yon'da dăn'nōh do'nyoh gwaak.

14 O năh' sha yah'daat ne wws hă' dek nii' sga'eh ni ă'năn dii', Ju das Is car i ot ha ya'soh', neh huh' he-a'we nōh' he thă ni'h'dyoh na dih'săn no'wa năs, ha di'-yah dōnt hwus'.

15 Ha go'yă ah seeh, Do ni yò'i wăh a'sgyooh', niis a'gwa yah'dat gah'wăăh'? Neh huh', dih, ni o'non'di'wih-sah oh neh săh ni'wws'hă ni yo'wis da ge, no wis'da-no'oh.

16 Neh huh', sho, kuh', naeh, ni yo'o weh' hoh saah' ne wa'ih saak na'yò nōk'do daht o năh' a'o yah'dat gah.

17 Neh, dih, ne da'wa dyē ănt wă nīs'hă deh wa'ă-non dek'hō nya'nōoh ne deh wat'hăh gwăh'gwah dōh', hō wa'yah do'wăh oh ne Je sus na go'i o nya nih, hō wă-ah seeh, Ga ă o weh', ne găh' nits nō'ehs, nănt gwus-syo nyăh nă'sa dek'hō nih ne Pass o ver?

18 Neh ne' a wăăh', Neh hu' oh sneeh het''ga'non'da-yăh, ă she'swa yăh do wăht ha yah'da do găă' nō'o gweh,

ă she'swă os, Neh ne' a wăă Na'di'ō nya nih, O năh' dōs gă'oh ni ga deh he nis wak'nok dot, Neh'huh, dih, he'sa nōh''sòt ă ya'gwa dek'hō nih ne Pass o ver ne khe'i o nya nih.

19 O năh, naeh, nō'wan di'ō'nya nih' ho di'wa ye'is-doh' neh huh' ni o'di ye'ăh he ni a'goh ni gooh'dăs doh' ne Je sus', waa'dis syō nih', naeh, oh wa'des aah ne Pass o ver.

20 Neh huh', ni yo'ō weh' no năh' oh găăs'ah oh wa-doh' o năh' do gă' ho non'dyăn dus'oh ne wus hă' dek-ni' sga'eh ni ă'nan dii.

21 Da neh' he năh weeh ho non'dek hō niih, ha wă', Do găs' oh gwă'os, neh ne sha yah'daat nă gă' he'ni-swa'di' ă o'gyah daat gah'.

22 Neh huh' ni ya'wăh oh na gwus' dyo deh'has dos'oh ho dii'săh'sch'oh, ga gwe'goh' neh ne ye yah'di a dyiēh' hō wă'ah seeh, Syah'da gwēn ni'yōh, iih', găh?

23 Dech ha'go wă'năh să gwăh', ha wă', Neh ne shah-dă'ya gyēn'nis oh'do jănt, neeh sha a'yah daat ne'neh ă-o'ga dwăn det'.

24 Neh No'wa'wak' nō'gweh ho'oh dăn'dyo'on dyiēh', o i'wa ye'ih o'on dyiēh' he'ni ga ye'ăh ha'a ya doh; ga-no'oh, dih, ha yah'da deh nō'ō gweh he'ō weh nă-dweh'duk No wa'wak' nō'gweh ă o'yah daat gah! neh sah'gwah neh huh'ji gă'aah na'gă nōh de o'no gă'dos oh.

25 Neh, dih, ne Ju das, nō'yah'dat gah'wăh, des ho'wă-năh'să gwăh, ha wă', Sa di'ō nya nih, iih', găh, neh huh' nă gyeeh'? Neh na'wă'ah seeh, Neh', wach, sa'doh'.

26 Neh, dih, he'năh weeh ho non'dek hō niih, de oh'gwăh nō ăh'gwah ne Je sus; de o'dă nō'nyos'oh; de o'yah goh', kuh; o năh' he a'go ya wiih na go'i o nya ni'-ak, ha wă', Swa ye năah'; i swaak: neh ne găh' nă gă', ne' gyah dah.

27 O năh, haeh'gwah, de oh'gwăh' ne ga wis'dah: de-o'no'nyos'oh, haeh'gwah; o naeh' he a'go ya wiih, ha-wă, Swa gwe'goh' swa ne'ge ăh:

28 Neh, săh'ăh, neh'huh nă gă ne get gwăh'sah no i-

wa ni'yās dōh ne wa sech' wa di'wih sah'oh, neh ne gòt-gah'deh dyon'da dǎ'ont hwah sech', nō'sa gǎ'gō'e wat ne go i'wa neh'ak shāh.

29 Neh, dih, noh gwǎ'as, tǎh'ǎh niih to'sak ne'ge ǎh nǎ'gǎ' ne wa dō nih noh oh'sah, ne ga oh' noh'wan'dih he'ni dwǎ'nīs hǎ deh, o nǎh' do gǎ' wa sech' ǎji'dwa ne'-ge ǎh he'ō weh' ni thoh'nok da yǎh het'ha nǎ geh Naah-nih.

30 Neh no nǎh' wǎ'ǎ nǎn ni hǎǎh' nō'non dǎ no'duk', ho di'ya gǎh'oh, neh huh' he'o'ne nooh' he dyo non'da-deh neh Olives. O nǎh ha go'yǎ ǎk'seesh ne Je sus,

31 Swa gwe'goh' ne gǎh' dǎ swa'do dǎǎh'dǎh neh gai'-o nih he'gyah da deh' nǎ gǎ' wah son'da deh; neh sǎh'-ǎh he'ni ga ye ǎh' he ga'ya dōh, Neh nǎ'e nyòh ne de-yò'di noh'gǎ ont' hos de'is dōh; da, neh' ne de yò'di noh'gǎ on'doh oh wǎ nǎn'ni dyòh'gwi nehs' dǎ wǎn'nān-do guh', sho.

32 Neh, dih, no nǎh' dǎnt gaat'gǎh, iih ǎ gwa'ǎn deh hǎ gyoh' ne Gal i lee.

33 Pe ter des ho'dwǎ nǎh'sǎ gwǎh' ha wǎ'ah seeh, neh' gi h shǎh', he na'ya wǎh ne ga gwe'goh no'gweh da'ya go'-do dǎ'ǎh dǎh on'da yò'i wah'heht he'syah'da deh', tǎh'ǎh, gwa', naeh, niih, de'wǎn'doh' tah'da'wa ga'do dǎ'ǎh'dǎh.

34 Neh na'wǎ'ah seeh ne Je sus, Dō gǎs' oh go'yǎ as, Neh nǎ gǎ' wah son'da deh, ah soh' ǎ gǎ'ak deh os'-nyieh oh ne da gǎǎh'ǎǎh, sǎh' nǎh sa'doh hiih, naah'-gwis'dǎh' a'e sa di'wa dek he'gyah da deh.

35 Det hòs'nyieh oh ne Pe ter, ha wǎ'ah seeh, Neh huh', gi h shǎh', na'ya wǎh ne do gǎ' da ch'ni eeh', tǎh'-ǎh deh dòs'gǎh' ta'go ya'doh hiih'. Ga gwe'goh' neh-huh' na'o di wǎn'na wǎh na'go'i o nya ni'ak.

36 O nǎh ne Je sus det ho'yah dǎ'dyeh dōh de tho'di-yos'oh ne Geth sem a ne ga ya'soh; neh huh' o nǎh' ha go'yǎ ǎh'seesh na go'i o nya ni ak, Nǎ, kuh, ja dyǎǎh', he nǎ yo nis heht ho'ō weh' ǎ geet', ǎ ga'dǎ na'yǎ noh.

37 Neh he a'go aǎh ne Pe ter, kuh ne de i'ys heeh ne Ze be dee ha go'a wak'soh; oh wah'sa wǎh' o nǎh',

wa ah'ni go'et gǎht, wah'oos dǎh', kuh, naah'ni go'ǎh'gěh.

38 O nǎh' ha go'yǎ'ah'seeh, Hah'de yò dohk' gah'ni go'et gǎhs na gat wais'hǎh; a gwus' neh huh' he'yò dohk' ne gǎ'e yaht gěh; nǎ', kuh, swa ah'heht; neh, kuh, naah'de dwa'ye naah', dwa dah'ni go'ǎ'ǎhk.

39 O nǎh' os thooh' hes hot'gǎ is'doh; neh, kuh, ne'eh dah'gěh ho da'do nys'oh, ho dǎ'na yǎn'dvs oh, ha wǎ', Hah'niih', neh, gih shǎh', ne' theh o'gwe nyoooh', na-gǎ' ga wis'dah a'ga'at he'ni gyah'da deh. Neh huh', di, naeh', sho; tǎh'ǎh, naeh, neh niih he'ni dwak'ni-go'oh dǎǎh; neh, gwa', niis he'ni di'sah'ni go'oh dǎǎh.

40 Neh ne sha go'yah do'wǎh oh na go'i o'nya ni'ak; ho ni'dah hoh', gwah, no nǎh' saa'go gǎh'; ha wǎ'ah seeh ne Peter, Gwe! tǎh'ǎh, gǎh, deh swa'gwe nyoooh, ne do-gǎ' a'e dwa dah'ni go'ǎ'ǎhk sgat a'ga'is dah ek'?

41 Swah ni'go'ǎ'ǎhk, swa'dǎ na yǎǎh, kuh; neh na'gǎ-ak deh di'swah ni'go'ǎn'di ǎn'twǎǎh'; neh not wa'i shǎh hah'de yo dohk', naeh, o ga'yǎs'; o da'ge e yoo', gwa' naeh', noh wa'ah.

42 O naeh' o'yah jih he sha'we nooh' ne dek nii' wa-doh'thah, sho'dǎ na yǎn'dvs oh, kuh; ha wǎ', Hah'niih', neh', gih shǎh' nǎ gǎ' ga wis'dah ǎ gǎ'ak deh o'ǎh dooh' he ni gyah'da deh, neh', sho, nǎk ne'ge ǎh, neh huh' ni-ya'wǎh' he ni di sah'ni go'oh dǎǎh.

43 O naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', aeh, no nǎh' saa'go gǎh; neh, sǎh'ǎh, nos'deh na'di gaah'gěh

44 O naeh' shòt hǎ'da doh' o'yah jih' he sha'we nooh', neh, ne sǎh' wa doh'thah he sho'dǎ na yǎn'dvs'oh, shah'-o wǎ'nos shoh', sho, ne' sa'ǎh.

45 O nǎh' sa'a go yah'do wǎht na go'i o'nya nih', ha go'yǎ'ah'seeh, Swǎn dah'hoooh', sho, o nǎh': swa do'is shǎ', kuh; swat ga'thòh', o'nǎh' hoh ga'eeh he'ni yò'is daah'-eeh', No'wa'wak' no'gweh wa'o wa yah'dat gah ha dis'-oh dah'gěh no di wa'neh a goh.

46 De swa daht': neh no gwah'dǎn dyo'on dyiēh; swat-gaat'hòh', o nǎh' wa'a yoh' na gyah'dat gah'heh.

47 Neh nah'soh hot ha'ah, jat ga'thòh', Ju das, nes'-

sha yah'daat ne wus hăă' dek'ni' sga'eh ni ă'nan dii, wa'a yoh, hă dyoh'gwă o wi hă dyoh'go wa năh, ah'sha-ah', gah hnyah'shoh oh, kuh, ha di'a wi'no on dyi'eh'; da'ă nōh dăn'dih' he thă nih'dyoh na di'h'să no'wa năs' ha di'-yah dont hwus; kuh no di'găh jih'dah shoh ne găn dyoh'-gwah gēh.

48 Da neh' he o we'gwa da weh'duk' wa'o wa yah'dat-gah o yăn deet' ha go'yo nya nii', ha wăă', Neh ne son'-dih gwa'nah ot dă'e ji'gwa yos', neh neh'huh, ne' neh; ă she'swa ye naah, să nōh' ă sha'doh sech.

49 Wah o'gon daa dyi'eh' o năh' ho yah'do wăh'oh ne Je sus, neh ne' wa ăh, Sgăă nōh'gă ak, Sa di'o nya nih'; o năh' de o'ji gwa'yos doh.

50 O năh' ne Je sus ha wă'ah sech, Gya dă'oh', a' nah ot' ne găh gai'o ni h' he ga oh' non da'sech? O-năh' neh huh' ho di'yos oh, ho wăn'nis oh'da ech ne' Je-sus, wa'o wa ye'naah'.

51 Neh ne jat'ga thoh', sha yah'daat ne Je sus hă-neh'sgwah, tho nis'oh'da gwa'ih sooh, thoh'shă'ges sgwăh', ho yăh'doh no'hah'shăh no'wa go wa năh' na di'yah dont-hwus'; neh ne wa'oh dyahk'duk.

52 O năh ne Je sus ha wă'ah sech, Sa seh'să no'nih' ne sah'sha ah' he'o weh ni ye'yăn dah'gwah; neh, săh'ăh, ne ga gwe'goh' ne' neh dă'yek nah'sha ah', neh, kuh, ă ya go'i wah doht nah'sha ah'.

53 Neh'huh, găh', ni yoh'dăă he să nōh'do nyoh' nih'-sech, tăh'ăh deh'sho gwe nyoo' ne'wah no'sa e ya dă na'-yă'os Naah'ni h', ne' neh huh' no'ya wăh ne'wah, si'gwa no'o gi'dyuh goh ne wus'hăă' dek ni sga eh ni ga ye'ih ne ye ih ni wăh'nyah es'hăs hăă na di'o yah'ge o nōh?

54 A, di h', nă ya wăh', ă gai'wa ye'ih he'ni ga ye'ăh' he ga'ya doh', ne tga gont neh huh' no'ya wăh'?

55 Neh ho'o weh', sho', kuh, he'ni dyo'is dah'e nōh, ne Je sus ha go'yă ah'sech ne găn dyoh'go wa năs', Neh-huh', găh, ni swa'da dyc'ă an dyi'eh he na'e swa yech neh sha gòh'set hah' da'e swa do gânt swah sha'ă o wi'non-dyi'eh, swa wăh'ga'ă o wi'non dyi'eh', kuh, gwus' ne'wah

sgwa ye'no eh? Oh hăh'syo nyoh', naeh, do gă' dwăh'-
dyoh' ga di'q nya nih no noh'sa do'găh di'h'gêh; da, tăh'-
ăh deh'sgwa'ye'naah.

56 Ga gwe'goh, dih', nă gă' neh huh' noh a'wăh, ne'
tga gont' a'gai'wa ye'ih he'ni o'di ye'ăh ho di'ya doh no'-
di do găs'da nih. O năh' ha'di gwe goh' na'go'i q nya nih
ho wa'yah dat'gah wăh, wa'ă non deh'goh', kuh.

57 Neh ne sha'a di yah'daat no'wa ye naah' ne Je sus,
neh huh' o năh' wa'o wa gon'duk' he' thăh dyoh' ne
Ca i a phas, ho'wa go wa'năh' na di'yah dont hwus; neh-
huh', kuh, o'q weh tho di'yah'da ye ih'oh' na di'ya do'oh,
kuh, na di găh jih'shoh oh.

58 Neh, dih, ne Pe ter wa o'non dăh we'ăh non da'-
eh, he o'yos oh' haeh'gwah he tha dyăn'dah gwah no'-
wa'go wa năh' na di'yah'dont hwus neh shah gaat' ho-
non dyăn dus'oh na di'hah shăh, neh ni'eh ă gat'gat-
hoh hă'ya wăh.

59 O năh' na di'h'săn no wa năs' ha di'yah dont hwus',
kuh na di'găh jih'shoh oh, ga gwe'goh', kuh, na di'a shă'-
ăh, wa ă'nihsaak no no'wăh'oooh a'wa di'wa gwa'ih sih
ha'yah'da deh ne Je sus, neh huh' no'da ga ye'ăh duk a'-
o wa nyoh.

60 Tăh'ăh, dih, de'o di'găăh'; do găs', naeh, he sôh-
jih gôt gah'deh no'no'wăh'oooh ye i'wa gwa'ih sos ho di'-
yos'oh, tăh'ăh, gwa', ah soh' de'o di'găăh. Neh', dih,
na gwus' he yo'dohk dah'goh, de i'yvs heeh neh huh' ho-
di'yos oh, no no'wăh'oooh ho di''wa gwa'ih sooh',

61 Neh ne' o nă', Ha wă' nă gă' ho'gweh, A ge'gwe-
nyoooh' na'gi wah'doht no noh'sa do'găh dih Na'wên ni'-
yoh, neh', kuh, ne' săh ni wă'nis hă ge o năh' o'sa ga'-
noh sih'sah o'ok.

62 Neh ne det'ho'dah oh no'wa go wa năh' na di'yah'-
dont hwus, ha wă'ăh seeh, Tăh'ăh, găh, deh thah'gwis-
dăh thah'do'sah swăn'noh'să gôh? A' nah ot' ne găh
nă gă' wa ni'wa gwa'ih sih heh'syah'da deeh'?

63 Neh, dih, ne Je sus, ho dwă'noh doh'doh, sho.
O năh' no'wa go wa năh na di'yah'dont hwus det hos'-

nyĭēh'oh, ha wă'ah seeh, Oh go'yă as, da ses'nyĭēt, neh
 āh sa dye'āh duk ha yah'da deh noo'heh'ō weh Na'wēn-
 ni'yōh, neh na'sgwa o wih', a'dih gwah do gās iis' ne
 Christ, No'a wak Na'wēn ni yōh.

64 Det hos'nyĭēh oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Neh',
 waeh', naeh, oh'sih: tǎh'āh de'wăn dōh' tōn'da yōh'-
 syo nănt noh go'yă os, Neh no'ă do'gwa hah'de ga gont'
 wa'eh se gǎh' No'wa'wak' no'gweh ă thǎh'dyon dahk ga-
 yăn'neh go'gwa ne gah has'des hǎh, kuh no nǎh' dǎnt'-
 heh' oh jih'gǎ go'shoh ne gǎ'ō ya go.

65 O nǎh no'wa go wa nǎh na di'yah'dont hwrs de o'āh-
 ne gǎ oh no'dyah'da wih'shǎh, ha wă', Neh nǎ gǎ', ho'-
 gweh wa et'gǎh ho dwăn'noh diis: ah'soh, gǎh, de yō-
 dō'ăn jo oh ne ye i'wa gwa'ih sos? Swat'gat hòh', o nǎh',
 naeh, e swa'ok he non'dwǎ na'et gǎnt ha yah'da deh Na'-
 wēn ni'yōh.

66 A' ni swah'ni go'oh dǎǎ? Det ho'dis nyĭēh'oh, ho-
 nǎ', Neh', waeh, he no o'yǎh hihk, gǎ'e yaht o di'wa deh.

67 O nǎh' ho wăn'nis gyon'dyos oh na'goh'sah gēh, ho-
 wa'go ek hōh, kuh; o yah'shoh oh', kuh, ho wăn'nis oh'-
 da gwǎh'dǎ nih ho wa'go ees;

68 Hǎ nan dōh', Da gwa'do gās'dǎh, iis, ne Christ,
 soo ne huh', wa ya'go eek?

69 Neh ne Peter as de'gwa noh gah'sǎ dih nĭt hǎh'-
 dyoh no gyēh. O nǎh' neh huh' ho wa'yah do'wǎh oh
 ne yēk sah'da seeh ah', ga wă', Iis, ǎǎh, gyech', sneh'-
 sgwah' ne Je sus, ne Gal ilee tho ya'gǎh oh.

70 Ho dōh'hi yrs'oh, dih, he'a di gat' ga gwe'goh, ha-
 wă', Tǎh'āh deh gi'wa yăn de'ih ne' nah ot' sa dōh'.

71 Neh no nǎh' hes ho'ya gǎh'oh. as'gwa gooh' hes ha'-
 da dyiēhs, o yah', kuh, ne ye'oh sho wa'gās oh, neh
 no'wăn nǎ'seeh, ne' neh huh', ha dih'si ă dyiēhs, Neh,
 nǎ gǎ' ho'gweh, hae'h'gwah de ya'di'a'dyiēhs gwah ne
 Je sus tho ya'gǎh oh ne Nazareth.

72 O naeh' sho dōh'hi yǎh, a gwrs' neh noh'has'deh'
 o wăn'na et gǎh ho ye'āh dah'goh, Tǎh'āh niĭh deh os'-
 thooh de'e yăn de'ih no'gwēh.

73 Neh ne deh ja' o nīs' heh oh o naeh' sho' wa' yāh do' wāh oh ne dōs gā' oh ni a' di' h si' aah, ho wā' ah seeh ne Pe ter, Do gās' iis gyech chyah' dāt he' ni ă' non dii, neh, sāl' āh, ne sa yah' do dah' sōs he' nih swān' noh dāāh.

74 O nāh' hoh saah' no' dwā nā' et gāh da' noh, wa oh' sā- nā' et gāh' da nooh', kuh, Na' wēn ni yōh: ha wā', Tāh' āh niīh deh òs' thooh dee' yān de' ih no' o gweh, Neh' ne' wah o' gon da dyiēh' da gvs' nyiēht ne da gāāh' āāh.

75 O nāh' shos shāāh' oh ne Pe ter, he' ni o' wān noh' dāh heh' oh ne Je sus, ha wā' ah seeh, Neh nah' sōh ā- gā' ak deh dyos' nyiēh oh ne da gāāh' āāh, sāl' nāh sa' dōh hiih he' gyah' da deh'; o nāh' he o' ya gāh' oh; neh' ne we suh' de o' gah sā' nīs hāh' syoh.

OI'WAH XXVII.

NEH no nāh' wah' o hāht', ga gwe' gōh' na di' sān no- wa nās ha di' yah dont hwts', kuh no di' gāh jih' dah- sho' ne gān dyōh' gwah gēh, ho di' a shān' dūs oh, he nā'- an di yeeh a' o wā nyōh' ne Je sus.

2 Neh' huh, di' h, no nāh' wa o' was hā' on dāh, o' yah jih- he o' wān nos' gwā aah, he o' want gah' wāh neh huh', het'- hāh' dyōh ne Pon ti us Pi late, thān noh' do oh.

3 O nāh' ne Ju das no' yah' dat gah' wāh, no nāh' waat'- gat hòh, o' nāh, gwah', wā' o wāi' wīs aah ā' o wā nyōh, des hōh' ni go' ān de nyōo, neh huh' hes ho' aah ne sāl' ni wts' hā ni yō' wīs da ge het' ha di' yah da deh' na di' sān- no wa nās ha di' yah dont hwts, kuh na di' gāh jih' sho' oh,

4 Ha wā', Neh noh gi' wa neh aak, he' nāh gyech, a gat'- gah wāh' ne deh thāh' gwīs dāh' deh o' i wa eh' not gwāh'- sah. Neh ne' o nā', A' nāh ot', di' h, nach', ne' neh niīh o gwa' di wa deeh'? Iis, wach, naeh, ne' neh gai' wa- yān' dah gōh sa di' wa deh.

5 O nāh' eh dah' gēh ho dyōoh' no' wīs' dah, o gyēh' no noh' sa do' gāh di' h' gēh; o' yah jih' hes ha' we nooh, wa- a' da dyah' tha āh.

6 O nāh' na di' sā no wa' nās ha di' yah dont hwts' des-

ho'dih'gwăh no'wis'dah; ho nă', Tăh'ăh deh ga'ya nes'-hăh gēh ne' neh huh' hae'dwah sânt he'wus de'is dōh no'wis'dah; neh gai'ō nih he' neh huh' ni yò'i wah'heh'-oh not gwăh'sah hoh dwech'.

7 Ho di'as hăn'dus oh o năh', neh ho di'eh daa'ni nōh'-dōh he'ō weh hot'ăă yăh na gahs'dă o nis', neh huh' ă-sha'go dih'sa dōh'gwaak no'yah jih thă'neet tha'h'.

8 Neh huh, dih', ni dya'weh dah'goh ne'wah ga ya'soh he ga'eh da deh' nă gă' he ya'wă nis'hă eh, Neh' ga'eh da-deh'goh not gwăh'sah.

9 O năh' oh gai'wa ye'ih he ni ya'wăh oh hos nyiēh'oh ne Je re my ho do'găs da'ni ak, Neh ne de o'dih gwăh' neh săh' ni wus'hă ni yò'wis da gee' no wis'da no'oh, neh huh' ni'o yah da no oh'heh oh' he ga gă do'găs dōh', ho nō hōh' na'a wa ji yăh' ne Is ra el, neh huh' ni o di-no'oh gōh.

10 Neh ho nōn'da wis'dah gōh' ho'eh'da deh', na gahs'-dă o nis, neh huh' ni a'gi wis'ah seeh' Na yah'da gwēn ni'yōh.

11 Neh ne Je sus o năh' neh huh' i aat he'a gat ne thăn nōh'dō'oh' ho on'dos oh, ha wă', Iis, găh', ne Go'-wăh go waa' ho nō wăh' ne Jews? Det hos'nyiēh'oh' ne Je sus, ha wă'ah seeh, Neh', wach, sa'dōh.

12 Neh huh' no năh' wa'ō wăn dwăn'nōh dih' na dih'-săn no wa năs ha di'yah dōn twrs, kuh na di'găh jis'hōh'-oh', tăh'ăh deh tha'h'gwis dăh' dah des'ho wăn'nōh să-gwăăh.

13 O năh' thos nyiēh'oh ne Pi late ha wă'ah see, Tăh'-ăh, găh, deh sat'hon deh', he'ni we sōh' ni yò'i wa gee, ha di'wa gwa'ih sos de yò do găh'dōh heh'syah da deh'?

14 Tăh'ăh, dih, deh'jo'wă nant ah' dah des'ho wăn'nōh-să gwăăh; neh huh' hoh gaak daht' naah'de yò dōhk' wa o'i wa nă'ă gōh, ne thăn nōh'dō'oh'.

15 O năh', no năh' shah ga'eeh he ni ă'nōn dek'hwe'o-ees, neh huh' nōn da'o i oh dă'on dyiēh', ne thăn nōh'dō'-oh wa'a go yat'gah wăh', găs', ne găn dyòh'gwah gēh', sha yah'daat na nōs'gwah, ga nyòòh, sho, nă ă nih, neeh'.

16 Neh', dih, nò di yăn duk' ne' neh ho' o weh no' oh-săn' nò o gaht' ne wa' et găh gēh' na nòs' gwah, Ba rab-bas ho wa' yaas'.

17 Neh' huh, dih', no năh' shá o di yah' da ye' ih ha go-yă ah seeh, né Pi late, Ga ă ni gaah' de swa' dō ăn jo niuh' ă gwat' gah wăăh', Ba rab bas, o gii', Je sus ne Christ ho wa' yaas'?

18 Neh' săh' ăh no nòh' dōh, neh', sho, gai' o nih ne gah nos' hah ooh', heh ho wa' yah dat' gah wăh'.

19 Neh' huh', dih', no năh' neh huh' da' a dyăăh' he det tha' yah do' weh dah' gwah, go di' wa nyeh' dō on dyiēh' ne' yòòh', ga wăăh', Să nòh' hah gwis' dăh năh syeeh' ha yah' da deh' ho i găă' tgai' wa ye' ih ho' gwēh; neh, săh' ăh, ne we sòh' o i wa gee oh gyō' ya găh nă gă' wă-nis' hă deh', o ga' dya nòhk', neh gái o nih' ha yah' da-deh.

20 Neh', dih, na dih' săn no wa năs' ha di yah' dont hwus', kuh na di' găh jis' hōh oh', oh sha' go dih' ni go' da gōh ne găn dyòh' go wa năs', ne tga gont', neh ă' o wān dō' e syok ne Ba rab bas, ă o wa' i wah dōht', naeh, ne' Je sus.

21 De cha go wăn' nòh să gwăh ne thăn nòh' dō oh', ha go yă ah seeh, ga ă ni gaah' ne de i' yus heeh, di swah ni-go' i yòò' ă gwat' gah wăăh'? Ho năăh', neh' ne Ba rab-bas.

22 Ha go' yă ah' see, ne Pi late, A, dih, naeh', sho', nă gyeeh' ha yah' da deh ne Je sus ne Christ ho wa-yaas'? Neh' ne ga gwe' gōh' ho wă' ah seeh, De o wa' yah'-son dăh', naeh.

23 O năh' neh thă nòh' dō oh' wă ăh, A nah ot', dih', ni o' dye ăh' ne wa et găh'? Neh, dih', nòh' ga gă-is', sho, des ho' nòh sânt' hwah oh', ho năăh', De o wa-yah' son dăh', naeh.

24 Neh' huh, dih, no năh' wa a' gah ă yōoh' ne' Pi late, heh tăh' ăh dah' a' wa des, neh', sho, săh' gwah ne da'-o nòh dihs' do wa' năh dō' on dyiēh o năh' de' oh gwăh no'-ne ga nòs, hoh' jo aes' oh he' a di gaht' ne găn dyòh' go wa-năh; ha wăăh, neh niuh nă gă' ak deh o' i wa eh' he'-

gyah da deh nă o'want gwăh'saih' nă gă tgai'wa ye ih ho'gweh'; iis, naeh, gai'wa yăn'dah goh swat ga'ă oh.

25 O năh' des ho'di wă'năh să gwăh ne găn dyòh'gwa-gwe'goh', ho năăh', Neh náat gwăh'sah iih ă gai'wa yăn-dah'go ok; kuh ha di'yah da deh nō gwak'sah dah!

26 O năh' neh ha go'yah dat'ga wiih ne Ba rab bas; neh', kuh, no năh' shah ga'at neh' săh ni yò'joh dyoont ho ye'ăh'dah goh hoh soh'gwa wes'hos oh ne Je sus, o năh' ho yah'dat gah'wăh neh neh dă o'wă yah'son dăh o năh'.

27 O năh' no dis'geh ă'geh dah no'dyòh'gwah ne thă-noh'do oh neh huh' he o'wă ah' ne Je sus heh tho noh'-sôt ne' thă noh'do oh; neh huh' o năh wa'o wan dyah'-de'o e găh ne găn dyòh'gwa gwe'goh' ne sgăn dyòh'-gwaat, no dis'geh ă'geh dah.

28 O năh ho wan'dyah da'wih sooh, neh' ho wan'dyah-da'wih doh' ne gwăh dăăh'ăăh ni wa'dyah da'wih syòh'-dăăh.

29 Neh kuh, no năh' waa'dih hi gwais'aah' na we'o-ek' nah oh'dăh ăh, tho di'eeh' no'noh ăăh'gêh; neh, kuh, ne da o'wan dah'dis yoh na yăn'neh go'gwa; o năh' de o'non dos'ho dos'oh he'a gaht, neh nō wan'dăn do-nyah doh; ho năăh', sgă noh' săn noh'do nyo'ok ne Go'-wăh go waah ho nă wăh ne Jews.

30 O năh' wa'o wă nis'gyon dih'; sho wah'gwăh, kuh, na dah'dis hăh; ho'noh ăăh'gêh, kuh, tho di'yăh doh.

31 Neh no năh' shah ga'at ne' wa'o wan dăn do nyaht', sho wan'dyah da'wih sooh ne gwăh'dăăh ăăh ni wa'dyah-da'wih syòh'dă, neh na'o hwah ho wăh sho wan'dyah da'-wih doh; o năh' o'yah jih he o'wă ah, de o'wă yah'son-dah'nooh.

32 Neh no năh' wa a'di ya găht', ho'wă'yah dws'hă-nyooh no'gweh, Cy re ni an nō'yah doh'dăh, Si mon ha-ya'soh'; neh da'o wăn noh'do os' hot hă's'oh no'o wăh ne de ga'yah sont.

33 Neh no năh' neh huh' wa'di yoh' he'o weh' Gol-go tha ga'ya soh', (neh găn doh', he'o weh ga'na geh' no noh ăăh' ok dah'), neh neh tho'wă wii' ne de yò'ne-

ga'yòh jis' nă a'ne ge āh, neh de ga'yes dōh' nos hah'-dah.

34 Neh, dih, no năh' wa'ak dōoh, tăh'ăh de o'ga yăh'-ooh na'a ne'ge āh.

35 O năh' de o'wa yah'son dvs'oh; de o'dik hah'sooh no syò'nyvs hăh; de o'nont gă'nyos oh de o'dih wvs'dyah-goh, [oh gai'wa ye'ih, dih, he ni o ye'ăh hos nyiēh'oh no'do'găs da'ni ak, Neh neh de o'dik hah'sooh na gvs'yò-nyvs'hăh, da' o năh' neh heh tgăh' tkhăh'gwa'h', neh', naeh, ne de o'nont gă'nyos oh, de o'dih wvs'dyah goh son-dih gwa'nah ot' ă ye'o gòh.]

36 O năh' ho non'dyăn dvs'oh, ho want'ga'ă os oh ne' neh huh'.

37 Neh no di'ăh năn'dak dōh ni o'nōh ă'gă'yaat neh' nah ot' wa o'dēs dōos duk', ga'ya dōh', NEH NE GĂH' NĂ GĂ NE JESUS, NE GO'WĂH GO WAAH, HO-NO'WĂH NE JEWS NO'NO ĂN'JOH DĂH.

38 Da neh ne dei'ys heeh ne sha go'nōh set'ha'h shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha yăn'neh-go'gwa, sha yah'daat', kuh, shat'gwa di'gwa.

39 Da neh' ne' neh huh' ha di'ăh da'nōh, ho wa''nōh-gon'do nyoh', ho non'dwă na'et găh'da nōh ha yah'da deh; neh, kuh, neh de ă'nōh nōh'o ăn dōos'; hă năn'dōh', kuh,

40 Iis neh si wah'dōht hah no nōh'sa do'găh dih, neh, kuh, neh săh' ni wă'nis hă ge o'sa sa dyă'nohk'dăh, sa-da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gănt; neh', gi'h-shăh', neh iis Ya'a wak Na'wën ni'yòh', da sa'dyah dănt he' de ga'yah sont.

41 Haeh gwah', kuh, na dih'să no wa năs' ha di'yah-dont hwrs ho wa'nōh gă nīs'oh, he'a di yah'daah na di'ya-do'oh, kuh na di'găh jih'shoh oh, hă năn'doh,

42 Neh, naeh, neh cha go'yah da gwvs' no yah'shoh; neh na'o hwah, tăh ăh, naeh, de'o gwe nyooh' o'sa a da-dyah'da guh. Neh, gi'h shăh, ne do găs' neeh' Go'wăh-go waah' ne Is ra el no'no ăn'joh dăh, o năh' he' de ga'yah sont' det ha'dyah dănt; o'năh ne' neh ăs'ha gwai'-wa gwën ni'yòs'.

43 Neh, naeh, ho yah'dăăh'sgwah Na'wën ni'yòh': o-năh, dih, ho yah'da ge hah, nănt hoh'ni go'i yò'aak, gih-shăh', ha yah'da deh. Neh, săh'ăh, ne' a wăăh', lih' ne găh Hak'ha wak', Na'wën ni yòh.

44 Haeh gwah', kuh, neh sha go'noh set'hañ neh shañ gaat' de'o wan di'yah sont, shañ'o'i waat ho di yă'ăh-dah gòh ho wan'dwă noh'di òh.

45 Neh'huh, dih, năh wah'sa wăh ne ye'iñ chi yò'is-da eh òh dwa'dah son daik, ti'ga gwe gòh he'yo ăn'ja deh, neh huh' ni yo'o weh' hoh ga'ak daht, no năh' dyuh dooh' chi jò'is da eeh.

46 Neh'huh, dih, noo, no năh' dyuh dooh' ni jò'is da-eeh, o năh' tho deh'has dos'òh de oh'sănt hwañ'òh ne Je sus; ha wă, E li', E li', la ma' sa bak tha'ni? neh' găn doh, neh Sgwën ni'yòh, Sgwën ni'yòh, a', naeh', heh gwah' ti sgat'gah wăăh'?

47 Neh, dih, neh de'ă non dyes'doh ne' neh huh' ha-dih'si aah, no năh' wa ă'na òk, wa'ă nih, Neh neh, he-o'noos ne' E li as.

48 Neh' ne wah'o'gon da dyiëh de o'ăh da'dos òh sha-yah'daat' he'ni ăn'nan di, de oh'gwăh ne de ga'ne gah'gwah, neh' ho noh'heh doh ne de yò'ne ga'yòh jis, oh-ă'na gă'yaat ha'o'aah, neh wa o'ne ga nont.

49 Neh, dih, naeh, no yah'shoh wa'ă nih', să noh', sho: neh' ne dwat gaat'huh a'dih gwah ănt heh' ne' E li as, ănt ho'yah da'geh ha'neh.

50 O naeh' no năh' des hoh'sănt hwañ'òh ne Je sus, tho deh'has dos'òh, neh huh' ni yo'o weh' o năh' ha we'e-yos'òh.

51 Da neh ne jat ga'ă òh, neh ne yò'sa ni'yont' oh-seh'dah gòh he'o weh gwus dyò nok'da do'găh dih de yu-do wăs'òh, heh tgăh' dyuh sa'wah gòh, a ok'dah gòh heh de yuh'dyon dah'doh; neh', kuh, neh wah a'ăñ jon daat oh dwa'do wăs'yooh' kuh, he gas dăăn'de nyoh.

52 Neh, kuh, noh wa'deh ho'do gwa'òh he'yeh sa'do-nyoh, neh no yah'da we sòh' neh tho di'wa ye'is doh no-ni'dah hok det ho'nont gă'òh,

53 Tho di'ya gǎh'oh ha dih'sa do'nyok, no nǎh' shah-don'da at gǎh; neh huh' he o'di yos'oh he'ga non'da yǎh neh o non'da do'gǎh dih, neh huh' he sha'go non'dyah-do'dah sah'seeh gòt gah'deh [no gweh.]

54 Da neh' no nǎh' no'wa go wa'nǎh no'dis'geh ǎ'geh-dah ne skat de wǎh'nyah eeh ni ǎ'nān dii, neh, kuh' neh, shah'gaat de ǎ'nān dii ho want'ga oh ne Je sus, wa ǎ'nont gaat huh' wah a'ǎn jon daat, kuh he'nah a'wǎh-syoooh no yah o i'we nooh shoh, wa o'noh dyok hoh dwa-dok dǎh; ho nǎǎh, Gai'wa gwēn ni'yoh' do gās' nǎ gǎ neh Ho a'wah gǎ'aa Na'wēn ni'yoh'.

55 Da neh no nont'gah deh ne wǎ ni'oh shoh'oh neh-huh' he wǎ'nehs gwah, we ǎh' de dwa'di ga'neeh, ho wa-non dǎ dyiēh' ne Je sus he ni yo'o weh' ne Galilee da ǎ'noh dǎn dih, de o'was nye'dyiēh', kuh.

56 Neh he'ni yo' ne wa di'yah'dǎ dyiēh, neh gyeeh ne Mary Magdalene; neh, kuh, ne Mary no'wan di noh'ǎh ne James, Jo ses, kuh; neh, kuh, no'wan di noh'ǎh ne Ze be dee hok sah'dah shoh.

57 Neh' kuh, no nǎh' oh gǎ'ās ah oh wa'doh', neh-huh' ho yos'oh no'ot ga'no nii no'ogweh, Ari ma the a da ect', Jo seph ha ya'soh; neh, haeh'gwah, na'ohwah neh ho i'onyani'ak ne Je sus.

58 Neh huh' he a'we nooh' het'hǎh dyoh' ne Pilate, ho do'e syoh'gwani na yah'dah ne Je sus, Onǎh' ne Pilate, ho i'wih sah'oh nǎ dwat'gah wǎ'ak.

59 Neh ne Jo seph, no nǎh' don da'ah sǎnt na yah'dah, neh na gwvs' ga ni gǎ'o shi yò ho wa'da seeh.

60 Onǎh' neh huh' he'o yas hǎh he'oweh neh' ha'ohwah' ho da'des ah'seeh non da'deh sa'doh gwah; ha'ohwah', kuh, ho ya'do nyvs'oh ne gas dǎ'goo; tho hsgwǎ-gah ha'de nyah'doh he' gah ho'ga ǎnt, ne gahs gwǎ'ās-dǎǎh, hon da'deh sa'doh gwah; o nǎh' o'yah jih he sha-we nooh.

61 Da neh ne' neh huh' ik'nehs neh ne Mary Magdalene, neh, kuh, ne je yah'daat ne Mary; deknih'dyoh, hek'ni gat' heh on da'deh sa'doh gwah.

62 Neh no năh' wah'o hăht', neh wă nîs'hă deh jo'-
non'dă dyeh' neh chi ă'non des'yo nya'nôh, neh na dih'-
să no wa năs ha di'yah dont hwus, kuh ne Pharisees,
ho di'yah'da ye'ih ôh neh huh', he ăh'dyôh ne Pilate;

63 Ho năăh, Syah'da gwên ni'yôh', Neh nō gwus'hăăhs
na'a wă nă gă naah ni'gôh hoh'thah, nah soh' chi'ô heh,
Neh no năh' ă ga'at ne săh ni wă'nîs hă ge, o năh'
dănt'gaat găh'.

64 Neh, dih, ne ji wîs'ah o do'găh ôôh nă'ya wăh' ă-
want'ga'ă ôk hōn da'deh sa'dôh gwah' he'ni yo'o weh' hă-
ga'eeh neh săh' dwă nîs'hă deh; dyă gwa'shō, na go'i-
ô nya nih neh huh' ă an'di yôh' ne so'eh, ă o'wa yah'da-
nos'gôh; da o năh' ă sha'go nă'as nō gwêh', O năh'
det hôt'gă ôh he'ô weh' ni a'we e'yo nōh. Da neh ne
năh'găăh nă yô'yăh hihk ă'ga gă'is he'nă ya wăh, naeh
he'ni ya'wăh ôh ne dyô dye'ăh dōh.

65 Neh na go'yă ăh'seēh ne Pilate, Swa yăh', waeh,
naeh, nă'nont ga'ă ôh; swah'dăn dih, swa ni yăăt', kuh,
he'nă swa gwe'nîh'.

66 O năh' ho nōh'dăn dyos'ôh', o do'găh ôôh he'ni o'di-
ye'ăh ha'ah sa dōh, ho di so wah'da năn'dak dōh', kuh,
ne gah sgwăăh'gêh; neh, kuh, no non'dăh hăh'ôh ne
wa'ă nont ga'ă ôh.

O I'WAH XXVIII.

NEH no năh' wa dă'nîs yôhk'thah na wăn da do'găh-
dōh', he'ni yô o weh' no năh' da'ya wăn do da-
dyiēh' ne dyô dye'ăh dōh wă nîs'hă deh' he'nôh de wa'dă-
da'eh, o di'yos ôh' ne Mary Mag de lene, kuh ne je-
yah'daat ne Mary, gyat gat'hwah seh' haah'sa dōh.

2 Neh, dih, neh', nă' nōh a'wăh, wah a'ă jōn daaht'
ne neh huh'; neh, săh'ăh, no'ô yah ge'ô nōh' Na yah'da-
gwên ni yôh', tho dyah'dăh dōh' ne gă'ô yah gêh'; thoh'-
sgwă'ôh nōôh he gah ho'ga ănt, neh huh', kuh, daa'dyăăh'
gah sgwăăh'gêh.

3 Neh des gya'dye ăh' he ni a'gôh soh'dăă nōh dwă'nîh-

hòh', i gǎǎ; neh', kuh, no syò'nyah dòh neh huh' ni-ga gǎ'ánt, he'ni ga gǎ'ánt' no'ni yah'.

4 Neh he no'wrs ha'nihk, wa o di yah'don daah't', sho', no'nont'ga a oh', neh huh', sho, na o di yah'da wǎh ne ga we'e yooh' no'gweh.

5 O nǎh' thos nyiēh'oh nǎ o yah ge'o noh', ha go'yǎ ah'-seeh ne dek ni'oh, Sǎ noh' ǎs nyah'dyohk; A gǎ'noh-doh', naeh, he neh' she ji'yah dih'saas ne' Je sus, ne de o wa yah'son drk.

6 Tǎh ǎh neh'huh, naeh', neh huh' de ǎh'dyoh nēk-huh; neh sǎh'ǎh, naeh', neh o nǎh' det hòt'gǎ oh, o'i-wa ye'ih oh he'ni a'wǎh. Gas nih', jat gat hòh' ha yvs'-hǎn drk Na yah'da gwēn ni yòh.

7 Neh', dih, ne de jih'sǎ i'yǎh jah'dǎn dih', e chi'o wih na go'i o nya nih, heh o nǎh' det hòt'gǎ oh he'a we'e yo'-noh; jat ga'ǎ oh, dih, neh ǎ'o ǎ deh' hǎ swa yoh' ne' Gal i lee; neh huh', naeh, o nǎh' ǎ che'swa gǎh; da o-nǎh', naeh, oh gi'o wih.

8 Neh noh dyo'dih sǎ i'yǎh oh gyat'hǎ daat' haah'sa-dok o noh'dyoh o'on dyiēh; we sòh', kuh, o non'doh-ho'on dyiēh, neh, kuh, neh, oh tgyǎ'ǎh'daat ne gon da-dyeh' a'o di do gǎs' na go'i o nya nih.

9 Neh he'noh weeh o noh'dǎn dyo'on dyiēh wa o wa di'-o nya'neh na go'i o nya nih, nǎ' noh a'wǎh', oh thǎ'non-dǎht' ne Je sus, ha wǎ, Sgǎ noh' jǎ noh'do nyo'ook. Neh ne dyo noh'dǎn dyos'oh, hah sih'dah gēh' hòh gi'ye-nooh', de o wa no'nyos'oh, kuh.

10 O nǎh ha go'yǎ ah'seeh ne Je sus, Sǎ noh ǎn jah'-dyohk seek; jah'dǎn dih', he yech'hi o wih' ne de ya'gwa-dǎ'non deeh, neh huh' hǎ'ǎ neeh' ne Gal i lee, neh huh', naeh, o nǎh' ǎ'o ge gǎh.

11 Neh no nǎh' o noh'dǎn dyo'on dyiēh, nǎ' noh a'-wǎh, neh'huh, gyeeh, wa a'di yoh' he ga'non da yǎh' no'nont'ga a ok, neh neh, wa'o wan di'o wih na dih'sǎ no-wa nǎs' ha di'yah dont hwrs', o i'wa gwe goh' he'nǎh a'-wǎh syooh.

12 Neh he'nǎh weeh' ho di'yah da ye'ih oh, kuh na-

di'găh jih'shoh oh, do'o non dah'ni go'ih saak hoh', ho di'ăh heh'doh', kuh, neh no'i'o wa năs no'wis'dah ho'wăn-na wiih' no dis'geh ă'geh dah.

13 Ho nă', Neh' nă swih' neh huh' ho di'yos oh na-go'i o nya nih neh' so'eh: neh ne wa'o wa yah'da nos'-goh he'nah weeh o gwăn'dah hoh.

14 Neh, dih, giş shăh', no'i wa'ok neh' thă noh'do-oh', neh, naeh, nă sha'gwah ni'go ă yăn dah'dăh; tăh'ăh naeh, niis tah'gwis dăh ta e'swa yah'da wăh'.

15 O năh', naeh, ho di'ye nos'oh no wis'dah; neh huh', kuh, na'an di yeeh he'ni o'wan di'ni go'o niih; da neh' nă gă he'ni o'di wă'noh dăh'heh oh, ne wah' nă gă wă nis'-deh' ho di'wa na geh' ne Jews.

16 O năh' neh' sga't' sga'eh ni ă'nan di no'wan di'o-nya nih neh huh' he o'ne nooh ne Galilee, he o'di yos'-oh ho'non'da deh' he'o weh he a'go yo'wan da niih ne Je sus.

17 Neh no năh' wa'o wa găh', ho non'dyah dye'năh-doh he'a gaht, de o wa ăh'să o'nyos oh'; neh' gwa', gyeeh noh'tho di'ni go'ă geh heht'.

18 O năh' ne Je sus neh huh' ho yos'oh, ha gos'nyieh-seeh, ha wăăh', Gah has'des hă gwe goh' ne gă'o yah-gêh, kuh ne yo ăn'jah gêh, Iih ho ga'wiih.

19 Neh, dih, neh jah'dăh dih', ă yech'hih ni'go ă yăh-dah'da ni'a dyieh naah'de ya ga'ăn ja ge, neeh' ă swa ye'ăh dah'go'on dyieh ne bap tism ă yech'hi ye'ăh dah'gwa-ni'a dyieh', no'oh să nah No'oh nih, kuh No'a wak, kuh, No twais'hă do găh'dih;

20 Neh ă yeh'chi'o nyăh ă o'nont ga'ă ook hah'de yo-i'wa ge he'ni yooh' oh gwai'wis'rs: da neh dih', naeh, niih ne' dyot gont' ne wă nis'hă de nyoh dă dwa'di a'-dyieh seek', he'ni yo'o weh' hă wan'dohk dăh' he'yo ăn-ja deh. Do găs' neh huh' nă'ya wăh.

NO I'WI YUS'DOS HĀH NE CHA GA'O HE DUS

He'ni o ye'āh ho'ya dōh

NE MARK.

O I'WAH I.

SHON DA'WAH SA WĀH' no i'wa do'gāh dih'shāh ne-
Je sus Christ Ho'a wak' Na'wēn ni'yōh';

2 He'ni ga ye'āh' ga'ya dōh' ha di'yah da deh' ho di'do-
gās'da ni'ak, Sat ga thōh, hwa e'yah da nyeet' hee se'gōh-
sa gat', nă os'yō nya'nooh hăă sat'ha iih' no'ă dōo'gwa
hee'se gat.

3 Neh na'wă noh' nō gwēh, dooh'săn twă'on dyiēh he'o-
wēh deh'e'nā ge nyōh' ha dō'neh, Swa syō'nya nōo he'-
nănt hat'ha iih' Na yah'da gwēn ni'yōh', swa do'gāh da'-
nōo he ni'a'ah dah'gwa noh'.

4 Do gās' ne John, neh' ne bap tism wa ye'āh duk
he'o weh' deh'e'nā ge nyōh'; neh, kuh, ho i'wa no'da-
dyiēhs' ne bap tism ne de yāh'ni go'ă de'nyah thah, neh
ne wak ah' o'sa ga'is ne gai'wa neh'ak shāh.

5 O năh' neh huh' he o wa yah'do wăh'oh, he o'no'ăn-
ja gwe gōh' ne Ju de a; kuh, ne Je ru sa lem; ga gwe-
gōh' neh, ha go ye āh'dah gwa niih' ne bap tism, he'gāh-
han deh' ne Jor dan, deh sho'nōn dōh'hi yăāh' no di wa'-
neh ak'shāh shōh.

6 Da neh' ho syō'nyah dō'noh ne John, ne ga'nyah'-
sgwaat o āh'dăāh; gah syōh'sah, kuh', gah heh'sah, de-
ot'wah hăh; neh', kuh, i'aas' no gwă'yōh dah, oh nōh'-
gont, kuh, o ā'năh;

7 Ho'dăn thă'ni a dyiēhs, kuh; ha dōh, Neh, ne' da-
eh' sha yah'daat hah has'des yō wa năh', ne nōh'găāh;
neh ne de a'noh sōn'dah gwah' nooh'dah'gwah', tăh'āh
thah'de ga ye ih' he ni gyah'da no oh' ne daa'gvs hah'geet,
aak''kyōh dăh.

8 Iih', naeh, do gās' oh gwa ye āh'dah gwāh' ne baptism, o'ne ga nos' oh gye'āh duk; neh gwa', naeh, ā she'-swa ye'āh dah'gwāh ne baptism, o twai'shā do gāh'dih ā a'ye'āh duk.

9 Neh', dih, no nāh' neh huh' shah a'wāh', neh dwā-nis'ha de nyok, neh huh' da'ah dān dih ne Je sus, het'-ga non da yāh' neh Nazareth, dyo'ān ja deh' ne Galilee; o nāh' ne John, neh wa o ye'āh dah'gwāh ne baptism, het'gāh han deh' ne Jordan.

10 Neh' ne wah o'gon da dyiēh' no nāh' det ho'da wā'-ān dōh, ho'ne gōh', ho gās'oh de dyo'nih ho'on dyooh' ne gā'o'yah gēh', dyo dah'sāh dōh', kuh, No twai'-shāh, neh huh' ni yōh'dā on dyiēh' he ni ga'ye hah ne jāāh'go waah gvs'he nāh' ne da wa'dah sānt; neh huh' o dā'dvs oh ha yah'da deh.

11 Da neh ne dyo ya'gāh oh no wā nāh' ne gā'o'yah-gēh; wa dōh', Iis' ne gāh' go no'oh'gwah Go'a wak', neh huh' tga ye ih' ak ni'go i yōò heh' syah'da deh'.

12 O nāh' wah o'gon da dyiēh' Not wai'shāh neh huh' wa'o do nyaht', he'o weh' deh dye'na ge nyōh'.

13 Neh huh' he āh'dyoh he'o weh' deh dye'na ge nyōh', ha dān'noh ge'āt hāh, Na nis'he o noh', na'oh ni'go da gōh', ge ih' ni wā'nīs hās'hāā, nāh o'nis heht; de'ā non di'noh, kuh, ne ga nyōh'shoh oh; da neh ne de'o was nyes'oh na di o yah'ge o noh'.

14 O nāh', shah ga'at ne'neh, sha o wa yah'dat gah' ne John, Galilee ni tha we noh' ne Je sus; neh hot-hāāh'goon''dyiēh' ne gai'wi yōs'dos hāh' ne dwān noh'do-oh'shā gwēn ni yōh' Na'wēn ni'yōh gēh dya weh'dah-goh.

15 Ha do'neh, o nāh' he'ni yō weh' he ga'wihs, oh gai'-wa ye ih'; oh ga yoh' o nāh', ne dwān noh'do oh'shā gwēn ni yōh' Na'wēn ni'yōh gēh' dya weh'dah gōh; do-sa'swāh ni'go ān de nih, dih; swa i'wa gwēn ni yōs', gwah-hōh', ne gai'wi yōs'dos hāh.

16 Da neh he noh weeh' ga nyō dāāk'da dyiēh' i eh' ne Galilee, hō gās'oh ne Simon, Andrew kuh, ne de-

ya'dă non deeh', hya dah'e'o ah ne ga nyò dăăh'gêh;
neh, săh'ăh, ne ni jòh'yaas, na i'yah doh'dăh.

17 Neh na'gò yă ah'seeh ne Je sus, Ga snih', dak hni'-
non dă dyiêh; neh kuh', naeh, âk hnis'yò nih' ne'neh,
a jis'ni jòh'yak seek' nò gweh'.

18 Da neh', ne' wah o'gon da dyiêh' ho nont'gah wăh'
no nòh'ăăh'shòh, ho wa'non dă'dyiês oh.

19 Neh nos tho'oh, sho, tho sa'at gă is, he o weh' hwa'-
we nò'on dyiêh, neh ne'wah wa o găh' ne James, Ze be-
dee ho'a wak'; neh kuh, ne de ya'dă non deeh' John,
ga'o wa gòo' ha dih'nont shăn no'o nyoh no nòh'ăăh'shòh.

20 Neh ne' wah o'gon da dyiêh' he a'gò nò gòh'; da
neh ne' ga'o wa gò' da'o want gah' nò wah'ni, neh
shah det'hă non diih' na dih'hah shăh; o năh', naeh, wa'-
o wa non dăh'.

21 Neh huh' he'o ne nooh ne Ca per na um: da neh
ne wah o'gon da dyiêh na wă'nis hă do găh'dih gêh neh-
huh' he o'yos oh he yon'dă na yăn'dah gwah, ho di'o-
nya'nis oh.

22 A gwus' wa'o di'wa nă'ă gòh he'na yă'ă nooh: neh,
săh'ăh, he'wa'a gò'i o nyăh neh huh' ni yòh'dăăh nooh'-
has'des hă yăh', i gă; tăh'ăh deh neh'huh deh a'wăh ooh
naeh he ni yòh'dăăh ne sha go'di ya do nih.

23 Da neh nò gyeh' hă nont'găn nis'at hah, ha yah'-
daah' nò gweh, naah ni go'et găh ho dyă'niih': neh ne
de oh'sănt hwah'oh,

24 Ha wă', să noh' dă sgwăh'ni gòh hăăh'gwăh: a nah-
ot' o gwa'di wa deeh' he'syah da deeh'; iis, ne Je sus, ne
Nazareth di seh'dah gòh? Neh găh oh syoh'duk nă-
sgwai'wah doht? Go'yăn de ih', naeh; Iis waeh, ne Sa-
yah'da do'găh dih; Ha wên ni'yòh gêh di seh'dah gòh.

25 O năh' ne Je sus ho is'da nii; ha wă', Să noh' âch-
hes'nyiêht: da'ja'găht' ha yah'da deh.

26 Neh no năh' no twai'shă tgi'h' na nis'he o noh we-
sòh wa o yă'ăs' nò gweh, de oh'sănt wah'oh, kuh, tho-
deh'has doh, o năh', tho ya'găh oh ha yah'da deh.

27 Neh' ne we sòh' ho di'wa năă'gwah oh', ne'a di-

gwe g_{oh}'; a gw_{us}' neh huh' hoh gaak daht' noh'th_{an}-
non da'da on do ny_{oo}h'; ho n_ăăh', a noh o'i wa'ses y_{oh}'-
d_ăh' ne g_ăăh'? neh', wach, ne gah has'des h_ăh ha'eh-
gwah ha go ye'ăh dah gwa nih' no nont'wai sh_ă tgih' ha-
di nis he'o noh'sh_{oh}'; da', do g_ăs' ho want'hon daas.

28 Neh ne' wah o'gon da dyi_ěh', thi'ga gwe g_{oh}' hoh-
dwa'di o g_{oh}' he'ni wa do'ăn jak ha'oh ne Galilee, ho-
wah'san na'o g_ăh.

29 Neh no n_ăh' sh_{oh}', kuh, no n_ăh' sha_h don'da di ya-
g_ăht' he'yont g_ăn'nis ah'dah gwah', h_ă neh' ne James,
kuh ne John, neh huh' he'o di y_{os}'oh ho di'noh s_{oh}t'
ne Simon, kuh ne' Andrew.

30 Neh', dih, ne Simon y_{oh}h o noh'ăh ye y_{us}'h_ăh,
go nook'da nih', goh doh'go _ă'oh; o n_ăh sh_{oh}', kuh, wa'-
o wa o wi_h' he ni y_{oh}d'ăăh, he'ye yah'da deh.

31 O n_ăh' neh huh' ni tha'we no_{oh}', yes oh'dah g_{eh}'
tho ye'nos oh, sha go'yah da'ges gw_ăh; wah o'gon da-
dyeh' ja go'yah dat'gah w_ăh' ne goh doh'go _ă'o noh, des-
ho'wan dis'nyes oh', kuh.

32 Neh, dih, no n_ăh' oh g_ăăs'ah o doh'o on dyi_ěh',
o n_ăh', naeh, chi yo'ăh gw_ăh'oh, neh huh' ga gwe'g_{oh}'
ho wan'di yah'theeh ha'yah'da deh, no di nook'da nih;
neh', kuh, na di'nis he'o noh ho non'dy_ă ni_{ih}'.

33 Da neh ne ga non'da gwe g_{oh}' neh' huh' tho non'-
dyo oh het'gah ho'ga _ănt.

34 Neh no nont'gah deh' sha gon'j_ăh da'noh, nooh-
tgah'hoh d_ăh'sh_{oh} ho di nook'da no'ni ak; ho nont'gah-
deh', kuh' cha'go'yah dit'g_ă oh na di'nis he'o noh; t_ăh'-
ăh deh os'th_{oo}, de a'go nok'do da ni_{ih}' na di'nis he'o noh
na'a dis nyi_ěht', neh gai'o nih' hoow_ă y_ăn de'ih'.

35 Neh no n_ăh' se deh'ji a ne'gwa, ah so_h', naeh, _ă-
yo'nis heht' h_ă y_{oh} h_ăht', o n_ăh' thot g_ă'oh, ho ya'g_ăh oh,
neh huh' he'a we no_{oh}, he'o weh' deh dyo gweh da'na-
geh', neh huh' he'o d_ăn na'y_ăn d_{us}'oh.

36 Da neh ne Simon, kuh he'ni _ăn non diih' de'ă-
non di'noh, neh huh' he'o ne no_{oh}' he'o weh' he'a we-
no_{oh}.

37 Neh no năh' he o'wa găs'oh, ho wă'ah seeh, Ga-gwe goh' no gweh' ho sa'yah dih'saas.

38 Nêh na go'yă ah'seeh, Dwah'dăn dih', neh huh' he-dwa yoh' no yah' det ga'nôn da'yăn dōh'; neh naak he-i'ô nyăh' haeh'gwah, ne'' neh huh'; neh', săh'ăh, a ga-di wa deh', heh neh huh' a gyôoh'.

39 Da neh na go'i o nya niih' he'ô weh' ni'ă nont găn'-nis ah'da nôh', thi yo'ă ja gwe'goh' ne Galilee; sa'a go-yah'dit găă sooh', kuh, na di'nis he'ô nôh.

40 O năh' neh huh' ni tha we noo' no yah'dat găs ha-yah'da deh; neh' neh de o'dos ho da niih, ho dō'eh syoh'-gwa niih; ha wă'ah seeh, Neh' gi h shăh' no'de sa ga yăh', sa gwe'nyôoh', no'sas gyah'da go'eeh.

41 O năh' ne Je sus, da wa'do nya'nooh, na yah'da go, he'na o dăăh, he o'nis oh'da da dōh' hoh tho'yă o nyôoh', kuh; ha wa'ah seeh, o'ge ga yăh'; neh' neh, sa'sa dōh'.

42 O năh' sho, kuh, no năh' sha'dwăn nohk'dăh, wah'-o gon da dyiêh' wa o'yah da tga h neh ot găs' nôh gah'-hoh dăh; do neh ne sho wa'yah da'go e wăh.

43 Neh no năh' sha'oh ni'go'ô ni h, o năh' shot gah'-wăh:

44 Ha wă'ah seeh', Sat ga'ă oh, să nôh' hah gwis'dăh ă she'yă as so gaah' no'gweh'; neh gwa', sho, ne' sah-dăn dih'; neh huh' hoh sa'da dyah'do dah'sih he'thăh-dyoh', na'yah'don'twrs; neh, kuh, ne' sat gah', nă yo'yăn deh'dah go'ok heh ji sa'dyah da'go e wăh', ne nôh o'-i oh'dăh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ă gai'wa gwa'-ih soh seek', ha di'yah da deh.

45 Neh dih, ne'' sho'ya găh'oh, o năh', sho', kuh, hoh saah' we sôh' de o'di'o'gwah dōh, a gwrs' ho i'o wa-năh dō'on dyiêh, he'na h a'wăh; neh'huh, gwa', hwa'-aak daht', ne tăh'ăh, deh sho'gwe nyos'ôoh ne Je sus ne de yôh'hat hes'gêh ga nôn'da gooh' hoo'sa a yoh'; as-de'gwa, gwa', sho, nôh ga'nôn da'dis hoh' he'ô weh' deh'e'na ge'nyoh', neh huh' ni'ehs; da neh ne' thi ga-gwe goh', da ă'neh da'nooh, heh huh' he o wa yah'do-wăh'oh.

O I'WA H II.

NEH no năh' dōh'gaah' ah' ni wă'nīs hă gee chi jo'dă-nīs yō gōh'dōh, o naeh' hes ho'yos oh' ne Ca per-na'um; neh no di'wa'ō găh nō gweh', heh o gyēh' hăh-dyoh'.

2 Neh no năh' sho', kuh, gōt'gah'deh neh huh' go-yah'da ye'ih oh, neh huh' hoh'gaak daht', ne tăh'ăh deh jo'nok doot nō gyēh', nō'da di yoh'; tăh'ăh, ha'eh-gwah, he'tgah ho'ga ănt dah'de'dyō nōok doot'; o năh' neh, ha gos'nyieh seeh no wă năh.

3 Neh nō wa'yah do'wăh oh, hō wa'wih, sha yah'daat no nōok'da nih, ne deh swăn'ni nōn'dok hah' nah oh'dăh-ăh; ge ih', ni ă'nōn dii nō wa'wih.

4 Neh dih, no năh' tăh'ăh deh jo'gwe nyos'ōoh ne-dōs gă'oh hō sa'ăn nōn this he ni tha'yah'da deh', he ni-găn'dyōh go wa năh', da ă nō weh'să gōh' ne ga nōh'sah-gēh, o do'găh dōh' he'ō weh' ni'aat'; neh no năh' đon-daa di'it, ne' neh huh' da'ă nōh sănt ne ga'nōok dah', neh huh' ha yah'da a dyieh' no nōok'da nih, ne deh swăn'ni nōn'dok hah', nah'ot.

5 Neh no năh' ne Je sus shaat'gat hōh he nit ho'năh-ni go'ăs ah dōh', ha wă'ăh seeh', Go'a wak', de ji'sa di-wah sa gwus' ne sa i'wa neh'ak shăh.

6 Neh, dih, na di'yah da do'gă ne sha go'di ya'do nih, neh huh' hă nih'dyoh, det ha'di yah'do weh'da nōh' no-năn'nyah sa goō,

7 A, naeh', he go'waah', nă gă' hō'gweh' hoh să'na-et'gănt hah' Na'wěn ni'yōh'? So' nah'ot' no yah' go-gwe'nyooh' ne do'sa ye'i wah'să gwus' ne gai'wa neh'ak-shăh, neh', sho, Na'wěn ni'yōh'?

8 Neh, dih, ne wah'ō'gōn da dyieh', no năh' ne Je-sus sha'a gah ă yōoh' not wa is'hă gooh, he det ha'di-yah'do weh'da nōh' na di'yah da gooh', ha go'yă ah'seeh, A, naeh', he go'waah' de di'swa yah'do weh'da nōh' nă-gă' năh' o'i oh'dăh shoh' ne swăn nyah'sa gooh'?

9 Ga'ă dih gwah' ni gaah' deh'ga no'oh', na'yōn da'dă-

as' ne go nòok'da nih, ne deh swăn'ni non'dok hah' nah-ot', Do'se sa di'wah sã gwus ne sai'wa neh'ak shãh; neh, giñ shãh' na'ya gãh', Des daht';] de sêk' ne sa'nòok dah', sah'dãn dih'?

10 Neh gwa', sho, na'e swai'wa yãn deeh', haah has'-des hãät No.wa'wak' no'gweh' nêk'huh yo'ãn'jah gẽh, ne dã cha'go i'wah sã gwus' ne go i'wa nẽh'ak shãh,—hawã'ah seeh no'nòok'da nih ne deh swăn'ni non'dok hah' nah ot,—

11 Neh noh go'yã as, Des daht'; de sêk' ne sa'nòok-dah'; sah'dãn dih; neh huh' hõ sa'seeh', hõ sa'joh' he'-di sa'noh sòt.

12 Wah o'gon da dyiẽh des ho'dah oh; de oh'gwãh ne ga nòok'dah'; hoh dãn'dyos oh', ga gwe'goh' de o'wa ga'-neeh; neh huh' hoh'gaak daht, naah'de yo dohk' wa'o di'-wa nã'ã gòh; de o'wãh'sã o'nyos oh', kuh, Na'wẽn ni'-yòh'; ho nã', Tãh'ãh de'wãn doh' deh dyo'gwat gaat-hwãh' neh huh' no'ya wãh'.

13 O naeh' hoh dãn'dyos oh', ga'nyò dãäk ah' hes-ha'we nooh; da neh ne gãn'dyòh gwa gwe'goh' neh huh' he.o'di yah'da ye'ih oh, ha go'i o nya nĩs'oh', kuh.

14 Neh, dih, no nãh' sha'at, ho gãs'oh ne Le vi, ho'-a wak ne Al phe us; neh huh' ha nyòs'yòt he'tha di'ga-nyak'thah na di'wis de'o es; neh, kuh, na wã'ah seeh, Dak non'dã dyiẽh': o nãh' det ho'dah oh, ho non'dã-dyiẽs'oh.

15 Da neh huh' ni ya'wãh oh, no nãh' ne Je sus shañ-de'o non don doh het'ho noh'sòt, ho nont'gah deh na di'-wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh, haeh'gwah neh huh' hã nih'dyoh, hã'ãh dyoh' ne Je sus, kuh na go'i o nya-ni'ak: neh, sãh'ãh, no'nont'gah deh; hõ wa'non dãã'-dyiẽs'oh', kuh.

16 Da neh no nãh' ne sha go'di ya'do nih, kuh ne Phar i sees sha o wa gãh, neh'gwah de'o non don doh' na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh', hõ'wã nã ah'-seeh na go'i o nya ni'ak, A ni yòh'dãh, he' neh' de'ã-

n_{on} d_{oos}'', neh, kuh, shah gaat' ha di'ne ge haah' na di'-
wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh'?

17 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha a'ok' nă gă, ha-
go'yă ah'seeh, Neh net'ga ye'ih, i gă', hă'no heh', tăh'-
ăh, naeh, dah'de'yò d_oăn jo'oh ha di'yah da deh' na'de-
jăhs; neh gwa', naeh, de'yò d_oăn jo'oh ha di'yah da deh'
no'di n_{ook}'da nih. Tăh'ăh neeh' deh' a'gyoh dah'goh n_o-
sa khe'nok no di'wa ye'is d_{oh}; neh, gwa', neh d_o sa'ă năh'-
ni'go ăn de nih' no di wa'neh a goh.

18 Neh, kuh, na go'i o nya ni'ak ne John, kuh ne
Phar i sees, de'ă n_{on} d_{on} dyet hak', } naeh. Ho di'y_{oo}h
haeh'gwah, h_o wă'ah seeh, A, naeh, he go'waah' na go'-
i o nya nih' ne John, kuh ne Phar i sees de ăn n_{on} d_{on}-
dyet haah'; neh, dih, naeh, niis ne she i' o nya nih,
tăh'ăh', naeh, dah de'ăn n_{on} d_{on} dyet hah'?

19 O năh' ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Ho di'gwe ny_{oo},
găh', no dă'oh sh_{oh}, no'nyak heh' ne da ăn' n_{on} d_{on} dyet',
he nă yo'nis heht dă' n_{on} di'aak no'nyak heh' Neh, waeh,
he nă yo'nis heht, no'nyak heh' dă' n_{on} di'aak, tăh'ăh deh-
o'gwe ny_{oo}h' da'ăn' n_{on} d_{on} dyet'.

20 Neh', dih, ne wă n_{is}'hă de ny_{oh}' da weh, no năh'
no'nyak heh' ă o wa yah'd_{oh} neek he'ni a'di yah'da deh';
da o năh', neh huh' ni yò weh' dă' n_{on} d_{on} dyet', neh
wă n_{is}'hă de ny_{oh}'.

21 Tăh'ăh, ha'eh gwah, deh's_o gaah' n_o gweh', ne ga-
ăh'dăă seeh ne' deh ga'yăn năn'dah o_h, a'ya go ok' ne
w_{us} sy_o'ny_{us} hă ga yo'neh; dyă gwah', sh_o, ne ga ăh'-
dă seeh' no weh'săh d_{oh}' ănt găăh ne găăht' ne wa ga'-
y_o neh; da', sah'gwah', sh_o', sa'yo gă is' he n_{oh} dwa'-
dăh ne gaah'.

22 Tăh'ăh, kuh, ha'eh gwah, deh's_o gaah' n_o'gweh',
g_{us} heh'da ga'y_o neh' a'a ne ga'ăh no'ne ga seeh' ne
(wine;) dyă gwah', sh_o, no'ne ga seeh' dă g_{us}'heh da ne-
gă o gwa'o_{oh}, ă ga'ne ga'ih_t, waeh, ne (wine,) ă wa dă-
j_{oo}h', kuh', ne' g_{us} heh'dah; neh gwa', găs, ne g_{us}-
heh'da seeh g_{eh}' ga'ne gon da h_{oh}' no'ne ga seeh' ne
(wine.)

23 Da neh huh' ni ya'wăh oh, ga'ăn da go shoh', no-
nan'jah', neh huh' ho ah'doh, na wăn da do'găh doh' wă-
nîs'hă deh; o năh' na go'i o nya ni'ak, he'noh weeh ho-
noh'dăn dyoo, ho noh'saah wa di'jih'ji yahk' no nan'jah.

24 O năh' ne Phari sees ho'wă'ah seeh, a' naeh he-
go'waah', neh huh nan di yeeh ne tăh'ăh deh ga ya nes'-
hăh gēh' na wăn da do'găh doh'gēh'?

25 Neh na go'yă'ăh'seeh', tăh'ăh, găh', deh swa'wăn-
noh'saah, naeh he'ni o dye'ăh' ne Da vid, no năh, shah-
tho'do'ă joos; kuh no năh' sha o'dos sweh'dăh, ne' a'-
o hwa'h', kuh ne' shah gaat' hă neh.

26 Neh huh', waeh, he'o yos oh' ho noh'sòot Na wën-
ni'yòh', ne chi tha'wă nîs'hă de nyoh' ne A bi a thar,
ho'wa go wa năh' na di'yah don tws'; neh, kuh, neh ho-
ăh'gwa goh' ne yo chih'wăăh'gwah, ne tăh'ăh deh ga'-
ya nes'hăh gēh' na yeek'; neh', sho, ho noh'ho'h ge'ah
na di'yah don tws'; tha go ya wi'oh, kuh, ha'eh gwah'
ne'ă neeh.

27 O năh' ha go'yă'ăh'seeh, neh, no''gweh ho wa dyă'-
nohk dah'seeh, na'wăn da do'găh doh; tăh'ăh deh neeh'
no gweh' a go wa dyă'nohk'dah'se aak' na'wăn da do'găh-
doh.

28 Neh', dih, gai'o nih' No wa'wak' no gweh', ha yah'-
da gwën ni'yòh', ha'eh gwah, na wăn da do'găh doh.

OI'WAH III.

O NAEH' neh huh' hes ho'yos oh he'o weh ho di yah-
da ye'is dah gwah', yon dăn'na yăn'dah gwah'gēh,
neh huh' gyee, hăh dyoh no'gweh hos oh'dat hă's'oh.

2 Neh no want ga'ă'os oh', a'dih gwah' o'sa o jăht na-
wăn da do'găh doh'gēh wă nîs'hă deh, neh na o wai'wa'-
yăh duk.

3 O năh ha wă'oh seeh', no'gweh, noos oh'dat hă's'oh,
des daht', găn dyoh'gwa'ăh.

4 Neh na go'yă'ăh'seeh, ga ya'nes hăh gēh, găh, ne
wi yòò' nă yoon'dyeeh', na wăn da do'găh doh'gēh wă-

nīs'hă'de nyoh'; o gii', neh, ne' wa et găh' nă yoon-dyeeh'? ă ye'yah da'ge hah ne yoh hes'hăh, o gii', ă ye-nyoh'? Neh gwa, neh' thi'o non dye ăh', sho.

5 Neh dih, no năh' de ot'gah doos'oh, ga noh kwăs hă-goo' ha go'yat gat'hwah'oh, hoh'ni go et găh'oh, kuh; neh gai'o nih' he'soh jih o ni yoh' no năn'nyah sah; ha-wă'ah seeh' no'gweh, Da săn'nīs oh'da gwa'ih sih. O năh' tho nīs'oh da gwaish'so: neh ne jo doh'oh naas oh'dah; neh huh', noh de dyò ye'ih oh he ni yoh'dăă ne' sgaat.

6 O năh', sho, kuh, ne Pharisees ho noh'dăn dyos'oh, neh' shah gaat' he o di as'hăn dvs'oh ne Her od ho-hah'shăh shoh; neh ho di'as hăn'dah goh' ha yah'da deh, he non'da di ye'ăh duk a'o wa'i wah'doht.

7 Neh no dyah'doh noo, ne Jesus, kuh na go'i'o nya-ni'ak, neh huh' he'o ne noo' he'tga nyò dá eh; da neh' ne găn dyoh''go wa năh, ne Galilee, kuh ne Ju de a tho'neh doh', ho wa non dă'dyïēs oh;

8 Kuh, ne da ă neet' ne Je ru sa lem; kuh, ne I du-me a; kuh, neh si'gwa ne Jor dan; kuh, ne tho neh'-da noh' ne' wak da dyïēh' ha'di na ge nyoh' ne Tyre, Si don, kuh, găn dyoh''go wa năh, neh no năh wa a di'-wa ook he ni yò'i wa năă'gwah dohs ni o dyă ă'noh, neh-huh' ni tho ne noo' ho wa'yah do'wăh oh.

9 O năh' ha gos'nyeh seeh na go'i'o nya ni'ak, neh na-o wan'des ah'se aak' ne ni ga'o wah'aah', neh gai'o nih he sòh jih' găn dyoh''go wa năh; dyă gwah', sho, sòh-jih' ă o deh se'o ăh.

10 Neh săh'ăh ne gòt gah'deh sha gon'jăh da'noh; neh huh', gwa', hoh gaak daht' ne da ă non dyah'da eek' ha yah'da deh, neh naah da'o wa yă o nyoo'h', he ni yo'-gweh da gee' ne' goh hă'yăn doh.

11 Neh, kuh, no nont wais'hă tgi'h', no năh', wa'o wa-găh', ho di'yah dye'năh syoh he'a gat, do'noh sânt'wah-oh, kuh; ho năăh, Do găs' Iis' neeh, Ya'a wak' Na'-wën ni'yòh.

12 O năh', sho, kuh, ha goh'ni go'o nii, neh na'gă-aak' de o'wa yah'do dah'sooh.

13 Neh huh' o năh' heht găh' he a'we nōoh heh' o-nōn'da deh; he a'go nō'gos oh, kuh, ga nyōōh hé ni tho-ga'yās; da neh huh' ni tho'ne nōō', ha yah'da deh.

14 O năh' ha go'yah dă gwăh', ha gōh'hañ oh' wus hăă' dek ni'sga'eh; neh i găă', da'ă nōn'di aak; neh, kuh', na'a go hăht' a'ă nōn'dănt hă ni'nōh.

15 Neh, kuh, nă'o dih has'des hă yăn dahk nō'sas ha-go di'jăh thaak ne go nōok'da nih; neh', kuh, nō'sa o-wan di'yah dit'găh seek na di'nīs he'o nōh.

16 Da neh, ne' Pe ter, Si mon, nō sa'oh săn'nōh-dăs.

17 Da o nă' neh, ne James, Zeb e dee ho a wak'; neh, kuh', ne John, de ya'dă nōn deeh' ne James; Bo an er ges, naeh, nō'gōh săn'nōh dăs; neh' găn dōh' neh, neh, o a'wak shōh ne ga wăn'no da dyiēhs;

18 Neh, kuh, neh, An drew; kuh, ne Philip; kuh, ne Bar thol o mew; kuh, ne Mat thew; kuh, ne Thom as; kuh, ne James, Al phe us ho a wak'; kuh, ne Thad de us; kuh, ne Si mon, ne Ca naan ite;

19 Kuh, ne Ju das Is car i ot, neh ho yah'dat gah'-wăh: o năh' o gyeh' he o di yōs'oh, he ga nōh'sòot.

20 O naeh ne găn dyōh'go wa năh', sho di'yah da ye ih-oh', neh huh', he yòk'dah oh o năh', ne thăh'ăh deh jo-gwe nyōs'ōoh, neh o sa a di'ăh'gwaak.

21 Neh, dih', nō năh waa di'wa oōk nō dă'oh shōh, ho di ya găh'oh' ho nōh'dăn dyōs'oh' wa'ō wa ye năh; neh săh'ăh nă'nān dōh, Tăh'ăh dah det'hañ ni'go'ă ye'ih.

22 Neh, dih, ne' sha go'di ya dō nih' ne Je ru sa lem da'ă nōh dăn dih', wa'ă niñ', Neh ho aah' ne Beel ze-bul; neh, kuh, ho ye'ăh dah'gwañ nō'wa go wa năh' na-di'nīs he'o nōh, he sha go'yah diit găs' na di'nīs he'o nōh.

23 O năh' he'a go nō'gos oh; neh, kuh, ne' des ho'yă-on dăăh gōh', ha go'yă'ăh'seeh, A nă'a yeeh Na nīs'he-o nōh', o sa'o yah di tgăh' Na nīs'he o nōh'?

24 Neh, dih, waeh, giñ shăh, ne go wăh'go waah, he'ō weh' thă nōh dō oh'shă gwën ni yōh' da wa dek'hah-sih', a o hwañ, sho, kuh, dō'sa gya dō gănt; neh, waeh,

ne neh, he'ō weh thă nōh dō ōh'shă gwën ni'yōh ne go'-wăh go waah tăh'ăh deh a ōh' a'ga gwe nih' a'ga dahk'.

25 Neh, kuh', giĥ shăh', ne ga nōh'sòt da'wa dek'hah-sih', a ō hwăh', sho', kuh, dō'sa gya dō gănt, tăh'ăh ne' neh ne ga nōh'sòt deh o'gwe nyōōh' na ga dahk', sho.

26 Neh, kuh', giĥ shăh, ne' dō'da'a dahĥ' Na nīs'he o-nōh, ha ō hwah', sho', kuh, a'a da'dat gōn dăh', da a da'-dek hah'sih, kuh; tăh'ăh de'o gwe nyōō' na'a dahk', sho; neh gwa', naeh, ne wa a'dohk dăh'.

27 Tăh'ăh', kuh, deh'sō gaah', nō'gweh, a'a gwe nih neh ha'a yōh ho'nōh'sòt na deh ji'at hah nō'gweh, da-oh gwa'noos, kuh, nō'shă nō nyvs'hăh, neh, gwa', naeh, ne tga gont' neh, yaeh', ănthā dye ănt' nă'os hă ōn dăh' na deh ji'at hah nō'gweh, o năh' wa'eeh ă'a gwe nih' dă-oh'gwa noos' nō'nōh'sòt.

28 Dō găs', neh' nōh gwă'os, Hah de gai'wa neh'ak shă-gee', naeh, dăs hō'wan di wah'să gwvs nō'wan di'a wak-shoh' nō'gweh'; kuh neh ă yon'dwă na'et gănt, ne ga-ă dih gwa'ō weh nă dye'a wih duk' ă yon dwă na'et gănt.

29 Neh, gwa', ha yah'da deh, ne' neh huh', i gă', nă'-a yeeh, ă an'dăn do nyaht' No twa'i shă dō găh'dih, tăh'-ăh' de'wăăn dōh' thah'dō sa'ō wa'i wah să gwvs'; neh, gwa', naeh, ho ye nō wah'khōh ne wah o'i wa da dyeh' ga'e wah dvs'hăh;

30 Neh, gai'ō nih, he'wa ă nih', neh ha aah' no twais'-hă tgiĥ.

31 O năh' neh huh' ho di'yos ōh ne dă'nōn dă'nōn-deeh, kuh nō'nōh'ăh, as de'gwa tha dih'si aah, neh huh' he o nōn dăh'hah ōh'; he ō'wa yas hōh'.

32 Neh, dih, ne găn dyōh'go wa năh ne neh huh' hă-nih'dyōh, de ō wan dyah'da dōh, neh' hō wă'ah seeh, Sat ga'thōh', năă' ne sa nōh'ăh, kuh ne de swa'dă nōn-deeh as deh' tha dih'si aah', iis hō sa'yah dih'saas.

33 Neh, ne dech ha'go wă'nōh să gwăh', ha wăă. Sō' ne găh' nōh yăh'', de ya gwa dă'nōn deeh', giĥ shăh'?

34 O năh' de'ot gah dōs'ōh he'ō weh' ni ă'niĥ dyōh' ne de'ō wan dyah'da dōh'; neh', kuh, ne'a wăăh, Ech hi'-

yat ga thòh' ne' noh yăh', kuh ne de ya'gwa dă'non-deeh.

35 Neh, săh'ăh, ne son'dih gwa'nah oh'dăh'ăh' do găs'neh huh' nă'ye yeeh' he nit hoh'ni go'oh dăăh Na'wēn-ni'yóh', neh' shah gaat' ne' neh ne de ya'gya dă'non-deeh' na'ji noh, kuh ne ye'oh, noh'yăh', kuh.

OI'WAH IV.

O NAEH' shoh'saah' ha di' o nya nih', ga'nyò dăăk ah: da neh ne găn dyòh'go wa năh' neh huh' he o di-yah'da ye'ih oh ha yah'da deh; neh da ga'i o nih, o năh' ga'o wa go' ho deh'noh da hoh, ga nyò dăăh'gêh da'a-dyăăh: da neh, naeh, ne găn dyòh'go wa năh', ga nyò dăk ah' ha dih'si aah, he ni yo'ă ja da dyeh'.

2 Neh' ne we sòh' o i'wa geē ha go' i o nya nīs'oh de-ga'yă on dăăh'gwa h shăh' ho ye'ah dah'goh, neh kuh he no'da ye'ăh dah'gwa nooh, ha go'yă ah'seeh,

3 Jat'hon daat'; Nă' noh a'wăh; neh neh ho ya'găh-oh neh ha nan ja yă twus no'yah doh dăh, ho nan'jon-dyieh'sooh.

4 Da neh', dih, no năh' neh huh' shah a'wăh', he-noh weeh' ho nan'jon dyon'dyehs', o a'ah'gēs'hoh, gyeeh', oh ga'ge'on dah'syoo'h; o di yos'oh neh huh' ne jih dăh'-oos hoh'oh, [neh heh tgăh' wa'di dyehs';] neh, naeh', o dih'sah oh.

5 Gas dăăh'gêh, gyeeh', oh ga ge'on dah syoo'h, he'o-weh' os to oh', sho, ti yò'eh da'eeh; o năh', sho, kuh', naeh, wah o'gon da dyeh', da wă'non do dyak'; neh gai-o nih he deh o'eh da'no dees.

6 Neh huh, dih', no năh' heht găh' noh wa'dăh gwa-ăh', oh wa'dih sgon daht', naeh'; neh', kuh, gai'o nih' heh tăh'ăh deh ok'de ont; oh ga da gă'eeh, naeh', ne' neh.

7 O ihk'da go shoh', gyeeh, ne ni yò'ihk dah'aah, he'o-weh' noh ga ge'on dah syoo'h; da wă'n'non do dyaak', naeh', no ihk'dah; neh', naeh, oh tga'o nyahk; tăh'ăh, kuh', naeh, deh o do nyus'oo'h.

8 Da o năh neh', o yah'shoh, yo'ă ji yòs'gěh, naeh, oh ga'ge oon daht, oh wa do nih', kuh', naeh', he ni yoo' noh'wa di ya găht' oh wăn'non do dyaak', kuh; da neh he'noh wa do nih' săh, gyee, ni wus'hăă ni ga ye ih' no-sa'yò gă is'; ye ih', gyee, ni wus'hăă; sgat, kuh, gyee', de wăh'nyah eeh.

9 Neh na go'yă ah'seeh, Son dih gwa'nah ot' ha'oh do-doh', no gwe nyoo' a o'thon deek', hot hon deek' ne' neh.

10 Neh huh, dih', ni yò weh' no năh', chi a'oh hwa'h'-ge ah, neh' ne neh huh' ha dih'si aah de o wan dyah'da-doh'; he a di yah'daah', kuh, ne wus hăă' dek nii' sga-eh; ho wa'an dos'oh, ne' nah ot' wa an doh'; heh', oh-tha'yă on dăăk'.

11 O năh' ha go yă ah'seeh, Iis ech hi'ya wii na e swăn-noh'dook nah'soh o yăn deet' deh yo nii, he'o weh' thă-noh'do oh'shă gwěn ni yòh', Na'wěn ni yòh: neh, gwaa', ha di'ya da deh' ne tăh'ăh' de a di yah'daah, he yò'i wa-gwe goh' nă găă' de ga yă on dăăh'gwa shă goo' ga ye-ăh dah'goh.

12 Neh ha di døk hah', naeh; dyă gwah', sho, ă a di-găh', tăh'ăh gwa', naeh, thah da'a di'ga yăn daht: hă-no'ok hah', gwah huh; dyă gwah', sho, ă no ok'; tăh-ăh', kuh, ă gă'aak de o dih ni'go ă yăn dah'ooh; dyă-gwah', sho, ne ga ă gwah' nă yo'nis heht, neh' ne wa-a dii'wi yòs; neh, kuh, ne do sa'o wan dii'wah să'gwus' no di wa'neh ak'shăh shoh.

13 Neh na go yă ah'seeh, Tăh'ăh, găh, deh swah'ni go'-ă yăn dahs', nă gă' de ga'yă on dăăh goh'? A, dih, nă-ya wăăh'' a'ga gwe nih' o gwe goh' ă swah'ni go'ă yăn-daht' ne de ga'yă on dăăh'gwa noh'?

14 Neh' no noh'gwă on dyehs, ho dyehs' neeh' no wă-nah'.

15 Neh', dih, ne'huh, naeh, nă gă', neh, o aah'ges'-hoh ne ni yo'aah'aah', he o weh' wa dyooh' no wă nah'; neh gwa', no năh' ho na'o găh', wah o'gon da dyeh' neh-huh' i eh Na nis'he o noh'; neh', naeh, o'yah jih' hwa-a'aah no wă nah', wa dyo'noh no năn'nyah sa gooh'.

16 Neh', naeh, nă gă', haeh'gwah, ne neh huh' ga-noh'gwă on dyoo'h' he'ō weh' os tho'oh, sho, thi yo'eh-da''eeh noh sgwăăh'gêh, neeh' no năh' ho nă'ō găh' no-wă năh', wah'ō gon da dyeh'' wa a di ye năh'; wa ă non-doh'hă ăh, kuh;

17 Tăh'ăh deh os'tho oh deh dyo'dek de o niîh na di'-yah da goo; dah ji'ah, sho, neh huh' ne yôh dăăh; noh'găh gêh, găs, no năh' oh ga dăh' ne de yô'doh ho-ga nyat', kuh ne ga noh'gon dws'hăh, neh dyô i'wah no-wă năh, wah'ō gon da dyeh', găs', oh tho'non do dăăh-dăh'.

18 Neh', naeh' nă gă' neh', o ihk'da goo' ga noh'gwă-on dyoo'h, neh' he'ni yoo' ne wa ă no ok' no wă năh',

19 Neh', găăs, he ni yo'ō ya găăh ne yeh ni go ăh'gêh na'ya go'yăn dah't' ne yo'ăn jah gêh o di'wa de nyoh', kuh he ni ya go yah'dah doh''thah ne' wa tga nō nîs'hăh; neh, kuh, na wăn'det găă des'hăh no yah' o i'we nooh-shoh' da yô di yoon'dyeh; neh', naeh, oh tga'ō nyaahk no wă năh'; da, tăh'ăh, găs, deh a'oh a'wa do niîh'.

20 Da neh, naeh, nă gă' ne' yo ăn ji yôs'gêh ga noh'gwă on dyoo; neh he ni yoo' ne wah o'ok no wă năh, wah e ye năh', kuh; oh wa do niîh', naeh', ne'neh; neh'huh, gyee, neh', săh ni wws'hăă ni ga ye ih' nō sa'-yô gă is'; ye ih', gyee, ni wws'hăă; sgat', kuh, gyee, de wăh'nyah'eeh.

21 Neh na go'yă ah'sech, Neh', găh, gai'ō niîh' ne ye-jîs'do dah'gwah, neh huh' ga'eeh ne gah noh'gwa goo'-gwaah' on'da ga'yăn dahk, ne yon dă'noh ge'ăh dah'gwah, ga nok'da go'ō gwa', giîh shăh'? tăh ăh', naeh, ne' neh-huh', i găă', o da ga'a nyô dahk, he'ō weh' ye nyô'dah-gwah'?

22 Neh, săh ăh, ne deh thah'gwîs dăh' deh wah'seh-doh, na'gă ăk i găă' deh o yăn det'heh ooh; tăh ăh', kuh, de wăn'doh' he noh weeh, naah gwîs'dăh a dah'seh-doh'gêh ă ga yăn dahk'; na'gă ăak, i găă', deh dyôh'dăn-dyoo'h, gwah thaa'ga aht'.

23 Neh, giîh shăh, neh so gaah' nō'gweh ha oh'do doh,

o gwe nyoo', i gǎǎ', nǎ'ot hōn deek'; hot hōn deek' ne' neh.

24 Neh na go'yǎ ah'seeh, Ja dah'ni go'ǎ ǎhk ne nah ot' ǎ swa'ok'haak; neh ne yon dǎn'noh ge'ǎh dah'gwah ǎ-swa ye'ǎh dah'gwaak', ǎ yech'hi ya dǎ noh'ge ǎh'dah'gwa'-ni aak; neh, kuh, nǎǎh' iis ǎ jech'hi ya dǎ noh'ge ǎh'-dah gwǎh; neh', dih, he swa yah'da deh' ne' swa ook-hah, si'gwa, neh'huh, he'nǎn jech'hi yoh.

25 Neh, sǎh ǎh, ha yah'da deh' ne' o yǎh', i gǎǎ', ǎsho wǎ yoh' ne neh' tgagont: neh, kuh, ha yah'da deh' ne tǎh'ǎh, i gǎǎ', de o yǎh', ǎ o wah gwah' ne' neeh, na'dih gwa'nah ot', ha'eh gwah, ǎ'o yǎn dahk.

26 O nǎh' ha go'yǎ ah'seeh, Neh huh', ha'eh gwah, ne gǎh ni yoh'dǎǎ he thǎn noh'do oh'shǎ gwěn ni yoh' Na'-wěn ni'yoh', he no'ya wǎh', giǎh shǎh', no'gweh, yo ǎn ja-goo' ha o noh'gwǎ on dih;

27 Da neh' neh, a'o dah'wah seek, don da at'gǎ oh'-seek, kuh, ne' wah son'da de nyoh', wǎ nǐs'hǎ de nyoh', gwah huh', on da gah'hwǎh o dǎh', na'eh, o nǎh' no noh'-gwǎ oh; a'wa do dyaak', gwah huh'; tǎh'ǎh deh os'thoo de oh'ni go'ǎ yǎn dahs, he non'da ga ye'ǎh duk.

28 Neh, sǎh'ǎh, neh' a o hwah', sho, he'yo ǎn ja deh' dyo i'wah, heh, o do'ni a dye; da wa dye ǎnt', neh noh-gage'oh jo dǎh; da o nǎ' neh noh ga'jih jo dǎh', oh ga'-at ne' neh, o non jo doh' ne'wah no jih'jah gēh.

29 Neh huh, dih', ni yòò weh' no nǎh' oh wa da wis'-aah, wah'o gon da dye; neh huh' hwa o haht' na'non ji-yahs, wa'a non ji yahk; neh, gai'o nih, heh', o nǎh' hoh ga'eeh he'no ga yah'go ok.

30 Da o nǎh' ha wǎǎh', Ga o weh', dih, na'eh, nǎn-di'dwa ye'ǎh duk', dǎn ji dwa yǎ o da ak', heh, thǎ noh'-do oh shǎ gwěn ni yoh' Na'wěn ni yoh'? neh', giǎh shǎh', neh, a nah oh'dǎh ǎh' o gwe nyoo' da e dwǎǎh ne gǎǎh': no'sa yò gǎ is', i gǎ, a'yoh'ni go'ǎ yǎn dat'heht ne' neh'?

31 Neh shah gaat' des gya'dye ǎh' ne' neh, no noh'-gwǎ o ji waa gǎh', noh o'noh gwǎ'oh'dǎh; neh' no nǎh' yo ǎn ja goo' he ga'noh gwǎ on dyoo, neh a'oh'hwah ǎh'

he yò nòh gwă'os thoh no nòh gwă'oh shoh oh' he ni yoo' ne'yo ăn jah gēh' ga yăh':

32 Neh huh, dih', no năh' ga nòh'gwă on dyoo, oh wa-do dyaak', găs, ne' neh; neh', kuh, a'oh hwa_h ah go-wa năh' he ni yoo' nòh e'oh dah'shoh oh, oh hah'do wa-năs', gwa_h huh', nòh gah'hah dă gwa'ooh; neh huh, gwa', hah de ga ye ih' ne jih dăh o'shoh oh' neh, heh-tgăh' wa di dyehs', ă wă'non dăă dăh, o dă o nos'hă goo ne' neh huh'.

33 Da, neh huh ni ya'wăh oh, we sòh' neh ne de ga-yă on dăăh goh' ho ye'ăh dah'goh, he a gos'nyeh seeh no-wă năh; neh heh' ho di'gwe'nyos'oh, na'eh, nă o'non-thon deek.

34 Tăh ăh', kuh, na'gă ak, i găă, deh gaah ne de ga-yă on dăăh'gwa_h shăh ha gos'nyeh seeh: da neh', dih, no năh', sho nòh'hoh ge'ah o i'wa gwe goh' ha goh'ni go-ă yăn'dah da nii' na go'i o nya nih.

35 Neh, sho, shah wă'nis hăăt', no năh' oh găăs'ah oh wa doh', ha go yă ah'seeh, Si gwaa'gwa nòh ga'nyò-dăă dih' he dweeh.

36 Neh huh, dih, no năh' sa'o wă non tgah' ne găn-dyoh'go wa năh', neh huh', sho, he yòh'dăăh he o'wa ah, ga'o wa go' he'o wăh nòh'da hoh; o yah'shoh oh, kuh, gyee', ne ni ga'o wăhs aa'shoh oh, ne shah gaat hă-neh'.

37 Da neh huh' ni ya'wăh oh, nah'de yò dohk' oh ge-o wa nănt', ga o wăh gēh he wa'doh da'yăn thah; neh huh, gwa', hoh gaak dah't', neh, o năh' oh ga'nòh heht.

38 Neh ne nòh găăh'gwa he yòt'hò yòhk', naeh, ni-thah'non't; ga goh'săh gēh' ho dah'oh: o năh' hò wa-yeh'doh, hò wă'ah seeh, Sa di'o nya nih', neh, găh, neh' deh thah'gwis dăh' he să nòh'doh nă dwai'wah'doh?

39 O năh' thot gă'oh; wa'is dăh' ne găă hah'; neh, kuh, ne wa'ă os he ga nyò da eh', Thah'sa dyeeh: Sgă-nòh'gă aak. Da neh nòh wă'nih hăăh ne găă hak': neh huh' nòh a wăh' naah'de yò dohk' thah wa dyeeh.

40 Ha go yă ah'seeh o năh', A naeh' he go waa' sòh-

jih' swah dyoh'ni'? A ni yòh dǎǎ, heh, thǎh'ǎh deh-swa yǎh ne gai'wa gwën ni yòs'dos hǎǎh?

41 Da neh naah'de yo dohk'dah oh, ho nòh'dyoh oh; do'nòn da'dǎ ah'seeh, A' ne gǎh nò'gweh doh dǎh' nǎ-gǎǎ', heh o gwe nyoo ne gǎǎ hah', kuh, he ga nyò daeh' hot hòn daas'?

O IWAH V.

O Nǎh' dòn da'ǎ nòn da wǎ'ǎnt neh sga nyò dǎ di'-gwa ho di yos oh he'ò weh' ho nò'ǎn ja deh ne Ga da renes.

2 Neh, dih, no nǎh' ho deh'nòh dah'gwǎh ne' ga o-wa goo', wah'ò gòn da dyeh' de'ò wàn dǎh'dòh ne da'-ya gǎht' he'ò weh' dyon da'deh sa'dòh gwa'nòh' nò'gweh', neh' ho'aah' no twai'shǎ tgih.

3 Neh huh' ni'a nò gǎ dyehs' he'ò weh yon da'deh sa'-dòh gwa'nòh; tǎh'ǎh, kuh, deh sò gaah' nò'gweh de o'-gwe nyoo na'os hǎ on dǎh; tǎh'ǎh deh o'gwe nyoo'h, ha'eh gwah, ne' de gǎ o we'ò da hòh:

4 Neh ga i'ò nih', heh, o nǎh' we sòh ni yò'ǎh dòh ne dah ji'ah neh' o naeh' sha sha'ont, neh ga ye'ǎh dah'gòh ne de yo'da dah'sih da'nòh sòn'dah gwah', kuh, ne de gǎ o we'ò da hòh: da neh' ne de'a yahk ho'oh, sho', ne' de gǎ o we'ò da hòh; neh, kuh, ne de yon'da dah'sih da'nòh sòn'dah gwah' de a'it hah', sho; tǎh'ǎh, kuh, sò-gaah' nò'gweh de o'gwe nyos'oh na oh ni'go ǎ gwa'ih sih:

5 Dyòt gont', gwah huh', ne' wah sòn'da de nyoh', kuh ne wǎ nís'hǎ de nyoh, neh huh' hah de'ò da wǎ nyee he ga e'nòn de nyoh'; kuh he'ò weh' on da'deh sa'dòh-gwa'nòh, daah'sǎn twah'sehs, ha dat'he nò'nòh, gwah huh, neh ha ye'ǎh dah gwah' ne gah sgwǎ ǎh shoh'oh.

6 Neh huh, dih', no nǎh' wa'ò gǎh ne Je sus, we ǎh, hah de'ò ǎh'da dòh', hah de'ò yah'da nò'oh gwa'nòh',

7 De'oh sǎnt wah'oh, kuh, tho deh'has dos'oh; ha-wǎǎh, A nah ot' a ga'di wa deh niih' heh syah da deeh', Je sus, iis ne' ya a wak' ne si gwa'di hah heh tgǎh' Ha'wën ni yòh? Neh Na wën ni yòh' hoh sǎn'na go' dak

ha'wih duk' oh go ya do'eh syoh gwäh', na'gä aak' dah-des'ga doh'ho ga'nyah dooh.

8 (Neh säh'äh na wä'ah seeh, Da ja gäht' ha yah'da-deh' no'gweh, iis, ne sat hwa'is hä tgih.)

9 O näh' ho'on dos oh', A nah oh'däh äh' sya soh'? Neh ne det hos'nyeh oh', ha wääh, Le gion, neh'huh gya soh'; neh, säh'äh, no gwat'gah deh'.

10 Neh ne we sòh' wa o do'eh syoh gwäh' na'gä ak da'go ya do wih' aa go'yah di tğäh' he'yo ä ja deh' ne neh huh'.

11 Da neh', dih, ne' neh huh' dös gä'oh, ho non'da-de nyoh', gän dyòh'go wa näh' ne gwis gwis' dyo non'-dek ho'ni a dyehs.

12 Neh' ne' ga gwe goh' na di'nis he'o noh' wa o wan-do'eh syoh'gwäh, ho nääh', neh huh' da'gwa gon duk' he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis; neeh'', ha'yak hi'-yah dyohs.

13 O näh', sho, kuh', naeh, ne Je sus wa go nok'dot-has'. Neh ne' wa di ya gäht' no nont wa'i shä tgih, neh-huh' he'o di yos'oh he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis: da neh he ni gän'dyòh gwah' de yo nääh'da doh' deh-swä'non da dwën ni yò dyeh', o nän non dws'näh doh he'o-weh gws' ga ne jòòt'; ga nyò dääh'gëh hah de yò dih'-sgoh oh'; (de wä'h'nyah es'häs hääh', noo', ni wän'non di'-noh;) neh huh', naeh, da wën non do'is sweh'däh ga'nyò-dä goo'.

14 Neh neh, ha di'non dă'ak ne gwis gwis wa ä non-deh'gòh', naeh; neh huh' hwa'ä non tyò wih' he'tga non-da yäh'; kuh, he'yo'än ja deh' ne' neh huh'. O näh' ho di'yä gäh'oh ho nont'gat wah soo ne' nah ot', ne gäh, non da'ya wäh'.

15 Neh neh' ho wa'yah do'wäh oh' ne Je sus, ho wa-gääh', kuh, neh ha nis'he o noh' ho dyä'ni noh, neh, kuh, neh ho a wahk ne Le gion; häh dyoh'; hòs yo nii, kuh; neh, kuh, ne' det ga ye'ih naah'ni go äh'gëh; da neh neh ho noh'dyoh oh.

16 Neh neh ho nont'gat wäh' wa o wan di'o wih', he-

na'o yah da wăh', neh ho dyă'ni noh' na nîs'he o noh';
neh, kuh, he noh'o di yah'da wăh ne gwîs gwîs.

17 O năh' ho noh'saah ho wân do eh'syoh gwa nii no'-
sa ya găht' he ni o'no ăn ja deh.

18 Neh no năh' hes ho'deh noh'da hoh ne' ga o wa go',
neh ha yah'da deh' neh ha nîs'he o noh' ho dyă'ni noh',
ho do'e syoh'goh ne da'a ya di'aak', sho'.

19 Neh huh, gwa' ni ya'wăh oh, ne thăh'ăh de o ga-
yăh'ooh' ne Je sus: neh, sho, na wă'ah seeh, Sa sah'-
dăn dih, ho sas'he yah'do wăht ne' she'nook shoh'; neh,
kuh, năs he'o wih he ni yò i wa năă'gwah dohs', noh o'i-
oh'dăh. Na yah'da gwên ni yòh' no'ya dye ăhs'; kuh he-
ni găn dăăs'yò wa năh' wa yăn dăăh.

20 Neh no'yah jih hes'ha we noo, neh huh', sho', kuh,
o năh' hoh saah oh tha'di o gwat neh De cap o lis he ni-
yò i wa năă'gwah dohs' noh o'i oh'dăh shoh ne Je sus ni-
o dye ăh'see: da neh ne ga gwe goh' no gweh' ho dii'-
wa năă'gwah oh.

21 Neh huh, dih, ni yo weh' no naeh' ne Je sus ga o-
wa goo ho ye ăh dah'goh des ho ya yah'goh', gòt gah'-
deh no gweh' neh huh, ho di ye'ih oh' ha yah'da deh: neh
ne ga nyò dăăk ah', sho', ni ehs.

22 Neh neh, nă ni ya'wăh oh, dyă gwah', sho', da'-
eh' sha'yah'daat he'ni ă non dii ne thă năn'noh do'oh,
hă nont'găn nîs'at hah', Jai rus ha ya'soh; neh', kuh,
no năh' wa'o găh', neh huh' he'o yvs hăn'dah oh he de-
ah'sih da'de nyoh.

23 Da neh' ne we sòh ho do e syoh'gwa nii', ha wăăh',
Neh ne ni ya'gah a'ah khe'a wak ye yvs'hăh, neh huh'
o năh' he gaa deh' ne ya'i'e yos: Oh go ya do e syoh'-
gwăh, dih, ne neh huh' haah seeh, a'she yăn'nîs-
oh'da ăh, o'sa yon doh', i găă, a'ya go heek', dih',
naeh.

24 O năh' ne Je sus sho ne noo'; da neh' ne găn-
dyòh'go wa năh' ho wa'non dă'dyes oh, do'wa yah'do ă-
go'on dyeh' ne gwus'.

25 Neh, dih, neh' ye yah'da do găă' ne ya goo gweh',

ne' wus hăă' dek nii' sga'eh ni yòs'hă gee' nòh o'nis heht,
chi yet'gwăh ji tgăhs',

26 Ho nont'gah deh', kuh, nă'non de jăhs' tho di'wah,
we sòh' o i'wa gee' de ya go dōh'hō ga'nyah oh; ga gwe-
goh', kuh, he ni yoo' go yăn dvk, go dăh daah; tăh ăh',
kuh, deh tha' gwis dăh deh a'go yah'da geh'has ooh; sah'-
gwah, gwa', sho, a yăăh, oh ga gă is';

27 Neh no năh' hō wai'wa o găh' ne Je'sus neh huh'
sho dya'go'yos oh he de a di yah'dah si'aah, has hō ne'gwa
ni dya'ga we nooh' hah de ya go'yă'o'nyos oh no dyah'da-
wih'shăh.

28 Neh, săh'ăh, ne ga wăăh, Neh, gih shăh', sho,
neh huh' ni yò gwe nyoo'h', ne neh', sho, hah dă gyă o-
nyoo'h no'syo'nyus hăh, tga gont' ne' neh' ăs ga-
doh.

29 Da neh, na'gwus' o năh', sho'', kuh, wah ă ni-
gwăh'jahk; neh, kuh, neh, da yăn'ni non dook' ne ye'-
yah'da goo, do găs' sa yon dōh' he ni ya'go yah'da wăs'-
gwah.

30 Neh' ne Je sus, wah'o gon da dyeh' tho gah'ă yos'-
oh na yah'da'goo, heh, o ya'găh oh, gwah, ha yah'da-
deh, ne gah has'des hă gwën ni yòh ja go'jăh dah'gwah,
de o'dih sa de nyoo' he nòh da di'yah dah'si aah, ha wăăh,
So ne găh' hoh dye'yă o nyoo'h' na gvs'yo nyus'hăăh'?

31 O năh na go i'o nya nih' hō wă'ah seeh', She găh',
waeh, naeh, ne găn'dyoh go wa năh, kuh he'nòh de ye sa'-
yah do'ă goh; da, a ni yòh'dăăh heh' sa dōh', So'
nah ot' hoh dyo'gyă o nyoo'h'?

32 O năh' de ot'gah doos'oh neh na'sha go găh ne'
neh huh' nòh'e yeeh nă găă'.

33 Neh, dih, ne ya goo gwēh' goh dyoh'oh, go yah'-
don daah tha', gwah'huh', ye i'wa yăn de ih' he ni ya'-
wăh oh he ye hah'da deh; dya gòh'dăn dyos'oh, neh huh'
go yah'dye năh'oh he'a gat, o i'wa gwe goh' ne gai'wa-
gwën ni yòh' hō wă'o wii.

34 O năh' sha ga wă'ah seeh, Go'a wăk', neh ne sai'-
wa gwën ni yòs'dos hăh' se sa jăht; sgă nòh' să nòh'do-

nyo'neh, sah'dăn dih; neh, kuh, ne ji sa'doh o'ok he-ni sa'yah da wās.

35 Neh, dih, he'noh weeh ah soh' ho thaah ha di'yah-da do gǎǎ' ne neh huh' da ă'noh dăn dih he tho noh'sòt ne thǎ noh'do oh' hǎ nont'gǎ nīs'at haħ', ho nǎǎ', O nǎh' ga we'e yooħ' ne' she a wak: a, naeh, he go waah' ah-soh deeh'seh no'weh hǎ ni a dyeh' Na di'o nya nih'?

36 Neh, dih', he ni yòs'no weh, no nǎh' wa a'ok ne Je sus he no'di wǎ'noh dǎh'heht ne wa a'dis nyecht, ha-wǎ'ǎh seeh ne thǎn noh'do oh' hǎ nont'gǎn nīs'at haħ, Sǎ noh' ă sah'dyohk; neh', sho, ne' ji wa gwēn ni-yòs'.

37 Da neh ne thǎh ǎh de o ga yǎh'ooh neh' so gaah no'gweh a o waa'nōn dǎh; neh, sho, ne Pe ter, kuh, ne James, kuh, ne John, ne de ya'dǎnōn deeh ne James.

38 O nǎh' neh huh' ho yos'oh ho noh'sòt ne thǎn-noh'do oh', hǎ nont'gǎn nīs'at haħ'; hot gat'wah oh' heh noh de yò dyoh'gwa e'syoh; neh, kuh, nǎ nas'dǎ o nyoh' hǎ nōn dǎ nohs' he ni yò gwe nyoo.

39 Neh huh', dih', ni yò weh', no nǎh' tho yoo, ha go-yǎ ǎh'seeh, A, naeh', he go waa', nǎ gǎ' ni swa dye ǎh'; sws'dǎ o nyoh', kuh? thǎh ǎh ne gǎh', naeh, deh a ga-we'e yoo ne yek sah'da seeh ah; neh', sho, ne go dah'oh.

40 Da neh no wws'gat gwǎh'oh, ho wǎn dăn do'nyah-doh'. Neh huh, dih, ni yò weh', no nǎh' ga gwe goh' ho sa a go'yah di tgǎh', neh he a'go aah ne' sha go'nōn-deeh doħ' ne yek sah'go waah, kuh ne' sha gaat hǎ-neh', neh huh' he o di yos'oh he'o weh ni dye'yws hǎh' ne yek sah'go waah.

41 Neh noh sha'gos oh'da ye nǎh' ne yek sah'go waah, neh', kuh, ne sha ga wǎ'ǎh seeh, Ta li tha cu mi; neh gǎn doh ne de ga'wǎn nōn de nyoo', Sek sah'go waah, Neh noh go'yǎ as, sat'gǎh'.

42 Neh na gws' o nǎh', sho'', kuh, dōn da'yōnt gǎh ne yek sah'go waah, wah oh'dăn dih', kuh; neh, sǎh'ǎh, ne wws hǎǎ' dek nii' sga'eh ni ya ga'os hi yah'goh. Da

neh' na gwus' deh sho''dih ni gont', sho, he na o dii'wa-nă''gòh.

43 Da neh na goh'ni go'o nii ha go ya'is da nii na'gă-aak so gaah' no'gweh de'o i wa yăn deeh'ooh; wa a'i wis-aah, kuh, naah gwis'dăh o'da yon da doh' a'yon dek'ho-nih.

OI'WAH VI.

O NĀH hoh dăn'dyos oh, sho ya'găh oh ne' neh huh'; neh huh, hes ho'yos oh he'o weh' ha o hwah tha'ăn ja deh; da neh no wa'non dă'dyes oh na go'i o nya nih.

2 Neh huh, dih', no năh' hoh wă'nīs hă'eeh na'wên da-do'găh doh'; o năh' hoh saah' ne wa a'di o nyăh' hă-nont'gă nīs'at hah: neh no nont'gah deh no wan'di wat'hon deh, we sòh wa'o dii'wa năă'gòh, ho năă, Ga ă o-weh ne găh ni tho a wih'dah goh', nă găă' ho gweh', nă găă noh o i oh'dăh shoh'? neh, kuh, ne noh gah'ni-goh'dvs yoh'dăh' nă găă', neh, ho wa wii'; he'soh jih'ăăh' o i'oh dvs'hă năă gwah dohs da ya weh do'on dyeh ha yah'da deh?

3 Tăh'ăh, găh, deh neeh nă găă' na noh'so nis, ho wa-wak' ne Mary; neh', kuh, de ya'dă non deeh' ne James; kuh, ne Jo ses; kuh, ne Juda; Simon gwah'huh? Tăh'ăh, găh', kuh, ne de ă non dă'non deeh ne wăn ni'os hoh'oh nă', kuh, deh wăn'ni h dyoh he'o-weh' dwăh dyoh? Da neh noh tho'non do dăăh dăh ha yah'da deh.

4 Neh dih' ne Je sus ha go'yă ăh'seeh, neh no do'gă-da nih', tăh'ăh deh neeh' na'gă ak i găă' de oh'săn'ni-yòò; neh, sho, tăh'ăh, he'o weh ha o hwah' tha'ăn ja-deh; kuh, he'o weh ne a di yah'da deh ne sha ă no-gweh'daat'; kuh ne'a o hwah' ho noh'sa goo.

5 Da neh ne tăh'ăh, ne' neh huh, de o gwe nyos'ooh no i oh dvs'hă năă gwat nă'an dyeeh; neh, sho, he we-găă' ne wa a'go yăn'nīs oh'da ăh doh gaah ah ni ă non dii'no di nook'da nih; neh, kuh, ne' sa a'gon jăht.

6 Neh ne wa'o i wa'năă gòh, neh gai'o nih heh, dah-

aa di'wa gwën ni yòs. Da neh ne de o da wăn'nyes oh ne dos găs'hoh oh ga non'da yăn dōh', ho di'ō nya'ni a-dyehs.

7 Neh ne a'go nō'gos oh ha yah'da deh, ne wws hăă' dek nii' sga'eh, hoh saah' o năh ha gōh'hah syoh' ă'nōh-dăn dih' de a di yvs'hes hoh; ha gōh'has des'hă wii, gwah-huh', neh heht găh' ă'ō wăn nont'hăh gwa'ni aak 'no nont'hwaish'hăt gih;

8 Neh, kuh, na go i wis'ah seeh', nă gă ak hañ gwis'-dăh the o'di aah na wa'dye'ăh duk hă nont ha'i neh; neh, sho, he we găă' na dah'dis hăh; thăh ăh ne yek hwa'-dah gwah, thăh ăh no ăh'gwah, thăh ăh no wis'dah, tha-wa dahk' no nont'hwah has'hăh.

9 Neh gwa ne dă o năă so'ook; thăh ăh', kuh, aeh, ne de wa dyah da'wih shă gee a'a dyah'da wiht.

10 Da neh na go'yă ah seeh, Neh ne ga ăn dih gwa'ō-weh; nă swa yoh' ne ga nōh'sòot', neh huh', sho, swăh-dyo dahk', he ni yo weh' hă swat'hă daat' ne' neh huh'.

11 Neh, kuh, neh so'dih gwa'nah ot ă gă'ak deh ech'-hi gwăăh', ă gă'aak, kuh, deh ech'hi yat'hon da dōoh', neh huh ni yò weh' no năh' ă ji'swat hă daat ne' neh-huh, swah gă'waak ne swah sîh'dah gēh', neh ă gai'wa-gwai'soh seek, ha di'yah da deh'. Do găs' oh gwă'as, neh naah'de ga gont' ti gă'oh, naeh, he nă yò di yah'da wăh ne So dom, kuh ne Go mor rah, no năh' neh' dwă nîs'-hă deh neh dă swa'dyah do wet', naeh hoi gă' ga'non-da yăh.

12 O năh' ho di'ya găh'oh ho nōh'dăn dyos'oh, neh ho dit'hăăh gōh neh dō sa ă năh ni'go ăn de nih nō gwēh'.

13 Da neh ne we sòh' ne' sas ha'go di yah dit'găh-sooh na di'nîs he'o nōh; neh, kuh, ne wa o wăn nōh'ga-ōoh ho nont'gah deh' no'di nōok'da nih, o nōh ho di ye-ăh'dah gōh, sas ha'go dii jăht', kuh.

14 Neh ne go'wăh go waa Her od, no năh' wa o'i wa'-ook, (neh, săh'ăh, ne de yò'di o gwăh' he ni oh'săn nōh'-dăă,) neh ne'a wăă, Neh ne John ne Baptist; det hot'-gă oh non da'deh sa'dōh gwah'gēh; neh, dih', kuh, ga-

i'ò nih, o i'òh d'ús'hă năă'g'wah'dòhs, wa do'dah so'g'wa òh ha yah'da deh.

15 O yah'shòh òh' hă năn dòh', E li as ne'huh: o yah', kuh, gyee', hă năn dòh', Ho do'găs da nih' ne'hnh: neh-huh' ni yòh'dăă, he ni yòh'dăă no do'găs da nih.

16 Neh, dih, no năh' ne' He rod, wai wa'òok, ha wăă, Neh ăăh nă gă ne John ne'noh'ò nyah'gòh: det hot'gă òh non da'deh sa'dòh gwah'gêh.

17 Neh, săh'ăh, ne'a ò hwah ne' Her od he o'dăh-hah'òh hò'wa ye naa' ne John, òn da'deh hò'dòh gwah'gêh hò was'hă ònt, neh dya go i'wah ne' Her o di as, ne de ya'dă non deeh Philip yòòh; neh săh'ăh ne'neh sho di nyak heh'òh.

18 Neh săh'ăh ne John hos nyeh'òh, ha wă'ăh seeh ne Her od, Tăh ăh ne'huh deh ga ya nes'hăh gêh héh syah da deh' ne'neh a'she gòh ne' yòòh ne de ja'dă non deeh.

19 Neh dyò i'wah heh'òh, ne' Her o di as wa ò wăn-do'nyah dăh; neh, kuh, na'ò wa'nyos òh' o năh'; tăh-ăh, gwaa, deh a'go gwe nyòòh.

20 Neh, săh'ăh ne' Her od, hos'ha nîs' ne John; hò-noh'dòh heh tga'i wa yèih ni ò'gweh dòh'dăă, hò yah'-da do'găh dih', kuh; de o snyeh', kuh; neh, kuh, no-năh' wa o di wat'hon daat', we sòh o i'wa gee na'an-dyeeh'; wa a'dòh ha'ăh, kuh, găs', he wa'ò di wat'hon-da.

21 Neh huh, dih', ni yò weh', no năh' hwah o'noh do-daht' hòh wă'nîs'hă'eeh, neh ne' Her od no năh' hò sa'-wă nîs'hă'eeh he'ni o nò gă dòh', wa a'gòk hwa'e has na-go'yah da wăh' ne thă nă'noh do'òh, kuh neh, hò nă ni-dyòh'gwas de is da'noh no dis'găh ă'geh dah', neh gwah-huh' na dih'săn no wa năs' hò non do'ă jas de'is da'noh ne Gal i lee:

22 Neh huh, dih', ni yò weh' ne' go a wak', ne găh' ne' Her o di as, da ye yòh, òh dyont, kuh, wa ò wah ni-go'i yòs' ne' Her od, kuh ne do găă' hă nih'dyòh, sha-ga wă'ăh seeh ne yek sah'go waa', ne go'wăh go waa',

Da ga do'eh syoh gwăh' ga nyòòh, sho, ne nah oh'dăh-ăh; da, tga gont ne'neh dă go'yah do'weh dăh.

23 Neh ne de o no oh'gwa nyoh sha ga wă'ah seeh, Neh na dih gwa'nah oh'dăh ăh ăs ga do é syoh gwăh, tga-gont ne'neh ă go yoh', neh' huh', gi h shăh, hă gaak daht naah de'wah să noh' he' nit gă noh do'oh gyah'da gwên-ni yoh.

24 O năh gòh dăn'dyos oh, he ya ga wă'ah seeh no noh'-ăh, A nah oh'dăh ăh' ă ga do e syook'? Da neh' ne ga-wăă', Neh no noh'ăăh ne John ne Bap tist.

25 O năh wah o'gon da dyeh' de dya'go yos'oh de ya-goh sâi'yăh'o on dyeh' sho wa'yah do'wăh oh ne go'wăh-go waa, go dō e syoh'goh, ga wăă', Neh dwa ge'ga yăs' ne neh' ăs goh' ne ji gwus', sho', ga jăh'gêh ă găă dyeh, no'noh'ăăh, ne John ne Bap tist.

26 Neh nooh dwa'dohk dăh wa oh'săs ne go'wăh go-waa, neh gwa', sho, dyò i'wah, he de o nooh'gwa nyoh'; neh, kuh, dyò i'wah ne găh' ne' shah gaat hă nih dyoh, tăh'ăh de'o gwe nyos'oooh ne don'das ha ga'oh ne găh.

27 O năh' wah'o gon daa dyeh' ne go'wăh go waa he-oh'hah oh sha yah'daat ne de o'dyah da doh, ho i'wih-sah'oh, nănt ga'aak no'noh'ăăh'; o năh hoh dăn'dyos oh, he o noh o'nyah goh on da'deh hó doh gwah'gêh.

28 Neh, kuh, ne' tho aah no'noh'ăăh ga jăh'gêh gă-dyeh'; neh hes ha'go wii' ne yek sah'go waa: da o năh' ne yek sah'go waa, neh, naeh, he ya go wii no noh'ăh.

29 Neh huh' ni yò weh no'năh neh', ha go'i o nya nih wa dii'wa ook, neh huh' nit ho ne noo', de o'dih gwăh no-yah'dah, neh huh', he o di yăn'dus oh, he'o weh' on da'-deh sa'doh gwah.

30 O năh' no wa'dih hah'oh neh huh' ho non'dyah de'-o e goh', ha yah da deh ne Je sus, ho wa'o wii o i'wa-gwe goh', de ja oh' he'na ă non dyeéh, kuh, ne nah oh'-dăh ăh hă non'di o nya ni'ak.

31 Neh na go yă ah'seeh, Ga swih', swa dyah'don da-gòh; neh huh' hoh swee' he'o weh' deh dye'na ge nyoh, swa do'i shăă, ya eh', sah nă yo'nis heht: neh săh'ăh ne

gòt gah'deh ha dii yoh, shă nòh'dăn dyehs', kuh; neh ne' deh a oh a o di'nok do dahs', ha eh'gwah na ă non'-dek hō nih.

32 O năh ho nont'hă da dōh', neh huh' he o'ne nōo he'-o weh' deh dye'na ge nyoh', ga o wā goo' ho di ye ăh'-dah gōh, ho non''dyah don'da gwăh.

33 Da neh ne găn dyòh gwah gēh' wa o wān di găh' no năh' ho non'thă da'do on dyeh; got gah deh', kuh, ne' wa o wā yăn deeh; o năh eh dah'gēs hōh de o năăh'-da dōh, ga gwe gōh ho di ya găh'oh ne ga'nōn da yăn dōh, neh huh' he o ne nōo' he'o weh' hă oh'di heht, neh nōh'-tho wān dis'hă nih, neh huh' wa o di yah'da ye ih' ha yah'-da deh (no năh' wa a yoh.)

34 Neh ne Je sus no năh' da a'ya găht, gòt gah'deh nō gwēh' wa a'go găh, neh' ne da wa'do nya'nōoh na-yah'da goo he'na o gon dăăh; neh gai'o nih he neh huh', sho, ni yòh'dăă ne de yo di nōh'gă ont ne thăh'ăh, i-găă', deh o di yăh' nas de'is thăh: o năh' hoh saah ne wa a'go i'o nyăh, o i'wa we sòh'.

35 Neh huh, dih, ni yò weh' no năh we ăh' he wa'dă-nis hi nehs, hō wā yah do'wăh oh na go i'o nya nih, ho-năă', Tăh'ăh deh e'na geh' nek ho'o weh; o năh, gwah-huh, we sòh' o ăh'dōh he ni yò nōk dòòt:

36 She'yaa tgah, neh neh a'ă nōh'dăn dih, da ă'nōn-da wă nyeeh' ne dōs găs'hōh oh he'yo ăn ja deh; kuh, he'o weh ga'nōn da yăn dōh, neh na ă non'dah hni nōhs' no ăh'gwah: neh, săh'ăh, ne thăh'ăh de o di yăh' nii-yees.

37 Dech ha go wă'nōh să gwăh, ha go'yă ăh'seeh, Da-yech'hi yoh na'a diik. O năh hă wă'ăh seeh, Neh găh' ne găh' niih' ă ya'gwah dăn dih', ă ya'gwa ni nōh' dek-nii de wăh'nyah eeh ni gah'si yoh'shă gee na yò i wah'-săăk no ăh'gwah, neh ă dyak hi'yoh na ă non'dek hō nih?

38 Neh na go yă ăh'seeh, Do ni yò'ăh gwa gee' swa-yăăh? swah dăn dih', swat gat'hwah sah. Neh huh' ni-yò weh no năh' wa'o di do găs', neh neh', ho năă', Wīs: de găn ja gee', gwah huh.

39 O năh' ha go i wîs'ah see, neh nă yòh'gòh so nyook', o ge'oh jah'gêh ă a^ewên nih'dyoo^h.

40 O năh' wa'ă non dyăăh', wa ă non da'dêh gòh'so-nyoo^h', de wăh nyah es'yon dyeh'; wîs, kuh, ni wws'hă-an dyeh.

41 Neh huh' ni yo'o weh' no năh' de oh'gwăh; ne wîs' ni yò'ăh gwa gee, kuh ne de găn jâ gee', gă o'yah gêh he ot'gat hwăh, de o dân nō'nyos'oh'; de o yahk hoh', gwăh huh', he ni yò'ăh gwa gee; o nă'neh he a'go ya wii' na go i'ō nya nih; neh', naeh, neh huh' ă a di ge'oo^h he'a di gat; neh, kuh, ne de găn'ja gee' wa a'go yahk'-hō os', haeh gwah, ne'a di gwe gōh.

42 Da neh ne ga gwe gōh' wa ă non dek'hō nih, wa o'-nōh daht', gwah huh.

43 Neh he ni yoo' des ho'dih gwăh, wws hăă' dek nii' sga'eh' ni gah'ach hii, ne de yò'ăh'gwa'ih' oh; ha'eh-gwah', kuh, ne găn jōh.

44 Neh ha di'yah da deh' ne wa ă non dek'hō nih' he-ni yò'ăh gwa'ge nōh, neh huh', nōo, ne' wîs ni ăn năh-nyah'es hă's'hăă na'di ji nōh.

45 Neh no năh', sho', kuh, da'go yăn nōh do'os na go'-i o nya nih, ga'o wa goo' wa ă non deh'nōh da ah'; neh, kuh, năă'nōh dân dih' si gwaa'gwa nōh wân dih ho'sa ă-neeh, he o weh' tga'nōn da yăh' ne Beth'sa i da he'ni-yò o weh', nae, ya eh, ne' a o hwah', ăs ha'go ya tga' nō gweh'.

46 Neh huh' ni yò o weh' no năh' sa a'go ya tga', hot-hă'da dōh', neh huh' ho dân'nō yăă'nōo heh' o non'da-deh'.

47 Neh huh' no năh' oh găăs'ah oh waa dōh', shah de-ga nyò dă'ăh, naeh, he ga'o yò dyehs; da o năh' ne' a o hwah', ha oh hwah ge'ah, naeh, ah sōh' ga nyò dăăk-ah' i ehs.

48 Da neh' na'go'găs oh ho di'o ya găă, ho'di ga wee'; neh, săh'ăh, ne' neh huh dyò ă gont' he wa o ne nō'on-dyeh; neh huh', dih, nōo, ni yò weh' no năh da yòh'-hăh o'on dyeh, neh huh' hòt gon'dah gōh het ha di'yah-

da deh, o ne'gah gēs'hoh he'a we noo; gweh thah, āāh', kuh, na'o āh'doh', sho, ha di'yah da deh.

49 Neh, dih, no nāh' wa'o wa gāh' ga nyò dāāh'ges-hoh' ieh, neh no'neeh oh ot hwais'hāh, āāh, noo; o nāh' de o'noh sānt'hwah oh.

50 (Neh sāh'āh neh ha di gwe goh' wa'o wa gāh wa-o'noh dyohk', gwah huh.) O nāh' wah'o gon da dyeh' de-o'dith hāās'oh; neh, kuh, na.go'yā āh'seeh, Neh ne sgā-noh' swā noh'do nyo'ok, swān det'gāā deek. Iih ne gāh: Sā noh' ā swah'dyohk seek.

51 O nāh' neh huh' hot gon'dah goh, he a go yah'do-wāh'oh ne' ga o wa goo, neh noh wēn'ni hāāh ne gāā-hak'; neh, kuh, ne dyò nook'deh, sho, he ni'o non dā-yò gwāh, ho di wa'nāā gwus', gwah huh'.

52 Neh, sāh'āh, net hāh āh deh sho'nān noh'do nyos'-ooh he ni yò i oh'dvs hā'nā ā gwat ni ya'wāh oh he ni yò-āh gwa'ge noh; neh sāh'āh no ni'yoh heh'oh no nān'-nyah sah'shoh.

53 Neh huh' ni yò weh' no nāh' do sa'a di nyò dai yahk', neh huh' ho di'yoš oh he'yo ān ja deh ne Gen-nes a ret, neh huh' he o'non thīs'doh he ni yo'ān ja da-dyeh'.

54 Neh no nāh tho di'ya gāh'oh ne' ga'o wa goo, o-nāh', sho', kuh, wa'o wa yān'deek;

55 Neh ne de o nāāh'da doh, thi yo'ān ja gwe goh' thit ho'neh doh ne dos gās'hoh oh; o nāh' wa ā'noh sa-wāh oh sha'go di a wih'sooh no di nook'da nih, ga nok'-dah gēh ha di'yah da'on dyehs, neh huh' hes ha go di'aas, he'o weh' ha di wa'ok hah nit hāh'dyoh.

56 Neh, kuh, ne ga ā dih gwa'o weh no'o yoh' ne ga non'da yān doh; neh, gi hshāh', he'o weh deh ga'nōn-da yān doh'; neh huh' sha gò nih dyo'oh de ga'nōn do-gās hoh no di nook'da nih, ho wa do'e syoh gwa nih' ne neh', sho, he we'gāā' na ā nāh'nyòh gut; a gwus', ha'eh-gwah, neh, sho, ne de yò'geh ont no dyah'da wih'shāh: da neh', kuh, he ni yo gweh da gee' nooh'tho wa yā o-nyooh' ja go'doh oh.

O I'WAH VII.

O NĀH' neh huh' ho di'yah da ye'ih oh' ha yah'da deh ne Phar i sees ha di yah da do gǎ'noh, kuh, neh ha-di'ya do'oh, Je ru sa lem da'ǎ noh dân dih.

2 Neh no nǎh' wa'o wa di gǎh' ha di'yah da do gǎǎ' na-go'i o nya nih', neh huh', sho, he o'dis oh'dat gi h ha di'-ǎh gwaas, (neh gǎn doh' net hǎh'ǎh de o'noh jo'aeh,) neh' ho di'wǎ o gwǎh', ho wa'i wa'yǎh dah'goh.

3 (Neh, sǎh'ǎh, ne Phar i sees, ga gwe goh', kuh', ne Jews, neh nǎ gǎ'ak i gǎǎ' deh shǎn'noh jo'aes, thǎh'ǎh de ǎ non dek'ho nih, neh ha di'ye no'wahk hoh he non'da-o di oh'dǎ on dyeh' na di'gǎh jis'hoh oh.

4 Neh, kuh, no nǎh' neh huh' do da'ǎ neet he thǎn-nont'ge on'dah gwah', ǎ gǎ'ak i gǎǎ' de o'non dyah'do aeh', thǎh'ǎh, kuh, dah a'ǎ non'dek ho nih. We sòh, kuh, no yah' o i'we nooh shoh' ga ge'on da dyeh', na'di ye no'-wahk hoh; neh, i gǎǎ, nǎ ga no aeh'hook ne ga wis'dah-shoh'oh ga noh'jah shoh'oh, kuh; o gwǎn'nis hǎh', kuh ne ga wis'di yòhs; a dek hwaah'gwah shoh'oh, gwah huh'.)

5 O nǎh' ne Phar i sees, ga gwe goh', kuh, ne sha go'-di ya do nih', ho wa'on dos'oh, A na'eh he go waa' ne she-i'o nya nih, neh huh' dah'de o nont'ha h ah'gwǎ a dyeh' he-no da'o di oh'dǎ on dyeh' na di'gǎh jis'hoh oh? neh, gwa, gǎs', naeh, na di'ǎh gwaas nah'soh de o noh jo'aeh.

6 Dech ha go wǎ'nǎh sǎ gwǎh' ha go'yǎ ah'seeh, Ho i'-wa ye'is doh do'gǎs' ne E sai as, ho do'gǎs da nii, he'-swa yah'da deh, de swa'goh sa neet'; neh he'ni ga ye ǎh' ga ya doh, Neh nǎ gǎǎ' noh ga'wa ji'yòh dǎh ho geh'sǎ-ni'yòs thah, neh ha di ye ǎh'dah gwah' na dis gwǎǎh'-shoh; we ǎh', gwa', naeh, nit'ga deh' no nǎn'nyah sah.

7 Neh huh', gwa', naeh, thǎh'ǎh deh wa'des thah, heh', tho ga'dǎn na'yǎ nih'; neh', gwah huh', hǎn non'di-o nya nih' ne noh o'i oh'dǎh shoh no gweh' ho di'wih'-sah oh.

8 Neh, sǎh'ǎh, ne' wak ah' ǎ swais don'dyeh'seek no-i'wih sah'oh Na'wǎn ni'yòh', neh, waeh, swa ye no wahk'-

hoh no gweh' ho di wih'sah oh; neh, i gǎǎ, na ga no a'-
eh hook, ne ga noh'jah shoh'oh, ga wis'dah shoh'oh,
gwah huh'; o i'wa we sòh', gwah huh', no yah' o i'we-
nooh shoh', ni swa'dyeh hah.

9 Da neh' na go'yǎ ah'seeh, Wi yòò'', ǎǎh, he' wak-
ah' swais'do on dyehs no i'wih sah'hoh Na'wën ni'yòh',
neh na'e swa ye no wahk'hook', sho', he ni swai'oh'dǎǎ.

10 Neh, sǎh'ǎh, neh ha wǎǎ ne Mo ses, De e'ses-
nyeeek ne' yah nih, kuh, ne sa noh'ǎh; neh, kuh, ne
son'dih gwa'nah ot ǎnt hoh'syo nǎnt' he dǎ'o snyeeek' no'-
oh nih; neh, gih shǎh, no'noh'ǎh, neh nǎ'o wa nyòh.

11 Neh, waeh, niis' ne swa doh', Neh, gih shǎh, no'-
gweh ǎ a'wǎ as no'oh nih; neh, gih shǎh', no'noh'ǎh;
Neh, sǎh'ǎh, ne Cor ban; (neh gǎn doh', neh, de wa'-
gyah do'weh doh, neh ho'gwa a ge'gon dah'goh o noh'-
sa do'gǎh di'h'gěh,) na wa gye'ǎh dah'go nah a'gi yah'da-
geh'hah doh; neh ǎn dyò i'wah'gǎ ak ǎ a da'dwën ni'yòh'-
heht.

12 Neh, kuh, ne thǎh ǎh deh che'swa ga'yah seh
naah'gwis'dǎh no sa'o dye ǎhs no'oh nih, neh gih shǎh'
no'noh'ǎh;

13 Neh huh, dih, ni swa ye'ǎh ne swa nyòò' na'wǎ noh
Na'wën ni'yòh, swa ye'ǎh dah'goh he non de swai'oh dǎ'an-
dyeh; neh huh' ni swai'oh'dǎǎ he swa ya'gǎ oh; we sòh',
gwah huh', no yah' o i'we nooh shoh' nǎ gǎǎ' des'gya-
dye ǎh', ni swa yǎ noh'dǎǎ.

14 Neh no nǎh' ga gwe goh' no gweh' he a'go no'gos-
oh ha yah'da deh, ha go'yǎ ah'seeh, Da gwa'di wat'hon-
da dǎh, hah de jo gweh'da gee; swah ni'go ǎ yǎn daht',
gwah huh.

15 Tǎh ǎh deh thah'gwis dǎh deh'ga deh' nas de gwa'a-
gwa' noh wan dih' ha yah'da deh no'gweh, neh, ha yah'-
da goo', gih shǎh', ha'weeh, deh a oh' a'ga gwe nih', na'-
o yah'dat git: neh, gwa, ne' noh o'i oh'dǎh shoh' tga-
ya gǎhs' ha yah'da deh, neh ho yah'dat git'hah no'gweh.

16 Neh, gih shǎh', neh, so gaah' no'gweh ha oh'do-
doh no'gwe nyoo'h' ǎ ot'hon deek', hot hon deek' ne' neh.

17 Neh no năh' he ga'noh sòòt [he o'yos oh,' wak ah' he'o weh' ni ă'niĥ dyoh' no gweh', ho wa'an dos'oh na-go'i o nya niĥ ne'nah ot' wa ăn doĥ' hoh'tha yă o dăăk.

18 Neh na'go yă ah'seeh, Neh huh, găh, năăh'' iis, ah soh' neh'huh ni yòh'dăă, ne thăh'ăh deh swah'ni go'-ă yăn dahs? Thăh'ăh, găh', deh swa'gah ă'yo oh na diĥ-gwa'nah oh'dăh ăh as de'gwa'a gwa năn dweeh duk', ha-yah'da goo no'gweh hă weeh', heh thăh'ăh deh a'oh' a'ga gwe niĥ' a'o yah'dat git?

19 Neh gai o niĥ he thăh'ăh ha wăn'nyah sa goo' theh'we nos; hat gwis'da goo, gwa', găs; neh huh', kuh, hes'ga ya găs' he'o weh he ga'ya găh'dah gwah, de-dws'at hah' naah de'yòh wa'gee.

20 Neh neh ha wăă, Neh nănt'ga ya găht' ha yah'da-deh no'gweh, neh ne'neh, ho yah'dat git'haĥ no'gweh.

21 Neh, săh'ăh, ne noĥ'goo'gwa năn dwe'eh duk, he'-o weh' tho năn'nyah saat' no'gweh', neh huh' ne'huh tga ya'găh dah'gwah, ne wăn noĥ'do nyoh'shă et găh', wa-dyah'don dyos, oh no'weh ha at, wa dyo'o nyoh,

22 Ga nos'gwa oh, oh no'shăăh', gai'wa neh'ak shăh'-shoh oh, gah ni'goh hoh'dws hăh, ge os'yos hăh, wa et-găh' ne ye gaah'gêh, gòh'săn no et'gănt hah, wa dat'go-nyăs'dos hăh, deh oh'ni gont;

23 O i'wa gwe goĥ' nă găă neh huh' dwet hah', ne noĥ goo'gwaa; neh' ho yah'dat git'haĥ no'gweh.

24 Da neh huh' o năh' det ho'dah oh, neh huh' he a'-we nooh', he o'yos oh' he'noĥ de yò'do'ă johk'don dyeh ne' Tyre; Si don, kuh; he o'yos oh' he ga noĥ'sòòt ne'neh huh: neh, kuh, de'o do ăn jo ni'ak na'gă ak' so-gaah' no'gweh de o'gah ă'yos ooh: thăh ăh, gwa', de o'-gwe nyooĥ' na'o dyah'dah seh'do ok', sho'.

25 Neh, săh'ăh, ne ye yah'da do găă' ne ya go gweh', neh ne' go a wak' go dyă niĥ' not hwa'is hă tgiĥ, ho-wai'wa'o găh; neh huh', kuh, ni dya'ga we nooh' go yah'-dye năh'oh, neh huh' he de ah'siĥ da de nyoh.

26 (Neh, ne ya go gweh', Greek nah oh'dăh ăh, Sy ro-phe ni ci an, naeh, noĥ o ga'ă jòh'dăh.) Da neh' no wa-

dò e'syoh gwa nii', neh nõ sa'o yah dòh'neek na nĩs'he o-noh, he'ò weh ni ye'yah da deh ne' go'a wak.

27 Neh, dih, ne Je sus, sha ga'wǎ ǎh'seeh, Neh', yah, dwa dye ǎnt' na dik'sah shoh'oh ho nòh'daht; neh, sǎh ǎh, ne thǎh'ǎh deh neh'hòh jih ne' neh dòn da gah'-gwǎ aak nõ di'ǎh gwah na dik'sah shoh'oh; neh huh' ha'wa dyo'ook he wa di'yah da deh ne ni ga ji yǎhs'aa'-shoh oh.

28 Des hò'wǎ wǎn'nòh sǎ gwǎh', hò wǎ'ǎh seeh, Neeh', Syah'da gwèn ni yòh', neh gwa', naeh, gǎs, ne ni ga ji-yǎhs'aa'shoh oh, neh wǎ nõn'dek hò nih nõh dò'nyoh-shǎh, ne wa dek hwaah'gwah shǎ goo'gwa, neh ho nòh'-sǎh seh' na dik'sah shoh'oh.

29 Neh ne' sha ga wǎ'ǎh seeh, Neh gai'ò nih nǎ gǎ' he ne sa wǎn nǎ wǎh', neh huh' hò sa seeh' he'ò weh' hǎch heeh; sho ya'gǎh oh, naeh, o nǎh', na nĩs'he o nòh, he'ò weh ye yah'da deh. ne' she a wak.

30 Neh nõ nǎh' neh huh' sa ye yoh' he go nòh'sòòt, sho ya'gǎh oh, gwa', naeh, ha nĩs'he o nòh'; ga nõk dah-gěh', naeh, ye yvs'hǎh ne' go a wak.

31 O naeh' shot hǎ'da dòh' ne neh huh' he'nòh de yò-dò ǎn johk'dòn dyeh ne' Tyre; Si dòn, kuh; neh huh' hes hò'yos oh het'ga nyò da eh' ne Galilee dyo'ǎn ja-deh; neh huh' hañ de'wah sǎn'nos hòh hò ǎh'dòh he ni-yò dò ǎn'jòhk da dyeh' ne' De cap o lis.

32 Neh ne' o wǎ'yah theeh' neh huh' ha yah'da deh, sha yah'daat ne de ah'swe goh, thǎh ǎh', gwah huh', de'a wǎn ni yòò; da neh nõ wǎ dò eh'syoh gwa nii' na'o-nĩs'oh da'ǎh.

33 O nǎh' hò yah'dòh nõ, he'ni a di yah'da deh ne gǎn dyòh'go wa nǎh; neh huh' ni yò weh' o nǎh', wa ǎh'-nya yah'da nõh' neh ha oh'da go shoh; da ǎ'nis gyo dih', gwah huh; hòh tha'yǎ o nyoo'h', kuh, nǎ ǎh'nòh sah'gěh;

34 O nǎh' ga o'yah ge'gwa he ot'gat hwǎh, thos syò-dyǎs oh', kuh; neh, kuh, na wǎ'ǎh seeh, Eph pha tha; neh gǎn dòh, neh, Wa deh'ho dò gòh.

35 Neh nõ nǎh', sho', kuh, oh wa'deh hò dò gwa'oo'h

heh, ha_oh'do_doh; neh, kuh, nos'hăă deh nă_ăh'nôh-sah'gêh, oh_wa'tyôh_dăş; da neh neh, sa_yo'o_gaht'heht, ne_wa_as'nyeht.

36 O_năh' ha_gôh'ni_gô'o_nii na'gă_ăk so_gaah' no'gweh de_o_wa_o_wiîh: sah'gwah_gwa', sho, găs, no_sa'a_gă_is sa_a_gôh_ni'gô_o_niîh'; neh_huh', kuh, găs, no_sa''a_di_gă_is' he_ni_we_sôh' do_sa_ă_non'di_o_gwat:

37 Neh_huh', kuh', năh'a_wăh, ne_we_sôh' sa_yô''ăh-dvk hé_no'o_dii_wa_nă'ă_gôh, hă_non_doh', Neh_huh'jîh he'no_o_yeeh' ne_yô'i_wa_gwe_gôh; de_ja'oh', waeh, ho_gwe_nyo_o ne_de_yôh'swe_gôh, ă_jo'ok; kuh', ne' deh'e-wă_nont', ă_jes'nyeht.

O I'WAH VIII.

NEH, ne' neh_ho'o_weh_chi_dwă'nîs_hă_de_nyôh', neh, he'sôh_jîh_găn_dyôh'go_wa_năh; thăh_ăh', kuh, deh_sho'di_yăh' ni_yees'; ha_a'go_no'gos_oh_ne_Jesus, na_go'i_o_nya_nih, ha_yah'da_deh; neh', kuh, na_go'yă_ăh'-seeh,

2 Neh_ne' we_sôh' o_yah' ni_dyôh'dă_ne' gyah_da_go, khe_dă_ăş' ne_găn_dyôh'go_wa_năş: neh_gai'o_nih, heh, o_năh' săh_ni_wăă'nîs_hă_gee' shah'de_ya_gwa_dii'; thăh_ăh, kuh, deh_thah'gwîs_dăh' de_o'di_yăh' na'a_diik'.

3 Da_neh', giîh_shăh', kuh, no_să_khe'yat_gah_da'o_non-don_dyô'on_dyeh, neh_huh' ho_sa_di_yô'noôh he_tho_di'-nôh_so_doh, ă_o_dih'ni_gô'ăh'doh, waeh, ne'huh, he'ni_yô-weh; ha_dî'yah_dă_o_nyôh', săh'ăh, ne'huh, ne_we_ăh'tho_neeh_doh.

4 Neh_ne' des_ho'wa_wăn'nôh_să_gwăh', ho_năă, Ga_ă_o_weh' ne_găh' nănt_ga_wiîh'dah_gô_ok' no_ăh'gwaah', na'ga_gwe_nih' a'o_dih'ni_gô_i_yôs' nă_găă no_gweh', nêk'-huh he'o_weh' deh_e'na_ge_nyooh'?

5 O_năh' ha_gô_ya_on'dos_oh, Do_ni_swa'ah_gwa_yăăh'? Neh_ne' o_năă', Ja_dvk'.

6 Neh_na_gô'i_wîs'ah_seeh_no_gweh', ne_yô_ăn'jah_gêh' ă'non_dyăăh: o_năh' de_oh'gwăh ne_ja_dvk' ni_yô'ăh-

gwa gee, de o'dăn no'nyos'oh, de o'yahk'hoh', gwah huh'; o'năh' neh, he a'go ya wii na go'i o nya nih; neh', naeh, neh huh' ă'a di yăăh' he'a di gat; do găs, naeh, neh huh' ho di'ge oh he'a di gat no'gweh.

7 Neh, kuh, ne dōh gaah'ah' ne ni găn'jahs a'ah ho-di yăh'; de o'dăn noo'nyos'oh; wa i wis'aah, gwah huh, ne' neh huh', ha'eh gwah, ă ga'yăn dahk, he'a di gat.

8 Neh huh', naeh, ni ya'wăh oh, ho non'dek ho'nyos oh, wa o noh daht', gwah huh: da neh he ni yoo do sa'a-dik, ne de yò ăh gwa'ih syoh' wah o'da dăăh', ja duk' ni-gah'ach hii'.

9 Neh he ni yoo' ne' wa ă non dek'ho nih', ge ih', noo', ni ă'năh nyah'es hăs'hăă. O năh' sha go'yat gah'wăh.

10 Da neh' no năh', sho', kuh, ga o wa goo' ho deh'-noh da hoh', kuh na go'i o nya nih, neh huh' ni tho'ne-noo', ho di'yos oh he'yo'ăn ja deh ne Dal ma nu tha.

11 O năh' ne Phar i sees da ă'noh dăn dyo gwa'ooh; ho noh'saah', kuh', wa'o wan do nyoooh, wa ă nih saak' ha yah'da deh neh o i'wa năă'gwat he no'ya wăh', gă o'-yah gēh o'da weeh duk' hah'da wa dyă o nyoooh; ho wah'-ni go ăk'doh.

12 Da neh na gwus' ho twa'is hă'goh jih da weeh duk' wa os'yò dyăh; ha wăă', kuh, A, naeh, he go waa' hă-nih'saas, nă gă' ga wa ji yă deh', neh, a ă nont'gat hòh na yò'i wa năă gwah'do ok'? Do găs' neh, noh gwă'as, Thăh'ăh tha'o wă noh] na yò'i wa năă gwah'do ok nă gă'ga'wa ji yă deh.

13 O năh' ho thă da dōh' ha di'yah da deh; ga o wa-goo', aeh, sho deh'noh da hoh, des ho nyò dai yah'goh.

14 Da neh' he ni ya'wăh oh, wa o'dih ni'goh hăh na-go'i o nya nih, na'a di'aah no ăh'gwah, thăh ăh, kuh, ha'eh gwah, ne' ga o wa goo de o di yăh', neh huh', sho, ne jo ăh'gwat.

15 O năh ne Je sus ha gōh'ni go'o nii, ha wăă, Swat-ga'ă ooh, swa dah'ni go'ă ăăk', kuh; he'ni ga deh neh hă nont'hăh gwăh'gwat hah ne Phar i sees; neh, kuh, na thăh'gwăh gwat'hah neh Her od.

16 O năh' de o di yah'do weh'da nōh na di'yah dii, ho-năă, Neh, găh, ne găh gai'o nih he deh o gwaah'gwa-yăh.

17 Neh, dih, ne Je sus, no năh' waă'ni nan dook, ha go'yă ah'seeh, A, naeh', he de swa'yah do'weh da nōh', neh, gai'o nih, he deh swa'ah gwa yăh'? Tăh'ăh, găh', ah soh' deh swa găh; thăh'ăh, găh', kuh, deh swah'ni-go'ă yăn dahs? Neh, găh, nah'soh o ni yōh' ne swă-nyah'sah?

18 Swa gaa'da nyōh', naeh, thăh'ăh, găh', deh swa găh? Swa oh'do dōh', gwah huh', thăh'ăh' găh' deh swa'ok-hah? Neh, găh', kuh, ne thăh'ăh deh ji'swas ha-ahs?

19 Neh, wach, ne shah khe'ăh gwi'yahk ho'os ne wis ni ă'năh nyah'es hăh'hăă ne wis ni yō'ăh gwa gee, do ni-gah'ach hii' ne de yō'ăh gwa'ih oh' de ji swah gwăh'? Neh nō wă'ah seeh, Wus hăă dek ni' sga eh.

20 Haeh gwah', kuh, ne ja duk', no năh neh huh' de-wa do gwah'doh ha di'yah da deh' ne ge ih' ni ă'năh-nyah'es hăh'hăă, do ni gah'ach hii' ne de yō'ih syoh' de-ji'swah gwăăh'? Neh ne' o năă, Ja'duk.

21 O năh' ha go'yă ah'seeh, A ni yōh dăă' he thăh'ăh deh a'oh a e swah ni'go'ă yăn daht'?

22 O năh' neh huh' ho yos'oh ne' Beth sai da; da neh, ne' neh huh ho wa'yah theeh' hă yah'da deh, ne de a'-gah gwe goh' nō'gweh: neh', kuh, nō wa'do eh'syoh-gwa'nis oh naah da o'yă o nyōoh.

23 O năh' wa os'oh daah ne de a'gah gwe goh' nō'-gweh; wa'o năch hiih' wa o'yah diit găh' he'ga non-da-yăh; neh huh, dih, no năh' ho nis'gyon dyos'oh na-gaah'gêh, wa o nis oh'da ăh, gwah huh'; ho on'dos oh', a'-dih gwah hah gwis'dăh ha'găh'.

24 O năh' hot gaa thwăh' neh' heh'tgăh; neh, kuh, ne'a wăă, Khe găh' nō gweh', neh' shah gaat he ni yōh'-dăă ne' gă i dōh a'wă neh.

25 Oh ga'at ne' neh, o na'eh sho nis'oh daas'oh na-gaah'gêh; don da o nōh'do os', gwah huh', heht găh' sa'-

a tgat hòh: neh huh' ni yò weh' de dyò ye'ih oh, det'ga-ye ih', gwah huh, he'sa a'go yat'gat hòh' no'gweh'.

26 O năh' shot gah'wăh, neh ho'gwa sa'o go duk' he-tho nòh'sòòt; ha wăă', Să nòh' neh huh' hăh seeh he'-ga nò da yăh; să nòh', kuh, so gaah' ăh he'o wih ne' ga-nòn'da goo.

27 O năh' ho ya'găh oh ne Je sus, kuh na go i'o nya-nih; neh huh' he o'ne nòo het ga'nò da yăn dòh' ne Ces a re a Phi lip pi. Neh', dih, he'nòh weeh hă nont'-hai neh', ha go ya'on dos oh' na'go'i o nya nih, ha go'yă-ah'seeh, So nah oh dăh ăh gi h oh', ha nan dòh' nò gweh', ne găh Niih'?

28 Neh ne' des ho wa wă'nòh să gwăh, ho năă, John ne Bap tist; neh gwa', gye, nă'nan dòh, Eli as; o yah'-shoh oh, kuh, gye, nă'nan dòh, Sha yah'daat no'o di do-găs'da nih.

29 O năh' ha go'yă ah'seeh, So, dih, niis' nah oh'dăh-ăh swa dòh' ne găh niih'? Neh ne' Pe ter thos nyeh'-oh, ha wă'ah seeh', Neh', waeh', niis ne Christ, [ne Cha ga'oh he dvs.]

30 O năh' ha goh'ni go ăn do'găs dòh na'gă aak' so-gaah' de o'wa o wih no'gweh, ha yah'da deh.

31 Neh huh' ni yò weh', o năh' hoh saah, ne wa a'go'-i o nyăh, he neh' ne' tga gont we sòh' o i'wa gee, ă o'-ya găh Nò wa'wak nò gweh'; neh', gwah huh', nă'o wa-dih na di'găh jis'hoh oh; haeh gwah', kuh, na dih'săn-no wa năs, ha di'yah don thwus; kuh ne sha go'di ya do-nih; neh', gwah huh', nă'o wa nyòh'; da neh' no năh' ă ga'at neh săh' ni wă'nis hă gee, o năh' dănt hat-găh.

32 Da neh' he'nò o wăn nă wăh' he wa as'nyeht, a-gwus' neh', ne gwah' tha dwën nă'ăh. O năh ne' Pe ter wa o ye năah', wa ah'sa wăh' ne wa o'is dăh.

33 Neh huh, dih', no năh' oh tha'dih sa de nih', wa a'-go yat'gat hòh', kuh, na go'i o nya nih, wa o'is dăh ne' Pe ter; ha wăă, Ges ho ne'gwa niis' da sa dăk' Se nīs'-he o nòh: neh, waeh, niis ne' thăh'ăh neh' deh săn'nòh-

do'nyoh gwah Na wën ni'yòh gee khaah; neh, sho, he-we gǎǎh nò gwe'e khaah.

34 Neh huh' ni yò weh', no nǎh' he a'gò nò'gòs oh nò-gweh' ha yah'da deh; he a di yah'daah', kuh, na gò'i o-nya nih; ha gò'yǎ ah'seeh, Son dih gwa'nah oh'dǎh ǎh ho-ga yǎs' na'ak non dǎ dyeh', neh nǎ ǎn da dat'gah wah'jih; neh, kuh', de ak ne'o wǎh' ne de ga'yah sont; o nǎh' hak'non dǎh.

35 Neh', waeh, ne son'dih gwa'nah ot ǎ eh'he aak, Dǎ-wa'gǎh nya dook' he'gò heh, hah'de ga gont' wa oh'dooh ne' neh: neh', kuh, neh son'dih gwa'nah ot ǎ eh'he aak, ǎ wa'gah dooh he'gò heh, neh ǎ dyò'i wah'gǎ ak haak-no'oh gwah, kuh, ne gai wi yòs'duk, neh ne'neh sha a'-yah daat, hah de ga gont' sa a da dyah'da gòh.

36 Neh, sǎh ǎh, neh, a nah oh'dǎh ǎh' a o des dǎh'' nò-gweh'', ne neh', gih shǎh', ga gwe gòh' a a yah'da gwën-ni yòh'heht he'yo ǎn ja deeh', a'oh dooh', naeh, not hwa'-is hǎh?

37 Neh', gih shǎh, neh, a nah oh'dǎh ǎh' ho gwe-nyooh', nò'gweh, on'da at gaah', neh o'sa'a ni nòh'duk not hwais'hǎh'?

38 Neh' neh so'dih gwa'nah oh'dǎh ǎh, ǎ a de'ǎh'seeh he'gyah da deh, neh, kuh, he ni gwǎ'noh dǎǎ, nǎ gǎ he'-a di gat ho dih'no'weh hǎǎt, ho di wa'neh a gòh', kuh, ga'wa ji yǎ deh; neh ne' neh ha yah'da deh, ha'eh-gwah, Nò wa'wak nò gweh, ǎ o'de aht, no nǎh' ǎnt heh' neh ǎnt ho dye ǎh'dah gò'on dyeh ne de a'ǎh sǎ'oh gòh No'oh nih; ǎnt ha di yah'dǎ dyeh', gwah huh', no o'yah-ge'o nòh'shǎh shòh', ho di'yah da do gǎh'dih.

O I'WAH IX.

NEH na gò'yǎ ah'seeh, Do gǎs' neh nòh gwǎ'as, Neh huh, gyeeh, nǎk'huh ha'dit', he ni ǎ non dii, ne thǎh'ǎh ta'a dik dooh' ne' gǎ e yaht', ne ga oh' nòh-wan dih' he'ni yò weh' nǎǎ'nonnt gaat hòh' ne thǎn nòh'-

do oh'shă gwěn ni yòh' Na'wěn ni yòh, gah has'des hăh' ă yò dye ăh'dah go'on dye, ă yòh'dăn dyo'on dye.

2 Neh no năh' shah ga'at ne ye ih' ni wă'nis hă gee', neh ne' Pe ter hwa o'aah; James, kuh; John, gwah-huh; neh huh' wa'a go gon duk he'o weh gwrs o non-dees', ho nòh'hòh ge'ah wa ă non dyah'don da gòh; neh-huh' o năh' oh tha go ya'dyah da de nyăh' he'a di gat.

3 Da neh' he'nòh a wăh no syo'nyws hăh, oh dyòs'dă-theh; oh ga gă'is', kuh, neh huh' nòh'ga gânt heht', he-ni ga gă'ânt' no ni'yah; neh, gwa, he ni yò weh' hòh-gaak daht, ne thăh'ăh de o gwe nyoo'h' naa'ni gă'os yo-nis nêk'huh yo ănjah gêh' neh huh' ni ga gă'ânt' a'o-nih.

4 Da neh' ne' neh huh, wa ya'dyah do'dah sih he'a di-gat', neh, Eli as; neh', kuh, ne Mo ses: neh de o'dit-haah, ne Je sus.

5 O năh; ne' Pe ter thos nyeh'oh, ha wă'ah seeh' ne Je sus, [Sa di'o nya nih, neh', ăăh, nòh'ni go'i yòs deeh ne nêk'huh a e'dwăh dyon dahk; neh', dih, neh, săh' ni dwrs'go nih; skat' niis ă gwrs'yo nyăh; skat, kuh, ha'eh gwah, ne Mo ses; skat, kuh, ne' Eli as.

6 Neh gai'o nih heh thăh'ăh de o'nòh dòh' ne nah ot' gwrs a'ăh; neh, săh'ăh, naah'de yò dòhk' ho nòh'dyoh-oh.

7 Da neh' nòh wah'jih găăt ne' neh huh, neh wa o-di yah'da weh'săh; neh', kuh, neh', o wă năh' dyò ya'-găh oh nòh jih'gă goo, neh nòh găh, Neh' ne găh' nă-gă' ne'no'oh gwah He a wak: neh' she swat'hon daat.

8 Neh na gwrs' da wă nòok, no năh' oh thăn'nont gah'-doh, thăh'ăh deh os'thoo, deh so gaah' deh sho wă găăh' nò'gweh; neh', sho, ha oh'hwah ge'ah ne Je sus, kuh no'noo hòh.

9 Neh no năh' sho nă'non dws'năh do'on dye ha goh'ni-go ăn do'găs dòh, na'gă ak, i găă', so gaah nò'gweh, de-o'wa o wiìh, ne' nòh o'i oh'dăh shoh' wa ă'nont gat hòh, ne ga oh' nòh wă dih' he' ni yò weh' Nò wă'wak' nò-gweh' dănt hot'gă'o ok non da'deh sa'doh gwah'gêh.

10 Neh' neh, ha di'yah dii', sho, ho dih'săn nō nii he'-
nō o wă na'wăh', de ă non da'da o do nyoh, gwañ huh, ne'
nah ot' găn dōh ne dănt hot'gă'o ook non da deh sa'dōh-
gwañ'gêh.

11 Da neh nō wă'an dos'oh, ho năă, A, naeh', he go-
waa', hă nan dōh' ne sha go'di ya dō nih', neh', Tga-
gont ă dwan dye ănt' ănt heh' ne Eli as?

12 Des ha go wăn'nah să gwăh', ha go'o wii, Eli as do-
găs' ă a yoh' năn dwan'dye ănt, neh' ăs hō heet' naah de-
yò i'wa gee: neh, kuh, he ni yòh'dăă ha' ya dōh, Nō-
wa wak' nō gwēh', neh ne tga gont ă'a'ya găh' we sòh'
o i'wa gee; neh, kuh, ne' deh gai'wah', sho, ă o'wa yō-
nih.

13 Neh, gwa', niñ noh gwă'as. O năh', naeh, o do'-
găñ ooh ho yoo' ne' Eli as; o năh', kuh, neh huh' ni'-
o di ye ăh' ha yah'da deh, he nah det'ho non'do ăñ jo nih;
o i'wa ye'ih oh he'ni ga ye ăh' ha'a'ya dōh.

14 Neh no năh' neh huh' sho yos'oh ha di'yah da deh
na go'i o nya nih, ha go'găs oh găn dyòh'go wa năh de o-
wăn non'dyah da dōh, neh ne sha go'di ya dō nih, kuh,
na go'i o nya nih, de ăñ non da'da on dō nyoh.

15 Neh no năh', sho', kuh, ne găn'dyòh gwa gwe gōh',
no năh' wa'o wă găh', neh nooh dwa'dohk dăh' wa o di'-
wa nă'ă gōh; neh huh hañ de o'năăh'da dōh ha yah'da-
deh, de'o wă nō'nyos'oh.

16 O năh' ha go ya on'dos oh, ne Sha go'di ya dō nih',
A nah ot' ne găh' swa da'o dō nyoh' ha di'yah da deeh'?

17 Neh ne' sha'yah'daat he'ni ă non dii' ne găn dyòh-
go wa năh, thos nyeh'oh, ha wăă, Sa di'o nya niñ, neh
nee'yah'theeh heh', syah da deh, ne'a'wak, neh' ho ye'-
na wahk'hoh ne' deh ga wă nont' not hwai'săh.

18 Neh, săh'ăh, găs, ne ga ăñ'dih gwa'o weh hwa o'-
aah, oh tho'ăh ne gă o gōh', găs; da ga'wăhs di tgăht',
kuh, găs', haah sa'ga ănt, oh tha'dyòh gă nyeeh', kuh,
găs; neh huh, kuh, hwa o'yah dat'hă ăñ dyeh. Da neh'
ne'khe wă năăh'oh ne she'i o nya nih; neh, i găă, o'sa-
o wă yah'dit găh; thăh'ăh, dih, de o di gwe'nyos ooh.

19 Neh ne' des ho wăn nah'să gwăh, ha wăă', O deh-swai'wa gwên ni'yòs dōs'hă yăh swa'wa ji yă deh, ga ă nă-yo'nis heht dăn dwa'di aak? ga ă ne găh nă wak'ni go i-so ok' he swa yah'da deh? Das he'ji aah nêk'huh he'-gyah da deh.

20 O năh' neh huh' ho wa'yah theeh ha yah'da deh. Neh, dih', no năh' wa o găh, o năh', sho', kuh, a eh, da o'yah da'gwis yooh not hwa'is hăh; neh' ne yo ăn'jah-gêh ho yus'hăn dah'oh, waa'dyah da gă nyeeh; da ga-wăhs da'ih̄t, gwah huh, haah sa'ga'ant.

21 O năh, ho on'dos oh no'oh nih, Ga ă' năh o'nis-heht' tho yah do wăh'oh nă găă? Neh, ne' a wăă, chi-ak'sah a'ah, sho, dyòh-saah.

22 Neh, săh'ăh, ne we sòh' o năh ni yò'ah dōh, neh, o jis'da goo, găs, hwa o'yăh dōh'yaak, o ne'gah gêh, gye, găs; neh ni'ee, ă e'i wah'doht. Neh, dih', gi hshăh, nă sa gwe nyo'ok naah gwis'dăh naa syeeh, da gwă'dăăh, da gwa'yah da'geh hah', kuh.

23 Je sus det hos'nyeh oh ha wă'ah seeh, Neh', gi hshăh, no gwee nyoo' naa'si wa gwên ni yòs', hah de yò i-wa gee, naeh, o gwe nyoo' ha yah'da deh, neh, hai'wa gwên ni yòs'thah.

24 Neh no năh, sho', kuh, wah o gon da dyeh' nooh'-nih naak sah'aah, de oh'sănt hwah'oh, o gah'să goo, ha-wăă, Syah'da gwên ni yòh', oh gi'wa gwên ni yòs' ni h, syah da'geh hah he ni dyòh'syo nănt'hah na gi'wa gwên ni-yòs'dos hăh.

25 Neh' no năh' ne Je sus wa a'go yat'gat hòh ne găn dyòh'gwah gêh', ga oh' da a di duk'he no dyeh ho-noon dyo'o dyeh, wa'is dăh o năh nòt hwa'is hă tgi h; ha-wă'ah seeh, Iis ne' deh swă nont', deh sah'swe goh', kuh, ot hwa'is hăh, Iih oh go'yă as da ja găht' ha yah'da deh'; să noh', kuh, nah'soh, ne' neh huh' ho'sah syoh ha yah'-da deh.

26 O năh not hwa'is hăh de yòh sănt hwah'oh, da o-yah da'gwis yooh, gwah huh; o năh' da'a ya găht ha-yah'da deh; neh huh', sho, na'o yah da wăh' ne wa'ă-

eeh; neh huh, gwa', hoh gaak daht', ne'gòt gah'deh wa-
 ă non do'nooh, Ha we'e yoo.

27 Neh', dih, ne Je sus has oh'dah gèh da o'yee naah,
 wa o'yah da'ges gòh; o năh' do sa'a daht.

28 Neh huh' ni yò weh', no năh' o gyeh' ho sa'a yoh
 he ga nòh'sòot, neh na go'i o nya nih' ho wa'an dos'oh ha-
 di'yah'dii he'o weh, A naeh he go waah', deh o gwa gwe-
 nyooh' niìh', no'sas ha gwa yah'dit găh'?

29 Neh na go'yă ah'seeh, deh os'thoo deh thah'gwis-
 dăh no yah' a'ga gwe nih' o'da wat'gă is nă găh nah oh'-
 dăh ăh; neh, sho, na dân no yăn'dah gwah'săh, dă-
 wăn'don dyeh'do ok', gwah huh.

30 O năh' ho nòh'dăn dyos'oh, ho nont'hă da doh' ne'
 neh huh'; neh huh' wa a'di ăt ne Galilee; da, thăh ăh,
 kuh, de o'ga yăh'oo, neh', so gaah no'gweh a ă ni'non-
 dook.

31 Neh, săh'ăh, ne wa a go'i o nyăh na go'i o nya nih,
 ha go'yă ah'seeh, Neh No wa'wak no'gweh', ha dis'oh-
 dah'gèh no'gweh, ho wa'yah dat'gah wăh; neh', kuh,
 neh, ă'o wa nyòh; neh nă ga'at ne' neh, o năh' ă o-
 wa nyò'aak, dănt ha tgăh, neh, săh' wa doht'hah dwă-
 nis'hă deh.

32 Neh, dih, neh, thăh'ăh de o dii ni'go ă yăn dah'-
 ooh, he'na o wăn nă wăh; wa o was ha'nihk', kuh, na o-
 wa'an dooh.

33 O năh' neh'huh, ho yos'oh ne' Ca per na um: da
 neh', no năh' o gyeh' hăh dyoh', ha go ya on dos'oh, A
 nah oh dăh'ăh, de swa i'wa geh hah'dah go'on dyeeh', ne
 swa yah'dii', he ni yò weh no a'ah ges hoo'h'?

34 Neh, dih, neh', thi'o non dye ăh' sho; thăh'ăh
 deh tho'dis nyeh'ooh; neh săh ăh, he ni yò weh' no aah'-
 ges'hoh, neh de o dii'wa geh'hah dah'go on dyeeh' na di-
 yah dii, neh, so dii gwa'nah ot ă a'go wa'nă aak he'ni ăn-
 non dii.

35 Neh' neh, ho dyăn'dys oh, o năh' he a'go no'gos oh
 ne' wws hăh dek nii' sga eh, ha go'yă ah'seeh, So dii-
 gwa'nah ot de o do ăn jo ni'aak', neh, o ăn dooh ha'a dahk,

neh, sha'yah daat ne' neh, noh'găăh ăs ha'o nyaht ne a'di gwe gôh; neh, kuh, ăs ho'wah hah'shăh gă'aak ne' a di gwe gôh.

36 O năh' do da'o yah'duk naak sah'aah, hah de'wah să-noh hă'ni'h'dyoh, neh huh' wa oh'dyoooh; neh, kuh, no-năh', oh tho'yah duk, ha năs'hah gěh hwa o ă dăh', ha-go'yă ah'seeh,

37 So dih gwa'nah oh'dăh ăh, ă o wa gôh' sha yah'daat nă gă' nă gak'sah doh'dă ak, na geh'să na goo, wa a'ge-gôh' ni'h, ne' neh: neh, kuh neh, so'dih gwa'nah ot do găs' ă a'ge gôh, thăh ăh deh neeh, sho, neh, iih a'-a ge gôh; neh, gwa, kuh, ha yah'da deh, ne tha geh'-hah oh.

38 O năh' ne' John de o'wăn noh'să gwăh, ha wăă, Sa di'o nya nih, oh sha'gwa găh' sha yah'daat, sha go'yah-dii tgăs na di nıs he'o noh, neh ho dye'ăh dah'goh, ne' sah să nah; da, thăh'ăh deh sho'gwa non dă dyehs'; O-năh' oh sha gwa is'dăh, neh gai'o nih heh thăh'ăh deh-sho'gwa non dă dyehs'.

39 Neh, dih, neh', ha wăă' ne Je sus, Să noh' ăs he'-swais'dăh: neh săh'ăh, ne' deh'so gaah, no gweh' neh, o i'oh dvs'hă nă ă gwat nă a dyeeh' na geh'săn na goo, na'-o gwe'nyo ok na'yò gon'da dyeh ne' wa et găh, a'as nyeh'-syoooh, ni'h aa gat'yò wi'h.

40 Neh, săh'ăh, ha yah'da deh ne thăh'ăh, i găă, dah-de'yo gwa do găh'doh, iih ge'gwa, waeh, tha yah'dăăh'-goh.

41 Neh săh'ăh ne' so'dih gwa'nah ot ga wis diih no'ne-ga nos ăs he swa nont' na geh'să na goo, neh gai'o nih he' neh she swa'yah da wăh ne' Christ, do găs' ne' neh, oh gwă'as, thăh'ăh tha'oh dooh', nă ot ga nyah'găh.

42 Neh, kuh, neh, so'dih gwa'nah ot dă'o wăn do dăăh-dăh' sha yah'daat nă găă', ni ăn'nohs aah', neh, iih, i găă, ho gi'wa gwěn ni yòs'thah, neh sah'gwah ti gă'oh' he na'o yah'da wăh ne gat heh'syo nyah'thah' a'gahs sgwă'-ni yon dahk', na'a nyah'sah gěh, ga nyò dăăh'gěh ha'ah-sgo'o ok.

43 Neh gih shăh', kuh, neh ses oh'dah dă sa do dăăh'-dăh, i jahk' ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he na'e sa-yah'da wăh', na e sa des'oh dyah'go on dyeh', neh huh' haah syoh he o weh' nit'ga yăh ne yoh heh'o weh, naeh he ni yoh dăăh ne de ja'oh' haah daah'ses oh'don dook', neh huh', haah syoh he o weh' dyò deek hah' na nîs'he-o'noh gëh, ne thăh'ăh de wăn doh' tha'ga gwe nih', na'-wah swah'do ok;

44 He o weh' no di'jih no wah', tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah' thăh'ăh tha'wah swah'do ok.

45 Neh, gih shăh', kuh, ne' sah sih'dah dă sa do dăăh'-dăh, i jahk' ne' neh; ne sah'gwah, ti gă'oh he na e sa-yah'da wăh na e'sah soh'ga neh, neh huh' haah syoh he-o weh' nit'ga yăh ne yoh heh'o weh, naeh he ni yoh-dăăh, ne de ja'oh' haah daah'sah sih'don dook', neh huh' ha'wah săh'do ok na nîs he o'noh gëh, o jis'da goo, he ni-yò dek hah' ne' de'wăn doh' tha'ga gwe nih' na'wah swah'-do ok;

46 He o weh' no di'jih no wah' tho'da găă'eeh; neh', kuh, ho deek hah' thăh'ăh de wăn doh' tha'wah swah'-do ok.

47 Neh, gih shăh', kuh, neh se ga'ah dă sa'do dăăh'-dăh, das dah'gwah ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he-na'e sa yah'da wăh ne sgat', sho, a ah'se ga'dahk, ha'ah-syoh he thăn noh'do oh'să gwën ni yoh' Na'wën ni yoh, naeh he ni yoh'dăăh, ne de ja'oh' haah daah'se ga dahk, he'dyò deek hah' na nîs'he o'noh gëh, ha'wah săh'do ok.

48 He'o weh' no di'jih no wah' tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah' thăh'ăh de wăn doh' tha'wah swah'do ok.

49 Neh, săh'ăh, naah'de yo gweh'da gee neh ă ga'jik-heh'doh gah'do ok no jis'dah'; ga gwe goh', kuh, he ni-yoo' nă ga'gă ya'dahk' nă ga'yah dăh da ak, tga gont' neh' ă ga jik heh'doh gah'do ok, no jik'heh dah.

50 Wi yò' no jik'heh dah: neh gwa', gih shăh, nă-yoh'do ni'aak no jik'heh dah, ne de yò yoh jis'dah goh, ga'ă o weh' nah'dănt gaa'wih dah'go ok' năs ga'jik heh'da-găht'? Neh' ne ga yăn dahk' no jik'heh dah ne swa-

yah'da goo; neh', kuh, swa yăn dahk ne' sgă nōh' ti-
gai'wi yò', ne de swa'yah do'gās hōh.

OI'WAH X.

O NĀH det ho'dah oh ne' neh huh; neh huh' nit ha'-
we'noo' he nōh de yò do'ăn johk'doh ne' Ju de a,
tho āh'doh, na gwus' si gwa'a gwa nōh wān dih' ne Jor-
dan: da neh huh', aeh, sho di'yos oh nō gweh', ha yah'-
da deh; neh huh, kuh', naeh, he ni o'i oh'dăă, o naeh'
sa go'i o nyăh.

2 Neh ne Pharisees neh huh' nit ho'ne noo', ha yah'-
da deh, hō wa'an dos'oh, Neh' găh, ne ga ya'nes hăh'-
gēh ha yah'da deh nō'gweh, ne' wak ah' o sas ha go yah'-
da is ne' yòh? neh ne wa o'wah ni'go āk dooh.

3 Neh ne' des ha'go wăn'nōh să gwăh' ha go'yă ah'-
seeh, A nah ot' she swai wis'ah seeh, ne Mo ses'?

4 Neh neh, ho năă, Neh', naeh, ne Mo ses ha nok'-
dot hak, nă ga'ya dook', ne de ja'gok hah'sah thah'; o năh'
wak ah' āch ha'go is.

5 Neh ne' do sa a go wăn nōh'să gōh, ha go yă ah'seeh,
Neh, sho, ga i'o nih he swăn nyah'sa ni yoh', neh huh'
ni she swa ye'ăh seeh heh she swa'ya do nih.

6 Neh gwa', naeh, ne' sho da'wah sa wăh, shah wa'-
des yo nih he'yo ăn ja deh, neh ha go'yah dvs'yo nii Na'-
wën ni yòh', neh ha ji nōh, ye oh', gwah huh.

7 Neh, dih, gai'o nih nă gă', neh huh' nă a yeeh' nō'-
gweh', neh, ā ot gah' no'oh nih, haeh gwah no nōh'ăh
ăs ha'got gah; neh, da'ya'dyah daak hah' ne' yòh;

8 Da neh ho i gă, de'i'yvs heeh, joh wa'at ā wān doh,
neh huh, dih', năh a wăh', o năh thăh'ăh dah des'hi yvs'-
heeh, joh wa'at, gwa', sho.

9 Neh, dih, na gwa'nah ot', Na'wën ni yòh de o'ăh'ne-
găh', să nōh' so gaah' nō'gweh dās hak'hah sih.

10 Da neh' nō gyēh' he ga nōh'sòt, neh', aeh, na go'-
i o nya nih' sa'o wa o dooh'; neh', sho, shah o'i waat.

11 O năh ha go'yă ah'seeh, So dih gwa'nah oh'dăh āh

neh huh' nă a yeeh', wak ah' ăs ha'go is ne' yòòh, o-yah' ăs ho nyaak', wa o'yăh hihk' ne' neh, oh sha'go-yah'don dih.

12 Neh, gih shăh, ne ye'oh, wak ah' ă o'wa is ne-yòòh, neh', kuh, no yah' ă ja'go nyaak', wah a'go yăh'-hihk, wa o wa yah'don dih.

13 O năh' neh' neh huh' ho wan di yah'theeh, ha yah'-da deh, neh, ni a'dik sah'dahs a'ah, neh neh, hah da'a-go yă o nyoooh; neh', dih, na go'i o nya nih, wa ă non da'-is dăh, neh wa o'wan no'is dăh ne' neh huh sha go di-yah'thees.

14 Neh, dih, no năh' ne Je sus, wa a'tgat hòh, we-sòh' o yah' non da'oh ni'go ă wăh; neh, kuh, na go yă-ah'seeh, e chi'nok do da ni'aak' ne ga oh' on da'o nont-gon'dah go'on dyeh he'gyah da deh, ne ni a'dik sah'dahs-a ah; neh', kuh', ne să noh' ă yech'hi ya'is da'ni aak: neh, săh'ăh, o'wăh, he ni yòh dăăh, he thăn noh'do oh'-shă gwên ni yòh' Na'wên ni yòh.

15 Do găs' oh gwă'as, So dih gwa'nah oh'dăh ăh, ă gă'-ak de o gwăăh he'thăn noh'do oh'shă gwên ni yòh Na-wên ni yòh, sha gaat' neh huh na'ya wăh' nă gă' ni ak'-sah dah'aah, thăh'ăh tha'ga gwe nih' neh, ha'a yoh ne' neh huh.

16 O năh' oh tha'go yah'duk, ha năs'hah gěh' hwa a'go-ă dăh, wa a go yă nīs oh'da ăh, oh tha dă noo'nyoooh', gwah huh, ha di'yah da deh.

17 Neh huh, dih', no năh' hoh dân dyo he'o weh ni-yò'a deh, sha yah'daat neh huh' nīt ho'dak he noo, oh tho'-dos ho'do os; neh', kuh, neh, ho on'dos oh, So gweh'di-yòò, Sa di'o nya nih, a nah ot' nă gaa'dyeeh', na'gyah-da gwên ni'yòh heht', ne yoh heh'o weh'?

18 Thos nyeh'oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, A', naeh, he go wa'ah, is gyaas' so gweh'di yòò? thăh'ăh ne'huh deh so gaah' deh a go gweh'di yòò, sha yah'daat, gwa', sho; neh Na'wên ni yòh.

19 Syăn de ih', naeh, he ni gai'wih'sah hoh, Să noh' ăh'sa dyah'don dih; Să noh' ăh'sa dyò'oh, Să noh' ăs-

nos'gòh; Să nòh' ăh să'no wănt' năh si'wa gwa'ih'sih;
Să nòh' gah ni'gòh hòh' dws hă gòo' năch hye'ăh duk hă-
sa'yăn daht' nas'hă non nyvs'hăh; Dee'ses nyeek, ne'
yah nih, haeh gwah', kuh, ne sa nòh'ăh.

20 Neh' ne' det hos'nyeh òh' ha wă'ăh seeh, Sa di'ò nya-
nih, ga gwe gòh', naeh, nă găă a gat'ga a òh' he'nòh-
weeh dò ga dò dyă'òn dyeh.

21 Neh' ne Je-sus, ho no'òh gwah, de o'ga neeh, ha-
wă'ăh seeh, Jo i'waat di sah'syo nănt'hah; sa sah'dăn dih,
sa dă'ni nòh' a'dih gwa'nah ot ă'sa yăn dahk; neh', ă-
he yòh' ne' go dăă; o năh' ă di sa yăn daht' nas'hă no-
nyvs'hăh, ne gă'ò'yah gěh: o năh' ga òh' nòh dă cheeh;
dăh sek', ne' de ga'yah sònt; iih, gwah huh', ăch'knòn'-
dă dyeh'.

22 Da neh' neh, daah'ni go'ăht he'nòh a wăh' wa'a-
ook; neh' ne' shot hă da dòh', o'yah jih hes'ha we nòh'
hah ni go'et găh'seh; neh, săh'ăh, neh, hos hă non nyvs'-
yò wa'năs gwah.

23 O năh de ot'gah doos'òh ne Je sus; neh, kuh, na-
go'yă'ăh'seeh, nă go'i ò nya nih, Ne găăh'' sòh jih ga-
no'òh, săh gěh'' thă ga gwe nih', ha di'yah da deh' no-
nont'ga no'nis hă yăn dòh', hă'a di yòh het'hă nòh'dò òh'-
shă gwěn ni yòh Na'wěn ni yòh.

24 Neh' ne do găs' wa o dii'wa năă'gòh nă go'i ò nya-
nih' he'na o wěn nă wăh. Det hos'nyeh òh, dih', a'eh,
ne Je sus, ha go'yă'ăh'seeh, Gwa a'wak shòh, ni găăh''
sòh jih' ga no'òh ha di'yah da deh', ne' neh', i gă, ye-
yah'dăăhs, ne' wat ga'no nīs'hăh', ne' neh huh, ha'a di-
yòh' het hă nòh'dò òh'sha gwěn ni yòh Na'wěn ni yòh!

25 Săh gwah' neh ti gă'òh he'ni ga no'òh ne' ga nyah'-
sgwat da'wa dò gòt' ho gah'ga ănt, ne de wa'dyo wă a-
gòt'hăh, naeh he ni yòh dăă noot'ga no nī' no'gweh neh,
ha'a yòh he thă nòh'dò òh'shă gwěn ni yòh Na'wěn ni yòh.

26 Neh na gwrs' wa o non da'wă ă thvs' he na o dii'wa-
năă'gòh, do'non da'dă'ăh'seeh no'no hòh, So' nah òh'-
dăh'ăh', dih, ne găh' ă ga gwe nih' ăs ho'wa yah'da-
gòòh'?

27 O năh' ne Je sus wa go'yat gat'hòh, wa ăh', Neh ha di'yah da deh' nò gweh', thăh ăh', naeh', deh o'gwe-nyoo; thăh ăh, gwa, naeh, neh huh' deh oh'dăă ha-yah'da deh Na'wên ni yòh; neh, săh'ăh, ha yah'da deh Na'wên ni yòh', hah de yò i'wa gee', naeh, he yo gwe-nyoo.

28 O năh' ne' Pe ter hoh saah', ha wă'ah seeh, Năăh', ga gwe goh' niîh o gwat'gah wăh; iis', gwah huh', gwa-non dă dyes'oh.

29 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wăă', Do găs' oh-gwă'as, thăh'ăh deh os'thoo deh so gaah' nò'gweh na-ot gah'wă aak ne ga nòh'sòot; daa'dă non deeh, gi-hshăh', ha di ji nòh', wă ni os hoh'oh, gi hshăh; hoh nih', gi hshăh; ho nòh ăh', gi hshăh; neh', gi hshăh, ne' yòoh; hok sah'dah shoh', gi hshăh; ha'ăn ja de nyoh', gi hshăh; niîh o da wa'gi wah'gă aak', kuh, neh, o i'wa-wăh ne ga i'wi yòs'duk,

30 Neh, gwa', naeh, neh, sgat de wăh'nyah eeh' ni-ga ye ih' nă'jo gă is, he'năs ha ye naah' nă gă ne'wah, ga nòh'so dōh, da a'dă non deeh ha di ji nòs'hoh oh, wă-ni'os hoh'oh, gwah huh; ăs ho nòh'ăs hă yăn'dah'syoo', kuh; ă ok'sah da yăn dah'syoo', kuh; yo ăn jah', kuh; hă gă dyet', kuh, neh, ga nòh'gon dws'hăh; neh', naeh, no yah de dyo'ăn ja deh', neh, ăn dweh', ne wah o i'wa-da dyeh' yo heh'o weh.

31 Neh, gwa, ne gòt gah'deh, neh, o ăn dōoh' go-doh'oh, tga gont' nòh'găăh ă ja gă'o nyaht'; neh, kuh, ne nòh'găăh ga o'nyah dōh, o ăn dōo', naeh.

32 Da neh neh, o năh' ho nòh'dăn dyo'on dyeh, o a'-ah ges'hoh, neh huh' hwa o ne nò'on dyeh ne Je ru sa-lem, neh' ne Je sus ha ăn deh' he'ni ă neh; da neh no di'wa năă'gwah oh; neh', kuh, he nòh weeh' ho wă'-non dă dyeh', ho nòh'dyoh o'on dyeh; o na'eh wak ah'sha go'yah da'is dōh ne wws hăă' dek nii' sga eh, hoh-saah' na go'o wii ne' nah ot nòh o i oh'dăh shoh' nă ya-wăh' ha yah'da deh,

33 Ha wăă', Năăh, neh huh' ne găh' he dweeh' ne

Je ru sa lem; da neh huh' tga gont' No wa wak' no-gweh' hă o wa yah'dat gah' ha di'yah da deh' na dih'săn-no wa năs' ha di'yah dön twrs', kuh neh, sha go'di ya dönih; da neh, kuh, ne'tga gont neh' ă a wai'wa'ăh heh-dăh neh, ă ă eeh; neh huh', kuh, hă o wa yah'dat gah' ha di'yah da deh' ne' de o non dah'son da i goh;

34 Neh', kuh, neh, ă o wa noh'ge ăh; neh', kuh, neh, ă o wah soh'gwa we shooh; neh', kuh, neh, ă a wă nis'-gyon dih; neh', kuh, neh, ă o wa nyoh; neh', kuh, neh, săh wa dōht hañ dwă nis'hă deh, o năh' dănt hat găh'.

35 O năh' ne James, kuh, ne John, ne Zebe dee ha-go a wak'shoh', neh huh' nit ho ne noo', ha yah'da deh, ho năă, Sa di'o nya nih, neh de yo'gya do'ăn jō nih net'-ga gont, neh huh noos'gya dye ăhs na dih gwa'nah oh'-dăh ăh dă yo'gya do'ăn jòds.

36 Neh na'go yă ăh'seeh, A nah oh'dăh ăh' ne găh de ja do ăn jō nih' no gya dye ăhs'?

37 Neh no wă ăh seeh, Dō da gi yah'do weeh dăh ne'tga gont', i găă', neh huh' da'ya gya dyăăh', sgat, neh, syăn neh go'gwa, da o năh ne' sgat, chet'gwa di'gwa, naeh, he'o weh' tga yăh', neh, deh săh'să oh'goh.

38 Neh, dih, ne Je sus ha go yă ăh seeh, Thăh'ăh deh jăn'noh dōh ne' nah ot ja dō e syoh'gwah; neh, găh, ne ji gwe nyoo'h' neh ăs ni'ne ge'ăh duk ne' ga-wis'dah, niih nă'kne ge'ăh duk? neh, kuh, ne' neh ăs-nya dye'ăh dah gwăh ne bap tism, niih na ga dye ăh'dah-gwa niih' ne bap tism?

39 Neh no wă ăh seeh, o gi'gwe nyoo'h. Neh ne' shă-go'yă ăh'seeh, ne Je sus, Dō găs, na'eh, neh' ă ji'ne ge'ăh duk ne ga wis'dah năk hne ge'ăh duk; neh', kuh, ne bap tism, niih' na ga dye ăh'dah gwa niih', tga gont năăh iis, neeh ă yech'hi ye'ăh dah'gwăh ne' neh.

40 Neh gwa', ne' neh huh aa'yon dyăăh' ne gyăn-neh'goo'gwa, neh kuh neh sget'gwa di'gwa, tăh'ăh deh-ga'i wa yăn dah'goh niih, ne' da'gyah do weet: neh gwa', naeh, tga gont' ă a wă noh' ha di'yah da deh, neh, ho-wă non dyă nohk'dah seeh.

41 Neh huh' ni yò weh' no năh' wa ă'no ok ne' wus-hăăh, neh ne wa ă'noh sa wăh ne we sòh' deh tho'dih-ni go'i yòh ooh hi yah'da deh ne James, kuh ne John.

42 Neh', dih, ne Je sus he a'go no'gos oh, neh huh' ni tho ne noo' ha yah'da deh, ha go'yă ah'seeh, swă noh'doh, he'neeh' he o weh' ni a di'yah'da deh, ne'ă nee' thă-nă'noh do'oh cha go năn noh'do nih' nooh tho no ăn'joh-dăh'shoh, neh huh' ni o di ye ăh', neh, heh tgăh, sha gonont hăh'gwa nii; neh, kuh, neh, he'cha go di go wa-năh', neh huh', naeh, ni o di ye ăh' ne' neh, dech ha'go-nă'noh do nih.

43 Neh, gwa', ne neh huh na'yòh dă'ak he swa yah'da deh, thăh'ăh', naeh, ne' neh: neh, gwa', neh, so-dih gwa'nah oh'dăh ăh ă e'he ak, ă'ge go wa'nă ak, he ni-swa dii', neh ne' neh ă swa 'hah shăh'gă ak.

44 Neh', kuh, neh', so dih gwa'nah ot ă e'he'ak, he ni-swa dii', ă geh'să no wa nă'ak, neh, naeh, gwus', o năh' ă o'di hah'shăh gă'ak ne' a di gwe goh.

45 Neh, săh'ăh, ha'eh gwah No wa wak' no gweh', thăh'ăh neh' de o'yoh dah'goh ne da'o wa snyeeh', i-găă; neh, gwa', ne dă o'gos nyeeh'; neh, kuh, neh' ă a tgah, heh, ho heh; neh ăs ho'di yah'da gwat ne gòt gah'deh.

46 O năh' neh huh ho di'yos oh ne' Jericho: neh', dih, he'noh weeh ho ya găh o'on dyeh ne Jericho, kuh na go'i nya nih, găn dyoh'go wa năh', gwah huh, no gweh', neh ne de a'gah gwe goh' Bar tim e us, Ti me us ho'a-wak, o aak'ah hăh dyoh' hah'ne khah'.

47 Neh huh, dih', no năh' wa'i wa'ook, neh'gwah ne Je sus ne Na za reth tho ya'găh oh; wa'ah'sa wăh o năh' ne de oh'sănt hwah'oh, ha doh', Je sus, iis ne' ya a wak' ne Da vid da'gi dăă.

48 Neh ne gòt gah'deh neh huh' ni o'wa ye'ăh seeh net ha'o dye'ă ak', sho: sah gwah, gwa', sho, we sòh' ho sa'a gă is des hoh'sănt hwah'oh, Iis ne' ya a wak' ne Da vid, da'gi dăă'.

49 O năh' wa o'ăh heht' ne Je sus, wa i wis'aah, gwah-

huh, ne' neh huh' ănt ho'wa aah. O năh' he o wă no'-
gos oh ne de a'gah gwe gôh no'gweh, ho wă'ah seeh,
Sgă nôh' să nôh'do nyo'ok, des daht'; thyă nos ne'huh.

50 O năh' wak ah' ho dyoo' no dyah'da wih'shăh, det-
ho'dah oh, neh huh' nit ha'we noo' ha yah'da deh ne
Je sus.

51 O năh' ne Je sus, des ho'wă nôh'să gwăh, ha wă'ah-
seeh, A nah oh'dăh ăh' ne găh de sa'do ăn jo nih' nă-
gyeeh' heh syah da deh'? O năh' ne de a'gah gwe gôh
thos nyeh'oh ha wă'ah seeh, Syah da gwên ni yôh', neh'
na'yo gwe'nyo ok o'sak do khaak.

52 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Sah'dăn-
dih; neh', naeh, se sa jăht' he ni di'săh ni go ăs'ah dōh,
sa i'wa gwên ni yôs'dōh.—Neh ne' wah o'gon da dyeh,
de dyô'ye'ih oh sa'a găh; wa o non dăh', gwah huh, ne
Je sus, o aah'ges'hôh.

O I'WAH XI.

NEH HUH' ni yò weh' no năh' dōs gă'oh ni ă nehs,
ne Je ru sa lem, he'o weh ne Beth phage kuh' ne
Beth any, he dyò non'da deh' ne Olives, he a gôh hăh'-
oh de i'yus hee, na go'i o nya nih,

2 Neh na go'yă ah'seeh, Jah'dăn dih, neh huh' hăn ji-
yoh' het'ga non da yăh' ne de swa do găh'dôh: da neh
he ni yôs'no weh', no năh' hă ji'yo ok ne' neh huh', ă ji-
găh' neh huh' gas ha ont' ne ga nos'ah, ne thăh'ăh de'-
wăn dōh' ah soh, de o dă dus'oh no'gweh; ă jis'hă ăn da-
gôh, ă dis'ni aah.

3 Neh', gi h shăh, neh so gaah' ăs hes'nă ăs, A, naeh,
he' neh huh' ne ji yeeh'? neh nă'sni h, Neh de o'do ăn jo-
nih' Na yah'da gwên ni yôh' he ga yah'da deh; da neh'
nă yo gon'daa dyeh' ne' neh ăn tha'yah daa nyet.

4 O năh' ho nôh'dăn dyos'oh, ho di găă', gwah huh', ne
ga nos'ah gas ha ont' as de gwa'a gwa nôh wăn dih' he'o-
weh' gah'ă o ga'ănt, o a'ak ah: neh no dis'hă on da gwăh'.

5 Neh na di yah'da do găă' he'ni ă non dii' ne' neh huh

ha dih'si aah, ho wă'nă ăh'seeh, A nah ot' ni ja dye ăh',
jis hă'on da gwus' ne ga nōs'ah'?

6 Neh ne' sho wă'nă ăh'seeh, ga nyòòh' neh huh' ni o'i-
wih'sah oh ne' Je sus: o năh' sho wă'nont gah'wăh.

7 Da neh' ne' neh huh ho di'yah theeh ne ga nōs'ah,
ha yah'da deh ne Je sus: neh huh', kuh, tho di eeh no-
non'dyah da'wih shăh ne ga yah'dah gēh; o năh' neh huh'
da a'dă dăh.

8 Da neh', kuh, ne gòt gah'deh, neh huh', naeh, da ă-
non dyah'da wih'shă dăh'dă o nyòoh' he yòt'ha i nōo: o-
yah'shoh oh', gwah huh', ho dih'hah dyah'khon dyeh',
naeh, ne' gă'i dōh, neh, de o non do'gwah do'on dyeh
he yòt'ha i nōo.

9 Da neh' neh, o'ăn dōoh' hwa'ă neh', neh, gwah huh,
ne nōh'găăh, de o nōh sânt'hwah oh, hă nan dōh', Ho-
san na; Ho dă oh' ha yah'da deh' ne' neh huh' daa'weh-
dah'go on dyeh' hoh să'na go' Na yah'da gwēn ni yòh.

10 O dă oh' he thă nōh'do oh'shă gwēn ni yòh' ne she-
dwah'nih, Da vid, ne' neh hò'gwa' ă dyăh dvk' hoh'săn'-
no'gōo' Na yah'da gwēn ni yòh'; Ho san na, neh si'gwa
he'ni eh tgăh.

11 Neh neh, he'o yos oh' ne Je sus, ne Je ru sa lem;
neh huh', gwah huh', heh, o nōh'sa do'găh dih; neh huh',
dih, ni yò weh', no năh' de ot'gah dōos'oh, he ot'gat-
hwăh' naah'de yò i'wa gee, o năh', gwah huh', oh găăs'ah
o dōh'o on dyeh, sho ya'găh oh, neh huh' he a we nōo',
ne' Beth any; ho ne nōo', gwah huh', ne wus hăă' dek-
nii' sga'eh.

12 Neh no năh' wah o hăht', o năh', naeh, sho di'ya-
găh'oh ne Beth any, wa o'dos weh'dăh.

13 Neh no găs'oh we ăh' tgă ih' ne fig nōh gă'on dōh'-
dăh, o năh'dont; neh huh' gwa hot gon'dah gōh; dyă-
gwah', sho, theh'wa dye săh' hah gwis'dăh a'a găh, a'yò-
ni yò dahk': neh no năh' neh huh' wa a yoh', thăh ăh
deh thah'gwis dăh' de o'găs ooh; neh', sho, he we găă
neh, o năh'dont; neh, săh'ăh, he ni ga'a wihs, thăh'ăh
ah soh' theh o'eeh na ge'o ook' ne figs.

14 Thos nyeh'oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Deh so-gaah' no'gweh tho sa'a yaak, neh huh o da weh duk' heh' syah da deh, no ăn doo'gwa hwah o i'wa da dyeh. Neh ne wa ă'no ok na go'i o nya nih.

15 O năh' neh huh' ho di'yos oh ne' Je ru sa lem; da' neh', ne' neh huh' he o'yos oh ne Je sus, heh, o noh'-sa do'găh dih; o năh' wa ah'sa wăh ne saa'go yah'dit gă-sooh' nă non'dă ni noh; neh kuh, neh, o gye'h' hă nih'-dyoh heh o noh'sa do'găh dih ha di'ni noh; wa a'gah hat'-hwah sooh', kuh, nă non'dek hwaah'gwa' no wis'dah de-ă'non da da wis'; neh, kuh, hă non dyăh dah'gwa' ha di'-yah da deh ne jăăh'go waah gvs he năh hă non'dă ni noh.

16 Thăh'ăh, gwa' huh', neh, so gaah' no'gweh de o'-nok do da nih' naah gwis'dăh a'a wi' da ă noh'so gôt' no noh'sa do'găh dih.

17 Da neh' ne wa a'di o nyăh, ha go'yă ah'seeh, Thăh'ăh, găh', neh huh' deh ga ye ăh' he'ga ya doh, Neh ă-a'di yaas thaak' naah de ya ga'ăn ja gee hak noh'sòot, neh ga noh'so dah'goh nă yon'dă na yăh dah'gwak? neh gwa', na'eh, niis' jo nih, ne neh'huh ă non dah'seh dah'-gwak ne' sha go'noh set'ha'.

18 Neh, ne' sha go'di ya do nih', kuh neh, ha dih'săn-no wa năs' ha di yah dont hwrs', ho nont'hon deh, wa ă-nih saak', gwa' huh', he non'da di ye'ăh duk a'o wa i wah'-doh't; neh, săh'ăh, neh, wa o was ha'ni'kk', neh gai'o-nih heh, wa o di'wa năă'goh ne' ga gwe goh' no gweh ne noh o'i oh'dăh wa as'nyeh duk.

19 Neh', dih, no năh' oh găăs'ah oh wa doh', ho ya'-găh oh he'ga non da yăh'.

20 Neh neh, se deh'ji ah, no năh' wa a'di ăt, ho di'-găs oh ne fig noh gă'on doh'dăh, oh hăs'oh, ok de'ăh-gēh dyoh sa'wah goh.

21 Neh, dih, ne sho shăăh'oh ne' Pe ter, ha wă'ah-seeh, Sa di'o nya nih, sat gat hòh' ne fig noh gă'on doh'-dăh, neh, sa e'wah doh, o năh' o da'ge e yoo.

22 Neh ne dech ha'go wă'noh să gwăh', ha go'yă ah'

seeh, Neh huh' ga yăn'dah go'ok ne swai'wa gwên ni-yòs'dos hăh' ha yah'da deh Na'wên ni yòh.

23 Neh, săh'ăh, ne do găs' oh gwă'as, Neh, so'dih-gwa'nah oh'dăh ăh ăă as, nă găă' o non da deh', Sat-gă'is; neh, kuh', neh huh' he ga nyo da'eh he wa'dyo-ok; thăh ăh', kuh, ă gă'ak dah det'ho h ni'go ă gee' na-wên'nyah sa goo; neh, gwa, sho, neh, ă a'i wa gwên ni-yòs thaak, ne' tga gont', i găă', neh huh' nă ya wăh', ă ga i'wa ye ih', na dih gwa'nah oht nòh o'i oh'dăh shoh' ă-ăh; neh nă'o ye na'an dyeh na dih gwa'nah ot ă'ăh.

24 Neh, dih, ga'i o nih' oh gwă'as, Neh naah'de yò i'wa gee na'dih gwah nòh o'i oh'dăh dă swa'do ăn joos', neh, no năh ă swa'dă na yăăh', swa i'wa gwên ni yòs'thaak, sweh he'ak, Wah a gwa ye naah'; da, do găs', găs, ne' neh ă'swa ye naah.

25 Neh, gih shăh', na gwa'nah ot sah ni go'et găh dōh' he ye yah'da deh' so gaah', neh he nă yo'nis heht' ăs-dăhk', ă sa'dă na yăn dahk', dō sa'ji wah'să gòh, ne' neh; neh na yò gwe'nyo ok, i găă', haeh'gwah, ne' Yah nih, ne gă o'yah gēh' thăh dyoh ne dō sa ya'i wah'să gwus ne dee'sa di'wa e nih.

26 Neh, gwa', gih shăh, nă gă'ak dah'de ji swa i wah'să gwăăh', thăh ăh', kuh, haeh'gwah, ne' She swah'nih, ne gă o'yah gēh' thăh dyoh', thăh dō'sas he swa i'wah să-gwus ne de she swa ya'nes hă'ih daa nih.

27 Neh' neh, o naeh' neh huh' sho di'yos oh ne Jeru sa lem: neh', dih, he'nòh weeh o gyes'ho h, neh, o-nòh'sa dō'găh dih'gēh, i eh', neh huh' ni tho'ne nōo ha-yah'da deh, na dih'să no wa năs ha di'yah dōnt hwus'; kuh ne sha go'di ya dō nih; kuh na di'găh jis'ho h oh;

28 Neh nō wă'ah seeh, Ga'ă o weh' ne găh' ni dya'weh-dah'goh' ne gah has'des hăh', nă găă' nòh o'i oh'dăh' sa di'wah dăn'dyeh dōh'? So nah ot'ne găh' hō sah'has-des'hă wii' nă găă' nòh o'i oh'dăh ăh sa'di wah'dăn-dyeet'?

29 Neh ne' det hos'nyeh oh' ne Je sus, ha go'yă ăh'-seeh, Neh năăh' iih ne jo i'waat ă gwa'o dōh; dăch-

gwa'wă nōh'să gòh; neh huh' ni yò weh', o năh ă gwa'-
o wih he ni dya'weh dah'goh ne gah has'des hăh nă gă'
nōh o'i oh'dăh a ga'di wah'dăn dyeeh dōh.

30 Neh ne bap tism ha ye'ăh'dah'gwak ne John, gă-
o'yah gēh, găh', dya weeh dōh; ò gii', o gwe'neh? dōn-
da gwa wăn'nōh să gòh.

31 O năh' de o di yah'do weh'da nōh' na di'yah dii, ho-
năă, Neh, giĥ shăh', na e dwih' Gă o'yah gēh, neh ne'-
huh nă'ăh, A, di' naeh, he go waah', deh she swa i'wa-
gwěn ni yòs'dōoh?

32 Neh, gwa', giĥ shăh' na e dwih', O gwe'neh; neh,
na'eh, neh, oh sha go dis'ha nihk' nō gweh': neh, săh'-
ăh, ne ga gwe goh' nō gweh' hă neeh', naeh, ha yah'da-
deh ne John, do'găs o weh' ho do'găs da nih.

33 Neh, ne det ho'dis nyeh'oh ho wă'ah seeh ne Je-
sus', Deh o gwă nōh'dōh. O năh' det hos'nyeh'oh ne
Je sus, ha go'yă ah'seeh, Thăh ăh, gwa', kuh, năăh' iih,
tha'gwa o wih' he ni dwa'geh has'des hă'a wih'dah goh nă-
găă' nōh o'i oh'dăh a ga'di wah'dăn dyeeh dōh.

OI'WAH XII.

NEH neh', o năh' hoh saah' ha gos'nyeh seeh, de ga-
yă o dăăh'gwaĥ shăh' ho ye'ăh dah'goh. Neh nō'-
gweh, ho yăn'twah'oh no nyo'gwiĥ săh' oh'oh'sah, de oh'-
ă'ăn dōh', kuh; ho ya dō nii', kuh, he' o weh dă ga'ne go-
ăăk thaak; wa a'go nōh'so nyăh', kuh, neh, ă o'nont ga'-
ă ok, heĥt găh' tga nōh'sa deh; o năh' ho want'haĥ dō-
niih', na di'yănt hōh'ge o nōh; we ăh' dyo ăn ja deh' he-
a we nōoh.

2 Neh', diĥ, no năh', shăh ga'eeĥ he ni ye'yăn twa-
gwus', he o'haĥ'oh no hah'shăh' het hă nih'dyoh na di-
yănt hōh'ge o nōh, neh na'a ye naăh' neh huh' o'da weeh-
dūk' ha di'yah da deh' na di'yănt hōh'ge o nōh', neh, o-
dō niih, he'ga yăn thōh' no nyo'gwiĥ săh' oh'oh'sah.

3 Neh ne' wa o wa yee naăh'; neh', kuh, neh', wa o'-
wah soh'gwa wee shooh, a gwus' dwa deh'syòh sa ne gă'-

ăh thaḥ he'a di yănt'haḥ ; o năḥ sho want'gaḥ wăḥ, deh-
thaḥ'gwis dăḥ de a'wih.

4 O na'eh o yah' det ho'haḥ oh, na haḥ'săḥ ha di'-
yah da deh ; da neh', naeh, neh, wa o'wăḥ sgwe'oh-
yaak ; ho noḥ ăăh'gêḥ, naeh, wa o wa yă ă's' ; sho wat'-
gaḥ wăḥ, sho wa do wih', kuh ; a gwus' neh noḥ ga'noḥ-
go daht' he'na o wa yeeḥ.

5 O naeh' o yah' det hoh'haḥ oh ; wa o wa nyòh', naeh,
ne' neh ; ho nont'gaḥ deh', gwaḥ huh', no yah'shoḥ oh
dêḥ ha'goh hoh oh ; wa o wan diḥ soh gwa'wes hooh gyee,
ne' neh, a gwus dwa deh'syòḥ sa ne gă'ăḥ thaḥ he'a di-
yănt'haḥ' ; wa o wa di nyòḥ, kuh, gyee.

6 Neh, diḥ, nah'soh ho da dă oh' sha yah'daat no a-
wak, a gwus' ho no'oh gwaḥ ; neh a gwus' noḥ'găăḥ
he o'ăḥ goḥ he o'haḥ oh het ha di'yah da deh ; ha wăă,
Neh', na'eh, ne' tga gont' ă o wa yah'da no ok' ne'a wak.

7 Neh', diḥ, na di'yănt hoh'ge o noḥ' de o non da dă-
ăḥ'seeḥ, Neh', waeh, nă gă na i'wa gwên ni yòḥ ; nyòḥ',
she dwa nyòḥ' ; iih, diḥ', na'eh, ă yo gwa wă's'theht he-
ni a'i wa gwên ni yòḥ.

8 O năḥ' wa' o wa ye naăḥ', wa o wa nyòḥ', gwaḥ huh ;
as de gwa'a gwa', gwaḥ huh, ho sa o wa'yah doḥ'yaak he-
ni ga'yănt thoḥ' no nyo'gwiḥ săḥ oh oh'sah.

9 A nah oh'dăḥ ăḥ', nooh', na yah'da gwên ni yòḥ' he-
ga yănt hoh' no nyo'gwiḥ săḥ, oh oh'sah, nă o yeeḥ' ? Neh
naăḥ'de ga gont' ănt heḥ, ă a'i wah'doht ha di'yah da deh'
na di'yănt hoh'ge o noḥ, o yah', naeh, ă's'ha go yoh' he'-
ga yănt hoh' noḥ oh'sah.

10 Neh, găḥ, ne thăḥ'ăḥ deh swa wên noḥ'saăḥ nă gă
ne' ga ya doḥ, Nêḥ ne' gaḥ sgwa ah' na di'noḥ so nis'
ho non dyooh', neh ne' neh ha gwus' o nih'sa gwaat o-
doḥ'oh ;

11 Neh' ne găḥ' Na yah'da gwên ni yòḥ' neh huh' ni-
o ye ăḥ, neh', kuh, na gwus' o i'wa năă'gwat he ni yòḥ'-
dăă', he de dwa'ga neeh.

12 O năḥ' ho nih'sa goḥ he no'da di ye'ăḥ duk a' o wa-
ye naăḥ ; neh, gwa', oh sha go dis'ha nihk' ne găn dyòḥ'-

gwah'gêh; neh, sãh'ãh, neh wa o'dih ni'go ă yăn daht, he' neh' no'no hoh, wa a'gos nyeh'dvk, heh', oh tha'yă-on dăäk: o nãh' ho non'doh'nooh', ha yah'da deh, ho noh'dăn dyo'gwa oh.

13 Neh ne det ho non'dăh'hoh oh, tho wan dih hah'oh ha di'yah da do gă'noh ne Phar i sees, kuh neh', He ro-di ans, neh na'a dih'ă o dăh' a'a di'wă o gôh he'nă o wă-no wăh.

14 Neh no nãh', ho di yoo', ho wă'ah seeh, Sa di'o nya-nih o gwăn'noh doh', naeh, heh, tgai'wa ye ih' niis; tăh'ãh', kuh, deh sat'ga ă'oh he ni oh'ni go'oh dăă so-gaah' no'gweh; tăh'ãh', kuh, neh huh' deh sat'gat hwus' na di'goh sah'gêh no gweh': [neh, gwa', sho, sa di'o nya-nih' he'ya we nooh' Na'wăn ni'yôh ge'gwa, ne ga i'wa-gwăn ni yôh: Neh', găh, neh, ga ya'nes hăh'gêh năn-dya'gwat gah'wah seek nă sho'gwa wis'de'o ek seek ne Cæ-sar, o gii', tăh'ãh'?

15 Neh', găh, neh, ăn dya'gwat gah; o gii', neh ne thăh'ãh tho da ya'gwat gah? Neh, gwa', het ho noh'doh ne Je sus he ni a'dih ni'go hoh'thăh, ha go'yă ah'seeh, A, na'eh, he go waah' sgwah'ni go ăk do oh'? Da swa'ah năk'huh he'gyah da deh' ne' sgah si'yoh shăăt, neh na'-gat gaat hòh.

16 O nãh' neh huh' ho di'eeh. Neh na go'yă ah'seeh, Soo nah ot' ne găh ha yah'daah; kuh nă gă' ga ya'do-nyoh', soo' nah ot' ho dooh'? Neh no wă'ah seeh, Cæ sar.

17 O nãh' det hos'nyeh oh ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Svs he joh' ne Cæ sar, na dih gwa'nah oh'dăh'ãh neh' ă'-o wă gă'ak ne Cæ sar; neh, kuh, Na'wăn ni yôh a'dih-gwa nah oh'dăh'ãh neh' ă'-o wă gă'ak Na'wăn ni yôh.

18 O nãh' neh huh' ho di'yos oh ha yah'da deh ne Sad du cees, hă nan doh', i găă, thăh'ãh dah de'dyont gă'-as non da'deh sa'doh gwah'gêh; neh no wan'dos'oh, ho năăh,

19 Sa di'o nya nih, Mo ses cho gwa'ya do nii, Neh', gih shăh, ne de a'dă non deeh' no'gweh ă'ă'eeh, ăs ha-

go yah'don dih' ne' yòòh, ă gă'ak de ok'sah da yăn dah'-
ooh, neh', sho, ne' de ya'dă non dăk' ăs'ho di nyaak' ne'
yòh gă'ah, neh dă ot'hwa ji'nyah găh ne de ya'dă non-
dăk.

20 Neh', dih, he ni ya'wăh oh, ha di'yah da dek' ja-
duk' nòh dăă non'dăă non dăk; neh ne dyò dye'ăh dōh
ho nyak'heh oh; neh, kuh, neh, ha we e yos'oh, thăh'-
ăh de ok'sah da yăn dah'ooh.

21 Neh ne'wah ne' dek nii ha dōht'hañ sho di'nyak-
heh'oh; thăh'ăh', kuh, aeh, de ok'sah da yăn dah'ooh,
ha wee yos'oh; neh huh', sho, kuh, a'eh, ni ya'wăh oh,
neh, săh ha dōh'thañ.

22 Da neh naa'di gwe gōh' ne ja duk' ni ă non dii he-
ya go nyak'heh oh, thăh'ăh deo'dik sah'da yăn'dah ooh:
neh, dih, na gwus' he'yò dōhk dah'gōh nee' ga gwe gōh',
o năh', ha'eh gwah he ya ga wee yos'oh ne ye'oh.

23 Da neh, dih, no năh' ă swa'deh ho dō gwa'ooh, he'-
yeh sa'do nyoh', no năh' dănt hă'nont găh, so năh oh'-
dăh'ăh ne neh' ă yòh'gă aak' he'ni ăñ ăñ diih? ga gwe-
gōh', săh'ăh, ne ja duk' sha go di yah'da wă'gă aah.

24 Neh ne det hos'nyeh oh' ne Je sus, ha gō yă ah'-
sêeh, Thăh'ăh, dih, găh, ăăh', nōoh, deh swa'yăh his,
neh, gai'o nih, heh, thăh'ăh deh swa'yăn de ih' ne' ga'-
ya dōh', kuh, haeh gwah, he ni ah'has des'yo wa năh
Na'wên ni yòh?

25 Neh, săh'ăh, no năh' dănt hă'nont găh non da'deh-
sa'dōh gwah'gêh, thăh'ăh tho'sa o di nyaak seek'; thăh'ăh,
kuh, tho'sa o wan di nyak da'ni aak: neh huh, gwaah',
sho', naeh, o năh' năn jòh'dă aak, he ni yòh dăăh na di o-
yah'ge o nōh' ne gă o'yah'gêh' thă nih'dyoh.

26 Neh, dih, ha di'yah da deh', naeh, no ni'e yoo, heh,
dănt hă'nont găh; thăh'ăh, găh, deh swa wă nōh'saah no-
o ya'dos hăh'gêh ne Mo ses, he ni ya'wăh oh nos go'ă-
gōo no'o dot, neh huh' thos nyeh'seeh, ha wăă, Iih ne
găh' nă gă Ne'e wên ni yòh', neh, A bra ham, neh, kuh,
He wên ni yòh, [neh, I] Isaac, neh, kuh, He wên ni yòh,
neh, Ja cob?

27 Thăh'ăh', naeh, deh neeh' De a'go wën ni yòh', neh, ho ni'e yoo; neh, gwa', naeh, Ha go wën ni yòh', neh', hă'no heh: neh, dih, ga i'o nih, hañ de yò dohk' swa-yah'dah dōh'oh.

28 Neh ne' sha yah'daat ne sha go'di ya dō nih', neh-huh' ho yos'oh, wa'o ok, gwah huh, he de a di yah'do-weh'da nōh na di'yah diih; wa a găh', gwah huh', he ni-wi yòh' he dō sa'go wă nōh'să gòh', ho on'dos oh, Ga ă-ni gaah' nee' ga gwe gōh', ne gai'wih sah'hoh, a gwus' dyo dye ăh dōh'?

29 Det hōs'nyeh oh ne Je sus, des ho wă nōh'să'gwăh, Neh ne'huh, na gwus' dyo dye'ăh dōh nee' ga gwe-gōh' he ni gai wih'sah hōh, nă găă': Da sat'hon daat', O Is ra el, Neh Na yah'da gwën ni yòh, ne' Sho gwa wën-ni yòh sha yah'daat', sho, Na yah'da gwën ni yòh.

30 Neh, kuh, neh', ă e'sno oh gwak' Na yah'da gwën-ni yòh, ne' Ya wën ni yòh; ă sa ye'ăh'dah go'ok ne sän-nyah'sa gwe gōh, neh', kuh, ne' sat hwa'i shă gwe gōh, neh', kuh, ne să nōh'do nyoh'shă gwe gōh, neh, kuh, neh, seh has'des hă gwe gōh; neh ne găh' nă gă, ne dyò dye'ăh dōh ne gai wih sah'hoh.

31 Neh ne' dek'ni wa dōht'hañ, naeh', des gya dye-ăh' nă găă'; Neh huh' nă es'no oh gwak' ne de jă'nōh sa-ne găăh' heh, nih sa'dah no'oh gwah. Thăh'ăh no yah' he ni yoo' ne gai'wih sah'hoh, theh jò'ăh dōh he ni yò'i-o wa năh nă găă'.

32 Thos nyeh'oh ne sha go'ya dō nih', ha wă'ăh seeh, Neh huh'jih, Sa di'o nya nih; do găs' gai'wa gwën ni yòh' ne' nah ot' oh sih'; neh, săh'ăh, ne sha yah daat', sho, Na'wën ni yòh; thăh'ăh', kuh, no yah', gyee, a'gă ak; neh', sho, ne'a oh hwañ'.

33 Neh', dih, nă'o wa no'oh gwak, ă yò dye ăh dah go'-ok nee wën'nyah sa gwe gōh'; he yò gwe gōh', kuh, ne gah ni'goh dws'hăh; he yòt hwa'is hă gwe gōh', kuh; he-gah'has des'hă gwe gōh', kuh; neh, kuh, ne neh huh' nă'o no'oh gwak' ne de yă'nōh sa ne găă', he ni'a dah no'-oh gwah; si gwa', naeh, nă găă he ni yòh'dăă, naeh' he-

ni yòh'dăăh, na ga yah'dăh da'ak, kuh, ne da'ga yah'do-weh'do ok.

34 Neh ne Je sus no năh' wa at'gat hòh heh, gah ni'-goh dvs'hă goo det hos'nyeh oh ha wă'ah seeh, Thăh'ăh' deh we'ăh' deh chyah'da deh, he ni ga deh' net hă nòh-do oh'shă gwên ni yòh Na'wên ni yòh. Thăh'ăh, kuh, deh so gaah' no'gweh deh sho'gwe nyos'oooh naah gwis'dăh o'sa'o on dooh.

35 Neh' ne Je sus de thos'nyeh oh, ha wăă, he'nòh-weeh' ha di'o nya nih no nòh'sa do'găh dih'gêh, A ni-yòh dăăh', heh, hă non dōh' ne Sha go'di ya do nih', Neh, ho a wak' ne Da vid ne Christ?

36 Neh, săh'ăh, kuh, ne'a o hwaă ne Da vid, ot-hwais hă do găh'dih'gêh, dya weh'dah'goh, ha wăă, Neh Na yah'da gwên ni yòh ha wă'ah seeh Na gyah'da gwên-ni yòh, Sa dyăh', jih dyon dahk' gyă neh'go'gwa, he ni-yò weh deh săăh'sih'da găh săh gwah' ă go nih' no sah ni-go'ă swa ăs.

37 Neh, dih, gai'o nih ha o hwaă', sho', kuh, ne Da vid, ho yaas' Syah'da gwên ni yòh, ga'ă o weh, dih', ni-dya'weh dah'goh', he neh, sho', kuh, ho a wak'? Da neh ne găn dyòh'go wa năh wa o'nòh ees hah' he nò yă'-ă nōoh, wa ă'nō ok.

38 Neh na go'yă'ăh'seeh, he wa a go'i o nyăh', Swadah'ni-go'ă ăk' ha di'yah da deh' ne sha go'di ya do nih, ne neh' i găă' ha di no'oh gwah' nă o'nos yo'nyvs he'sook, he'dă o-non da wă nye'aak; neh, kuh, ha di no'oh gwah' ne' de-ă non dă no'nyo ok he'o weh yont ge'on dah'gwa nòh;

39 Neh, kuh, he'o weh hă non dyăn dah gwah na dih'-să no wa năs', he'yont gă'nis ah'dah gwa'nòh; neh', kuh, na gwvs' heht găh' o nòk'da yăn dōh', no naeh' wa ă non-dek hwe'o eek.

40 Neh, săh'ăh, neh, sha go di nòh'sah sah'hoh no di'-nòh gwa'yes hah'syoh; neh', kuh, ne ya'găh oh, i găă, do găs' oh yo'nis heht', găs, ho'non dă na yăh; neh, ne'-hub, nă găă', si gwa'dih'hah ga e'wah dvs'yo wa năh, nă'-o di yah'do wăht.

41 Neh ne hăh dyoh', ne Je sus, neh' de o do găh'-doh he'ô weh wat hwis'dvs de'is doh, neh na go'yat gat'-hwa hoh no gweh', o wis'dah he ă'noh sânt'ha h' he'ô weh wat hwis dvs de'is doh; neh ne' gôt gah'deh no nont'ganô nihs', we sôh, kuh', naeh, hwa'ă'noh sânt.

42 Da neh', ne ye yah'da do găh ne' wah a'go dăăs-theht' go noh'gwa yes'ha hoh neh huh' go yos'oh; da neh', naeh, ne' dek nii na gwvs' ni yo wis dahs''aah, ne' neh huh' he'ya go dyooh, neh huh, noo, ni yô'i wah ne' sga yah'khos hăăt, ne ge ih' ni ga'yah goh ne gwăn-nis.

43 O năh, he a go no'gos oh na go'i ô nya nih', ha go'-yă ah'seeh, Do găs' oh gwă'os, Neh' nă găă wah a'go-dăs theht' go noh'gwa yes'ha hoh, neh', na'eh, si'gwa we sôh' hwa hoh'sânt, naeh he ni yooh' he o'noh săh'doh ne'a di gwe goh', he ô weh' wat hwis'dvs de'is doh.

44 Neh, săh'ăh, na'di gwe goh' do găs' hwa ă'noh sânt, neh huh' da weeh duk' he'ni o di gah'de nyoh: neh, gwa'-ah, ho i găă, he ni dyô dohk', do găs', naeh, ga gwe-goh' neh huh' hwa a go dih' he ni yooh' go yăn duk'; agwvs', gwa'', ga gwe goh ne ya goh'heh goh.

OI'WAH XIII.

NEH he'noh weeh ho yă'găh ô'on dyeh no noh sa do'-gah dih'gêh, sha yah'daat na go'i ô nya nih ha wă'-ah seeh, Sa di'ô nya nih, sat ga thoh' he'noh gah'sgwe oh'-dăh shoh; neh', kuh, he ni yôh'dăăh, hoh dyôh'dăh shoh he'gvs yo'nya noh năk ho'ô weh.

2 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Se găh, găh', he ni yô'i wa năă'gwah dohs gvs yo'nya noh' nă-găă ga noh'so wa năs? thăh'ăh ne'huh, deh jôh'sgwăăt-ah ne dă gya'dyah săhk nă'gă ak, i găă, deh dwah'săh-doh.

3 Neh, dih, he'noh weeh, o non da gă'yaat thăh dyoh' ho non da deh' ne Olives, de o do găh'doh no noh'sa do'-găh dih, neh ne Pe ter, kuh ne James, kuh ne John,

neh, gwah huh', ne An drew, ho wan'dos'oh a dah'seh-doh'gēh,

4 Da gwa'o wih, wān doh ne gāh' neh huh nă ya wăăh', ră găă' noh o'i oh dăăh' a nah ot', kuh', ă yo yān deh'dah-go ok', no năh, he yo'i wa gwe goh ă gai'wa ye ih?

5 Dech ha go wă'noh să gwăh' ne Je sus, hoh saah' o, năh' ne'a wăăh', Swa dah'ni go'ăăhk, dyă gwah', sho, so gaah no'gweh dās he'swah ni'go'ăh'săh.

6 Neh, săh'ăh, ne gôt gah'deh a geh'să na goo' ănt-hă'neh duk, ă non do'ok, Iih' ne gāh ne' [Christ;] da neh ne gôt gah'deh, ă sha go dih'ni go'ă gah'hat hoh.

7 Neh, kuh, nă swa i wa'ok haak neh huh', gyeeh, dya-go di yò', neh', kuh, nă gai'wa na geek' ă'yon di yòh, să-noh ne' neh ă swah'dyohk; neh, săh'ăh, nă găă' noh-o i oh'dăh, tga gont neh huh' nă'ya wăh: neh, dih, na-gwus' o dohk'dah goh', thăh'ăh, naeh, ah'soh ne' neh theh o'eeh.

8 Neh, săh'ăh, ne' dănt ha di daht' nooh tho no ăn'joh-dăh'soh, dă'non do'găh da'nooh; go wăh go'wa shoh', gwah huh', he ni thă noh'do oh, dă wan do găh'da nooh; ă ya ăn jon'dah da'nooh, gwah huh', ne' thi ga wēn ni-yòh, ă ya go dos'sweh da'noos', kuh; ă'non di'yòs yoooh, kuh, na di'yah diih; neh' ne gāh' nă găă' dyoh sa'wah-goh noh'ni go'et gănt.

9 Neh, dih, neh, swa dah'ni go'ă o nyook' ne swa-yah'di a dyeh; neh, săh'ăh, ne' neh huh' hă yech'hi-yat'gah hoooh' ha di'yah da'deh' ne ga ya'nes hăh ha di'-aah; ă yech'hi e wat', ă yech'hi yă ăs da'nooh', gwah huh, he'o weh hă nont'gă nis'at hah; neh huh', kuh, hă yech'-hih dyoooh' he'a di gat' ne thă nă'noh do'oh, go'wăh go'-was hoh, gwah huh; neh ă dyò'i wah'heht na gi'wah-gēh; neh ă gai'wa gwaih'soh seek' dă yò do găh'do ok' ha di'yah da deh.

10 Neh, gwa', naeh, tga gont' ă dwan'dye ănt' ne dă-wan di o'gwah do'ok ne gai'wi yòs'duk he'ni ye na ge-nyoh' naah'de ya ga'ăn ja gee.

11 Neh', dih, no năh' neh huh' ni yò weh hă yech'hi-

aah, ă yech'hi yaat gah', gwah huh', sǎ nōh' neh ă swă-
o ya'gǎh dah'go ok' ne' nah ot' ă swih'; sǎ nōh', kuh,
o nǎh' don de swa'yah do'weh dah'so ok; neh gwa' na-
gwa'nah ot ă yech'hi yoh, ne' neh nǎn dyò is dah'e aak,
neh ne' neh, swas'nyeht: neh, sǎh'ǎh, (ne thǎh'ǎh
deh iis' nǎ swas'nyeht, neh, gwa', Not hwa'is hǎ do gǎh'-
dih.

12 O nǎh' ne de a'dǎ non deeh' ă o'yah daat gah ne
de ya'dǎ non deeh, neh nǎǎ'eeh; neh', gwah huh', no'-
deeh doh, naeh, no'a wak: ha dīk'sah shoh'oh, gwah-
huh', dǎnt ha di daht', neh' dǎ non do gǎnt' no'wǎn non-
deeh doh; neh', kuh, ǎnt ho dii'wah heht' ă'o wǎn di-
nyoh.

13 Da neh', gwah huh', ne ga gwe goh' nō gwēh' ă-
yech'his swa'ǎh seek, neh ă dyò i wah'gǎ ak na geh'sǎ nōh:
neh, gwa', ha yah da deh nǎ o'dah gaas dook', sho, he-
ni yò weh' hǎ wǎn'dohk dǎh, neh ne' neh sha a'yah-
daat, ǎs hō wǎ yah'da gòh.

14 Neh huh, dih', ni yò weh' no nǎh' ă swat'gat hòh,
not gih'shǎ swa'ah̄t ne go i'wah doht hah, kuh, ne de ya-
go deh'gwa oh'gwah, hos nyeh'dah goh ne o do'gǎs da-
nih ne Daniel, neh huh ă ga dahk' he o weh' deh o'i-
wah'gēh a'ga dahk', (neh ha yah'da deh, nǎ a wǎ nōh'sa-
wǎh hoh ni'go ă yǎn daht' ne' neh;) neh huh' ni yò weh'
o nǎh' ne Ju de a ye nǎ geh' neh huh' yon deh'gwat
he'ga e non de nyoh.

15 Neh', kuh, ha yah'da deh ne ga nōh'sa gǎ yaat
ǎnt hǎ dahk', sǎ nōh' dǎnt ha'dyah dǎnt; sǎ nōh', gwah-
huh, hǎs ha yoh', nǎ eh'he aak, i gǎǎ', hah gwis'dǎh hǎs-
ge gòh' nō gyeh.

16 Neh', kuh, ha yah'da deh ne gah ă'gooh ǎnt'heh'-
seek, sǎ nōh' ne' neh ă shah'geet na'ah do'sa ak no-
syo'nyus hǎh.

17 Neh', dih, ne ga no oh', naeh, he wa di'yah da deh'
ne de wa di yah'da neet; neh', kuh, he wa di'yah da deh
nǎ wǎn non dǎ'nōh ge'ǎh thaak né neh dwǎ nis'hǎ de-
nyoh.

18 Neh', dih, ne swa do'e syoh'go ok na'gă ak, i găă', neh, ne' gôs he'neh, deh swa'deh gwăăh.

19 Neh, săh'ăh, ne ga no'oh de yò'doh ho ga nyat' he-nă ya wăh' ne' neh dwă nîs'hă de nyoh; neh huh' nă-ya wăh' ne thăh'ăh de wăn doh' deh dya'wăh oh he noh-weeh dyoh saah' ne' gvs yò niîh' he ni yò dyă'ă noh, ne nah ot'shoh hos yò niîh' Na'wên ni yòh', nă gă ne'wah he yò'eeh; thăh'ăh', kuh, neh huh' tho'sa ya wăh.

20 Neh, dih, gih shăh', na'gă noh Na yah'da gwên ni-yòh' de o'nîs hă'gwah da'noh ne' neh dwă nîs'hă de-nyoh', a'gă noh so gaah' deh ja'go heh: neh, dih, sho, gai'o nih ha di'yah da deh' na go'yah dă gwăh', ha wă-nîs hă'gwah da'noh.

21 Da neh', ne' neh huh' ni yò weh', so gaah', gih-shăh', no'gweh ăs he'swă ăs, Nă, ne găh', naeh, ne' Christ; neh', gih shăh, neh', sii; si dah', naeh, tha-yah'da deh; să noh' ne' neh ă yech hii'wa gwên ni yòs.

22 Neh, săh'ăh, neh, dă on di dah'syoooh ne ya'găh-oh neh', ne' Christ; neh, kuh, ne ya'găh oh, ho di do-găs'da nih; neh nă sha go no'dah sah'syooos naah'da wa-dyă'o nyoooh'; neh', gwah huh', no i'wa năă gwah'dohs nă ya'wăh syo nyoooh; nă sha go dih'ni go'ă gah'ha thòh', i găă, ne' theh o gwe nyoooh', na gwus' ho wa di yah'dă-gwa oh.

23 Neh, dih, neh, ja dah'ni go'ă ăhk: Jat ga'ă oh; o-năh', naeh, oh gwah'ni go'ăn daat, ne yò'i wa gwe goh.

24 Neh', dih, no năh' neh dwă nîs'hă de nyoh, no năh' ă ga'at ne ga no'oh, dă wa'dah son da'ik năn'deek haah' găăh'gwaah; neh, kuh, neh so'ek haah' găăh'gwaah thăh'ăh thah do sa yòh'hat heh;

25 Neh', kuh, neh, ga jih'soh dă o nyoh' ne gă o'yah-gêh ă dwah'săh syoooh; neh, kuh, ne gah has'des hăh'-shoh ne gă o'yah gêh' tga yăh' ă ya o dah'da nooh.

26 Neh huh' ni yò weh' o năh' ă o wa găh' Nô wa'wak' no gweh oh jih'gă go shoh' ănt heh; ănt ho dye ăh'dah-go'on dyeh ne gah has'des yò wa năh', kuh' ne de a'ăh-să'oh goh.

27 Neh huh' ni yò weh', o năh' ănt ha'goh hoh't' no o'-yah ge o nōh'shăh shoh, neh' naeh, ăh ho wă di'yah de'o-eek do gă ăh gă'aak ne ha go yah dă'gwa oh; dănt ho-wan di'a wih'dah gwa'nōoh he'nit găă gon'dah gwah' ne ge ih' ni yoo; kuh, he gwus' hah de yò dyo'yòhk-doh.

28 O năh' swah ni'go ă yăn daht', ne' des ga'yă o dăăh-goh' ne fig nōh gă'on doh'dăh: neh', găăh, nah'soh o do'nih a'ah nōh hah'doot da yò'năh don da dyeh', gwah-huh', swa yăn de ih' heh, o năh' dōs gă'oh ga găh'hăh-deh.

29 Neh huh, dih', ne găh', năăh' iis nă ya wăh' no năh' ă swat'gat hòh' nă găă' nōh o'i oh'dăh ă ga'i wa ye-ih, swă nōh'dook heh, o năh' dōs gă'oh ga deh; a-gwus', gwa', neh huh', he gah ho'ga ăn doh.

30 Do găs' oh gwă'ăs, Thăh ăh tha'gaat nă gă' ga'wa-ji yă deh', he ni yò weh' hă ga'i wa ye ih' ne yò'i wa gwe-goh nă găă'.

31 Gă o'ya deh, yo'ăn ja deh', gwah huh', tga gont', na'eh, ă ga'at; neh gwa' ne gwă nōh thăh ăh', naeh, tha'ga at.

32 Neh' dih, ne' neh dwă nīs'hă deh tăh'ăh deh'so-ga ah' no'gweh de o'nōh doh; thăh'ăh, ha'eh gwah, na-di o yah'ge o nōh ne gă o'yah gēh' thă nih'dyoh; ha'eh-gwah thăh'ăh No'a wak; neh', sho, Nōoh'ni.

33 Swa dah'ni go ă ăk', dih; swat ga'ă ok, swa dă nă-yăăh', gwah huh'; neh, săh'ăh, ne thăh'ăh deh swă nōh-doh no năh' hă ga'eeh.

34 Neh, săh'ăh, sha h gaat' he ni yòh'dăăh, no'gweh, ne wa ah'dăn dyo'eh, we ăh' hwa'eh; neh no năh' ha-ya'găh seh' ho nōh'sòot, ha gōh'has des'hă wi h no hăh'-shăh shoh, wa go'i oh dws'hă wi'ōoh, gwah huh, hah de-yo gweh'da gee; neh', naeh, wa o i wīs'as na deh ho'as-de is thăh nă ot'ga a ok.

35 Swat ga'ă ok, dih; thăh'ăh săh'ăh deh swēn'nōh-doh no năh' dănt heh' ne thăn nōh'do oh' he ga nōh'-sòot; oh găăh'ah; sha h de'wah son thăh', gih'săh; neh-

huh', gih shăh', he nit gvs'nyehs ne da găăh'ăăh; neh-huh' gih shăh, neh, se deh'ji ah.

36 Dyă gwah', sho, ă gă'aak deh di'swah ni'go ăăh no-năh' ăs ha yoh, swăn dah'hoh, gwah, ne' sas he'swa găh'.

37 Neh', dih, ne' nah ot oh gwă'as, ga gwe goh' hoh-khe'yă as; Swat ga'ă oh.

O I'WAH XIV.

NEH ne' shă ga'at ne de wă'nis hă gee, o năh' hă-ga'eeh he ni ă non dek'hwe'o ees ne de wa'da wă'oh-gwah, kuh neh thăh'ăh deh wat'hăh gwăh gwah dōh: o năh' na dih'săn no wa năs ha di'yah don thwus', kuh ne sha go'di ya dō nih, ho nih'sa goh ne gah ni'goh hoh'dvs-hă goo' no'da di ye'ăh duk a'o wa ye nooh, a'o wa nyoh', kuh.

2 Neh', dih, ne' o năăh, Thăh'ăh', naeh, no năh' neh wă'nis'hă deh ă non dek'hwe'o eek; dyă gwah', sho, sōh jih' ă yo'ihś da ga'eh ne găn dyoh'gwah gēh.

3 Neh ne Beth any nit hăh'dyoh, he'o weh' ho noh'-sòot ne Si mon no yah'dat găs; neh', dih, he'noh weeh ho dek'hō nii, go yos oh' neh huh' ne ya go gweh', ye a-wih' ne' gah sgwă no oh' gas heh'dah, o noh' gă dyeh na gwus' ga no'oh; o gă'is dōh', kuh, ga să no gah'oh; neh' ne de ya go yah'goh ne gas heh'dah, ho noh' ăăh'-gēh ne' neh dya go'on thwăh.

4 Da neh gyee na di'yah daah', na di'yah da goo don-da ă non de nyăh'dohk; ho năă, A, naeh, he go wa'ah, gwah thah ga'yes haah' no noh', sōh jih' deh ga'i wah oh go wa yō niih'?

5 Neh, săh'ăh, naeh, na wa dă'ni nok, si gwa', noo, neh, săh nah de'wăh nyaah eeh' ni gah'si yoh shă gee no-yò'i wah heh'oh, neh' a'o wă no wiih' no'ni dăăs. O năh' oh sha go non dwă noh'dih.

6 O năh' ha wăă' ne Je sus', ga weh'o o dyeh'; a, naeh, he go waah' ech hih'ni go et gânt haah'? neh, săh'-ăh, naeh, ne gai'oh dvs'hi yòò noh o'dyeeh', he'gyah-da deh.

7 Neh, sǎh'ǎh, ne dyòt gont', naeh, ech hi'aah no'ni-dǎās: da, ga nyòòh', naeh, he nǎ yo'nis heht ǎ di swa-ga yǎh', wi yòò', waeh, he no'yech hi ya dye'ǎhs: neh, gwa', niih, thǎh ǎh' deh dyòt gont' dah'de dwa dii.

8 Neh', waeh, ne ga nyòòh' he noh ont'gwe nih he'-noh e yeeh': neh', waeh, ne de ya go nih'shǎ nyo'on dyeh, ye noh'ga eh ne' gyah dah, neh' he go wah'sa do'neh.

9 Do gǎs' oh gwǎ'as, Neh ne ga ǎn dih gwa'o weh nǎ-gǎǎ' gai'wi yòs'dvk ǎ gvs'nyeh do'ok, ha'eh gwah' nǎ gǎ' he'noh o dyeeh', neh ǎ yo da dǎ'noh do'nyoh gwaak.

10 O nǎh', ne Ju das Is car i ot, sha yah'daat he'ni ǎ-non diih' ne wws hǎǎ' dek nii' sga eh, hoh dǎn'dyos oh, he a go yah'do wǎh'oh na dih'sǎ no wa nǎs' ha di'yah don-thwus, ne' neh huh' haa di'yah da deh' a o yah'dat gah.

11 Neh no nǎh' wa ǎ no ok, wa o'noh ees hah, wa dii'-wis aah', kuh, no wis'dah ǎnt ho'wa yoh. O nǎh' wa ih'-saak he non'da a ye'ǎh dvk, a yò deh'sǎ yǎās theht' a o-yah'dat gah.

12 Neh ne dyò dye'ǎh doh, wǎ nǎs'hǎ deh'goh ne thǎh'ǎh deh wat hǎh gwǎh'gwah'doh, no nǎh' sha'a di-nyòh' ne de wa da wǎ'oh gwah, ho wǎ'ǎh seeh na go'i o-nya nih', Ga ǎ o weeh ne gǎh' nits no'ehs ha'ya gweeh', neh no da ya'gwus yo nih' he'o weh' haah'sa dek ho nih' ne de wa da wǎ'oh gwaah'?

13 O nǎh' ha goh'hoh oh de i'yus heeh na go'i o nya-nih; neh', kuh, na go'yǎ ǎh'seeh, Neh huh' hoh sni yoh' het'ga non da yǎh; da neh' ne' neh huh dǎ swa dǎht no'gweh ga wis'dah ha a wih' o ne ga nos' gǎ dyeh: neh she ji'non dǎh.

14 Da neh', ne ga ǎn'dih gwa'o weh' hǎs ha yoh', shes-nǎ'as naa noh'sa gwèn ni yòh', Neh Na di'o nya nih' ha-doh', Ga ǎ o weh' ne gǎh' dyo nok'da neet' he go yah'da-ye'is dah gwaah', he o weh' ǎ dya gwa dek'ho nih', ne khe i'o nya nih' ne de wa'da wǎ'oh gwaah'?

15 Neh, neh, ǎs hēs'no wa thvs' dyo nok'das dǎǎh' neeh'tgǎh, ga yǎn do nyoh'; wa dyǎ nohk'dah oh', kuh: neh huh' ne' neh, da gwa'des as.

16 O năh' ho nōh'dăn dyos'oh na go'i o nya nih, tho di'-yos oh' he'ga nōn da yăh': neh', kuh, nōh ga'i wa ye ih' wa yat'gat hòh' he'ni a go ye'ăh seeh: neh huh', o năh, wa ya'des as ne de wa da wă'oh gwah.

17 Neh no năh' oh găās'ah, neh huh' ho yos'oh, kuh ne wws hăă' dek nii' sga eh.

18 Neh, dih, he'nōh weeh hă nih'dyoh, ho nōn'dek-ho niih, kuh, ha wăă ne Je sus, Do găs . oh gwă'as, Sha yah'daat he ni swa diih', de'yo gwa dōn dōh', hah'de-ga gont' wa'a gyah daa tgah.

19 O năh' oh wah'sa wăh ne waa'dih ni go'et găht; neh', kuh, nō wă'ah seeh, jo gweh'das hòh' da wa dăăt', lih', găh? o yah', kuh, ne' a wăăh, lih', găh?

20 O năh dech ha go wă'nōh să gwăh' ha go'yă ah'seeh, neh ne'huh, sha yah'daat ne' wws hăă' dek nii' sga eh, ne' shah'dă ya gi jănt' ne ga jăh'gêh.

21 Neh No'wa'wak nō gweh' ho'oh dăn'dyo o dyeh', do găs' o i wa ye'ih o'on dyeh he ni ga ye'ăh' ha'a ya dōh: ga no oh', dih, ha yah'da deh nō'gweh, he'nă dweh dwk' No'wa'wak nō gweh' ă o wa yah'dat gah: neh sah'gwah neh huh'ji gă'ăh ne' neh ha yah'da deh na'gă nōh' de-o nō gă'dos oh.

22 Neh he'nōh weeh hò nōn'dek hò niih, de oh'gwăh ne Je sus no'ăh'gwah, de'o dă nō nyos'oh; de'o yah'goh', kuh; o năh' he'ago ya wiih', ha wăă', kuh, Swa ye-naah', iswaak': neh' ne găh ne' gyah dah.

23 O năh' neh, de oh'gwăh ne' ga wis'dah, neh huh' ni yò weh' no năh' de'o dă nō nyos'oh, o năh' he'ago ya-wii': da neh' ne ga gwe'goh' waa'di ne'ge'ăh.

24 Neh na go'yă ah'seeh, Neh' ne găh nă găă' ne get-gwăh'sah no i'wa ni'yăs dōh ne wa seeh' wa di'wih sah'oh, ne găh ne dyon da dă'ont hwah seeh' ne gòt gah'deh.

25 Do găs' neh nōh gwă'as, Thăh'ăh niih tho'sak ne'-ge'ăh ne wa dō nih' nōh oh'sah gêh, ne ga oh' nōh-wan dih' he ni yò weh' hă wă'nis hă'eeh, no năh' wa-seeh' ăs kne'ge'ăh he o weh' thă nōh'do oh'shă gwên ni-yòh' Na'wên ni yòh.

26 Neh huh' ni yò weh', no năh' wa di'ă nohk dăh no'-
non dă no duk', ho di'ya găh'oh; neh huh' he'o ne nooh'
he'dyo non da deh', neh, Ol ives.

27 O năh' ha go'yă ah'seeh, ne Je sus, Neh' ne swa-
gwe goh' dă swa do dăăh'dăh neh ga'i o nih he'gyah-
daa deh', nă găă' wah'son da deh: neh, săh'ăh, he'ni ga-
ye ăh' he'ga ya dōh, Neh nă'e nyòh, ne de yò di noh'gă-
ont hos de'is dōh; da neh', naeh, ne dă'wă non do gòh'
ne de yò di noh'gă o'dōh oh.

28 Neh' dih, nă ga'at ne' neh, no năh' dân dwa gat-
gă'o ook, Iih ă gwa'ăn deh hă gyoh' ne Gal i lee.

29 Neh', dih, ne thos nyeh'oh ne' Pe ter ha wă'ah-
seeh, Neh, gih shăh', naeh, ne ga gwe goh' dă ya'go do-
dăăh.dăh', thăh ăh, gwa', naeh, niih.

30 Thos nyeh'oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Do găs'
oh go'yă as, Neh'' niis nă găă' wă nis'hă deh, neh'
gwus'' nă găă' wah'son da deh, ah soh' ă gă'aak deh jòs'-
nyeh oh ne da găăh'ăăh, ne dek nii' wa dōh'thăh, săh,
năs ga'dōh hiih.

31 Neh', dih, no gă'is dōh oh haas deh' he' det hos'-
nyeh oh, Neh huh', gih shăh', no ya wăh', ne do găă'
da eh'ni eeh', thăh ăh deh dōs'găh deh gat'gah hòh tho-
dă ga ye ăh'duk a'go ya'dōh hiih. Neh huh', ha'eh gwah,
na'o di wă no wăh' ne'a di gwe goh.

32 Da neh' neh huh' ho di'yos oh he'o weh' Geth-
sem a ne go wa'yas tha: o năh', ha go yă ah'seeh na go'-
i o nya nih', Năk'huh ja dyăăh, he nă yo'nis heht niih',
ya eh', ă'ga dă nă yăăh.

33 Da neh' he a'go aah' ne Pe ter, kuh ne James,
kuh ne John; o năh' oh wah'sa wăh na gwus' ho yo-
we'o ek ho nyoh' he ni'o'o ya găăh, wah'os dăh', gwah-
huh', naah ni go'ăh'gêh.

34 Neh' na go'yă ah'seeh, Neh' na gwus'' gă e'yaht gêh'
he yo dohk'' he ni gah'ni go'eet găhs' na gat hwa'is'hăh,
năk huh', sho, swa ăh'heht, swa dah'ni go'ă ăhk', gwah'-
huh.

35 O năh' os tho'oh hes hot'gă is dōh; neh huh', yo-

ăn'jah gēh ho yah'dye năh'oh ho dă nă yăn'dvs oh', gwah'-huh; neh ne' theh o gwe nyoo'h', i găă, na'ga at', sho, ha yah'da deh he ni yò'is daah eeh.

36 O năh' ha wăă', Ab ba, Hah nihi, hah de yò i'wa-gee, naeh, he yo gwe nyoo'h' heh' syah da deh; soh-neek'' nă găă' ga wīs'dah he'gyah da deh: neh huh', naeh, thăh'ăh, naeh', neeh, nihi, he ni dwak'ni gooh'dăă; neh, gwa', niis he ni di'sah ni gooh'dăă.

37 O năh' neh huh' sho yos'oh, ho ni'dah hoh', gwah, ne' saa'go găh'; o năh' ha wă'ah seeh, ne' Pe ter, Si-mon săn dah'oh, găh? thăh'ăh, găh, deh sa gwe nyos'-ooh naah'sa dah'ni go'ă'ăhk', sga't' a ga is'dah eek?

38 Sa dah'ni go'ă'ăhk', sa da nă yăăh', gwah'huh; dyă-gwah', sho ne'huh ă di'sah ni go'ăn'di ăn thòh. Neh, not hwa'is hăh do găs', na'eh, o ga yăs'; neh gwa', naeh, ne thăh'ăh deh sgah'has deh noh wa'ah.

39 O naeh' shot hă'da dōh, sho dă nă yăn'dvs oh, gwah-huh'; shah'o wă noos hoh', sho, ne' sa ăh.

40 Neh no naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', aeh, no năh' saa go găh; (neh săh'ăh nos'deh na di gaah'-gēh:) thăh'ăh', kuh, de o năn noh'doh ne' nah ot a'ă-nih he do'sa o wa wă'noh săă gōh.

41 O naeh' neh huh' sho yos'oh, ne săh wa doht'hah; neh na go'yă'ăh'seeh, Ah soh swăn dah'hoh', swa do is-hăh', kuh? neh huh', sho, hah'de ga ye ih, o năh', săh'ăh naeh', hoh ga'eeh he ni yò'is da ah eeh: swat ga thòh, o-năh' Nô wa'wak' nō gwēh' neh huh' wa o wa yah'dat gah ha dis'oh dah'gēh no di wa'neh a gōh.

42 De'swa daht; neh nō gwah'dăn dyo'on dyeh'; swat'-gaat hòh, o năh da'eh na gyah'dat gah'heh.

43 Neh ne'wah o gon da dyeh', ah soh', sho, hot haah' ho yos'oh ne Ju das, sha yah'daat ne' wus hăă dek nii'sga eh; hă neh', gwah huh, găn dyòh'go wa năh: ah sha-ah', gah hnyah'soh oh', kuh, ha di'a wi non dyeh'; neh-huh' da ă neet' he thă nih'dyoh na di'h'să no wa năs' ha-di'yah don thwvs', kuh ne sha go'di ya do nih', neh, kuh, na di'găh jis'hoh oh.

44 Neh ha yah'da deh he nō da'weh duk wa o wa yah'-
dat gah, o yān deet' ha go yō nya nihi', ha wāā, Neh
neh, so'dih gwa'nah ot dā e'ji gwa yos', neh ne'huh ne'-
neh sha'yah daat'; neh ās he'swa ye naāh, o'yah jih'
hās he'swa aah; sā nōh' ās ha'doh seeh.

45 Da neh' he ni yōs'no weh', no nāh' wa a yōh', neh-
huh', sho', kuh, hwa'a do gānt' het ha yah'da deh; neh,
kuh, ne'a wāāh, Sa di'o nya nih, Sa di'o nya nih: o nāh
oh tho'ji gwa yos.

46 O nāh', wa o wā nis'oh da'āh, wa'o wa ye naāh.

47 Neh neh, sha yah'daat ne dōs gā'oh ni aat', tho-
shā'gees gwāh', ho yāh'doh, no'hah'shāh nō'wa go wa-
nāh na di'yah dont tws, neh ne wa'o oh dyahk.

48 Neh ne'thos nyeh'oh ne Je sus ha go yā ah'seeh,
Neh huh', gāh, ni swa da dye'ā an dyeh he nā'e swa yeeh'
ne sha goh'set hah da e'swa'doo gānt, ah sha ah', gah-
hnyah'shoh oh, gwah huh', swa'wi non dyeh, heh sgwa-
ye'nō eh?

49 Oh hāh'syo nyoh', naeh, do gāā' dwāh dyoh', ga-
di'o nya nih' no nōh'sa do'gāh di'h'gēh; da, thāh'āh deh-
sgwa'ye naāh; neh, gwa, net'ga gont' ā gai'wa ye ih he-
ni ga ye āh' he'ga ya dōh.

50 Da neh' ne ga gwe goh' ho wā'yah dat'gah wāh
ho non'deh gwāh.

51 Da neh' ne wa o'non dāh, ha yah'da do gāā nō-
gweh'da seeh, ga ni gāā'os hāh de ot'hwah hāh; o nāh
na dik'sah go waa', wa'o wa ye nōoh.

52 Neh ne' wa o di'h', sho, ne ga ni gā'os hāh, ho-
nāh'goh oh waa'deh gōh.

53 O nāh' ne Je sus neh huh' hwa o'wa aah' he'thāh-
dyoh nō'wa go.wa nāh na di'yah dont hwts: neh, kuh,
shah gaat' hā nih dyoh, neh huh' ho di'yah da ye ih oh'
ga gwe goh' na di'h'sā no wa nās', ha di'yah'dont hwts kuh
naa di'gāh jis'hoh oh, kuh ne sha go'di ya dō nih.

54 Da neh' neh, ho non dā dyes'oh ne' Pe ter; we-
āh', gās', da eh; neh huh', gwa'a, ha'eh gwah, he'o-
yos oh het ha dyān'dah gwah' nō'wa go wa nāh' na di'yah-

dont hwus; da neh' shah' gaat' ho non'dyăn dvs'oh na-
dih'hah shăh, waa'don theht' neh huh' ho'deek hah.

55 O'năh, neh', ha dih'săn no wa năs' ha di'yah dont-
hwus, ga gwe gôh', kuh, no di'as hăh, wa ă'nih saak na-
ye'i wa gwa'ih sih da wa do gânt' ha yah'da deh ne' Je-
sus, neh huh' non da weeh duk' aa'o wa nyôh; da, thăh'-
ăh, dih', de'o di găăh:

56 Neh săh'ăh ne gôt gah'deh ne thăh'ăh deh ga'i wa-
gwên ni yôh' ne wa dii'wa gwa'ih sih ha yah'da deh; thăh'-
ăh, gwaah', sha dii'waat theh o'doh ooh na di'wa gwa ih-
sos.

57 Da neh, dih, na di'yah da do găăh' det ho di dah'oh
o no'wăh ooh ho di'i wa gwa ih sooh ha yah'da deh', ho-
năăh',

58 Neh nō gwat'hon deh', ha wăă', Neh nă gii'wah doht'
nă găă o nōh'sa do'găh dih', os oh'dah shoh os'yo niuh: da
neh he nă yo'nis heht, neh', săh' ni wă'nis hă geeh' o yah'
ăs ges'yo nih; thăh'ăh', naeh, os oh'dah shoh tha'gvs yo-
nih.

59 Thăh'ăh, dih, aeh, deh gaa tgaah nō wa dii'wa gwa'-
ih sah'seh ne sha dii'waat ha'wa dōh'.

60 O năh nō'wă go wa năh na di'yah dont hwus hah de'-
wah să nōh de o'dah oh, ho on'dos oh' ne Je sus; ha wăă,
Thăh'ăh găh' deh thah'gwis dăh thah'đoo'sah swăn'nōh-
să gôh? A nah oh'dăh ăh ne găăh' nă găă' ha dii'wa gwa-
ih sos' de yò do găh'doh heh, syah da deh'?

61 Neh, dih, ne thi o dye ăh', sho, deh thah'gwis dăh
dah des'ho wă'nōh să gwăăh. O naeh' nō'wă go wa năh,
na di'yah don thwus' sho on'dos oh, ha wă'ăh seeh, Iis'-
găh ne' Christ, neh, Ho a wak, Na'yah'da no'oh go-
waah?

62 Neh' neh, ha wăăh ne Je sus, Iih neh'huh: neh,
kuh, ne' tga gont' ăs he swa găh' Nō wă'wak nō gwēh'
ănt hăh'dyon dahk' ga yă'neh goo'gwaah, ne gah has'des-
hăh; neh', kuh, nănt'heh oh jih'gă go shoh' ne gă o'-
yah gēh.

63 O năh nō'wă go wa năh' na di'yah don thwus de o'ăh-

ne gǎ'oh noo syo'nyvs hǎh, ha wǎǎh, kuh, A nah ot' ah-soh de yò do ǎn jo oh' na dii'wa gwa ih sos'?

64 O nǎh', na'eh, e swa'ook he'no dwǎ no'et gǎnt; a ni swah'ni gooh dǎǎh'? Da neh ne' a dii gwe goh', neh wa o wa'i wa'ǎh heh dǎh ne' gǎ e yaht' ǎ o dye'ǎh dah-gwǎh'.

65 O nǎh', kuh, gyee, wa o wǎ nis'gyo dih, wa o wa-goh'so week', gwah huh; neh, kuh, no wa'go ees; neh, kuh, no wǎ'ah seh, Sǎn'ne yooh: da neh', kuh, na dih'-hah shǎh ho wa'go ees hǎ nǎn nis oh'da gwǎh'da hah.

66 Da neh, na'eh, ne' Pe ter eh dah'gēh nit hǎh'dyoh no'gyeh', neh huh' go yos'oh je yah daat ne sha gòk'sah-go'was hǎh', no'wa go wa nǎh' na di'yah don thwvs:

67 Neh, dih, no nǎh' wa o wa gǎh' ne Pe ter ho dont'-heh doh, ho want'gat hwah'oh; neh, kuh, ne ga wǎǎh', Neh ǎǎh nǎǎh' iis do gǎǎ' sneh sgwah' ne Je sus ne Naz a reth tho ya'gǎh oh.

68 Neh, dih, no doh'hi yǎh, ha wǎǎh, Thǎh ǎh niih', deh a gǎ noh'doh; neh', kuh, ne thǎh'ǎh niih deh ak'ni-go'ǎ yǎn dahs' ne nah ot' sa doh. O nǎh' he o ya gǎh'oh as gwa goo' hah de o dah'oh; o nǎh' dagas'nyeht ne da-gǎǎh'ǎǎh.

69 Da neh ne'sa o wa gǎh' a eh, ne yek sah'go waah, o nǎh gòh saah ho wǎ nǎ'oh'seeh ne' neh huh' ha dih'si aah, Neh, gyee, ne gǎh' nǎ gǎǎ' sha yah'daat he'ni ǎ-non dii.

70 Sa a'doh hiih', a eh. Dah ji ah', sho, o na eh' sho-wǎ'ah seeh ne' Pe ter ne' neh huh' ha dih'si aah, Do-gǎs' iis', gyee', chyah daat' he'ni ǎ-non diih: neh', sǎh'-ǎh, ne Gal ile an noh syah'doh dǎh; neh gai'wa gwa'ih-sos heh' ses nyehts.

71 O nǎh' hoh saah' no dwǎ'no et gǎh da'noh', ho e'wah-dvs'hǎ gooh Na'wēn ni yòh hoh'tha da dee dvs'; neh, kuh, hwa o'yah da'di ǎnt hòh nǎ a'i wa gwa ih sih, ha wǎǎ, Thǎh ǎh niih deh os'thooh de e'yǎn de ih' nǎ gǎǎ no'-gweh, ne' she swat'hyò wiih.

72 O nǎh' ne' dek nii wa doh'thah, don da'gvs'nyeht

ne da gǎǎh'ǎǎh. Neh, neh, o nǎh' shos shǎǎh'oh ne Pe ter, he'ni o wǎ noh'dǎh heh'oh ne Je sus, ha wǎ'oh-seeh, Neh nah soh ǎ gǎ'aak deh jos' nyeh oh ne da gǎǎh'ǎǎh ne' dek nii wa dōh'thah, sǎh nǎh sa'dōh hiih naah gwis'dǎh a e sa di'wa deek he'gyah da deh. Neh no-nǎh' neeh wa ǎ'noh do nyōoh', de o gah sǎ'nis hǎh'syoh.

O I'WA H XV.

NEH ne' wah o'gon da dyeh', no nǎh' se deh'ji ah, ho di'as hǎn'dvs oh' na di'h'sǎ no wa nǎs' ha di'yah-dont hwvs; kuh na di'gǎh jis'hoh oh; kuh ne sha go'di-ya dō nih; neh', kuh, ga gwe gōh' no di'as hǎh; neh no-was'hǎ ont ne Je sus; o'yah jih he o'wa aah; neh huh'-he'o wat gah'wǎh het ha yah'da deh' ne Pi late,

2 O nǎh thos nyeh'oh ne Pi late, ho on'dos oh, Iis, gǎh, ne Go'wǎh go waa' ne Jews ho nǎ wǎh'? Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wǎ'ah seeh, Neh wach', naeh, oh'sih.

3 O nǎh' na di'h'sǎ no wa nǎs ha di'yah dont hwvs' ho-wa'i wa'yǎh da'noh, we sōh o i'wa gee; tǎh ǎh, dih, deh-thah'gwis dǎh dah des'ho wǎ'noh sǎǎ gwǎǎh.

4 O nach' ne, Pi late sho on'dos oh, ha wǎǎh'; Thah'-gwis dǎh' thah dō'sah swǎ'noh sǎ gōh? nǎǎh', ni yō'i wa-we sōh' na dii'wa gwa'ih sōs heh' syah daa deh.

5 Neh, dih, ne Je sus ah soh' dah des'ho wǎ'noh sǎ-gwǎǎh; neh huh' gwaa' hōh gaak daht' ne wa o i wa'nǎǎ-gōh ne' Pi late.

6 Da neh', dih, he'ni ǎ non dek'hwe o'ees, wa a go yat'-gah'wǎh', gǎs, sha yah'daat na nos'gwah, ga nyōòh', sho, ne' wa o wan dō'e syoh'gwǎh wa ǎ neeh', neeh.

7 Neh ne' sha yah'daat Ba rab bas ha ya soh', neh' shah gaat' ha di'hǎ ont, naa'di ya nes'hǎ gah'hat hwvs, he'a'yah daah', kuh, ne a oh hwaah; neh', kuh, ne' wa-ǎ non dyō o nyōoh' he'noh weeh ha di ya nes'hǎ gah'hat-hwvs.

8 O nǎh', ne gǎn dyōh'go wa nǎh tho non'deh has'dos-oh de o'noh sǎnt'hwah oh, wa ǎ'noh sa wǎh, noh'tho wan-

do'ăn jòòs' ne' neh huh', sho, na'a yeeh he non da'go-
ye'an dyeh.

9 Neh', dih, ne' Pi late dech ha go wă'noh să gwăh',
ha wăăh', Neh', găh, de swa'do ăn jo nih' ne' neh a'-
gwat gah'wăh ne Go'wăh go waah, ho no'wăh ne Jews?

10 (Neh, săh'ăh, neh, hai'wa yăn de ih' he neh', sho,
ne gah nos'hah ooh gai o nih, heh, ho wa'yah dat'gah wăh
na dih'să no wa năs ha di'yah don thwus.)

11 Neh', dih, na dih'săn no wa năs' ha di'yah dont-
hwus' das ha'go dih'ni gô'o nih ne găn dyòh'gwah gěh,
ne' neh', i găă, sah'gwah a'ot gah ne Ba rab bas ha di'-
yah daa deh.

12 O năh' ne Pi late det hos'nyeh oh, neh ne' sha-
go'yă ah'seeh, Ga ăn dih'ni gaah', na'eh, di swa ga yăs',
nă e yeeh' nă găă ne' she swa yaas' Go'wăh go waah' ne
Jews ho no'wăh'?

13 O năch' des ho'noh sânt'hwah oh, Des he swa yah'-
son dăh.

14 O năh' ne Pi late ha go'yă ah'seeh, A, na eh': a-
nah ot' ni o-dye ăh' ne' wa et găăh'? O năh, we sòh
ho saa'di gă is' he non da ă non''deh haas dooh, de o'noh-
sânt'hwah oh; Des he swa yah'son dăh.

15 Neh huh' ni yò weh' o năh' ne' Pi late, tho gaa-
yăs na'a gôh'ni gô'i yòs' ne găn dyòh'gwah gěh', neh
wa o'yah daat gah' ne Ba rab bas, ha di'yah daa deh;
neh huh' no năh' wa oh'soh gwa'wes hoooh ne Je sus, wao'-
yah daat gah' o năh; neh, na'eh, ne' dă'o wa yah'son dăh'.

16 O năh', no dis'găh ă'geh dah' neh huh' hwa o wa-
aăh he de yò'noh sa gwăn deh', Pre to ri um ga ya soh':
o năh hwa o wă ni'nook, wa o wan di'yah de'o eek he'ni-
o ni dyòh'gwah.

17 O năh' wa o'was yo nih, gwăh dăăh'ăăh ni yòh'dăăh;
o ihk'dah', gwah huh, daa'dih hi gwă o nih' neeh oh tho-
wa noh'ăă hoooh.

18 Neh neh, o năh' wa ă'noh sa wăh' noh tho wa noo'-
nyooh, Sgă noh' să noh'do nyo'ok, iis ne Go'wăh go-
waah, ne Jews ho no'wăh'!

19 A dah'dis hăh', gwah huh', daa dii yănt' no nōh-ăăh'gêh, wa o wă nis'gyo dih', gwah huh, de ă non dos'ho-do'oh, gwah huh', de o wa yah'da no oh gwaa'nōh.

20 Neh huh', di, ni yò weh', no năh' wa'o wa nōh'ge-ăh, sa a'di ăă gòh' ha yah'da deh ne gwăh dăăh'ăăh; neh' do da a di'ăh ne' a oh hwah' hos yo'nyvs hăh; o năh ho wa'yah dit'gă oh, de o wa yah'son dah'nōoh.

21 Neh ne tho wă'nōh do'nis oh, ha yah'da do găăh ne Si mon, Cy re ni an nō'o yah doh'dăh, neh wa a'at ne' neh huh; neh huh' da o'yoon dyeh' he'ga non da yăh; ha goo wak'shoh neh, neh, Al ex an der, Ru fus, gwah-huh'; neh' ă aan thăh' ne de ga'yah sont ne'oo wăh.

22 O năh' neh huh' ho wa'yah theeh ne Gol go tha, neh găn doh, no năh' de ga'wă non de nyoo'h, He'o weh ga naa geh no nōh ăăh' ok dah.

23 O năh' neh tho waa wi, nă aa'ne ge'ăh, ne wine, de ga'yes doh ne myrrh: tăh ăh, di, de'oo gwăăh.

24 Neh huh' no năh' oh tho wa yah'son dăh', de o'dik-hah'sooh noo syo'nyvs hăh, de o'nont gă'nyos oh' de o'-dih wvs'dyah goh, he nii gaah naah'de yo gweh'da gee ă-a'ye naah'.

25 Da neh', neh huh' no năh' săh' ni jo'is daah eeh, o năh' de'o wa yah'son dvs'oh.

26 Neh ne ga ya'nōh daa'nōh nō wa'i wa'yăh dah'goh-neh huh' gaa yaa doh' heht găh', NE GO'WĂH'GO-WAAH', HO NO WĂH' NE JEWS NO NO ĂN'-JOH DĂH.

27 Da neh ne de i'yvs heeh ne sha go'nōh set'ha, shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha yă'neh-goo'gwaah, sha yah'daat', kuh, shat'gwaa dii'gwaah.

28 O năh' oh gai'wa ye ih' he'ga ya doh' ne wa doh', Neh huh ha yah'daah, he'wvs he dăh', haa di'yah daa deh' ne de a di ya'nes hă'it hăh.

29 Da neh ne' neh huh ha di'ăh da'nōh ho wa'nōh-gon'do nyoh', hă non'dwă na'et găh'da nōh ha yah'da deh; neh, ne de ă'nōh nōh'o ăn doos; ha nan doh', kuh, Doo-găs'; iis neh, si wah'doht hăh no nōh'sa do'găh di,

neh, kuh, neh, sǎh' ni wǎ'nīs hǎ gee', o'sah sa dyǎ'nohk-dǎh,

30 Sa da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gǎnt; do da-sa dyah'dǎnt, gwah huh, he de ga'yah sont.

31 Ha eh gwa', gwah'huh, na dih'sǎ no wa nǎs' ha di'yah'dont hwvs ho wa'noh gǎǎ nih, de o'non da dǎ ah'seeh na di'yah diih', he a di yah'daah, gwah huh, ne sha go'diya do nih, Cha go'yah da'gwvs', naeh, no yah'shoh; o'nǎh ne' a oh hwah' thǎh ǎh', naeh, de o gwe nyoo'h no'saa da dyah'da gòh.

32 O nǎh, dih', ne' Christ ne Go'wǎh go waa no'no-wǎh neh Is rael, det ha'dyah dǎnt' o nǎh' he de ga'yah-sont, neh na'ya gwat'gat huh', a ya gwai'wa gwën ni yòs', gwah huh. Da neh' kuh, ne' shah gai'waat, sho, ne' shah gaat' de o wan di'yah sont, ho wan dwǎ no'yǎh-daa'noh.

33 Neh huh, dih, no nǎh' shah ga'eeh' ne ye ih' chi-yo'is daah eeh, neh' de yò'dah son dai'gos oh ne thi yo'-ǎn ja gwee goh, neh huh' noh'o'nīs heht ne' dyòh dooh cho sa ga'is dah eek.

34 Da' neh huh' no nǎh' dyòh dooh' chi yò'is daah eeh, de oh'sǎnt hwah'oh tho deh'has dos'oh', ha wǎǎh, Eloi, Eloi, la ma Sa bach tha ni? neh gǎǎn doh', no nǎh' de'-ga wǎn non de nyoo'h, Sgwën'ni yòh', Sgwën'ni yòh'; anaeh heh gwah' ti sgat'gah wǎǎh?

35 Da neh', gyeeh, ne' dós'gǎ'oh ni a'dih si'aah, no nǎh' wa ǎn'no ook, ho nǎǎh, Eli as he o'noos.

36 O nǎh' sha yah'daat de o'ǎh daa doh, de yò'ne gaa'yòh jis ho noh'heh doh' ne de gaa'ne gah'gwah, oh ǎ no-gǎǎ'yaat da o'a ǎh, neh wa o'ne gaa nont, ha wǎǎh, Sǎnoh' hah dǎs'he swa yǎ o nyoo'h; neh neh, dwat gaa thòh' a'dih gwah do gǎs' ǎnt heh', neh, Eli as, ne neh', i-gǎǎh, do da o'yah'dǎnt.

37 Da neh' ne de oh'sǎnt hwah oh ne Je sus tho deh'-has dos'oh, o nǎh ha we e yos'oh.

38 Da neh' ne yò'sa ni yont' oh seh'dah goh', he'o-weh gwvs' dyò nok'da do'gǎh dih', de'yò do wǎs'oh, heh-

tgăh', dyòh sa'wah gòh, a ohk dah gòh' he de yòh'dyò-dah'dòh.

39 Da neh'huh ni yò weh no wa go wa năh ne sgat de wăh'nyah eeh ni ăn non diih no dis găh ă'geh dah neh-huh' i aat de o non do'găh dòh het ha yah'da deh', hot-gat'hwah òh he'nòh ă wăh', he de oh'sănt hwah'òh, kuh, heh wa ă'eeh, ha wăăh', Gai'wa gwên ni yòh' do găs'neeh', Ho a'wah gă'ăh Na'wên ni yòh.

40 Wăn ni'os hòh'òh', gwah huh' gyeeh', wee ăh' de-dwa di gaa'neeh, neh neh huh' wa di'yah daah' ne Mary Mag da lene; kuh ne Mary, noo noh'ăh ne James', neh hos'thòh; Jo ses, kuh; Sa lo me, gwah huh;

41 Neh hach'gwah ne Galilee chit hehs', ho waa'-non dă'dyehs gwah de o'was nye'dyehs gwah', gwah huh'; o nont'gah deh', gwah huh', no yah'shòh òh' ne wăn ni'-os hòh'òh ne' shah gaat' da ă neeh', tho di'yos òh ne Je ru sa lem.

42 O'năh, dih', no năh' oh găăs'ah o dòh'o on dyeh, (neh gai'o nih he'neh huh' ni ă non des'syo nya nooh', neh' găă dòh neh, neh wă nis hă deh, o năh ă yòò hăht', sho, ă ya'wăn da do gănt'heht,)

43 Jo seph Ari me the a tha weeh dòh', neh', nah ot nooh'să ni yòòh, ha as'hă ăh, neh, ha'eh gwah, hah ni'go-ăăh nă gaa yòh' net hă'nòh do òh'shă gwên ni yòh' Na'-wên ni yòh, neh huh' ho yos'òh, tho ni'go ă gon dah'gòh neh huh' he'a we nooh' he'tha yah'da deh ne' Pi late, ho do e syòh'gwa niih naa yah'dah ne' Je sus.

44 Da neh' neh, ho i'wa năă'gwah òh ne Pi late, a'-dih gwah [o năh', kuh', ha we'e yooh; o năh' he o'no-gos'òh ne' sgat' de wăh'nyah eeh' ni ă non diih' no dis'-găh ă'geh dah ha go'yas de'is dòh, ho on'dos òh, a'dih-gwah o năh' neh huh'jih he nòh o'nis heht chi a'wee-yooh.

45 Neh huh, dih, ni yò weh', no năh' wa o do găs', da weeh duk' ha yah'da deh ne' sgat' de wăh'nyah eeh no dis'găh ă'geh dah' ha go'yas de'is dòh, neh da os yòh' no yah'dah, ne Jo seph.

46 Da neh' na gwus' ga ni gǎǎ'os hi yòòh ho'ni nòh, o nǎh' tho yah'dǎh dōh, neh wa o'wa daa seh' ne ga ni-gǎǎ'os hi yòòh, o nǎh' neh huh' hwa o'yas hǎǎh hōn da'-deh sa'dōh gwah, neh ne gas dǎǎ'gōō ga'ya dōō nīh; hoh sgwǎ ga'ha de'nyah dōh, gwah huh', he gah ho ga ǎntt nōn da deh sa'dōh gwah.

47 Neh' ne Mary Mag da lene, kuh, ne Mary noo-noh'ǎh ne Jo ses, de gi'ga neeh' he'ō weh' hwa o wa-yas'hǎǎh.

OI'WAH XVI.

NEH HUH, dih', ni yò weh' no nǎh' chi yò'ǎh dōh' na wēn da do'gǎh dōh, Mary Mag da lene, kuh ne Mary noo noh'ǎh ne James, kuh ne Sa lo me, neh no-dii'ni nōh ne ga'sǎ nō gah'os hōh'oh; ne' neh huh' i-gǎǎh' nōn'da wǎ neeh', a o wǎ'yañ dōh'gaah.

2 Da neh' na gwus' se deh'ji ah, neh dyò dye'ǎh dōh wǎ nīs'hǎ deh he'nōh de wa dǎn daeh, neeh', neh huh ni-dyō ne nōoh', heh, on da'deh sa'dōh gwah, no nǎh' da-gǎǎh'gwiit gǎht:

3 Da neh neh, de yò'nōn da dǎ ah'seeh, So nǎh ot' ne-gǎh ǎ yōk'hih sgwǎ'oh ne gǎǎh', heh, gah ho'ga ǎnt nōn-da'deh sa dōh gwaah'?

4 (Da neh' no nǎh' oh wǎ'nont gaat huh', oh wǎ'nōn-dyǎǎ gwa', naeh, gah sgwǎ'oh nōoh,) neh, sǎh'ǎh, naah'-de yò dōhk' go wa nǎh.

5 Da o nǎh' hoh wa'di yōh ne nōh'gōoh, hōn da'deh-sa'dōh gwah; neh ne wa o wǎ gǎh' nōō gwēh'da seeh' nō'gwēh, ga yǎ'neh gōō'gwaa nōh wān dih' hǎh'dyōh; neh ni yōōs wus yo'nyus hǎ gǎ ǎnt' hos yo'nyah dōh; da neh ne wah o'nōh dyōhk.

6 O nǎh' ha go yǎ oh'seeh, Sǎ nōh' ǎ swa'dǎ yò gòh; neh she swa'yañ dih'saas ne Je sus ne Naz a reth tha-weeh dōh', ne' de o wǎ yah'son duk: det hòt'gǎ oh neh'-huh; thǎh'ah deh shǎh'dyōh nǎk huh; swat'gaat huh' he'ō weh' he'ō wǎ yas'hǎn duk.

7 Neh gwa', sho, ne' swah dǎn dih, ech hi'o wih neh

ha go i' o nya nih, kuh ne Peter, neh ă'a ăn deh' gon'-
da dyeh hă o'yo ook, hă swa yoh ne Galilee; da neh-
huh', na'eh, ăs he'swa găh', a gai'wa ye ih' he'ni she swa-
ye'ăh seeh.

8 O năh' [de yò'dih să'i yăh oh] jo di ya găh'oh, jo-
non'deh gwăh' he'o weh' ni yon da deh'sa doh'gwah; neh,
săh'ăh, neh, wah o di'yah'don daaht, wah o dii'wa năă'gòh',
gwah huh; thăh'ăh', kuh, neh, so gaah' no'gweh hah-
gwis'dăh a'o wă'as; neh, săh'ăh, neh', o noh'dyoh oo'dyeh.

9 Da neh', dih, no năh' se deh'ji ah', shah det'hot gă'-
oh Je sus, ne dyò dye'ăh doh wă nis'hă deh he'noh de-
wa dân daeh', neh dyò dye'ăh doh cha go'dyah do'dah-
sah'seeh ne Mary Mag da lene; neh he'o weh' ni ye'-
yah daa deh ja duk ni ă non diih naa di'nis he'o noh' cha-
go'yah dit'gă oh.

10 O năh' gòh dân'dyos oh, he'o wan di'o wiih', neh'
shah gaat hă neh'sgwah, he'noh weeh' hă non dăă nohs'
hă nos'dă o nyoh', gwah'huh.

11 Da neh', neh, no năh' wa ă no o k' heh, hoh heh'
gwa', naeh; neh', kuh, noo'wa găăh ne' wa o wa di'oo-
wi, thăh'ăh de o dii'wa gwên ni yòs'dooh.

12 Noh'găh gëh nă găă' shah a wăh, de i'yvs heeh ne'-
wah waa go ya'dyah do'dah sahs; o yah' ne'wah nis ha'-
yah doh'dăăh, neh he'noh weeh' hyat ha'i'neh, ho di ya-
găh'oo dyeh' he ga'non da yăh.

13 O năh' ho noh'dân dyos'oh, he o wan di oo wiih' ha'-
eh gwah' he'ni sho non da dă oh: thăh'ăh, ha'eh gwah
deh os'thooh de o wan dii'wa gwên ni yòs'dooh.

14 Noh'găăh, o năh' waa go ya'dyah do'dah sahs ne'
wvs hăă' sgaht' sga eh, he'noh weeh' ho non'dek ho ni, h
waa gos nyeh'dah gwăh he'ni o di yăh'hih oh he'sòh jih'
daa dii'wa gwên ni yòs'thah; kuh, he'ni o nă nyah'sa ni-
yoh; neh gai'o nih het hăh'ăh do wan dii'wa gwên ni-
yòs'dooh noo wă'gă noh, no năh' shah det'hòt gă'oh.

15 O năh' ha go'yă oh'seeh, Jah'dân dih, thi' ga gwee-
goh' thăn dii sweet' he ni yo'ăn jah, neh ech hit'hăăh-
gwăh ne gai'wi yòs'duk naah'de yo gweh'da gee.

16 Neh ha yah'da deh, neh, ă a'i wa gwên ni yòs, neh' kuh ă o dye'ăh dah gwăh' ne Baptism, tga gont' ne' neh, ăs ho wa yah'da gòh; neh, gwaah', haa yah'da deh nă gă'aak i găă' de o'i wa gwên ni yòs dooh, tga gont', naeh, neh' wa o wa'i wa'ăh heh dăh ne ga no oh' he nă o'-yah da wăh.

17 Da neh ă ga i'wa gwa'ih soh seek' nă găă' nă ya'-wăh syo'nyo ok ă o'di non dă dyeh'seek nă a dii'wa gwên-ni yòs: A geh'să noo gooh năn tha di a'wih dah'gwaak, ăch ha go'di'yaht dit'găh seek na di'nis he'o noh; neh', gwah huh', ă a'dis nyeh'dah gwaak na wăh'noh saa seeh;

18 Ă o di gwe'nyo ok, gwah huh', he dă a di yah'dah-gwaak' nos ha'is dah'shoh oh; neh', gi h shăh', kuh, ă a'di ne'ge ăh noh hne'grt goh' go nyòs', thăh'ăh tha'o-di yă ăs; ăs ha go năn'nis oh'da e haak', gwah huh', noo-di nook'da nih, daah', ăs hă non doh' ne' neh, găăs'.

19 Neh', dih, no năh' shah ga'at Na yah'da gwên ni-yòh chi a'gos nyeh'seeh, o năh' na'eh, gă o'yaht gěh' shot gon'dah goh, ha yăn'neh goo'gwaa het'hăh dyoh Na-wên ni yòh, hes ho dyăn dvs'oh.

20 O năh' ho noh'dăn dyo'gwa oh, neh neh' thi'ga-gwe goh' thon da'ă neet' wa ă non dănt'hah has, da di ye-no wahk'hoh Na yah'da gwên ni yòh' hoo dii oh'da dyeh, ho i'wa ni yă doo'dyeh' gwah huh', no wăă noh, noh'găăh, naeh, i weh' ne gai'wa gwa'ih sos. [Do găs neh huh' no o'ya wăh.]

SENECA.

27

NO I'WI YUS'DOS HĀH' NE' CHA GA'O HE DUS',

He'ni o ye āh' ho ya dōh'

NE LUKE.

O I'WAH I.

NEH dyò i'wah he'gòt gah'deh he ya go i'wa di'ānt-hwāh na ye'i wa dāh'da āh he ni ya'wāh syōh ne yo'i wa gwe gōh, ne do'gās o weh', i gāā', o gwa'i wa gwēn ni'yòs dōh,

2 He ni ya'wāh o hii wa'dāh dā niih, ne neh', i gāā', dya go'i wa'ga o weeh' nes'hon da'wah sa wāh, neh, kuh, ha dit'hāāh gwak' no'wāā nōh :

3 Neh, dih, he ni wak'ni go ā wāh'oh, a geeh'oh', neh-huh'jih, heh, o i'wa gwe gōh', naeh, ak hni'go ā yān dah'-oh he ni ya'wāh syōh chi wa'eēh shon da'wah sa wāh, neh, a'ga dyā nō nihi' a'gi wak'ha ooh, ha'go ya'do os, sa-di'ont go waa The oph i lus,

4 Neh naah'si wa yān de'i aak he ni ga'i wa gwēn ni'yòs-yòh'dāāh ne nōh o i oh'dāh shōh he'o weh ni ye sa i'o-nya niih.

5 Neh, neh, hō hek', ne chi tha'wā nīs'hā de nyok', ne Her'od chi go'wāh go waa ne Jude a, ha yah'da do gāāh' naa yah'dont hwts' Zach a ri as ha ya'so nōh, neh, sha-ih'ni go'ānt neh A bi a; da' o nāh ne' yòoh neh huh', naeh, dya go'dyah dā gwāh ha'a wa ji yāā deh' neh Aa-ron, neh', naeh, neh Elis a beth ye ya'so nōh.

6 Neh ne' de i gwe gōh' ho di'yah da do gāh'dih he'aa-gat Na'wēn ni yòh; neh huh', gwah huh', de o'nont hah'-ah gwā'a dyeh he ni o'i wih'sah hōh, ga gwe gōh, kuh, he ni o i oh'dāāh Na'yah'da gwēn ni yòh, thāh'āh de o di-yāh'his.

7 Da neh' ne thāh'āh de o'dik sah'da yāh, neh gai'-o nihi, heh, thāh'āh deh o'deh do'ok neh, Elis a beth :

neh, kuh, ne' de i gwe gōh' o năh' we ăh' hah de'no-
gweh'da yăh.

8 Da neh huh' ni ya'wăh ơ, neh, he'noh weeh ho-
dii'wah dăn'dyeh dōh he ni ga'i wa yăn dah'gōh na yah'-
dōnt hwus he'aa gat' Na'wên ni yōh, o na'eh sho yah'do-
wăh'ơ he'noh de'ă noh'de nyo'gwa ơ.

9 Neh he'non da o di oh'dă o dyeh', na di'yah dōnt hwus'
ho non di on'dah gōh, neh o i'wa yăn dat heh'ơ heh, oh-
thăn'nant gă nih', ne' neh ne'wah ă a'ăh daah' ne ga să-
no gah'ơ, no năh' neh huh' hă a yōh' hoo noh'sa do'găh-
dih Na yah'da gwên ni yōh.

10 Da neh ne găn dyòh'gwa gwe gōh no gweh' ho-
non'dă noo yăh nas dee'gwa, he'noh weeh' o deek hah'
ne ga să no gah'ơ.

11 Da neh' ne wa o'dyah do'dah sahs' no oo'yah ge'o-
noh'săh Na yah'da gwên ni yōh, ga yăn'neh goo'gwaa
noh wan dih' i'aat', he'ga nyòt' ne ye ăh'dat hah ne
ga să no gah'ơ.

12 Neh no năh' neh Zach a ri as wa'o găh', wa o'dă-
yò gōh; neh', gwah huh, ne wa oh'dyohk.

13 Neh', dih, neh, thos nyeh'ơ nă oo'yah ge'o noh,
ha wă'ăh seeh', să noh' ă sah'dyohk, Zach a ri as; neh
săh'ăh, na eh, ne wa o găh' ne sa dă no yăn'dah gwah'-
shăh; da neh', kuh, ne' des nii, Elis a beth, ă ye sa-
deh'do os, ha'jii noh: neh', kuh, ne John ă eh'syas-
duk.

14 Neh, kuh, ne' tga gont' ă săn'det găă dăh, ăh sa'-
dōh hă'ăh, gwah huh'; gòt gah'deh, gwah huh', ă ya ga-
wăn'det găă dăh' no năh' ă'no găăt.

15 Neh, săh'ăh, he nă yaa wăh' ha a yah'da deh, ă o'-
yah da nă'gwah do'ok he'aa gat' Na yah'da gwên ni yōh;
tăh ăh', kuh', neh' tha'a ne'ge ăh ne wine, neh', gi-
shăh', ne' ga ne'gah has deh; neh', knh, he nă yōh'dă-
aak haa yah'da deh, ă ga'noh ho'ook not hwa'is hă do-
găh'dih; a gwus', gwaa', neh huh' nă dwah'sa wăh' no-
năh' ăă'na găăt.

16 Neh', gwah huh, ne gòt gah'deh nook sah'dah shōh

neh, Is ra el, neh ho'gwaa ăs'ha go gon dık' ha yah'da-
deh Na yah'da gwën ni yòh, Ha'go wën ni yòh.

17 Da neh' neh, ă o'ăn deh' dă o'yah'do'go aak noo-
thwa'is hăh, neh kuh, ă'o dye'ăh'dah goo dyei naah-
has'des hăh', neh, E li as; nă o ye ăh'dık. ne dăs ha'dih-
sa de nih' no năn'nyah sah' na a di'găh jih, ha di'yah da-
deh' no dik'sah dah; neh', kuh, ne de ă'nont hon daas',
he'ni gaa deh' ne' gah ni'goh dvs'hăh da ya'weh do'on-
dyei haa di'yah daa deh' ne tga i'wa ye ih; nă o dyăă'-
nohk dăh haa di'yah daa deh' ne neh' i găă ă o'wa des'-
ah se'aak Nă yah'da gwën ni yòh.

18 O năh' neh, Zach a ri as thos nyeh'oh, ha wă'ah-
seeh, neh', hă o'yah ge o noh, Ga'ă o weeh', ne găh'
năn dya'wăs dık' ă gă'ni no dook'? neh, săh'ăh, neh, o-
năh' ge găh'jih; ha'eh gwah ne de yaak niih' o năh
we ăh' he'ya go gweh'da yăh.

19 O năh' neh', hă o'yah ge o noh, des ho wă noh'să-
gwăh, ha wă'ah seeh', Iih' ne găh', ne Ga bri el ne'
neh huh' i geet' he'aa gat' Na'wën ni yòh; neh ne găh',
ne dyo geh'hah oh nă gos'nyehs; neh' kuh neh ă go'yat-
gat'hwah dăh' nă găă' a oh'ee sat' noh o i oh'dăh.

20 Da neh', dih, ne' sat ga'ă oh, neh' neh, ăh swă'-
noh doh, ă gă aak deh jo gwe nyooh' noo'sah ses'nyeht,
ne gaa oh' noh wan dih' he'ni yòò weh' dwăă nis'hă deh,
nă găă' noh o'i oh'dăh neh huh' nă yaa wăh, neh ga i'o-
nih' heh tăh'ăh deh aa oh' aah'si wa gwën ni yòs' he-
noh gwă'noh dăh'heht, ne' noh o'i oh'dăh tga gont ă ga'-
i wa ye ih' no năh' hă ga eeh.

21 Neh ne găn dyòh'gwah gëh' ho wa noh' ne Zach-
a ri as, ho dii wa'năă gwus', gwah huh, o năh' he'sòh jih'
he a gont', sho, no noh'sa do'găh dih'gëh.

22 Da neh', dih, no năh' don daa'ya găht', thăh ăh'
de o gwe nyooh' noo saa'gos nyehs; neh, neh, waa di-
gah'ăă yoooh, heh, hoh'tho dyă o nyoos, hah gwis'dăh
wa a găh no noh'sa do'găh dih'gëh; neh, săh'ăh, neh,
wa go ya dă noh'ge ăh'daa noos', sho; tăh ăh, naeh, deh-
aa oh' on da as'nyeht.

23 Neh, dih' no năh' neh huh' shah a wăh', he ni yòs'-
no weh' no năh, shah wa'dă nîs'hās at' wa i'wa yee is' he-
ni o di'on dah gôh', o năh' neh huh' shot gon'dah gôh
hoo nōh'sòt.

24 Neh no năh' oh ga'at ne' neh wă nîs'hă de nyoh',
wah e ne'oh heht ne' yòoh Elis a beth; wîs', kuh, ni-
wăă'nîh daa gee' ne' wah on'dah set; ga wăă',

25 Neh huh' nîih' na'o yă nōo wăh' he'gyah da deh'
Na yah'da gwên ni yòh ne' neh wă nîs'hă de nyoh' no-
năh' shaa'gat gaat hòh', neh, o sa'oh neek, i găă', nōo-
knōh'gō dah'gwah no gweh'.

26 Da neh', dih, no năh' ye ih' dwă nîh'da deh', neh
nă o'yah ge o nōh' Ga bri el, tho wah'hoh oh, Ha wên ni-
yoh' tho hah'oh, neh huh' ă oo yoh' he ga non da yăh',
ne Gal i lee yo'ân ja deh, Naz a reth ga ya'soh,

27 He ye yah'da deh' ne yek sah'go waa', ho non'dii-
wih'sah oh' nă o'di nyaak' nōo'gweh, Jo seph ha'ya soh,
ho nōh'sa goo ne Da vid ho dōo'nîih; da neh', naeh,
ne Ma ry ye yaa soh' ne' yek sah'da seeh ah.

28 O năh' neh', hă o'yah ge o nōh' neh huh' ho yos'oh
he ye yah'da deh, ha wăă', kuh, Sgă nōh' ti ga'i wi'yò-
aak heh' syah daa deh, iis' nă găă neh' si'gwaa ho sa'-
yah da no oh gôh; de yăh nya dōh neh'huh Na yah'da-
gwên ni yòh: Neh' dih, neh' iis' si gwaa he ni săn dă-
oh', naeh he wa di'yah daa deh' no yah' ne wă ni'oh.

29 Neh', dih, no năh' wa'o wa găh', neh ne' wah a-
go dăă'yò gôh he'na o wă nōo wăh; dya go'nōh dō'nyos-
oh o năh' ne' nah ot' găn dōh he nōh oo wăh' oh'sha-
go wă nă ănt.

30 O năh' neh, hă o'yah gee o nōh shaga wă'ah seeh,
Să nōh' ă sah'dyohk, Ma ry: neh, săh'ăh, neh', oh see-
găh' na da ni dă'os hăh ha'yah'da deh Na'wên ni yòh.

31 Da neh, dih, ne' sat ga'ă oh, neh neh, ă'dwan-
dō nîh neh', syah'daa goo, ă eh'sa deeh dōoh', gwah huh',
hă'jă nōh, neh ne JE SUS ă eh'syas duk.

32 Neh' Nă o'yah da năă'gwah dō'ok, neh', gwah huh,
ă o wa yaas thaak neh, neh' Ho a wak' neh si'gwaa He'-

ni eeh tgăh; da neh Na yah'da gwên ni yòh' Ha wên ni yòh' ă oo yoh' neh, haa dă'dah gwah' nooh'nih Da vid.

33 Neh' ănt ha go yă'noh do'ni aak [na'aa wa ji yăh' ne Ja cob hă yo'i wa da dyeh; neh, kuh, he thă noh'do oh'-shă gwên ni yòh' tăh ăh ne'neh deh gat'gah hòh tha yò-dohk'daak.

34 O năh neh', Mary ho wă'ah seeh neh' hă o'yah-ge'o noh. A ne găh' nă yaa wăăh', he tăh ăh', wa eh, ne găh' niih, de e'yăn dee ih' naa'ji noh?

35 Neh, neh', sha ga wă'ah seeh, neh, hă o'yah ge'o noh, Neh ă sa'yah do wăht' not hwa'is hi'yòs hăh; neh', gwah huh, naah has'des hăh neh sii'gwaa He'ni eeh tgăh, ă sa'dă a nòs: neh, dih, gai'o nih he i găăh', o yah'da-do'găh dih, neh', ă wă no găăt' heh', syah daa deh', neh Ho aa wak' Na'wên ni yòh', nă oh'să noh'dă aak.

36 Da sat ga'ă oh, neh' neh, jăăh'seeh E lis a beth, ha'eh gwah o năh ye'nee oh' he ni ye'găh jih; da neh' nă găă ne'wah o năh' ye ih' ni ya'goo nih'da nyòòh, nă găă neh', deh on'deh do'ok:

37 Neh săh'ăh ha yah'da deh Na'wên ni yòh, thăh ăh', naeh, deh thah'gwis dăh na'gă aak i găă' de'o gwe nyòòh.

38 O năh' ne Mary ga wăă', She yat'gat hòh' ne sha-go'ha hă shăh' Na yah'da gwên ni yòh, neh huh dih', ni yaa wăh' he'gyah daa deh, ă ga'i wa ye ih' he'ne sa wă-noo wăh. O năh' shot hă da dōh' he ye yah'da deh, neh, hă o'yah ge'o noh.

39 O năh ne Mary de dya go dah'oh ne' neh dwă-nis'hă de nyok, de ya'gòh să i yăh'oh neh huh' he ya ga-we nooh' he'o weh' dyo non da de nyoh', go yos'oh neh-huh' he ga non da yăh' ne Ju da,

40 Neh huh' he ya go yos'oh hoo noh'sòòt ne' Zach a-ri as, neh huh' de ya go noo'nyos'oh, neh', E lis a beth.

41 Neh no năh' neh huh' shah aa wăh', no năh neh, E lis a beth wah o'ook heh', oh dyo dă no'nyooh ne Ma-ry, neh' ne tho do'nyaa nos'oh naak sah'aah ne ye yăh'-da goo: da neh' neh, o noh'heh oh he ye yah'da deh neh, E lis a beth, Not hwa'is hă do găh'dih.

42 O năh, dya gos'nyeh oh dya go'deh has'dos oh ga-wăă', Iis si'gwaa săn dăă oh' naeh he ni yòh'dăăh, no-yah' ne wăn ni'oh, neh', gwah huh, neh', o dăă oh' no-doo niih', neh', syah daa goo.

43 A dih noo' naeh niih' a ga'dii wa deeh, he go-waah' wah o'gyah do wăht' noo noh'ăh Na gyah'da gwên-ni yòh?

44 Năăh', neh' săh'ăh he ni yòs'no weh no wăă noh neh, oh cha dă noo'nyok, neh huh' hwah ot'ga eh ne ga-oh'da goo', daa do nyaa'nooh naak sah'aah ne'gyah'da-goo' he noo'doh ho'ăh.

45 Neh' dih, ne go dăă oh' he ye yah'da deh heh, wah-e'i wa gwên ni yòs: neh săh'ăh ne' tga gont ă ga'i wa-ye ih ne' noh o i oh'dăh shoh' oh sha'goo wih, da weeh-duk' ha yah'da deh Na yah'da gwên ni yòh.

46 O năh ne Ma ry ga wăă, Do găs' na gat hwa is'hăh o i'o wa'năh doh haa yah'da deh Na yah'da gwên ni yòh;

47 Neh kuh na gat hwa ih o doh ho os'oh ha yah'da-deh Na'wên ni yòh na gaa wăh Cha ga o'he dvs.

48 Neh săh'ăh neh, hot gat'hwah oh he ni dyò dohk' ne sha goh'hah shăh: neh săh'ăh ne sat ga'a oh, nă-găă ne'wah ă wah'sa wăh, he nă gaa'wa ji'yă nee dăh' no-gweh', ă yo'gyas heek', go'dăă oh.

49 Neh săh'ăh ha yah'da deh naah has'des yo wa năh', o i'wa năă gwat noh o i oh dăh ni o yee ăh' he'gyah daa-deh; neh' dih neh, hoh'să nan do'găh diik.

50 Neh' gwah huh' noo'da ni dă'as hăh ho di'yah do-wăhs' noo wah ni go'ăs ha'nis, he ni yòh'dăn dyo'o dyeh ne' gaa wa ji yă de nyoh.

51 O yăn deet' ha o niih' he ni gah'has des'yòh dăăh', naa'năăs hah; de a go ya'deh gwa'oh goh' gwah huh, na-a'di nă yeeh' he ni ă nă noh'do nyoh'syòh dăăh' dwet hah' het'ho năn nyah saat.

52 Eh dah'gêh, gwah huh, ha go yoo niih naa dih'has-deh, tha go'yah dăh doh hă'ă non dyăn dah'gwah; neh' heh tgăh' sha go yoo niih neh, eh dah'gêh ho non'doh oh.

53 Neh', gwah huh', ne wi.yòhs năh oh'dăh shoh ha-

go'yah dah'da niuh' no non'dos weh'da nih, da o năh neh, ho nont'ga noo niuh ha go'yat gah'wăh, naeh, deh thah-gwis dăh' deh'sho di yăn da dyeh.

54 Neh' neh ho ye no wăh'seh oh noo hah'shăh Is-ra-el, neh shos hăăh'gwa'nis dōh, noo'da ni dă as hăh;

55 Heh ni o ye ăh' ha gos'nyeh seeh neh' ok hih'nis-hoh'gă aah, neh' neh A bra ham neh' kuh ha'wa ji-yăă deh', hwah o'i wa da dyeh.

56 Neh neh Ma ry' neh huh' sho yeh dyoh, de gya-diih, săh' nooh ni wă'ni da geel' noh o'nis heht, o năh' neh huh he ja'ga wee nooh' heh dya go'noh soot.

57 Neh' dih neh o năh' neh E lis a beth hwah a'go e-wăh he nă yon'deh dōoh; neh' neh ha jii noh' ho wa'-deh dos'oh.

58 Neh neh shah gaat' wă nă'noh sa ne găs yoh, kuh neh wă năăh'seeh oh wa dii'wa ook heh' na o yă na wăh Na yah'da gwên ni yoh, oh sha ga'o dah sahs wa da'ni dă'-os yo wa năh oh sha'goo dăăh, neh neh oh dwa'di'ye-naah o non'doh ho'os oh.

59 Da neh' dih he ni ya'wăh oh, no năh' hoh ga'eeh neh' de gyoh' noh'o daah, neh huh' nit ho'ne nooh' neh nă'o wa yaa noht' naak sah'a'ah; da neh' neh Zach a-ri as ho wa'yas dōh, neh shah tho'dih să no wăh' nooh'-nih.

60 Neh' neh dya gos'nyeh oh no'noh ăh, ga wăăh', tăh ăh deh neh'huh; neh ne'huh ne John ă a'yas dah'-go ok.

61 Neh neh sha go nă'ah seeh, Tăh ăh deh'soo gaah' neh swa dă'nok shoh ne neh' i găăh a'a yas'dah go'ok.

62 O năh' wa o wan dă'noh ge'ăh da'noos nooh'ni naeh he nit hă'noh do nyoh na'oh să'noh dă'ook.

63 Neh neh ho do'e syoh'goh neh' ye ya'doh gwah a'o wan dek hwaah'gwah'syot has, neh neh waa'ya dōoh, wa dōh', Neh ne John ha ya'soh. Neh neh ho dii wa-năă'gwah oh ga'gwee'goh.

64 O năh' wăh'o'gon da dyeh sgah ho'do gwăh haah-sa'ga ănt, sa wat'hyoh dă's, gwah huh', năă ăh'noh sah'-

gēh; da neh ne sho snyeh'oh, de o'āh sā o nyos'oh, kuh, Na'wēn ni yòh.

65 Da neh' ne ga'gwe gōh' wa o'nōh dyōhk, ne dōs-gās'hōh oh ni ā'niē dyōō dōh ne neh huh: ga'gwe gōh', kuh, nā gāā' he ni ga'i oh'dāā hōh dwa'di o gōh', thi'ga-gwe gōh' thōn da weet' ne' neh huh', he'ō weh' no nōn'-da de nyōh' yō ān'ja deh'gōh ne Ju de a.

66 Da neh' ne ga gwe gōh' he ni yō'gweh da ge ne wa ā'nō ook', wa'a dih'sā nō niē ho nān'nyah sa gōōh, hō-nāā, A' nōō nā gak'sah doh'dā aak' ne gāāh? Da neh', kuh, no yah'da gee hāh', de oh'nya dōh', kuh, Na yah'da-gwēn ni'yòh.

67 O nāh' nooh'niē Zach a ri as o nōh'heh oh ha yah'-da deh Not hwais'hā do gāh'dih, neh noo do'gās dōh hā'-ya wāh nō'ān dōōh, ha wāā',

68 De ga'āh sa ok Ha yah'da deh Na yah'da gwēn ni'yòh, Ha'gō wēn ni'yòh neh Is ra el; neh sāh'āh, neh, ha gō'yat gat'hwah oh, cha gō'yah da gwāh', kuh, naa o'-gweh dah,

69 Neh kuh noo'gees gwāh ne ga nōh'gāāh nā jo'-gyōh'hees duk, ho nōh'sa gōō noo hah'shāh Da vid;

70 He ni ya'wāh oh ho snyeh'oh haa dih'sa ga'ānt noo-di'yah'da do gāh'dih ho di'do gās'da niē, ne chi ga'i wa-deh' sho, he nāh o'nis heht dyōh saah' he yō'ān ja deh;

71 Neh nōō sa yōk'hi yah'da gōh he'ni a di yah'da deh' nōk hiē'ni gō ā swa'ās; neh kuh he ni a'dis oh'da deh' ha'di gwee gōh nōk his'swa ās;

72 Ā a gō yat'gat hwah'dāh noo'da ni dā'os hāh nok-hih'nis hōh, neh' kuh nā os hāāh'seek he ni o'i wih'sah-oh, o do'gāh dih;

73 De o nō'oh gwa nyōh, neh huh' hos nyeh'oh ha yah'-da deh ne she dwaē'niē A bra ham,

74 Ne da'shō gwa'yah do'weh dāh' i gāā, he dwa yah'-da deh, -o nāh' naeh ā jōk'hi yah'da gwā'aak he ni a'dis-oh'da deh nōk hiē'ni gō'ās swa'ās; neh daa'she dwa'dii-wah nyā ni aak, a'gā aak' deh tgaah' nōn da yō'gwah-dyōhk seek;

75 Neh na'yo gwa yah da do gǎh'dih gǎ aak, neh' kuh, neh, a yo gwa'i wi yòs'do ook he'a gat, he ni yo'gwǎ nǐs' hǎ gee he'dyoh heh.

76 Neh dih niis, sek sah'aah, neeh' ǎh sya'so ook, ho'do'gǎs da nih neh Si'gwa Heh tgǎh; neh sǎh'ǎh, he'aa gat Na yah'da gwèn ni yòh hǎh'seeh', ǎh ses'yo nya'-nooh he' noh daa'da wǎ nyah'dah gwah:

77 Ǻ she'i o nyǎh he ni yòh'dǎǎ ne ja go'yah da'gwat-hah, ha di yah da deh' neh ha o'gweh dah, neh ǎ ga'ye-ǎh'dah go'ok ne' dǎs ga'i wah sǎ gwǎ'aak no dii'wa'neh-aak shah;

78 Neh huh' dǎ wǎ'do gòt' he ni gaa deh no'da ni dǎ'os-hǎh Ne'sho gwa'wèn ni yòh; de yòh hat he'a dyeh ne'-wah o nǎh' heh tgǎh' dya weh'dah gòh o gwa'yah do'-wǎh oh,

79 Ne da'o dih'hat heh'dǎh nòh sòn'da goo' hǎ nih'-dyoh, kuh, he ni yò dǎ'o'nos dōh he'ni gaa deh' ne' gǎ'-ee yaht'; neh gwah huh' na'yo wǎ thvs' ne' dwah sih'-dah shoh he'ya wee nooh ne' sgǎ noh' thi ga'i wi yòh.

80 Da' neh neh, ho do'dyas oh' naak sah aah; ho-has'dǎh heh'oh, gwah huh', not hwa'is hǎ goo; neh huh'-sho ni ehs he'oo weh' deh e'na gee nyoh he'nah o'nis-heht hoh wǎ'nǐs hǎ eeh o nǎh' ha go'ya dyah'do dah'sah-seeh neh, Is ra el.

O I'WAH II.

NEH no nǎh' neh huh' shah aa wǎh, ne' neh dwǎ-nǐs'hǎ de nyoh, no ya'gǎh oh ha yah'ha deh Augustus Cesar ne ga ya'nes hǎh, neh ne thi yo'ǎn ja gwe goh [neh Ju de a] ǎ o wǎ noos heet ǎ o wan dih'sǎ nǎ'o nooh.

2 (Neh ho'o weh' ni dyòh saah, nǎ gǎǎ' ho wan'dih sǎ'-noh hoh, wǎ'o wan di'wis de'o eek, ne Cyrenius chit hǎ'-nohdo'oh ne Syria.)

3 O nǎh' ga gwe goh' neh huh' he o'neh da'noh he'o-weh' neh ha o hwa' ho non'da goo; neh huh' ǎnt ho'-wan dih'sǎ nǎ o nyoh.

4 Da o năh' ha'eh gwah ne Joseph neh huh' he a'we-nooh', hwa ah'dăn dih ne Galilee, ho ya'găh oh he'ga-non da yăh' ne Nazareth, he o'yos oh' ne' Judea, he-o weh hoh'non da yăh' ne David, Bethlehem gayasoh, neh, gai'o nih he'neh huh' [tha weh'dah goh' ha'-wa ji yăă deh', neh' kuh' sha o'dih seăt ne David,

5 Neh shah gaat' a'o wan dih'să naăh ne' yòoh Mary, o năh' ye go wa năh he'ni ya'go dyah'da dyeăh.

6 Da neh' dih he'noh a wăh, he'noh weeh neh huh' de nih'dyoh, o năh' hoh wa'dăă nis'hăsat hoh ga'eeh, o năh', neh neh, ă yon' deh dooh.

7 Da neh dya go'deh doh goh naa'ji noh no năh' shah on'deh dooh, neh ho wa'yah da da seeh' ne ga'ăh dăăh, neh huh' ho wa'yus hăn'dvs oh he de wa'di dvs'thaăh ne' gvs he năh; neh gai'o nih heh thăh ăh deh o'nok doot he' gvs wăh'gă ni yont.

8 Da neh dih neh, shah yo'ă jaat' sho, neh huh' hă-nih'dyoh he'yo ăn ja deh ne de yò'di noh gă ont hă-nos'de is thaă, ho nont'gaa oh no dis'he năh'shoh neh so'eh.

9 Da, jat ga'ă oh, neh no'o yah ge o noh'shăh Na yah'-da gwên ni yòh ha go'yah do'wăh oh; neh gwah huh' ne de oh'hat hes'hăh Na yah'da gwên ni yôh oh dwa dă'ăh-gwa dooh haa di'yah da deh; da neh' neh, hoh dwa'-dohk dăh wa o'noh dyohk.

10 O năh' neh, hă o'yah ge'o noh ha go'yă ah'seeh, Să noh' ă swah'dyohk; neh săh ăh ne jat ga'ă oh, Neh ne găh' ne gwaa'wih da'nii neh' ne gai'wi yòò, neh si-gwa he ni yò'doh hoo'h'gweeh; ga gwe goh' noo gweh hă-ya'go yah'do wăht.

11 Neh săh'ăh, [he swa yah'da deh wa ă'na găăt', ne'-wah wă nis'hă deh, heh' thoh non'da yăh ne David, Cha ga'oh he dvs, neh ne' Christ, Na yah'da gwên-ni yòh.

12 Da neh' dih nă găă ă yo'yăh deh'dah go'ook he swa yah'da deh; neh . he nă'yòh'dă aak ăs he'swa găh'naak saăh ăah, ho dyah'da da seeh' ne ga'ăh'dăăh, neh-

huh', kuh, ha yvs'hăh he'ō weh' de wa di dvs'thah ne gvs he năh.

13 Neh na gwvs' da wăă nook', sho, de ă'non diih', gwah', neh hă o'yah ge'o noh', ne gă o'yah gēh' tgăn-dyoh'gwa yăh, de o wa ăh'să o nyoh' Na'wën ni'yoh, hă-naa doh',

14 De ga'ăh saa ok' haa yah'da deh' Na'wën ni'yoh', neh sii'gwaa he'ni eeh tgăh, neh naeh ne yo ăn'jah gēh' sgă-noh' tă ga'i wi'yò aak, ă gah'ni go i yò aak', kuh, haa di'yah da deh' no gweh.

15 Da neh' dih he ni ya'wăh oh, no năh' naeh chis-ho'nont hă da doh' na di o yah'ge o noh' ha di'yah daa-deh', gă o'yah gēh hes ho nee nooh', do'non da dăăh'seeh ne' de yò di noh'gă ont hă nos'de is thah', Nyoh, o năh sho' kuh, neh huh' he dweeh ne Beth le hem, a e'dwat-gaa thoh' nă găă', he ni ya'wăh oh, ne' nah ot' oh sho'-gwa o wił Na yah'da gwën ni yoh.

16 O năh' neh huh' nit ho'ne nooh' de o'dih să i yăh'-oh; neh ne' sha go dii găăh' ne Mary, kuh ne Joseph, kuh naak sah'aah ha yvs'hăh he'ō weh' de wa di dvs'thah ne' gvs hee năh.

17 Neh dih no năh' wa ă'nont gaat hòh', do'non di o-gwah'doh, he ni ga'wăn noh'dăăh ho wăn'di o wiłh', de yò do găh'doh haa yah'da deh' naak sah'aah.

18 Da neh' ne ga gwe goh' he ni yoooh' ne wa ă'no-ook', ho dii'wa năă'gwah oh he ni ga i oh'dăăh wa o'wăn-di'o wiłh', da weeh duk ha di'yah daa deh' ne de yò di-noh'ge ont hă nos'de is thah.

19 Neh dih ne Mary ga gwe goh' wah'eh'să no nih' nă găă' ni gai oh'dăăh, de dya'go yah'do weh'da noh' kuh, ne ga wăn'nyah saa gooh.

20 O năh' neh', de yò di noh'gă ont hă nos'de is thah sho noh'dăn dyoooh, ho wah'să ni yòs daa'neh, de o wa'ăh-să o'nyo neh' kuh Na'wën ni yoh, neh dyò i'wah he ni-yò'i wa gee' wa ă'no ook, wa ă'nont gaat hòh', kuh; da-gvs'heh duk he ni ya'wăh oh ho wăn'di o wiłh.

21 Neh huh' dih' ni yoo weh' no năh' de gyoh' noh oo-

daah' hoh wa'dă nîs'hă at, o năh' ă ga'ya noh'do ook' haa yah'da deh' naak sah'a ah, neh neh, Je sus ho wa'-yas doh, he neh huh', săh'ăh, ni oh'să nă ye ăh' neh, hă o'yah ge'o noh, nah'soh deh tho'do nii'noh he'o weh' dyon do'nyah thah no gweh.

22 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' hoh wa'dă nîs'hă at sa ya'dyah da go eeh, oh gai'wa ye ih he ni o'ya-nes'yòh dăăh' ne Mo ses, neh huh' da o'wa aah ne Je-ru sa lem, ne neh huh o năh, dă'o wan dus' he'aa gat Na-yah'da gwên ni yòh.

23 (He'ni ga ye ăh' he'gaa'yaa doh' no ya'nes hăh Na-yah'da gwên ni yòh, Neh naa'di gwe goh' naa'di ji noh ne dă oh'ho on dih, he'o weh' dwa do'nyah thah no gweh, neh ne' neh, Na yah'da gwên ni yòh ă o'yah da wă găaak.)

24 Neh kuh neh, dă a'yah do weet nă ga'yah dăh'da-aak, ă gai'wa ye ih' ne' neh, ne waa doh' no'ya'nes hăh Na yah'da gwên ni yòh, ă gya'dat hyòh'gă aak ne ga-wă'nos dăăh jăăh'go waah, neh' gih shăh ne 'de gi'yvs-heeh ne de yò'dit hwrs'a ah ne jăăh'go waah.

25 Da neh', ne' jat ga'ă oh, neh neh, hăh dyo duk' no'gweh ne Je ru sa lem, Si me on ha ya'so noh; da neh shaa'yah daat ne' neh ne' o'gweh' tgai'wa ye ih, ho i'wi yòs'doh, hăh ni'go ăăh ne' sgă noh' tho'o'sa goh-ni'go ă yăăh neh, Is ra el: da neh' kuh neh, ot hwa'is-hă do găh'dih ho ye'no wahk'hoh.

26 Neh neh, ot hwa'is hă do găh'dih o yăn deet' ha o'-nya niih', he'neh ne tăh ăh' ta'at ga thòh' ne gă e yaht ne ga oh' noh'wan dih he ni yò weh hă ot'gat hòh' Na-yah'da gwên ni yòh' Christ.

27 Da neh ho aa wił Not hwa'is hăh, tho yos'oh he ga-noh'sòt no noh'sa do'găh dih: da neh' no năh' ne de-i'găh jih da o'wa aah' naak sah'a ah Je sus, ne' neh huh' nă'o wan dye ăhs he'non da yò i'oh dă'an dyeh ne ga ya'-nes hăh.

28 O năh' de o'yah dah gwăh ha năs'hah ges'hoh hwa'o-ăă dăh, de o noo'nyos oh' gwah huh' Na'wên ni yòh, ha-wăă',

29 Syah'da gwën ni yòh, o năh' hes nòk'dot has' ne sah hah'shăh ne sgă nòh' ă ă'nòh dō nyo neh ha at' he-yo ăn ja deh, ă gai'wa ye ih' he ni sa wă nòh'dăh heh'oh.

30 Neh săh'ăh naeh neh, o năh' oh wat'gat hòh ne ge gaah'shoh ne che yah'da gwat'hañ,

31 Nă găă neh', oh sa dyă'nòhk dăh, he'aa di gat' gawe goh' nōo gweh;

32 De-yòh'hat heh, neh dă o'dih hat'heh dăh ne de o-nōn dah'son da i goh, neh kuh dă nōn dăh'să ok ne so-gweh'dah Is ra el.

33 Neh ne Joseph, neh kuh neh, ho nòh'ăh wa o-dii'wa năă'gòh, ne nòh o i oh dăh shoh ne wa as'nyeht ha yah'da deh.

34 O năh' ne Si me on de a go dă'ă nòh, oh sha ga wă-os, kuh, ne Ma ry, no'nòh'ăh, Sat ga'ă oh, neh nă găă'hak sah'aah ho wă'yah da'găă ya'dah goh ne' neh huh gyee năn dweeh dvk' ă an di yah'dye năht', dăś ha di daht', gwah huh, gòt gah'deh neh, Is ra el: neh kuh neh ga-nòh'gon dvs'hăh ă o'doh o'ook, neh' kuh ă o'nōn dwă'nòh di'o ook.

35 (Do găs' haeh'gwah ah shaah' tga gont' ă wah'gah dō'-ook, dă wăn dō gòt' ne sat hwa'is hăh.) neh ne wă nòh'do-nyoh'shăh shoh' na wăn'nyah sa,we sòh' a wa dō'dah sih.

36 Da neh' ne ye yah'da dek je yah'daat, An na, go dō'găs da nih, neh sha go'a wak ne Phan uel, tha-weh'dah goh ha'a wa ji yă deh' ne Aser; neh naah'de-yòò dohk' o năh we sòh' ga os'hi yah'goh; da neh shō ne ja dvk' ni yòs'hă gee go nya goh' he năh o'nis heht dya go'do dyăh;

37 Da neh neh, go nòh'gwa yes'hañ oh neh nòh de gyoh' ni wws'hăă ge ih' kuh' sgă eh ni yòs'hă gee nòh o'nis heet; tăh'ăh, kuh, de wăn dōh deh dya'gòh syo'-năh dōh naa ye yah'dăăk he wa dii'wah dăn dyehs' heh', o nòh'sa dō'găh diñ; dyòt gont gwaah' de o'wă'ăh să o-nyoh' Na wën ni yòh, go ye'ăh dah'goh de wăn dōn dōn'-dyes hăh, a dă nă yăn'dvks hăh kuh, ne wă nīs'hă dee-nyoh, wah son'da dee nyoh' kuh.

38 Neh' neh, dya go'yos oh' ne' neh huh' ni yòò weh, de o'wa noo nyos'oh haeh'gwah Na yah da gwèn ni yòh; neh ne' wa o wan dit'hăăh gwăh' ga gwe gôh haa yah da-deh, ne neh huh i găă yeh ni'go ăăh, he'ga non da yăh' ne Je ru sa lem, ă wan'da do nih nă ja go yah'daa nii noht.

39 Neh huh' dih' ni yò weh' no năh' sha dii'wa ye is' hañ de yo i'wa gee, da gvs'heh duk' he ni o'ya nes'yòh dăăh' Na yah'da gwèn ni yòh, neh huh' sho nont gon dah'gôh ne Gal i lee, he'o weh det hi na geh' tga non'da yăh ne Na zar eth.

40 Neh ne' waa do dyaak' naak sah'aah, wa ah'has-dăh', gwah huh, not hwa'is hă goo; ga noo hoh' haa yah'-da deh ne gah ni'goh dvs'hăh; da neh' ne de o'yah doo-gòoh' no'da ni dă os hăh Na wèn ni yòh.

41 Neh he ni yòh'dăă ne de i'găh jih, hañ de yòs hă-gee' neh huh' he'neet hañ' ne Je ru sa lem, no naeh' da ă non dek'hwe o eek ne da wa'da wă'oh gwah.

42 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' was hăă dek nii' sga eh chi a'òs hi'yah gôh, neh huh' he o'nee nooh' ne Je ru sa lem, he non da yò i'oh dă'a dyeh ne' wa ă non-dek'hwe'o eek.

43 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' hoh wa'dă nîs'hăsat' wa dii'wa ye is', neh' no năh' sa ă'noh dân dih, chit-hehs' naeh naak sah'aah, Je sus, ne Je ru sa lem; da, tăh'ăh de o năn ni'non doo găăh' ne Jo seph kuh no'-noh'ăh.

44 Neh gwaa', naeh, ni'neeh neh huh' noo ha yah'-dă dyeh heh', hă nă ni dyòh'gwi neh', ho noh'dăn dyoo' sho, he'ni wăă nîs hees; o năh' neh huh' wa o wa yah'-dih saak' haa di'yah daa deh' ne de ă non da'dyăn dee ih', hă non'dă nook shoh, gwah huh'.

45 Neh huh' ni yò weh' no năh' de'o wa găăh, shonok'dôoh, Je ru sa lem hes ho nee nooh' ho wa'yah dih'sa-go'o dyeh.

46 Da neh huh dih' he ya'wăh oh, no năh' shañ ga'eeh neh săh ni wă'nîs hă gee, neh huh' sa'o wa găh' o gyeh' heh, o noh'sa do'găh dih, hañ de'wah să noh' hăh dyoh

hăă nih'dyoh neh, sha go dii'ō nya nih, de jaa oh' sho
 ha go ya dii'wat hōn deh', ha go'ya on dō nyoh' gwah huh
 47 Da neh' ne ga gwe gōh' ne' wa o wān dii'wat hōn.
 daat', wa o dii'wa năă'gōh, he'sōh jih' hōh nii gōnt, kuh-
 heh, des ha'go wă'noh săă gwrs.

48 Neh huh' no năh' wa o wa găh', ho dii wa năă'gwah'
 oh: o năh' no'noh'ăh ho wă'ăh seeh, Ha gyăăh', a naeh'
 he go waah' neh huh' noh sgii yeeh'? Sat ga'ă oh, neh
 ne' yah nih, iih' kuh, ak huih'ni go eet'găh sehs gi yah'-
 dih sa go on dyehs.

49 Neh naa'go yă'ăh'seeh, A di naeh' he go waah'
 sgi yah'dih saas'? Tăh'ăh - găh de jă'noh dōh he gai'wa-
 yăn'dah gōh he'gyah da deh ne' neh a'wa ga'dii wah'dăn-
 dyeh'dō ok' no dii'wa deh Naah nih?

50 Da neh ne tăh'ăh de o'dih ni'go ă yăn dah'ōoh ne'
 nah ot waa wă nit'găh duk' he waa'gos nyehs.

51 O năh' naeh sa ăă neeh, neh huh' hō saa'dii yōh
 ne Na za reth: neh kuh neh, ha go'yat hōn deh dyōt-
 gōnt; Neh gwaa' ne ga wăn'nyah saa gōoh' sho dya-
 gōh'să noo niih ga gwee gōh nă găăh' he ni yō wă naa-
 geeh', no'noh'ăh.

52 Da neh neh, ho gă'is da ni aa dyeh' ne gah ni'gōh-
 dws hăh ne Je sus, kuh he'ni ăh; neh, gwah huh neh,
 thoñ ni go i yōh Na wăn ni yōh ha yah'da deh, haeh-
 gwah' kuh noo gweh' hō wă'i wă'no ehs.

OI'WAH III.

DA neh' no năh' was hăă' wīs kuh sga eh ni yōs'-
 hă gee wa dōh'thah noh o'nis heht chi a go wă ni-
 yōh ne Ti be ri us Ce sar, Pon ti us Pi la te, naeh' thă-
 noh'dō oh' ne, Ju de a, He rod naeh thă noh'dō ok Gal-
 i lee, o năh neh, de ya'dăă noo deeh' Phi lip, neh' naeh
 thă noh'dō ok' neh, Iturea, neh kuh, he'dyō ăñ ja deh'
 ne Tra cho ni tis, da' o năh neh, Ly sa ni us neh naeh
 thă noh'dō oh' ne Abiline,

2 An nas, kuh ne' Ca i a phas, neh' naeh de i'go waa-

năh' na di'yah dont hwrs, ho yah'do wăh'oh ne John
naa'wă nōh Na'wên ni yòh, neh' ho aa wak' ne Za cha-
ri as, he'ō weh' deh e nō gee nyōh.

3 Neh huh' ho yos oh, thi ga gwe gōh' kuh, thit ha'-
weh dōh', de jot'hwa da'se oh he'yo ăn ja deh ne Jor dan;
neh'hot hăăh gōō'dyeh ne bap tism, ne de ja'goh ni'go ăn de-
nyaht'hah, ne' wak ah' ăs ga'is duk ne gai'wa neh ak shăh.

4 He'ni ga yee ăh' he'gaa yaa dōh' ne' ga ya'dos hăă-
gōō hos nyeh'oh neh, E sa ias ho do'găs daa nih, ha-
wăă', Neh na'wăă nōh nō'ō gweh dooh'sănt hwă'ō-
dyeh he'ō weh' deh e'naa ge nyōh, Sa jis'yo nya'nōoh
hoot haa'deh Na yah da gwên ni yòh, swah soh'gwa dōō-
gōh heh, haah'dah gwa'nōh.

5 Ga gwe gōh ne de yō'ă dee nyōh' ă ga'nōh heh'syōōh,
ga gwe gōh' kuh, ne' ga'e nōn deh' o nōn'da deh', kuh,
eh dah'gēh ă ga'is do'ōok; neh' kuh not chih'gwa dōh
ăs gah'sōh gwa do gwă'aak, neh' gwah huh, no nōn'dyahk-
hōh as gah'so wi'yos do'ōok.

6 Nēh' kuh ne ga gwe gōh' nōh wa'ah ă want'gat hòh
ne cha go'yah da'gwat hah Na'wên ni yòh.

7 O năh ha go yă ăh'seeh ne găn dyòh go wa năh ne
neh huh' dya got'his dōh, ne' neh aas'ha go ye ăh'dah-
gwăh ne bap tism; O iis ga'wa ji yă deh' no des ha'is-
dat gōh, sōō, ech hih'ni go ăn da dōh na e'swah nya găhs'
ne ga nōh kwăs hăh da weh'.

8 Neh dih neh, swai'oh dws hă yăn'deh do'ok heh,
do găs de ji swăh ni go ăn de nyōōh; să nōh dih' ă swah'-
sa wăh' nōō de swih' ne swa yah'da gōōh, Neh săh ăh
niih neh, A bra ham sho gwah nih, neh săh'ăh neh'huh
nōh gwă as, ho gwe nyōōh Na'wên ni yòh nă găă gah-
sgwă ge oh na'a go'yah da ges gōh, neh a'ok sah dah-
shoh'gă aak neh, A bra ham.

9 Neh dih, o năh' ne'wah neh huh he ga'eeh na do-
găh' nok de'ăh gēh ne' gă i dōh: neh dih gai'ō nih,
hah de gă o da gee' ne tăh ăh deh waa yont hah' no'yi-
yòōh ă gă o dyah'go ok; neh huh hă wan'dyo oōk no-
jis'dah gēh.

10 O năh' nō gweh' ho wān dōs'oh, ho năăh, A dih' sho' niih', nă ya gwa dyeeh?

11 Des ha go wă nōh săă gwăh, ha go yă ah'seeh, Neh, haa yah'da deh ne dekh nii de o'dyah da'wih shă yăh' neh neh, ho yoh' ne thăh'ăh de'o yăh: neh kuh haa yah'da deh neh, noo dă'nōh shă yăh neh hui' ha'eh gwah ni aa yeeh.

12 O năh ha'eh gwah ho di'yos oh na dii'wis de o ees ha dih'ni go ăn dyeh' ne bap tism ă o nōn dye ăh dah'-gwăh, neh no wă'ăh seeh Sa di'o nya nih', a nah ot' dih niih', nă ya gwa dyeeh?

13 Da neh' na go yă ah'seeh, Să nōh hă swa'at haak he nă swa ye nă seek', naeh, he ni yech'hi găă'ya da niih.

14 O năh ha'eh gwah noo dis'găh ă'geh dah, oh tho-wān dō ăn jo'as, ho năăh', A dih, niih' nă ya gwa yeeh? Da neh na go yă ah'seeh, Sa'nōh So gaah noo'gweh dăś he'swa dō ă'oh gwah dăh', să nōh ha'eh gwah soo gaah ăś he'swa dwă'nōs haa'ni h dăh, neh gwah huh ne' sgă-nōh' swă nōh'do nyo'ok he ni swat'ga nyah'gih.

15 Neh dih he'nōh weeh ho nōs'ha'eh nō gweh, hah-de yo gweh'da gee gwah huh nō'gweh' det ho di yah'do-weeh dōh' no năn'nyah sa gooh' ha yah'da deh ne John, a dih gwaa' neh ne' Christ, thăh ăh' gih shăh,

16 Dech ha go wă'nōh să gwăh' ne John ha go yă ah'-seeh, ga gwe goh', Iih naeh, do găs' oh gwa ye ăh'dah-gwăh' ne bap tism, o ne ga nos' oh gye'ăh duk; neh gwaah', ne' sha yah'daat ne' da eh', neh, si'gwaah he ni-ah'has dees hăh' niih' he ni geh'has dees hăh: neh he de-gă'nōh sont nooh dah'gwah, [thăh'ăh thah'de ga ye ih he-ni gyah'da no oh'. naak'hyoh dăś: neh' naeh not hwa'is-hă do găh'dih o jis'dah, gwah huh, ăś he'swa ye ăh dah'-gwăh ne bap tism ă swaa dōohs;

17 Neh ha aah na ga'eh da wak thah; neh kuh, neh, tga gont' ănt has'ah dah'jih he'o weh' ni at gwah-es'dah gwah: neh' kuh, no năn jah neh huh ă'e'o eek he'o weh' ha ge'on dah'gwah; neh gwa' naeh, no ga'eh-

dah ă a'ăh daah naeh, neh ă a ye ăh'dvk; no jis'dah ne thăh'ăh de wăn dōh' thaa'wah swah.

18 We sòh' gwah huh no yah' o i'we nōoh shōh' waa'-gō e'jă o nyōoh' he waa'gont ha has ne gai' wi yòs dvk nō gweh'.

19 Neh gwa neh, hō want hă nis oh, hō wa' is da niih' gwah huh, ne tha gō yăn nōh dō nih Her od; neh dya-go'i wah neh, He ro dias ne de ya'dă non deeh yòoh; ga gwe gōh' gwah huh, he ni yōoh ne wa eet găh ni o-dye ăs'oh ne Her od,

20 Sho yes'dōh, aeh, ho jo'ăh dōh ne'. ga gwe gōh, wa oh'ho dōoh ne John on da'deh ho dōh gwah gēh.

21 O năh dih' neh huh ni yò weh', no năh ga gwe-gōh' nō gweh' neh' wah a go dye'ăh dah'gwăh ne baptism, neh huh he ya'wăh oh no năh' ha eh gwah ne Jesus neh chi o dye'ăh dah gwaa niih ne baptism, he'-nōh weeh ho dă nă yăh tgah ho'dō gwăh' ne gă o'yah-gēh,

22 Neh ne dyò dyah dăh dōh Not hwa'is hă do găh'dih, o yah dont ni yòh'dăăh, neh des gya dye ăh' ne gvs he-năh' jăăh'go waah, o dă'dvs oh neh huh' ha yah' da deh, o wă nōh' gwah huh dyo dyah'dăh dōh ne gă o'yah-gēh, neh nōh găh, Iis ne găh ne gō no'oh gwah Gō a-wak, neh he h'syah da deh hah de yo dohk' ak hni'gō i-yòoh.

23 O năh ha'eh gwah ne' a oh hwah, ne Jesus, oh-wah'sa wăh neh, săh ni wws'hă nōo, na os'hi yahk, neh (he ni o dih ni gò òh'dă nōh) ho a wak ne Jo seph, neh, ho a'wah gă'ăh neh, He li;

24 Neh, ho a'wah gă'ăh neh Mat that; neh, ho a'wah-gă'ăh ne Le vi; neh, ho a'wah gă'ăh ne' Mel chi; neh, ho a'wah gă'ăh ne Jan na; neh, ho a'wah gă'ăh ne Jo seph;

25 Neh, ho a'wah gă'ăh ne Mat thi as; neh, hō a'wah-gă'ăh ne A mos; neh, ho a'wah gă'ăh ne Na um; neh, ho a'wah gă'ăh ne Es li; neh, ho a'wah gă'ăh ne Nag-ge,

26 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ma ath; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mat thias; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ Se mei; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne Jo seph; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ju da;

27 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ Jo an na; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Rhe sá; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Zo ro babel; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Sa la thi el; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ne ri:

28 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mel chi; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne Ad di; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Co sam; neh, ho-a'wah gǎ'aaḥ ne El mo dam; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Er;

29 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo se; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Eli e zer; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo rim; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mat that; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Le vi;

30 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Si me on; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne Ju da; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo seph; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo nan; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Eli a-kim;

31 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Me lea; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne Me nan; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne' Mat ta tha; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Na than; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Da vid;

32 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne . Jes se; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne O bed; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Booz; neh ho a'wah gǎ'aaḥ ne Sal mon; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Na as son;

33 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne A min a dab; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne A ram; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Es rom; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Pha rez; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ju da;

34 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ja cob; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne I sa ac; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne A bra ham; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Tha ra; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Na chor;

35 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Sa ruch; neh, ho a'wah-gǎ'aaḥ ne Ra gau; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Pha lec;

neh, ho a'wah gǎ'aāh ne He ber; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Sa la;

36 Neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Cai nan; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Ar phax ad; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Sem; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Noe; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne La mech;

37 Neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Ma thu sa la; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Enoch; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Ja red; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Ma le leel; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Cai nan;

38 Neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Enos; neh, ho a'wah gǎ'aāh ne Seth; neh, ho a'wah gǎ'aāh, ne A dam; neh, ho a'wah, gǎ'aāh Na'wen ni yòh.

OI'WAH IV.

O Nǎh' ne Je sus ga nōō hōh' haa yah'da deh Not hwa'is hǎ do gǎh'dih, det hoh'dǎn dyōōh ne Jor dan, da neh' hwa o'aah Not'hwaa ih he'ō weh' deh-dye'no gee nyōh,

2 Neh huh' ne gee ih' ni wǎǎ'nīs hǎs'hǎǎh na nīs he o-nōh', hōh ni go ǎk'dō oh. Da neh' dih ne' neh dwǎ-nīs'hǎ dee nyōh deh thaḡ gwīs dǎh' de o'dek hōō niīh: neh huh' dih' ni yòō weh' no nǎh' oh wa'dōhk dǎh', oh-ga'at ne' neh o nǎh wa o'dōs weh dǎh.

3 O nǎh' na nīs'he o nōh' ha wǎ'ōh seeh', Neh giḡ shǎh neh, Iis' hya a wak Na'wēn ni yòh', ji wīs'as nǎ gǎǎ' gah-sgwa ah', o ǎh'gwah ǎ gas'yō ni'aak.

4 Det hos'nyeh oh ne Je sus ha wǎ'ōh seeh', Neh ne' ga yaa dōh', Tǎh ǎh neh' shō no ǎh'gos gah'ah a'ōh heh'-go oōk' no'gweh, neh gwaa' naah daa''wǎ na gee Na wēn-ni yòh.

5 O na'eh na nīs'he o nōh, neh huh' hwa o'aah o nōn-da gǎǎ'yaat na gwus' o nōn dees, ga gwe gōh' wa ot'gat-hwah'dǎh he'nit hǎ nǎ nōh'dō oh' ne go wǎh'go waa shōh, ne yō ǎn'jah gēh a gwus' da wǎ nōōk' shō, ga gwe gōh waat gat hòh.

6 O năh' na nîs'he o nōh ha wă'oh seeh', He gah has-des'hă gwe gōh' nă găă' ă gōo yōh'; kuh, he'nōh de gah'ăh'să oh: neh săh'ăh naeh neh, iih, hō gyah'da gwēn-ni yòs'dōh; da neh' kuh, soo''dih gwa''nah ot ă dwa ge-gaa yăh', neeh'' ă ee yōh.

7 Neh dih' gih shăh ne dyăă gwah' iih dăs ga'dos-ho'do os ăs gii'wa yă'as, ga g'we gōh' Iis' ăh syah'da-gwēn ni yòh heht.

8 Je sus det hos'nyeh oh' ha wă'oh seeh', Ges hōo'neh niis' da saa dăk Se nîs'he oo nōh; neh [săh'ăh] ne'ga-yaa dōh', Neh' tga gont' ă eh'si wa yă ni'aak Na yah'da-gwēn ni yòh', nee' Ya wēn ni yòh, ha oh'hwah ge'ah sho' neh, dă eh'sa dii'wah nyă ni'aak.

9 Neh huh nee'wah da o'aah he ga non da yăh' ne Jeru sa lem, neh huh ho nōh'sa do'găh dih ga nōh'sa găă-yaat da o'ăă dăh, ha wă'oh seeh, Neh' gih shăh' ne do-găs' neh' ă yaa'wah'gă aak' Na'wēn ni yòh, hòh sa da-dyah'dănt.

10 Neh săh'ăh ne' ga yaa dōh' Neh' naeh nă o'go i-onyăh' no o'yah ge o nōh'shăh ă o'sat ga'ă aah, dă ye săh'-nya dōoh gwah huh';

11 Neh' kuh naa dis'oh dah dă ye sa yah'dah gwah'dvk, dyăă gwah' săh'ăh sho ne ga ă gwah ni yòò weh' gah-sgwăăh'gēh hah dă'sah sih'doo yănt.

12 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Je sus ha wă'oh seeh', Neh neh, i wăăh', Să nōh' ăh sa dă nōh'ge ăt haak, naa'es ni-go da gòh' Na yah'da gwēn ni yòh' nee' Ya wēn ni yòh.

13 Da' neh huh ni yòò weh' no năh' sha ohk dăh ga gwe gōh', haa dă'nōh ge'ăt hak na nîs'he o nōh', na'a dăh-ni gòò'daa gòh', hot hă da dōh' haa yah'da deh sah' nōh-yo'nis heht.

14 O năh ne Je sus det hoh'dăn dyōoh' neh' jo dye-ăh dah'go on dyeh' Not'hwaah ih' gah has'des hăh, sho-yos'oh ne Galilee: da neh' neh, oh ga ya găht' ne' neh huh, he ni o'yah da'năă gwat hoh dwa'di oo gòh' ga-gwe gōh he'yo ăn ja de nyōh ne' neh huh de jot'hwa-daa seeh.

15 Neh ne' waa go i' o nyăh hăă nont gă nîs'ah dah' gwa-noh, ga gwe goh' hah de o wa'ăh să o nyoh.

16 O năh' neh huh' nit ha wee nooh' ne Na za reth, he' o weh' ni o wa yòò dyăh; neh huh' dih kuh' naeh, he ni o i oh dăăh, neh huh' he o' yos oh hăă nont' gă nîs'at-hah, na wên da do' găh dōh wa nîs'hă deh, neh huh' de o'-dah oh, waa'des aah nă o wă noh'sa wăh.

17 Da neh' dih tho waa'ya dos'hă wiîh, no' o ya'dos-hăh noo do' găs da'ni ak E sa i as. Neh huh' ni yò weh' no năh' oh thaa'ya dos'hă gwaa it', wa a găh', he' o weh' ga yaa dōh,

18 Gyah dah'gêh ga eeh' Not hwa'is hăh, Na yah'da-gwên ni yòh, neh ga i' o nih' heh, O noh hak hnòh' gaah, ha gyah'da gă'yaat ne' neh ăk het'hăăh gwăh' no' nii dăăs' ne ga i' wi yòs'duk; neh tha geh'hah dah'goh năsk he-jăht' ne de yò'dyah goh' ne ga wên'nyah sah; neh kuh, ăk het'hăăh gwăh' no'sa o wă nont gah naa di'nos gwah; neh' kuh noo sa ye dok hah'heht ne de ye gah'gwe goh, neh kuh năs khes'ha nyahk', ăs hă non da dwên ni yòh'-heht neh, o de da gwăăs'hoh he ye yah'da deh;

19 Neh' kuh, ă get'hăăk, heh, o năh hoh ga'eeh ne'-yòs hăă deh thoî ni go i yòòh' Na yah'da gwên ni yòh, nă-ye'ye nooh' no i' wi yòs'dos hăh.

20 O năh des ho'ya dos'hăh seeh neh kuh ho saa'o-yoh nòs de'is dōh ne' ga ya'dos hăh, o năh sho dyăh-dv̄s oh. Da neh ne'aa di gwe goh' no gye'h hă nih-dyoh hon dă no yăn'dah gwah' neh huh' sho ho nont gai'yòs dōh ha yah'da deh' de a di gaa'neeh.

21 O năh' hoh saah' na go yă ah'seeh, Neh nă găă' wă nîs'hă deh oh ga'i wa yee ih' he ni ga yee ăh' ga yaa-dōh e swa'ook.

22 Da neh' ne ga gwe goh' ha dii'wa gwa ih sôs' ha-yah'da deh, wa o dii'wa năă gòh' kuh, heh, sòh jih' o-da ni dăă oh' ni ga wă noh'dăăh da ga ya găht' haah sa'-ga ănt. O năh' ho năăh', Tăh ăh găă' neeh nă găă ne Jo seph', de o'a wak?

23 Neh na go yă ah'seeh, Tga gont' neh năs gwă as,

nă gǎă ni ga wă noh'dǎăh, ha dis'nyeh dah'gwah, Sa dee-jǎhs', sa'sa da dee jǎht: neh na gwa'nah ot o gwa'oo gǎh ni wa dye ǎs oh ne Ca per naum, neh huh ha'eh gwah' noh jeeh' nǎk'huh he so'ǎn ja deh.

24 Da neh' neh, haa wǎăh, Do gǎs' oh gwǎ'os, deh soo gaah' no do'gǎs daa nih' noo'da o wa gwah'seek he'o weh' ha oh hwa h thaa'ǎn jaa deh.

25 Neh gwaa ni h ne ga i'wa gwěn ni yòh oh gwa'oo-wih, 'o nont'gah dek' no di'noh gwa'yes hah'syok neh Israel, chit ha'wǎ nǐs'hǎ dee nyok' neh, E li as; no nǎh' shah wa'deh hoo dooh he gǎ o'ya deh, sǎh' ni yos'hǎ gee yee ih' kuh ni wǎă'ni h daa gee' noh o'nis heht, no nǎh' do gǎs' shah ga gǎă is' wah a go dos'weh daa'noos thi yo'ǎn ja gwe goh' thon daa weet, ne' neh huh dyo ǎn ja deh;

26 Neh dih ne tǎh ǎh deh gaat gaah he ni wǎ non diih ne' neh huh' ha o'waa haht neh E li as, neh' sho neh, Sa rep ta, ga non da yǎh ne Si don a ǎn jah gěh, hes ha'go-yah'do wǎh oh ne ya goo gwěh', go noh gwa yes'hah oh.

27 Ho nont'gah dek' gwah huh' no di'yah dat'gǎs gwah ne Israel, nah'soh chi oo hēh neh, E li se us, hodo'gǎs-da'ni ak; da neh' ne' deh so gaah' deh sho wa yah do aa-eh, neh sho ne Naa man, Sy ri an noo'yah doh'dǎh.

28 Da neh ne ga gwe goh' no noh'sa do'gǎh dih'gěh hǎ nih dyoh, no nǎh' wa ǎ'no ook nǎ gǎă noh o i oh'dǎh, oh ga'noh heht haa di'yah daa deh' ne ga nohk hwǎs hǎh,

29 Det ho di dah'oh gwah huh, as dee'gwaa noh ga-non dǎa dih' ho sa o wa'yah doh'yaak, neh huh' hee'yò-non dyah'goh hwa o'wa aah, (he'oweh' ni gaa at hoo'di'-non da yǎh,) neh ne' neh huh a'ah no'wes ho da dyeh ha'o wa'yah dǎnt.

30 Neh gwaa' naah de'wah sǎ nos hoh' sho, haa dih'si-aah' ho ǎh'doh, de ot'haah'gwǎh,

31 Neh huh' ho yos'oh ne' Ca per na um, ga non da yǎh' he'yo ǎn ja deh ne Ga li lee, neh huh' ha goi o nya nǐs'oh na wěn da do'gǎh doh' wǎ nǐs'hǎ dee nyoh.

32 Da neh' ne' wa o dii'wa nǎă'goh ne' nah ot ha go i-

wa'dăh dăă niih; neh săh'ăh ik neh' no wăănoh' ne' gah has'des hăh.

33 Da neh' kuh nō gyeh', hăă nont gă nis at hah neh-huh gyee' hăh dyoh nō'gweh, neh' ho aah' noot hwa'is-hăh no yah'dat gih hă nis he o nōh; neh ne de oh'sănt-hwah'oh tho deh'has dos'oh,

34 Haa wăăh, Ah'hah! a nah ot' niih' o gwa'dii waa-deeh heh, syah daa deeh, iis' Je sus ne Na za reth di sa-ya găh'oh? neh' găh oh syoh'dvk năs gwa i wah'doht? Neeh' naeh ne go yăn de ih, neh' waeh niis ne sa-yah'da do'găh dih, Ha wăn ni' yoh hya yah da wăh.

35 Onăh ne Je sus wa o'is dăh, ha wăă, thaă sa dyă'aak, da jaa găht' kuh, haa yah'da deh. Da' neh huh' ni yō-weh no năh' na nis'he o nōh' gah săă gooh' wa o'eh dah'-is nō'gweh, daa ya găht o năh' haa yah'da deh, tăh'ăh' naeh de o'yăăs dooh'.

36 Da neh, ne ga gwe goh' wa o dii wa nii'eek, de o-nōn da dă oh'seeh gwah huh' ho năă', A ne găh nōh ga-wă noh'dăh' nă găă! neh' wa eh neh', da go yă'noh do'-os gah has'des hăh gwah huh' wa'ye'ăh'dvk, wa go i'wis-as' no nont'hwa is'hăt gih, do găs don daa'di ya găht.

37 Da neh' ne wa i'wa nō găh, ga gwe goh' thon daa-weet' he'yo'ăn ja deh ne neh huh' shoh.

38 O năh' det ho'dah oh sho ya'găh oh hăă nont'gă nis-at hah, neh huh' he o'yos oh' hoo nōh'sòt ne Si mon. Da neh' dih ne Si mon yòoh o nōh'ăh goh doh'go'ă'oh o-deh' ji ah'doh, o'năh ho wa do e'syoh'gwa niih, oh sha gon-dyah don dak.

39 Da' o năh' neh huh' de o'dah oh he ye yah'da deh, neh ne waa'is dăh', he'gohdoh go'ă'oh; neh ne' wah-a go yah'dat gah: o năh kuh' naeh, wah o gon daa dyeh' de dya'gòt gă'oh, des ho wan dis'nyes oh' kuh.

40 Da neh dih, no năh' shah găăh gwăh'seh, ha dii-gwe goh ne' got he'yoh daa yăh' i găă găăs', hoh tgah'-hoh dăh shoh ho di nōok'da nih, neh huh' da o wan di'-aah haa yah'da deh; neh ne' waa go yă nis oh'da'ăh hah-de yo gweh'da gee, saa go jăht' kuh.

41 Neh neh, ha di'nis he o nōh'shōh ha'eh gwah daa-di yaa gāht' haa di'yah daa deh' ho nont gah deh, de ă'-nōh sânt hwrs, hă non dōh' kuh, Iis' do gās', ne' Christ, ho aa wak' Na'wēn ni yōh. O năh' ha go ya is'da nii, tăh-ăh deh sha go nōk do daa nihi neh a'odit hăăh go ok ho-nă'nōh dōh, do gās' neh, ne' Christ.

42 Da' neh huh' no năh' sa wăă'nīs hăă dăh, hoh dân'-dyōs oh, neh huh' he a wee nōoh he'ō weh' deh dyō'-gweh da nō geh; o năh' nōo gweh' ho wa'yah dih'sa gōh, ho wa'yah do'wăh oh' gwah huh, ho wa'yah da'nōs daa-dōh', kuh, neh naa'gă āak deh sho'dōh nōoh haa di'yah-daa deh.

43 Neh na'go yă oh'seeh, Tga gont' săh'ăh neh' ă-get'hăăk net hă nōh'do oh'shă gwēn ni yōh' Na'wēn ni-yōh, no'yah jih ga non'da yăn dōh'; neh săh'ăh dyo i'-wah heh tho geh'hah oh.

44 Da' neh huh' he ot'hăăs oh hă nont gă nīs'ah dah'-gwaa nōh', ne Ga li lee.

O I'WAH V.

DA' neh huh' he ya'wăh oh, he'nōh weeh' nō gweh' da o non dyah'da e' a dyeh' sho haa yah'da deh, na-yō gwe'nyō oōk a ă no'ōok na'wăă nōh Na'wēn ni yōh, neh huh de o'dah oh ga nyō dăăk ah', ne Gen ne sa ret,

2 Neh no găs'oh de ga o waa'gee' ga nyō dăăk ah' ga'a-yō nyōh: ho non'deh nōh'dah gwăh' gwaa' naeh, năă-ni'jōh yaas, neh' neh, ha di'no aa es no nōh ăăh-shōh.

3 O năh' sga o waat' ho deh'nōh daa hōh' ne' ga o wa-ge'oh, neh' ne Si mon ho wăh'; ho do e syōh'gwa nihi' gwah huh' nōs to'oh sâh ni yō weh' non da ga'ō yōòk he ni yō'ăn ja da dyeh'. O năh' ho dyăn'dys oh, ha go'i-ō nya nis'oh neh' găn dyōh'go waa năs, ga'ō wa goo'daas'nyeht.

4 Neh dihi, he ni yō weh no năh' sha ă'nih hăăh hot'-haa ahk', ha wă'oh seeh' ne Si mon, o no'des gēh', hoh-

sat'ho wān da daat, neh' gwah huh neh', āh jòò sooh ne' swah āāh shoh, a ga yee nooh', ne' gān joh.

5 Neh ne' det hòs'nyeh oh ne Si mon, ha wā'oh seeh, sa di'o'nya nih, oh sōn da gwee goh o gwā'o yaa gāāh, tāh'-āh dih, deh thah'gwis dāh' deh o gwa yee nooh; neh-huh gwaa na'eh he ne sa wā noo wāh, do gās' ā gah'-e oh.

6 Neh huh ni yòò weh' no nāh' nā gāā' no dii yeeh', o-nont'gah deh ne gān joh' oh thā ni dyòh'gwah haah: neh noh'dwa dyahk' no nōh āāh.

7 O nāh' hwa'o wā non dā nōh'ge āh'daa noos ne' shah-gaat' de a di ye'no wāhk hōh, ne' sga o waat' ha dih'nont, neh' ne gaa oh' on'da āā neet, a'o wān di ye noo wāhs. Neh huh' ho di'yos oh, hah de ga o wān jā'oh gwah huh', wa'di noo het, neh huh gwaa' hōh gaak daht o nāh' wāh-o'di no wā yānt hwat.

8 Neh no nāh', ne Si mon Pe ter waat'gat hōh, neh-huh' he de os'ha dee nyoh' ne Je sus ho yah dye nāh'oh, ha wāā', Sat hā daat' he ni gyah'da deh; neh sāh āh niīh nā gāā go gweh', O' Syah da gwēn ni yòh, a gii'wa neh'-a goh.

9 Neh sāh'āh neh, wa o'i wa'nāā gòh, ga gwe goh' kuh, ne' shah gaat' hāā nehs, neh sāh'āh naah'de yòò-dohk o nont'gah deh ne gān joh', ne' wa di yee-nooh.

10 Ha eh gwah' kuh, ne James, kuh ne John, ha go'a wak'shoh ne Ze be dee, neh shah gaat' hah de'a di-ye no wāhk hōh' ne Si mon. O nāh' ne Je sus ha wā'-oh seeh ne Simon Sā nōh' ā sah'dyohk; neh' nā gāā ā wāh'sa wāh, neh ne'wāh āch he ye noo seek' nā'noo-gweh.

11 Neh huh dih', ni yò weh' no nāh neh huh' sa ā'-nont ho'wāh gaa at' he ni yò ān jā da dyeh', ga gwee goh' wa ā'nont gah, neh wa o'waa non dāh.

12 Neh huh ni ya'wāh oh, no nāh' ga non da do gāāh' he'o weh' hāh dyoh', Jāt ga'ā oh, neh no'gweh, ga noo-hoh' no yah'dat gās: neh no nāh, wa oo gāh' ne Je sus,

ho g_{oh}'so dah'oh, ho do e sy_{oh}'gwa ni_{ih}', ha wăă, Syah-da gw_{en} ni y_{oh}', neh' gi_h shăh' no_o'de sa ga yăh', sa-gwe ny_{oo}h' no_o'sas gyah'do aa eh.

13 O năh'tho ni_s'oh da gwa ih's_{oh}, ho_h tho yă o ny_{oo}h' gwah' huh, ha wăă', o'ge ga yăh; swa dă'no aa eh heh syah da deh. Neh ne' wah o gon daa dyeh' neh, ot-gă_s'gwah, oh wa'd_{oh} neek ha yah'daa'deh.

14 Neh ne wa oh'ni go'o ni_h', nă gă aak so gaah' no'-gweh de o'o wi_{ih}: neh gwaa', ne' sah dăn di_h, neh' hwa e sa dyah'do dah'sahs naa yah'dont hw_{us}, neh huh' ăh saat gah' ne' dăh syah'do weet, heh ji sa'dyah do'a eh, ăh sii'wa ye is' he ni o'i wi_h'sah oh ne Mo ses, neh' ă ga'-i wa gwa ih's_{oh} seek' haa di'yah da deh.

15 Neh'' di_h, he'no_h a wăh sah gwah' sh_o, oh dwa'-di o g_{oh}' wa i'wa na găh: da neh', ne găn dy_{oh}'go waa'-nă_s', da ă'no_h dăn dy_o gwa'o_{oh}, wa o di yah'da yee ih, neh na ă no'o_{ok}, o'sa o wan di'jăh daa'no_{oh}, kuh, no'di-n_{ook} da ni_h.

16 O năh neh' huh' hot gon'dah g_{oh}' he'o weh' dēh-dye no_o gee ny_{oh}, ho dă nayăn d_{us} oh', kuh.

17 Da neh' huh' he ya'wăh oh ne' wăă ni_s'hă doo găăh, he'no_h weeh' ha di o nyaa ni_h', neh' huh' gwah' dos gă'oh ni ă ni_h dy_{oh}' ne Phar i sees, kuh neh', ha non'di o nya-ni_h ne ga ya'nes hăh, hăh de ga non da gee' he ni ga non-daa yăh' ne Gal i lee tho neh'daa no_h, kuh ne Ju dea, haeh gwah' kuh, ne Je ru sa lem; da neh', ne' neh' huh' gaa dek naah has'des hăh Na yah'da gw_{en} ni y_{oh}', no_o'-sao di jăh'd_{oh}.

18 Neh ne' jat ga'ă oh, hă no_o gweh' da di n_{ok}'di-ny_{oh}t' neh' huh, ha yah'da aa dyeh' kuh, no'gweh, neh neh', a we'ee y_{oo}h na yah'dah g_{eh}' nah oh'dăh ăh: neh neh, ho ni_h'sa g_{oh}' he no_o'da di ye ăh d_{uk} ha'o waa y_{oh}t, neh' huh' kuh, a'o wa'yas hăăh he'a gat.

19 Neh' huh' di_h, ni y_{oh} weh' no năh' tăh'ăh de'o di-găăh' he'o weh' ha'o wa'y_{oh} dak, neh' ga i'o ni_h' heh, soh'jih' găn dy_{oh}'go waa năh'; ga no_h'sa găă yaat o năh' he'o nee no_{oh}; neh' huh' da o wa n_{ok}'di ny_{oh}'d_{uk}, de-

yòò gǎǎh' ne' tga nòh'sa weh'sǎh dòh, gǎn dyòh'gwa-
gòò' wa o wat gah he'aa gat' ne Je sus.

20 Neh huh ro nǎh' waat gat hòh', he'nit ho'nǎh ni go-
ǎs'ah dòh', ha wǎ'òh seeh, So'gweh, do se sa dii'wah sǎǎ-
gwus' naeh o nǎh' ne sa i'wa neh'ak shǎh.

21 O nǎh ne' sha go'di ya do nih', kuh ne Phar i sees,
wa ǎ'nòh saa wǎh' nòh'tha di yah'do weh'daa nòoh, ho-
nǎǎ', So ne gǎh' nǎ gǎǎh' neh, o wǎn'nos swa'aht goh-
sǎ no et gǎnt hah has nyeh'dah gwaah'? So no yah' go gwe-
nyòoh' ne do sa ye'i wah'sǎ gòh, ne gai'wa neh ak shǎǎh,
neh' sho, ha oh'hwah ge'ah Na'wèn ni yòh'?

22 Neh' dih he ni yò weh' ne Jesus wa'aa gǎh nǎǎ-
nǎ'nòh do'nyòh shǎh, det hos'nyeh òh, ha go yǎ òh'seeh,
A nah oot' de di swa yah'do weh'daa nòoh' ne swǎ nyah'-
sa goòh'?

23 Ga ǎn'dih gwah ni gaah deh'ga noo òh, na wǎ aak,
Do se sa dii'wah sǎǎ gwus' ne sa i'wa neh ak shǎh; neh'
gih shǎh' na'wǎ aak, Des daht', sah'dǎn dih?

24 Neh' dih, na e swǎ nòh' dook, heh, hah has des hǎǎt
No wa wak' no gweh, ne yo ǎn'jah gèh ne dǎs ha i wah'-
sǎ gòh ne ga i'wa neh'ak shǎh, (ha wǎ'òh seeh ne deh-
swǎ'ni non'dok hah ho nòok'da nih,) Oh go'yǎ os, Des-
daht, dee sek' kuh neh, sa dyas'hǎn dah'gwah, neh-
huh' ho saa seeh' he di sa'nòh soot.

25 Da neh, ne' wah o gon daa dyeh' det ho'dah òh
he'aa di gat, de oh'gwǎh kuh' he'ò weh' ni a'yas-
hǎn dvk, o nǎh' hoh dǎn'dyos òh neh huh' hes ha-
wee nòoh' het ho nòh'soot, de o'ǎh sǎ o nyo'neh Na'wèn ni
yòh.

26 Neh' ne ga gwe gòh' wa o dii'wa nǎǎ gòh, oh tho-
wa ǎh'sǎonyòoh' kuh Na'wèn ni yòh, oh ga'nòh heht'
gwah huh', ne da o'nòh'dyòhk, ho nǎǎ, Neh' ne dwat'-
gat hoh no dyaa nont' nòh o i oh'dǎhshoh nǎ gǎǎ' wǎ-
nǎis'hǎ deh.

27 Neh' no nǎh' shah ga'at nǎ gǎǎ' nòh o i oh'dǎh-
shoh', neh' nooh'dǎn dyòoh, neh no gǎs'òh neh, ha-
wis'de o'ees, Le vi ha yaa soh, neh huh' hǎh dyòh' he'ò.

weh' ha di ga nyahk'thah no wis'dah : neh' neh, ha wă-oh seeh, Dak'non dăh'.

28 Da neh' ne ga gwee goh' hot gah'wăh, det ho'-dah oh kuh, wa o'non dăh'.

29 Da neh' ne wa os'yo nyăh, ne gak hwa'eh go waa heh, tho noh'soot ; neh' ne găn dyoh'go waa năh na dii'-wis de'o ees, o yah'soh oh' gwah huh, ne' shah gaat', hwa'ă non dyăăh.

30 Neh' dih ne sha go'dii ya doo nih', kuh, ne Phar-i sees, wa ă non dwă no yănt' haa di'yah daa deh' na go i-o nya nih, ho năă', A na eh' he go waah' neh' shah gaat' he swa'dek hoo nih', shah gaat' kuh, he swa'ne gee haah', neh, ha dii'wis de'o ees, kuh neh, ho dii wa'neh aa gooh ?

31 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Jesus, ha go yă oh'-seeh, Neh ne' sgă noh' thi ă noh heh no gweh', thăh'ăh dah de o non'do ă n jo nih' naa'de jăhs, neh gwaa', no di-nook'da nih.

32 Thăh ăh' neh, deh a'gyoh dah'goh ne' neh o sak-he'nook ne tga'i'wa ye ih, neh gwaa' noo'sa ă non dat'he-wat' no dii wa'neh aa goh.

33 O năh' ho wă'oh seeh, A naeh' he go waa' na go i-o nya nih' ne John, dah ji'ah neh o na'eh des ho non don'-dyeh dooh, hă non dă no'yă oh gwah huh, ha eh gwah' kuh ne Phar i sees sha go dii o nya nih ; neh gwaa' niis ne she i'o nyaa nih, hă non'dek hoo nih, ha dii'ne gee hah' kuh.

34 O năh' ha go yă oh'seeh, Swa'gwee nyoo găh neh', on-da yech'hi yă'noh do'os, no dă'oh shoh no'nyaa'kheh, neh, da ă non don dyeet' he nă yo'nis heht dă non di-aak'?

35 Neh gwaa' naeh ne'wăă nis'hă dee nyoh daa weh', no năh noo'nyaak heh' ă a'wa yah'doh neek he'ni a di yah'-da deh, da' neh huh' ni yòò weh' dăă non don dyeet', ne' neh wă nis'hă dee nyoh.

36 Neh' kuh ne de ga yă on dăăh goh' ha gos'nyeh-dah'gwa niih, Deh soo gaah no'gweh ne ga ăh'dăă seeh' ga ăh'dăă ga yoo'neh haa ăh năn daak ; neh gi h shăh' no-

yah' noo ya wăh, o năh' waeh de jaa oh', ne waa seeh' oh tgăăh'ne gaah, neh neh, găă no'wet hăă gwăh' ne wa-seeh gëh', thăh âh' deh aa oh' daa gya dah'no eht' ne ga âh'dăă ga yoh.

37 Neh kuh ne' deh soo gaah' no'gweh, no'ne ga seeh ne wine ga sheh da ga'yooh neh' neh gah syoh'sah a'on-daa ah; dyăă gwah' sâh âh sho, no'ne ga seeh' dă gvs'-heh da nee gaah, neh gah syoh sah, â ga iht' kuh, â ga i-wah'doh gwah huh' ne' gvs heh dah, neh gah syoh sah.

38 Neh gwaa', no'ne ga seeh' ne (wine) gas heh'da-seeh gëh' â yon'dah ho'ook, da', de jaa oh' ne' neh, â-wi'yò aak.

39 Deh soo gaah' no'gweh, no năh' â o'ne ge'â aak no'-ne ga gaa yoh, ne (wine,) no năh' sho' kuh, da o do'ân-joo: ne waa seeh', neh sâh'âh ne' wa âh, Neh' wi yòò noo'ne ga ga yoh.

OI'WAH VI.

DA neh he ni ya'wăh oh neh ne da wa dye änt' a-wăn da do'găh doh jo non dă dyeh ne dek nii wa-doh'tah wă nîs'hă deh ne de wa'da wă'oh gwah, neeh ne' neh huh, ho âh'doh he ga yănt' hwah soh no noo jah; da neh' neh, waa di jih ji yah khooh na go'i o nya nih, wa â-non dek'hooh nih gwah huh, doo'năh nya găă'nye aa dyeh, no noo jah.

2 Da neh' na' di'yah da doo găăh' ne Phar i sees ho wă nă'oh seeh, A'naeh he go waah', neh huh' ne swa yeeh',-ne tăh'âh deh ga ya nes'hăh gëh no ye yeeh' na wën da-do'găh doh wă nîs'hă dee nyoo'h'?

3 Neh ne' dech ha go wă'noh săă gwăh ne Je sus', ha-wăă, Tăh'âh găh deh swa wă'noh'saah', năk huh' sho ni-yo'i wah, he'ni o dye äs oh ne Da vid, no năh' sha o'dos-weh'dăh ne'a oh hwah neh' kuh, ne' sha h gaat' hă-nehs'gwah;

4 He ni ya'wăh oh he'neh huh he o'yos oh ho noh'soot Na'wën ni yòh, do găs' de oh'gwăh no âh gwah ne' yont-chih wăăh gwah, ho dek'ho nyas'oh gwah huh, ha go ya-

wiìh' ha'eh gwah ne' shah gaat' hăă neh', ne tăh'ăh deh'ga ya nes'hăh gëh naa yeek', neh' sho na di'yah dont-hwus' ho nōh'hōh ge'ah?

5 Neh' kuh na go yă oh'seeh, Neh Nō wa'wak nō-gweh', Ha yah'da gwën ni yòh' ha'eh gwah na wën da do'-găh dōh.

6 Da' neh huh' he ya'wăh oh, no naeh o yah' ja wën-da do'găh dōh' neh huh' ne'wah he o'yos oh' hă nont'gă-nis'at hah, wa'di o nyăh' kuh: da neh' neh', hăh dyoh' neh huh' nōo'gweh, hos oh'dat hă's'oh na yăn'neh gōh.

7 O năh' ne sha go'dii ya dō nih', kuh ne Pharisees hō wat'ga ă'os oh, a'dih'gwah ăch ha go jăht' na wën da-do'găh dōh wă nis'hă deh; neh' neh, a'a di was'hă wiìh' i găă na'o wa'i wa'yăh duk.

8 Neh' dih ne tho nōh'dōh he'ni ă năn nōh'do nyoh'-syòh dăăh, neh na wă'oh seeh nō'gweh nōs oh'da yes'hah-oh, Des daht', hah de'wah să'nōh jih' des'daht. O năh' det ho'dah oh neh huh' kuh, ho ăh heh oh.

9 O năh' ne Je sus ha go yă oh'seeh, Jo i'waat ă gwa'-on-dōoh; Neh'găh ne ga ya'nes hăh'gëh na wën da do'-găh dōh wă nis'hă dee nyoh, ne wi'yòoh' nă yon dyeeh, o gii, neh ne' wa eet găh nă yon dyeeh; ă ja'go heet ne' gă ee yos, o gii', ă ye'i wah'doht?

10 Neh neh, de ot'gah dōos'oh he a go yat'gat hwah'oh ga gwe gōh', ha wă'oh seeh nō'gweh, Da să nis oh'da gwa'-ih sih. Neh huh' ni o ye ăh: Neh' ne sa waa dōh naas-oh'dah, shah dō sa yaa wăh' naeh' he ni yòh'dăăh ne' sgat.

11 Neh' neh, da ga'nōh heht ha di'yah daa deh ne ga-nōh'kwăs hăh: neh' kuh, ne de o'dit hăăs'oh, he na'o-wa yeeh' ne Je sus.

12 Neh' neh, nă ni ya'wăh oh ne' neh dwă nis'hă de-nyok, hoh dân'dyos oh neh huh' he a wee nōoh' he'dyo-nōn da deh wa dă nō'yă nōh; neh neh, oh sōn da gwee-gōh' ho dă nō yăă niih' Na wën ni yòh.

13 Neh huh' dih', no năh' sa wă'nis hăă dăh he a'go-nō'gos oh' na'go'i o nya nih' ha yah'da deh: neh he ni-

ă non diih' wus hăă' dek nii' sga eh ne' wa go yah'dăă-gòh; da neh ne' neh he nōo'goh să'nòh dās, hō wan'dih-hah òh :

14 Si mon, (neh' naeh ne' Pe ter na oh'să noh dās;) And rew naeh, ne' de ya'dăă non deeh; James kuh, neh' kuh, John; Phi lip, Bar tho lo mew gwa h h u h ;

15 Mat thew, Tho mas kuh; James gwa h h u h , ho aa-wak' ne' Al phe us, Si mon kuh, ne Ze lo tes hō wa'-yas tha h ;

16 Neh' kuh ne Ju das, ne' de ya'dăă non deeh' ne James, kuh ne Ju das Is ca riot, neh, ho dyah'dat gah'-wăh.

17 Neh huh' sha yah'dăă dyeh' det ho non dyah'dăh-doh, neh huh' sho di'ăh heh'oh he'ō weh' sha h de'yo ăn-ja deh; neh ni o dyòh gwa h na go'i o nya nih', găn-dyòh'go waa năh' gwa h h u h nōo gweh', tho di ya găh'oh thi yo ăn ja gwe goh', ne Ju dea, Je ru sa lem kuh, ga-nyò dăăk'da dyeh', gwa h h u h , he nōh'de yò dō'ăn johk'-doh ne Tyre, Si don kuh, neh nō wan'di wat'hon daat-heh, neh' kuh nō'sa o wan dii jăht' no dih'hă yăh do h ;

18 Neh' kuh haa di'yah daa deh' not hwa'is hăăt gihs' i găă' dyo i'wah, go wên nō i'nehs; neh' ne' sho wan di-jăh'doh.

19 Da neh' ne găn dyòh'gwa gwe goh' wa ă'nih saak' na ya go'nok do dahs' i găă, naah da'ō wa yă o nyōoh, neh-săh ăh nòh'ga ya găht' haa yah'da deh, ne ja go'jăh-tha h , gah has des hăăt, ga gwee goh' kuh, sa'ō di jăht.

20 Neh ne' de ot'gaah'gwa h do h ' ha go yat gat'hwa h -oh' na go i o nya nih, ha wăă', Swăn dăă òh niis' ne swăn dăăs, neh săh ăh niis' swaa wăh' heh, thă nōh'do-oh'shă gwên ni yòh Na'wên ni yòh.

21 Swăn dăă òh' niis' ne swa dōs'weh daa nih nă găă ne'wah, neh săh'ăh ne'tgaagont' ăh swah'daht. Swăn-dăă òh' neh' swa dăă nōhs de swa'gah să'nis hăh'syoh nă găă ne'wah, neh săh'ăh ne' tgaagont' ă'swa yon di h .

22 Swăn dăă òh' niis, no năh nōo gweh' ă yech'his-swa'ăh, kuh nō năh' wak ah' ă yech'hi yah'da is he'ni o-

ni dyòh'gwa deh, ă yech'hi nòh'gòn dăh' gwah'huh; neh' kuh ne deh gai'wa gwên ni yòh ă an'dih daah es'da nòoh gwah huh ă yech'hih să nò găăt, neh' ă dyò'i wah'gă aak haa yah'da deh No wa'wak no gweh'.

23 Swa dōh'hō ok' dih ne' neh dwă nīs'hă deh, neh' neh, dăh swă nōh sgwah'gwa nōoh he'nă swa dōh hō'ăh: neh săh'ăh ne' swat ga'ă oh, o i''o waa năh ne'huh, ă-di'swat ga'nyah'găh ne gă o'yah gēh: neh huh' săh'ăh sho ha'eh'gwah nō wān'dih nīs'hōh gă aah, nit hō wān di'yeh hak no'di do găs'da ni'ak.

24 Neh' dih ne ga noo oh' he swa yah'da deh ne' swat ga noo niih? neh săh'ăh naeh niis' neh, o năh swah ni gō i'yòh oh.

25 Ga noo oh' he swa yah'da deh, ne' swah dah'oh, neh săh'ăh ne' tga gont' ă swa'dos weh'dăh. Ga noo oh' he swa yah'da deh ne' swas gaat gwăs nă găă ne'wah, neh săh'ăh ne' tga gont ă swah'ni gō e tgăht, dă swah'-sănt hoh.

26 Ga noo oh' [he swa yah'da deh,] no năh', [ga gwee-goh'] nōo gweh' wi yòh' ă yes'nyeh duk' heh' swa yah'da deh! neh huh' săh'ăh sho ha'eh gwah nit hō wān di'yeh hak nō wān dih nīs'hōh gă aah ha di'yah daa-deh' ne ya'găh oh ho di do găs'da ni'ak tăh'ăh' naeh deh doo găs.

27 Neh gwaa' niih, nōh gwă'ăs, nă găă ne' swa ooh-hah, Ech hi no'oh gwaak nech hih'ni gō ăs swa'ăs; wi-yòh' ni yech'hi ya dye ăh'se aak nech his'swa ăs.

28 Ech hi'ya dō e syoh'gwah se'aak na dăh swi yòs hăh ha di'yah daa deh ne dyòt gont' ho nōn dō'e syoh goh na dăh swa et'găs hăh he swa yah'da deh.

29 Neh' kuh, haa yah da deh neh, sa dah'hos gwah'-gēh ă ya'gō eek hes daa dăh' ha'eh gwah ne sgaat; neh' kuh haa yah'da deh, năă yah'gwah neh, sah gwaas-thah', săă nōh' ha'eh gwah ă es'nos daa dăh' năă yah'-gwah ne sa dyah'da wi'h'săh.

30 Hah de yō gweh'da gee' she yoh, nă ye sa dō e syoh'-gwăh; neh' kuh ha yah'da deh ne dăă yah nyòh seeh

ne' sas hă nō nyas'hăh, să nōh ne' neh, ăch ha'do ee-syok.

31 Neh' kuh, he'nōh de di swa'do ăn jo nih' na'o di ye'-aak nōo gwēh' heh swa yah'da deh, neh huh' kuh năăh' iis nōh swa ye'aak haa di'yah daa deh.

32 Neh săh'ăh gih shăh năs'he nō oh gwaak', ha di'yah daa deh, nōo'sa nō oh gwah, a nah ot' naeh ne' neh de ye sa nōo'nyoh'gwah? neh huh' săh'ăh sho ha'eh-gwah ni yoh'dăăh nō dii wa'neh aa goh, sha go di nō'oh-gwah, nō'wan di nō'oh gwah.

33 Neh gih shăh' kuh, nă yech'hi yah'da geh hă aak, năăh' iis nech hi'yah da'geh hăh, a nah ot' ne' neh de yech'hi nō nyoh'gwah? neh huh' săh'ăh sho ha'eh gwah' ni a di yee hah' nō dii wa'neh aa goh.

34 Neh gih shăh' kuh nă yech'hi ya dwă deh'da ni'aak, dă ji swa dă nōn dahk' kuh ha di'yah daa deh' nō se swa-ye nōoh, a nah ot' ne' neh de yech'hi nōo nyoh'gwah? ha eh gwah săh'ăh ho di wa'neh aa goh, sha go nōn dwăn'-deh daa nih', nō dii wa'neh aa goh sha dih'ni go'ăăh' kuh ne' neh huh' năs ha di ye naah.

35 Neh gwaa' nech'hi nō oh gwaak' nech hih ni go ă swa'-ăs, ech hi'yah da ge hă'aak, ech hi'yat hah'do ni'aak kuh, să nōh' dă swa dă nōn dahk naah gwis'dăh o'o'se swa ye-nōoh; neh huh' nănt ga ye ăh'duk o i o wa năh ă swat'-ga nyah găh, neh' kuh, ăs hok'sah dah'shoh gă'aak neh si'gwaa He'ni eeh tgăh: neh săh'ăh ne' sha go dă ăs' ne' dah de ya go dă nō'oh, kuh neh, ya go'gwēh da'-et găh.

36 Neh' dih, dyo i'wah gă'aak swa da ni dă'o aak, hoo'-da ni dăă oh' ha'eh gwah ne' She swah'nih.

37 Să nōh' dă yech'hi yah do weet; tăh ăh kuh, năăh' iis, tah'daa'yech hi'yah do weet: să nōh' neeh, ă yech hi-wa ăh'heh dăh na yon dat'he wat, tăh ăh kuh năăh' iis ta yech hii wa ăh'heh dăh na yech hi e wat: de ji swa i'-wah să'gwah seek, dă jech hii'wah să'gwah se'aak kuh năăh' iis.

38 Swa da'wih seek, ă jech hi ya'wih seek kuh năăh'

iis ne' huh; ă ga'noh ho'ook, ne yon dă'noh ge ăh dah'-
gwah, eh dah'gêh kuh hă gaa wih'do'ook, ă yon'dah do'-
ook ă wan dân do'eek, dă wan da wănt'ho'nyo'ook kuh,
ne' swa nys'da goo hăh hă'noh sânt no gweh'. Neh săh'-
ăh shah gaat' nă yech'hi ya dă noh'ge ăh'dah gwăh, kuh
năăh' iis ă jech hi ya dă noh ge ăh'dah gwăh.

39 O năh' neeh, ne de ga'yă on dăăh'gwah shăh ha-
gos'nyeh dah'gwa nii; Ho gwee nyoo găh' ne de a'gah-
gwe goh, ă o'năch hiih ne de a'gah gwe goh? tăh'ăh
găh de i gwe goh' o ya da gooh' thah da'i yah'dăht?

40 Tăh ăh waeh na de'yă thah de o'ăh daa niih' na-
dyă's'da nih; neh gwaa' naah'de yo gweh'da gee, năn-
dyôs ah do'ook ă o'yăh heh o'ook', shah dă i'yah'da dăh'
wa eh' o năh' naa dyă's'da nih.

41 A dih na'eh, heh' see găăh' ne ni wah'aah noch-
hi'nos găh ho gah'dah gwăh ne de ja'dă non deeh', tăh-
ăh' naeh, deh se gah ă'yo oh' niis, ne de gă on da'oh
neh se gaah'gêh?

42 Neh gih shăh, neh, a noo ya wăh' aah'se gwe nih
a'eh să'os ne de ja'dă non deeh, De dya'dă non deeh, do
nyòh' sgo gòh noch hi'nos găh ni yòh. neh se gaah'gêh,
he nă yo'nis heht, niis ă gă'aak deh se'gah ă'yo oh' heh,
de gă on da'oh neh se gaah'gêh? Iis ne' des ni go ăh'-
seeh, o yah' sat goh son dah'goh, neh' da sa dyee ănt'
ne sa soo gòh' ne' det gă on da'oh neh se ga'gooh, o-
năh wa'eeh ăchs dok'hah heht tis găăh noh tăh see găh'
năch'ho gòh noch hi'nos găh ho gah'dah gwăh' ne de-
ja'dă non deeh.

43 Neh waeh ne tăh'ăh deh gă'on di yòh' neh o ya'-
et găh wa'yon tah; neh gwa huh' neh tăh ăh deh gă-
on da'et găh no'yi yòh wa yon tah.

44 Neh huh săh'ăh ni yò yăn des'dah goh' he ni gă on-
doh'dăăh naah'de gă on da gee, he wa daa'yo nih; neh'
wa eh ne tăh'ăh no gweh', neh huh' de a di ni on daa-
gwus ne figs, heh o ihk dòòt neh a we'o eek, neh gi-
shăh no nyo'gwi hăh, a'a di ni on da gwah'seek he'o weh'
o ihk'du yăh' not găăs'hăh.

45 Neh nò gweh'di yòòh nò'gweh, neh huh, heh tha-wén'nyah saat he'ò weh' thòh sǎ nò niìh ne wi yòòh, tha ya'gǎh dah'gwaì ne wi yòòh; da o nǎh' neh, hò-gweh'da eet gǎh nò'gweh, he'ò weh' thoh sǎ nò niìh' ne-wa'eet gǎh heh tha wén'nyah saat, kuh' naeh tha ya'gǎh dah'gwaì ne' wa eet gǎh; neh sǎh'ǎh he ni dyò-dòh'hon dòh' gǎās he tha wén'nyah saat, neh huh' o wǎǎ-nòh he wa'dò òh he thah sa'ga ǎnt.

46 ¶ Neh' kuh neh, a na eh' heh sgwa wǎ nǎǎhs', swa dòh, Syah da gwén ni yòh', Syah da gwén ni yòh, tǎh-ǎh' na eh' neh deh swa'dii wah dǎn dyah'dòh ne nòh o-i oh'dǎh shoh' ne' gaa dòh.

47 Neh neh, so'dih gwa'nah ot ǎ a'gyah do wǎht, ǎ ot'-hon deek' kuh nǎ ga'dòò nòoh, neh huh' kuh nǎ aa yeeh, ǎ gyo'wat has' ne' neh, ne' des hya dye ǎh.

48 Neh' des hya dye ǎh' nò'gweh nooh nòh'sò nyas'òh, neh no ya'des dòh, gas dǎǎh gèh' kuh thoh sa'wah gòh heh waa'nòhsa gǎh sǎh: da neh no nǎh' da wǎǎ'no-dòoh, neh nòh hne'gah dǎn'dyo on dyeh òh haas deh neh huh' de ya o yǎh'dòh, heh ga nòh'soot, tǎh ǎh' deh-o gwe nyos'òoh ne daa ga nòh'sa niìh eek, neh gai'ò nih heh os dǎǎh gèh tga gǎh'seeh.

49 Neh gwaa' ha yah'da deh ne waa'òok tǎh ǎh' naeh neh huh' de o ye ǎǎh, neh' naeh des hya dye ǎh' nò'gweh, tǎh ǎh' naeh deh thah'gwis dǎh deht ga'gǎh-seeh, yo ǎn jah gèh' ho nòh'so dws'òh, dyo deh'has dos'òh neh huh' o ne ga yǎh'dòh no nǎh' oh hne'gah dǎn'dyo on-dyeh, neh ne' wah o gon daa dyeh' oh gah'hnye nǎht, neh kuh no gǎ'is dòh do gǎs o i'ò waa nǎh he'nòh 00-wǎh' shah ga'nòh sah'dòh.

OI'WAH VII.

NEH' he ni yòò weh no nǎh' ga gwee gòh' sha dwǎ-nohk'dǎh, ha go'yat'hon'das dah'gwa niì nòh nò-gweh', Ca per na um hes ho'yos òh.

2 Neh na yahda doo gǎǎh' no hah'shǎh nò'wa go waa-

năh' ne' sɡat' de wăh'nyah eeh no dis'găh ă'geh dah, a-
ɡwas' ho no'oh gwah, neh no nook'da nih, o năh' gwah-
huh' hă'e yos.

3 Neh' no năh' sha o'i wa ook ne Je sus, neh neh,
he a'ɡoh hoh oh no di'găh jih dah shoh' ne Jews he tha-
yah'da deh, neh no wan do e'syoh gwa nihi ne gaa oh'
on'da eet, o'sa o jăht' no hah'shăh.

4 Neh no năh' wa o wa yah'do wăht' ne Je sus, o năh'
sho' kuh ho wan do e'syoh gwa'nis oh, ho năă', Neh huh'
hah de ga ye ih' he ni gai wah ho gwew ne do găs neh-
huh' na'eh sa dye ăhs.

5 Neh săh'ăh na no'oh gwah ne noh o gyo ăn'joh dăh,
neh' kuh neh, sho gwa'noh so nya nihi' ne yont gă'nis-
at hah.

6 O năh' ne Je sus sho'ne nooh. Neh huh' dih' no-
năh' deh swee ăh' he nit ga'noh soot' non da'eh, o năh'
no'wa go waa năh ne sɡat' de wăh'nyah eeh' ho dis'găh-
ă'geh dah, he a'ɡoh hoh'oh no dă'oh shoh, he a wă oh'-
seeh, Syah'da gwên ni yoh, Să noh' ăh sa da dyo'ya găs'-
duk: neh săh'ăh neh' soh jih nihi' dwa gaa dōhk', na-
ɡws' neh huh' on'dah syoh heh ak hnoh'soot;

7 Neh' dih kuh dyo i'wah neh huh' ni ya'wăh oh ha-
gă'noh do'nyos oh, nihi' he ni dyò dōhk', tăh ăh' thah de-
ga yee ih' neh' ha'go yah'do wăht; neh gwaa' sho ne'
ses nyeht, da', ăs haa dōh' na eh' tga gont' na geh hah-
shăh.

8 Neh săh'ăh nihi no yah sho, ha'eh gwah dyo gă'-
noh dōo nih, ho geh'has des'hă wii' sho khe yă'noh dōo-
nih' no dis'găh ă'geh dah; neh găăs ne sha yah'daat
wa e yă os, Sah'dăn dih, waah'dăn dih' găăs: o yah'
kuh, Gaa jih', daah'dăn dih naeh; neh kuh, na geh'-
hah shăh Năh hoh' noh jeeh', neh huh' găăs' na'a yeeh.

9 Neh no năh ne Je sus shaa'ook nă găă' noh o i oh'-
dăh, wa o i wa'năă gōh he ni o gwew dōh'dăh, det ho'-
dih sa de nyoo, neh na go yă ăh'seeh no gwew' no wa'-
non dăă dyeh, Neh nōh gwă'os Tăh ăh' deh a gee găăh'
neh huh' non da yò da des'ah dō'ook a ye'i wa gwên ni-

yòs'thaak, tǎh'ǎh, ha'eh gwah, haa di'yah daa deh neh,
Is ra el.

10 Neh he'ni ǎ non diih' nò wǎn'dih hah'ò on dyeeh,
sho nok'dooh hes ho di yos'oh het ga nòh'sòòt, dyǎ gwah'
naeh ne' sa o wǎ gǎh' naa hah'shǎh sho dòh'oh ji'wǎh
no nòok da'ni ak.

11 Da neh huh' he ya'wǎh oh no nǎh' sa yòò hǎht',
neh huh' he o'yos oh he'tga non da yǎh ne Nain ga yaa-
sòh: da neh' neh ho nont'gah deh na go i o nya nih ho'-
nee nòoh, got gah'deh kuh nò gwew.

12 Da neh' dih no nǎh' dos gǎ'oh chi ehs he ni gah'ho-
ga'ǎnt he ga non da yǎh', Nǎ ni ya'wǎh oh, neh na we'e-
yoooh' nò'gwew wa'ò wǎ yah'dit gǎh, neh' sho sha yah'-
daat hò wǎ'deh dòk' na'ji nòh no nòh'ǎh; da' neh ha-
eh gwa' naeh ne go nòh'gwa yes'hañ oh: neh kuh ne'
gòt gah'deh nò gwew' ne ga non da go'ò nòh, shah gaat'
hǎ neh.

13 Neh no nǎh' Na yah'da gwèn ni yòh' sha go'gǎs oh,
o yah non da ya wǎh' na yah'da gooh' he'noh'sha go dàǎh,
neh neh, sha ga wǎ oh'seeh, Sǎ nòh' ǎh sas'da ǎh.

14 O nǎh' thoh dǎn dyoooh' hah de o yǎ o nyoh na yah-
daah'goh; O nǎh neh' hò wǎ'yah dǎ o wih de o di dah'-
oh. Neh ne'a wǎǎh, Sò gwew'da seeh, Oh go'yǎ os, Sat-
gǎh.

15 Da' o nǎh' na wee yo'nòh saa de'nyòs'yò dàh, waah'-
sa wǎh' kuh o nǎh' ne saas'nyeht; o nǎh' neh huh'
sho gon'dah goh he ye yah'da deh, no nòh'ǎh.

16 Da neh neh, ga gwee goh' wa o non dǎ'yò gòh:
neh gwah huh ne de o wǎ'ǎh sǎ o nyos oh Na'wèn ni yòh,
ho nǎǎ, Neh no do'gǎs da ni go waah' de o'dah oh, neh
kuh, na go'yoh seeh Na'wèn ni yòh, na o'gwew dah.

17 Da neh' nǎ gǎǎ' he wa i'wa nò gǎh, thi ga gwee goh'
thòn daa weet ne Ju dea, thi ga gwe goh' kuh, ne'neh-
huh' yo'ǎn ja dee nyoh de jot'hwa daa seeh.

18 O nǎh' na go'i o nya nih ne John, o i'wa gwe goh'
he nòh o'wǎh syoooh' sho wǎ oo wih.

19 Neh ne John hwa'go nòok' o nǎh' de i'yas heeh

na go'i o nya nih, neh huh' he a'goh hoh'oh het ha yah'da-deh ne Je sus, ha wăă, Iis găh ne găh' nănt'heh? o-gii', neh' no yah' ă ya'gwah ni'go ă ăhk?

20. Neh' no năh' wa o wa yah'do wăht nă'no gweh', neh ne'oo năăh', John ne Bap tist sho gih'hah on'dyeh ă gi'yah do wăht, tha wăă' Iis' găh ne găh' nănt'heh? o-gii', neh' no yah' ă ya'gwah ni go ă ăhk?

21 Da neh' ne' neh huh' ni yò weh' chi dyò'is dah'ee-noh wee sòh' saa go jăht' ne deh sha'dih has'de nyoh, kuh neh oh hăăt gih' ho dih'hă yăn dōh, kuh neh, ot-hwa'is hăăt gihs ho non dye no'wah do'noh; neh' kuh, ne' got gah'deh, ne' de a di gah'gwe gōh' des ha go gah' gwa'ih'sooh.

22 O năh' ne Je sus det hos'nyeh oh ha go yă oh seeh, Sa jah'dăn dih, she ji oo wih', kuh, ne John ne noh o i-oh'dah shoh' e jat'gat hòh, kuh neh e ja'ook; he'noh-oo wăh' sa di dok'hah heht' ne' de a^udi gah'gwe gōh; goh-soh'khaah det ga yee ih' sa yoh'dăn dih; ho di'yah dat'găsgwah sa o wan di'yah da go eeh; de ă'noh swee gōh' sa ă'no ook; ho ni'e yo'noh sa o wă noo heet; naeh ha di'yah-daa deh no'ni dăăs neh naeh ne ga i'wi yòòh ho wan'dit hăăh'gwa nih.

23 Neh' dih no dăă oh, neh, so'dih gwa'nah ot ă gă-aak dah de'o do dăăh'da niih he'gyah'daa deh.

24 ¶ Neh huh' no năh' no^hhah'shăh shoh' ne John saa yat'hă daat, o năh' hoh saah ne' neh waa'gos nyeh-dah gwăh' no gweh, haa yah'da deh ne John, A nah ot' sweh he'ak ă ya gwa găăh, deh dye no gee nyoh he swak-dōoh? O gii', neh ne găă hah a on dah dōh no ah'găndah?

25 A di nah ot swat gat'hwah so noh; he'neh huh' he-sweh'sgwaah? O gii', neh no'gweh neh, o oh'dă oh hos yo'nyah dōh? Jat ga'ă oh, neh ne'huh naeh neh huh'yeh dyoh ne' yoh gwi yòòh' kuh ne gòs hă'noo niih' heh ya goo heh hă'no dyăn dah'gwa noh ne go'wăh go'-was hōh.

26 A di nah ot swat gat'hwah so noh? O gii' neh no-

do'gās daa nih? Neh' waeh noh gwă'os, sha go'ăh daa-nih ne'huh ne go do'gās daa nih.

27 Neh' ne găh' nă găă' ho dooh', he'ga ya doh, Sat-ga'ă oh, hwa ee haht na geh'hah shăh o ăn dooh' heeh'-se gat, neh ă a as'yo nih heeh'se gat, hăă se no on dyeh.

28 Neh săh'ăh noh gwă'os, Neh ha di'yah daa deh ne' neh huh i găă' go no gă doh' he ye yah'da deh' ne ye'-oh, tăh ăh' deh a go dyah'da gwa'ih sooh so gaah, no'oh-să no wa'năă noh no do'gās daa nih, naeh' he ni yoh dăăh ne John ne Baptist neh gwaa' naeh na gwus' he os'-thoh he'o weh' thă noh'do oh'shă gwën ni yòh Na'wën ni yòh, ne Ga i'wi yòs'duk i găă, neh naeh si'gwa ho yah'-da năă'gwat.

29 Neh, he ni yooh' no gweh' ne' wa o wăn di'wat-hon daat', kuh na'di wis de'o ees, thai'wa yee ih Na'wën-ni yòh' he'wa ă nă noh'do nyoooh, he neh huh naeh dya-weh'dah goh' ne bap tism ho non'doh seeh oh haa yah'-da deh ne John.

30 Neh gwaa' ne Pharisees, kuh ne' de a di ya'nes-hăh'nyaah, deh ga'i wah' sho' wa ă noo nih', he'no go-yee ăhs Na'wën ni yòh ha di'yah daa deh, heh, tăh ăh' naeh noo noo hoh neh huh deh dya'weh dah'goh ne-bap tism ho non'doh seeh haa yah'da deh.

31 [O năh' ha wăă' Na yah'da gwën ni yòh,] Ga ă o-weh dih' nooh, noh doo'sak he yă o dăăk' no gweh' nă-găă' ga wa ji yăă deh'? neh' neh, a ăăh noo gwus des-ha di yă on dăăh'gooh'?

32 Neh' des ha di yă on daah' he ni yòh'dăăh na dik'-sah shoh oh hă nih'dyoh hăă nont ge on'dah gwah, neh ne' de ă non da'dyas hoo nyoh, hă non doh' kuh, Neh' ne gwă'oh da wa diih, tăh ăh' dih dah de'swat gwăăh; neh ne gwa dă'noh se'ak, tăh ăh' dih dah de swa gah'să-nis hăh syoh.

33 Neh' waeh ne' sha'a yoh' ne John ne Baptist tăh ăh' neh de o'go on dyeh' no ăh'gwah, neh' gi h shăh aa'o ne ge ăn dyeh ne wine; da neh' niis ne swaa doh', Neh' ho aah na nis he oo noh.

34 Neh' naeh Noo wa'wak noo gweh', heh ho'o yoo'h', ho dek'ho ni'a dyeh, haa ne'ge hañ gwah huh, da neh' ne swaa doh' She swat'gat hòh' no'gweh, no nyah'doo-wis, ha ne ga gah'was thah' kuh ne wine, neh ho non dāā oh na di'wis de'o ees, kuh no di wa'neh aagoh.

35 Neh gwaa' ne Gah ni'goh dvs'hāh gagwe goh nok-sah'dah shoh ho nan'noh doh heh tñh'āh deh o'yāh his he ni ga'ye hah.

36 Da neh'neh, sha yah'daat ne Pharisees oh to'do-ānjoos ne da'a ya dont. O nāh' neh huh' he o'yos oh hoo noh'soot ne Pharisee, neh huh' ho dyah'da dāh-daah oh that'hyòh soo dāh wa dek hwaah'gwah sāk ah neh na'a dek'ho nih ne, gag hwa'eeh.

37 Neh ne Sat ga'ā oh, neh' ne ya goo gweh', ye noo-geh' he ga non da yāh', neh ne go i'wa neh'a goh, neh no nāh wah ā'ni non dook', neh huh gwah' hāh dyoh' ne Je sus hoo noh'soot ne Pharisee, ha yah'da dāh'daah de-ot'hyòh sot wa dek'hwaah'gwah sāk ah, dya go'os hā āah neh huh' no'noh ne ga sā no gah'oh,

38 Neh huh de ya go dah'oh he de ah'sih da de nyoh has ho'neh, yos daa hah, o nāh' goh saah' ne wa o'wah-sih'do aa eh, o gah'sāh go ye āh dah'goh, neh' kuh shō-wah'sih da go e'wah doh ne go geh'āh, oh dye ji gwaa yoo'h gwah huh', naa sih'dah gēh, neh' kuh da ya'goh gaah' no'noh.

39 Neh' dih, no nāh ne Pharisee, no do e syoh'gwa-niih' het'hoo yoo'h, shaat'gat hòh', neh' ne' waa da dā'as, Neh' nā gāā' ho gweh, te o do gās'da nih' giñ shāh, aas'-ha go yān deeh oh', nooh, kuh, he ni ya go gweh'doh dāāh, nā gāā ya goo gweh', nòoh'to wa yā o nyoo'h; neh sāh'-āh ne go i'wa neh'a goh.

40 O nāh' ne Je sus tos nyeh'oh ha wā'oh seeh', Si-mon, Neh' ne gāh' na gi'wa yāh ā go'o wiñ, Neh ne'-aa wāāh, Sa di'o nyaa nih, sat'hyòò wiñ.

41 Neh' naa yah'da doo gāāh' no'ge o dok, de i'yus-heeh' naa'go ge o da niih: neh ne' sha yah'daat wis'

nòh de wăh'nyah eeh' ni gah'si yoh'sha geeh, ni ot'ge ot da o năh neh' sha yah'daat wis' naeh ni wvs'hăăh.

42 Neh huh dih no năh' tăh'ăh' deh sho dii yăh' na'igan yahk duk, do'găs o weh' de igwee gôh', do'saa go i-wah'să gwvs, Dak'hyòò wih, dih, ga ă nòò ni gaah' we-soh', ă'o no oh gwaak'?

43 Det hos'nyeh oh ne Si mon, ha wăăh', neh' ni wiih, neh nòò' kuh' naeh, ne wee soh' do sa'o wa'i wah'să-gwvs. Neh ne waa'wă as, dah'syee is' hoh chyah'do-weet.

44 O năh' neh huh, hō saat gah'dăh he'yeh dyoh, ne ye'oh, neh' ne waa'wă as ne Si mon, Shee găh nă găă ye'oh? Neh huh dwa gyôoh' he sa nòh'soot, tăh'ăh' deh-òs'tooh deh sgaa wiih' no'ne ga nos naa găăh'sih do'ăht: neh gwa' naeh nă găă ne go gah'săh wah o'gah sih'do-aht, neh kuh o gah'sih da go e wah dòh no geh'oot ne go nòh ăăh'gêh.

45 Neh' kuh ne tăh'ăh' niis dah des'ge ji gwa yos-dôoh; neh gwaa' nă găă ya goô gweh tăh'ăh' ah soh' deh a go nii hăh he' de ye ji gwa'yos daa'nòh ne gah sih'-dah gêh.

46 Tăh'ăh' kuh deh soh'gaah no'nòh nak nòh ăăh'gêh; neh gwaa' nă găă ya goô gweh o nòh gah să nò gah'oh wah o'gah sih'doh gaah.

47 Neh' dih ga i o nih' oh go'yă os, Ne go i'wa neh'-ak shăh, naeh he ni wee soh', des ga i wah'să gwăh; neh săh'ăh ne we soh' ok no oh gwah: neh săh'ăh he-ye yah'da deh ne ni yò i wah'aah' sho do sa'yon da'dii-wah'să gwvs, os to'oh sho, kuh' naeh ti ye no oh-gwah.

48 O năh' sha ga wă oh'seeh, do se sa di'wah săă gwvs ne sa i'wa neh'ak shăh.

49 Da neh he'ni ă non diih' ne shah gaat' de o non-don dòh', wa ă'nòh saa wăh' tho năăh' na di'yah daa goôh', So'nah ot' ne găh' nă găă ne ga i'wa neh'ak shăh' ha'-eh gwah' des ha'i wah'să gwvs?

50 O năh sha ga wă oh'seeh ne ya goô gweh', neh' e-

soo heet', ne sa i'wa gwën ni yòs'dos hăh; Sga noh' sã-
noh'do nyo'ook sah dân dih.

O I'WA H VIII.

NEH no năh' neh huh' shah aa wăh' ne noh'găh gëh,
hoh dân'dyos oh ga gwe goh' tit ha'weh doh ne ga
non da yăn doh, ho dân't hăă ni a dyeh, neh kuh ha o'-
dah so'on dyeh he ni yo'doh hooh'gweeh he ni ga i oh'-
dăăh he ni ga i wi yòhs he tă noh'do oh'shă gwën ni yòh'
Na'wën ni yòh; da neh' neh, hăă neh' ne' wws hăă'
dek nii' sga eh,

2 Neh' ne wa di'yah da do găăh' ne wă no gweh, ne
sgo wa di jăh doh not hwa'is hă'et găh, (o di ye no'wahk-
hok) o noh'so da i yooh' kuh, Mary, on'daa da dyaas,
Mag da le ne ja duk' ni ă non diih' na di'nis he o noh ho-
wan di yah'dit gă'ah he ye yah'da deh,

3 Neh' kuh ne Jo an na, ne' yòoh ne Chu za, He rod
de o'di wah'nyă niih, neh' kuh ne Su san na, o nont'gah-
deh gwah huh' no yah'shoh, noh'to wa yah'do weeh dăh',
da wa di ă gòh' he ni yò dii yăh.

4 ¶ Neh' no năh got gah'deh sha o di yah'da yee ih
ga gwe goh' kuh da ă'neh daa nooh ne ga non da yăn-
doh, wa o wa yah doo wăht, de ga yă on dăăh goh' ho ye'-
ăh dah'goh he tós nyeh'oh.

5 Ho ya'găh oh no noh'gwă an dyehs', ho noh'gwă an'-
dyeh sooh: neh' dih he'noh weeh' wa o'noh gwă an-
dih, o aah'ges'hoh' gyee oh ga ge on daht, don da go wă-
năăs'găh syok' naeh, neh' kuh ne jih dăh oos'hoh oh
neeh'tgăh wa dii dyehs' oh wa'dis aah.

6 Os dăăh'geh gyee oh ga'ge on daht; neh sho' kuh'
naeh, no năh' oh wa dii yaa găht, oh ga da gă'eeh, neh
gai'o nih he dyo dohk' he ni yò'eh das'ha dăh'oh.

7 Neh huh gyee' no ihk'da goo' oh ga'ge on daht, shah-
gaat da wën non doo dyaak' no ihk'dah, neh' naeh
oh dyò'di oo nyahk.

8 Neh huh gyee ne' yo ăn ji yòs'gëh oh ga'ge on daht,

da wën nōn doo dyaak' naeh, sgať kuh de wăh'nyah-
 eeh ni ga yee ih' nō sa yo găă is. Neh huh ni yòò weh
 no năh' o i'wa gwe gōh' sha ăh' na găă oh to'e et', So'-
 dih gwa'nah ot' ha oh'do dōh' no gwe nyōoh' ă ot'hon-
 deek', hot hon deek' ne' neeh.

9 O năh neh, ha go'i o nya nih' hō wan'dos'oh, ho-
 năăh', A nah ot' ne găh' găn dōoh'', nă găă' de wa dă-
 nōh'ge ăh'dah gooh'?

10 Neh ne' aa wăăh, Iis' ech hi ya wiuh' nă swă'nōh-
 dook nah'soh o yăn deet' deh yōo niuh, he tă nōh'do oh'-
 shă gwën ni yòh, Na'wën ni yòh: neh gwa' naeh haa-
 di'yah daa deh', no yah'shoh, de ga yă an dăăh gōh' wa-
 dye'ăh dah gwah; neh haa di'dok hah naeh, tăh ăh
 gwaa' naeh ta'a di găh; hă nōok hah' gwah huh, tăh ăh
 gwaa' ta o dih'ni go'ă yăn daht.

11 Năăh ne găh' ni yòh dăăh ne de'ga yă an dăăh gōh;
 Neh' no nōh'gwă oh neh'huh, na'a wăă nōh' Na'wën-
 ni yòh.

12 Neh' no a'ah ges'hoh oh ga'ge on daht, neh'huh ne
 wa ă'nō ook; o năh găă's' neh huh' wa'a yoh' na nīs'he o-
 nōh, waa'dis gwat no wăă nōh no năn'nyah saa gooh' he-
 ya on dah'heh o'nōh, neh' ne dyăă gwah' sho ă an dii'-
 wa gwën ni yòs', ăs ho di yah'da gōh' kuh.

13 Neh' naeh nos dăăh'gëh o ge'on dah oh, ne huh'
 naeh no năh' wa ă'nō ook' wa o'nōh ees hah' găă's, wa di-
 yee nōoh', kuh no wăă nōh; da neh' nă găă tăh'ăh
 deh ok'de ont, wah e'i wa gwën ni yòs' na eh găă's' dah-
 ji'ah, ga nyòòh gwaa', găă's, oh gaa yoh' ne gōh ni'goo-
 da gwus', sa di yah'dyee năht.

14 Neh' kuh no ihk'da gooh' oh ga'ge on daht', ne huh'
 naeh, no năh' ho nō'o găh, wa ă'nōh dân dih, neh naeh
 oh to'dih si'ăăh dăh no nō dii'wa dee nyoh, neh kuh ne'
 wat ga nō nīs'hăh, kuh' he ni ya wën det'găă'des yòh'-
 dăăh he'dyoh heh, tăh ăh' deh aa oh' a wa da'wis aah',
 naeh, ne neh no nōh'gwă oh.

15 Neh gwaa' ne' yō ă ji yòs'gëh, ne'huh naeh, oh-
 wa dye ăh duk he nit ga'i wa yee ih', kuh he ni o năn-

nyah'si yòòh, no năh' naeh wa ă'no'ok, waa'dih sa noo-nih, oh wa doo nih' kuh, da wën'năh ni'go iis.

16 Deh soo gaah' no'gweh, no năh găās' waa'jis doo-dăh, ga noh'jah a'a weh'săăt, ga nok da gooh' gih shăh ha'a yăăh; neh huh gwaa' kuh găās wa'a nyòò dăh' he-ye nyo'dah gwah, neh naa ga gwee nih' nănt'ha dii yoh nă'an dii găh he de yòh'hat heh.

17 Neh săh ăh no gwee goh' nă yò'dah seh'do ook, gwah' tă ga i wa'aht hah gwis'dăh gih shăh ă wah'seh do-ook tga gont' sho wah o yăn deet heht, dă wan'di o gòh' kuh.

18 Swa dah'ni go'ă ăhk' dih he nă swa yeeh' no năh' ă-swa'ook: neh săh ăh neh so'dih gwa'nah ot ho yăh', ă-o wa yoh' ne'huh; neh kuh neh, so'dih gwa'nah ot ă-gă'aak de o yăh, dă o'wah nyoh'seeh ne'huh ha'eh gwah nă eh'he aak' a gyăh.

19 O năh' neh huh' ho di yos oh haa yah'da deh, no-noh'ăh, kuh ne' dă non dăă'non deeh, tăh'ăh dih deh-o gwe nyos ooh, na o wa'yah doo wăht, neh dyo i'wah he'de a di yah'dah si aah.

20 Neh' dih na di'yah da do găăh' no wa'o wiih, ho-năăh', Neh' ne sa noh'ăh, kuh ne de swa'dă non deeh' as deh' ta dih'si aah, de o non do'ăn jo nih' naa'o saa găh.

21 Neh' ne don daas'nyeht ha go yă oh'seeh, Neh ne'-huh noh yăh', neh' kuh de ya gwa dăă'non deeh nă găă ne ye i'wa oos na'wăă noh' Na wën ni yòh, neh huh' kuh nă ye yeeh.

22 ¶ Neh huh ni ya'wăh oh ne wă nīs'hă doo găăh', ga o wa gooh' ho deh'noh daa hoh, kuh na go i o nya nih: neh na go ya oh'seeh, Sga nyò dăă dii'gwaa he'dweeh. O năh' wa ă'nont ho'wah găă gòh.

23 Neh dih he'noh weeh' ha di ga we'eh, ho yas'hăndah'oh wa oo dah' naeh: neh no yos'oh ne ge o wa-nă on dyeh ne ga nyò dăăh'gêh; neh ne' wa o di noo-het' no'ne ga nòs', oh ga'yah ga hă os'hă ăh' kuh haa di'yah daa deh.

24 O năh' neh huh' nit ho nee nooh' ha yah'da deh'

wa' o wa yet' kuh, ho năăh', Sa di' o nya nih, Sa di' o nya nih, e dwa i wah' dōh. Det ho' dah o h o năh', waa' is dăh' he găă hah, kuh' he ni yò' des haa' nih dōh' he' ga nyò da eh: da neh' noh gyă' nih hăăh, neh' kuh ne' tah waa- dyeeh' sho.

25 O năh' ha go yă o h seeh, Ga ă o weeh' ni gaa yăh ne swa i' wa gwēn ni yòs' dos hăăh? Neh ne wa o' noh- dyohk, wa o dii' wa năă' gòh' kuh, de o non da dă o h' seeh, A noo no' o gweh doh' dăh nă găăh! neh săh' ăh' wach ne wa' i wis' as ne găă hah' kuh no' ne ga nòs', neh ne wa ot' hon daat.

26 Da' neh huh' hwa dii yoh haa' di ga we' eh he' to no ă- jaa deh' ne Ga da renes, neh' de yò non do' găh dōh' Gal i lee.

27 Neh huh dii no năh' ha deh' noh dah' gwa eh, ha- yah' da doo găăh' no' gweh' neh huh' oh too dăt' daa ya- găht' he ga non da yăh, neh' no' năh jih' chi a' go aah na- di' nis he o noh, tăh ăh' kuh de o' dye ăh' dōh nas yo' nyas- hăh; tăh ăh' kuh, gat gah' hòh ne ga noh' so dōh a' o- yah da' ăh heh o' ok, neh gwaa' neh huh hon da' deh sa- dōh gwaa' noh.

28 Neh no năh wa o găh' ne Je sus, de oh' sânt hwah'- oh, neh huh' waa' yah dye năht' he' aa gat, neh ne' to- deh' has dos' oh ha wăăh' A nah ot' niih' a ga' dii waa deh heh' syah daa deeh, Je sus Iis ne' Ya a wak' Na wēn- ni yòh' neh si' gwaa he' ni eeh tgăh? Neh noh' go ya do- e syoh' gwăh săă noh' dăs ga' dōh ho ga nyat.

29 (Neh săh ăh neh o năh' chi a go' i wis' ah seeh no- nont' hwa is' hăt gih nănt ha di ya găht haa yah' da deh' noo' gweh. Neh săh ăh neh' dos gă' oh găăs oo oh no'- yee noos: neh' sho găăs ne de gă o we o daa hoh', has'- hă on dah' gōh neh kuh ne de yon da dah' sih da' noh son'- dah gwah'; neh găăs noh ta' yah khooh' sho naas' hă on- dah' gōh, neh huh' găăs' wa o do nyaht' na nis' he o noh' he' o weh' deh' dye no gee nyoh.)

30 O năh ne Je sus ho on' dos oh, ha wăăh' A nah ot' sya soh'? neh ne' a wăăh', Găndyoh' go waa năh: neh

ga i'ò nih, he găn dyòh'go waa năh' na di'nis he'ò nòh' hò-wa yah'dyòh seeh.

31 Neh nò wạn dọ e'syòh gwaa niih', na'gă aak' neh-huh' de'a gọ ya dọ nyah'dooh he'dyò no dees.

32 Da neh, ne' neh huh o nòn'dyò oh găn dyòh'go-waa năh' ne' gwis gwis, o nòn'dek hò ni a dyehs ho'nòn-da deh: o năh' wa o wạn dọ e syòh'gwăh na'a gọ'nok do-tys' ne' neh huh' sho ha'a di yòh' he wa di'yah daa deh. O năh' wa gọ nok'dot hrs.

33 O năh' waa di yaa găht' na di'nis he o nòh' haa yah'-da deh' nọ'gweh, neh huh' hò saa'di yòh' he wa di'yah-daa deh' ne' gwis gwis: o năh ne wă nă ni dyòh'gwi-nehs dyò nòn'deh has'dos oh, deh swă'nòn da'dwă ni yòh, oh dwă năh'daat, o nòs'năh dọh' he o weh gwus' ga nee-jòòt, hòh dwa'dih sgòht' ga nyò dăăh' gěh; neh' naeh wah o nòn dọ'is weh'duk.

34 Neh na'di nòn dă'ok no năh' wa ă'nont gaat hòh' he'nòh o wăh', wa ă'nòn deh'gòh, neh huh' hwa ă'neeh het'ga nòn da yăh', wa ă'nont hyò wih' ga nòn da gọoh, neh huh' kuh haa'di nọ geh' na di'yănt hòh ge o nòh.

35 O năh' waa di ya'găh syooh wa ă'nont gat'hwah sah' he nọ da ya wăh; neh ne' wa o wa yah'do wăht' ne Je-sus, wa o wa găh' kuh nọ'gweh he'ò weh' nit ho di ya'-găh oh na di nis he o nòh, neh huh' hăh dyòh he de ah'-sih da de nyòh' ne Je sus, hos'yoo niih', det ha'h'ni gọ ă-yee ih' kuh: neh' ne wa o'nòh dyòhk.

36 Neh' kuh haa di'yah daa deh', ne wa ă'nont gaa toh' wa o wạn di'ò wih', he nòn da ga ye'ăh duk ne găh na di'-nis he'ò nòh' hò wạn dye nọ wah dọ'nòh, sa'a dọh.

37 O năh nee găn'dyòh gwa gwe gòh' ne' to neeh dọh' he'to nọ'ăn jaa deh' ne Ga de renes kuh ne de jot'hwa-daa seeh ne' neh huh, wa o wạn dọ e syòh'gwăh nọ sa'-dọh neek he'ni a di yah'da deh, neh săh'ăh naah'de yò-dòhk' ho nòh'dyòh oh. O năh' ga o wa gọoh' sho deh'-nòh daa'hòh', neh huh' hes'ha we nọoh heh toh'dăn-dyòoh.

38 Neh' dih nọ'gweh he'ò weh' ha yah'da deh to di-

ya'gǎh oh na di'nīs he'o nōh', wa o dō e'syoh gwǎh' ne da'a ya di'aak sho. Neh' dih ne Je sus, o'yah jih' sho wa o gon duk', ha wǎǎh' kuh,

39 Neh huh' hō saa seeh' he di sa'nōh sòòt; neh kuh no yǎn deet' ǎh sō nih' he ni yò'i o wa nǎh' nōh o'i oh'-dǎhs nō ya dye ǎhs' Na wēn ni yòh. O nǎh' hoh dǎn'-dyos oh, neh kuh ne' ti ga nōn da gwe gōh' oh ta'di oowgat he ni yò'i o wa nǎh' nōh o'i oh dǎh shōh ne Je sus' nō o yeeh' haa yah'da deh.

40 Da neh huh' he ya'wǎh oh, no nǎh' ne Je sus' chis-ho'yos oh, wa ǎ nōn dōh'es hōoh he'sa go yah'do wǎht, neh sǎh'ǎh ne ga gwe gōh' hō wa'no nōhk.

41 Neh ne' jat ga'ǎ oh, ha yah'da doo gǎǎh' nōo''gweh, Ja i rus ha yaa sōh, neh ne'tǎ nōh'do ok he'yont gǎ'nīs at'-hah: neh huh' ho yah'dye nǎh'oh he de ah'sih da denyoh' ne Je sus, neh no dō e syoh gwa niih' ne' neh huh' on'da a yoh' hoo nōh'sòòt:

42 Neh sǎh'ǎh ne je yah'daat sho ho wi'yǎ yǎh ne ye oh, wws hǎǎ' nōoh dek nii' sga eh' ni ya ga os'hi yah'-goh, da neh' ne ye yas'hǎh ya i'ee yos. Neh' dih, he'nōh weeh' hoh dǎn'dyo on dyeh', hō wa'yah do'es don''-dyeh nōo'gweh.

43 Neh' ne ya goo gweh, wws hǎǎ' dek nii' sga eh' ni yòs'hǎ gee nōh o'nīs heht chi yet'gwǎh jiit gǎhs; ga-gwee gōh' kuh neh huh go dǎh'daah ne ya gōh'heh gōh' haa di'yah daa deh nǎǎ'nōn de jǎhs, tǎh ǎh' kuh deh gaat-gaah' nō''sas ha go jǎht,

44 Has hō nee'gwaa nōn da yǎǎh', hoh dye yǎ o nyōoh' he ni yò'dohk daa dyeh' no dyah'da wi'h'doh; da neh' ne' wah o gon da dyeh oh wǎ ni gwǎh'jahk ne yet gwǎh'jit-gǎhs gwah.

45 Ha wǎǎ ne Je sus', Sōo' nah ot' hoh dyo gyǎ o-nyōoh'? Neh' nō nǎh' ga gwee gōh' wa ǎ nōn dō hiih', Pe ter kuh ne' shah gaat' de ǎ nōn diih' ho nǎǎ, Sa di-o nya nih, hō sa'yah do'es don'dyeh gǎn dyòh'go waa nǎh, dō sa yah'do ǎǎ gōh' gwah huh, neh' dih neh' saa dōh', Sōo' nah ot' hah de yō gyǎ o nyōoh'?

46 Neh ne' aa wăăh ne Je-sus', Soo gaah' ne găh' hah'de yo gyă o nyoh: neh săh'ăh ne ge gah'ă yo'oh o-ya'găh oh he'gyah daa deh' ne ja go'jăh dah'gwah.

47 Neh' dih no năh' wah e'gah'ăă yoooh' ne ya goo-gweh', he tăh'ăh' naeh' deh a go dyah'dah seh'doh, go-yah'don dah'daa neh' dya goh'dăn dyos'oh, neh kuh wah-e'yah dyee năht' he'aa gat, wa o wa'i wa gwa'ih sahs, kuh nee' ga gwe goh noo gweh', ne' nah ot' ga i'o nih hoh'-to wa yă o nyoooh, kuh he'ni yôs'no weh' sa'yondoh.

48 Neh ne' sha ga wă oh'seeh, Go'o wak, sgă noh' să-noh'do nyo'ook: neh' se saa jăht' ne sa i'wa gwën ni yôs'dos hăh; ga i'wi yôs'hă gooh' sah'dăn dih.

49 Neh he'noh weeh' ah soh' hot haah, ho yos'oh shayah'daat, da eet' he'to noh'sòot, ne' tă noh'do oh' he'yont gă'nis at'haah, wa'wă os, O năh' wah a'i eeh ne'. she-a wak: să noh' dă es'no weh'ha'ăh Na di'o nya nih.

50 Neh' dih no năh' wa'ok ne Je sus des ho wă noh'-sa gwăh, ha wăă, Să noh' ă sah'dyohk, ji wa gwën ni yôs'sho, neh săh'ăh naeh nă'jon doh.

51 Neh huh no năh' hwa'a yoh' he ga noh'sòot, tăh'ăh deh soo gaah' noo'gweh de o ga yah seeh, neh, ha'a yoh, neh' sho ne Peter, kuh ne James, John, neh' kuh nòoh'nih kuh no nòh'ăh ne yek sah'da seeh ah.

52 Neh' ne ga gwee goh' wa'ă'nos dă o nyoooh, waa'dih ni go'et găht' kuh, neh' dya go'i wah; neh gwaa'ne' a wăăh, Săă noh' ă swas'da'ăh; tăh'ăh neh huh' naeh deh a ga we'e yoooh, neh' sho ne go dah'oh.

53 Neh ne wa o'was gaat gwăh' wa o wan dăn do nyaht, neh' ho năn'noh doh' he ga we'e yoooh.

54 Neh' ne ga gwee goh' sa go yah'dit găh, oh sha'-gos oh'da yee nooh' o năh, sha go'yas hoh' kuh, ha wăă', So gweh'da seeh' des'daht.

55 Neh ne sa gaa yoh' aeh ne' got hwa'is hăh; os-no weh', kuh', don da'yont găh: o năh' wa'i wis'aah nas'ha go dik'hwa nont.

56 Da neh' ne' wa o dii''wa năă'goh' ne' sha go non-

deeh dōh: neh' dih ne waa'gōh ni'gō o nih' nă gă'aak
sō gaah' nō'gweh de o'wā o wiīh, he'nōh oō wăh.

OI'WAH IX.

O NĀH' he a'gō nōō gōh, ne wws hăă' dek nii' sga-
eh, do găăh' waa'gō yōō nih, neh ne' gah has'des-
hăh' ha gō ya wiīh, neh nănt'hō wă nă nōh dō'ni aak ga-
gwee gōh' naa di'nīs he'o nōh, neh' kuh năs'ha di jăh'-
taak nooh tgah'hoh dăh'shōh.

2 Neh' naa gō'yah dăn'dyeh dōh, ă o'dit hăăh gon'dyeh
neh Na wēn ni yōh tă nōh'dō oh'shă gwēn ni yōh, neh
kuh năch'ha go di'jăh taak' ne go nōok'daa nih.

3 Neh naa'gō yă oh'seeh, Să nōh' hah gwīs'dăh hă swa'-
aah ne da e'swat haah'gwah'dyk, tăh ăh' kuh ha'eh-
gwah na dah'dis hăh, kuh ne ye daah gwah' na dă'nōh-
shăh, tăh ăh no ăh'gwah, kuh no wīs'dah; să nōh'
kuh ha'eh gwah ne da e swa dyah'da wiīh'shă ge'a dyeh.

4 Neh' kuh ne ga ă'dih gwa'o weh ni ga'nōh soot hă'-
swaa yōh, neh huh' swăh dyon dahk, neh huh' kuh hă-
ji'swah dăn dih.

5 Neh' kuh neh, son'dih gwa'nah ot ă gă'aak deh-
ech'hi gwăăh, neh no năh ă ji swa yaa găht' he ga non-
da yăh', swah găă'waak jih ne' swah sih'dah gēh neh ă-
ga'i wa gwa ih'soh seek dă yō do găh'dō oōk' haa di'yah-
daa deh.

6 O năh' ho nōh'dăn dyō gwăh, de o non dō'gòh dōn'-
dyeh he ga non da yăn dōh, neh' ho dit'hăăh'gō on dyeh'
ne ga i'wi yòòh, neh' kuh neh' cha go di jăh'dō on dyeh',
ne' ti ga gwe gōh.

7 ¶ O năh ne Herod ne tă nōh'dō oh, ga gwee gōh'
hwa'i wa'ōok he'nōō dye'ă'nōōh: neh' dih nōh toh'ni-
gō'ăn dōh, neh ga i'o nih hă'nōn dōh gyeeh', Det hot'-
gă oh ne John non da'deh sa'dōh gwah'gēh.

8 O yah'shōh oh' kuh, neh' naeh neh, Eli as ho da'-
dyah dō'dah sōoh; o yah' kuh gyee, sha yah'daat no-
dō'găa daa nih det hōt'gă oh.

9 O năh' ha wăă neh' He rod, He nōh o nyah'goh naeh' ne John: neh gwaa' neh, Soō' noō' naeh' nah ot' nă găă ne' nōh o i oh'dăh shoh' gi wa'ok-hah haa yah'da deeh? O năh' oh to'do ăn jòòs na'ogăh.

10 O năh nō wan'dih hah'syoh no năh' saa di yo'nooh, ho wa'o nya'nōh he nō ă nō dyeeh. Neh ne' wak ah o-năh he a'go oh a dah'seh dōh gēh he'o weh' deh dye no-gee nyoh, neh' a'ă jah he ga non da yăh, ne' Beth sa i da ga ya soh.

11 Da neh' ne găn dyoh go wa năs' no năh' wa ă nă-nii'nōn dook', ho waa'nōn dă'dyes oh: neh ne' wa goo-goh, neh kuh ne waa gos nyeh'dah gwăh Na wên ni yoh'tă nōh'do oh'shă gwên ni yoh; neh kuh neh sa'go jăht ne de yò do ăn jo oh oo'sa yon da dee jăht.

12 Neh huh no năh' o dăă'nis yòhk dah on'dyeh, o năh' ho di'yoş oh ne' wws hăă' dek nii' sga eh, neh nō wă-oh seeh', O'yah jih' she'gon duk' ne găn dyoh'go waa-năh, neh ne' neh huh' i găă' ha'ă neeh, he'ga non da yăn dōh', kuh he'o weh' ha di nō geh' na di'yănt hōh'ge-onoh, ne' neh huh de jot'hwa da seeh, neh huh a'ă năn'-nō eet hōoh, kuh he'o weh' ne' gak hwah a'a dii găh; neh săh ăh, neh tăh'ăh deh e'na geh he o weh ni-dwehs.

13 Neh dih na go yă oh'seeh, Da yech'hii yoh' na'a-diik. Neh ne'oo năăh', Tăh'ăh neh, si'gwaa he ni yo-gwa yăh', neh huh' sho ne' wīs ni yò'ăh gwaa geeh, de-găn ja geeh' gwăh huh; neh gwaa' [naeh ne gat gah-hoh ha ya gweeh a yak hii'ni nōh'see nōh nee'ga gwee-goh' nă'găă hă nō'gweh.

14 (Neh săh'ăh neh, wīs' nōo ni ă'năh nyah'es hăs'-hăăh naa'di ji nōh.) O năh' ha go yă oh'seeh na go'i o-nya nih, Neh' nech hih'dyoooh wīs' ni wws'hăă nă non'-di aa dyeh' ne' sgăn dyoh'gwas hōh.

15 O năh' neh huh' non di yeeh, neh' ne ga gwee goh' wa o wă nih'dyoooh.

16 O năh' de oh'gwăh ne wīs' ni yò'ăh gwaa gee, kuh ne de găn ja gee, neh' ne gă o'yah'gēh he ot'gat hwăh,

waa'doh es ho-nyooh, waa dăh swi'yòs dăh, de o'yah khoh' kuh, o năh' neh he a go'ya wiuh' na go'i o nya nih, neh' naeh neh huh' a on dii yăăh' he'aa di gat' ne găn-dyoh'go waa năh.

17 Da' neh ne wa ă non dek'hoo nih, wa o'noh daht' gwah huh: neh' he'na o non da dă ăhs' ne de yò'ih syoh do saa'dik, wus hăă' dek nii' sga eh ni gah ach hiih.

18 ¶ Da neh huh' he ya'wăh oh, he noh weeh ha oh'-hwah ge'ah ho dă no yăh, de ă non diih, kuh, na go'i o nya nih; neh na go'ya on doh, ha wăă', So'nah ot' ha non dooh' no gweh', ne găh' niih'?

19 Neh' ne do sa o wa wă noh'să gòh, wa ă nih, John neh Baptist; neh gwaa' gyee nă non doh' Eli as; o-yah'shoh oh' kuh gyee hă non doh', Sha yah'daat naa-di'găh jis'hoh gă'oh no'di do găs'da ni'ak det hot'gă oh.

20 Ha go yă oh'seeh, So di niis' swa doh ne găh' niih'? Pe ter det hos'nyeh oh, ha wăă', Neh ne' Christ Naa-wën ni'yòh hya yah'da wăh.

21 O năh' waa go'i wa ni yă dăh' waa'go'i wis as, nă-gă'aak soo gaah' no'gweh de o wa o wiuh, ne' neh, noh-o'i oh'dăh,

22 Ha wăă', Neh No'wa'wak no gweh' wee sòh' o i'-wagee ă a'ya'găh duk, neh kuh nă'o wan dah'sănt naa-di'găh jis'hoh oh, kuh naa di'h'să no wa năs' ha di'yah-don tws, kuh ne sha go'dii ya do nih, ă o wa nyòh' gwah huh, neh' kuh neh, săh' dwă nıs'hă deh' o năh' dănt'haat găh.

23 ¶ Neh' naa'go yă oh'seeh ga gwe goh', Soo gaah', gił shăh, no'gweh ănt ho ga yăh'seek nă'ak non dă dyeh', neh na da'dat gah'wah jih, neh kuh' de ak no'o wăh ne de ga'yah sont, ăs hak'non dăh', gwah huh.

24 Neh săh'ăh neh', son'dih gwa'nah ot' ă eh'he aak' dă wa'găh nya dook' ho'heh, ă oh'dooh ne'huh; neh gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot' ă oh'dooh ho'heh neh' ă-dyò'i wah'heht niih na gi'wah gëh, ă shvs'hă wił naeh.

25 Neh săh'ăh neh, ga ă nă yò găă is' ă o'des dăh' no'gweeh', ne ga gwee goh' gił shăh, he ni yò'ăn jah a'-

o wās'teht, a'o da'dyah dah'dooh naeh, a wa dyo'ook gih-shāh?

26 Neh sāh'āh neh, son'dih gwa'nah ot neh ā o de ah'-dah gwak he'gyah daa deh, kuh' ne gwāā noh', ā o'de-āh' kuh ha eh gwah No wa'wak noo gweh', haa yah'da-deh, no nāh' dānt heh, ant ho dye āh'dah gon'dyeh ne a-oh hwa h de a'āh sā'oh goh, kuh Nooh'nih, haeh gwah', kuh, no di'yah da do gāh'dih ha di'ō yah'ge o noh.

27 Neh' dih nōh gwaa'o wih ne gai'wa gwēn ni yōh, neh huh gyee nek'huh ha dih'si aah ne tāh āh ta'a diik-dooch' ne' gā ee yaht he ni yōō weh' hā on dii gāh' Na'-wēn ni yōh tā noh'do oh'shā gwēn ni yōh.

28 Da neh huh he ni ya'wāh oh de gyoh', nooh, noh-o daah, shah ga'at. nā gāā ni ga'wā noh'dāās, he o'aah ne Pe ter, kuh ne John, kuh ne James, neh huh' he-a wee nooh' he dyō non da deh' ho dā nā yāā'nooh.

29 Neh'dih he noh weeh' ho da no yāh' nōh dwah'dee-nih' naeh he gwvs nit ha'goh soh'dā noh, neh kuh nos'-yo nyvs'hāh, neh' ne no'wah dah'āāh noh'oo wāh oh-dyōs'dāāt heh'heht' gwah'huh.

30 Neh ne' jat ga'ā oh; neh' ne de o'dit haah' de i'-yvs heeh ne' de no gweh', neh ne Mo ses, kuh neh, E li as:

31 Neh ne de ga'āh saa oh' he ni yōh'dāāh he'waa ya-do dah'sih, neh wa is'nyeh dvk heh ni o'yah da'wāh seh hā e'yoh seh, neh huh' gwah huh' hā a'i wa ye is neh' Je ru sa lem.

32 Neh' dih ne' Pe ter kuh ne' shah gaat' de ā non-diih', he'ni yō gwe nyoooh ho ni'dah was; neh dih no-nāh' sho dii yeeh', waa di gāh' he'noh de a āh'sā oh, kuh ne de i'yvs heeh' dee noo gweh' ne' neh huh' de iit he'-o weh' ni aat.

33 Neh' he ni ya'wāh oh no nāh' sa yat'hā daat ha-yah'da deh, neh ne Pe ter ha wā'oh seeh ne Je sus', Sa-di'o nya nih, neh ne' neh huh'jih he'neh huh' i dweehs'; neh' dih ne, sāh nā yo'ook ā dwvs'gwa daat; sgat Iis ā gwvs'go nyāh, sgat kuh ne Mo ses, sgat kuh ha'eh-

gwah neh Eli as; tǎh'ǎh de o'noh doh ne' nah ot wa ǎh.

34 Ah soh' sho hot haah', neh huh' wah jih gyon dyeh, neh' wa o non dǎ o nos'duk: neh ne wa o'noh dyohk no nǎh' wa o'noh jih gǎ weh sǎh.

35 O nǎh' da ga wǎ nit gǎht' noh jih'ga gooh waa doh', Neh' ne gǎh' nǎ gǎǎ' ne'no'oh gwah' He'aa wak: neh' she swat'hon daat.

36 Neh' no nǎh' shah ga wǎ nǎn daht' sha oh'hwah ge'-ah sho ne Je sus. Neh wa dii'wah sǎ no niih' sho; tǎh ǎh' deh soo gaah' no'gweh de o'wa o wiih, ne' neh dwǎ nis'hǎ dee nyoh, ne noh o'i oh'dǎh shoh' wa ǎ'ont-gaat hòh.

37 Neh huh ni ya'wǎh oh, no nǎh' o yah' sa wǎ'nis hǎ-dǎh', o nǎh' shah det'ho non'dyah dǎh'doh ho non da-deh', got gah'deh noo gweh' oh'to wan dǎt.

38 Neh ne jat ga'ǎ oh, neh ne'sha yah'dat noo'gweh he ni gǎn'dyoh gwah de oh'sǎnt hwah'oh, ha wǎǎ', Sa di'o-nya nih, Oh go ya do'e syoh'gwǎh he sat'gat hòh' ne'aa-wak: neh sǎh ǎh sho' sǎt' a gek'sah daa yǎh.

39 Da neh' gǎǎs, not hwa'is hǎh wa'o yee nooh, da-wǎǎ nook' gǎǎs oh tah'sǎn tòh; neh' kuh gǎǎs ne da-o'yah da gwis yoooh, da gaa'wǎhs diit gǎht', kuh gǎǎs (haah sa'ga ǎnt,) wa o'yah da gwǎǎs hooh' kuh gǎǎs; o-nǎh gǎǎs' sǎh gǎh' sho to'sa o yah'dat gǎh.

40 Neh' kuh neh' ke ya do e'syoh gwaa niih' ne she-i'o nya nih', noo'sa o wa yah'dit gǎh, tǎh'ǎh de o di gwe-nyos ooh.

41 Neh ne' tos nyeh'oh ne Je sus, ha wǎǎ', O iis ne' deh swa'i wa gwǎn ni'yos doh swa ǎh'gwǎ no oh' noh swa'-wa ji yòh dǎh, ga ǎ nǎ yo'nis heht' dǎ dwa'di aak', ǎ dwa'-gǎh ni go'is do ok' kuh he swa yah da deh? Daees haah' nees'ha wak.

42 Neh' dih nah'soh sho da eh, wa o'eh dah'is na-nis'he o noh, da o'yah da'gwis yoooh' kuh. O nǎh ne Je-sus' waa'is dǎh not hwa'is hǎat gih, sa o jǎht' kuh naak-sah'aah, neh' kuh ho sa o yah'doh nòoh'nih.

43 ¶ Neh' ne ga gwee gòh' wa o dii''wa nă'gòh he-ni ah'has des'yo wa năh' Na wên ni yòh. Neh' dih he-nòh weeh' ho dii wa'nă ă gwrs' . hañ de yò gweh'da gee', naah de yò i'wa gee' he nò on dyeeh' ne Je sus', ha go-yă oh'seeh na go'i o nya nih,

44 Neh huh' he wah'săht nă găă' he ni yò wă nòo geeh, he swa oh'do ga'ăn doh: neh săh'ăh Nò wa'wak nòo-gweh' neh huh hă o wa yah'dat gah' ha dis'oh dah'gêh nòo gweh'.

45 Neh' dih neh', tăh'ăh de o'dih ni'go ă yăn dah'òoh nă găă' he ni ga'wă nòh'dăă, neh săh'ăh, no non da wăh'-da dii ga'i o nih, de o'dih ni'go ă yăn dah'òoh: da neh' kuh ne wa o was ha'nik na' o wă'an dooh he'na o wă-nòo wăh.

46 ¶ O năh' oh ta dii''wa geh ha nòoh na di'yah diih, ne ga'ăn dih gwa ni gaah' he'ni ă non diih si'gwaah ă oh'-să no wa nă aak.

47 Da neh' no găs'oh ne Je sus' he'ni dwă'nòh do'-nyoh syòh dăăh he to năn'nyah saat, de o'yah dah'gwăh naak sah'aah, ha yah'dak ah' hòh'dyoh,

48 Neh na go yă oh'seeh, Son'dih gwa'nah ot' ă o wa-gòh' nă găă' hak sah'a ah na geh'să nò goo', waa'ge gòh ne' neh; neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot ă o gee gòh', wa o wa gòh' ha'eh gwah ne ta geh'hah'oh: neh săh'ăh haa yah'da deh' na gwrs' he os'toh ne' swa gwee gòh', neh' sha'yah daat ne' neh, ha go wa năh.

49 ¶ O năh' tos nyeh'oh ne John, ha wăă', Sa di o-nya nih, oh sha gwa găh sha yah'daat sah săă nòh' ha-dye'ăh dah'gwah sha go yah'diit găăs' Na di'nis he o nòh; o năh' oh sha gwa'is dăh, neh ga i'o nih' heh, tăh'ăh shah gaat' deh aa gweh', he'gwa non dă dyeh.

50 Ha wă'oh seeh ne Je sus, Săă nòh' ăs he swa is'dăh: neh săh'ăh ne tăh'ăh i găă' dah de yò gwa do găh'doh, iih ne'huh she dwah'ni go'ânt.

51 ¶ Da neh huh' he ya'wăh oh, no năh' shah ga'eeh, neh', heh tgăh' hăş ho'wa aah, neh' ne wa ăh'ni go'is-aah ne Je ru sa lem ă ănt'gon duk.

52 O năh' ho dăh'hoh syoh' nă an'di ănt, neh' no nōh'-
dăn dyos'oh he o di yos'oh kuh ho di non daa gooh' ne
Sa ma ri tans, neh' huh' ă o was yò'nya noos he' o weh ă-
ah'son dii yahk.

53 Neh ne tăh ăh deh to wa gwăăh', neh ga i' o nih',
ăăh he ni a'goh soh dăăh, Je ru sa lem sho ha'eeh.

54 Neh' dih na go' i o nya nih, James kuh ne John
wa yat'gat hoh' nă găă, neh ne' o năăh', Syah da gwên ni-
yoh', neh' găh' ne sa gaa yăs' neh, a e dwa' i wis as' no-
jis'dah ne gă o' yah gēh on'da weet', a' o dii wah' doht,
neh huh' nōo ya wăh' naeh' he' ni o ye ăh' neh, Eli as?

55 Neh' dih ne' det ho' dih sa de nyoooh', wa go ya' is-
dăh' kuh, neh' neh hă wăă, Tăh' ăh deh jă' nōh dōh' a-
dih gwah' sho nōh ot' hwa is' yoh dăh' niis, i waat he ji-
yah' da deh.

56 Neh săh' ăh Nō wa' wak' nō gwēh' tăh ăh' neh de-
o' yoh dah' goh neh, as' ha go' i wah' doht nōo gwēh, neh
gwaa' nōo' sa go yah' da gōh. O yah' det ga' non daa yăh'
o năh' he' o weh' hes ho ne nōoh.

57 ¶ Da neh huh' ni ya' wăh oh he' nōh week' hă nont'-
ha i neh', ha yah' da do găăh' nō' gwēh ha wă oh seeh,
Syah' da gwên ni yoh', Neh nă goo' non dă' dyeh seek' ga-
nyòoh sho he' o weh' hă se' nō on dyeh.

58 O năh ne Je sus ha wă' oh seeh, Neh', no non dya-
dee nyoh' naeh neh nōh' gwat gwaah, kuh ne' jih dăh-
oos' hoh oh' o non' deh să dōh, naeh; neh gwaa' naeh,
Nō waa' wak' nō gwēh', tăh' ăh de o yăh' he' o weh' nō'-
ont go' ăn dah' gwaak.

59 Neh' kuh ne waa' wă os no yah', Dak non dă dyeh.
Neh' gwaa ne' a wăăh', Syah' da gwên ni yoh, neh' yaa-
eh' dak nok' dôt has' nă eh' sa do' nōh naah' nih.

60 Ha wă oh seeh ne Je sus', Neh' sho' she yat' gah-
wăh no ni' ee yoooh' sha go' dih saa dooh' no ni' ee yoooh':
neh' dih, niis ne' sah dăn dih', neh' set hăăh' gwaa' nōh
Na wên ni yoh' tă nōh' do oh' shă gwên ni yoh.

61 Neh' kuh no yah' gyee, ha wăă', Syah' da gwên ni-
yoh, neh' niis nă go' non dă' dyeh seek; neh gwaa niis'

yaa eh' neh dās ke noo'nyo noh, neh' tă nih'dyoh he'-dwak noh'sòot.

62 Neh naa wă'oh seeh ne Je sus Deh soo gaah no'-gweh no năh' wa ye nooh ne yeeh'da gah'hat hwat'hañ, noh'găăh kuh he ni dyo dye ăh' hañ doo sa'ga năhk, tăh'-ăh tah de ga yee ih' naeh ne neh neh huh' ha'a yoh het'-hă noh'do oh'shă gwên ni yoh' Na'wên ni yoh.

OI'WAH X.

NEH no năh' shah ga'at nă găă noh o'i oh'dăh, ja dvk' ni ă'nos hăă' no yah' ne' waa go yah'da găă'ya dăh Na yah'da gwên ni yoh, neh ne' de a di yvs'hes hoh' ne waa'go hoh't' he a'goh saa gat hă an di yoh' naah'de ganon da gee, kuh hò di'noh sa'gwă o nyoh he o weh nănt-heeh ne'a o hwañ.

2 Neh' dih naa go yă'oh seeh, Ga i'wa gwên ni yoh' go waa năh' hă ga'yănt hwa'gwă aak, neh gwaa' ne' dòh gaah ah' na di'yănt hwaagwvs: neh dih gai'o nih she swa'do e syoh gwăh' Na yah'da gwên ni yoh' hă ga'yănt hwa'gwă aak, neh' na'a goh'hoh syooh năă'non-dyòh'daas a'a di'yănt hwa gòh ho'yăñ thoh.

3 Swah'dăn dyo gòh: jat ga'ă oh, neh shah gaat' ne de yò di noh'gă ont o dit'hwvs hoh oh hañ da wă non dyes' ne taa'yo nih heh, oh gwa haht.

4 Să noh' hă swaah'sooh, ne' gat gwăh'dah, kuh ne' yek hwa'dah gwah, kuh nah dah'gwah; să noh' soo gaah' dă yech'hi no'nyooh no aah'gès hoh.

5 Neh' kuh ne' ga ă gwa'o weh ni ga'noh sòot' hă'-swaa yoh, neh' ă di swa dye ănt nă swih', Sgă noh' gă-aak' nă găă ga noh'sòot.

6 Neh' gih shăh neh huh' ăăh'dyon dahk' ne' sgă noh' ti ga'i wi yòh ni oh ni'go'oh dăăh, neh huh' ă wan do is-hăăh' năăh iis ne' swah ni go'i yòs dòh: tăh ăh' gih-shăh', chă di'swa a wahk' sho neh' swah ni go i yòs-doh.

7 Neh' sho shah ga'noh saat neh huh ă swa'ăh heh'o-

ook, neh ă swa'dek ho'ni aak, neh' kuh ă swaa'ne gee-
haak' na gwa'nah oh'dăh shoh' ă dye'chi ya'wi a dyeh;
neh săh'ăh neh' ha dyi'oh daas neh huh' hah de ga-
yee ih', he ni a'yah da no oh na'ot ga'nyah gi'aak. Să-
noh' ă swa non dih'don'dyeh seek' he ga noh'so doh.

8 Neh ne ga ă gwa'o weh ga non da yăh' ă swa yoh',
ă yech'hii gôh' kuh, i swaak' na gwa'nah ot ă on dii yăăh
he'swaa gat.

9 ă jech'hi jăht kuh no di nook'da nih', ne' neh huh'
hă nih'dyoh; neh kuh nă yech'hi yă'os, Neh ne' tă-
noh'dooh'shă gwên ni yoh Na'wên ni yoh, dos gă'oh o-
năh ni gaa deh' he swa yah da deh.

10 Neh gwa' ne ga ă gwa'oo weh' ni ga non daa yăh'
ă swaa yoh, ă gă aak deh ech'hi yah'dah să noo niîh, swah'-
dăn'dih' sho neh huh' hoh sweeh' he de yo'non da'gwên-
dee nyoh' ne' neh, ă swih' kuh,

11 Neh naah'de yoh găă'gee he'swa naa geh ga non da-
yăh, nòh gă'năn dak heh'oh ha gwa'yah da deh, neh' neh
sa ya gwă'go eeh, neh huh' sa ya'gwa gon dvk heh swa-
yah'da deh: neh'huh gwa' naeh, neh gwaa' sho o do'-
găh ooh swă noh'dok nă găă, neh' neh, tă noh'do oh'-
shă gwên ni yoh' Na'wên ni yoh, dos gă'oh ni gaa deh'
he swa yah'da deh.

12 Neh gwaa nòh gwă'os neh neh, sah gwah naeh
ti gă'oh heh nă yo'yah daa wăh' ne Sodom ne' neh
dwă nis'hă deh, naeh ho'i găă ga non da yăh.

13 Ga no oh' heh', syah da deh' Cho ra zin! ga no oh'
heh, syah da deh' Bethsaida! neh huh' gih shăh teh-
dya'wăh syoh ne Tyre, kuh ne Sidon, he ni ga'ih oh'das-
yo wa năs' ni ya'wăh oh niis' he swa yah'da deh, o năh-
jih' naeh don da o năh ni'go ăn de nyoooh, ga ăh'dăăh-
gêh nòh'si yoo waa năs', oh găăh'gêh' gwah huh' oo sa ă-
nih dyon dvk.

14 Neh gwaa', neh sah gwa' naeh ti gă'oh? he nă yaa-
wăh' ne' Tyre, kuh Sidon, no năh' dă swan'dyah doo-
weet, niis ah' he swa yah'da deh.

15 Da o năh niis', Capernaum, iis ne gă'o'yah gêh'

he yòò dōhk he'noh de ye sa'āh saa oh, ha nīs'he o'noh-gēh' naeh' hā wah'sāh dō'ok.

16 Neh' haa yah'da deh nās he'swat hon daat', waa'gat-hon daat' nāāh' iih: neh kuh haa yah'da deh' nās he'swa-gāāh'syo nih wa ge gāāh'syo nih nāāh' iih; neh kuh haa yah'da deh nā a'ge gāāh'syo'nih wa o gāāh'syo nih kuh ha'eh gwah ne ta geh hah oh.

17 Neh' neh, o na'eh sho di'yos oh' ne jaa duk' ni ā-nos hāā, neh ne' sgā noh' ti o nān det'gāā da dyeh, ho-nāā', Syah'da gwēn ni yōh, ha'eh gwah na di nīs he'o noh dyak hi yān noh'do nih', wa dye āh dah'gwah he ni sah'sā-nōh'dāāh.

18 Neh na go yā'oh seeh, Neh' ne'yat'gat hwah'oh Na-nīs'he o noh' shah gaat nōh dwā'nih hòh he'noh oo wāh'da na'dyah dāt' ne gā o yah gēh.

19 Jat ga ā oh, neh nōh gwah'has dees yoh ne dā swāās-gāh'syok nōs ha'is dah'shoh oh kuh noch hih'eh daat goh, neh kuh neh' heht gāh' ā she swat hāh'go ook he ni ah'-has dee shāh ne she swah'ni go ā swāās na nīs'he o noh: neh kuh neh deh tah gwīs dāh ton da ga ye'āh duk hah-gwīs'dāh a'e swa yā ās.

20 Neh huh' na eh nā gāā sā noh gwa'a ā swa'doh-ho'ohk, heh' o gwe nyōoh' ā dyech'hi yā'noh dō'os na-di'nīs he'o noh; neh gwaa', sah'gwah swa dōh'ho'oh'go-ook' he gā o'yah gēh na eh he swah'sā nā o nyoh.

21 Neh he ni dyō'is dah'ee noh, ne' neh ho'o weh, ho dōh'ho'os'oh ne Je sus, not hwa'is hāā gooh, ha wāā' kuh, Oht go'no o nyōoh, O Hah nih, Syah da gwēn ni yōh' ne gā o'yah gēh, kuh ne yō ān'jah gēh, heh, she-yah'seh daa niih' nā gāā noh o i oh'dāh shoh', no dih'nii-gont', kuh' ne go dyā'noo niih, o yān deet neh she yō-nya niih' no'non dō nih'a'ah: do gās' neh huh' ni yōh'-dāāh, Hah ni'ih'; neh huh' sāh'āh, ni yōh'dāāh, ne wi-yōōh' he deh se'gaa neeh.

22 Ga gwee goh' he ni yō'i waa gee' ha gi'wa ge'o niih' Naah'nih: tāh āh kuh deh soo gaah' noo'gweh de o'yān dee ih' so gwas'sho No'aa wak, neh' sho Nooh'nih;

neh kuh ne', so gwas'sho Nooh'nih, neh sho No'aa-wak, neh' kuh haa yah'da deh son'dih gwa'nah ot No'-aa wak' a'tho ga yāh' o yān deet' ās'ha ga'o nyāh.

23 ¶ O nāh neh huh' hwaat'gah dāh' haa di'yah daa-deh na go'i o nya nih', a dah'seh doh'gēh kuh ha wāā', O dāā oh' no gaah shoh ne 'gaa gāh' ne noh o'i oh'dāh-shoh' niis' ne swaa gāh,

24 Neh sāh'āh nōh gwa'oo wih, Neh no nont'gah deh, no'di do gās'da nih, go wāh'go waa shoh' kuh, ne' de o-non do'ān jō'nis oh na'a di gāh ne noh o i oh'dāh shoh niis ne de swa'gaa neeh, tāh āh' naeh de o'nont gaa-twāh; neh' kuh na'ā no'ook, ne noh o i oh'dāh shoh niis ne' swa ook hah, tāh āh naeh de o'no o gāh.

25 ¶ Neh ne' jat ga'ā oh, ha yah'da doo gāāh' ne ga-ya'nes hāh' hah ni'go ā yān dat hah, de o'dah oh, neh' ne wa'oh'ni go'āk dooh, ha wāā, Sa di'o nyaa nih, a' nā-gyeeh' nā ga gwe nih' ā wa ga wās'teht ne wah o'i wa da-dyeh' yoh heh'oo weeh?

26 Ha wā'oh seeh, A nah ot' ga yaa doh' ne ga ya'nes-hāā gooh? a ni yōh'dāāh', swā noh'sah haah?

27 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wāā', Neh nā es'no oh-gwaak Na yah'da gwēn ni yōh', Hya'wēn ni yōh, āh sye'-āh duk nee sā'nyah sa gwee goh, kuh nee sat'hwa is'hā-gwee goh, kuh nee seh''has des'hā gwee goh, kuh nee sni''go ā gwee goh; neh kuh' neh huh' nā es'no oh gwaak ne de jā'noh sa nee gāāh' niis he'nih sa'dah no'oh gwah.

28 Neh naa wā'oh seeh, Neh noh'syee is he do dah' ses-nyeht: neh huh' noh jeeh', neh' ā ga gwee nih' āh'soo heek.

29 Neh' dih no'gaa yās', ne' neh huh' da'o da dee dws' ne tga i'wa yee ih' i gāā, ha wāā', So di ne gāāh' ne de ya gyā noh'sa nee gāāh'?

30 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wāā, Neh na yah'da doo gāāh' no'gweh, Je ru sa lem' hwah'dān dih, Jeri cho hwa eet, neh ne' sha go'noh set'hah wa'o wa-yee nooh, wa o'was yo'nyah sih, wa o wa yāās'daa'nooh, kuh; o nāh' sho nont'hā daa doh' haa yah'da deh, hah-de'wah sāā noh' ni a'we e yooh', he ni yōh dāāh'.

31 Neh dih ne' wah o do gánt heht he'noh a'wáh neh-hoo'gwaa non da'eéh, ha yah'da doo gǎáh' naa yah'dont-hwrs; neh' no nǎh' wa oo gǎh si gwa'a gwaa', sho, noh wan dih' ho ǎh'dah goh.

32 Ha eh gwah' kuh ne Levite no nǎh' neh huh' i eh' he'oo weh, neh huh' nit ha wee nooh hot gat'hwah oh, si-gwaa' kuh a eh' noh wan dih' ho ǎh'dah goh.

33 Neh gwaa' naa yah'da doo gǎáh' ne Sa ma ritan, he'-noh weh' hat ha'i neh, neh huh' ho yos'oh he'o weh' ha-yas'hǎh: neh' no nǎh' wa oo gǎh', neh noo dǎās'oh,

34 Neh ne' wa o'yah doo wǎht, neh ne wa o'yǎh sǎ o-nyoo'h, he'o weh' ho wa yǎās'da noh; o noh', wine gwah huh', hwa ǎ'ont hwah'sooh, neh' kuh ne'a o hwah' hos hee nǎh' neh huh' da o'ǎǎ dǎh', neh huh' kuh hwa'-oo yoht' he' gvs wǎh'gǎǎ ni yont, oh toos nyeeh' kuh.

35 Neh no nǎh' wah oo hǎht', no nǎh' waah'dǎn dih, de gah'si yoh'shǎ gee' to dah'gwǎh, neh' too wii' na noh'-sa gwǎn ni yoh, ha wǎ'oh seeh' kuh, He sas'de is'do ook: neh kuh ne doo'dih gwah' nǎch hat'gǎ o nih' neh, sii'-gwaa, neh' no na'eh dǎnt geh, o nǎh' ǎs go ga nyah'-gǎh.

36 Ga ǎ ni gaah' nǎ gǎǎ neh, sǎh' ni ǎ non diih', heh sǎ noh'do nyoh', de yǎn'noh sa nee gǎáh', nǎ gǎǎ ne gǎh ne' neh huh' waa'yah dyc nǎht' haa di'yah daa deh ne sha-go'noh set haah?

37 Neh ne ha'wǎǎ', Neh kuh' naeh ne' wa'oo dǎǎh. O nǎh' ha wǎ'oh seeh' ne Je sus, Sah'dǎn dih, neh huh'-nǎǎh' iis noh jeeh'.

38 ¶ O nǎh' neh huh' he ya'wǎh oh he'noh weeh ho noh'dǎn dyoo'h, ga non da doo gǎáh' he'o weh' he o'yos oh: neh ne ye yah'da doo gǎáh, Martha ye yaa soh, oh to'was-nyeeh neh huh' he'o'wa yoh'doh he go noh'sòot.

39 Neh' ne de yon'dǎǎ non deeh', Mary ye yaa soh, neh huh' ha'eh gwah da'yon dyǎǎh' ha daah'sih'da deenyoh' ne Je sus, neh ha'eh gwah ne wah ei wa'ook na'wǎ noh.

40 Neh gwaa' ne Martha, wee sòh de ya'gòh nyò da-

găh'oh' he' dă o wan dii'wah nyăă niih; neh huh go-yos'oh haa yah'da deh; neh ne ga wăă, Syah'da gwên-ni yòh, tăh'ăh găh, deh tah'gwis dăh he să nòh'dòh, heh o gyah'dat gah'wăh ne de ya gya dăă'nòn deeh, a gòh'hòh-ge ah' shò dă gii wah nyaa ahk? neh dih neh' she i'-wis as' nă'yo gye nò wahs.

41 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Je sus, sha ga'wă oh'-seeh, Martha, Martha, neh ne sa de'yă oos dòh wee-sòh' kuh o i'wa geeh, ne de sa'de yăh'hih da nih,

42 Neh gwaa', ne jo i'waat de yo dō ăn'jo oh; neh' naeh ne Mary go da dă gwăh'seeh, ne' wi yòò ne'gwa, neh kuh ne tăh'ăh' naeh' too sa yon da deh'gwah.

O I'WAH XI.

NEH ne' neh huh' ni ya'wăh oh, he'nòh weeh' ho dă-nò yăh ga dōo găăh' he'o weh, neh no năh' wa ă'-nih hăăh', sha yah'daat na go'i o nya nih ha wă'oh seeh, Syah da gwên ni yòh, da gwa'i o nyăh' he'nă ya gwa yee-haak' nă ya gwa'dă nò yăăh, naeh' he'ni o yee ăh ne John ha go i o nya niih' na go i o nya nih.

2 O năh' ha go yă oh seeh, Neh' no năh' ă swa dă nōo-yăăh', ă swih', Gwah nih' ne gă o'yah gēh' chih dyoh, Sah să nòn do'găh dih'gă ook.- Gaa yoh' nech hă nòh'do-oh'shă gwên ni yòh. Neh kuh' he ni di'sah ni gòòh'dăăh neh huh' ni yaa wăh', naeh' he ni dyòh'dăăh ne gă o'-yah gēh, neh huh' kuh ha'eh gwah nă yòh'dă aak ne yo ăn'jah gēh.

3 Da gyoh' he ni wa'dăă nis'hăh hòn dyoh', ne' swă-ois'hăs hòh nò gwaah'gwah.

4 Neh kuh neh, dòn da gwa i'wah săă gwus' nò gwa'i-wa'neh aak shăh naeh niih he de jak'hii''wah să'gwah seh nòk hii wa'neh aa gih. Să'nòh' kuh neh huh' hăs gwa'-aah hă dyo'gwah ni'goo da gòh; neh gwaa', shò, ne da gwa'yah dòh'nò ook' ha yah'da deh naah'ni go'et găh.

5 Neh na go yă oh'seeh, Ga ăn'dih gwah ni a'yah daah' he ni swa diih' ă o de oh'shă yăn dahk', neh na'eh syah do-

wăht' naah de'wah sôn tăh, a'eh să'os, kuh, Gya dăă oh', săh ni yò'ăh gwaa geeh' go yat'hañ dooh :

6 Neh săh ăh, nò gya dăă òh hat ha'i neh' ha gyah'do-wăh'oh, tăh'ăh dih deh tah'gwis dăh deh aa gyăh' naa-gyăăh' he'aa gat?

7 Neh ne' dănt has'nyeht nò gyeh, ănt hăh, Să nòh' dăs găh'ni gòh'hăăh'gwăh : o năh' găh hoo doh' he'gah-ho'ga ănt, neh' kuh ne ke a'wak shoh o năh do găăh' o gwăăh'toh ga nòk'dah gëh; tăh ăh' deh aa oh' don da-gaat găh' non'da goo yoh.

8 Neh nòh gwă'as, Heh tăh ăh' naeh' de'o gwe nyòoh' non'da at găh, non'da oo yoh', neh sho on da ga'i o nih ho'non dăă oh', neh gwaa', ănt ga'i o nih he'soh jih ănt-ho'i wa gă nyah'do ook', ănt'haat găh, ănt haa oh' kuh, ga nyòòh' sho he'nòh de'o do'ăn joo nih.

9 Da neh' nòh gwă'os, Sa do'e syok, ă ye sòh' ne' neh tga'gont'; jih'saak, ăh see găh' ne'huh tga'gont'; jăh daa'nooh, neh ne'huh ne' tga gont' dă ye'sah ho'an-dyăhs.

10 Neh săh'ăh naah'de yò gwəh'da gee ne yon do'e-syoh'gwah, ye yee noos' ne'huh; neh kuh haa yah'da-deh niih''saas, has hăă nyehs' ne'huh; neh kuh haa-yah'da deh naa yăh'daa nòh' dă o'deh ho'on dyăhs, ne'huh tga'gont'.

11 Neh' gih shăh' naak sah'aah ă o do'e syoh gwăh no ăh'gwah so gaah' nă găă he'ni swa diih, neh kuh' nook sah'da yăh i găă, neh găh ne' gah sgwaa ah' ănt-haa oh'? găn joh' gih shăh, ă on'do ee syok, neh' găh naa weet' găn joh, os ha'is dah on'da a oh'?

12 Neh gih shăh, ne dyă gwah' oh hoh'sah a'a do'ee-syok, neh' găh ă o da dăh' no chih'eh daat gòh?

13 Neh dih gih shăh niis, he ni wa'et găh he swa-yah'da deh, swa'yăn dee ih' naeh, he năn di swa ye'ăh duk ne wi yòhs' a'yech hi yoh' nech hi'a wak'shoh, do nòo' na'eh neh si gwaa he ni wee sòh', ne She swah'nih ne gă o'yah gëh' tăh dyoh aas'ha gaa oh' Not hwa'is hă do-găh'dih, nă'o wan do e syoh'gwăh?

14 ¶ Da neh neh, ho yah'dit gǎās gwah' na nīs he o-noh' neh ne tǎh'ǎh deh ga wǎ nont. Neh huh' he ya'-wǎh oh, no nǎh' na nīs'he o nōh' chi o ya gǎh'oh, saas'-nyeht ne' de a'wǎ nont; neh ne' wa o dii'wa nǎ'gòh ne gǎn dyòh'gwah gēh.

15 Neh' dih gye ne' wa ǎ nih', Neh sho' kuh ho-ye ǎh dah'gwah ne Beel ze bul, nō wa go waa nǎh' na di'nīs he'o nōh, heh, sha go'yah diit gǎās na di'nīs he o nōh.

16 Neh kuh no yah'shoh ho wah'ni go'ǎk do'oh, ho-nih'sa goh ha yah'da deh no i'wa nǎǎ'gwat he na'ya wǎh, gǎ o'yah gēh on'da weeh duk.

17 Neh gwaa', heh, to nōh'doh he'ni ǎ nǎ nōh'do-nyoh'syoh dǎǎh', ha go'yǎ oh'seeh, Ga gwee goh' he ni wah', gǎās, tǎ nōh'do oh' ne go'wǎh go waah, da'wa dek'hah-sih, gih shǎh, do'sa gya'doo gǎnt', sho', kuh, neh waeh ne tǎh'ǎh deh je nō geh' oh waa doh; neh' kuh ne ga-noh'soot daa'wa dyahk', do'sa gya'do gǎnt', kuh, ne ga-noh'soot, oh gah'hnye nǎht, ne'huh.

18 Neh' gih shǎh naa nīs'he o nōh' da'a dyahk ha o-hwah' sho' kuh oo'sa da dat'gon dǎh', a nōo'ya'wǎh' na'ga dahk' sho, he tǎ nōh'do oh'shǎ gwēn ni yòh? neh ga i'o nih' he swaa doh' waeh neh he ye'ǎh dah'gwah ne Beel ze bul, he ske yah'dit gǎās na di'nīs he'o nōh.

19 Da neh' gih shǎh, ne Beel ze bul niih' he ye'ǎh-dah'gwah he ske yah'dit gǎās' na di'nīs he'o nōh, so' na-eeh' nech hi'a wak'shoh ho wa ye ǎh'dah gwaah', he sho-wan di yah'dit gǎās? Neh' dih ga i'o nih', neeh' dǎ-jech'hi yah'do weet haak.

20 Neh gwaa', ne dyǎǎ gwah' neh' gye ǎh'dah gwah naah'nyah Na'wēn ni yòh he ske yah'dit gǎās' na di'nīs he'o nōh, neh waeh' ne dah de'jòh ni'go ǎǎ geeh, o nǎh'-swa yah'do wǎh'oh ne tǎ nōh'do oh'shǎ gwēn ni yòh Na'wēn ni yòh.

21 Neh ne' sgǎ nōh' ti ga'ge oh noos'hǎ nō nyrs'hǎh na deh'ji at'hañ nōo'gweh, ga nyòòh' ho dye'ǎh dah'goh non di'yòh dah gwah, he'aa nōh' ho nōh'soot;

22 Neh gwaa' no nǎh' si'gwaa he ni ah'has deh' nǎ o'-

yah doo wăht', heh tgăh' kuh ă ot'hăh gwăh, wa oh'-gwah' wa eh' ga gwee gôh' naa di'yôh dah' gwah he o'-weh' ha yah dăăh'sgwah, oh tak'hah sô gôh' kuh no'yăn-do nyok.

23 Neh' haa yah'da deh' nă gă'aak shah gaat' he no'-yok nih ni gooh dă'ok de yô gya do'găh dôh' waeh; neh kuh ne tăh'ăh shah gaat' deh a gi o'ees de a do gwat'-hah' waeh, ne'neh.

24 Neh' no năh' not hwa is hăăt gih' o ya'găh oh haa-yah'da deh no'gweh, neh huh wa eh'sooh, he'o weh' deh o'ne goo nyoh, hih saas' na'a do'is hăăh: neh ne' de o găăh; o năh' wa ăh, Neh năs gah'geet, hăs gyoh' he'oo weh' dwak noh'soot, he'oo weh' dwa gya găh-oh.

25 Neh no năh' sa'a yoh', neh' naeh', ne' găs găă-waa gôh, ga nok'di yôs dôh ga'yăn do nyoh, kuh.

26 Da o năh găăs' waah'dăn dih, jaa duk' kuh ni yot'-hwa is'hă gee noo yah' ne waa'go ooh; neh kuh neh, si'gwaa' naeh he'noh de o''wa gă nyoooh he ni o dii''waneh'a gôh; neh' neh huh' hō saa'di yoh neh huh' sa ă-nă noo găăd: da neh ne noh'găăh hwah oo ăk' haa-yah'da deh noo'gweh, si gwaa' he'ni wa'eet găh, naeh' he ni dyôh'dăă noh' ne' chi wa'eeh.

27 Da neh huh ni ya'wăh oh, he'noh weeh neh' hos-nyeh'dah goon'dyeh nă găă noh o'i oh'dăh, ye yah'da-doo găăh' ne ya goo gweh' he ni găn'dyôh gwah dya go'-deh has'dos oh gôs nyeh oh, neh nō wă'oh seeh, O dăă oh' ne yon deh'noh dăăt hah he'o weh ni'sa doo nih, neh kuh he ga noh'goo dôh' he'o weh' snoh'gee hak.

28 Neh gwaa' ne'aa wăăh, Do găs' naeh, neh sah'-gwah ho'ni dăă oh' ne' gôt hon deh' na'wăă noh. Na'-wên ni yôh', yeh să nō nih' kuh.

29 Neh dih no năh noo gweh de a di yah'dah si'aah' sho he'noh o gôt gah'dăh wa'o di yee ih, hoh saah' o năh ne'aa wăăh', Neh' ne' ga wa ji yă'et găh nă găă: neh waeh' hă nih saas no i'wa năă'gwat he'na'ya wăh neh ne tăh'ăh ta'o wăă noh' no yăn'deh dah'goh, neh sho kuh

neh o yăn'deh'dah gôh haa yah'da deh' ne Jo nas' ho do'-
gās daa nih.

30 Neh sǎh'ǎh he' neh na eh ne Jo nas' o yăn deet'
ho nōn'dôh see ôh' ne Nin e vites, neh huh dih ha'eh gwah
nă yaa wǎh', neh na eh' o yǎăn deet' ǎ o nōn doôhs nă-
gǎǎ' ga wa ji yǎă deh', ha yah'da deh' Nô waa'wak nô'-
gweh.

31 Neh ne ye'ôh go'wǎh goo waah' năn dyeh'gwaa,
shah gaat' dās'ha dii daht' nô'gweh' nă gǎǎ' ga wa ji yǎă-
deh, no nǎh' dǎ swan'dyah doo weet, neh kuh ne gā e'-
wah dvs'hǎh ǎ o wān di'nôh jahk'dǎh: neh sǎh'ǎh he-
gwǎs neh huh' haah'de yò do ǎn jòhk'dôh ni dya ga weh'-
dah gôh neh nă'yô ook nooh ni'gôh dvs'hǎh ne So lo-
mon; da, jat ga'ǎ ôh, si gwaa' naeh he ni o'yah da'nă-
ǎ gwat' nêk huh' i ehs' naeh' he ni yòh'dǎă nôh ne So-
lo mon.

32 Neh nă'nôo gweh ne Nin e veh' ta'di nô gek, shah-
gaat' dǎ'ôn di daht' nă gǎǎ' ga wa ji yǎă deh, no nǎh' dǎ-
swan'dyah doo weet, neh ne gā e'wah dvs'hǎh ǎ o wān-
di'nôh jahk'dǎh: neh sǎh'ǎh ne des ho'nǎh ni'go ǎn de-
nyoôh' naeh, ne chi a'gont hǎă nih' ne Jo nas; swat-
gaat hòh dih, si gwa' he ni a'yah da noo ôh nêk huh' i-
ehs', na eh' he ni a'yah da noo ôk' ne Jo nas.

33 Deh soô gaah' nô'gweh no nǎh' ho jîis doot' a dah'-
seh dôh'gêh o nôk'da yǎh neh huh' ha'a yǎăh, neh gi-
shǎh ne yon dǎ'nôh ge'ǎh dah'gwah a'a weh'sǎăt, neh huh
gwaa' kuh he'ô weh' ye nyò'dah gwah, neh' dih nă-
yee gǎh' he de yòh'hat heh năn dyee yôh' i gǎă.

34 Neh ne gā jîs'do dah gôh' no yah'dah, neh' nă eh
no gā'ah; neh dih gā i'ô nih dyǎ gwah' wi yòòh' neh,
se gaah'gêh, heh syah'da gwee gôh' wa eh' ǎ gā'nôh'ho'-
ook, ne de yòh'hat hes'hǎh; neh gwaa' ne dyǎ gwah'
wa eet gǎh' neh, se gaah'gêh heh syah'da gwee gôh' neh'
gā nōo hòh' ne de yò'dah sôn da'i gôs hǎh.

35 Ja dah'ni go'ǎ ǎhk' dih, he'nôh de'swah haat heh ne'-
wah, a'gǎ ook' neh ne de yò'dah sôn da i'gôs hǎh.

36 Neh dih', gi shǎh' nee syah'da gwee gôh' gā nōo-

hoh' ne de yòh'hat hes'hăh heh syah daa deh', tăh'ăh ne daa yò dah'son da i go'ook gyee, neh' wa ih ne ga-gwee goh' ă ga nòh ho'ook ne de yòh hat hes'hăh; shah-gaat' he nă yaa wăh' ne de yòs'dăăt heh' i găă găăs' ga jiis doot', de sah'hat heh da nii.

37 Neh' he'nòh weeh' hot haah', ha yah'da do găăh' ne Phar i see wa o do'e syoh gwăh', ne da'a ya dont: o-năh' he o'yos oh, ho dyăn'dys oh' kuh, waa'dek hoo nih.

38 Da neh huh no năh' ne Phar i see waat'gat hòh, neh' ne wa o'i wa'năă gòh he tăh'ăh de oh'jo aa eh yaa-eh' o năh' waa'dek ho nih.

39 O năh' Na yah'da gwën ni yòh' ha wă'oh seeh, Neh' niis he ni swa'ye hah ne Phar i sees neh' găăs swa no'-a es nas de'gwa, ne gaa wis'dah kuh ne ga jăh; neh-gwaa', naeh, ne swa yah'da goo shoh' neh' ga noo hoh' ne ga nyah'do wis'hăh, kuh ne ga i'wa neh'ak shăh.

40 Iis' ne deh swah'ni gont, tăh'ăh găă' neh, nas-dee''gwaa hos yoo niih, ha'eh gwah' neeh de os'yoo niih' nee nòh go'o gwaa?

41 Neh gwaa' sah'gwa h swa da'wih seek', he ni yòh'-dăă ne swaa yăh, ni gaah' ne ga wis'dah kuh ne ga-jăh', da, jat ga'ă oh, hah de yò i'wa gee' na eh' ă gă'aak deh òòt gih' he swa yah'da deh.

42 Neh' dih' ne ga noo oh' he swa yah'da deh, Phar i sees! neh săh'ăh ne sg a yahk'hos hăăt swa ga'nyahk-tah' ne' wus'hăă ni ga'yah goh ne' yo nya găs, kuh ne rue, hah de'yòh e'oh daa gee' kuh, wak ah' sho na eh' swa is thah ne' neh huh'jih shoh, kuh' no no'oh gwah'-shăh Na'wën ni yòh: neeh' nă găă gai wa yăn'dah goh ha'eh gwah neh huh' na e swa yee'ăh', aa'gă nòh gwa' ha'eh gwah ne sgat deh di swah syo'nănt hah ne'neh huh' na'e swa yeeh.

43 -Ga noo oh' he swa yah'da deh', Phar i sees! neh' wa eh swa no'oh gwah neeh'tgăh dyò nòk'da yăn dòh he'o weh' hă nont'gă n is'ah dah'gwaa nòh, neh' kuh ne de swa dă noo'nyoh' he'o weh' hă nont'ge on'dah gwah.

44 Ga noo oh' he swa yah'da deh, neeh hi'ya doo nih

kuh ne Pharisees', de swa'goh saa neet! neh sǎh'ǎh niis' shah gaat' he ni yòh'dǎǎh, he yon da'deh sa'doh-gwah, tǎh'ǎh i gǎǎ' deh jo yǎn deet, neh' kuh no gwew' ne' neh huh' ha di'ǎh daa'noh tǎh'ǎh de ǎ nǎn ni'non-doo kha', he' neh huh' ni yòh'dǎǎh.

45 O nǎh' tos nyeh'oh, sha yah'daat ne ga ya'nes hǎh' ha di'ni go ǎ yǎn'dat hah', neh' naa wǎ'oh seeh, Sa di'onyaa nih, neh neh' he ni sa wǎ'noo wǎh neh' noh sgwa'noh gon dǎh nǎǎh' iih.

46 O nǎh' ha wǎǎ', Ga noo oh' he swa yah'da deh ne ga ya'nes hǎh' swah ni'go ǎ yǎn dat'hah! neh' wa ih' na gwus' o nook'deh' sho ne da ya gòh'gwah do'ok he ni yò'ee noos'dehs ech hi'geh daas' noo'gwew; da neh' na eh niis' ne tǎh'ǎh deh swa gwe nyoo'h' ne' joh nyaat' a os'gwah ah' a e swa ye'ǎh duk' hah'da e swa yǎ o nyoo'h.

47 Ga noo oh' he swa yah'da deh! neh sǎh'ǎh niis' swas yoo nih' ho wan'dih sa'doh gwaa'noh no'di do gǎs'da-noo nih, iis' kuh ech hih'nis hoh' noo'wan di nyòòh.

48 Neh huh' ni dyo ye'ǎh dah goh iis swa i'wa gwa'ih-sos, heh, ech hii'wa'ni yǎǎ di' he ni ta di yǎ'nòh dǎǎ'noh nech hih'nis hoh gǎ aah: neh sǎh'ǎh ne do'gǎs oo weh' neh' to wan di nyòòh, neh' na eh neh', iis swus yoo nih ho wan'dih sa'do nyoh.

49 Neh' dih ga i o nih ha'eh gwah waa doh' nòòh ni'goh dus'hǎh Na'wǎn ni yòh, Neh' no'di do gǎs'da nih, hǎk hee haht', ha di'yah daa deh, kuh neh, hǎ non'di onya nih; da neh' gyee nǎ'o'wan di'noh gon dǎh', ǎ o wan-dii nyòh' kuh, gyee.

50 Neh na di't'gwǎh sah' ne'aa di gwee goh' no'di do gǎs'da nih, he ni yoo'h' gat gwǎh'sa i'oh he noh o'nis heht', dwa dyǎ nòhk'dah oh he yo ǎn ja deh', neh' nǎ gǎǎ' ga wa ji yǎǎ deh' ǎ ga'i wa yǎn dat'heht,

51 ǎ dwah'dǎn di' sha o'want gwǎh'sa ih' neh, Abel, neh' ǎ wan'dòhk dak' ne sha o'want gwǎh'sa ih' neh, Zacharias de yòò'gǎǎh' he ni gaa'nyòòt, ne ye ǎh'dat-hah, kuh no noh'sa do'gǎh di: do gǎs' neh nòh gwǎ'-os, neh' ǎ ga'i wa yǎn dat'heht nǎ gǎǎ' ga'wa ji yǎǎ deh'.

52 Ga noo oh' he swa yah'da deh ne ga ya'nes hăh' swah ni'go ă yăn dat'hah! neh săh ăh ne joh nooh', ne' yeh ho do gwat hah he ni gaa yăh', ne' gah ni'goh dŭs'-hăh: tăh ăh' kuh' năăh' iis teh swa yoooh, neh kuh neh', hwa o di yon'dyeeh, wah ech'hi ya de yăh'hîh dăh' na eh.

53 Da neh' he'noh weeh' ha gos'nyeh seh' nă găă' noh o'i oh dăh shoh', neh ne' sha go'di ya doo nih', kuh ne Phar i sees neh ne wa ă'noh saa wăh a gwus, wa o di-noh kwăh, neh' kuh non'da o wan do wih, na'gă ak gwus dah des'ho yah'do weeh'doh' heh ă ôs nyeh'on'-dyeh; we sôh' kuh o i wa gee a'as nyeh syoooh;

54 Neh no wah'ni go'ăăh, neh kuh neh, ho nont'ga a-oh', ho nih'sa goh naah gwis'dăh a'a di'wă o gôh nănt'-ga ya găht' haah sa'ga ănt, a'o wa'i wa'yăh duk' i'găă.

OI'WAH XII.

NEH' he'noh weeh, no năh' chi o di yah'da ye'ih oh tăh ăh' deh o gwe nyoooh' na'yos heet' he ni ya'got-gah'deh noo'gweh, neh huh gwaa' hoh gaak daht' ne' de ă non da'das hăn'dah syoh, o năh' hoh saah' na go yă-oh'seeh na go i o nya nih, neh ne dyô dye'ăh doh nee'ga-gwee goh, Ja dah'ni go ă ăhk' he ni gaa yăh' na dis'heh ăt-găh dah'gwah ne' Phar i sees, neh' gă doh' ne de yont'-goh sa'net hah.

2 Neh săh'ăh ne deh tah'gwis dăh na wa weh'să o'ook, na'gă aak' i găă' deh yô'dah sooh; ă wah'seh do'ook gih shăh, na'gă aak' i găă deh o yăn det'heh ooh.

3 Neh' dih ga i o nih, a gwa'nah ot oh son da gooh' ă-swas'nyeh o'ook, de yôh'hat hes'gêh ă wa gă'aak; neh kuh nă swas'nyeh o'ook ne wa oh'da goo, neh gih shăh ne ni yô'nok dah a'a neh, ga noh sa găă'yas hoh ne' neh dăn dwat'hyô wi'aak.

4 Neh' kuh nôh gwă'os, nô gwa dă oh'shoh, Să noh' ă yech'his haa''nih seek, nô yah'dăh ha'dii nyôô nyôs, neh no năh oh ga'at, tăh ăh' de o di gwee nyoooh' neh, si-gwaa ho'sa di yeeh.

5 Neh' dih noh gwah'ni go'ăn daat he ni a'yah daa deh' năs he'swas haa'nih seek: Neh' she swas'haa nih'seek, neh no năh' ho nyòòh', hoh has'des hăă yăh' naa nis he o'noh-gěh, hă oh'sănt; do găs' neh noh gwă'os, Neeh'' she swas'haa nih'seek.

6 Tăh'ăh găh, ne wis' ni wă non diih ne ga noh găs-hăh'ge aah ne jih dăh'oooh deh wa'dăă ni noh' hah de ga-gwěn nis hă'ăh noo yò'i wah heht, tăh'ăh' kuh deh sga'yah daat ah' na go wa yah dah'ni goo hăh' he'aa gat' Na-wěn ni yòh?

7 Neh dih ha'eh gwah' kuh ne'huh no geh'oo doh' ne swa noh'ăăh'gěh ga gwee goh' was hee dăh. Neh dih gai'o nih', săă noh' ă swah'dyohk'seek: si gwaa ne'huh niis, he ni swa'yah da noo oh, na eh ne ga ă gwah' noo yò nont'gah deek' ne ga noh găs hăh'ge aah jih dăh'oooh.

8 Neh' kuh noh gwă'os, Son'dih gwa'nah ot ă o'gi wa-wahs' he'a di gat no gweh', neh' kuh' No wa'wak' no gweh' ha'eh gwah ă o'i wa wahs' he'a dii gat no o'yah-ge o noh shăh Na'wěn ni yòh,

9 Neh gwaa' ha yah'da deh, nă gă'aak de a'gi wa'wah-seeh, he'a di gat no gweh', tăh'ăh' kuh ha'eh gwah ta'o wa'i wa wahs' he'a dii gat no o'yah ge o noh' shăh Na'wěn ni yòh.

10 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot heh ă os'nyeht, neh wa o dwă noo yănt' No wa'wak' no gweh', dăs ho-wa i wah săă gwus' ne'neh; Neh gwaa', haa yah'da deh ne' neh ă an dwa no'et găh'daa noos' Not hwa'is hă do-găh'dih, tăh'ăh' naeh ne' neh tah do'sa o wa i'wah săă-gwus.

11 Neh kuh no năh' neh huh' hă yech hi yoht' hă-nont'gă nis'at hah, kuh, he'aa dii gat ne' tă nă'noh do oh, kuh no gweh' no dih'has des'hă yăh, neh kuh ne' de-sha'go di'yah do wet hah, să noh' ă swă'noh doo nyoooh, he-noo ya wăh, a'e swa da'dyah da'geh hah neh' gi shăh ne' nah ot' ae swih.

12 Neh săh'ăh naeh, he nă dyo'is dah'e aak neh Not-

hwa'is hă do găh'dih ă swa'i o nyăh ne' nah ot' ga i'wa-
yăn'dah gôh ă'swih.

13 ¶ O năh' shayah'daat he ni găn'dyôh gwah ha wă'-
ôh seeh, Sa di'o nyaa nih, he ses'nyehs ne de ya gya dăă'-
non deeh, neh' ne dă ya'gik hah'sih he ni ya gi yah'da-
gwên ni yôh.

14 Neh naa wă'ôh seeh, So'gweh, so'nah ot' ne găh'
de a'yah do'wet hah hō ges'yoo niih'; neh', gi h shăh, ne
daa'gok hah'sahs'?

15 Neh' na go yă ôh'seeh, Swas'haa ek, neh' kuh ne
swa dah'ni go ă ăhk' he ni gaa deh' ne' gah nôs'hah oôh :
tăh ăh săh'ăh neh huh deh dweh'dah gwah he ni o yăn-
doo nyôh' noo'gweh, hoo''heh, a weh'o on dyeh' ho gah'-
deh. gi h shăh' naeh.

16 O năh' neh waa''gos nyeh'dah gwăh ne de ga'yă on-
dăăh'gôh, ha wăă'; Neh ha'ă jaa deh' noot'ga noo niih
noo gweh, o dōh'hon dōh' nôh'wa dōo nih.

17 Neh ne' to nōh'do nyos'ôh na yah'da goôh' ne'a o-
hwa h, ha wăă', A nă gyeeh; tăh ăh' waeh' deh o'nok-
doot' he'o weh' aa ge ge'oôh na ga'do nyaa niih?

18 Neh ne'aa wăăh, năk'hoh nă gyeeh: neh' năs knôh'-
sa gah cho gôh' he'o weh ga dă'nôh shă ge on'dah gwa'-
nôh, si'gwaa he nă swah'syook năs ges'yoo niih; neh ho'-
o weh' ă geh'să noo niih' ga gwe gôh na ga dă nōh'shăh,
kuh, na gas'hă nō'nyvs hăh.

19 O năh' ă gă'os na gat'hwa is'hăh, Agat'hwa ih, neh'
ne wee sôh' yôs hăă geeh' sa da'deh să nō nyăh'seeh nas'-
hă nō nyvs'hăh; neh' ne sa dō'is hăăh, sa dek'hoo niih,
sne ge'ăh, sa dân det găă dōôh' kuh.

20 Neh gwaa' Na'wên ni yôh' ha wă'ăh seeh, Iis' deh-
sah'ni gont! neh nă găă' wah son da deh' dânt go'wăă-
nook' ne' sat hwa'is hăh: da neh' neh, soo' nah ot'
ă ja go wă'gă ook' ho i găăh' ne' sah să nō niih'?

21 Neh huh' ni yôh'dăăh ha yah'da deh' nas hă nō-
nyvs'hăh ha da'dyô ee gi h, tăh ăh naeh' de ot'ga noo-
niih' Na'wên ni yôh gee'gwaa.

22 ¶ Neh na go yă ôh'seeh na go'i o nya nih', Neh

dih dyò i'wah oh gwă'os, Săă noh' neh ă swă'noh donyoh gwaak' ne' joh heh'goh, a dih gwa'nah ot ă swa'dek hoo nih; - tăh ăh' kuh ha'eh gwah no yah'dah a'dih-gwah naeh nah ot' ă swas'yo nyaht.

23 Neh săh ăh ne yoh heh'goh si'gwaa he ni ga'i wah, na eh he ni ga'i wah ne gak hwah; kuh no yah'dah si'gwaa he ni ga'i wah, na eh' he ni ga'i wah nas yo'nyvs-hăh.

24 De swa'yah do'wet haak ne gah'ga go waah: neh' wa eh ne' tăh'ăh deh wa di noh'gwă on dyehs; tăh ăh' kuh, deh wa'di no jii yahs: - tăh ăh' kuh deh o di noh'soodoh' ne yon dă'noh shă ge on'dah gwah; neh' naeh Na-wên ni yoh' ha go noo dăh. Ga ă' nooh niis' ni yò gă is-doh', he ni ga'i wah' na eh' he yoh'dăăh' ne jih dăh oos-hoh oh?

25 Neh' kuh neh, so''nah ot' he ni swa diih' neh' on-da ga'i o nih' ne da'o da'dăh ni'goh hăăh'gwa'ni aak, det-ha'năk dooh' noo'sa găă is' he ni yòò weh he a do gweh'dii nehs.

26 Da neh dih waeh' gih shăh, nă swa no o'ook ne' neh huh na e swa yeeh' nă gwus' he yò i-wus'toh, a ni yodye ăăh' he de swa da dăh'ni goh'hăăh'gwa nis taah', neh', ho'gwaa o gon'dah gooh'?

27 De swa'yah do wet haak no nòh'jah ne' ga ăn da-goo shoh' a wă'a yăh; he ni yòh'dăăh ho do'dyă on dye; tăh'ăh deh wă non dye'oh daas; tăh ăh' kuh deh wa'dih-si nyeh; neh dih noh gwă'os, neh ne So lo mon he'noh de ga ăh'să oh ga gwee goh' he ni yooh' ho yăn dvk, kuh na syo'nyah dah'gwak he ni yò'yăş doh, tăh'ăh dah-des'ga yă on daah' naeh' he ni yòh'dăăh nă găă ja wă-ont.

28 Neh dih ne dyăă gwah' neh huh' ni os'yo nyvs'yòh dăş'doh Na wên ni yòh noh e'oh dah'shoh oh, ne' ga ăn da goo shoh' o yăh', nă găă' wă nis'hă deh; neh' nă yòò hăht' yont hăh'gon dah'gwah gëh' hă wah'săh do-ook; tăh'ăh găh niis' sah'gwah' naeh' taa'she swus'yo-ni'aak, O iis ne' deh găăh' de swa'i wa gwên ni'yòş doh?

29 Da neh' dih ne sǎǎ nōh' ǎ swih'sa go'ook ne' nah ot' gwus a e'swak seek, kuh ne' nah ot' a e'swa ne'-geh haak, sanōh kuh dōn de swa dǎ nōn dahk', on'de-swah'dyōhk seek, giḥ shǎh, he nǎ ya'wǎh o'on dyeh hǎ-swa'da dyah'da geh'hǎ aak.

30 Neh sǎh'ǎh ne ga gwee goh' nǎ gǎǎ nōh o i oh'-dǎh shōh, hǎ nih'saas nooh to nō ǎ'joh dǎh'shōh ne yō-ǎn'jah gēh: neh' naeh' ho nōh'dōh ne' She swah'nih heh de yò dō ǎn'jo oh' he swa yah'da deh' ga gwee goh nǎ gǎǎ, nōh o i oh'dǎh shōh.

31 ¶ Neh' dǎh gwa'eh swih saak' sah'gwah no i'wah-gēh Na'wēn ni yòh, ne dwǎ nōh'dō oh'shǎ gwēn ni yòh, da' o nǎh' na eh' ga gwee goh' nǎ gǎǎ' ha'eh gwah ǎ-swa'yah do wǎht.

32 Sǎ nōh' ǎ swah'dyōhk'seek, nǎǎh' ni swa'wa ji'yǎh a'-ah; neh' sǎh'ǎh ǎ oh'ni go'i yòs'dah go'ook ne She swah'-nih, ne' neh ǎs hee jōh no i'wah gēh ne dwǎ nōh'dō-oh'shǎ gwēn ni yòh.

33 Swa dǎǎ'ni nōh' ne' swa yǎh, de swa'yah doo weet' kuh; neh' kuh neh, swa da'des yō nya nōos ne' ga yaa-ah ye wís'da daah gwah, ne tǎh ǎh deh wa ga yos'tah, neh' kuh nas'hǎ nō nyvs'hǎh ne gǎ o'yah gēh ne tǎh'ǎh too da yòh'syo nǎnt, he'o weh na nos'gwa oh de o'gwe-nyōoh' neh', dōs gǎ'oh a'wa dōh, neh gwah huh no-jih nō wah' ton da ga'et gǎnt.

34 Neh sǎh'ǎh he'o weh' ǎnt ga'yǎn dahk' ne' swas-hǎ nō nyvs'hǎh, neh huh' kuh ha'eh gwah ne sǎ nyah'-sah, ǎnt ga yǎn dahk.

35 Neh' neh' ga wah'has yook' ne swa yah'dah gēh, kuh ne' swat chís'do dah'gwah o dek'ha'nyook.

36 Neh' dō sa gya dye ǎ ook he swa yah'da deh' niis, haa di'yah daa deh nōo gweh', ho wǎa nōh' naa go'yah-da gwēn ni yòh, no nǎh' neh huh' dōn da'eet he'o weh' da o wǎn di'nyak dǎh; neh' no nǎh' ǎs haa yōh', dǎnt-hah'ho ah'es yōoh' kuh, neh' nǎ yò gon daa dyeh' a o-wah ho dōo gwus.

37 Ho ni dǎ oh' ne' neh na dih'haḥ shǎh, no nǎh na-

yah'da gwën ni yòh às haa yoh' ă an dyă gwah' ho nont'-ga a oh' gwah: do găs' oh gwă os, neh naah'de ga-gont' dă an'dyah daa haah, neh' nă o'goh dyooh ă non-dek'hô nih, neh huh' kuh ănt hat gon duk' dă a go yăh'-nya ăh.

38 Da neh' gih shăh' neh huh' năs haa yoh' ne dyoh dooh ni jo'is daah eeh, shah de'wah sont hăh' gih-shăh, neh' gwah, no nont'ga a oh' ne' saa'go găh', ho'ni-dăă oh' ne' neh na dih'ha hăh.

39 Da neh' gwah huh' swă noh'dook' nă găă, neh' gih shăh ne tă noh'do oh he ga noh'soot teh tha yăn deeh he năn dyò'is dah'e aak' ă o yoh' na nos'gwa oh, neh' wa eh' na'ot ga'ă os'oh, a'găă noh' de a'weh oh' de ă no-gòt' sho heh ga noh'soot.

40 Neh' dih năăh'iis' ga i'o ni'aak swa deh'sah o'ok: neh săh'ăh No wă'wak no gweh' ănt heh' neh huh' năn dyò'is dah'e aak' no năh' ă gă'ak deh swas'ha eh.

41 ¶ O năh' ne' Pe ter ha wă'oh seeh, Syah'da gwën-ni yòh, iih' găh ne găh' oh sgwvs'nyehs nă găă de ga'yă on dăăh goh'; o gii', neh' nee'ga gwee goh?

42 O năh' Na yah'da gwën ni yòh', ha wăă', Son diih' ne găh' ho i'wa ye'is dooh', ho hah'shăh ni gont' kuh, hoos de'is doh he ga noh'soot, ne găh' no yah'da gwën-ni yòh ă o'yah da gwën ni yòs ănt hă'noh do'ok ho noh'soot, neh' ănt ha go ya'wih seek' he ni wa dă noh ge ăh-dvs yòh dăăh neh gak hwah no năh' hă ga'eh seek he'ni a di ye noos'?

43 Ho dăă oh' ne' neh na hah'shăh, no yah'da gwën-ni yòh no năh dănt heh' ă an dyăă gwah' neh huh gwah' ni o ye'an dyeh.

44 Da neh ne ga i'wa gwën ni yòh' oh gwă'os, Neh ne' tga gont' neh ă o'yah da'găă yaa dăh' ănt hă'noh do-ook ga gwe goh he'ni o yăh.

45 Neh gwaa', gih shăh, ne' neh na hah'shăh ănt-hăh' na wën'nyah saa gooh, Sho i'wa gă'is doh he ni yò-weh' dănt heh' Na gyah'da gwën ni yòh; O năh' ă oh'sa-wăh' nă o go yăăs'da'nooh naa'di ji noh' ha dih'ha hăh

kuh ne wă ni'os hoh'oh, neh kuh nă an'dek hoo'nih, ă-o'ne ge'ăh kuh, neh kuh nă o no'ăh doh;

46 Da neh' no'yah'da gwên ni yòh' ne' neh naa hah'shăh, ănt heh' neh' wă nis'hă deh no năh' ă gă'aak de-oh'ni go'ăăh, neh huh' kuh năn dyò'is dah'e aak' no năh' ă gă'aak deh thòs'ha eh, neh' neh hah dă 'o yah'dyahk-duk' neh huh' kuh ă o wa yah'don dyeet' ha'di yah daa-deh' ne' de a dii'wa gwên ni yòs'tah.

47 Da neh' kuh ha yah'da deh naa hah'shăh, ne' ta yăn-dee ih' he ni oh'ni gooh dăăh na yah'da gwên ni yòh', neh' dih ne tăh'ăh de o'deh sah'oh, tăh'ăh' kuh, de o'i wa ye-is dooh he'nit hoh'ni gooh dăăh, neh' ne' wee sòh' hă-ga'yăh do'ook ha yah'da deh ne ga joh'dyah.

48 [Neh gwaa' ha yah'da deh ne tăh'ăh deh to'noh-doh, neh' kuh ne' noh oi oh'dăh shoh' naeh' he'no on-dyeeh wee sòh' a'o wa yăh duk, doh gaah ah' sho' nă o-wa joh'dya yănt. Neh săh'ăh he ye yah'da deh son'dih-gwa'nah ot wee sòh' ă yon da da'wi aak, wee sòh' kuh naeh hă swan di ănt'hwă aak, he ye yah'da deh; neh' kuh haa yah'da deh, he'o weh' no gweh wee sòh' ă o di-gon'dah go'ook, wee sòh' 'kuh ne' neh ă o'nos haa ek' ne dăn dweet' haa yah'da deh.

49 ¶ Neh a gyoh'dah goh' no jıs'dah ă wa'ga dih ne yo ăn jah gěh, neh' kuh neh', a'nah ot niih da wa ga'do-ă jo ni'aak o năh' gih shăh nă găă ne'wah teh ga'jă o neet?

50 Neh' gwaa' ne'huh na gyăh' ne baptism nă wa-ga dye'ăh dah'gwăh; neh' dih' na eh naah'de yòò dohk' ă dyò no ok'dek nek'ni go'ăh gěh he nă yo'nis heht hă-gai'wa ye ih.

51 Neh' găh ni sweeh' neh' a gyoh dah goh' ne' sgăă noh' ti ga'i wi yòòh' ă gaat gah ne yo ăn'jah gěh? Neh noh gwa'oo wi, Tăh'ăh; neh gwaa' sah'gwah ne dă wan'dek hah'sih.

52 Neh săh'ăh nă găă ne'wah ă wah'sa wăh, neh ne' dăă non dyahk' nee' wıs nă non di'aak ne sga noh'saat, neh neh' săh dă wan doo gănt' ne' dek nii, neh' kuh ne' dek nii dă wan doo gănt' neh' săh.

53 Neh naa gǎh'jih dǎ ya'dek hah'sih, dǎ ya doo gǎnt' no'aa wak; neh' kuh naak sah'go waa' dǎ ya do gǎnt' nooh'nih; neh' kuh' dyǎ gya do gǎnt' ne ye gǎh'jih ne go'aa wak, neh' kuh ne yek sah'go waah dyǎ gya do gǎnt' no noh'ǎh; kuh ne gya dǎ dee sah' i gǎǎ, neh sho' kuh naeh dǎ gya do gǎnt.

54 Neh ha'eh gwah naa'go yǎ oh seeh no gwewh, Neh gǎās no nǎh' e swaa gǎh' da wa'dah jih'gǎ wǎ'ǎnt nee-gǎǎh'gwǎhs gwaa, wah o gon daa dyeh' gǎās e swih', Da-yòs'dǎ an'dyeh seh, neh gǎās' ne doo gǎs' neh huh' noh'o wǎh.

55 Neh' kuh no nǎh' gǎās e swaa gǎh' ǎn dyeh'gwaa da gǎǎ gon dak' e swih' gǎās, Neh' nǎ wah'da i'yaht; neh gǎās' ne do gǎs' neh huh' hwah'aa wǎh.

56 Iis ne de swa'goh saa neet swa gwee nyoo'h' naeh' swah ni'go ǎ yǎn dahs he ni ga'goh soh'dǎǎh he gǎ'o ya-deh, kuh', he yo ǎn ja deh; a'na eh ni yòh'dǎǎh', heh tǎh'ǎh deh swah' ni go'ǎ yǎn dahs' he ni yòh'dǎn dyon'-dyeh nee waah'?

57 Da neh' kuh, a naeh' nǎ gǎǎ niis he swa yah'da-deh' neh dah de swa yah'do weet hah' ne' neh huh'jiih?

58 Neh' no nǎh' neeh' ǎs neeh' ne'yañ ni go ǎs'wa ǎs' he'o weh' tǎh dyoh ne sha i'was yoo nih', neh' dii heh', ǎh sat'hai neh' no aah'ges'hoh, sa dye'oh daat da-sa'deh has dooh' no'sa yat gah; dyǎ gwah' sho' ne'huh neh huh' ǎ ya gon duk' he'ta yah da deh' ne de a'yañ do'-wet hah; da' o nǎh' ne de a'yañ do'wet hah', neh huh' hǎs yaat gah' haa yah'da deh' ne' sha go yee noos; da o nǎh neh', sha go yee noos' neh' naeh' neh huh' hǎǎ-ya'yañ dii nyoht he'o weh' on dǎ'deh ho'doh gwah.

59 Neh' nòh go'o wiñ, tǎh'ǎh too'sah sat'hǎ daat ne' neh huh, he ni yòò weh' hǎh se ga nyañk' na gwus' he yò-i wus'toh.

OI'WAH XIII.

NEH' nǎ di'yañ dǎ o nyok' ne' neh ho o weh', de wa'-dyes doh, neh wa o'wǎ o wiñ he'ni o di yañ'da wǎh'-

oh neh Galileans neh' na dit'gwăh sah, ne' Pilate de-o'yes doh găăs' haa di'yah dăh'daas.

2 O năh' ne Jesus det hos'nyeh oh ha go yă oh'seeh, I-swee di găh nă găă' Galileans neh si'gwaa ho di'wa'-neh a'goo noh', na eh' nee a di gwee goh' ne Galileans, neh' sho on da ga'i o nih' he'neh huh noh de'o non'doh'-ho ga'nyas'oh nă găă he ni ya'wăh oh?

3 Neh' noh gwă'os, Tăh'ăh: neh' gwaa' nă gă'aak dah de ji swăh'ni go'ăn dee nyoo'h', ga gwee goh' ne'huh e swa i wah'doh.

4 Neh gih shăh' kuh ne de gyoh' sga eh' i găă' ni'-ă non diih, ne' de o di yah'da ih doh shah'gah'hnye năht' ne Sil o am tgas dă'oo duk, neh kuh ne' wa o di nyoh, neh' găh ni sweeh' neh si'gwaa aeh' he'ni o dii'wa'-neh'a go'noh na eh' he ni yoh'dăăh nee'a di gwee goh no-gweh' ne Je ru sa lem ha'di no gek?

5 Neh noh gwa'oo wih, Tăh'ăh ne'huh, neh gwaa' nă gă'aak deh ji swa dat'he wah'dooh, dah de ji swăh ni-go'ăn de nyoo'h, ga gwee goh ne'huh neh huh' nă ya-wăh e swa i wah'doh.

6 ¶ Neh' gwah huh' waas'nyeh duk nă găă' de'ga'yă-on dăăh'goh: Neh' naa yah'da doo găăh' ne'o gweh hot-hon'dòot ne fig noh gă'on doh'dăh ga yăn'twah oh he'-o weh' ho yănt'toh no nyo'gwi h săh; da neh huh' ho-yos'oh, heh gă ih neh naa wih'sa goh a'dih gwah' o-doo niih: neh ne tăh'ăh de o găăh.

7 O năh' ha wă oh seeh ne' de oos nyeh he ga yăn toh' noo nyo'gwi h săh, Sat ga'ă oh, neh nă găă o năh' săh ni yòs hă gee i gyoh' neh huh tgi h saak hehs na yo do'-ni aak nă găă' gă ih fig noh gă on doh'dăh, tăh'ăh di h deh ges'hă nyehs, i jahk di h; a'nah ot' gai'o nih' heh neh huh' haeh gwah ti yo'do ăn ja di'yoh goh?

8 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wă'oh seeh, Syah da-gwën ni yòh', să noh' sho hah dăh'syă o nyoo'h' ha'eh-gwah nă găă' yòs hăă deh, he ni yòò weh' dăk heh'da-noh'gwat hoo'h ho'on doot, neh' kuh nă gih'da yănt hòh.

9 Neh' gih shăh' nă wan do nih', [neh huh'jih wa'eh:]

tăh'ăh' gih shăh, ă ga'at ne' neh, o năh' waeh ăh'-syahk sho.

10 Neh he'ō weh sha go'iō nya ni ak sga nōh'saat hă-nont'gă nis'at hah', na wên da do'găh dōh'gêh:

11 Neh' ne' jat ga'ă ôh, ye yah'da do'găă nōh ne ya-goo gweh', neh' go dyă ni nōh' not hwa'is hăh no yah'da-jii yòh' deh gah'has dees hăăt, de gyoh' sga eh' ni yòs'-hă gee nōh o'nis heht, neh' ne de ya go dyah'dak do-nōh, a gwvs' neh ne tăh'ăh deh je gwe nyos gwah nō-sa yot'ges gòh.

12 Neh' no năh ne Je sus' ôh sha goo găh', neh ne sha'go nō gōh, sha ga wă ôh'seeh kuh, lis' neh si'ôh, o năh' na eh' sah sa'des hă an daa gòh', he ni sa'yah daa-wăs' sa ye nō wah kōh.

13 O năh' ôh shago nis'oh da'ăh: neh ne' wah o'gon-daa dyeh' sa yon'dyah da gwa ih sih', ôh tō wă ăh'să o-nyooh, gwah huh', Na'wên ni yòh.

14 O năh ne' tă nōh'do ôh' hă nont'gă nis'at hah, ga-nōh'kwăs hăă gooh' des ho wă nōh'să gwăh, neh ga i'ō-nih ne Je sus, sas ha go jăht' na wên da do'găh dōh'gêh, neh' kuh na go yă'ôh seeh nō gweh', Neh' ne yee ih' ni wă'nis hăă geeh ni ga'i wa yăn dah'goh nō gweh' nă-yon dye ôh'daat: neh huh dih' ne' neh he ni wă'nis hă-geeh ga ôh' da swat'gon duk, sa yech'hi jăht ne swa-nook'da nih; să nōh' naeh' na wên da do'găh dōh'gêh.

15 Neh Na yah'da gwên ni yòh' o năh' des ho wă nōh'-să gwăh, ha wăă, lis' ne de sat'goh saa neet! tăh'ăh găh nă găă ne ji swa'yah daas hōh na wên da do'găh-dōh'gêh deh as'hă on da gwvs' noos'hee năh' o nōh'ga es, neh gih shăh ne gă on da năh'gwih de wa'ôh dees, he'ō weh' de ga'dás tah, a'as haa ih a a ne ge ăh'da nii' nōh?

16 Da tăh'ăh găh' kuh ha eh gwah deh ga'i wa yăn-dah'goh nă găă ya goo gweh, neh naeh sha go'a wak neh' A bra ham, neh' sha gòs'hă ont Na nīs'he o nōh, nă găă' o năh' de gyoh' sga eh ni yòs'hă gee nōh o'nis-heht, nō sa yon da des'hă on da gòh na'wên da do'găh-dōh'gêh?

17 Neh huh no năh' neh' sha ăh' nă găă nōh o'i oh'-
dăh shōh', ha di gwee gōh' nō wă'i was'wa ăs wa ă nōn-
de'ăh: da neh' ne ga gwee gōh' nō gweh' wa ă nōn-
doh'hō ăh', neh dyo i'wah he de ga'ăh saa oh' he'no on-
dyeeh' ne yò'i wa gwee gōh.

18 ¶ O năh' ha wăă', A ăăh nōo'' nah ot' ne tă-
nōh'do oh'shă gwën ni yòh Na'wën ni yòh', des gya dye-
ăh'? neh'kuh neh, a'nah ot' ăăh' nōo gwvs' do'sa-
gyă'o da ak'?

19 Neh ne'huh des gya dyee ăh' no nōh'gwă o ji waa-
găh' jo nōh'gwă ont, de oh'gwăh nōo'gweh, neh huh'
he o dyōoh' hoo'yănt hōh' ne ni ga ă dah'a ah; neh
nōh'wa do dyaak, gă on'das dăăh' kuh o doh'oh; neh
ne' jih dăh oos hōh oh' neeh'tgăh wa dii dyehs' neh huh'
wă nōn'dăt hah' wă nă'no ees tah' kuh, heh, oh hah'dăă'-
gwa oh.

20 Da neh' aeh' ne' sa ăh, Ga'ă o weeh' nōh dăs'gyă-
on dăăk' heh', tă nōh'do oh'shă gwën ni yòh Na'wën-
ni yòh'?

21 Neh' des gya dyee ăh' ne' yes heh ăt găh'dah gwah,
neh' ne de ya'gòh gwăh ne ya goo gweh, ot heh'shă-
gooh' wah oh'set, săh' ni ga'nōh hōh ne yon dă'nōh ge'-
ăh dah'gwah, he ni yòò weh' ga gwee gōh' hwah'oot găh.

22 O năh' hoh dăn dyōoh' de ah'nōn do'gòh daa'nōo-
neh' ne ga nōn'do wă năs' kuh ne ni ga'nōn dahs as'hōh-
oh ho di o nya'ni aa dyeh, neh huh'gwa heh, tga nōn da-
yăh' ne Je ru sa lem hwa we nōo'dyeh.

23 O năh' sha yah'daat ha wă'oh seeh, Syah da gwën-
ni yòh, neh' găh ne' dòh gaah ah' ă sho wăn di'yah daa-
gòh? Neh' na go yă oh'seeh,

24 Ja deh'has dook' ne' neh huh' i găă' ha e swa yōh'
heh, tgah ho'ga ănt' ne ni gah'ho ah'a ah: neh săh'ăh
nòh gwă'os, Got gah'deh, ne'huh ă yon dă nōh'gee ăt'
na'a ye yōh, neh' gwaa' ne tăh'ăh deh aa oh a'ye gwee-
nih,

25 No năh' ă yò'ăh do'ook na a nōh'sa gwën ni yòh'
dănt ho'dah o'ook, ăs hòh'ho dook' gwah huh. Neh ne'-

o năh' ă wăh'sa wăh nas'deh dăn di swa dah'syoooh, neh neh ăn di'swah ho ah es yo'ook', ă swa'do ook', Syah da gwên-ni yòh', Syah da gwên ni yòh', da gwah'ho doo gwrs; neh'ne dăch he swă wă'noh săă gòh, neh neh ăs he'swă os tăh ăh niih' deh'gwa yăn'dee ih, he'ô weh non de swe'no'ok.

26 O năh' ă swah'sa wăh' nă swih', Neh huh na eh' o-gwa'dek ho'nyas oh, o gwaa'ne ge'ăh kuh hee'se gat, neh-huh' gwah huh' sa di'ô nya'nis oh, he'de yo gwa non da-gwên dee nyoh.

27 Neh gwaa' ne' dănt hăh, neh' noh'gwaa'oo wih, tăh'ăh niih' deh'gwa'yăn dee ih' he'ô weh' non de swe'-no ook; swat hăă daat niih' he ni gyah'da deh, ga gwee-goh' ne' wa eet găh' swa i'oh deh'goh.

28 Neh huh ne' neh dă yoh'sănt hwah'so ook dănt hă-non dyòh'găă'nye aak' kuh, no năh' ăs he swa găh' neh, A bra ham, kuh neh, I sa ac, kuh' ne Ja cob, ga gwee-goh' gwah huh' -no'di do găs'da ni'ak, he'ô weh' tă noh'-do oh'shă gwên ni yòh' Na'wên ni yòh, neh naeh, niis' nas'deh hă jech'chi yah'dòh ya'go ook.

29 Neh' năn tă'neh daa'nooh, ne tgăăh'gwit găhs, he-găăh gwăhs' kuh, neh kuh not ho'weh gěh, kuh, năn-dyek, neh huh' ăă non dyăăh' he'ô weh' tă noh'do oh-shă gwên ni yòh' Na'wên ni yòh.

30 Da neh' ne' jat ga'ă oh, neh' gyee ne'huh nee noh'găăh go ăh'goh neh, o ăn dooh' ă jon doh, neh' kuh gyee no'ăn dooh' go doh'ô on dyeh, neh' naeh' nee noh'găăh ă ja ga o nyaht.

31 Neh shah wăă'nis hăăt, ha di'yah da doo găăh' ne Phar i sees neh huh' ho di'yos oh, ho wă'oh seeh, Ho'sa-ja găht, sa sat'hă daat nek ho'oo weh; neh săh'ăh ne' de o'do ă jo nih năă'yaa nyòh' neh, Her od.

32 Neh' na go yă oh'seeh, Swah'dăn dih, she swa'oo-wih' neh ho i găă' noh'gwat gwaa, Sat ga'ă oh, neh ne'ske yat'dit găăs na di'nis he'ô noh, neh kuh neh' ske-jăh'daa noh' nă găă' wă nis hă deh, ă yòò hăht', kuh; da neh' neh, săh' dwă nis'hă deh; o năh' ă ga dyă'-nòhk dăh he ni ga'i wa yăn dah'goh nêk'huh.

33 Neh huh gwaa' naeh, neh' naeh ne' tga gont' ä-geh'seek nă găă' wă nîs'hă deh, kuh nă yòò hăht, kuh ne' wă nîs'hă deh ne' neh ä jo'non dăă dyeh: neh săh'ăh ne' tăh'ăh naeh' deh o gwee nyoo'h' no'yah jih non da'ă eeh no do'găs daa nih' he ni ga non daa-yăh' ne Je ru sa lem.

34 O Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis ne she nyòs' no'-di do găs'da nih, sheh sgwe'oh yaas' kuh găăs' ne to-wan'dih hahs' heh' syah daa deh, do gwah' noo o năh' noo ke yah'de o'oh ne sak sah'dah shoh, neh huh noo'-wa gyee äh' he ni ga'yeh hah ne da găăh'ăh noh ga'-yah de'o eek no dit'hwas hoh oh ga nă gos daa go'o gwaa, tăh'ăh gwaa' niis deh sa ga yăh'oh.

35 Sat ga ä oh, neh năn jo noh sos'gah a'gă ook, sho, he sa noh'soot; neh' ne do găs oh gwă as Neh ne tăh'ăh too'sas gwa găh' he ni yoo weh' hă ga i wa'eeh, no-năh' ä swih', Ho dăă oh' ne' neh huh daa'weh dah'go on-dyeh hoh să no gooh Na yah'da gwën ni yòh.

O I'WAH XIV.

DA neh' he ni ya'wăh oh he'noh weeh neh huh' hwa'a yoh' ho noh'soot sha yah daat ne tă noh'do-oh ne Phar i sees, na ah'gwaak na wën da do'găh doh'-gëh, neh na gwus' ho want ga ä'os oh.

2 Da jat ga'ă oh, neh' na yah'da doo găăh noo'gweh neh huh hăh dyoh' he'a gat, neh' no det'gwis dăh'gwăh, o nee gaat' dyo i'wah.

3 O năh' ne Je sus tos nyeh'oh, ha gos'nyeh seeh ne ga ya'nes hăh hă non di o nya nih, kuh ne Phar i sees, ha-wăă', Neh' găh ne ga ya nes hăh gëh năn jo da dee jăht' na wën da do'găh doh' wă nîs'hă deh?

4 Neh ne' ta ä non dyeeh' sho. O năh' wa o yee-nooh' sa o jăht' kuh, shot gah'wăh kuh:

5 O năh' do saa'go wă noh'sa gòh, ha wăă', So' nah ot' he'ni swaa diih', o ya'da gooh' giñ shăh' hă ga'yah dăht noos'he năh' o noh'ga es, neh giñ shăh ne gă on da năh'-

gwih de wa'oh dees, da neh' gäh ne täh'äh no năh' sho' kuh na wën da do'gäh dōh'gēh too'sah syah'da dah'-gōh?

6 Da neh' ne täh'äh aeh' de o di gwe'nyos ooh ne do'sa o wa wă'noh sǎă gōh nă gǎă' noh o i oh'dăh shōh.

7 O naeh' des ho yă on dǎăh goh' he'a di gat, no wă-noo'gah dōh, no năh' sha ya noht' he neh gǎăs ha di'-nok dǎă gwus' ne ga nok'da no o nyoh'; ha go yă oh'-seeh,

8 Neh no năh' so gaah' no'gweh oh she'swa o gaht' neh huh' hă sweeh' he'o weh' ănt ho wa di'nyak dăh, sǎ-noh' neh huh' hă swa dyăăh' na gwus' heh tgăh dyo-nok'da yăh, dyă gwah' sho si gwaa' he'ni a o gweh'da nǎă'gwat niis' he ni yōh'dăăh neh huh' ă o wa nok'dăă-gwus;

9 Da neh' ha yah'da deh ne yăă'noo goh kuh ne sha yah'daat, neh huh' ă o yoh', ă yă'os, Hes nok'dot-has' nă gǎă' ho'gweh; o năh' ne' neh ăh sa'de ăh no-năh' neh hăch ha'dah nok'dăă gwus' na gwus' eh dah'-gēh.

10 Neh gwaa', no năh' ă dye'sǎ nook neh huh' ăh saadyăăh' na gwus' eh dah'gēh dyo nok'da yăh; neh huh' dih', no năh' ănt heh' ne yăă'noo goh o gwe nyoo'h' nă-yă'os, Gya dǎă ooh', heht găh' sat his; de ye sa yah'da-no'oh gwaa'nooh, dih', năăh' iis he'a dii gat ne' shah-gaat' dă swa dont.

11 Neh sǎh'ăh neh, son'dih gwa'nah'ot heht găh' ă o da do'ni aak, eh dah'gēh ăs ho'wa yoo nih; neh' kuh neh, eh dah'gēh ă o da do'ni aak heh tgăh' ă o'wa is.

12 O năh' ha'eh gwah ha wă'oh seeh no da ni'no goh', Neh' gǎăs' no năh' ăh sek'hwa ăh naah de wă nīs hă ăh neh gih shăh nōh gǎăs'ah, sǎ noh' neh hăs he'nok hōoh ne swa dă'oh shōh, kuh ne de swa'dă non deeh, kuh ne she nook shōh, kuh no nont'ga noo nihs' de swă'noh sa-ne găs'yoh; dyă gwah' sǎh'ăh sho ă je'sak dahs' năăh' iis neh' dă swan'di wah'sa gwat' heh' syah daa deh.

13 Neh gwaa', no năh' ăh sek'hwa ăh, neh hōh she-

nook no'ni dăās, ho di'yah da ji yòh, ho dih'sohk hah' kuh ne de a di gah'gwee gòh.

14 Da neh' ă sa'dăh swi'yòh heht; neh săh ăh naeh, ne tăh'ăh de o'di gwee nyoo'h' ne do'sa dii''wah săă gòh heh' syah daa deh: neh săh'ăh naeh neh huh hah dă-ji sa'dii wah să gwus' no năh' dănt hă'nont gă'oh sooh neh' ta di'wa yee ih.

15 Da neh' no năh' sha yah'daat he'ni ă non diih ne' shah gaat de o non don dōh wa'ook nă găă' nōh o'i oh'dăh, ha wă'oh seeh, Ho dăă oh' ne' neh, ne' neh huh' hăh haah'gwaak he'ō weh' tă nōh'do oh'shă gwên ni yòh' Na'wên ni yòh.

16 O năh' ha wă'oh seeh, Neh' naa yah'da doo găăh' noo'gweh, waak'hwa ăh, a gwus' hoh dwa'dohk dăh, got-gah'deh kuh hwa'go nook hoo'h:

17 Neh' kuh no hah'oh no năh' shah ga'eeh he ni jon'-dek hō nih nōh găās'ah, neh' nă'ō go yă'os nō wă noo'-gah dōh', Gaa oh' da sweet', o năh' săh'ăh hah de yo'i-wa geeh' ga'yă năn dah'oh.

18 Neh' o năh ne ga gwee gòh' shah ta'dih ni'go ăn dăh' wa ă'nōh sa wăh wa ă'non do'e syok nō sa o wă noot gah' sho hō wă noo'gah dōh. Neh ne' to dye'ăh dōh ha wă'oh seeh, Neh' niih nak heh'da nii nōh, gai'wa yăn'dah-gòh dih nă gat'gat hwah'sah: oh go ya do e syoh'gwăh dih, hō gyah'doh da ah' sho niih.

19 O yah' kuh ne' wa ăh, Neh' ne wis' ni yò'wăh-gă'geeh' no nōh'ga es ak'ni nōh; neh' dih, ne' neh huh hă geet', ă ga dă nōh'gee ăt, ăk nos gwak dōh, neh dih nōh'go ya do'e syoh gwăh hō gyah'dòh da ah' sho niih.

20 O yah' kuh ne' wa ăh, Neh' niih na ge'nyak heh'-oh: neh' dih gai'ō nih' deh aa oh' on'da geh.

21 O năh' sho yos'oh naa hah'săh neh' ne' wa o'-o wi h no wên ni yòh' nă găă' nōh o'i oh'dăh shoh. O năh' na nōh'sa gwên ni yòh oh ta de nyăh'dohk, waa'wă os noo-hah'săh, Deh săh să i'yăh' sah'dăn dih neh huh' hăh-seeh' he'de yo non da gwên dee nyoh, kuh' he de yòh'ăă-gwên dee nyoh, neh' das hee yoh't' no'ni dăās, kuh no-

di'yah da jii yòh, kuh no dih'sohk hah, neh' kuh ne' de a di gah'gwee gòh.

22 Neh ne'aa wăăh' naa hah'shăh, Syah da gwên ni yòh, neh' naeh neh, o năh' neh huh nòh oo wăh' he ni sa'-i wih'sah oh, neh' dih neh, ah soh', o'nook doot.

23 O năh' Na yah'da gwên ni yòh' ha wă'oh seeh naa hah'shăh, Neh huh hoh seeh' ho'a de nyoh no a'as dăăh-shoh, gah ăă'goos hoh' gwah huh, ha di'ah dah'gwa nòh nò gweh, neh' nă's'he ya di'wa yă oos dăh, ă's he'ya dọ'e-syoh'gwăh ne' tga gont'. on'da di yoh', neh' na ga nòh'-sih hak nòh'sòot.

24 Neh săh'ăh nòh gwă'os neh ne' deh jo'gweh daat ah' he'ni ă non diih not'ga nò nyah'oh ho wă nòo'gah dòh ta'ak dòh na gek'hwa eeh.

25 ¶ Neh no nòh'dăn dyooh' găn dyoh' go waa năh' no'nee nòh: neh ne' det ho dih sa dee nyooh' ha go-yă oh'seeh kuh,

26 Son'dih gwa'nah ot' nòo gweh' neh huh' ănt hat'-gon duk he'gyah daa deh, ă gă'aak naeh' de os'wa ă's nòòh nih, kuh no nòh'ăh, kuh nee'yòòh, kuh nook-sah'dah shoh, kuh ne de a dăă non deeh ha di ji nòh' wă ni'os hoh oh kuh, ha'eh gwah kuh hoo'heh ne'a o-hwah, tăh ăh' deh o gwe nyooh neh, iih a'e i o nya'ni-aak.

27 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot' ă gă'aak de a'-wih no'o wăh' ne de ga'yah sont, tăh ăh' deh o gwe-nyooh neh, iih a'e i o nya'ni aak.

28 Neh' wach, neh, So'nah ot' he ni swa diih' nă eh-he aak ă gah'nòh so niih ă gas'dă o dahk, ne neh' yaa-eh on'da dye ănt' na'a dyăăh on da as heet' kuh he nă-ga găăh heht, a'dih gwah' neh huh' hah de ga yee ih' he'-ni o yăh' nă an dyă'nohk dăh?

29 Dyă gwah' săh'ăh sho no năh dănt hos'dă ă dook he'o weh' ă wan dă dăh, tăh ăh' gwa' naeh deh o gwe-nyooh' na'a dyă nohk dăh, ga gwee gòh he ni yoo nă-yont'gat hòh ă o wan dăn do nyaht,

30 Ăă nih, Neh' nă găă' ho'gweh, toh saah' ne wa-

ah'noh so nih, tãh ãh' de o gwe nyoooh' na'a dyã nõhk'-dãh.

31 Neh'gih shãh neh, soo ne go'wãh go waah' waa di-yòs'heh, dã i doo gãh' no yah' ne go'wãh go waah, ne neh' yaa eh' on da wa dye ãnt' na'a dyããh, da'a yah'do-weh'daa nooh, a'dih gwah ho gwee nyoooh' ne' wvs hããh' ni wãh'nyah es'hãs hããh' dã an di do gãh' no nãh' dã yaa-dãht, ne de wvs'hããh ni wãh'nyah es'hãs hããh ni gãndyoh gwah' da ãn dyoh gwã'o wih?

32 Neh' gih shãh nah'soh wee ãh' da eh' ne' shayah'daat, neh ne waa'dãh hãht, oh to'do ãn joos' na' dihgwah non da ga ye'ãh dak ne' sgã noh' sho o'sa yaa doh.

33 Neh huh dih ha'eh gwah ni yoh'dããh, son'dih gwa'-nah ot' nã gãã' he ni swa diih, nã gã aak ga gwee goh' de ot'gah wããh he'ni oo yãh, tãh ãh deh o gwe nyoooh neh, iih a e i o nya'ni aak.

34 Wi yòò neh, o jik'heh dah: neh gwaa' gih shãh nã yoh'do ni'aak no jik'heh dah ne de yò'yoh jis'dah goh, ga ã o weeh' noh dãnt gaa'wih dah'go ook' nãs ga'jik heh'-da gãh'dak'?

35 Tãh'ãh deh gaat gaah' deh jo'yah da'geh haas hãh he'yo ãn ja deh' neh' gih shãh hoh dah'so joot; neh gwaa' no gweh' as deh' he o non dyehs. Neh' haa yah'-da deh neh' ha oh'doo doh' he'o weh' ha ok'has doh', hot hon deek ne' neh.

OI'WAH XV.

O Nãh' dos gã'oh he o'nont his'doh haa yah'da deh', ga gwee goh' na dii'wis de'o ees, kuh no dii'wa'neh-aa goh, neh' na'o wan'di wat'hon daa dãh.

2 O nãh neh', Phar i sees, kuh ne' sha go'dii ya doo-nih' wa o wan dwën'noh dih, ho nãã', Neh nã gãã' ho-gweh' ha goo gwvs' no dii'wa'neh aa goh, neh' kuh shah gaat' de'ã non doos.

3 O nãh' neh waa'gos nyeh'dah gwãh' nã gãã' des'ga yã-on dããh goh, ha wãã',

4 So' nah ot' no'gweh he ni swa diih', sgat' de wāh'-nyah eeh ni o'nos gwaa yāh' ne de yò di noh'gā ont, sga-yah'daat gih shāh aa'o nos'gwah dooh, tāh'āh gāh ta'at-gah ne' dyòh dooh ni wā'nos hāh' dyòh dooh' kuh sga eh he'o weh' deh'e no gee nyoh, neh' a'a yah'dih-saak hah' no yah'dah doh'oh, he ni yòò weh' hās haa gāh?

5 Da neh' kuh no nāh' sa'a gāh, haa nāh'sah gēh da'-ā dāh sho doh'ho on dyeh.

6 Neh huh' no nāh' sa'a yoh, hwa'go nook hooh', wa-go yah'de o'eek no dā'oh shoh kuh neh' shah gaat' hā-nā'noh sa ne gās'yoh ha'go yā oh'seeh shah gaat' he dwa'-doh ho'āh; neh sāh'āh, ne swa gee gāh' nak nos'gwah do'ni noh ne de yò di noh'gā ont.

7 Neh' noh gwā'os, neh' ne si gwaa' naeh ni dya-wēn det gāā dās ne gā o'yah gēh ne jo gweh'daat do sa'-yāh ni'go ān dee nih ne go i'wa neh'a goh, naeh' he ni yòh'dāh ne' dyòh doo ni wvs'hāh' dyòh doo kuh sga-eh ni ā non diih no gweh, ne tga i'wa yee ih, tāh'āh i-gāā' dah de yo do ān jo oh ne doo' sa'ā nāh ni'go ān-dee nih.

8 ¶ Neh' gih shāh, so' nah ot ne ya goo gweeh', wvs hāā ni yò'wis daa geeh' no wis'da noo oh' ni'ya goo-yāh, sgat' gih shāh ā ya'gòh dooh, tāh'āh gāh neh, o-nāh' sho kuh a ye jis'doo dāh, a'yes gāā waak ne ga-noh'soot, neh' kuh na gwvs' ā ya'ih saak jih' he ni yòò-weh hā jee gāh?

9 Neh kuh no nāh' sa'yee gāh, wa o'wa di'yah de'o eek ne go dā'oh shoh, kuh neh', dā nā noh'sa ne'gās yoh, ga wāā, Shah gaat he dwa'doh ho āh; neh sāh'āh ne swa gee gāh' na gah'do ni'noh.

10 Neh ha'eh gwah noh gwā'os, Neh ha'eh gwah nān-dya wēn det'gāā dāh' he tā nih dyoh no o'yah ge o noh'-shāh Na'wēn ni yòh ne jo gweh'daat dā jāh ni go ān de-nih' ne go i'wa neh'a goh.

11 Neh ne'aa wāh', Neh naa yah'da doo gāh' no'-gweh, dek nii de o'deh dok' de'i ji noh:

12 Da' o nāh noos'toh ha wā'oh seeh nòòh'nih, Hah-

ni'ih', da goh niih' nas'hă nō nyvs'hăh he ni yò'i wah
niih' ă wa'ga dyah'găh. O năh' wa go yahk'hō os he'ō-
weh' ni oh'heh goh.

13 Neh' ne' dōh gaah ah' sho nō sa yòò daah' o năh'
noos'toh', ga gwee goh' wa e'ō eek, neh' ne de ot'haah'-
gwăh, wee ăh' dyo ăn ja deh' he a wee nōoh, neh huh'
he o'dăh daah' he'ni o yăn dvk, neh da ga'i oō nih, heh
oh dăăh eeh' sho ni o dye'ō dyiēhs hō'he dyehs.

14 Neh huh dih' no năh ga gwee goh' shaa'dăh daah',
neh ne da wa'deh haas dōoh' wah a go dos'weh da'noos
he'yo ăn ja deh' ne' neh huh; o năh' oh'wah'sa wăh'
noh dwa'do ăn joh ha yah'da deh.

15 O năh' hoh dăn dyooh' neh hah doo'non'dih heh'oh,
na nō'geh o'weh' ne' neh huh' dyo ăn ja deh; neh huh'
hwa'ō haht hot ă'yăn dōh, gwis gwis' ă o non dă'ook.

16 Neh' to gaa yăs' sho ne' neh a'a det'gwis diih'
nòt tgo'wah sa ah' ne waa diis' ne gwis gwis. Neh ne
deh soo gaah' nō gweh' a'ō waa yoh.

17 Da neh no năh' saa'dah wăă dook, ha wăă', Do-
gwah' nōo' naeh ni oh'hah shăă yăh' naah'ni, ne neh-
huh' naeh hah de ga yee ih he ni o di ăh'gwa yăh, o gwee-
nyooh' kuh na'ă non dwăn det, da neh niih năn dah'
a'gii yòs!

18 Neh' dih ne' dăk daht, hah nii'neh ăs gat'gon dvk,
neh' neh', ă e'yă os', Hah ni'ih', neh' noh gi'wa neeh-
aak ne gă o'yah gee'gwaa, kuh hee'see gat,

19 Tăh'ăh dih he ni dwa ga dohk', tah des'ga yee ih'
na yo gyaas heek' neh' ho'aa wak; neh dih' sho neh,
sgaat' a ga'doh taak', ha di'yah daa deh' ne sa hah'săh'-
shoh.

20 O năh det ho'dah oh, neh huh' hes ha'we nōoh' heh'
tăh dyoh nooh'ni. Ah soh dih' sho, wee ăh' da eh,
neh ne' wa oō găh' nooh'ni; neh no dăăs'oh, o năh'
de o'ăh daa dōh, ha nyah'sah gēh hwa a yee nōoh, oh to'-
gwa yōoh' gwah huh.

21 O năh' naak sah'go waah' ha wă'oh seeh, Hah ni'ih,
neh noh gi'wa neeh aak ne gă o'yah gee'gwaa, neh kuh

hee'see gat, tǎh'ǎh dih tah des'gā yee ih' he ni dwa gā-dohk' na yō gyas heek neh' ho aa wak.

22 Neh' dih nooh'nih ha gō yǎ ǒh'seeh no hah'shǎh-shoh', Da ji'aah neh, si'gwāa he'ni wi yòòh' nas yō'-nyas hǎh, neh ǎs he'swas yōo nyaht; neh kuh nǎs he-swǎh nyaa haah, dǎs he'swah so week' kuh:

23 Neeh' gwah huh' ǎn di'swa aah', ne' wah sǎs'yōo-niih' ne dyòh'hos gwaa ont' ot hwas'a ah, ǎ swaa nyòh' kuh; neh' ǎ dwa'dek hōo nih', ǎ dwa dân det'gǎǎ dōoh' kuh.

24 Neh sǎh'ǎh nǎ gǎǎ' he aa wak' ha wee yōo'noh, neh dih neh, sho dōh'hee dōh, ho yah'dah dōh'ō noh, neh ne' sho wǎ gǎǎh. O nǎh' wa ǎ'noh saa wǎh' ne' wa-ǎ non dân'det gǎǎ dōoh.

25 Da neh', ne' ta go wa nǎh' no'aa wak, gah ǎǎ'gōoh naeh' it hehs: neh' no nǎh' dōn daah'dân dih', o nǎh' dòs gǎ'oh nis hehs he ni gā'noh soot, neh' ne' wa ǎ nō'-ooh' de waat gwǎh' kuh.

26 Neh ne' wa o'nōok sha yah'daat naa hah'shǎh, ho da'ōn dōs'oh ne' nah ot' gǎn dōh' nǎ gǎǎ' he ni yò-dye ǎh.

27 Neh' na wǎ'oh seeh', Neh ne' sho yōoh' ne de ja'-dǎǎ non deeh; neh' neh, ho nyòòh nee' yah nih, ne' wah sǎs'yō ni'noh ne dyòh'hos gwa ont' ot hwas'aah, neh ga i'ō nih, heh, sgǎ noh' ti ǒh'hi yòòh', sgǎ noh' kuh tō saa'yoh.

28 O nǎh' wa o'noh kwǎh, tǎh ǎh' kuh deh o gwee-nyōoh' neh, ha'a'yoh; neh' dyò i'wah o nǎh' to ya'-gǎh ǒh nòòh nih neh ne wa o dō e'syoh gwǎh.

29 Neh ne det hos'nyeh ǒh, ha wǎ'oh seeh nooh'nih, Sat ga'ǎ ǒh, neh nǎ gǎǎ wee sòh' yòs hǎǎ geeh o'nǎh, iis' gō yat'hon deh, neh kuh' ne de wǎn dōh' ah'soh, deh a'gii wǎǎ joh' he ni sa i wih'sah hoh; neh dih ne tǎh'ǎh de wǎn dōh' ah'soh deh sgaa wiin ne ga yah dā-gās' ot hwas'aah, neh na yò gwe'nyō ooh' nǎǎh' iih a-ya gwa dân det gǎǎ dōoh' nō gwa dǎ oh'soh:

30 Neh gwaa', he ni yòs'noo weh' no nǎh' sho saa'yoh

nă gǎǎ' hes'haa wak, nă gǎǎ neh, ho i'wah dōh'dōh neh, so heh'goh, neh dyò di'wah nō nont'ge oh, wa eh'si yòs', ne' wah sās yoo nii dyòh'hos gwa ont' ot hwas'aah.

31 Neh' na wǎ'oh seeh, Go'a wak, dyòt gont' niis' de'-dya diih, ga gwee goh' kuh, he ni yò'oh' a gyǎh' iis' saa'wǎh.

32 Neh huh'jih dih na e dwa dân'det gǎǎ dōoh, a'yo-gyoh'es hah' kuh: neh sǎh'ǎh nă gǎǎ de ja'dǎǎ nōn deeh' ha wee yoo'noh, sho heh' o nǎh, ho yah'dah dōh'o noh, o nǎh nee'wah sho'waa gǎǎh.

O I'WAH XVI.

NEH' na go yǎ oh seeh na go'i o nya nih', Neh na-yah'da do'gǎǎ noh hot ga nōo nii'noh nō gwew, ho-hah'shǎ yǎn duk nas'hǎ nō nyvs'hǎh hot ga'ǎ ok; da neh' shaa'yah daat' ne' neh, wa o wa'i wa yǎnt' heh, wa o wa oo wih, neh ne waa'dǎh daah' noos'hǎ nō nyas-hǎh.

2 O nǎh he o'noo goh, ha wǎ'oh seeh, A ni yòh dǎǎh' he'gi wa'oos nă gǎǎ heh, syah daa deeh? ji'wa gwa'ih sih he ni yò'di wah'dǎn dyo'dyeh he'o weh' ni sa'di on'dah-goh; neh sǎh'ǎh niis neh, o nǎh neh huh' sho he'o-weh ni sa di on'dah go'noh.

3 O nǎh neh', as hǎ nō nyas'hǎh hos de'is dōh, ho da'-dǎ oh seeh, A nă gyeeh'? neh' wach ne dō saa geh nyòh-seeh, na gyah'da gwën ni yòh he'o weh' ni wa ga di on-dah'goo noh; tǎh'ǎh' deh a'geh has'des hǎ yǎh' naak'noh-gwaat; kuh naa'geh neek ga de'ās' naeh.

4 Oh gǎh'ni go'is aah he nă gyeeh, neh' no nǎh' dǎ jo'-geh nyòh'seeh he'o weh ni wa'ga di, on dah'goh, ǎ yo'-gyah dah'sǎ nō ni'a'dyeh seek sho, ho di'noh soo dōh.

5 O nǎh' hwaa'go nōok hooh' hah de yō gwew'da geeh, na go ge o da niih' no yah'da gwën ni yòh, neh' naa wǎ'-oh seeh ne dyò dye'ǎh dōh, Do' ni ya ge o da niih' na-gyah'da gwën ni yòh'?

6 Neh ne'aa wǎǎh' sɡat de wǎh'nyah eeh ni gah'noh-

gwiih no'noh. Neh' na wă'oh seeh deh sah'să i'yăh sa'-
dyăăh, dee sek' neh, sas he'dah tah, wis' ni was'hăăh
ăs'hya dooh.

7 O yah' kuh sha wă'oh seeh, Do niis' ni sat'ge oot'?
Neh ne'aa wăăh, Sgat de wăh'nyah eeh ni wa'dă noh'ge-
ăh'das hă geeh no'non jah. Neh naa wă'oh seeh, Dee-
sek' neh, sas he'dah tah, de gyoh' ni was'hăăh sya dooh.

8 O năh' na yah'da gwën ni yòh' oh to'ăh să o nyoooh',
ne' deh ta'i wa yee ih ha hah'shăh as hă no nyas'hăh hos-
de'is doh, neh ga'i'o nih', heh, oh ni'goh das yo oh' he'-
no o yeeh: neh săh'ăh naa dik'sah shoh'oh ne yo ăn'-
jah gee kaah, he ni'a di'wa ji yă deh', si'gwaa he ni o'dih-
ni gont', na eh he ni yoh'dăăh na dik'sah shoh'oh ne de-
yòh'hat hes'gëh hă nih'dyoh.

9 Neh' dih noh gwă'os, swa dă oh'syo nya'noos nas'-
hă no nyas hăh ne' deh ga'i wi'yòs doos hăh; neh dih
no năh ăn di'swah syo nănt, neh huh' ăn dye chi yah'dah-
să noo nih' he'o weh' hă yò 'i wa da dyeh ăn'dye no gee-
nyook.

10 Neh haa yah'da deh nănt ho'i wa ye'is do ook' na-
gwas' he yò'i was toh, ănt ho'i wa ye'is do ook' ha'eh-
gwah neh o'i'o wa năh; neh kuh haa yah'da deh nă-
ăh'ni goo hoht na gwus' he yò'i was'toh, ha'eh gwah sho
ă ăh'ni goo hoht na gwus' o'i'o wa năh.

11 Neh dih ne dyă gwah' ă gă'aak deh di swa i'wa-
ye'is doh, he ni gaa yăh nas'hă no nyas'hăh ne deh ga'i-
wi'yòs doos hăh, so' na eh nah ot' ă ye sa dah'gwa yă os,
ăh sat'hah aah ne do'gă's o weh' as hă no nyas'hăăh?

12 Neh dih gi h shăh nă gă'aak deh di sa i'wa ye'is-
doh, he ni gaa yăh ne' sas de'is doh ne ti o'gweh daa-
deh' ho'wăh, so nach' nah ot' ă dyee soh', ă ye sa yah-
da gwën ni yòs kuh, niis' ne saa wăăh'?

13 Tăh'ăh deh soo gaah' naa hah'shăh, de o gwe nyoooh'
ne de i'yas heeh' da'a go'ya di'wah nyă ni'aak; neh
săh'ăh gi h shăh ne tga gont' ă os'wa ăh'seek sha yah'-
daat, ă a no'oh gwaak' naeh, ne' sha yah'daat; neh'
gi h shăh nă'o dye no'wah do'ook sha yah'daat; ă oh'-

dǎǎh'eh se aak sho' naeh ne' sha yah'daat. Tǎh ǎh' deh swa gwe nyoh' ne' daas'he swa'di wah nyǎ'ni aak' Na'wǎn ni yoh', neh' kuh nas'hǎ nō nyas'hǎh.

14 Neh' ne Phar i sees ha'eh gwah, he ni o'dih noos-hǎǎh', he yò'i wa gwee goh' ho nont'hon deh' nǎ'gǎǎ, neh he na'o dih dǎǎh'es oh to'want goh nyo gwi'vs.

15 Neh na go yǎ oh'seeh, lis waeh neh', swa da do-gweh'di yòs'tah he'aa di gat' noo'gweh; neh gwaa ne'-huh naa'yǎn dee ih he ni swǎ'nyah sòh'dǎǎh Na'wǎn ni-yòh: neh sǎh'ǎh ne' sòh'jih' si'gwaa i gǎǎ' ho di'wa-no'oh goh nō gweh' neh' naeh si'gwaa he ni os waah'da-nih he de a'gaa neeh' Na'wǎn ni yoh.

16 Neh' ne ga ya'nes hǎh, kuh, no'di do gǎs'da ni'ak, neh huh' sho' naeh he yo'dohk dah'oh' ne' yoh hek no nǎh'-sha a yoh' ne John: dyòh saah' neh huh, gaa oh' dyo gon'-dah goh, neh ne'wah sgat hǎǎh'goh ne tǎ nòh'do oh'-shǎ gwǎn ni yoh' Na'wǎn ni yoh, hǎh de yo gweh'da geeh-kuh nō gweh' neh huh' hwa o non dyah'da e'a dyeh neh-tga gont ha'a di yoh.

17 Neh' kuh sah'gwah ti gǎ'oh he ni ga noo oh' he-no'ya wǎh', he gǎ o'ya deh kuh he'yo ǎn ja deh' na'ga at, na eh' he no'ya wǎh' na gwas' he yò'i was'toh ne ga ya'-nes hǎh' non da yòh'syo nǎnt.

18 Son'dih gwa'nah ot wak ah' ǎs ha got gah ne' yòòh, o yah' kuh ǎs hoo nyaak, waa'dyah don dih' ne' neh; neh kuh, neh, son'dih gwa'nah ot ǎ o di nyaak', ne' wak ah on da'dyah da'is dōh he ni a'yah daa deh' ne' yòòh, neh' nòh ta'yah duk ne' neh.

19 ¶ Neh naa yah'da do'gǎǎ nòh' hot ga nō ni'nòh nō'gweh, neh' hos yo'nyah dah'goh na gws' si'gwa he-ni yot'gwǎh'da i yòòh, kuh na gws' ga ni gǎ os hi-yòòh', neh kuh, si'gwa he ni yo i wa'nǎ ǎ gwat' he ni-yòh'dǎǎh hoo'heh ho dǎ'det gǎ dōh hah de'wǎ nǎs'hǎ geeh;

20 Neh kuh na yah'da do gǎǎ nòh nō'gweh wa o'dǎs-theht hǎh'neek hak, Laz ar us ha yaa soh, neh huh' ho-wa'yas hǎh' hoot ǎ o ga'ǎnt, neh ne' ho yah'da wihs, ti-a'yah da gwe goh de wa'dǎh ne gǎ'o gwa oh.

21 De o dō ăn jo nih' neh' a o wa nōn dă'ook ne' dwah-dō nyōh shăhs ho dek'hwaah'gwah syòòt, noot'ga nō niih nō'gweh: neh huh ha'eh gwah naeh ne ji yăh' ni dyo-nee nōoh' o di ga năn'das oh' hoo yah'da wihs de yo''dăh-ne gă'ō gwa oh.

22 Neh dih he ni ya'wăh oh, ha wee yos'oh naah'nee kak, neh' naeh naa di o yah'ge o nōh hes hō'wa aah, ha nyas'-da gooh' neh, A bra ham, hes hō'wăh dyoh. Neh ha'-eh gwah neh', ha wee yos'oh noot'ga nō ni'nōh, nō'-gweh; hō wah'sa dōh' kuh:

23 Neh' naa nīs'he o'nōh gēh' det hot'gat hwăh, de o'-dōh hō ga nyăh, neh' no găs'oh neh, A bra ham wee'ăh tăh dyoh, Laz ar us gwah huh' det hya dii, hah dōh'săh-gēh ta yah'dah di'oh.

24 O năh' de oh'sănt hwah'oh, ha wăă', Hah ni'ih A-bra ham, da'gii dăă, neh da e'se haht ne Laz ar us, neh neh, os to'oh sho haa'ăh nyoh o ne ga nos'gēh, neh' a'-ga nōh'nōs duk ne' găh nōh'sah gēh; neh săh'ăh neh, de wa ga dōh'hō gaa nyăh' nēk'huh, oh dōh'gwa-gooh.

25 Neh dih ne'aa wăăh neh, A bra ham Go'ō wak, sas hăăh'seek, neh' niis ne' chih'soo heh sye nōos gwah he ni sa'dyah gihi' ne wi yòò, nōh o'i oh'dah shoh; da neh naeh ha ye'nos gwah ne Laz ar us ne' wa eet găh nōh o'i oh'dăh shoh: o năh' gwaa' na eh' ne' a o hwah shoh ni'go i yòò, neh niis ne de sa'dōh hō ga nyăh.

26 O yah' kuh, ne det ga'yes dōh ne' ga gwe goh nă-găă, neh ne de yo găăh' he'nōh de dwa deh nă găă' niih' nēk'huh a gwăh'dyoh, kuh niis' he'ō weh nich-hih'dyoh, neh' neh go wa năh', o ya dees' kuh, de yò'ă-deh, o ni'yoh o weh gvs'yō niih: neh' dih neh so-gaah' i găă na'yeh he'aak ăk hăh', ha'yoh dăn dih nēk'-huh', ha'yee yoh' he'nich hih'dyoh, tăh ăh ta'ye gwe nih: tăh ăh kuh ha'eh gwah de o'di gwe nyoh' na'a di ăt, a'-yok hi'yah do wăht na'ă neh'he aak ă dya'gwah dăn dih ne' neh huh'.

27 O năh' ha wăă', Neh dih' sho oh go'ya dō e syoh'-

gwăh, hah ni'ih, non de sa ga yăh' ne' neh huh ho sa'eh-se haht he to noh'soot naah'nih:

28 Neh săh'ăh nee' wis noh de ga dăă'non deeh; neh' neh ha'a go'i wa gwa ih sahs, dyă gwah' sho neh huh ha'eh gwah ă on dii yoh nek'huh he'o weh' de yò'doh ho-ga nyat.

29 Ha wă'oh seeh neh, A bra ham, Neh waeh' naeh' to dii yăh' ne' Mo ses, kuh neh, ho di do găs'da nih; neh' sho sha go'nont hon daat.

30 Neh ne'aa waah, Tăh ăh, hah ni'ih A bra ham: neh săh'ăh ne sha yah'daat', gih shăh', on da deh sa'doh-gwah'gêh don'da eet' ho'sa go yah'do wăht', dăs hă'năh-ni'go ăn dee nih' ne'huh.

31 Neh ne sha wă'oh seeh, Neh' gih shăh nă gă'aak de o wă nont'hon deh' ne Mo ses, kuh, no'di do găs'da-nih, tăh'ăh sho ha'eh gwah ta'ă nont'hon daat' na'o wă-non do e'syoh gwăh, ne sha yah'daat gih shăh' don'daat găh' non da'deh sa'doh gwah'gêh.

OI'WAH XVII.

O NĀH' ha go'yă oh'seeh na go'i o nya nih, Neh ne tăh ăh na'gă aak' i găă deh o gwe nyoh', tga gont' sho ă ga'yo ook ne de yò do dăăh'deeh: neh gwaa' ne ga noo oh' haa yah'da deh' he'o weh' năn dweh'dah-gwaak.

2 Neh sah'gwah ti gă'oh he naa'o yah'da wăh'oh, ne' gat heh'syo nyah tah gah'sgwa ah on'da ga'ni yon dahk' na'a nyah'sah gêh, o năh' ga nyò dăăh'gêh ha'o wa yah-doh'yaak, na eh' he naa'o yah'da wăh ne jo gweh'daat nă găă' ni ă'nohs a'ah daas'ha go do dăăh'dăh.

3 ¶ Swa dah'ni go'ă ăhk ne swa yah'di aa dyeh: Neh' gih shăh ne wa o'yăh hihk heh' syah da deh ne de ja'dăă non deeh he sa'is dăh; neh' gih shăh, ne do sa'ăh-ni'go ăn dee nih, do sa e ji'wah săă gwus.

4 Da neh' gih shăh ne jaa duk' nă ga'at, neh ă o'yăh-hihk heh' syah da deh ne' swă nīs'hăăt, neh' kuh ne

jaa dvk' nă ga'at ne swă nîs'hăăt, neh huh' dănt hat'gah-dăh heh syah'daa deh', ă yă'os do sa'găh ni'go ăn deenih; neh ne' tga gont ne neh dăch heh'sii wah'să-gwus.

5 O năh neh, no wan'dih hah'syoh ho wă'oh seeh Na-yah'da gwên ni yòh, Sa se găă is' he ni yo gwa i'wa gwên ni yòs'doh.

6 Neh ne'aa wăăh' Na yah'da gwên ni yòh, Neh' gih-shăh neh huh' teh wah' ne swa i'wa gwên ni yòs'dos hăh', he ni wah' jo noh'gwă ont' no noh'gwă on ji waa găh', o-gwee nyoo'h' na e'swă os' nă găă' gă iit, sycamine, neh', ne tgaa'wih dvk' nok de'ăh, wa deh'hănt gòh ga nyò dăă'ăh hes ga'yănt ho'ook; da neh' no gwe nyoo'h' ă e-swat'hon daat.

7 Neh gwaa' ne soo' nah ot' he ni swa diih', hoh hah'-shă yăh' ha eh'da gah'hat twus, dyòh'hos gwaa ont' gih-shăh ha'nôn dăh, o gwee nyoo'h' na'eh să'os no năh ăs-ho'yo ook', ne' gah'ă'gooh dănt heet, O năh' sho kuh hoh'seh, sa dyăăh sa dek'hoo nih?

8 Neh' dih neh sah'gwah gă nooh neh ne ta'a wă'-os, Ses'yo nyaa'nooh, he'ò weh' nă ga'dek hoo nih, neh' kuh ne de sat'hwah haah, iih ya eh don da'găh nyaa ăh, he ni yòò weh hă gek'hwăn daht ăk ne'gak hwăn daht'gwah huh; ă ga'at ne' neh, iis ne' wah ăh sa'dek hoo-nih, ăs ne'ge ăh' gwah huh.

9 Neh' găh no'o yăh ne ga noo nyo ok'shăh, neh da'o noo'nyok na hah'shăh neh' on da ga'i o nih heh' neh huh' no o yeeh neh noh o i oh'dăh shoh wa o wa'i-wis as? Neh' ni wiuh', tăh ăh nooh.

10 Neh huh dih năăh' iis ni yòh'dăăh, no năh' ga-gwee goh' neh huh' nă swa yeeh ne' noh o i oh'dăh shoh nech hi wis'ah seeh, ă swih, Tăh'ăh deh o'ya da'geh-haht' he ni dwah'hah syòh dăăs', neh' sho neh huh' ne-dwa yeeh' he ni ga'i wa yă dah'goh na'e dwa yeeh.

11 Da neh huh' ni ya'wăh oh he noh weeh Je ru sa lem hwa'we non'dyeh, shah de'wah să'nos hoh' neh huh' ho-ăh'doh he'yo ăn ja de nyoh ne Sa ma ri a, kuh ne Gal ilee.

12 Neh dih no năh ga nōn da do găăh' he'ō weh' he o'-
yos oh, wvs hăă ni ă nōn diih' nă'no gweh' oh tō wan-
dăt, ho di'yah daat găs' nah ot, wee ăh' shoō dōn da'di-
daht.

13 Neh' neh, de to'dih gwah'doh naa'di wăă nōh, ho-
năă', Je sus, Sa di'ō nyaa nih, da'gwă dăăh.

14 Neh' dih, no năh' waa goo găh', ha go yă oh'seeh,
Swah'dăn dih, neh huh' he tă nih'dyoh na di'yah dōn-
twvs hoh swa do dah'sih. Neh huh ni ya'wăh oh, he'-
nōh weeh ho nōh dăn dyo'on dyeh neh ne' sa o wan di'-
yah da'go eeh.

15 O năh' sha yah'daat he'ni ă nōn diih', no năh' waa'-
găh ă yooh he'sho dōh'oh gwah, shok'dooh, neh' kuh
ho ye'ăh dah'goh not ga'eh niih no wă nōh de o'ăh să o-
nyos'oh Na'wên ni yōh.

16 Neh' no yah'dye năh oh, neh huh' he o'goh so'dah-
oh he de ah'sih da de nyoh, de o nō'nyos oh: neh' ne
Sa mar i tan nōo'yah dōh dăh.

17 O năh' ne Je sus' det hōs'nyeh oh, ha wăă' Tăh'ăh
găh wvs hăă de ă nōn dii'nōh ne' sa o wan di'yah da'go-
eeh? Ga ăn dih' na eh', ne' dyōh dōoh?

18 Tăh'ăh deh soō gaah' de o'wa găăh' ne' dōn daah'-
geet, do sa'o'no o nyooh Na wên ni yōh', neh sho nă-
găă ha yah'dee nōoh, o yah'ji o nōh.

19 O năh' ha'wă'oh seeh, Des'daht, sah'dăn dih: neh'
ne sa i'wa gwên ni yōs'dos hăh', se sa'yah da gōh.

20 Neh huh no năh' sha o'wa ăn dōoh, ne Phar i sees,
he nă yo'nis heht' ă gaa yoh' ne' tă nōh'do oh'să gwên-
ni yōh Na wên ni yōh, neh' ne dō saa'go wă nōh'să gōh,
ha wăă' Neh' ne tăh'ăh neh huh' taa'yoh dă ăn dyeh,
noch hih'wăăh'gwah no năh' ă gaa yoh' ne tă nōh'do-
oh'să gwên ni yōh' Na'wên ni yōh.

21 Neh kuh ne tăh'ăh ta'ă nōn'do ook, Siih', swat-
gaa tòh nêk ho'ō weh! neh' gih shăh neh, Siih', swat-
gaa tòh ho weh! neh săh'ăh ne' jat ga'ă oh, swa yah'-
da goo ne'huh i waat' ne' tă nōh'do oh'să gwên ni yōh'
Na'wên ni yōh.

22 Neh' na go yă oh'sēeh na go i o nya nih, dwă nī hăă dee nyoh' ă'dweh, no năh' dă swa'do ăn joos' na e'-swă nīs'hă găh' swă nīs'hăăt, na wă'nīs hă de nyoh' Nō-wa'wak nō gwēh, da tăh ăh gwaa' ta e swa găh.

23 Neh' nă yech'hi yă'os, Swat gaa tòh nēk huh! neh' gi h shăh, ne swat gaa tòh' si găă, să nōh' neh'huh hă'-sweeh, să nōh' kuh ă yech'hi nōn dăh.

24 Neh săh'ăh neh huh' ha'eh gwah nă ya wăh nōh-dwă'nih hòh, i găă, da ga'ya găht' ne de yòh'hat heh, ga-doo găăh' he'ō weh, eh dah'gēh, nōh gă'ō yaa di h, ho'-gwaa det gă'ō yaa deh' hòh wa dă'ăh gwah'dih; neh huh di h ha'eh gwah ne găh' nă yaa wăh haa yah'da deh Nō-wa'wak nō gwēh' no năh' hă a'wă nīs hă ee wăh.

25 Neh gwaa' ăn dwa dye ănt' ne wee sòh o i'wa gee h ă'ō ya'găs duk, neh' kuh neh wak ah' ă'ō wa yah'da is nă-găă' ga wa ji yăă deh.

26 Neh' kuh, naeh' he ni dya'wăh oh ne ta wă'nīs hă-de nyok ne Noah, neh huh' ha'eh gwah nă'yaa wăh' ne ta wă'nīs hă de nyoh' Nō wa'wak nō'gwēh.

27 Neh nă nōn dek ho'ni ak, ha di'ne gee hak' kuh, ho-di'nyak ho'nyō ok, ho wan'di nyak'daa nō'ni ak, he ni yò-weh' hòh wă'nīs hă'eeh no năh' naeh' sha'a yoh' ne ga o-wa gooh ne Noah, o năh' o yos'oh no'no dōn dyeh, ga gwee goh' o i'wah dōh'doh haa di'yah daa deh.

28 Neh huh' kuh ha'eh gwah ni ya'wăh oh ne ta wă'nīs hă de nyok' ne Lot; hă nōn'dek ho'ni ak ha di'ne-gee hak' kuh, ha di'ni nō'ok, hă nōn'dă ni'no ok, ha di'-yănt twah'so ok, hă nōh'nōh so'nya nō ok;

29 Neh gwaa' shah wă'nīs hăăt no năh' sha'ya găht ne Lot ne Sod om, neh Na wēn ni yòh wa as'dă dyet de-yòh'doh gwah'gwah ni yòh'doh goh'dăăh, gă'ō'yah gēh da weeh duk, neh' ne ga gwe goh' wa o dii'wah'doh't.

30 Neh huh' ne găh' ha eh gwah nă yaa wăh, ne' dwă-nīs hă deh no năh' Nō wa'wak nō gwēh', ă'ō wa yah'do-dah'sih.

31 Neh ne' neh dwă nīs'hă deh, neh' haa yah'da deh ne ga nōh'sa găă'yaat ănt hăă dahk, o gyeh' naeh gaa-

yăh' no wăś'hoh oh, să nōh' dănt ha'dyah dănt nō sa oh'-neek: neh kuh haa yah'da deh, ne gah ăă'gōoh' hă eh'-seek, să nōh ha'eh gwah ne' neh ăs hah'geet.

32 Ech hi'yas hăăh seek ne Lot yōòh.

33 Sōn'dih gwa'nah ot ă ih'saak he nōn'da ye'ăh duk daa'ăh nya dōoh' hōo'heh, wa oh'dōoh ne'huh; neh kuh sōn dih gwa'nah ot ă oh'dōoh hōo'heh, oh tăh'nyadōoh' ne'neh.

34 Oh gwa'o wih, neh' no năh' neh' dwah sōn da deh, dee ni'yas heeh ne dee nōo gwēh ga nōk'dah gēh dă ni'-yas hăn dahk; sha yah'daat ă o wă yah'doh neek, ă o dă dăăh' naeh ne' sha yah'daat.

35 De gi'yas heeh ne dek ni'oh ă git'heh syo'ni aak; je yah'daat ă yon da dyah'doh neek, ă ya'go daa dăăh' naeh ne je yah'daat.

36 De i'yas heeh ne dee'nō gwēh gah ăă'gōoh ănt neh'-seek; sha yah'daat ă o wă yah'doh neek, ă o dă dăăh' shayah'daat.

37 O năh' des hō wă wă'nōh săă gwăh, hō wă'oh seeh, Ga ă o weeh', Syah'da gwēn ni yòh? Neh na'go yă oh'-seeh, Ga ă gwa'o weh nănt ga'yas wa yăn dahk neh huh' hă yò'di ye'ih o'ook ne do'nyon dah.

O I'WAH XVIII.

O NĀH' neh ha gos'nyeh dah'gwa niih' ne de ga'yă-ōn dăăh'goh', nēk'huh he yò'i wă'ōoh, neh' ne ga-i wa yăn'dah gōh nō gwēh ne' dyòt gont a'ya go dă nō'-yăn dahk, a'gă aak' deh a go yah'da ge'e yōoh;

2 Ha wăă', Neh naa'nō gek' ga nōn da gōoh ne daa'-yah do'wet hak, tăh ăh' de os'haa nis'gwah Na wēn ni-yòh, tăh ăh'kuh deh tah'gwis dăh ho nōh'dok' nō'gwēh.

3 Da neh' ne yeh'dyon dak ne neh' ho'o weh ga-nōn da gōoh, neh, go nōh'gwa yes'hah oh, neh huh' ni-dya ga wee nōoh', hō wă'yah do'wăh oh, ga wăă, daas'-găh nya dōoh, neh na'sa dyă nō nih, aas'gye nō wăhs kuh, he ni a'yah daa deh' neh, da'ga dōh hō ga'nyah dōh.

4 Neh ne tǎh'ǎh yaa eh' de o ga yǎh'ōōh; neh gwa' no ǎh'dōh gēh, ho da dǎ oh'seeh, Neh naeh he tǎh'ǎh dees'haa nis Na wēn ni yōh, tǎh'ǎh' kuh deh ga'i wah ha gǎ'noh dōh ha di'yah daa deh nō'gweh';

5 Neh dis'hōo, ga i'ō nih, heh sōh jih de yo'gǎh ni'go-hǎǎh'gwaa nii nǎ gǎǎ go noh'gwa yes'hañ oh, do gǎs' sho ǎ ga dyǎ'nō nih he ye yah'da deh, ǎk he ye nō wahs, dyǎ-gwah' sho ǎ gaa chǎnt, ne dya'wǎh oh neh huh ǎn-dyǎǎn'taak.

6 O nǎh' ha wǎǎ' Na yah'da gwēn ni yōh, Jat hōn daat' ne' nah ot' ha wǎǎ, ne deh tga'i wa ye ih' ha i wa'ǎh het-tak.

7 Tǎh'ǎh gǎh nōo ha'eh gwah Na'wēn ni yōh' ta'sha-go dyǎ'nō nih ne'a o hwañ sha ga'ō gweh'dǎǎ gwǎh, hañ-de'wǎ nǎh'gēh naah de'wah sōn da gēh kuh, neh huh' hah de ya goh'sǎnt hwǎh' he ta yah'da deh, neh'huh' naeh' heh ga i'wiis' hañ des'ha go wǎ noh'sǎ gwrs?

8 Neh' nōh gwa'o wiñ, gon da dyeh' ne'huh ǎ o go ya-dyǎ nō nih, ǎ o go yah'da gee hañ. Neh huh' naeh, nonǎh' ǎnt heh' Nō wa'wak' nō gweh', ǎ as hǎǎ wiñ' ne'huh ne ga i'wa gwēn ni yōs'dos hǎh ne yo ǎn'jah gēh?

9 O nǎh' neh' nǎ gǎǎ' des ga yǎ ǎn dǎǎh goh', waa'-gos nyeh'dah gwǎh', ha di'yah da do gǎǎh, ho nōo hōh' i-gǎǎ' hǎ nōn da dyah'daahs, hǎ neeh' o gwa'i wi'yōs dōh, no yah'shōh, naeh, deh tah'gwis dǎh ho nǎ'noh dōh.

10 De i'yas heeh ne de'nōo gweh' neh huh' ho nōnt'-gon dah'goh he dyo noh'sa do'gǎh diñ, ho nōn dǎ nō'yǎǎ-nōoh; sha yah'daat neh' ne Pharisee, ha wīs'de o'ees naeh ne sha yah'daat.

11 Neh ne Pharisee i aat' wa'dǎ nǎ yǎǎh kuh, ha-yah'dii' sho hot hōn deh, nēk huh nō'dwǎ nō yeeh. Swēn ni yōh', oh tgo'nō o nyōoh', he tǎh'ǎh niñ' neh-huh' deh oh'dǎǎh, naeh' he ni yōh'dǎǎh no yah'shōh nō gweh', de ǎ nōn dǎh'nyoh syos, ha diñ'ni goh'hōh tah, hǎ nōn'dyah dōn dyos, neh' giñ shǎh ha'eh gwah he ni-yōh'dǎǎh nǎ gǎǎh' ha wīs'de o'ees.

12 Dek nii' kuh de gaat'hañ he'noh de wa dǎn da'eh

ne de găn đon dyeet hah, tgat gah'was kuh ne sga yah'-kos hăăt, ne' was hăă ni ga'yah goh ne wa'gas hă no-nyas'hă gwee goh.

13 O năh neh, ha wīs de'o ees weē āh' det ho'dah oh, tăh āh gwee goh' naeh de o gwee nyos'oo h ne gă o'yah-gēh ha'at gaat hòh; neh' sho noo da'deh doh'să go'ee-goh, ha wăă', Swēn ni yòh' da gii dăăh' iih' na gi'wa-neh'a goh.

14 Neh noh gwa'oo wih, neh nă găă' ne da oh'ni go'i-yòh [Na wēn ni yòh] ha yah'da deh no gweh, neh huh' shot gon'dah goh he to noh'soot, naeh' he'noh o wăh ne sha yah'daat: neh săh'āh naah de yo gweh'da geeh, neh, heh tgăh' ā o da doo nih eh dah'gēh ās ho'wa is; neh kuh haa yah'da deh' neh, eh dah'gēh ā o da do'ni aak, heh tgăh' naeh ā o wa yoo nih.

15 O năh' ha'eh gwah neh huh' ho wān di yah'teeh haa-yah'da deh, no'non do nih'a ah, neh' naah da'a go yă'o-nyoo h: neh huh' dih no năh' na go'i o nya nih' wa ā'-nont gaa tòh, wa o wă no'is dăh.

16 Neh gwaa' ne Je sus' he a'go noo goh' neh huh' nănt hă neeh' haa yah'da deh, ha wăă' kuh' Ech hi'nok-do da ni'aak ne ni a'dik sah'dahs a'ah ne' neh huh' non'-da o ne non'dyeh' heh' gyaah daa deh; să noh' kuh ā-yech'hi ya'is da'ni aak: neh săh'āh o wăh' he tă noh'do-oh'shă gwēn ni yòh Na'wēn ni yòh' nă găă' he ni yòh'-dăăh.

17 Do găs' oh gwă'os, Son'dih gwa'nah ot, ā gă'aak deh-a go gwăăh' he tă noh'do oh'shă gwēn ni yòh' Na'wēn ni yòh', neh huh' noo ya wăh' ne' yěk sah'a ah, tăh āh' deh o gwe nyoo h' ne' neh huh' haa'ye yoh.

18 O năh' ha yah'da doo găăh' ne tă noh'do oh', ho-on'dos oh, ha wăă', So gweh'dii yòh' Sa di'o nya nih, a-nă gyeeh', ā wă ga wăs'teht ne' yoh heh'o weeh'?

19 O năh' ne Je sus' ha wă'oh seeh, A'na eh' heh, is-gyaas' so gweh'di yòh? Tăh āh' deh so gaah' deh a-go gweh'di yòh, sha yah'daat' sho, neh Na'wēn ni yòh.

20 Syăn dee ih' naeh, he ni ga i wih'sah hoh, Să noh'

dăh syah'dak, Să nōh' ăh'sa dyoo'oh, Să nōh' ăs nōs'gòh, Să nōh' ăh sã no wănt năh sii'wa gwa'ih sih, She yah da-no'oh go'ok nee yah nih, kuh, ne sa nōh'ăh.

21 Neh neh, ha wăă', Ga gwee gōh' naeh' neh huh' ni wa gye ăh nă găă' he'nōh weeh' dō ga do dyă'on dyeh.

22 Neh huh' dih', no năh' ne Je sus' wa'ook' nă găă' nōh o'i oh'dăh, ha wă'oh seeh, Jo i'waat ah soh' di sah'syo nănt'hah: sa dă'ni nōh ga gwee gōh' he'ni saa yăh, neh' dăh he ya do'gwah dăh' no'ni dăăs; o năh' ă di sa-yăn daht' nas'hă nō nyas'hăh ne gă o'yah gēh; o năh' gaa oh' năch heeh, iih' ăch knon dă dyeh.

23 Neh huh' no năh' waa'ook' nă găă, neh nooh dwa'-dohk dăh' wa oh'săs, neh săh ăh naah'de yo dohk' sho hot ga nōo niih.

24 Neh' no năh ne Je sus' waat'gat hòh' hee neeh' gwah naah'de yoo dohk' wa oh'săs, ha wăă', Neh naah'-de yoo dohk' săh gēh, hă an di yōh' he tă nōh'do oh'shă gwēn ni yōh Na'wēn ni yōh, noo nont'ga nō'nis hă yăn-doh!

25 Neh sah''gwah tăh'ăh deh'ga noo oh no doh'ă-gwaa ont da wa dōo gót' ha o'ga ănt' ne de wa dyo-wă o gót'hah, na eh' he ni yóh'dăăh noot' ga nōo nii nōo'-gweh ha'a yōh he'o weh' tă nōh'do oh'shă gwēn ni yóh' Na'wēn ni yōh.

26 Da neh' ne wa ă'no ook' i găă, ho năă', So di'-nōo nah ot' ne găh', ăs hō wă yah'da gòh'?

27 Neh ne'aa wăăh, Neh ne' nōh o'i oh'dăh shoh' ne tăh'ăh i găă deh a'go gwee nyōoh nō gweh', ho gwee-nyōo' na eh, Na'wēn ni yōh.

28 O năh' ha wăă ne' Pe ter, Sat ga'ă oh, ga gwee-gōh' niih o gwat'gah wăh, iis' sgwa non dă dyeh'.

29 Neh' na'go yă'oh seeh, Do găs oh gwă'os, tăh ăh' deh so gaah' nō gweh', naa'ot gah'wă ook' he ga nōh'soot', neh' gih shăh no wan'deh dōh, neh' gih shăh ne de a'-dă non deeh, neh gih shăh ne' yoooh, neh gih shăh nook sah'dah shoh' neh' on da yo i wah'heht he tă nōh'-do oh'shă gwēn ni yōh' Na wēn ni yōh,

30 Na'gǎ aak i gǎǎ do'dih gwah ni ga ye ih si'gwaa he no'sa ye ye nooh' nǎ gǎǎ ne'wah; kuh noo yah' de-dyo'ǎn jaa deh nǎn dweh, wah o'i wa da dyeh yo heh'-oo weh.

31 O nǎh' he a'go noo goh' 'haa yah'da deh' ne' wvs-hǎǎ' dek ni' sga'eh, neh kuh na go yǎ'oh seeh, Jat ga'-ǎ oh, Je ru sa lem' ne gǎh' he dweeh, neh no i'wa gwee-goh' he ni o'di yaa doh' no'di do gǎs'da nih, de yò do gǎh'-doh haa yah'da deh' No wa wak no gweh neh huh' hǎ-ga'i wa yee ih.

32 Neh sǎh'ǎh, ne' neh huh hǎ o wa yah'dat gah' haa-di'yah daa deh' no yah' ho no'ǎn je'noh shoh: neh' neh, ǎ o wa noh'gee ǎh, neh' nah'dǎ wan dohk' dǎh, ǎ o wa noh'gon dǎh, ǎ o wǎ nis'gyon dih gwah huh:

33 Neh' gwah huh nǎ o'wah soh'gwa wee shooh, ǎnt-ho wa nyòh' gwah huh: da neh' neh sǎh wa doh'tah dwǎ nis'hǎ deh', o nǎh' dǎnt haat gǎh.

34 Neh ne tǎh'ǎh de o'dih ni'go ǎ yǎn dah'oo, gat-gaah' nǎ gǎǎ he ni yò'i wa geeh: neh' nǎ gǎǎ' he ni ga-wǎ nòh'dǎǎh, ho wǎ'noh seh'da ni'noh, neh kuh ne tǎh'-ǎh de'a di yǎn dee ih' ne' noh o i oh'dǎh'shoh, ne' gas-nyeh'oh.

35 Neh' he ni ya'wǎh oh, no nǎh' dos gǎ'oh ni eh' ne Jer i cho, ha yah'da doo gǎǎh' ne de a'gah gwee goh, o-ak'ah hǎh dyoh, hah neek hah;

36 Neh noot'hon deh' ne gǎn dyòh'go waa nǎh ho-di'ǎh don'dyeh, ho da'on dos'oh ne' nah ot' gǎn-doh.

37 Neh no wa'o wiith, neh ne Je sus ne Naz areth' ta weeh doh' ho ǎh'do on dyeh.

38 O nǎh' de oh'sǎnt hwah'oh, ha wǎǎ', Je sus', iis' ne'yaa wak' ne Da vid, da'gi dǎǎ.

39 Neh neh, o ǎn dooh' hwa ǎ neh, ho wa'is da niith, neh ne ta'o dye'ǎ ok: neh gwaa' ne sa ga gǎǎ is' sho, he'noh do saah'sǎnt hòh, Iis' Ne'ya a wak ne Da vid, da gi'dǎǎh.

40 O nǎh' de o'dah oh ne Je sus, wa i wis'aah' kuh,

neh huh' ănt'ho wa ăăh' haa yah'da deh: neh huh' no-năh' dos gă'oh ni eh', ho on'dos oh,

41 Ha wăă, A'nah ot de sa'do ăn jo nih' nă gyeeh' heh syah daa deeh'? Neh ne'a wăăh', neh no'sak dok'hah-heht;

42 Neh na wă'oh seeh, ne Je sus, Sas dok'hah heht; neh' se sa'yah daa gòh' ne sa i'wa gwên ni yòs'dos hăh.

43 Neh ne' wah o'gon daa dyeh' saa'dok hah heht, wa o'nôn dăh' kuh, de o'ăh să o nyô'neh Na'wên ni yòh: neh' ne ga gwee goh noo gweh' no năh' wa ă'nont gaa-tòh', de o wa ăh'să o'nyos oh' Na'wên ni yòh.

OI'WAH XIX.

NEH ne' neh huh he o'yos oh, ho ăh'doh kuh ne Je sus ne Jeri cho.

2 Neh ne' jat ga'ă oh, neh na yah'da doo găă' no'gweh, Zach eus ha'yaa soh, neh' na di'wis de'o ees, neh kuh noot'ga noo niih.

3 Neh' naa wih'sa goh he nôn da ye'ăh dak a'o găh' ne Je sus, son'dih gwa'nah ot; tăh'ăh dih de o gwee nyos'-ooh, sòh jih' de a di yah'dah si'aah, neh gai o nih' kuh he ni a'nă yak'a ah naeh.

4 O năh' o ăn dooh' he o'dak he nooh, neh ne' gă-năhs' noh gă ăn doh'dăh no ăh'tăăh, neh ne' tga gont sho a'o găh; neh săh'ăh ne' neh hoo'gwaa hă a'at.

5 Neh no năh' ne Je sus' neh huh' ho yos'oh he'o weh' haa at' hot gat'hwah oh' neeh'tgăh, neh ne' wa oo găh, neh kuh na wă'oh seeh, Zach eus, deh sah'-sa i'yăh da sa'dyah dănt: neh săh'ăh nă găă' wă nis'hă-deh, neh huh' hă wak'hăh heht he di sa'noh soot.

6 Neh' ne de oh'să i'yăh oh, tho dyah'dăh doh, neh na oh es hah'oh he wa o'yah dah'să noo niih.

7 Neh' no năh' wa ă'nont gaa tòh, neh naa'di gwee-goh' waa di'was hă nyô gòh, ho năă', Neh nooh'dăndyoo', neh ho no'e da'ni nooh noo'gweh, no i'wa neh'a-goh.

8 Neh' ne de o'dah oh ne Zach eus, ha wă'oh seeh Na yah'da gwën ni yòh; Sat ga'ă oh, Syah'da gwën ni yòh, neh naah de'wah să noh' he ni waa gyăh' nas'hă no-nyas'hăh, dek he'yah do'weh daa nih' no'ni dăăs; neh' gih shăh' kuh neh' so gaah' noo'gweh, hah gwis'dăh ă eh'gwă aak, o no'wăh oo gëh năn dya we no'ook, ge ih' găăs' ni ga yee ih' ne sa ee yoh.

9 Neh ne Je sus ha wă'oh seeh, Neh' nă găă' wă nis'hă deh, o yooh ne ja go'yah da'gwat hah nă găă ga noh'-soot; neh săh'ăh ha'eh gwah, ho aa wak' neh' Ab-ra ham.

10 Neh săh ăh No wa'wak no gweh, ho yoh'dah goh ha ih'sak heh, ăch ha'go yah'da gòh, kuh, ne go yah'-dah doh'oh.

11 Neh no năh chi o'nont hon da dyeh, hes hoh'hont, neh neh de ga'yă on dăăh goh' waas'nyeh dak, neh ga-i'ô nih' o năh' dos gă'oh ni ehs' ne Je ru sa lem; neh kuh gai'ô nih' he'ă neeh gon da dyeh', noo, ă wan do-dah'sih Na'wën ni yòh' tă noh'do oh'shă gwën ni yòh.

12 Neh' dih dyò i'wah ha wăă, Neh naa yah'da doo-găăh', no yah'da năă'gwat, wee ăh' dyo'ăn ja deh', he'a-wee noo, neh no'da dyo gwah'see nooh', he ni wah' tă-noh'do oh'shă gwën ni yòh' ne go'wăh go waa, o năh' dănt hah'dăn dih.

13 Neh ne a'go nook hoh, ne' was hăă ni oh'hah shă-gee was hăă ni ga'goh shă gee' no wis dah', [sgat' de-wăh'nyah eeh wis kuh ni wus'hăăh ni ga'wis da geeh,] ta go ya wiih; neh kuh naa go yă oh'seeh, Swa dye'ăh-dvk, de'swa no wa yănt, he ni yòò weh' dănt geh.

14 Neh dih naa'go yo gweh'dah naa'di no geh ho was'-wa ăs, ho non'dăh hoh'oh ho was'yooh, ho năă', Tăh'ăh ta yo gwa ga yăh' neh, on'das ho gwă noh'do ni'aak nă-găă' ho gweh.

15 Da neh huh he ya'wăh oh no năh' sho saa'yoh, o-năh' kuh ho ye nooh' he'ô weh' nit hă'noh do oh ne go'wăh goo waa', o năh' ho i'wih sah'oh nă'ô wă nii'nok-hooh na dih'hah shăh, haa yah'da deh, ne' ta go ya wiih,

no wis'dah, neh' na'o nòh'dòok' i gǎǎ', he ni o'nont-gwee nyo gwa'oh ne sha di'yah daas hòh, he'de a di nò-wa yǎnt'hak.

16 O nǎh'ho yos'oh ne to dye'ǎh dòh, ha wǎǎ', Syah-da gwèn ni yòh', neh ne saa wǎh' sga gòh'shǎǎt, was-hǎǎ ni ga'gòh shǎ gee' ni yot gwe nyòoh.

17 Neh na wǎ'oh seeh, Neh huh'jih, se hah'chi yòòh : neh ga i'ò nih he'dah si'wa ye is', na gwus' he yo'i was'toh, neh' dih ne' was hǎǎ nǎ ga nòn da'ge aak ǎh seh'has-des'hǎ gwèn ni yòòk, ǎch hǎ'nòh do'ok.

18 O nǎh' ha'eh gwah ho yoo' ne dek nii ha dòh tah, ha wǎǎ', Syah-da gwèn ni yòh', neh' ne saa wǎh' no-gòh'shǎh, wis' ni ga gòh shǎ gee ni yòt'gwee nyòoh.

19 Neh' kuh ha'eh gwah, ha wǎ'oh seeh, Neh nǎǎh' iis ne' wis nǎ ga nòn da'ge aak ǎch hǎ nòh do'ook.

20 O yah', kuh neh huh' sho yoo, ha wǎǎ' Syah da gwèn-ni yòh', sat ga'ǎ'oh, nǎǎ da' naeh, ne sa gòh'shǎh, neh' ne' gǎǎ nòh' de wa'geh ho dyǎ yo'nòh, ǎ geh'sǎ nò'ni nòh :

21 Neh sǎh'ǎh ne gos haa'ni h'oh, neh ga i'ò nih heh, seh nya'gas deh : neh' de sah'gwǎ'an dyeh' ne tǎh'ǎh iis neh huh' deh saa yǎh, neh kuh syǎnt hwa gwas', ne tǎh'ǎh' naeh iis deh sa dyòoh.

22 O nǎh' ha wǎ'oh seeh, Neh' sho kuh niis' seh sa'-ga ǎnt dyo ya'gǎh'oh dǎ go yah do weet, iis neh sai'wa-neh'a gòh seh hah shǎh. Syǎn dee ih naeh, he'geh'-nya'gas deh, de wa'geh gwǎ'an dyeh kuh ne tǎh'ǎh iih' neh huh' deh'aa gyǎh, neh huh' kuh gyǎnt hwa gwas' he'ò weh' deh a ga dyòoh.

23 A di' naeh go waa' neh huh' teh sat'gah wǎǎh' he' ga wis'da yǎnt hòh' nak hwis dah', neh' dih no nǎh' o-sa wa gyoo, neh'huh hah dò sa wa'geh gwǎh', na gaa wǎh', kuh' he'ni yò do dyǎh?

24 O nǎh' ha go yǎ'oh'seeh ne' dòs gǎ'oh ni a'dih si-aah, she wah'gwah ne sga gòh'shǎǎt, neh' hòh shee-joh' neh' was hǎǎ' ne ga'gòh shǎǎ gee' ho'yǎh'.

(25 Neh' nò wǎ'oh seeh, Syah-da gwèn ni yòh, was-hǎǎ' naeh' ni ga'gòh shǎ gee o nǎh' naeh ho yǎh.)

26 Neh sǎh ǎh noh gwǎ'os, Neh' naah'de yo gwēh'da-gee ne go yǎh' i gǎǎ, ǎ jo da dōh' ne'huh; neh' kuh haa yah'da deh nǎ gǎ'aak i gǎǎ' de oo yǎh', ha eh gwā' naeh nǎ'o yǎn dahk, gi hshǎh, ǎ o'wǎh gwah' ne' neeh.

27 Neh gwaa' hoi gǎǎ nook ni go'ǎs wa ǎs, ne tǎh ǎh i gǎǎ' de o di gaa yǎs' nih' on'dak he yǎ noh'do ni'aak, gaa oh' da yech'hi aah, neh huh' ech hi'yah wǎn tòh he'-gee gat.

28 ¶ Neh' no nǎh' neh huh' sha o wǎ noo wǎh nǎ-gǎǎ', neh' o ǎn'dōoh', oh ta'ak', o no da gǎǎ'yaat ho-nont'gon dah'goh he'tga non da yǎh' ne Je ru sa lem.

29 Neh no nǎh' neh huh' shah aa'wǎh', no nǎh' dōs-gǎ'oh chi ehs' ne Beth pha ge kuh ne Beth any, he dyo non da deh' neh o non'da deh'goh neh Ol ives, ga-yaa soh, he a'goh'hoh oh de i'yas heeh na go'i o nya nih,

30 Ha wǎǎh', Jah'dǎn dih, neh huh hǎ ji yoh' he'tga-non da yǎh' ne de swa do gǎh'doh; da neh' no nǎh' hǎ'ji non da aht', neh' nǎ jii gǎh' ne ga nos'ah, gas'haa-ont; neh ne tǎh ǎh de wǎn dōh' de oo dǎat' noo'-gwēh: ǎ jis'hǎ ǎn da gòh', gaa oh' ǎ dis'ni aah.

31 Neh' gi hshǎh neh' so gaah' ǎ yech'hi ya'on dōoh, A naeh go waa' e jis'hǎ ǎn da gòoh'? neh' nǎs hes'nǎ ǎs, Neh' ga i o nih' he de o'do ǎ jo nih' Na yah'da gwēn ni-yòh' he ga yah'da deh.

32 Neh' no wǎn di hǎh'oh, o nǎh' ho noh'dǎn dyos'oh ho di gǎǎ' gwah huh, dyo ye'is dōh he'ni a go ye'ǎh seeh.

33 Neh' dih he'noh weeh his hǎ ǎn daa gwus' ne ga-nos'ah, neh' no dis'hee nǎh' ho wǎ nǎ oh'seeh, A'naeh' e jis'hǎ on da gòoh ne ga nos ah'?

34 Neh ne'o nǎǎh, Neh Na yah'da gwēn ni yòh' de o'-do ǎ jo nih' he ga yah'da deh.

35 Neh huh' ho di'yah teeh ha yah'da deh, ne Je sus: neh' ne ga yah'dah gēh ne ga nos'ah to nos'wǎh no-nos'yo nyas hǎh; o nǎh' neh huh' da o wǎǎ dǎh' ne Je sus.

36 Neh' dih he'noh weeh hat ha'i neh, daa di dǎh'da-ǎh hó'a deh no nos'yo nyas'hǎh.

37 Neh dih no năh' dōs gǎ'oh chi ehs', neh huh gwaa' o năh' he jo nōn'das năh'dah gōh' ho nōn da deh' neh, Olives, neh' ne ga gwee gōh'' he ni gǎn dyōh gwah no wān di'ō nya nih, ho nōh'saah no nōh'es hah'oh, de o-wa ăh'să o'nyos oh' kuh Na'wēn ni yōh, ot ga'eh niih no-wăă nōh ho di ye'ăh dah gōh, neh dyo i'wah heh sōh-jih' o i'oh dvs'hă nă'gwah'dōhs nee' ga gwee gōh he ni-yōoh' ho nont gat hwăh.

38 Ho năă', Ho dăă'oh' ha yah'da deh, ne Go'wăh-goo waa ne' neh huh' daa'weh dah'gō on dyeh' hoh'să-nō gōoh' Na yah'da gwēn ni yōh: Sgă nōh' ti ga'i wi-yōoh' ne gǎ o'yah gēh, neh' kuh ne' dēt ga'ăh saa ok' neh si'gwaa heh'tgăh.

39 Neh ne' de ă nōn dyes'doh ne Phar i sees-naa di'-yah dăă dyeh' ne gǎn dyōh'gwah gēh, ho wă oh seeh, Sa-di'ō nya nih, she ya'is dăh ne she i o nya nih.

40 Neh ne' dēt hos'nyeh oh, ha go yă oh'seeh, neh' nōh gwa'oo wi, neh gih shăh ne ta'ă nōn dyeeh' nă-găă, neh' da wă nōh'sănt hòh ne gah sgwa ah.

41 Da neh' no năh' dōs gǎ'oh chi ehs, hot gaat hwăh' he'ga nōn da yăh, neh nōh ta'gah sǎ'nis hăh'syōoh neh dyo i'wah,

42 Ha wăă', Neh' gih shăh ne' teh chyăn'dee ih', ha'-eh gwah na gwus' iis, a os'gwah ah neh' nă găă ne sǎ-nis'hă deh, ne nōh o'i oh'dăh shōh, neh' o wăh niis' a-e'sah ni gō i yos dah'gōh! neh gwaa' neh, o năh' gō-wah'seh daa niih' neh' se gaah'shōh.

43 Neh sǎh'ăh năn dweh' ne' wă nis'hă dee nyōh, ă-sa'yah doo wăht, no năh' nōo sah'ni gō'ăs wa'ăs dă ye'sat-heh da dōoh, dă ye sǎn dyōh'gwah haah kuh, ti' ga gwee-gōh' nōh syah'da dih' ă o'dih si'ă ooh ă ye'sa ho'do os.

44 Neh' kuh ne' shah dă's'ha dii daat he'yo ăn ja deh' heh' syah daa deh, neh' kuh niis, kuh ne' sak-sah'dah-shōh', hă an di yah'da dahk' heh' syah daa deh: neh' kuh ne' deh gat'gah hòh' he'nih syah'da deh ne dōo sa-gya'deh sgwăăh sǎhk; neh dyò i'wah, he tǎh ăh deh-chyăn de i'nōh he ni yoo weh', चाह e sa yah'do wăht.

45 O năh' neh huh' he o'yos oh ho nōh'sa do'găh-dih, waah'sa wăh' o năh' ne' sa go yah'dit găă sooh nō-gyēh' hă nōn dăă ni'no ok, neh' kuh, haa di'yah daa deh', naa di'ni nō'ok;

46 Ha go yă oh seeh, gwah huh' Neh ne' gaa ya dōh, Neh hak nōh'soot, ne'huh ga nōh'so dah'goh, nōn dă nō-yăn'dah gwah; neh' dih sho niis' jo nii, ne' neh huh hă nōn'dyăn dah'gwah na di'nos gwa'oh.

47 Neh' naah de'wăă nīs hă gee, neh huh' ha di'ō nyaa-nih' ho nōh'sa do'găh dih. Neh gwaa' naa dih'să no wa-năs ha di'yah dōn tws, kuh ne' sha go'di ya dōo nih', neh' kuh ne' sha go'di go wa năh' ne găn dyōh'gwah-gēh', ho nih'sa gōh' he nōn'da di ye'ăh duk na o wai'wah'-dōht,

48 Tăh'ăh dih de o di găs'ōoh he nōo'daa di ye'ăh dak: neh săh'ăh, ne ga gwee gōh' nōo gweh' to nōn da des'ah-dōh' ho nōnt'ga a oh' na'ō wăn'di wat'hon daat.

O I'WAH X X.

DA neh he ni ya'wăh oh, ne swă nīs'hăăt ne' neh-ho'ō weh' dwă nīs'hă dee nyok', he'nōh weeh' ha go-i o nya nih' nō gweh', no nōh'sa do'găh dih'gēh, neh' kuh hot hăăh'gōh ne ga i'wi yōōh, neh na dih'să no wa năs ha di'yah dōn tws', kuh ne sha go'di ya dōo nih, ho wă-yah de'wah oh, neh hă neh' na di'găh jis'hōh oh,

2 Neh nō was'nyeh seeh, ho năă', Da gwa'o wih, Ga ă-o weeh' ni di'sah has'des hă ooh', he neh huh' ni sa ye'ă-an dyeh nă găă' nōh o'i oh'dăh shōh? neh gi h shăh neh, so ne găh' hyah'has des hă wi h?

3 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha go'yă oh'seeh, jo i'waat năăh iih ă gwa'an dōoh; neh ne' dăch gwa wă nōh să-gōh:

4 Neh ne' baptism ne John ha ye'ăh dah'gwah, neh' găh ne gă o'yah gēh dya'weeh dōh, o gii', o gwee'neh?

5 O năh des ho'dit tă o nyoh' de o di yah'do weh'da nōh naa di'yah diih, ho năă', Neh' gi h shăh năn dwih', gă o-

yah gēh dya weeh dōh', ăăh' ne'huh, A di' naeh go-waah' deh she swa'i wa gwēn ni yōs'dōh?

6 Neh gwaa giĥ shăh năn dwih, O gwe'neh; ga gwee-gōh' naeh nō gweh' ă yōk'hiĥ sgwe'oh yaak; neh săh-ăh' naeh no di'wa gwēn ni'yōs dōh heh, ho do'gās da'niak ne John.

7 Neh ne' det ho'dis nyeh'oh, Neh ne tăh'ăh deh o-gwă nōh'dōh he'ō weh ni'dya wee nōoh.

8 O năh ne Je sus ha gō yă oh seeh, Tăh ăh' kuh năăh' iih taa'gwa o wih, he ni dwa'geh has'des hă'ōoh, he neh huh ni wa gye ăn dyeh' nă găă' nōh o'i oh'dăh shōh.

9 O năh' hoh saah' ne waa'gos nyehs' ne găn dyōh'-gwah gēh' nă găă' des ga'yă ăn dăăh gōh: Neh na yah'-da doo găăh' nō'gweh, ho yănt wah oh no nyo'gwiĥ săh', oh oh'sah, neh' na di'yănt hōh'ge o nōh' ho want'haĥ dōo-niĥ, neh' naeh, ne wee-ăh' dyō ăn ja deh' he'a wee-nōoh, hă a'niis heht' gwah huh'.

10 Neh diĥ no năh' hōh ga'eeĥ, he ni wa'dyănt hwaa-gwvs', he o'haĥ oh no haĥ'săh he tă niĥ'dyoh na di'yănt hōh'ge o nōh, neh nō'da o wă yoh' no dō niĥ' he-ga yănt hōh' nōh oh saĥ: neh' diĥ na di'yănt hōh'ge o nōh, da o wă yah'da gwăă'shōoh, shō, shō'wan do wiĥ' kuh, deh tah'gwis dăh' de a'wih.

11 Da neh' aeh no yah' det hoh'haĥ oh naa haĥ shăh: neh' kuh aeh ne' wa o wă yah'da gwăă'shōoh, ga nōh'-gōn das'yo waa năh', kuh, he'nōo wă yeeĥ; shō wan do-wiĥ' kuh, deh tah'gwis dăh' de a'wih.

12 Neh' aeh ne' det hoh'haĥ oh neh, săh, ha dōh'-tah: neh' ha'eh gwah, ne' wa o wă yăă ăs, as dee'gwaa kuh hes hō wă yah'doh yaa gōh.

13 O năh ha wăă na yah'da gwēn ni yōh' he'ga yănt-hōh' nōh oh'sah, A nă gyeeĥ? Neh hă ee haĥt ne' nō'-oh gwah' he'aa wak: dyă gwah' shō ne'huh naeh ă o-wă yah'da noo ok', no năh' ă o wă găh.

14 Neh diĥ no năh' na di'yănt hōh'ge o nōh' wa o wă-găh', de o'dit hă o nyoh' naa di'yah diĥ, ho năă', Neh nă găă neh, ha i'wa gwēn ni yōh: Nyōh', She'dwaa-

nyòh; iih di naeh ă yò gwa wās teht he ni o'ăn ja-gwën ni yòh.

15 O năh' as deh' hō sa'ō wā'yah doh'yaak he ni ga-yănt hōh noh oh'sah, wa o wā nyòh' kuh. A nōō' o-năh' nă o go yeeh' Na yah'da gwen ni yòh'?

16 Neh' wach nănt'heh ă o go'i wah doht' nă găă' ha-di'yănt hōh'ge o nōh; neh' no yah'shōh ăs ha go yōh' he ga yănt hōh' noh oh'sah. Neh' no năh' wa ă nō oōk', ho năă, Să nōh' ne' neh huh hă ya wăh, nă găăh nōh-o'i oh'dăh shōh.

17 Neh' naa go'yat gat'hwah oh ha wăă', A di'naeh' sho' nă găă ne'ga yaa doōh', Neh ne' gah sgwaa ah' no-dis'wa'ăh oh naa di'nōh so nis, ho neeh oh deh a'oh' hah-gwis'dăh a'wa des he ni yòh dăăh, neh shah gaat' ne' neh gah sgwă gwën ni yòh o doh'oh hoh nih'sa gwaat.

18 Son'dih gwa'nah ot neh-huh' gah sgwăăh'gêh ă ye-'yah dyee năht', neh' neh dă gas'heh ă it ni yo'is dahs'aa ă wā doh he ye yah'da deh: neh gwaa' neh, son'-dih gwa'nah ot, dă o'yah da'it, neh' noh găăh, sho ă wan doh nă gat'heh syo nih' ha yah'da deh, neh nănt'găăh neh naeh dă wa do gwat.

19 ¶ O năh' naa dih'să no wa năs ha di'yah don twrs', kuh ne sha go'di ya doo nih', ne' neh he ni dyò'is dah'-ee nōh ho nih'sa goh na'ō wă'nis oh'da ăh; neh dih oh-sha go dis'ha nihk' ne găn dyòh'gwah gêh: neh săh'ăh ne' wa di gah'ăă yōōh', he'o nōo hōh' oh to non doo-gănt' he nō'ō yeeh' waas'nyeht oh ta yă an dăăk.

20 Neh no nont'ga ă'os oh, oh sha go dih'hah syōōh' kuh nă o'nont ga ă an'dyeh seek, neh huh' nă o non dye'-ă an dyeh seek ne tga i'wa yee ih' i găă nōō'gweh, neh na yò gwe'nyo oōk i găă na'ă non dye nōo wat' na wă-nōh, neh huh i găă' nō da ga ye ăh'dak, neh huh' ha'ō-waa tgah' hah has'des hăă gōo ne tă nōh'do oh.

21 Neh nō wan dos'oh, ho năă', Sa di'ō nya nih, o-gwă'nōh doh' naeh he'neh huh'jih.shōh ne' nah ot' saa-doh' kuh ne' nah ot' sa di'ō nyaa nih; tăh ăh' kuh deh she gwrs' so gaah' nōo gweh, neh gwaa' he yò'di wi-

nooh ne ga i'wa gwën ni yòh' Na wën ni'yòh ge kaah
neh sa di o nya nih.

22 Ga ya'nes hăh gëh găh naas'ha gwaa wïs de o e'gi-
aak, ne Ce sar, o giï', tăh'ăh?

23 Neh gwaa' ne wa ă'ni non dook' ho non'do wăăs-
doh' sho, neh na go yă oh'seeh, A naeh go waa' sgwah-
ni'go da gwas'?

24 Da gyò'dah sahs' ne' sgah si'yoh shăăt. So nah-
ot' ne găh' ha yah'daah', kuh ne' gaa'ya do nyoh', so'
nah ot'? Det ho dis nyeh'oh ho năă', Cesar's.

25 Neh na go yă oh'seeh, Neh huh gwaa' sa'swa gon-
dak' ha yah'da deh ne Ce sar, ne noh o i oh'dăh shoh'
ho wăh' ne' Ce sar; neh kuh haa yah'da deh' Na'wën-
ni yòh', ne' noh o'i oh'dăh shoh' ho wăh Na'wën ni-
yòh.

26 Neh ne tăh'ăh de o di gwe'nyos ooh', na'a di ye-
nooh' na'wă noh he'aa di gat' ne' găn dyoh'gwah gëh:
neh ne' wa o di'wa năă'goh he'no o yeeh' don daas'nyeht,
neh kuh ne' ta ă non dyeeh' sho.

27 ¶ O năh' ho di'yos oh ha yah'da deh, ha di'yah da-
doo găăh' ne Sad du cees, (ne' tăh'ăh de a di'wa gwën-
ni yòs'tah, ne do da'ă nont găh' no ni'e yooh no da'deh-
sa'doh gwah gëh,) neh no wan'dos'oh,

28 Ho năă', Sa di o nya nih, Mo ses' cho gwa'ya do nii,
Neh' gi h shăh neh, so gaah' no'gweh de ya'dă non deeh'
a'ă eeh, ho'nyaa goh, neh' kuh nă gă'aak de ok'sah daa-
yăh' a'ă eeh, neh ne' de ya'dăă non dăk' ăs ho di nyaak',
ne' yoh gă'ooh, neh' dă ot'hwa ji'nyah găh ne de ya'dă-
non dăk.

29 Neh' dih gyee ne jaa dak' noh dă non'dă'non dăk:
neh no nyak'heh oh ne to dye'ăh doh, ha wee yos'oh
kuh, tăh'ăh de ok'sah da yăn dah'ooh.

30 Neh ne'wah ne' dek nii ha doh'tah sho di'nyak-
heh oh, tăh'ăh a eh' de ok'sah da yăn dah'oh ha wee-
yos'oh.

31 Neh ne'wah neh, săh ha doh'tah sho di'nyak heh'-
oh; da'neh huh' he ya'wăh oh ha de'o nos'ah doh' ne

jaa dak; neh ne tǎh'ǎh deh so gaah de ok'sah da yǎn-dah ooh ho ni'ee yooh.

32 He yò'dohk dah'goh ne' ga gwee goh, o nǎh' ha'eh-gwah ga wee yos'oh ne ye'oh.

33 Neh'dih ga i'oh nih, no nǎh' dǎnt hǎ'nont gǎ'oh sooh, so' nah ot' ǎ yoh'gǎ aak' ne ye oh'? neh sǎh'ǎh ne jaa dak' ni ǎ non di'noh sha go di yah'da wǎǎ'gǎ ooh.

34 Neh ne Je sus' det hos'nyeh oh, ha go'yǎ oh'seeh, neh no dek'sah do nii' he'yo ǎn ja deh, ho'dii nyaas, neh' kuh no'wa di nyak'da nih.

35 Neh gwaa', ne' neh huh i gǎǎ' ǎ ya go yah'da ǎh nǎ ga gwee nih' he'ni a di yah'da noo oh' nǎ non da'di wa-gwee nyǎh no yah' de dyo'ǎn ja deh' neh' kuh neh dǎnt hǎ'nont gǎh' non da'deh sa'doh gwah'gèh tǎh ǎh' naeh too'sa o di nyaak seek; tǎh ǎh gwah huh too'sa o-wan di'nyak da'ni aak;

36 Tǎh ǎh' kuh' wǎǎ doh' to sa'ǎ ni eeh: neh gwaa' dǎs gya dyc ǎ ook he ni yòh dǎǎh na di o yah'ge o noh; neh' kuh hok sah'dah shoh' Na'wèn ni yòh', he neh' ok-sah'dah shoh' neh' de dyont gǎ'oh dah gwah.

37 Neh' dih heh dǎnt ho'wan di'yah da'ges'gòh no ni-ee yoo, wach' ha eh gwah ne Mo ses' o yǎn deet' ha o-niih' he'dyòs go e ot, no nǎh neh' sha o'yas dak Na yah-da gwèn ni yòh', neh Ha wèn ni yòh' ha yah'da deh neh, A bra ham, neh kuh Ha wèn ni yòh' haa yah'da deh neh', I saac, neh kuh Ha wèn ni yòh' haa yah'da deh' ne' Ja cob.

38 Neh sǎh'ǎh na eh ne tǎh ǎh neh de a'go wèn ni yòh' no ni'e yooh, neh gwaa' ne ya goo heh: ga gwee-goh' sǎh ǎh neh huh' ya goh'heh goh' he'a gat.

39 ¶ O nǎh' ha di'yah da doo gǎǎh ne sha go'di ya do-nih', to dis'nyeh oh', ho nǎǎ', Sa di'oh nya nih, oh syee it' hoh ses'nyeht.

40 Neh no nǎh' oh ga'at ne' neh, tǎh ǎh' deh sho'di-gwe'nyos ooh naah gwis'dǎh o sa'o wa ǎn dooh.

41 Neh na'go yǎ'oh seeh, A ni dyò ye'ǎh dah gooh', he'ǎ non doh' ha yah'da deh ne' Christ, Neh' ho aa wak ne Da vid?

42 Neh kuh ne'a oh hwaḥ ne David', ha doḥ' ne' ga ya'dos hăă goo ne Ga ă noḥ', neh Na yah'da gwën ni-yòh' ha wă'oh seeh Na gyah'da gwën ni yòh', Sa dyăăh gyă neh'go'gwaa,

43 He ni yòò weh deh săăh'sih'da găh'săh gwah', ăk he-yo nih no saḥ ni go'ăs wa'ăs.

44 Syah da gwën ni yòh' waeh ha doḥ ne David' ho-yas'ho nyoh, a' di ni yòh'dăăh' he neh' kuh', ho a'-waak'?

45 O năh' găn dyòh'gwa gwe goḥ ho nont'hon deh ha-go'yă oh'seeh na go'i o nya nih,

46 Ech hih'ni go'ă ăhk' ne sha go'di ya do nih; ne' de-o non do'ăn jo nih' i găă', ne' was yo'nyas hees' dă'nont-haah'gwah'taak; kuh naa'di no'oh gwah ne dă o non dă'-no ohk, he'oh weh' yont ge'on dah'gwah, kuh na gwvs' heh tgăh' dyo nok da yăn doḥ' he'yont gă nis at'haḥ, kuh, he gwvs' ga nok'da no o nyoh no na'eh wa ă non dek'hwe-o'eek;

47 Neh, sha go di noḥ'sah saḥ'hoḥ no di'noḥ gwa'-yes haḥ syoh, neh kuh naa'yoch hih wăăh'gwaak' sho, yo niis hehs găăs' ho'non dă no yăh: neh' shah gaat ne'-neh si'gwaa ga e'wah das'yo waa năh' ă o di yah'do wăht.

OI'WAH XXI.

Tot gees gwăh' o năh, neh' naa go'găs oh no nont'ga-
noo nihs' noo'gweh, neh huh' hwa o'noḥ săh'do on-
dyeh', nă'non da wis' heh was de'is doḥ no wis'dah o-
noḥ'sa do'găh dih'gëh.

2 Da neh' kuh gye sha go'găs oh, ne' wah a'go dăăs-
teht' go noḥ'gwa yes'haḥ oh, neh huh' hwaḥ a'go diḥ',
haḥ de ga gwën'nīs hă ăh.

3 Neh ne'aa wăăh' Do găs' ga i'wa gwën ni yòh' oh-
gwă'os Neh' nă găă wah a'go dăăs teht' go noḥ'gwa yes'-
haḥ oh, sii'gwaa he ni yoo' hwaḥ oh'sănt naeh' he ni-
yoo' hwa ă'noḥ sănt ne'a di gwe goḥ.

4 Neh săh'ăh ne ga gwee goḥ' naeh nă găă' ho di-

gah dee nyoh, he' o weh' dwa dăă gwus' neh huh' hwa ă'-
noh sânt' ho we' o ee gih Na'wên ni yoh: neh gwaa
naeh he' noh o go dăă s teht', ga gwee goh' naeh neh huh'
hwa h a goo di h he' ni ya go yăh' ne ya goh' heh goh.

5 ¶ Neh dih gyee waa' dis nyeh' duk no noh' sa do-
găh dih, ga noh' sa yă s dah goh he ni gah sgwa i yohs' o-
dye'ăh doh, kuh ne wa da wi oh, ha wăă,

6 Neh' nă găă' he ni yò dye ă' noh, ne' wah de swa' gaa-
neeh, daa weh' ne dwă nis' hă dee nyoh, neh no năh'
hă ga eeh, tăh ăh' deh joh' sgwăăt ah tah do sa gya dyah-
săhk nă gă' aak deh dwah' săh doh.

7 O năh' ho wan' dos' oh, ho năă, Sa di' o nya nih, neh
dih, ne wăn doh ne găh' neh huh' nă ya wăăh? A nah-
ot' kuh ă yo yăn deh' dah go ook' no năh' hă ga' eeh neh-
huh' nă ya' wăh syo nyoo h nă găă' noh o i oh' dăh shooh?

8 Neh ne' aa wăă, Swa dah' ni go ă ăhk' să noh' dă-
yech' hi h ni go ăh' săh: neh săh' ăh ne' got gah' deh na-
geh' să no goo ăn dyăăh duk, ă no do' neh, iih' ne găh'
ne Christ; neh kuh ne' dōs gă' oh da yòt' his don' dyeh:
neh' dih gai' o nih' să noh' neh, ă ye' chis heeh.

9 Neh dih, no năh' ă swa' i wa' ok haak neh huh gyee
dya go di yòò' de yo' dyòh gwa es yoh kuh, să noh' ă-
swah' dyohk: neh săh' ăh nă găă' noh o i oh' dăh sho h'
ă dwa dyee ănt' neh huh' nă yaa wăh; neh gwaa' nă-
wan' dohk dak' tăh ăh' naeh, ta' yo gon da dyeh'.

10 O năh' ha go yă oh' seeh, Dănt ha dii daht' sho no'-
ăn jaat, - dă non do gănt' no yah' ho no' ăn jee nooh; go'-
wăh go' was hoh' kuh he nit hă nă noh' do oh' dă wan do-
găh' da nooh:

11 Neh kuh nă dwan' deh haas dooh', ă ya' ăn jon dah-
da' nooh, ne' ti ga wên ni yoh sho he' o weh; ă ya go-
dos' weh da' noos kuh; o noh' so dăăt' gih' kuh, ă ga' noh-
so daih; de yò dă no' ya nih' doh, neh kuh no i' wa năă'-
gwah' dohs ă wan do dah' so gòh ă dweeh duk' he gă o'-
ya deh.

12 Neh gwaa' ne gaa oh' noh wan dih nee' ga gwee-
goh nă găă', neh nă yech' hi yă' nis oh' da ăh, dă yech' hi-

ya'doh ho ga nyat' kuh; neh huh' kuh hă yech'hi yaat-gah', hă nont'gă nîs'at hah, neh kuh ho wan'dih ho'doh-gwaa'noh; neh huh' he'aa dii gat' ne go'wăh go'was hoh ă yech'hih dyooh; kuh haa di'yah daa deh ne tă nă'noh-doh; neh ă dyo'i wah'gă aak' na geh'să noh.

13 Da neh' niis ă swa'des dăh ne ga i'wa gwa'ih sos' ă wan doh.

14 Neh dih dyo i'wah gă aak, swa ăh het ne swă-nyah'sah gëh, neh na'gă aak' neh on da yo dye ăh'do ok ne don de swa'yah do weh dah'so ok ne' nah ot ă swih, heh dân di'swas nyeht.

15 Neh săh ăh' naeh niis ă gyoh' nă swah'sa ga'ăn-dah'go ook, kuh ne' gah ni'goh das'hăh, neh dih ne', ga gwee goh nech hih'ni go ăs wa ăs tăh ăh ta'a di gwee-nih' na'ă non dân doo nyaht daa'di'wa'ge hah' kuh.

16 Neh' gwa' huh' nă yech'hi yah'dat gah, de jaa oh' noo sa'deh doh, kuh ne de swa'dăă non deeh, kuh ne swa dă nok shoh, kuh ne swa dă'oh shoh; da neh' kuh gyee, nă găă' he ni swaa diih, ă yech'hi nyoh neh' ănt-hă nă noh'doh.

17 Neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' ă ye'chis swa-ăh neh ă dyo'i wah heht na geh'să noh.

18 Neh gwaa' naeh ne tăh'ăh deh jo'noh geh'ăt ah no geh'oot ne swa noh'ăăh'gëh ta ga'i wah doh.

19 Neh he năn di swăh ni go is'do ok' swa a wahk' ne swat hwa is hăh shoh.

20 Neh dih no năh' dă swa gaa năhk' ne Je ru sa lem, ho dis'găh ă'geh dah' de o di non'dah hăh, swah ni'go ă-yăn dah seek o năh' dōs gă'oh ni gaa deh' nă gă'ak deh-je'na ge nyoh.

21 O năh ne' neh, ne Ju dea ă ye'no geek, neh huh' yon deh'gwat he dyo non'da dee'nyoh; neh kuh naah-de wah săă noh' ă dya go doh'o ook, he ga non da yăh ye-yaa găht' ne' neh; să noh' kuh nas dee'gwaa, ha di'yănt hoh ge'o noh gëh, ă ye no geek neh huh' ă dyee-yoh.

22 Neh săh'ăh nă găă' wă nîs'hă dee nyoh ga noh'.

kwās hăh' ga'aah, neh ne yò'i wa gwee gôh, he ni yoo ne' ga yaa dōh' a ga'i wa yee ih, neh huh' nă ya wăh.

23 Neh gwaa' ne ga noo ôh' he wa di'yah daa deh, ne de wa di yah'da neet, neh kuh he wa di'yah daa deh' nă-wă non dă'noh ge ăh taak ne' neh dwă nîs'hă de nyôh; neh săh ăh ne ga noo ôh' ôh ni go'et gânt he nă yaa wăh' nă găă he yo ăn ja deh, ga noh'kwās hăh' kuh ă o di yah'-do wăht nă găă' noo'gweh'.

24 Da neh' naeh ă o di yah'dye nănt' he o wee'gwaa o ya'gah hi yet nah'sha ah, kuh ha di no ge nyôh' ga gwe'-gôh noh to no ă'joh dăh'shoh neh huh' hă o wan di'nos'-sgwă o sooh: neh' naeh ne de o non dah'son dai gôh dă năăs'găh syok ne Je ru sa lem, he ni yòò weh' hă o di'-wa e wăh ne de o non dah'son dai gôh he'ni o di nook-dòt ă gai'wa ye ih.

25 ¶ Neh kuh naah'dă wan dyă o nyôoh he găăh'-gwaah' năn deek haah, kuh neh, so'e kaah găăh'gwaah, kuh he ga jih'soh dă o nyôh; o năh neh, yo ăn jah gēh', dă non dōh'ho gaa ih' naeh nooh'to no ăn joh dăh'shoh', ă gă'aak sho deh sha'di yăn de ih' he no'o di yeeh; neh he ga nyo'da e nyôh kuh no dōh'dah shoh dăn jot'ga aak, sho.

26 Neh nă năn'nyah sa ge'eh sho no gweh', he nă yò'-noh dyoh seek; neh kuh ne' dyòt gont' ă an'dih ni'go-ă ăhk' ne noh o'i oh'dăh shoh' nă ga yoh ne yo ăn'jah-gēh: neh săh'ăh ne gă o'yah gēh tgaah has'des hă ge ôh ă ya'on dah'daa nooh.

27 O năh' neh huh' ni yòò weh' ă o wa găh' No wa'-wak no gweh' oh jih'gă goo shoh' ănt beh, gah has'des-hăh ănt ho dye ăh'dah gon'dyeh, kuh neh, si'gwaa he-noh de ga'ăh să ôh.

28 Neh huh dih ni yòò weh' no năh ă yò i'wa ye'ih o-on dyeh' nă găă' noh o'i oh'dăh shoh, o năh' heht găh' swat'gat'hòh, neh kuh neh swah noh'ă gees gôh: neh săh ăh neh o năh' dos gă ôh ăn dyòt'his don'dyeh nă ji-swa yah'da gwat.

29 Neh na gos'nyeh seeh, des ga yă on dăăh gôh: Jat-

ga tòh' ne fig nòh gǎ on dōh'dǎh, ga gwee gōh' kuh ne' gǎ i dōh;

30 Neh' no nǎh' da wa'des gweh yo dyaak, e swa gǎh' gǎās, swa yǎn dee ih kuh, ne swa yah'di aa dyeh heh, o nǎh de yò'gǎh hōn'dyo on dyeh.

31 Neh huh dih nǎ ya wǎh' nǎǎh' iis, no nǎh ǎ swaa-gǎh nǎ gǎǎ' nòh o'i oh'dǎh shōh ǎ ga'i wa yee ih, swah-ni'gō ǎ yǎn dah seek, o nǎh ne'huh dos gǎ'oh gaa deh' ne tǎ nòh'do oh' shǎ gwěn ni yòh' Na'wěn ni yòh.

32 Do gǎs' oh gwǎ'os, Neh ne tǎh'ǎh taa'ga at' nǎ-gǎǎ' ga wa ji yǎā deh, he ni yòò weh' ga gwee gōh' hǎ-ga'i wa yee ih.

33 Neh he gǎ o ya deh, kuh he yo ǎn ja deh' ǎ ga'at naeh; neh gwaa' ne gwǎ nòh' tǎh'ǎh' naeh taa'-ga at.

34 Da neh' dih ne swa dah'ni gō ǎ ǎhk' ne swa yah'-di aa dyeh, dyǎ gwah shō ne'huh, ǎ swǎn'nyah saas dǎh kuh ne da yo deh'sǎ is ae swa dah'dah da'ni aak kuh ne gō nō ǎh'dos hǎh kuh ne daa gas nyeek no di'wa deen-yoh' ne'kuh ya gōh'heh gōh, neh huh' naeh ǎ gǎ'aak deh di'swah ni'gō ǎǎh ǎ swa'yah doo wǎht' ne' wǎ nǐs'hǎ-deh,

35 Neh huh sǎh'ǎh nǎ yòh'dǎ an dyeh', ne' gah ǎ'oot i gǎǎ ga gwee gōh' ǎ ya gō yah'do wǎht' nǎ ye nō geek' ne ti yo'ǎn ja gwe gōh.

36 Neh' dih ga'i o ni'aak, de swat'gah gwa'ih so'ok heh ǎ swat'gaa ok; dyòt gont' kuh swa dǎ nō yǎn dahk, neh hò'gwaa dih a yech hi'da ǎh neh huh' i gǎǎ hah'-de ga ye ih' he ni swa'yah da nō oh na'ga gwee nih' i gǎǎ' oō se swah'nya gǎhs, nǎ gǎǎ' nòh o'i oh'dǎh shōh' ni ya'-wǎh seh, neh huh' kuh dō'se swaa daht, he'a gat Nō wǎ-wǎk nōo'gweh.

37 Da neh' nǎn deh' neh huh' ha di'o nya'ni ak hō-nòh'sa dō'gǎh dih; neh no nǎh' wah oh'gǎǎh ho ya'gǎh-oh, neh huh' hwah'son di yahk' he dyo nōn da deh', neh neh, Ol ives gō wǎ'yas tah', hō'nōn da deh.

38 Neh neh se deh'ji ah ga gwee gōh' nō gweh' neh-

huh' ho wa'yah do'wăh oh ho noh'sa do'gah dih, neh' no-wan'di wat'hon da'ni neh.

OI'WA H XXII.

DA neh neh, o năh' too hah' he gaa'wih's ne yon-dek hwe'o ek tah ne deh wat'hăh gwăh'gwah doh, neh' neh, ne de wa'da wă'oh gwah ha'di yaas.

2 O năh' neh, ha dih'să no wa năs', kuh ne sha go di-ya doo nih' ho nih'sa goh he noo'da di ye'ăh dak a'ô wa-nyoh': neh săh'ăh ne sha go'dis haa'nis ne găn dyoh'-gwah gēh.

3 ¶ O năh' ho yah'dyoh seeh, Na nīs'he ô noh' ne Ju das, Is car i ot' des gya'deh să'noh hont; neh' neh-huh' ha yah'daah ne' was hăă dek ni' sga eh.

4 Neh' neh, o năh' hoh dân'dyos oh, neh hah doo'dit'-hăăs oh na dih'să no wa năs' ha di yah don twvs, kuh no-dis'găh ă'geh da go waa shoh, he noo'da ye'ăh duk neh-huh' a'ô yah'dat gah haa di'yah daa deh.

5 Neh' ne wa o'noh ees hah, wa'ă non di'wis aah' kuh no wis'dah ănt'ho wa yoh.

6 Neh ne wa'i wis aah, o năh' kuh ha wih'sa goh na' o nok'do dahs neh huh a'ô yah'dat gah, haa di'yah daa-deh, no năh' ă gă'aak dah des'ha di'gaa neeh ne găn-dyoh'go waa năh.

7 O năh' dih' hwah a'wă nīs hă ee wăh ne deh wat'hăh-gwăh'gwah doh, no năă'neh nă'an di nyoh' ne de wa'da-wă'oh gwah.

8 Neh na goh'hoh oh ne Pe ter kuh ne John, ha-wăă, Jah'dân dih neh' năch gwvs'yo nya'ni aak ne de-wa'da wă'oh gwah, neh' na e dwa dek'hoo nih.

9 O năh' ho wă'oh seeh, Ga'ô weeh' ne găh' di sa ga-yăs' ă dya gis yo niih?

10 Neh' na'go yă'oh seeh, Jat ga'ă ooh, neh' no năh', hă ji'yo ook' he'ga non'da yăh, des he ja dăt neh huh noo'gweh, ă ga'wis di'a dyeh no'ne ga nòs' ă a'wih; neh' ăs he'ji non dăh, neh huh' hă ji yoh' het'ga noh'soot he'ô weh' hăs'haa yoh.

11 Da neh' nās hes nās' na'noh'sa gwēn, ni yòh, Neh' Na di' o nya nih'' tyā oh'seh, Ga'ā o weh' ne gāh dyo-nok'da neet' he go yah'da ye'is dah'gwaah, he' o weh' ā-ga'dek hoo nih' ne de wa'da wā'oh gwah', kuh ne ke'i-o nya niih'?

12 Neh nās he'no wān tas' o nok das dāāh' heh tgāh dyo nok'da yāh, hah dee yooh' kuh gaa yāh: da' neh-huh' ān dis'nis yoo nih, ā di'ja deh'sah o'ok.

13 O nāh' ho noh'dān dyos'oh, neh huh' ni ya'wāh oh ho dis'hā nyoooh, he'ni a go ye'āh seeh: neh neh huh' wa-ya'des yo'nya noos ne de wa'da wā'oh gwah.

14 Neh dih no nāh' o yos'oh he ni yò'is daah eeh, ho-dyān'das oh, neh kuh ne' was hāā' dek nii' sga eh', no wān'dih hah'oh he a di yah'daah.

15 Neh' na go yā'oh seeh, Neh' ne we sòh' de wa'ga-do'ā jo'nis oh ne doo gāā' a'e dwa dek'ho nih' nā gāā ne de wa'da wā'oh gwah ne gaa oh' noh wān dih' he ni yòò-weh' hah dā ga dōh'ho gaa ih.

16 Neh sāh'āh noh gwā'os, neh ne tāh'āh too sa ga'-dek hoo nih nah soh, ne gaa oh' noh wān dih' he'ni yoo-weh' hā gai'wa ye ih ne [de wa'da wā'oh gwah] he tā-noh dō oh'shā gwēn ni yòh Na'wēn ni yòh'.

17 O nāh' de oh'gwāh ne gaa wīs'dah, de o dā noo-nyos'oh kuh, ha wāā' kuh, Dee jik' nā gāā, swa da'-dek hah'so gwus' kuh.

18 Neh sāh'āh noh gwā'os, Tāh āh' too sak ne'ge āh no dō nii noh oh'sah gēh; ne gaa oh' noh wān dih' he ni-yòò weh ā gaa yoh ne tā noh'dō oh'shā gwēn ni yòh Na'-wēn ni yòh.

19 Neh' kuh de oh'gwāh no āh'gwah de o dā no nyos'-oh kuh, de o'yah koh' kuh, neh ne' ta go yaa wii, ha-wāā', Neh' ne gāh' nā gāā' ne' gyah dah, neh, iis de-yech'hi yah'do weh'da niih: neh huh' noh swa'yeh haak' nā gāā, neh' ā ji'swas hāāh gwa'nis taak he'gyah daa deh.

20 Neh huh' kuh, ha'eh gwah no nāh' sha'dik hwān-daht ni ya'wāh oh ne ga wīs'dah; ha wāā, Neh' nā-gāā' ga wīs'dah ne gāh' ne waa seeh' wa di'wīs ah'doh,

o dye'ăh dah'goh ne' get gwăh'sah, neh, iis e chit'gwăh-sa'ih seeh, dwă'ō twăh iis de yech'hi yah'do weh'da niih.

21 ¶ Neh gwaa ne' jat ga'ă oh, neh' nas oh'dah naa gyah'dat gah'heh, de ya gya dii neh a dek hwaah'-gwah shăh gēh.

22 Neh ne ga i'wa gwēn ni yōh neh huh' ni oh'dăn-dyon' dyeh Nō wa'wak nō gwēh' he nit ga i wih'sah oh; neh gwaa' ne ga noo oh' haa yah'da deh' nōō'gwēh, he nă dweeh dvk' ă o'yah daat gah.

23 O năh' wa ă'noh sa wăh' noh'tă non da'da on do-nyooh, son'dih gwah' he'ni ă non dii, neh huh' nă o yeeh nă găă noh o'i oh'dăh.

24 O năh' oh ta dii'wa geh'haa nooh hă nih'dyoh, son'-dih gwah he'ni ă non diih' neh huh' ă o'yah'da ăh, neh si'gwa ho di'yah da'nă ă gwat.

25 Neh naa'go'yă oh seeh, Neh' ne go'wăh go'was hoh cha go nă noh'do nih' ne de o non dah'son da i goh: da neh' haa di yah daa deh ne' cha go nă noh'do nih', Sha-go di yah'da gee has' ho'wan di yaas.

26 Neh gwaa' niis, ne tăh'ăh neh huh' taa'yōh dă'-aak: neh dih haa yah'da deh nă'ō go wa'nă ook he ni-swa diih', neh huh' ni yōh'dă aak ha yah'da deh ne' gōs toh; da neh' kuh haa yah'da deh nă oh'să no wa-nă'aak, neh huh' naeh ni yōh'dă aak haa yah'da deh, ne do găs' i găă ye hah'săh.

27 Neh wa eh, neh, ga ă ni gaah' ha go wa năăh', neh' găh haa yah'da deh năăh dyoh ho dek ho nii, o gii neh ne sha go ye nō'wah seh? tăh'ăh găh neeh' haa yah'da deh năăh'dyoh ho dek'hoō nii? neh gwaa' naeh niih' neh huh' gyah daah' nă găă he' swăh dyoh, neh huh' ni yōh'dăăh na'dye nō wah'seh i găă.

28 Iis' wach nă găă' he swa yah'da deh, ne' dyòt gont' de dwa'di aa dyehs, ha gyo'ya gă'on dyehs;

29 Da neh' dih, noh gwa'gă yaa tas, he'ō weh ă swa'-nok da gwēn ni yòòk, ănt ga yee ih' he nă yaa wăh, năăh' iih ha ge gă'ya da nii, Naah'ni;h;

30 Neh' na yò gwe'nyo ook i găă' neh huh' ho se swa'-

dek hoo nih, ho se swa'ne ge'äh kuh he'o weh' dwa ga'-
dek hwaah'gwañ syòòt heh tgä nòh'do oh'shä gwën ni yòh;
neh huh' kuh ä swäh'dyön dook' he yon dä'dah gwañ,
dä yech'hi yah'do weh'do on dyeh', ne' was hää dek nii'
sga eh' ni ga'wa ji yä gee neh', Is ra el.

31 ¶ O năh' ha wăă, Na yah da gwën ni yòh', Si mon',
Si mon', sat ga'ă oh, neh ne'huh Na nîs'he o nòh' de o'-
do ä jo nis'oh niis' ä ya'yah dä o gòh, neh' na'a'ga eh-
da waak heh syah da deh shah gaat' he nò ya wăh no-
non jah:

32 Neh gwaa' naeh ne go ya dä nò yăă niih, neh na'-
gă aak' deh dyòh'syo năh'dooh ne sa'i wa gwën ni yòs'-
dos häh: neh huh dih no năh' dä chăh'ni go'än dee nih',
sheh has'des yoo nyăh' ne de swa'dă non deeh.

33 Neh na wă'oh seeh, Syah'da gwën ni yòh, a ga'deh-
sah'oh năh'neeh, de jaa oh, non da'deh ho'doh gwañ'gëh
kuh ne gă e'yaht gëh.

34 Neh ne'aa wăăh, oh go'o wiñ, Pe ter, tăh äh' ton-
da gas'nyeht ne da găăh'ăăh, nă găă' wă nîs'hă deh, ne
gaa oh' nòh wan dih, he ni yoo weh' săh' năh sa'doh hiñh,
naas'gyän de i aak.

35 ¶ Neh na go yă oh seeh, Neh ne chi gwañ'hah oh,
tăh äh' deh swaa'wiñ ne' gat gwañ dah, kuh ne yek-
hwa'dah gwañ, kuh nah dah'gwañ, de swa'dohk tas' găh
hah gwis'dăh? Neh ne'o năăh', Deh tah'gwis dăh.

36 O năh' ha go yă oh' seeh, Neh gwaa ne'wah, nă'o-
yăn dahk ne' gat gwañ dah, he a'aah ne'neh; ha eh-
gwak huh, nak hwa'dah gwañ: neh kuh haa yah'da deh'
nă gă aak de oh'shä yăh, ha dă'ni nòh' nòò dyah'da wiñ-
shăh, neh ha ni nòh dak.

37 Neh săh äh nòh gwă'os, neh nă găă, ne găh' ne'
ga'yaa dōh', ah soh neh nă ga'i wa yee ih' he'gyah daa-
deh, Da neh' neh huh' ho wa'yah dăäs oh haa di'yah-
daa deh ne' de a di ya'nes hä it hah: neh săh äh ne'
nòh o'i oh'dăh shoh de yò do găh'doh he'gyah daa deh
wa dohk'dah neh.

38 O năh' ho năă', sat ga'ă oh, nă' gyee gage'oh de-

wah'shă gee. Neh na'go yă oh'seeh, neh huh' hah de-
ga yee ih.

39 ¶ O năh' to ya'găh oh hoh dăn'dyos'oh' kuh, he-
no daa yă'noh dă'an dyeh, neh huh' he a'wee nooh' he
dyo non'da deh' neh, Ol ives; ho waa'non dă'dyes oh
kuh na go'i o nya nih.

40 Neh huh' dih no năh' neh huh' he o'yos oh he'o-
weh', ha go'yă oh'seeh, Ja dă no yăăh, neh naa'gă aak
neh huh' teh swa'yah dăh'oooh he ni gaa yăh' ne' gòh ni-
goo da gwrs.

41 Neh no da'dyah dōh'noo o năh, he'o weh' ni a di-
yah'da deh, neh huh' noo ni yo weh na a'gah sgwe'oh-
ya'go ook, neh huh' de o'dos ho'dos oh, ho dă no yăn'-
das oh kuh,

42 Ha wăă', Hah nih', neh ne dyă gwah, ă sa ga yăh,
soh neek' nă găă' ga wis dah he ni gyah'da deh: neh-
huh di'naeh sho, tăh ăh' naeh niih he ni dwak'ni gòoh'-
dăă, neh gwaa' niis, [he ni di sah ni gooh dăăh] neh huh'
ni yaa wăh.

43 Da neh huh' waa do dah'sih haa yah'da deh nă o-
yah ge'o noh ne gă o'yah gēh' da eet, wa oh'has des'yon-
da as.

44 Da neh'dih he ni o'o yaa găăh, ah soh don daa deh'-
has dōoh' he'sa dă noo yăăh: neh he noh toh'dok hwaa-
ăh, neh shah gaat' neh huh' noh oo wăh' ne ga ă gwah'
no'yos dăăh'syook not gwăh'sah yo ăh jah gēh, he ga'ge-
on dahs.

45 Neh huh' no năh' do sa'daht ho'dă no yăn dak',
neh huh' kuh sho yos oh hă nih'dyoh na go'i o nya nih,
ho ni'dah hoh' gwa' naeh, he ni a'dih ni go'et găhs,

46 Neh na go yă'oh seeh, A naeh go waa swăn dah'-
hōoh'? swat'găh', swa dă no yăăh' kuh, dyă gwah' sho
ne'huh neh huh' hă swaa yoh' he ni gaa yăh' ne' gòh ni-
goo'da gwat'hah.

47 ¶ Neh nah'soh' sho hot haah', jat ga'ă oh găn-
dyoh'go waa'năh, neh kuh haa yah'da deh ne Ju das
hō wa yaas sha yah'daat ne was hăă dek nii' sga eh,

neh' ha ăn deh he'ni ă neh, dōs gǎ ǒh tot his'dōh ha-
yah'da deh ne Je sus, neh', ne da'o ji gwa yos.

48 Neh dih ne Je sus' ha wǎ'ǒh seeh, Ju das, neh'
gǎh ă eh sye ăh dah gwǎh Nō wa'wak nō gwēh heh, ă-
eh syah daat gah, ne dǎ eh'se ji gwa yos'?

49 Neh' dih no nǎh' wa ă nont gaa tòh ne de o wan-
dyah da dōh' ăăh nōoh he'ă yaa wǎh', hō wǎ'ǒh seeh,
Syah da gwēn ni yòh, neh' gǎh ă yak hi nyòh'dak nah'-
sha ah?

50 O nǎh' sha yah'daat he'ni ă non diih neh wa o yǎnt'
no hah'sǎh nō wa go waa nǎh na di'yah don tws, neh
neh wa o'ǒh dyahk' na yǎn'neh go'gwaah.

51 Tos nyeh'ǒh ne Je sus, ha wǎă' neh huh' sho hah-
de'sek daht. O nǎh' hoh'ta yǎ o nyōoh na ǒh'dah gēh,
sa'o jǎht' kuh.

52 O nǎh' ha go'yǎ ǒh'seeh, ne Je sus na dih'sǎ no wa-
nǎs' ha di'yah don tws, kuh no dis'gǎh ă geh'da go waa-
shōh ho nōh'sa do'gǎh dih, neh kuh, na di'gǎh jis'hōh ǒh,
ne' neh huh ho di yos ǒh ho wa'yah do'wǎh ǒh, Neh huh
gǎh gwas' ni swa da dye ă an dyeh', neh sha goh'set hah
i gǎă de e'swa doo gǎh, ah'shaa ah' gah hnyah'shōh ǒh
kuh swa'wi non dyeh'?

53 Neh dih' na eh naah de wǎ nīs'hǎ geeh shah'de dwa-
diih' no nōh'sa do'gǎh dih'gēh, tǎh ăh' deh'os'tōo deh-
di swēn nīs'oh da gwa ih'sōoh, ne daa'wa do gǎnt' he'-
gyah daa deh: neh gwaa' nǎ gǎă ne'wah o nǎh' he swa'-
ee wǎh' he ni yò'is daah eeh, neh kuh ne' gah has'des-
hǎh' ne de yò'dah son da i gōh.

54 O nǎh' hō wa ye nōs'ǒh, wa o'was haa ih' kuh, neh-
huh' he o wa yah'tes ǒh' he to nōh'soot nō'wa go waa-
nǎh' na di'yah don tws. Neh ne' Pe ter waa o'non-
dǎh, wee ăh gǎă's' da eh.

55 Neh huh dih 'no nǎh' wa ă non dee gaht, ga nōos-
hǎh' heh de yo'nōh sa gwǎă deh, nō gyeh, chi o non-
dyǎh' kuh o nǎh, neh huh' ha'eh gwah ho dyǎn'das ǒh
ne' Pe ter hǎ nih'dyōh.

56 Neh' dih ne ye yah'da doo gǎăh' ne yēk sah'da-

seeh ah ho wa'gās oh, he'noh weeh' o jis'dak ah' hāh-dyoh, neh no want'ga ā'os oh, ga wāā' kuh, Neh' nā-gāā' ho gwēh, ha'eh gwah, de ya'dii noh.

57 Neh no doh'hi yas oh, ha yah'da deh ha wāā', Si'oh, tāh'āh niih' dee'yān dee ih.

58 Neh ne' dah ji'ah sho, o yah' ne'wah sa'o wa gāh, ha wāā' kuh, Iis āāh' gyee neh huh' syah daah' haa-di'yah daa deh. Neh ne'a wāā ne Pe ter, So'gwēh, tāh'āh ne'huh niih.

59 Neh huh di'noo no naeh' sgat sa ga'at ne sa ga'is-daah eek, o yah' ne'wah a gwus' ho i'wa ni yā doh', haa-wāā', Do gās' gai'wa gwēn ni yōh, nā gāā' ho gwēh', ha'eh gwah gyee' neh' de ya'dii noh, neh' wach neh Gal i le an no'yah doh'dāh.

60 Neh ne'aa wāā ne Pe ter, So'gwēh, tāh'āh' deh-gyān dee ih' ne'nah ot' saa doh. Neh ne' wah o gon'daa-dyeh', ah soh' sho hot haah', da gas'nyeht ne da gāāh'-āāh.

61 O nāh' det ho'dih sa de nyoo'h' Na yah'da gwēn ni-yōh, wa ot'gat hòh ne Pe ter. Neh ne' shos hāāh'oh ne Pe ter, he'ni o wā no'wāh oh Na yah'da gwēn ni yōh, he ni ya'wāh oh haa wā'oh seeh, Neh nā gā'āak ah soh' deh dyos'nyeh oh ne da gāāh'āāh, sāh' nāh sa'doh hiih naas'gyān de'i aak.

62 Neh no ya'gāh oh ne'Pe ter, neh he ni yo'no ok-deh waah'ni go et gāht de o'gah sā nīs hāh'syoh.

63 ¶ O nāh nāā' no gwēh, no wa ye no'wāh koh' ne Je-sus, wa o wa noh'gee āh, ho wa'go eek hoh' kuh.

64 Neh huh no nāh', shah to wa gah'gweek wa o wa-goh'so week', wa o wa go'eek naa goh'sah gēh, ho wan'-dos'oh kuh, ho nāā', Sā nee yoo, so'nah ot' ne' waa ya'-go eek'?

65 Neh kuh ne wee sōh' no yah' oi'we nooh shoh ne' wa eet gāh' waa'dis nyeh'dak haa yah'da deh.

66 ¶ Neh' dih he ni yos'no weh' no nāh' sa wāā'nīs-hāā dāh', neh' no di'gāh jih'dah shoh' ne gān dyoh'gwah-gēh, kuh na dih'sā no wa nās' ha di yah don twus', kuh

ne sha go'dii ya do nih', wa o di yah'da yee ih', neh huh' kuh he o was ha i nooh' het gaas'hăh;

67 Ho năă', Iis gă' ne găh ne Christ? Da gwa'o wih. Neh naa'go yă oh'seeh, Neh' gih shăh naa'gwa o wih, ha eh gwa' naeh deh aa oh' a e swa'i wa gwên ni yòs.

68 Da neh' gih shăh' kuh, ha'eh gwaa năăh' iih neh a'gwa on dooh, tăh âh' deh aa oh' do'sas gwa wă noh'să-gòh, tăh âh' kuh ha'eh gwah, deh aa oh' o'sas gwaat-gah.

69 Neh' no năh' â yo'âh'doh ge gă'ak nă găă ne'wah, neh huh' hăs haa dyăăh' No wa'wak no gweh', ga yăn'-neh goo'gwaa, ne' gah has'des hăh. Na'wên ni'yòh gēh.

70 O năh' ga gwee goh' ho năă', Iis' di găh hya'a-wak' Na'wên ni'yòh? Neh na'go yă oh' seeh, Swaa doh' waeh, neeh' niih.

71 O năh' ho năă', A năh ot' de yo gwa do'ăn jo nih' nah'soh na ye'i wa gwa'ih siih'? neh waeh' naeh na-gwas' o năh' iih o gwat'hon deh haah sa'ga änt.

OI'WAH XXIII.

GA GWE GOH he'ni ăn non di o năh' det ho di dah'oh, neh huh' hwa o was haa ih' he'tăh dyoh' ne Pi-late.

2 O năh' wa â'noh saa wăh' ne wa o wa'i was hă nyo-gòh, ho năă', Neh' ne wah a'gwas hă wih haa yah'da-deh' nă găă ho gweh, ha goh'ni go'ă gah'hat wă an dyeh, ne noh o gyro ăn'joh dăh, neh' kuh ne' sho gwa'i wah'-gwi seh' naas'ha gwa'wis de'o e'gi aak, ne Ce sar; ha-doh' kuh, Ha o hwah' gih oh ne' Christ ne Go'wăh-go waa.

3 O năh' ne Pi late ho on'dos oh, ha wăă', Iis' găh ne Go wăh go waa ne Jews ho noo wăh? Neh ne'des ho wă noh'să gwăh, ha wăă', Neh wa eh' oh siih.

4 O năh' ne' Pi late ha go yă oh'seeh na dih'să no wa-năs' ha di'yah don tws, kuh ne găn dyoh'gwah gēh, Tăh âh' deh tah'gwis dăh deh a'gi was'tă nyooh' haa yah'-da deh nă găă ho gweh na'o yăh'hih o'ok.

5 O năh' sah'gwah ho'sa ga gǎă is' ho dis'ha nit' o-doh'oh, ho năă', Neh sǎh'ăh ne de a'go h ni go ăn do oh' ne găn dyoh'gwah gěh, ho di o nya'ni aa dyehs kuh ti-ga gwee goh' ne Ju dea, Gal ilee toh saah' nêk'huh hok dah'oh, [Je ru sa lem.]

6 Neh' no năh' shaa'ook ne Pi late ne Gal ilee, ho-da'on dos'oh a'dih gwah Gal ile an no'yah doh'dăh noo'-gweh.

7 Neh he ni yòs'noo weh no năh' sha ă ni non dook' neh huh gwah ta noo geh' he'oh weh' nit hă'noh do'oh neh, Her od, neh huh' hwa o'yah da nyeet' he' tǎh-dyoh' ne Her od, he' neh huh' ha'eh gwah hăh dyon-dak ne'a oh hwa h', ne' Je ru sa lem, ne' neh ho'oh weh.

8 Neh huh dih no năh ne' Her od sha o gǎh' ne Je-sus, neh naah'de yò dohk waa'oh ees hah: - neh sǎh ăh no'năh jih shah de'o do'ăn joo nih' na'oo gǎh; neh ga i'-o nih' he' sòh jih o i'wa wee sòh' ho i'wa oo gǎh' haa-yah'da deh; neh ne' de o'dă non dak' ha'eh gwah, na'-ot gaa twăh no i'oh das hă năă'gwat na'o dyee ăh.

9 O năh' wa o'on do nyoo h' wee sòh' o wă no geeh; neh' dih ne' deh tah'gwis dăh' dah des'ho wă'noh sǎă-gwăăh.

10 O năh' naa'di go wa năs' ha di yah don twrs, kuh ne sha go'di ya doo nih', de o di dah'oh, ho non'deh has'-dos oh, ho di was'hă nyo'gwa oh haa yah'da deh.

11 O năh ne' Her od kuh noo dis'gǎh ă'geh dah nă'-no di yòs wă o'wa gǎăhs'yo nih, wa o wa noh'gee ăh' kuh; da o was yoo nih kuh ne de yòs'dăăt heh, o năh' neh huh' hes ho'wa yah'da nyeeh doh' he' tǎh dyoh' ne Pi late.

12 Neh shah wăă'nis hăăt', ne Pi late kuh ne Her od, sho non dă'oh heh oh; neh sǎh'ăh neh, si gwaa' noh-wan dih de ya da des'wa ăs'gwah.

13 Neh ne Pi late no năh' sha'go yah'de o'eek 'na'di-go wa năs' ha di' yah don twrs, kuh ne sha go'di ya do-nih', kuh ne găn dyoh'gwah gěh,

14 Ha go yă oh'seeh, Neh huh' she swa'yah teeh nă-găă' ho gweh' he'gyah daa deh, he ni yòh'dăăh i gǎă'

neh, a'a goh'ni go ă gah'hat twah'seek ne găn dyòh'gwah-gěh: da jat ga'ă oh, Neh neh dee'yah do'weh dōh hee'swa gat, tăh ăh' deh a'gii was'hă nyōoh naa'o yăh'hih-seek nă găă' hō gwēh, he'ō weh' nis he swa'i wa yăh'-dah gwah;

15 Tăh'ăh; tăh ăh kuh ha'eh gwah ne' Her od: neh' waeh ne' neh huh' he gwah hah oō'noh, he ta yah'da-deh; da swat ga'ă oh dih, deh tah'gwis dăh' deh o'di-waa deh' ne' gă ee yaht' a ga'i wa yăn'dah go'ook haa-yah'da deh.

16 Neh dih sho nă eh soh'gwa wes hōoh, o năh' ăs-he'yat gah.

17 (Neh săh ăh ne ga i'wa yăn'dah goh ne' sha yah-da-at ă'ot gah ha di'yah da deh no năh' ă non dek'hwe-o'eeek.)

18 Neh ne' shah da'a di wă non deh de o'noh sânt hwah-oh, ho năă', She swa'yah dōh neek nă găă, hō gwēh; neh' da gwat'gah wăh ne Ba rab bas.

19 (Neh' ne ga doo găăh' ne' nah ot ho yăh'hih oh, oh ta ya nes'hă it, oh tă'dyòh gwa'e syōoh, neh kuh ho'dyo oh, on da'deh ho'dōh gwah'gěh he o wa yoh'doh.)

20 Neh' dih dyò i'wah ne Pi tate, he to gaa yăs' neh' a'ot gah' ne Je sus, o na'eh sha gos'nyeh seeh.

21 Neh' dih sho ne de o'noh săn twăh, hă non dōh', Des he swa yah'son dăh, des he swa yah'son dăh.

22 O na'eh sha go yă oh'seek, neh', săh wa dōh'tah, A naeh', a nah ot' ne' wa eet găh' ni'o dyee ăh'? Tăh'-ăh niih', deh a gee găăh' neh' on da yò'i wah'heht, gă-ee yaht' a'o dye'ăh dah'gwăh: neh dih' sho he wee-găă neh', nă eh soh gwa wes hōoh o năh' ăs he'yat gah.

23 O năh' sho' kuh he'ni a'di wă'noh haas deh neh-huh' ga ni on daa dyeh, hă non dō e syoh gwah' neh, ne da'ō wa'yah son dăh' naeh: da neh he'ni a di wă'noh-dăăh ne'neh, kuh naa'di go waa năs' ha di'yah don twas, neh oh wat'gwee nih.

24 O năh neh, Pi late ho i'wih sah'oh ne' neh huh' sho o năh nă yaa wăh' he'nit ho dih ni gooh'dăăh.

25 Da o nă' neh ha go'yat gah wii ha di'yah daa deh, haa yah'da deh ne de o wan do'ăn jo nih, neh dyò i'wah ho wah'hoo doh hoo yăh'hih oh oh ta'ya nes hă it, ho'-dyòò oh kuh; neh gwaa naeh no yah'dat gah'wăh ne Je sus, ga nyòòh sho he'nit ho'dih ni gòòh'dăăh neh huh' nă o wa yeeh.

26 Neh' no năh' o'yah jih sha o'wa aah, Si mon' wa'-o wa yee nooh, Cy re nian no'yah doh'dăh, ha di'yănt-hoh'ge o'noh gēh he yo ă'ja da dyeh da o ya găh'o'on dyeh, neh' wa o'wa ee has' ne de ga'yah sont neh' ă ot'hă-dyeh' ă'o non dăă dyeh' ne Je sus.

27 Neh ne wa o wa non dăh' găn dyòh'go waa năh noo'gweh, wă ni'os hoh oh gwah huh, neh ha'eh gwah ne wa dih'ni go eet găhs ho wan dă noh'seh kuh.

28 Neh' dih ne det ho'dih sa de nyoo, ha wăă', swă-os'hoh oh iis ne neh huh' swa do niih ne Je ru sa lem, să noh niih dăs gwas'da has, neh gwaa' niis de swa da-das dă ni aak, neh kuh ne swak sah'dah shoh.

29 Neh săh'ăh ne' swat ga'ă oh, neh' ne daa weh' ne wă nīs'hă dee nyoh, no năă'neh nă swih, O'ni dăă oh' ne' deh wă non deh'do oh; neh kuh ne yon deh'noh dăat-hah de wăn doh' deh o doo niih, neh' kuh no noh'goo-doh' de wăn doh' deh o dă noh'ge ăh'doh.

30 Neh huh' ni yòò weh' ă'nă os' he ga e non dee nyoh', 'Don da gwa yah'da it; kuh' ho non da dee nyoh, 'Da-gwa'yah da'weh săh.'

31 Neh săh'ăh gih shăh ne' neh huh' nă an dii yeeh nă găă' noh o'i oh'dăh shoh ne gă on da seeh gēh a'-naeh nă yaa wăh no on'dat hăăh he ni gă'ih'?

32 Neh kuh gyee ne de i'yas hee, no'yah', ne de i-ya nes'hă it'hah, neh' shah gaat' hwa o wan di'aah, do-găă' ă'o wan di nyòh.

33 Neh huh dih' no năh' neh huh' ho di'yos oh, he'o-weh ne Cal va ry ga yaa'soh, neh huh' de o wa yah'son-das'oh, kuh ne' de i ya nes'hă it'hah; sha yah'daat ha-yă'neh goo' gwaa, shat gwa dii' gwaa naeh' ne sha yah'-daat.

34 ¶ O năh' ha wăă ne Je sus', Hah niuh', do sas'he-
i'wah săă gwas: tăh'ăh săh'ăh de a'di yăn dee ih he'non-
di yeeh. O năh' oh ta'dik hah'sih noo syo'nyas hăh, de-
o'dih was'dyah goh' kuh.

35 Da neh huh' ha di'hi aah' no gweh', de a di gaa'-
neeh. Neh' kuh ne tă nă'noh do'oh neh huh' ha di'-
yah daah, haa di'yah daa deh no was'gat gwăs', ho wan-
dă do'nyah doh, hă non doh', Cha go'yah daa gwus' na eh'
no yah'shoh; neh' dih, ne sha da'dyah daa gòh, ne
dyă gwah do găs ha o hwa'h' ne' Christ, no yah'dăă-
gwăh' Na'wên ni yòh.

36 Ha eh gwah' kuh, no dis'găh'ă geh dah ho wa'noh-
găă nis oh, neh huh' ho di'yos oh haa yah'da deh, de yò'-
ne ga'yòh jis' kuh ho wan da diih;

37 Neh ne'o năăh, Dyă gwah' gi'h shăh' iis' ne Go'-
wăh goo waa' ne Jews' ho noo wăh', sa sa da dyah'da gòh.

38 Da neh kuh ne waa'di ya do nyoo'h neeh tgă'-
gwaă noh wan di' haa yah'da deh, neh' ne Greek' ni-
ga ya noh'doh dăăh' ne' gaa yă'doh gwaa'noh, neh kuh
ne Latin, kuh neh He brew, NEH' NE GĂH NĂ-
GĂĂ NE GO'WĂH GO WAA' NE JEWS' HO-
NOO WĂH.

39 O năh' sha yah'daat ne de i ya nes'hă it'ha'h no-
wan di yah'taah, waa'dwă noh'dih haa yah'da deh, ha-
wăă', Iis' gi'h shăh'ă gă'aak ne Christ, neh' ne sa sa'-
da dyah'da gòh, kuh năăh' iih.

40 Neh' dih ne sha yah'daat tos nyeh'oh, ho is'da nii,
ha wăă', Neh' găh ne tăh'ăh deeh'ses haa'nis Na wên-
ni yòh, he neh' naeh năăh' iis shah ga e wah'das hăăt'
sa dye'ăh dah'gwa nii?

41 Da neh' niuh he di'yah'da deh, do găs' neh huh'jih;
neh săh'ăh neh, o năh' e di'yee nooh', no gi'ge ot' he-
ni dya'dyeh hak: neh gwaa' naeh nă găă' ho gweh'
deh tah'gwis dăh' de o'yăh hih'oh.

42 O năh' ha wă'oh see ne Je sus', Syah'da gwên ni-
yòh, da gas'hăăht no năh' neh huh' hăch'voh' he'o weh'
chă noh'do oh.

43 Neh na wă'oh seeh, ne Je sus', Do găs' neh noh-go'yă os, Neh' nă găă' wă nis'hă deh, hah dă ji dya'di-aak he'o weh', dyoh ni go i'yos deeh.

44 ¶ Neh huh di'noo no năh' yee ih' chi jo'is daah-eeh, neh noh dwa'dah son da'ik ne ti yo'ăn ja gwee goh, neh huh' noh yò'nis heht no năh' dyoh doo' cho sa ga'is-dah eek.

45 Neh noh dwa'dah son da'ik' năn dee kaah' găăh'-gwaah, neh' kuh ne yo sa ni yont' noh seh'dah goh' honok'da do'găh dih, hah de'wah să'nos hoh' de yò do wăs'oh.

46 Neh huh no năh ne Je sus de oh'sănt hwa'h'oh to-deh'has dos'oh, ha wăă', Hah ni'ih, ses oh'dah gēh' oh-ge gon dak' na gat'hwa'is'hăh: neh huh no năh' neh' wa'ăh, o năh' ha wee yos'oh.

47 Da neh' no năh' neh' sga't' de wăh'nyah eeh' ni ă'-non diih' ha go'yas de'is doh waat'gat hoh' he'noh oo-wăh', oh to'ăh să o nyoo'h' Na'wën ni yoh, ha wăă', O-do'găh ooh, neh' no i'wa ye'is do'noh nă găă' ho gweh.

48 Da neh' ne ga gwee goh no gweh' ne neh huh go yah'da ye'ih oh yont gat'hwah seh', ho nont'ga ă os oh he noh o'wăh syo nyoo'h, ho non da deh'doh să go eek hoh sho nont'hă da doh.

49 Da neh kuh' he noh daa'da dyăn de'i noh, kuh ne wă ni'os hoh'oh to wa'non dă'dyes oh ne Galilee, wee-ăh' ni dwa'dih si'aah, de a'di ga'neeh he noh o'wăh syo-nyoo'h.

50 ¶ Da, neh' neh swat ga'ă oh, neh no'gweh Joseph ha yaa soh, ha di'o nya nih ne ga ya'nes hăh; neh no gweh'di yòò'noh, tga i'wa yee ih.

51 (Neh' shaa'yah daat' tăh'ăh de o'i waa'ni yăă dooh' he'ni o dii'wa yee ăh, heh wa ă'năh ni'goo dăh kuh he-no ă non dyeeh,) neh neh, Ari ma the a ta weeh doh, ga non'da yăh' he ta di no geh ne Jews; neh ha'eh-gwah ne'aa noh na ga yoh' ne tă noh'do oh'shă gwën ni-yoh' Na'wën ni yoh.

52 Neh nă găă' ho gweh' he o'yah do'wăh oh ne Pi-late, wa o'yah dah'nee găh' na yah'dah ne Je sus.

53 O năh' toh săh'doh, neh' ho wa da seeh' ne ga ni-gă'os hi yòò; o năh' neh huh' he o yăh he'ō weh' on-da'deh sa'doh gwah, neh ne' gas dă'nyah goh' he'ō weh'; tăh ăh' kuh ah soh de wan doh' no'gweh neh huh' the'ō wa yas'hăh.

54 Da neh' shah wă'nis hăăt ne'neh Nă non'des yò'-nya noh'gwah; neh kuh na wên da do'găh doh dòn gă'-oh da yòt'his don'dyeh.

55 Neh kuh ne wă ni'oh ne'shah gaat' to nee nooh' ne Galilee, noh'găăh ni'wă neh, neh' no nont'gat wăh' non da'deh sa'doh gwah, kuh, he'ni ga ye ăh he'wa o wa yas hăăh.

56 O năh' jo nok dooh he jo'dis yo'nya noh ne ga să'-no gah'os hoh'oh, kuh nòò noh'shoh oh; neh kuh non do is'hăn das'oh na wên da do'găh doh gëh, oh ga'i-wa yee ih' he ni ga i wih'sah oh.

OI'WAH XXIV.

DA neh' na gwus' se deh'ji ah ne dyò dye'ăh doh wă nîs'hă deh he noh'de wa dăn da eh', neh huh' ni dyò ne noo' hon da'deh sa'doh gwah, wa di'a wih kuh ne ga să'no gah'os hoh'oh no dis'yo niih, wa di'yah da do găă'-noh kuh no yah'shoh ne' wăă neh.

2 Neh ne' gah sgwă'oh nooh gwa' naeh hoh wă'nont-gaa tòh', hon da'deh sa'doh gwah.

3 O năh' he yò di yos'oh ne noh'goo, tăh ăh dih deh-o dii găăh' na yah'dah Na yah'da gwên ni yòh Je sus.

4 ¶ Da neh' he ni ya'wăh oh he'noh weeh' neh huh' o di wa'năă gwas', jat ga'ă oh, de i' yas hee dee noo gweh' neh huh' dee it' wa di'yah daakah, de yò dăăh'gont no-nos'yo nyah'doh.

5 Neh' dih, he'noh weeh o noh'dyoh oh, yo ăn'jah gëh' kuh hwa h o di goh'sa năn'dak hoh', sha go nă oh'seeh, A'na eh' heh she swa'yah dih'saas ne' neh huh' hoh-heh', he o weh' ni a di yah'da deh no ni ee yoo'h?

6 Tăh ăh ne'huh naeh nêk'huh de ăh'dyoh, neh

gwaa ne det hot'gă oh: ji swas'hăăht he ni ya'wăh oh she swas'nyeh seeh nah'soh Galilee chit hehs;

7 Ha wăă', Neh No wa'wak nō gwēh tga gont' ha dis'-oh dah'gēh no dii wa'neh aa gōh hă o wa yah'dat gah, neh' dă o wă yah'son dăh, da neh' neh, săh wa dōh'tah dwă-nis'hă deh o năh' dănt haat găh.

8 O năh' jo nōs'hăăh'oh he'ni o wă nōh'dăh'heh oh:

9 ¶ Neh' ne jo nont'hă da dōh hōn da'deh sâ'dōh-gwah; o i'wa gwee gōh' ne' was hăă' sga't' sga eh hō-wan'di o wii, ga gwee gōh' kuh neh, o yah'shoh.

10 Da neh' ne Mary Magdalene neh kuh neh Jo-anna, kuh ne Mary no nōh'ăh ne James, o yah'shoh kuh ne wă ni'oh ne shah gaat wăă neeh', hō wan'di o-wii nō wa'dih'hah oh, nă găă nōh o'i oh'dăh.

11 Da neh he nōh wa di wă'nōh dăh'heht, neh shah-gaat he no'dih ni'go ă wăh no di'wa ga yăăh' i găăh, tăh-ăh dih' kuh deh sha go dii'wa gwēn ni yōs'dōh.

12 ¶ O năh' det hō'dah oh ne Peter, neh huh' he-o dak he nōo he dyo da'deh sâ'dōh gwah; neh huh' de-os'hahk dos'oh neh no găs'oh ne ga ni gă os hăh a os-gah ah' sho sga yăh; o năh' shok dōo, ho i'wa nă'gwa'-eh ha yah dii he'nōh o wăh.

13 ¶ Da jat ga'ă oh de i'yas hee he ni ă nōn dii', neh shah wă'nis hăăt neh huh' he o ne nōoh he tga nōn da-yăh' ne Emmaus ha'di yas, neh ne ja dak' nōo he-yot'gat hwăh he ni ga'nōn da yăh ne Je ru sa lem.

14 Da neh ho dit hăăh'go on dyeh heh de o'dit hă dyeh ga gwe gōh nă găă nōh o'i oh'dăh shoh he nōh o wăh.

15 Da neh he ni ya'wăh oh, neh' he nōh weeh neh' ho nont'hyò wi'a dyeh de i'yah'do weh'daa nōh', ha o-hwah' ne Je sus' dōs gă'oh tot his'dōh, neh' kuh shah-gaat' ho nee nōo.

16 Neh' dih ne wa dye nō wah'dōh ni gaah'gēh, ne tăh'ăh i găă ta'o wa yăn deeh.

17 Neh na go yă oh'seeh, A năh ot' ne găh nōh o'i-oh'dăăh ne' jat hyò'wi aa dyeeh' he jat ha'i neeh', jeh ni-go'et găhs', kuh?

18 Neh ne sha yah'daat, Cle o pas' ha yaa soh, tosyeh'oh ha wă'oh seeh, Neh' găh ne' soh hoh'ge ah ne gwah' tih sehs' ne Je ru sa lem, ne tăh'ăh deh si'wayă dee ih' ne'wah he ni ya'wăh oh ne' neh huh' nă găă' wă nîs'hă dee nyoh?

19 Da neh' na go yă oh'seeh, Noh o'i oh'dăh shooh'? Neh nō wă'oh seeh, Neh de yò do găh'dohi haa yah'dadeh ne Je sus', ne Naz a reth' to ya'găh oh, neh no do'găh da ni'ak hah has'des yò wa năh' ne ga i'oh das'hăh-gêh, kuh no wă'noh gêh he'a gat Na'wên ni yòh, ga-gwee goh' kuh noo gweh';

20 Neh he'ni o di ye ăh na di'h'să no wa năs' ha di'yah-don tws', kuh nō gwaa wăh' tă nă'noh'do'oh; ho wă'yah dat'gah wăh, neh' kuh ho wă'i wa'ăh heh'da nii ne gă ee yaht, da neh kuh neh de o wă yah'son das'oh.

21 Neh gwaa' he ni yo'gwah ni gooh'dă noh na gweh'-he ak neh' noo ha yah'da deh, neh, Is ra el o'sa go yah'-dagwăh: o yah' gwah huh', nă găă' wă nîs'hă deh o-năh' săh' wa doh'tah, he noh o'nîs heht' neh huh' ni-dya'wăh syoh nă găă' noh o'i oh'dăh shooh.

22 Do găs, neh ne wa di'yah da doo găă' ne wă ni'oh, nō gwăn'dyoh gwah'gêh ha eh gwah wa di'yah daah, wah ok hii'wa năă gwah'dăh, ne' chih se'deh jih neh huh' he wă'neh sgwah he dyon da'deh sa'doh gwah.

23 Da neh' no năh' tăh'ăh deh o di găăh naa yah'dah, jo di'yoş oh, o năă, neh nooh dyo gwa dyă o noos', ha-di'o yah'ge o noh' wa'o wan di găh, neh ne'o năă, hoh-beh' ne huh' naeh.

24 Neh naa di'yah da doo găă' ne de ya'gwa di'noh, neh huh' he o nee nooh' he dyon da'deh sa'doh gwah, do găs' gwah neh huh' ni yòh'dăă he ni yò di wă'nòh-dăh'heh oh ne wă ni'oh; neh gwaa' ne'a oh hwah tăh'ăh' naeh de o wă găăh.

25 O năh' ha go yă oh'seeh, O deh swah'ni gont, os-haa yăă' kuh he di swă'nyah saat na'wa di'wa gwên ni-yòs, ga gwee goh' he ni o'dîs nyeh'oh no'di do găs'da-ni'ak!

26 Tăh'ăh găh deh ga'i wa yăn dah'goh ne' Christ neh' a ă o ya găh'dak nă găă' nōh o'i oh'dăh shōh, o-năh' neh huh' hō sa o yoo he' nit gaa yăh' ne de a'ăh-să oh gōh?

27 Neh huh' nōn daah'sa wăh chit hōō hek ne Mo ses, ga gwēe gōh' kuh no'di do găs'da ni'ak, waa'goh ni'go ă-yăn dah'dăh, no ya'dos hă do găh dih, ne' nōh o'i oh'dăh-shōh' neh huh' de yò do găh'doh haa yah'da deh.

28 O năh' dōs gă'oh ni ăă nehs' he ni ga'nōn daa yăh' he'ō weh' hwa o nee'nōn dyeh: neh' dih he' nō o yeeh' a gwas' ăăh' neh, na ah'dak shō naeh.

29 Neh' dih no nōn deh has'dos oh hō wān dō e'syoh-gwaa niih, ho năă, De dwa'di aak' shō să'no eet; neh săh ăh neh', o năh' oh găăs'ah hwah o'doh on'dyeh, wee ah' kuh o năh' he wa'dă nīs hi nehs. O năh' he o'yos oh, dă nōn di'aak' shō.

30 Da neh' dih he ni ya'wăh oh, he'nōh weeh neh-huh' hăh dyoh' shah gaat' de o nōn dōn dōh, de oh'gwăh no ăh'gwah, de o'dă nōō nyos'oh, de o'yah gōh kuh, o-năh' he'a gō yaa wiih.

31 O năh' de gah'ho on dyōoh ni gaah'shōh, wa o wă-yăn deeh' kuh; o năh' neh huh' gwah'' shō tō sa'wah-doh he'de o wă gaa'năhk.

32 O năh' de o nōn da dă oh'seeh, Tăh ăh gă'ăăh deh-dyò de găăh' nō gyă'nyah sâh gēh he'nōh weeh' shō git'hă'ni aa dyeh' he nōn dee gweeh', kuh he'nōh weeh oh-cho'gih hōō'dyăhs no ya'dos hă do găh'dih?

33 Neh ne det ho'di dah'oh neh shah gaat' he ni dyò'is-dah'ee nōh, Je ru sa lem sho nont'gōn dah'goh, neh ne shō wān di găăh' ne' was hăă' sgaat' sga eh ho nōn dyò-oh, kuh haa di'yah daa deh' ne' shah gaat' de ă nōn dii,

34 Ho năă, Do găs' o do'găh ooh det hot'gă oh Na-yah'da gwēn ni yòh, neh kuh he o do dah'sah seeh ne Si mon.

35 O năh' ho nont'hyò wii ne' nōh o'i oh'dăh shōh' nōh-o'wăh syōoh' he'o ne nōō, kuh he ni ya'wăh oh hōō'wă-yăn dees oh' no năh' sha'ah gwi'yah kōoh.

36 ¶ Neh' dih he'noh weeh ah soh' ho dii taah, ha-oh hwa'h' ne Je sus' neh huh' i aat' hah de'wah sã noh-jih, neh naa'go yã oh'seeh, Sgã noh' ti ga'i wi'yò'aak he-swa yah'da deh.

37 Neh dih he'noh o wãh' oh to di yah'da niih eek, wa o'noh dyohk' kuh, neh kuh he no o'dih ni'go ă wãh, ne wa'ă neeh ot hwa'is hãh' wah a gwa gãh.

38 O nãh' ha go yã oh'seeh, A'na eh go waa' swah-dyoohs'? neh kuh a'naeh go waa dwa dòh'gãh gwaah' nã noh'do nyoh'shãh ne swã nyah'sa goo'?

39 Jat ga'ă oh ne' ges oh'dah gës'hoh, kuh ne' gah-sih'dah gëh, neh waeh ne'huh neh, iih' gyah dii: da-gwak'do nyoo, swat gaa tòh' kuh; neh sãh'ãh naeh ne tãh'ãh de oh'wa ah' oh nãã yah' kuh, not'hwa ih, niih' he ni yòh'dããh, des gwa'gaa neeh.

40 Neh' dih he ni yò weh' no nãh' waa dwã nohk dãh, ha go yò dah'sah seeh, naas òh dah shoh, kuh naah sih'-dah,

41 Neh' dih he'noh weeh ah soh' de a di'wa gwën ni-yòs'tah he'ni o noh es'hah oh ho di wa'nã ă gwas' kuh, ha go yã oh'seeh, Swa yãh' gãh nẽk'huh ne gak hwa'h?

42 Da neh' ne ni wah'a ah ne gãn joh' wah deh'sgon-duk to wa wiuh, neh' gwah huh no'wãã noh no goh'sah.

43 Neh no ye'nos oh, waa dek hoo nih' kuh he'a digat.

44 O nãh' ha go yã oh'seeh, Neh' ne gãh nã gãã no-wãã noh, ne' gwas nyeh seeh, nah'soh do gãã' dweh-sgwah, neh ne' yò'i wa gwee goh' ă ga'i wa yee ih' he-ni yoo' ga'ya doh' no ya'nes hãã goo ne Mo ses, kuh, haa di'yah daa deh' no'di do gãs'da ni'ak, kuh he'ga ya-doh ne ga ă noh, iih' de wa'gyah da do gãh'doh.

45 O nãh' hoh ho do gwãh' naa dih'ni go'ãh gëh, neh na o'dih'ni go ă yãh daht' i gãã' no ya'dos hã do gãh'dih.

46 Neh na go yã oh'seeh, Neh' he ni ga yee ãh' ga'ya-doh, neh' ne' o i'wa yãh'dat heh oh ne' Christ, nã'o'ya-gãh, neh' kuh ne' dãn't haat gãh' non da'deh sa'doh-gwah'gëh, ne sãh dwã nĩs'hã deh;

47 Neh' gwah huh ne do sa yăh'ni go'ăn dee nih', kuh ne dă ja go di'wah săă gwus' ne go i'wa neh'ak shăh, ă gat'hăăh'go ook hoh'să no gooh, he ye'no ge nyoh' naah'de ya ga'ăn ja gee, ăn dwah'sa wak' ne Je ru sa lem.

48 Da neh' niis swa i'wa gwa'ih sos nă găă' noh o'i-oh'dăh.

49 Da jat ga'ă oh, da ge nyeet' ă swa'yah do wăht' he-ni'o i wih'sah oh' Naah'nih; neh'gwaa' ne swa ăh'heh-o'ook' sho he ga non da yăh' ne Je ru sa lem, he ni yò-weh no năh' o gwe goh' ă ga'i wa ye ih ăn dyech'hi yoh ne gah has'des hăh, neeh'tgăh ă'dweeh dak.

50 Neh' na go'yah dit'gă oh, he ni yòò weh' ne Betha ny; o năh' de o'nis òh'dah gwah'doh, waa go ya'dăh-swi'yòs dăh.

51 Neh' dih he ni ya'wăh oh he'noh weeh', ha go ya-dăh'swi yòs'tah neh no wa'yah doh nooh haa di'yah daa-deh, neh' ne gă o yah gëh' ho sa o wa'aa.

52 Da neh' no wa'yah da no'oh goh, ho wan'dă no yă-nih; Je ru sa lem kuh sho nont gon dah'goh ho noh es-hah'o on'dyeh;

53 Neh ne dya'wăh oh sho o noh'sa do'găh dih gëh hă nih'dyoh de o wa'ăh să o nyoh, ho wa'dăh swi'yòs da-nih kuh Na wën ni yòh. Do găs neh huh' ni ya wăh.

NEH HE NI O I'WI'YÒS DÒS'YÒH DĀĀH NE CHA-
GA'O HE DUS,

Neh

NE JOHN HOYADQH.

O I'WAH I.

NEH ne chi o heh sho No wăă noh ne shon da'wah-
saa wăh; neh kuh ne de ya'di noh' Na wên ni yòh
No wăă noh; neh gwah huh No wăă noh neh ne' huh
Na wên ni yòh.

2 Neh' ne sha'yah daat' sho ne chi wa'eeh shon da'-
wah sa wăh de ya'di noh Na wên ni yòh.

3 He yò'i wa gwe goh' ha o hwa' ho dyă nohk'dah oh;
neh kuh na'găă noh' neh huh' de o'ye âh', deh tah'gwis-
dăh deh o'des yo niih', he ni yoo ne' gas yo nii.

4 Neh huh' kuh haa yah da deh i waat' ne' yoh heh;
neh' kuh ne' yoh heh de o dih hat'hes dah' goh noo'-
gweh.

5 Neh ne de yòh hat heh oh son'da gooh dyòt gont'
he yo dăăh goot, neh gwaa' ne de yò'dah son da i goh
tăh âh deh o ye noos'oooh ne de yòh'hat heh.

6 ¶ Da neh' ne toh bah oh Na wên ni yòh noo'gweh,
neh' ne John ha'yaa soh.

7 Neh shah gaat' na i'wa gwa'ih sos no yos'oh, neh
ă a'i wa gwa'ih sahs' ne De yòh hat heh; ne ga gwee goh'
i găă no gweh a ye'i wa gwên ni yòs', on'da weeh dak'
haa yah'da deh.

8 Tăh âh naeh neh na'o hwa' ne De yòh'hat heh;
neh gwaa' sho ne to wah'hah oh ne'neh â a'i wa gwa'-
ih sahs' ne De yòh'hat heh.

9 Neh naeh do găs' ne'neh, ne De yòh'hat heh, neh

de ya'gòh hat'heh dah'gwa nih ga gwe gòh nò gweh' ne da ya go yò'òh dyeh he'yò'àn ja deh.

10 Neh yò'àn'jah gèh heh'sgwah; neh kuh ho dyä-nohk'dah òh he'yò'àn ja deh; da neh' ne tǎh'ǎh de ò-wa yǎn deeh òòh ne yò'àn ja deh ha'di nò geh.

11 Neh huh' kuh ho yòs'òh he ni gaa yǎh' no'o wǎh, neh' dih ne tǎh'ǎh de ò'wa yah dah'sǎ nòò niih' no'o-wǎh, ha ò hwah' ha ò'gweh dah.

12 Neh gwaa' he ni yòò ne' wa ò wa yah'dah sǎ nòò-nih, ha gòh'has des'hǎ wii ne'neh ǎs hok'sah dah'shòh-gǎ'aak Na wèn ni yòh, ha eh gwah' kuh haa di'yah daa-deh nǎ an di'wa gwèn ni yòs' he ni oh'sǎ noh'dǎǎ;

13 Neh ho'nǎ nò gǎǎ dòh tǎh'ǎh neh huh deh dya'we-nòòh ha dit'gwǎh sa deh [na di'gǎh jis hòh gǎ aah;] tǎh'ǎh kuh ha'eh gwah ne'neh gih shǎh' ò da'yò nòh dos'ò-ok hǎ non'deh dò òh nò gweh; tǎh'ǎh kuh ha'eh gwah ne'neh gih shǎh' ò da'yò nòh dos'ò ok naeh he nit ho'-dih ni gooh'dǎǎh nò gweh; neh gwaah', tho nòh'dos òh Na'wèn ni yòh [ho nǎ'nò gǎǎ dòh.]

14 Da neh nò gweh òh wa'ah ò dòh'òh No wǎǎ nah, shah gaat' kuh de dwa'di nòh hò gwas'gwa de nyòh; neh kuh ne de dwa'ga neeh he nah de ga'ǎh sǎ'os yòh dǎǎh' no'o wǎh ne neh' shò sgat ho wí'yǎ yǎh Nooh'nih, ga'-nòò hòh' na da'ni dǎ'os hǎh kuh ne gai'wa gwèn ni'yòh.

15 Neh ne John hai'wa gwa'ih sòs, ha yah'da deh, neh ne de oh'sǎnt hwah'òh, ha wǎǎ, Neh ne gǎh' nǎ gǎǎ' heh-nyeh'dah gòh, na gǎǎh, Neh haa yah'da deh ne nòh gǎǎh da eh sii'gwaa he nòh daa geh'sǎ nò gǎ nyòò, neh sǎh'ǎh neh, ò ǎn dòh' shò chi a'yah daa deh niih he ni yòh'-dǎǎh.

16 Neh gwah huh nò gwa'ye nòò' he ni ga'nòh hòh haa yah'da deh, neh gwah huh' neh' da yò'ǎh òn'dyeh shò na da'ni dǎ'os hǎh.

17 Neh sǎh'ǎh naeh ne Moses hot gah'wǎh ne ga ya'-nes hǎh, neh gwaa' na da ni dǎ'os hǎh, kuh ne gai'wa-gwèn ni yòh', neh huh naeh ni dya'wee nòò' haa yah'da-deh' ne Je sus Christ.

18 Deh soo gaah' noo'gweh ne wă'do gwah' a'o găs'o-ok' Na'wên ni yòh; neh na oh'hwah ge'ah ho wi yă yăh', naah doh'săh gēh Nooh'nih ha yah'dah ga'eh neeh' ho-yah'do dah'soo.

19 Neh' ne găh' nă găă ne John' ho i'wa gwa'ih-sooh, no năh ne Jews' shon da'o wan'di haht na di'yah-don twrs', kuh ne Le vites, Je ru sa lem da ă'noh dân-dih' he o wa yah'do wăh oh ho wa'on dos'oh, So ne găh' niis'?

20 Neh' no i'wa gwa'ih soo, tăh ăh' de o'doh hi yăăh'; neh gwaa', ne to i'wa gwa'ih soo, Tăh ăh' deh iih' ne' Christ.

21 Neh ne' sho wan'dos'oh, A di sho'? Iis' gă neh, Elias? Neh ne'a wăă' tăh ăh' niih. Iis' di găh', no do'-găs daa nih? ha wăă', Tăh ăh'.

22 O na'eh sho wă'oh seeh, So di ne găh' niis'? neh' na yò gwe'nyo ook' i găă' do sa yak'hi wă'noh săă gòh, ne dyok bih'hah oh. A nah ot ăh sih' heh syah daa deeh'?

23 Ha wăă, Iih waih ne tga dwă' no yăn doos' he'o-weh' deh dye'no gee nyoh', Swa da gwa'ih sih' he ot'ha i-noo Na yah'da gwên ni yòh, shah gaat' he'ni o yee ăh' no-dó găs da'ni ak Esai as.

24 Da neh' ha di'yah daa deh' ne' to wan'dih hah'oh, neh' ne Phar i sees.

25 Neh no wa'on dos'oh ho wă'oh seeh, A di' na eh go waa', bap tism sa dye'ăh dah'gwaah; dyă gwah' tăh-ăh' deh iis ne' Christ, kuh neh, Elias, tăh ăh' kuh ha'-eh gwah deh neeh no do'găs daa nih'?

26 Det hos'nyeh oh ne John, ha wăă', o ne ga nòs niih gye ăh'dah gwah' ne bap tism; neh gwaa' ne'huh ne sha yah'daat neh huh' i aat' he swa yah'da deh, ne tăh-ăh' deh she swa yăn dee ih:

27 Neh ne'neh haa yah'da deh, nee noh'găăh da eh', neh si'gwaah he noh da geh'să no gă nyoo'h: neh ne de-a'noh son'dah gwah nooh dah'gwah dyò dohk' niuh he-ni gai wah naak'hyoh dăs.

28 Neh ne Be tha bara, [Be tha ny,] ni dya'wăh syoh

nă gǎǎ nōh o'i oh'dǎh shōh, si'gwaa ne Jor dan, he'ō-weh ne John, bap tism ta go'ye ǎh'dah gwa'ni ak.

29 Neh nō sa'yōh hǎht', wa o gǎh' ne Je sus ne John, neh huh' nōn daa we'ō on dyeh' haa yah'da deh, neh ne'aa wǎǎ, Jat'gaa tòh' not hwas'aah ne de yo di nōh'gǎ-ont, neh ho yah'da wǎh Na wēn ni yōh, neh go wa'dwǎ-deh'doh neh ǎ ont'he nō'geh daat neh o i'wa neh'ak shǎh he'yo ǎn ja deh.

30 Neh' ne gǎh' nă gǎǎ' haa yah'da deh na ges'nyeh-dah'goh, a gǎǎ, Neh nōh gǎǎh' da eh' nōo'gweh, neh si gwaa' he'nōh daa geh'sǎ nō gǎ nyōō; neh sǎh ǎh neh', o ǎn dōoh shō chi a'yah da deh niīh he ni gyah da deh.

31 Da tǎh'ǎh dee yǎn de'i nōh: neh gwaa' shō, ne' neh huh i gǎǎ' a'ō wa'yah do'dah sih', haa di'yah daa deh neh Is ra el, neh dyò i'wah a gyōō', o ne ga nòs' ke ye'-ǎh dah'gwa nih ne bap tism.

32 Da neh' ne John ho i'wa gwa'ih sōō, ha wǎǎ, Neh nōh'gee gǎh' Not'hwaah ih' da yò dah sǎh'do on dyeh' ne gǎ o'yah gēh, shah gaat' he ni yōh'dǎ ǎn dyeh' ne jǎǎh'-go waah' gvs he nǎh, neh huh' o dǎ'das oh haa yah da-deh.

33 Da neh ne tǎh ǎh dee yǎn de'i nōh: neh gwaa' ne ta geh'hah oh, nō'ne ga nos' ǎk he ye ǎh'dah gwa'ni aak ne bap tism, neh' Shaa'yah daat ha gǎ'oh seeh, Neh' he'ō weh' ni a'yah daa deh ǎ gǎ'dahk' Not'hwaah ih', nō-nǎh' ǎh see gǎh' ǎ dyò'dah sǎh'do on dyeh, neh' Shaa'-yah daat' ne' neh, Not hwa'is hǎ do gǎh'dih, ǎ o ye'ǎh-dah gwaak' ne bap tism.

34 Da neh' na gat'gat hwǎh', neh kuh ne' gi wa gwa'-ih sōs he neh' nă gǎǎ, Nō'a wak' Na'wēn ni yōh.

35 O yah' kuh, hō sa'yoh hǎht, i aat' ne John, de i'-yas hee' kuh, na go'i o nya nih;

36 Da neh' ne de o'gaa neeh ne Je sus' hòh'dǎn'-dyo on dyeh, ha wǎǎ', Swa gaa tòh' not hwas'aah de yo-di nōh'gǎ ont, neh ho yah'da wǎh Na wēn ni yōh.

37 Neh nō nont'hon deh ne de i'yas hee na go'i o nya nih' he waas'nyeht, neh' kuh ne wa o'wa nōn dǎh' ne Je sus.

38 O năh ne Je sus' det ho'dih sa de nyoo, ha go'gās oh' kuh ho wān'non dăă dyeh, neh na go yă oh'seeh, A nah-ot' snih saas'? ho wă'oh seeh, Rabbi, (neh' na ya găh' no năh. de ga'wān non de nyoo, Sa di'o nya nih,) ga'ă o-weh' chih dyoo'h'?

39 Ha go yă oh'seeh, gaa oh' non daas neeh', jat'gaa-tòh. Neh huh' nit ho nee noo', ho nont'gat hwah'oh he'o weh' ni o ăh heh'oh; neh huh', kuh ho di'ăh heh'oh he'o weh' ni o ăh heh'oh neeh' wă nīs'hă deh; neh săh-ăh neh', o năh' noo, gee ih' chi yó is daah eeh, nee'găh-gwah'a neh.

40 Sha yah'daat ne de i'yas heeh, no nont'hon deh' ne John waas'nyeht, wa o'non dăh' gwah huh', neh neh, Andrew, Si mon Pe ter dee ya'dă non deeh.

41 Neh' to dye'ăh dōh ne wa o'yah dih saak wa o găh' kuh neh ha o hwah' dee ya'dă non deeh, Si mon, ha wă'-oh seeh' kuh, Neh' neh, o năh', sha gwaa găăh, ne Me-sias; neh' găn dōh' no năh' de ga'wān non de nyoo, ne Christ.

42 Neh' neh huh' ho yah'teeh haa yah'da deh' ne Je-sus. Neh dih no năh ne Je sus' wa o găh', ha wăă, Iis' ne Si mon, nee' ya a wak' ne Jo na; Neh, ne Ce-phas', ă je'sa yaas taak; neh' găn dōh', no năh' de ga'-wă non de nyoo, Pe ter. [Neh găn dōh, ne gah sgwa-ah'.]

43 Da neh' no năh sa yoo hăht', neh huh no năh' waah'-dăndyō'eh ne Je sus, Ga li lee ha eeh', wa o găh' ne Phi lip, neh' na wă'oh seeh, Dak non dăh.

44 Neh ne Phi lip Beth sai da toh' dăn dyoo'h, he'o-weh' tga non'da yăh' det hi'na geh' ne Andrew, kuh ne' Pe ter.

45 O năh ne Phi lip, neh' wa o găh', neh, Na than i el, neh na wă'oh seeh, O năh' sha gwaa găă' haa yah'da-deh', ne Mo ses ho ya'nes hăă goo, kuh no'di do găs'da-nih ho di'ya dōh, Je sus' ne Na za reth' to ya'găh oh, ho-aa'wak' ne Jo seph.

46 O năh' neh, Na than i el' ha wă'oh seeh, O gwee-

nyoo gǎ' neh, a gwa'nah ot wi yòò, on'da ga ya gǎht' ne Na za reth? ha wǎ'oh seeh ne Philip, Gaa oh' non daa-seeh', sat'gaa tòh.

47 O nǎh' ne Je sus' wa'o gǎh' neh, Na than i el, neh-huh' non daa we'no on dyeh' haa yah'da deh, neh' na-go'yǎ oh'seeh, Swat gaa tòh' ne do gǎs'o weh', Is ra el ite, he'o weh' ni a'yah daa deh' ne deh os'too de ah'ni gòh'-hòh tah.

48 Tos nyeh'oh neh Na than i el ha wǎ'oh seeh, A ni-dyó ye ǎh'dah gòh' heh, sgyǎn dee ih'? Det hos'nyeh oh' ne Je sus', ha wǎ'oh seeh, Ah soh' te yǎ'no go'noh ne Phi lip, no nǎh' noh'goo chih sih'dyoh, he'gǎ ih' ne fig', go gǎs'oh.

49 Det hos'nyeh'oh neh Na than i el, ha wǎ'oh seeh, Rab bi, Iis' waeh do gǎs' ne'ya a wak' Na'wën ni yòh: Iis waeh ne Go wǎh'go waah neh, Is ra el.

50 Det hos'nyeh'oh ne Je sus' ha wǎ'oh seeh, Neh dyò'i'wah he go yǎ'oh seeh, neh' ne go gǎs'oh gǎ o da-goo'gwaa ne' fig noh gǎ on doh'dǎh, Si wa gwën ni'yòs-tah' gǎh? Neh' ne'huh nǎh sat'gat hòh neh si'gwaa he ni yò'i'wa nǎǎ'gwah dòhs, na eh nǎ gǎǎ'.

51 O na eh' sha wǎ'oh seeh, Do gǎs', Do gǎs', oh go'-yǎ os, Neh' no'ǎn doo'gwaa, ǎ swa gǎh' dǎ wan'deh ho'-on di h' he gǎ o'ya deh, neh' no o'yah ge'o noh shǎh shoh', Na'wën ni yòh neh huh' heh tgǎh' hǎ o ne noo'dyeh ǎnt-ho no dyah dǎh don'dyeh kuh haa yah da deh' No-wǎ'-wak no gweh.

OI'WAH II.

DA neh' neh, sǎh wa dòh'tah wǎ nǎs'hǎ deh, neh nǎ non'dek ho'nya neh neh go nyaak tah, ne' Ca-na, Ga li lee dyo ǎn'ja deh: neh' no' noh'ǎh ne Je sus' neh huh' he ye'yah da ahk;

2 Neh' ne de jaa oh' ne' Je sus' he o'wǎ noo gòh', kuh naa go i o nya nih, ǎ o di yòh' he'o weh' ǎ non dek ho nih neh' go nyaak tah.

3 Da neh' dih no nǎh' oh wa'dohk dǎh neh no nyo'-

gwiñ sǎǎ gih', (wine,) neh noo noh'ǎh ne Je sus' ho-
wǎ oh seeh, Tǎh ǎh' de o di yǎh' no nyo'gwiñ sǎǎ gih',
(wine.)

4 Neh ne' sha ga wǎ oh'seeh ne Je sus, Si oh, a nah-
ot niñh' a ga'di waa deh' heh, syah daa deh? Ah'soh
ne gǎh' teh o'eeh he ni yo'is daah eeh niñh' he'gyah daa-
deh.

5 O nǎh' no'noh'ǎh ho wǎ nǎ oh'seeh na dih'hah shǎh,
Neh na'dih gwa'nah ot' ǎs he'swǎ os', neh huh noh'swaa-
yeeh.

6 Da neh' ne' neh huh gage'oh, yee ih' ni yoo' ne'
ye ne gǎǎh'gwah, gah sgwa'ah nah ot', dyos heh'dah goh'
gǎǎs' he ni yòh'dǎǎh, nǎ non'dyah da'gǎh sah'tak ne Jews;
was hǎǎ de gyoh' sga eh; neh gih shǎh de was hǎǎ ja-
dvk' sga eh neh ge ih ni gas'heh di'a dyeh ni yò'dyeh-
ni'a dyeh.

7 Je sus' ha go yǎ oh'seeh, O ne ga nos' swa noo het'
ne' ye ne gǎǎh'gwah. O nǎh ho di'no heh'daa noh, a-
gwrs' neh huh' noh ga'noh heh'syoooh he'nit gah'soh gon-
doh.

8 O nǎh' ha go yǎ ah'seeh, O nǎh' ji nec gǎǎ gòh, neh-
huh' hoh swa'ah he'tǎh dyoh ne tǎ noh'do oh he'gak-
hwe'o oh. O nǎh' neh huh' he o'di aah.

9 Neh huh no nǎh, ne' tǎ noh'do oh' he gak hwe'o oh,
wa aak dooh no'ne ga nòs, ne wine o doh'oh, neh ne
tǎh'ǎh de o'noh doh he'non daa weeh, (neh' sho naa-
dih'hah shǎh ho nǎ'noh doh neh ho dii'ne go'jǎh doh,)
o nǎh neh, tǎ noh'do oh' he'gak hwe'o oh he o'no gos'oh
no'nya keh,

10 Neh na wǎ oh seeh, ha di gwe goh nǎ'no gweh no-
nǎh' da wah'sa wǎh neh gǎǎs da wa dye ǎnt, no'ne gi-
yòò ne wine wa'a ne ga yǎǎh; da neh' no gweh' no-
nǎh neh huh'jih non'di ne'ge ǎh, da o nǎh' neh ne-
wah neh dyo dohk' heh ni yo'ne gi yòòh: neh gwa
niis ne' sah sǎ noo nii sho ne wi yòò ne wine nǎ gǎ
ne'wah ni yòò weh.

11 Da neh ne Ca na ne Galilee neh huh' dyo ǎn ja-

deh' toh saah' ne Je sus no i'oh das hă năă gwat ho-
dyòòh'daa dōh; neh huh' kuh ha o'dah sooh, ne da a'-
ăh să'oh gōh, da neh' nō wă'i wa gwên nî'yos dōh na-
go'i o nya nih.

12 Neh no năh' shah ga'at nă gă, Ca per na um he a'-
wee nōō, neh ne'a o hwa'h', kuh no noh'ăh, kuh ne'
de ă nōn dăă'nōn deeh, kuh, na go'i o nya nih: tăh ăh
gwus' deh o'dă nîs'hă gah'deh neh huh' hă nih'dyoh.

13 O năh' ne Jews he'ni ă nōn dek'hwe o'ees, neh
pass o ver [ga ya soh,] dos gă'oh ni gaa wihs, neh ne
Je ru sa lem he a'wee nōō' ne Je sus.

14 Neh' naa go'găs oh no noh'sa do'găh dih'gêh ne
dyoh'hos gwaa ont' hă nōn'dă ni nōh, kuh ne de yò di-
nōh gă ont, kuh neh jăăh'go waah' gas hee năh, neh
kuh no wîs'dah de ă nōn da'da wîs, hă nih dyoh.

15 Neh' no năh' oh tah'ă no găă da se ooh ni gă'oh-
găăh'a'ah ga joh'dyah wa o nih, sa go'ya do wîh' sa go-
yah'dit găh' no nōh'sa do'găh dih'gêh, ha eh gwak huh
ne de yo'di nōh'gă ont, kuh no nōh'ga e sos; neh kuh
neh dah'gêh wa ă'ōn tòh, no dii'wîs dah', no wîs'dah de-
ă nōn da'da wîs, neh kuh ne waa'gah hat'hwah sooh'
na dek hwaah'gwah shoh'oh;

16 Neh' kuh na go yă oh'seeh, nă nōn'dăă ni nōh' ne
jăăh'go waah gas hee năh, Joh neek' nă găă' nōh o i oh'-
dăh shoh; săă nōh' neeh ă jo'ni aak hoo nōh'soot Naah'-
nih ne yon dă'ni nōh'dah gwah.

17 Neh ne sho nos'hăăh'oh naa go i o nya nih, he ni-
ga yee ăh' ga yaa dōh', Neh he'ni gi'wah has deh gi wa-
no'oh gwah he sa nōh'sòot neh a gyah'das as.

18 O năh ne Jews' to dis'nyeh oh' hō wă'oh seeh, A-
nah'ot o yăn'deh dah goō' nōh sgyò'dah saahs, he neh huh
nōh syeeh' nă găă' nōh o i oh'dăh sooh?

19 Neh neh det hos nyeh oh neh Je sus ha go'yă oh-
seeh, Swai'wah doht nă gă o nōh'sa do'găh dih, neh neh,
săh nă yò daah o năh' ăs ge'ges gōh.

20 O năh' ho năă' ne Jews, Ge ih' ni was'hăă yee ih'
kuh sga eh ni yòs hă gee nōh o'nis heht ha di'nōh so nih;

da neh gǎh niis neh, sǎh sho na'yòò daah oo'sas noh'-sis aah'?

21 Neh gwaa' naeh wa as'nyeh dak neh ha o hwah' haa yah'da deh, ot ha'yǎ on dǎāk' no noh'sa do'gǎh dih.

22 Neh huh dih' ni yòò weh no nǎh' shah det'hot gǎ-oh heh ha we'e yo'noh neh ne sa o'nos ha aht na go'i o-nya nih' hee' neeh ha go'yǎ ah'seeh nǎ gǎǎ: neh ne wa a di'wa gwën ni yòs no ya'dos hǎ do gǎh'dih, neh kuh no wǎǎ nah nos nyeh'oh ne Je sus.

23 Da neh' dih no nǎh' Je ru sa lem he ehs', he'o weh dwa dek'hwe o oh ne Pass over, got gah'deh wa a dii'wa-gwën ni yòs' he ni oh'sǎ noh'dǎǎ, no nǎh' wa ǎ nont gaatòh' he ni o i oh'das hǎ'nǎ ǎ gwat wa a dyòh'daat.

24 Neh gwa' ne tǎh ǎh de a go yo'dah sah seeh ne Je sus, neh ga i'o nih' he ga gwee goh' he'a yǎn dee ih' noo gweh,

25 Tǎh ǎh kuh dah de o'do ǎn jo'nis ooh neh' soo gaah a o wa'i wa gwa'ih sahs' haa di'yah'da deh noo'gweh: neh sǎh ǎh' naeh no noh'doh ne' nah ot' i waat haa yah'da-deh' noo gweh.

O I'WAH III.

Neh' noo'hek noo gweh Phar i see no'yah doh'dǎh Nic o de mus ha ya soh, shayah'daat neh ta go yǎ-noh'doo nih ne Jews:

2 Neh shayah'daat' ho yah'do wǎh'oh ne Je sus so'-eh, neh na wǎ'oh seeh, Sayah'da nǎǎ'gwat, o gwǎ'noh-doh, heh sa di'o nya nih Ha wën ni'yòh gëh' di'seeh doh: neh sǎh'ǎh ne' deh soo gaah' noo gweh', nǎ gǎǎ' he ni-yò i oh'das hǎ'nǎ ǎ gwat' no'on dyeeh', niis' he'nih syee-hah, neh sho ne dǎ ya'di aak Na'wën ni yòh.

3 Je sus det hos'nyeh oh ha wǎ'oh seeh, Do gǎs', do-gǎs', oh go'yǎ os, Neh' nǎ gǎ'aak deh sho'no gǎ'dos ooh' no'gweh, heh tgǎh' on'da weeh duk', tǎh ǎh' deh o'gweenyoo' na'a gǎh he tǎ noh'do oh'shǎ gwën ni yòh' Na'-wën ni yòh.

4 Ha wǎ'oh seeh ne Nic o de mus', A'nǎ yaa wǎǎh' ǎs-

hă nō gǎāt' nō'gweeh' nō nǎh' ha gǎh'jiih'? neh' gǎh
nōo''gwee nyōoh' ne dek nii' wa dōh'tah, neh huh' hō'-
sa a yōh' yōn deh'nōh dǎā tah gēh nō nōh'ǎ neh, o sa ǎ nō-
gǎāt' kuh?

5 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Do gās, do gās', oh go'yǎ-
os', Neh nǎ gǎ'aak o ne gānos'gēh deh dya'weh dah'-
gooh, kuh Not hwa'ih gee'gwaa nō'sa ǎ nō gǎāt' nō'gweh,
tǎh ǎh' deh o'gwe nyōoh' ne' neh huh' ha'a yōh he tǎ-
nōh'do oh'shǎ gwēn ni yōh' Na'wēn ni yōh.

6 Neh' he ni gaa yǎh' nōh wa'ah nǎn dya'we nō'ook na-
gwa'nah ot ǎ yō nō gǎ'do ook, oh wa'ah ne huh' naeh:
neh kuh ne' neh huh' nǎn dya we nō'ook he ni gaa deh'
Not'hwaa ih, Ot hwaa ih, kuh, ne huh' naeh.

7 Sǎ nōh dih ǎ sa i wa'nǎ ǎ gōh hòh go'yǎ os, ǎ'ji swǎ-
nōo gǎāt' ne'huh, heh tgǎh' ǎ dweeh'dvk'.

8 Neh' ne gǎā hah', ti'ga wēn ni yōh he'wee nōs; neh'
gwah huh ne' sat hōn deh' not'gaah, neh gwaa', ne
tǎh ǎh deh sǎ'nōh dōh he'ni dwee nōs', kuh hee'wee nōs:
neh huh' ne gǎh' ga gwee gōh' he yōh'dǎāh Not hwa'is-
hǎ goo' nǎn dya we nō'ook heh ǎ ja go nō gǎ do'ook.

9 Nic o de mus' det hos'nyeh oh ha wǎ oh seeh, A'ne-
gǎh' gwvs ni yō'di wa dye ǎh nǎ gǎā' nōh o i oh dǎāh,
heh o gwe nyōoh' neh huh nǎ ya'wǎh?

10 Je sus det hos'nyeh oh, ha wǎ'oh seeh, Neh gǎh ne
she i'o nya nih neh Isra el, da tǎh ǎh' naeh deh si wa-
yǎh dee ih' nǎ gǎā' nōh o i oh dǎāh shōh?

11 Do gās', do gās' oh go'yǎ os, Neh ne'huh a gwas'-
nyeh'dah gwah', ne' a gwa i'yǎn dee ih, neh' kuh dwa-
i'wa gwa'ih sōs nō gwat'gat hwǎh; da neh' niis ne
tǎh ǎh deh aa oh' ae swa gōh nō gwaa wǎh' ne ga i wa-
gwa'ih sōs.

12 Neh gih shǎh ne yō ǎn'jah gee kaah nōh o i oh dǎāh-
shōh' a gwa'o wih, da tǎh ǎh deh aa oh' ae swa i wa-
gwen ni yōs', a' naeh nǎ yaa wǎh' ǎh swa i wa gwēn ni-
yōs' ne neh' gih shǎh' a go o wih' ne gǎ o'yah gee kaah'
o i waah'?

13 Neh' kuh ne' deh sōo gaah' nōo''gweh, gǎ o'yah-

gēh' ha'a we'no ook, neh gwa' sho' ha yah'da deh ne
gă o'yah gēh' ta weh'dah gōh, neh No waa'wak' noo-
gweh' ne gă o'yah gēh' tăh dyoh.

14 Neh dih he'ni o yee āh' ne Moses', de o'yah dah'-
gwah dōh' nos ha'is dah he o weh deh dye no gee nyoh,
neh huh dih' kuh ha'eh gwah nă yaa wăh' haa yah'da-
deh No'wa'wak' noo gweh', dă o wa yah'dah gwaht,

15 Neh neh, son'dih gwa'nah ot' ā o wa'i wa gwēn ni-
yòs tăh āh' ta ye'i wah dōh, neh gwaa' ā ya gò yăn daht
nă yò'i wa da dyeh' ne' yoh heh'o weh.

16 ¶ Neh săh'āh ne' sòh jih' ha nò'oh gwah Na'wēn-
ni yòh' he'yo ān ja deh, Neh No'a wak' neh' sho' kuh
sgat ho wi'yă yăh tot gah wăh' ha o'gweh da wiih heh
yo ān'ja deh'; neh neh, Son'dih gwa'nah ot' ā o wa'i wa-
gwēn ni yòs, tăh āh' ta ye'i wah dōh', neh gwaa', nă yò'i-
wa da dyeh' ā ya'go yăn daht' ne' yoh heh'o weh.

17 Neh săh'āh Na wēn ni yòh, tăh āh neh deh dyò'i-
wah, he to hah'oh No'aa wak' neh' a'a nōh'jah găh' he'-
yo ān ja deh'; neh gwaa', he'yo ān ja deh, neh huh' daa'-
wa dōo gòt haa yah'da deh, neh huh' nōh dōn'da ga ye-
āh'dak o sa yò'yah daa gōh.

18 ¶ Son'dih gwa'nah ot' ā o'i wa gwēn ni yòs' haa-
yah'da deh, tăh āh ne' neh, de o wa nōh'jah giikh: neh
gwa' neh, Son'dih gwa'nah ot' ā gă'gak de o'i wa gwēn-
ni'yos dōh, o năh' naeh kuh ne' neh ho wa'nōh jah giikh,
neh gai'o nih he tăh'āh neh huh de o'i wa gwēn ni'yòs-
dōh haa yah'da deh ne neh' sho ho wi yă yăh', ho aa-
wak' Na wēn ni yòh.

19 Neh ne găh nă găă' no nōh'jahk dōh, heh o yos'oh
ne de yòh'hat heh ne yo ān'jah gēh, neh' sah gwa' neh
ha di nò'oh gwah' noo gweh', ne de yò'dah son da i gōh',
naeh' he ni yòh'dăāh, ne de yòh'hat heh, neh' gai o nih'
he'wa'eet găh no'di òh'das'hăh.

20 Neh săh'āh naah'de yo gweh'da gee ne wa eet găh'
ni yon'dye hah, yes wa'ās ne de yòh'hat heh', tăh āh'
neh huh' deh dyee yoh' he de yòh'hat heh, neh' ne dyă-
gwah' sho ā yò do gaht'heht, ne go i'oh das'hăh.

21 Neh gwaa' haa yah'da deh ne gai'wa gwën ni yòh' ni a'dyeh hah, neh huh' naeh taa yoh' he de yòh'hat heh, neh' na yò yän'deh do'ook no i'oh das häh, neh he' neh-huh' he nit hoh'ni gooh'dääh Na'wën ni yòh' ni o ye'an-dyeh.

22 ¶ Neh' no năh' shah ga'at nă găă' nōh o'i oh'dăh-shoh, neh huh' ho yos'oh ne Jesus, kuh na go'i o nya-nih', he'yo än ja deh' ne Judea: da neh' naah de'ă non-diih neh huh' sho hă nih'dyoh, neh kuh ho ye'ăh dah'-goh ne baptism.

23 ¶ Neh ha eh gwah ne John baptism ta go ye'ăh-dah gwaa nih'. Ænon, dos gă'oh neh, Sa lim, neh ga-i' o nih' heh we sōh găh han de nyoh' ni găh'hohs a'ah naeh' ne' neh huh': da neh huh' ha dii yoh', baptism ho wa-di ye'ăh dah'gwa nih.

24 Neh săh'ăh ne John, ah soh' neh huh he yon da'-deh ho'doh gwah te o wa yah'doh yaa goh.

25 O năh neh huh' neh oh ta dii'wa geh'hah dak he ni yaa wă's' ne' wah on'dyah da'găh sih, [ne baptism wa-dye'ăh dah gwah,] na go'i o nya nih ne John', kuh ne Jew no'yah doh'dăh.

26 Da neh huh' ho di'yos'oh haa yah'da deh ne John, neh no wă'oh seeh, Sa di'o nya nih, neh' haa yah'da deh ne do găă' tgă on'dyeh sgwah niis, neh si'gwaa' ne Jor dan, he'o weh' ni a'yah daa deh' si'wa gwaih sos, neh' shah gaat' ne' neh, baptism ha ye'ăh dah'gwah, neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' ho wa'yah doo wăhs.

27 Tos nyeh'oh ne John ha wăă', Neh noo'gweh, deh o gwee nyoo'h' hah gwis'dăh a'a ye nooh, nă gă'ăak gă o'yah gee'gwaa deh dya weh dah'gooh nă'o wa yoh.

28 Neh' waih niis' sho' kuh sgwa i'wa gwa'ih sah'seh, heh' a găă'; Tăh'ăh' deh iih' ne Christ; neh gwaa' ne-găh' niih ne dyo geh'hah oh dwa gya'ă noo he'nănt-heeh.

29 Neh waeh haa yah'da deh năs ha'go aa wih' ne go-nyaak heh', neh waeh' kuh ne huh' naeh, nòò'nyaak-heh: neh gwaa' no'nōn dăă oh' no'nyaak heh', ne' neh-

huh' i aat' ho di'wat hon deh', wee sòh' ho dōh'ho eeh,
neh dyò i'wah hoot'haah no'nyaak heh: o năh dih' oh-
ga'i wa yee ih' he ni wa găn det'găă deh' nă găă ne'wah.

30 Neh' naeh ne'tga gont' ă o go wa heht, neh gwaa'
niih ne dăn dwa ga dōh'nee găh' he ni gah.

31 Neh' haa yah'da deh' neeh''tgăh ta weh'dah gōh',
neh kuh naeh heh tgăh' nee''ga gwee gōh: neh' haa yah'-
da deh' ne yō ăn'jah gēh' ta weh'dah gōh, yō ăn'jah gee-
kaah' kuh naeh; neh kuh has nyeh'dah gwah' he ni yò-
dye ăh' he yō ăn'ja deh: neh haa yah'da deh' neeh''tgăh
ta weh'dah gōh, neh kuh' naeh heh tgăh' nee''ga gwee-
gōh.

32 Da neh' na gwa'nah ot ho găăh', ho'ōō găh' kuh
neh kuh' naeh ha i'wa gwa'ih sōs; neh ne' deh sōō-
gaah' nō gweh' deh ee gwas' na i'wa gwa'ih sōs.

33 Neh' haa yah'da deh naa'ye nōos na i'wa gwa'ih sōs,
neh' no ya'nōh dōh, no so'wah da'năn daak dōh ne'a o-
hwah ha i wa gwa'ih sōs he do găs' tga i wa yee ih' Na'-
wën ni yōh.

34 Neh săh'ăh haa yah'da deh, Na wën ni yōh' to hah'-
oh, neh kuh' naeh has nyeh'dah gwah' naa''wă nōh'
Na'wën ni yōh: neh săh'ăh Na'wën ni yōh, tăh'ăh de-
a'dă nōh'ge ăt hah Nòt'hwaa ih he da'yah do'wet hah.

35 Neh Nooh'nih ho nò'oh gwah No'a wak; neh nee'-
yò i wa gwe gōh' has oh'dah gēh' he o'eeh, ho'wii.

36 Neh' neh, son'dih gwa'nah ot ă o'i wa gwën ni yòs'
No'aa wak, hoo yăh' nee'wah o''i wa da dyeh' yōh heh:
da neh' kuh haa yah'da deh' nă gă'aak de ò''i wa gwën-
ni'yòs dōoh No'aa wak', tăh'ăh'' deh o gwe nyōoh'' na'a-
găh' ne' yōh heh; neh' sho he wee găăh' no nōh kwăs-
hăh Na'wën ni yōh', ga eeh' haa yah'da deh.

O I'WAH IV.

Neh huh dih ni yòò weh' no năh' Na'yah'da gwën ni-
yōh' waa yăn deeh' ho di wa'ōō găh' ne Pha ri-
sees, heh oh to'wa găă nih' ne John heh got gah deh,

naeh', ne Je sus wa o wa i wa gwën ni'yòs neh' kuh ne wee sòh' ne baptism wa'go ye'äh dah'gwäh:

2 (Neh gwaa naeh ne Je sus' na gwas' ha oh hwah, täh äh' naeh de a'go ye'äh dah'gwa nih ne baptism, neh' gwaa' naeh na go'i o nya nih,)

3 Neh nòò'tä da dòh' ne Ju dea, neh huh' aeh' shot-gon'dah goh ne Ga li lee.

4 Da neh' dih noh ga'i wa yän'daht heh ne' neh huh ä a't ne Sa ma ria.

5 O näh' neh huh' ho yos'oh he ga'nön da yäh, he'dyo-än ja deh' ne Sa ma ria, neh' ne Sy char ga yaa soh, dos gä'oh he ni yo än ja deh' ne Ja cob ho wii no aa-wak' Jo seph.

6 Da neh ne Ja cob ha jäh'dah gwak' ne' neh huh dyò'yaa deh. Da neh dih ne Je sus o näh de os'ge e-yooh, heh hat ha'i neh, neh huh he ye jäh'dah gwah' wa'a dyääh: neh huh' noo o näh' ne yee ih chi yò'is-daah ech chi ga'wihs.

7 Da neh', ne' neh huh go yos'oh ne' ya goo gweh Sa ma ria nah a ga'ä joh däh ye jä'eh: Sha ga wä oh'seeh ne Je sus, Neh' ne daa goh' näk ne'ge äh.

8 (Neh säh äh' naeh na go'i o nya nih', neh huh' he-o nee nooh he'tga nön da yäh, ho dii'ni no'nooh ni yees.)

9 O näh' de dya'gos nyeh'oh, ne' ya goo gweh', ho wä-oh seeh, A ni yòh dää niis' nä gää, Jew noh syah'doh-däh, sga do e syoh'gwa nih naa'go ne ga nont iih nä gää go'gweh Sa ma ria no go'ä joh'dääh, neh säh äh ne Jews täh äh de o nön di''wa deh ne Sa mar i tans.

10 Det hòs'nyeh oh ne Je sus', sha ga wä oh'seeh, Neh' gih shäh ne' teh syän dee ih he noh doo yah'do weeh'doh Na wën ni yòh', neh kuh ne teeh'so gweh'da yän dee ih' ne yä oh'seh dak ne ga nont; neh'' na'e sa gwee nyooh' na e sa do'e syoh'goh haa yah'da deh, neh' na'o gwe'nyos-oh neh' a'a ya wiih no'ne ga nòs' ne' yoh heh'o weh.

11 Neh ne sho wä oh seeh ne ya goo gweh', Syah'da-gwën ni yòh, täh äh' wach deh saa yäh' naah'se jäh'dak; neh gwah huh' no yaa dees' he ye jäh'dah gwah: ga'ä o-

weeh' di ne gǎǎh' das ha'wih dak' ne yoh heh'oh weh
no'ne ga nòs?

12 Neh' gǎh, neh si''gwaa he ni sa'yah da'nǎ ǎ gwat,
naeh he ni ò'yah da nǎǎ'gwah do'noh ne Sha gwah'nih
Ja cob, nǎ gǎǎ ne' sho gwa wiith' he ye jǎh'dah gwah,
neh huh' kuh haa ne ge ǎh'dah gwak' ne'a o hwaah, kuh
nook sah'dah shoh, kuh noos he'nǎh shoh?

13 Det hòs'nyeh oh ne Je sus, Sha ga'wǎ oh'seeh, Son'-
dih gwa'nah ot ǎ ye'ne ge ǎh nǎ gǎǎ o'ne ga nòs', ǎ je'ah-
daathǎh ne huh naeh:

14 Neh gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot ǎ ye'ne ge'ǎh
no'ne ga nòs niith nǎ'ee nont', tǎh ǎh' de wǎn doh' to sa'-
ah daat hǎh; neh gwaa' no'ne ga nòs' niith nǎ'e nont,
dyòt gont' naeh na yah'da goo ǎ dyo'nya ǎh'seek ne wah-
o'i wa da dyeh'gēh yoh heh'oh weh.

15 Neh ne sho wǎ oh seeh ne ya goo gwēh', Syah'da-
gwēn ni yòh, dak nont nǎ gǎǎ' o'ne ga nòs', neh' dih
neh, toò'sak hah'dat hǎh; tǎh ǎh' kuh' tah doo da geet'
ne don da ge'jǎ ch.

16 Sha ga'wǎ oh'seeh ne Je sus, Sah'dǎn dih, hwa e'ji-
nook ne' de ja dii', da ga òh' kuh noh dǎǎ cheeh.

17 De-dya gòs nyeh'oh ne ya goo gwēh, ga wǎǎ', tǎh-
ǎh niith' deh a ge nya goh. Neh noh'sha ga wǎǎ'os' ne
Je sus, Neh ne' dah sye is' he'ne sa'wǎ nò wǎh, Tǎh ǎh
niith' deh a'ge nya goh.

18 Neh sǎh'ǎh waeh, ne wís' ni sa'nyak heh oh; da
neh' nǎ gǎǎ ne' wah de ja dii', tǎh ǎh' deh neeh' deh'-
ji nya goh: ga i'wa gwēn ni yòh' dih ne' neh noh'sih.

19 Neh ne ya goo gwēh' hò wǎ oh seeh, Syah'da gwēn-
ni yòh, neh ne ge gah'ǎ yo'oh, Sà do'gǎs daa nih' ǎǎh'-
noo.

20 Neh nak hih'nis hoh'gǎ aah neh huh' hǎ non'dǎ nò-
yǎn dah'gwak' nǎ gǎǎ' o'non da deh; neh' dih niis' ne
swa doh', Je ru sa lem ne gǎh' he'oh weh ga i wa yǎn'dah-
goh a ǎ'non dǎ nò yǎn'dah gwaak nò gwēh.

21 Sha ga'wǎ oh'seeh ne Je sus, Si'oh, da gi'wa gwēn-
ni yòs', neh' ne daa weh' he ni ga'is daah es, no nǎh'

neh' nă gǎ'aak deh ji swa gwee nyoo', ha'eh gwah nă gǎă o non'da deh', tǎh ǎh' kuh ha'eh gwah ne Je ru sa lem, ne do'sas he swa ǎh'sǎ o nyoo'h' Nooh'nih.

22 Neh' swa dǎ nō yǎ nih', ne tǎh ǎh deh òs'tooh deh'-swa yǎn dee ih: neh' niih' na gwa'yǎ dee ih' na gwa'i wa-yǎă nih, neh sǎh'ǎh haa di'yah daa deh' ne Jēws' ne'huh dya weh'dah gōh ne ja gō yah da'gwat ha'h.

23 Neh gwaa' he ni ga'is daah es' daa weh, neh kuh nă gǎă ne wah o nǎh', no nǎh ne ga i'wa gwēn ni yòh' i gǎă he'ō weh ni ye'i wa yǎ nih, tga gont' neh not hwa'-is hǎ gōō kuh ne ga i'wa gwēn ni yòh ǎ ya'go dye'ǎh dah'-gō oōk' heh ǎ'ō wa'i wa yǎ'ni aak Nooh'nih: neh sǎh'ǎh hih saas Nooh'nih ne' neh huh i gǎă ni yòh'dǎăh neh, ǎ'ō wa'i wa yǎ'ni aak.

24 Neh ne'huh not'hwaa ih' haa yah'da deh' Na wēn-ni yòh': da neh' dih kuh haa di'yah daa deh nō wa'i-wa yǎ nih, tga gont' neh ne ga i wa gwēn ni yòh, ot hwa'-is hǎ gōō' gwah huh nǎn to di a'wih dah'gō oōk' heh ǎ'ō wa'i wa yǎ'ni aak.

25 Neh ne shō wǎ'oh seeh ne ya gōō gweh', a gǎ'nòh-doh' naeh he' da eh ne Mes siah, ne Christ' hō wa-yaas: da neh' no nǎh' ǎ'ō yòh', o i'wa gwe gōh' neh ǎs hō'gwa o wih.

26 Neh ne sha ga wǎ'oh seeh ne Je sus, Iih' wach ne'huh nă gǎă ne gōs nyeh'seh.

27 Da neh huh ni yò weh' o nǎh' ho di'yos oh na gō'-i o nya nih, neh ne wa o di'wa nǎă'gòh heh ye'oh ne de o'dit haah: tǎh ǎh gwa deh sha'yah daat ah nō'gweh de a wǎăh', A naah ot' sih saas'? neh' gi h shǎh na'ǎh, A'naeh go waa' neh' de jiit haah?

28 Neh ne'huh shō wah oot'gah ne' ye ne gǎăh'-gwah ne ya gōō gweh, gōh dǎn'dyos oh ga non da-gōō' he'ja ga we nōō, neh nō wǎ'nǎ oh'seeh nǎă'nō-gweh',

29 Da jah'dǎn dih, she swa gǎh nō'gweh, ne yò'i wa-gwee gōh' waak'hyó wih' he'ni wa'ga dye'ǎh: Tǎh ǎh gǎh' deh neeh' nă gǎă ne' Christ?

30 O năh' ho di ya găh'oh he ga non da yăh, neh huh' ho di'yoş oh haa yah'da deh.

31 Da neh' dih, ne de yò'găh gēh nă găă, ho'wa do-e'syoh gwa niih' na go'i o nya nih, ho năă' Sa di' o nya nih, sa dek'ho nih.

32 Neh gwaa' na go yă oh'seeh, neh na gyăh' niih ni-gees', ne tăh'ăh niis' deh swa yăn de ih.

33 Neh da yò'i wah'heht de'o non da'dă oh'se no niih' na go'i o nya nih', so gaah' gă ne găh' noo'gweh ho wă-ee wiih' na aak'?

34 Neh na go yă oh'seeh ne Je sus, Neh' niih a geek'-hwah', ne' neh huh năn dwa gye'an dyeh' he'nit hoh'ni-goo'h'dăăh ne ta geh'ha'h oh, neh kuh nă ga dyă'nòhk-dăh no i'oh das'hăh.

35 Tăh'ăh găh' deh swaa doh', Neh nah soh gee ih' ni wă'nih daa gee, o năh' hă ga'eeh he nă ye'yănt twa-gwa ooh? Jat ga'ă oh, neh noh gwă'os, de swah'gwaht ne swa gaah'shoh, neh huh' swat gaat hòh' he ga yănt'-twah soh, neh săh'ăh neh o no'wah dah'ăăh ni yòh'dăă, o deh'sah oh' sho nă ga'yănt twa'gwă ook.

36 Neh haa yah'da deh na yănt'twa gwrs' hòt tga'nyah-gih, neh' kuh ne wa e'o eek' no do nii ne' dyot gont ha'yoh he dyeh; neh ne' de i gwe goh no noh'gwă an dyehs' kuh na yănt'twa gwrs' ha'h dăă'ya dyes ă ò'noh ees ha'h.

37 Neh huh dih ne găh nă găă he'o weh ni wă'oh seeh, ni ga'i wa gwën ni yòh, Sha yah'daat ne wa o'noh gwă'on-dih, o yah' naeh ne daa'yănt twa gòh.

38 Neh' dih, niih' tgwah ha'h'oh nă swa'yănt twa gòh', he'o weh niis' deh tah'gwis dăh deh swa dye òh'da doh: o yah' naeh nă no gweh' ho non dye òh'da doh, da iis' ne'wah. neh huh' he swa yoo' he'o weh' ni gaa yăh' no-di òh'das'hăh.

39 Da neh' no nont'tgah deh' ne Sa ma ri tans ne' tē-neeh doh' he ga non da yăh', ne wa o wa i wa gwën ni yòs', neh sho da yò'i wah'heht he noh'o go wă'no wăh ne ya-goo gweh go i'wa gwa'ih soo, Neh' no gwe goh' waak'-hyò wi'h' he non do ga dye'an dyeh' he'noh weeh.

40 Neh huh dih no năh' ne Sa ma ri tans neh huh' ho di'yos oh ha yah'da deh', neh no wan do e'syoh gwa-nii, neh huh' sho yaa eh', a'o ăh'heh o'ook ha di'yah-daa deh: da neh' ne de wă'nis hăă gee' neh huh' ho ăh' heh oh.

41 Neh nah'soh sa'yò găă'is ne sa o wa'i wa gwên ni-yòs, neh nach dyò i'wah he na'o wă no'wăh syooh ne'-a o hwah.

42 Neh' kuh ne sha go nă oh'seeh ne' ya goo gwew', O năh' wah a gwa'i wa gwên ni yòs, tăh ăh nach' deh-dyò i wah he ni sa wă no'wăh oh; neh săh'ăh na gwus' iih o năh' sha gwa wă no'o găh, neh kuh no gwă'noh doh he do'găs o weh neh ne Christ, ne' Shoh hee das' he'-yo ăn ja deh.

43 Neh no năh' shah ga'at ne de wă'nis hă gee, ho tă'-da doh' ne' neh huh, neh nooh dân'dyos-oh, Galilee he o'yos oh'.

44 Neh săh'ăh ne'a o hwah' ne Je sus' wa i'wa gwa ih-sih', he tăh ăh' na eh de oh'să ni yòò no do'găs daa nih he'o weh' ni a'no geh.

45 Da neh'dih no năh' neh huh' wa a yoh' ne Galilee, neh ne' wa o wa gòh' ne Galileans, neh he to-nont'tgat hwăh ne yò'i wa gwé goh' he non daa'dyeeh Jeru sa lem, ne chi to no dek'hwa eeh: neh săh'ăh neh, neh huh' ha'eh gwah he ă'neh sgwah he'to non'dek hwe-o'o noh.

46 Neh huh dih aeh' noh det'ha wee noo' ne Je sus, sho yos'oh ne' Ca na ne a'ăn jah gēh ne Galilee, he'o weh no'ne ga nòs' wine hos yo niih. Da neh na yah'da-dòò găăh go'wăh go waah ho hah'shăh neh nò'aa wak' to nook da nih' heh' tga non da yăh Ca per naum.

47 Neh no năh' wa o'i wa'ook he'det ho'ya găh'oh ne Je sus ne Ju dea, Galilee det ho yoo', neh huh' he a-wee noo' he ta yah'da deh, ho do e syoh'gwa nii ne' neh-huh on'da eet, o'sa o jăht' no'aa wak: neh săh'ăh neh, o năh' neh huh' he gaa deh' nă'ee yos.

48 O năh ne Je sus, ha wă'oh seeh, Neh nă gă'aaak

deh swa gǎǎh' no yǎn deet' aa yō nyaa'nooh, kuh no i'wa-
nǎǎ gwah'dohs', tǎh ǎh' deh aa oh' aeh'swai'wa gwën ni-
yòs.

49 Neh, ne go'wǎh go waah ho hah'shǎh det hos'nyeh-
oh, ha wǎ'oh seeh, Syah da gwën ni yòh, gaa'oh' da seet,
ah soh' ǎ gǎ'aak de a'we e yoo neh' he'a wak.

50 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wǎ'oh seeh, Sah dǎn-
dih; neh' naeh sho doh'o on dyeh nees'ha wak. Neh ne
wa i'wa gwën ni yòs' no'gweh he'na o wǎ no'wǎh ne Je sus
wa os'snyehs, neh nooh dǎn dyos oh.

51 Da neh' dih no nǎh' neh huh' ho sa'we'no on dyeh'
oh to wa dǎt' no hah'shǎh shoh, ho nǎǎ', sho doh'o on-
dyeh' nee'sha wak.

52 O nǎh' ha go ya on'dos oh he ni dyò'is dah'ee noh'
no nǎh' sho saa'doo gweeh. Neh no wǎ oh seeh, Tee'dǎh,
jaa dak' chi jò'is daah eeh' wa o'yah daat gah' noh doh'go-
ǎǎs gwah.

53 Da neh ne to noh'doh nooh'nih he neh' sho kuh
naeh shah gaat' chi dyò'is dah'ee noh no nǎh' ne Je sus
sha'wǎ os, Ho heh' naeh, sho doh'o on dyeh kuh nees-
haa wak: da neh ne'a oh hwah wa i'wa gwën ni yòs,
kuh neh' ho noh'sa gwee goh.

54 Da neh' nǎ gǎǎ ne' dek ni wa doh'tah aeh' ne
Je sus o i'wa nǎǎ'gwat he no on dyeeh no nǎh' shah det-
ho ya'gǎh oh ne Judea, Galilee hes ho'yòs oh.

O I'WAH V.

NEH' no nǎh' shah ga'at nǎ gǎǎ, neh no non'dek-
hwe'o oh ne Jews; neh' ne Je ru sa lem he a'we-
noo' ne Je sus.

2 Neh' dih he ni dyòh'dǎǎh ne Je ru sa lem, dos gǎ'oh
he'o weh' ni yò'nont ǎ o ga'ǎnt ne de yò di noh'gǎ ont,
o'nee gòh, neh ne' Be thes da gaya soh' neh He brew
ni ga wǎ noh'dǎǎ, wís' ni ga'noh sòot ne' wak ah.

3 Da neh' no gyes'ho h nǎ gǎǎ ha di'yah'da ge oh gǎn-
dyòh'go waa nǎh' no di nok'da nih, no'gweh, de a di gah'-

gwee gòh, ho dih'sòh kah, ho dih hă ga'yah seh, [ha di-nòh' neh' nă wăh'ne gò'nya nòoh.

4 Neh săh'ăh nă o'yah ge'o nòh, ga doo găă' he ni yò'-wah gēh neh huh' găās' waa'deh sgòh' ho'nee gòh, oh-taa'ne găn dòh: da neh' găās no năh' oh dyò'ne găn dòh son'dih gwa'nah ot gon'da dyeh' neh huh' ă yon'deh sgòh, sa yon dòh' găās na gwa'nah ot ho nòok da'ni ak.]

5 Neh' na yah'da doo găă no'gweh neh huh hăh dyon-dvk, neh neh săh ni yòs'hăh hăă nòh o'nis heht chi o-nòok'da nih.

6 Neh no năh ne Je sus wa o găh' ha yas'hăh, neh kuh no nòh'dòh heh' o năh' nòo o'năh jih neh huh' chi o'yah daa wăś, ha wă oh seeh, De sa'do ă jo nih găh' nòo'sah saa dòh?

7 Neh' no nòok'da nih no'gweh, ha wăă, Syah'da gwēn-ni yòh, tăh'ăh' deh a go gweh'da yăh, no năh găās' oh-wah'hne go'nya nòoh na'a yò geh'sgòh: neh gwa' găās no năh daa geh', o yah' găās oh ta'ges hăă nih', neh gon'da dyeh' hwa a'dyah dănt.

8 Neh ne Je sus' waa'wă os, Des daht', dee sek' ne sa nòh'sgwah, sah dăn dih' kuh.

9 Neh ne wah o gon daa dyeh' sho'dòh'oh, de òh'gwăh kuh no nòh'sgwah, hoh dăn dyos oh: da neh' ne neh shah wă'nis hăăt a'wă da do'găh do'nòh.

10 Neh dih dyò'i'wah, ne Jews ho wă'oh seeh ne găh' ne sho wan'jăh dòh, a'wă da do'găh dòh: tăh'ăh' deh ga'ya nes'hăh gēh heh syah daa deh' naas'ha wih ne sa nòh'sgwah.

11 Dech ha ga wă'nòh să gwăh, Neh haa yah'da deh ne sha ge'jăh dòh neh shaa'yah daat waa'gă os, De sek ne sa nòh'sgwah, sah dăn dih' kuh.

12 O năh' ho wan'dos'oh, So' nah òt no'gweh' ne yă oh seeh' dee sek' ne sa nòh sgwah', sah dăn dih' kuh'?

13 Da neh' haa yah da deh' ne găh' ne' sho wa'jăh-dòh, neh huh' sho ni yòh'dăă na'gă aak i găă' de'o yăn-dee ih: neh săh'ăh neh ò'yah jih he o'dat haah ne Je-

sus, suh jih' găn dyòh'go waa năh' neh huh' go yah'da-ye'ih oh.

14 Noh'găh gēh ne Je sus o noh'sa do'găh dih gēh sa'-oo găh, neh naa wă'oh seeh, Sat ga'ă oh, o năh naeh je sa'jăh dōh; să noh dih' ăch hi wa neeh aak, dyă gwah' sho si'gwăa he nă ji sa yah'da wăh.

15 Da neh noh dăn'dyos oh noo gwēh; neh ne Jews he a'go o wii he neh ne Je sus ne sa'o jăht.

16 Neh da yò'i wah heht ne Jews dya'wăh oh wa o'wa-noh'gon dăh ne Je sus, [neh kuh 'he wa ă nih saak he-no'da di ye ăh dak a'o wa nyòh,] neh ga i o nih heh a wēn-da do'găh dōh gēh neh huh dyòt gont ni o dye'an dyehs nă găă noh o'i òh'dăh shoh.

17 Neh dih ne Je sus de cha go wă'noh săă gwăh, Neh Naah nih dyòt gont' naeh nă găă he'ni yo weh' he ga'-wihs ho i'oh deh neh huh kuh năăh' iih ni wa gye ăh' heh a gyòh'deh.

18 Neh da yò'i wah heht ho sa'di găă is' ne Jews' wa-ă'ni saak' he noo'da di ye'ăh dak aa'o wa nyòh, neh ga i o nih he tăh ăh sho' neh, deh dyò'i wah heh oh taayăhk' na wēn da do'găh dōh, neh gwa' gye he wa ăh, neh hah nih Na'wēn ni yòh, neh huh' na o da dyeeh' ne shah da'i yah'da deek Na wēn ni yòh.

19 O năh ne Je sus dech ha go wă'noh săă gwăh' ha-go yă oh'seeh, Do găs', do găs', neh noh gwă'os', Neh No'aa wak' tăh ăh' de o gwe nyoo' hah gwis'dăh ne' a oh hwah; neh gwa', naat gaa tws' he ni o ye an dyeh Nooh'ni: neh săh ăh na gwa'nah òt noh o i oh'dăh nă-aan dyeeh', neh sho shah gaas hoh ha'eh gwah neh huh' nă aa yeeh' No'aa wak.

20 Neh săh ăh Nooh'ni ho no'oh gwah No'aa wak; neh kuh ne yò'i wa gwe gōh hot gat'hwah daa nih, he ni-a'dye hah' ne'a oh hwah: neh kuh ne' tga gont' si'gwa he ni yò i oh das hă nă ă gwat' a òt'gat hwah'dăh, neh na-e swa'i wa nă'gòh i găă.

21 Neh săh ăh he ni a'ye hah Nooh'ni cha'go ges gwus' ne ga we'e yoo cha ga'o hee dvs' kuh, neh huh' kuh

ha'eh gwah ni yòh'dăă No'aa wak ho gwe nyoo ne ga-nyòòh' sho i găă ă'eeh ske yoo heet.

22 Neh săh'ăh Nooh'nih deh soo gaah' noo'gweh dah-de o yah'do weet hañ, neh gwa' o i wa gwe goh' ho wii' no yah'do weh'das hăh No'aa wak:

23 Neh ne' ga gwee goh' noo'gweh a o wa'yah da no'-oh gwaak' No'aa wak, shah da'yòh dă'ak sho he'ni o wa-yah'da no'oh gwah Nooh'nih. Neh haa yah'da deh ă gă-ak de o'yah da no'oh gwah No'aa wak, tăh'ăh kuh ha'-eh gwah de o'yah da no'oh gwah Nooh'nih ne toh hañ'oh.

24 Do găs', do găs', oh gwă'os, Neh' haa yah'da deh nă aa gòh' he ni gwă'nòh dăăh, neh' kuh nă ò'i wa gwên-ni yòs' ne ta geh'hañ oh, wa o yăn daht' ne' wah o'i wa-da dyeh' yo heh'ò weh, tăh'ăh neh huh too'da a yoh' he-ni ga yăh' ne go i wa ăh'heh daa nih; neh gwaa' neh ho ăh'doh ne gă e'yaht gëh neh huh' hes ho yoo he ni-gaa yăh' ne yoh heh'ò weh.

25 Do găs, do găs oh gwă'os, Da weh' he ni dyò'is daah-eeh, a gwas' gwa' naeh o năh' nă găă ne'wah, no năh ne ga wee'yoo ă'ò wa wă'no ook No'aa wak' Na'wên ni-yòh: da neh' haa di'yah daa deh nă'no ook ă'nòh heek ne'neh.

26 Neh săh'ăh naeh he'o yăh Nooh'nih ne yoh heh na gwas' ha o hwañ', neh huh' dih kuh haeh gwah ni o-yee ăh' ho wii ne' yoh heh No'aa wak neh na'o yăn-dahk' haeh'gwah na gwas' ha o hwañ'.

27 Neh kuh neh' ho wii ne' gah has'des hăh, neh dă o'yah do'wet haak' neh gai'ò nih' neh' Ho wa'wak noo gweh.

28 Să nòh' ă swa'i wa nă ă gòh nă'găă: neh săh'ăh ne daa weh' he ni dyò'is daah eeh, no năh ga gwee goh' non-da'deh sa dōh gwah'gëh he yeh'nont, ă a wa wă'no ook,

29 Neh ne dănt hă nont găh; neh haa di'yah daa deh ne wi yòò' gò i oh deh'go nòh', neh' naeh dăn dyont'-gă oh dak nă ya'goh hee dyeh; da o năh neh' wa eet-găh' ni ya go dye'ă nòh', neh dăn dyont gă oh dak nă-yont'dat hee wat.

30 Neh na gwas' gyah dii tãh'ãh' deh tah'gwis dãh deh-
a ge gwe nyoo: neh' dih' sho' he ni yaa wãs' ga ook hah'
neh huh nit ka'wih dah'gwah de gyah'do weet hah: neh'
gwah huh ne wi yòò' he de gyah'do weet hah, neh gai'-
o nih' ne tãh'ãh' neh deh a'gih saa goh niih he ni dwak'-
ni gooh'dããh, neh gwa' he nit hòh'ni gooh'dãã, Naah'-
nih ne ta geh'hah oh.

31 Neh gih shãh iih sho' kuh ã ga'da di'wa gwa'ih-
sah'se aak he'gyah daa deh, tãh'ãh' waeh' deh ga i'wa-
gwën ni yòh' na gi'wa gwa'ih sah'sch.

32 Neh ne'huh no yah na i wa gwa'ih sos' he'gyah daa-
deh; neh kuh na gã'noh doh ne ga i wa gwa'ih sos' no-
dye ãh dah'goh heh' ha i'wa gwa'ih sos he'gyah daa deh,
ga i'wa gwën ni yòh.

33 Neh ne swa'dãh hòht' he ta yah'da deh ne John,
neh da i'wa gwa'ih sahs ne ga i'wa gwën ni yòh.

34 Neh dih ne tãh'ãh' no gwee'neh dweh dah'gwah
ne ga i'wa gwa'ih sos deh gye noos'; neh gwa' nã gãã
noh o i oh dãh shoh oh gih neh na yò gwe'nyo ook' i gãã'
o sa yech'hi yah da gòh.

35 Neh baayah'da deh o deek hak, de yòs'dããt heh
kuh de yòh'hat heh: neh gwah huh' ne dah'ji ah' sho
ne swa gaa yãs' na'e joh'es hah'o ook he de yòh'hat heh.

36 Neh gwa' nee'yò gã is doh he ni yòh'dãã niih' na-
gyãh' ne ga i'wa gwa'ih'sos naeh' he ni yòh'dãã ho yãh'
ne John; neh sãh'ãh ne ga i'òh das'hãh na'gaa wii
Naah'nih, nã ga dyã'nohk dãh, neh shah ga i'òh'das hããt
naga'di wah dãn dyeeh doh' ga i wa gwa'ih sos he'gyah-
daa deh, he ta geh'hah oh Naah'nih.

37 Neh kuh Naah'nih ha o hwah, ne ta geh'hah oh,
ha'eh gwah ha i'wa gwa'ih sos he'gyah daa deh. Neh niis
nah'soh gat gaah, naas'she wã no'gã aak neh' gih shãh
na e'swat gat hwã'aak he ni a'yah'doh'dãã.

38 Neh kuh ne tãh'ãh' deh waat' he swa yah'da deh
naa'wã noh; neh sãh'ãh haa yah'da deh ne toh hah'oh
tãh'ãh' deh she swa'i wa gwën ni yòs'tah.

39 Neh swih saas no ya'dos hã do gãh'dih; neh sãh'ãh

ne' neh huh ni swă'noh do nyoh syoh'dăăh, ni swee neh' ga aah', năă yò'i wa da dyeh' ă'jo heek: da neh', ne'huh ne'neh ne ga i'wa gwa'ih sos he'gyah daa deh.

40 Neh kuh ne deh'swa ga yăs' neh huh a'e swa yoh' he'gyah daa deh, a'e swa yăn daht' i găă, ne' yoh heh o-weh.

41 Deh'gye noos' nă yo'geh să ni yòs' no'gwe'neh i găă ă dweh dah gwak.

42 Neh gwa' ne gwa'yăn dee'ih, he tăh'ăh deh swaa-yăh' no nò'oh gwah'shăh Na wên ni yoh ne swa yah'da-goo.

43 Neh nooh'săă noh' Naah'nih a ga'dye ăh'dah gon'-dyeh ha gyoo; neh dih ne deh aa oh' aas'gwa'goh: neh' gih shăh no yah' on'da eh ha o hwah' hoh'săă noh a'o dye'ăh dah'go'on dyeh, neh' naeh naas'she swa goh' ne'neh.

44 A noo ya wăăh nae'swa'i wa gwên ni yòs neh', iis sho kuh swa da'deh să ni yòs tah', neh kuh ne tăh'ăh' neeh' deh'swih'sa goh' ne' gòh să ni yòs'tah Na wên ni-yoh gëh i găă' sho' dwah'dăn dyos?

45 Să noh' neh huh nă swă'noh do'nyoh syoh'dă ook na e'sweh he'aak ăs lo gwa i'wa yăh'da nooh' noo he'tăh'-dyoh Nooh'nih: neh' waeh ne'huh ne sha yah'daat ne she swa i wa'yănt hah, neh' ne Mo ses neh he'o weh ha yah'daa deh ne de swa'dă non'dah goh.

46 Neh săh'ăh theh'she swa i'wa gwên ni yòs'doh gih-shăh ne Mo ses, neh waeh naas'gwa i'wa gwên ni yòs'-doh năăh iih; iih săh'ăh ha gat'hyò wii ho'ya do nyoh.

47 Neh waeh' gih shăh nă gă'aak deh swa i'wa gwên ni-yòs tah no'o ya do nyoh', a'nă yaa wăh' ă swa i'wa gwên-ni yòs' ne gwăă nooh'?

O I'WA H. VI.

NEH no năh' shah ga'at nă găă noh o'i oh'dăh shoh', Onăh ne Je sus oh ta'nyo dai'yahk' ne Ga li lee, neh' neh Ti be rias o yeh' tga'nyo da eh.

2 Neh ne găn dyòh'go wa năh' wa o'was heeh, neh ga-i'ò nih he wa ă'nont gaa tòh' no i'wa năă gwah'dòhs he'no-go ya dye ăh'syoos no di nook'da nih.

3 Neh ne Je sus ho non'dohk'dah'oh he'gae'non deh, neh ne' neh huh' da'a dyăăh' kuh' na go'i'ò nya nih.

4 Neh' ne de wa da wă'oh gwah, heh ni ă non dek hwe-o'es ne Jews o năh' dos gă'oh ni ga'wihs.

5 Neh dih no năh ne Je sus waat'ges gòh, neh' ne găn dyòh'go wa năh' wa'go găh' neh huh' da o'nont gon'-dah gon'dyeh, he'ò weh ni ăh'dyoh, neh na wă'oh seeh ne Phi lip, Ga'ă o weeh' ne găh' hă dwaah'gwa'ni nòh neh nă găă' a'ă non dek hò niih'?

6 (Neh' ne wa oh ni go'ăk dooh heh' neh huh' na'o-wăn noo wăh: neh săh'ăh neh' ha'ò hwah' ho nòh'dòh naeh he'nă o yeeh.)

7 Det hos'nyeh oh ne Phi lip, ha wă'oh seeh, Dek nii de wăh'nyah ceh ni gah'si yoh'hă gee no yò'i wah săăk neh' o ăh'gwah tăh ăh nooh tah'de ga yee ih' naah'de-yo gweh'da gee sah ni wah syon dyeh'ah ha'a diik.

8 Sha yah'daat na go'i'ò nya nih, An drew, Si mon Pe ter de ya'dă no deeh, ha wă'oh seeh,

9 Sha yah'daat naak sah'a ah neh huh' i ehs wis' ni-yò'ăh gwa geeh' ne barley nòh o'ăh goh'dăh ho'yăh, de gă'ja geeh' gwah huh ni găn jahs a'ah: neh gwaa', a naeh' nah ot ne'neh a wa des' he ni o'nont gah deh'?

10 Neh neh ha wăă ne Je sus, Ech hih'dyoooh nă'no-gweh. Da neh' neh we sòh' o ge'oh jaa yăh he'ò weh ni o di yah'da ye'ih oh. O năh' ho no dyăn das'oh nă'no-gweh, neh huh' noo neh wis ni ă năh nyah'es hăh'ăăh.

11 O năh' ne Je sus de oh'gwăh neh o ăh'gwah: neh' kuh no năh' de o'dă no nyos'oh, neh wa'go yahk'hò os na go'i'ò nya nih, da o năh neh ha go'i'ò nya nih neh' naeh hò sas'ha go di yahk'hò os neh eh dah'gêh hă nih'-dyoh; neh huh' kuh ha'eh gwah nòh o wăh ne gă joh, ga nyòòh' sho he'nòh det ho non'do ăn jo nih.

12 Neh' no năh wa o'nòh daht, ha go yă oh'seeh na-go'i'ò nya nih, Sa ji'o eek do saa jik ne de yo'dyahk hò-

nyoh o'da dă'oh, neh nă gă'ook hah gwis'dăh deh o'yes-hah ooh.

13 O năh' sa di nōh'gwās hō nyoooh, neh' neh was hăă dek nii' sga eh ni gah'as hăă gee oh ga'nōh heht neh' de-yo'dyahk hōh o'da dăă'oh neh' wis ni yo'ăh gwa gee-nōh, ne barley nōh o'ăh goh dăh neh huh' na o'dih shă-nih ne găh' nō non dek hō'ni nōh.

14 Da neh nă'noo gwēh no năh' wa ă'nont gaat hōh he ni yo'i wa'nă ă gwat na'o yă nō wăh' ne Je sus, ho năă', Neh nă găă do găs gai'wa gwēn ni yōh neh No do'găs'da-nih na yo'neh he'yō ă ja deh.

15 Neh' dih ne to nōh'dōh ne Je sus heh tga gont' sho ănt hă neh gah has'des hăh ă'no dye'ăh duk ă'a wa-ye nōoh, neh' kuh ne go'wăh go waah ă o wa yoo nih', o na'eh hoh dăn'dyos oh neh huh' he a wee nōoh' heh ga-e non deh ha oh'hwah ge'ah.

16 Neh' dih no năh' oh dwa'dah son da ik neh so'eh, neh huh' heh tga nyo da'eh he o nee nōoh' na go'i o nya-nih,

17 Neh' neh ga'o wa gooh hō non'deh nōh'dah hōh, ga nyo dăăh'gēs'hōh he'o nee nōoh Caper na um' gwaah. Da neh' neh o năh' de yō'dah son da i goh ah soh' ne Je sus de a go yah'do wăh'oh.

18 Neh' neh o năh oh wa'de nyo'dăăt git, neh' o ga'i-o nih heh' sōh jih oh'ge o waa nănt.

19 Neh' dih no năh' nōoh săh', gee ih' gih shăh', he yot'gat hwăh ni'o nee nōoh' heh ho nōh sat hwă'o dyeh, wa o wa găh ne Je sus o ne'gah gēs'hōh i'eh; neh neh dos gă'oh da ot'his doo'dyeh he ni ga'o yoo dyeh: neh neh wa'o'nōh dyohk.

20 Neh' dih ne Je sus ha go yă'oh seeh, lih neh'huh; să nōh' ă swah'dyohk.

21 O năh' neh huh ni yoo weh' a gwas' wa o di gaa yăh' wa'o wa gōh' waa'deh nōh'dăăh ga'o wa gooh: daah, a gwas' wah o'gon daa dyeh' neh huh' hoh wah'dih heht he'dyo ă ja deh' he'oo weh hwa'o ne nōo'dyeh.

22 Neh no năh' o yah wah oo hăht sa wă nīs hă dăh,

neh nă'noo gweh neh' sga nyò dăă di'gwah ta dih'si aah,
no năh' waa di gah'ă yoooh heh tăh'ăh deh ga'ô waa yăh
no yah, neh sho' kuh no non'deh nōh'dah hōh na go'i o-
nyā nih, neh kuh ne tăh'ăh naeh ne Je sus neh huh
de o deh nōh'dah hōh ne' ga ô-wa gooh naeh he'ô weh
ho non deh nōh'dah hōh na go'i o nya nih, neh gwaah' naeh
neh ho nōh'hōh ge'ah ho nōh'dăn dyoooh :

23 (Neh huh gwaah' naeh o yah' ne' ga ô wah Ti be-
ri as da wă'noh dăn dih, oh wa dii yoh dos gă'oh he ô weh
ni o di'ăh gwa go'noh, no năh' shañ tha dă nyo'nyoooh Na-
yah'da gwën ni yòh,)

24 Neh dih nă'noo gweh' no năh' waa di gah'ăă yoooh
heh' neh huh' de ehs ne Je sus, kuh ha'eh gwah na go-
i o nya nih, o năh' ha'eh gwah ga ô wa gooh' ho non'deh-
nōh'dah hōh, Ca per na um he o di yos'oh, ho wă'yah dih'-
sa goo'dyeh ne Je sus.

25 Neh' no năh' sa'ô wa găh' ne Je sus he'ô weh' he-
ehs sga nyò dă di'gwaa, neh' no wă'oh seeh, Rab bi, wă-
doh' ne găh' niis neh huh' sa yos'oh nêk huh'?

26 Do saa'go wă'noh'să gōh ne Je sus, ha wăăh', Do-
găs', do găs' neh nōh gwă'os, Tăh'ăh deh neh' deh-
sgwa'yah dih'sak tah heh' e swat'gat hòh no i'wa năă'-
gwat, neh gwaa' sho ga i'ô nih heh' e swaa'gwaak no-
ăh'gwah, neh' kuh heh' e swah'daht.

27 Să'noh' neh' ă swai oh'deh go'ok na'e swa yăn daht
ni yees nah ot neh' ga i wah do'eh; neh gwaah', [swai-
oh deh'go ok] na'e swa yăn daht' ne wa goh neh, hwah-
o i wa da dyeh' yoh heh'ô weh ni ga'gas deh, neh ne'neh
No wă'wak no gweh' oh shee joh: neh ne găh Na'wën-
ni yòh ne Gah nis'hăh ho i'wa ni yă dii, [no'aa wak.]

28 O năh' ho wă'oh seeh, A'ne găh' nă ya gwa dyeeh',
naga gwe nih' i găă neh a'ya gwa dye'oh daat no i'oh-
das hăh shoh Na'wën ni yòh'?

29 Des ha go wă'noh săă gwăh' ne Je sus ha go yă'oh'-
seeh, Neh' ne găh nă găă ho i'oh das hăh Na'wën ni yòh,
neh' năs he swa'i'wa gwën ni yòs ha yah'da deh neh' toh
hah'oh.

30 Neh' neh sho wă'oh seeh, A'nah ot' ne găh' no i'oh-dvs'hă nă'ă gwat' ăh so'dah siih', a ya gwat'gat hòh' i găăh a'gwa'i wa gwën ni yòs' kuh? a ne găh' nah ot' sai'òh-deeh?

31 Neh nak hih'nis hòh naeh' ha diis gwah' ne manna he'ò weh neh ga nyòòh' os dă'ăh yo ăn'ja deh'goh: neh-huh' ni ga yee ăh' he'gaa yaa dòh, Neh na'go ya wii no-ăh'gwah nă on dik seek gă o'yah gëh' dya weh'dah goh.

32 O năh ne Je sus' ha go yă oh'seeh, Do găs', do găs' neh nòh gwă'os, neh neh tăh ăh neh' ne Mo ses deh-she swa wis'gwah no ăh'gwah neh gă o'yah gëh dwah-dăn'dyos gwah; neh gwaah' Naah'nih nach she swa'wis ne gaah'gwa gwën ni yòh ne gă o'yah gëh dwet hah.

33 Neh săh'ăh neh no ăh'gwah Na'wën ni yòh gëh dya weh'dah goh neh ne'huh haa yah'da deh ne to dyah'dăh dòh ne gă o'yah gëh, neh kuh neh' yoh'hees hăh daa'yah do'weh daa nih he'yo ă ja deh.

34 O năh' ho wă'oh seeh, Syah dagwën ni yòh', dyòt-gont' neh da gwa'wih seek nă găă' o ăh'gwah.

35 Neh' ne Je sus ha go yă oh seeh, Iih' ne găh no-ăh'gwah ne yoh heh'ò weh: neh ha yah'da deh ne' neh huh ănt hat'gon dvk he'gyah daa deh dee'wăn dòh' ta o dos'weh dăh; neh' kuh haa yah'da deh neh' iih ă a'gi wa gwën ni yòs' de'wăn dòh' ta ah'dat hăh.

36 Neh gwaah' wach ne gwă oh'seeh, neh' nach neh' sgwat gaat hwăh, tăh ăh gwaah deh swa'i wa gwën ni yòs dòh.

37 Ga gwe goh' he ni yooh' dă o'gyah do'weh dăh Naah'nih hah de ga gont' ă wa'gyah do wăht; neh' kuh ha-yah'da deh neh iih' ă a'gyah do wăht tăh'ăh deh tah'gwis dăh to'da ga ye'ăh'dvk neh sih' shoò ho sa'e is.

38 Neh săh ăh heh dwa ga'dyah dăh'doh ne gă o'yah-gëh, tăh ăh deh neh niih' i găă ak ni'go ăh neh'huh' noo gyeeh; neh gwaah' he'nit hòh'ni gooh'dăăh neh' ta geh'hah oh.

39 Neh' ne găh nă găă nit hòh'ni gooh'dăăh Naah'nih neh' ta geh'hah oh, neh ne ga gwe goh he ni yooh'

de a'gyah do'weh da niih tǎh ǎh deh tah'gwis dǎh ta'wa-
yah'dooh; neh gwaah' nes ge'ges gòh gwah hòh' nee-
swǎ'nis hǎ gont.

40 Neh' gwah hòh' nǎ gǎǎh nit hoh'ni gooh dǎǎh ha-
yah'da deh net ha geh'hah oh, neh naah'de yo gweh'da-
gee' nǎ'oo gǎh No'aa wak, ǎ o'i wa gwèn ni yòs' gwa-
hòh', ǎ o'yǎn daht' ne'neh ne' yoh hees hǎh ne' wah o'-
i'wa da dyeh: neh' kuh ne dǎnt he'yah da'ges gòh ne
swǎ'nis hǎ gont.

41 O nǎh' ne Jews wa dii'was hǎ'nyo gòh ha yah'da deh,
neh gai'o nih heh' wa ǎh, lih' ne gǎh no ǎh'gwah ne
gǎ'o'yah gèh dyo dyah dǎh doh.

42 Neh' ne'o nǎǎh, Tǎh'ǎh gǎh deh neeh' nǎ gǎǎh Je-
sus de o a' wak ne Jo seph, neh nǎ gǎǎh nooh'nih kuh
no noh'ǎh et hi'yǎn dee ih? a'ne gǎh' ni yòh dǎǎh' he go-
waah' ha doh' gǎ'o'yah gèh dwaga'dyah dǎh'doh?

43 Neh' dih neh Je sus des ha go wǎ'noh sǎ gwǎh
ha go yǎ'oh seeh, sǎ noh' ǎ swa'i was'hǎ'nyo'gwa ooh.

44 Deh soo gaah' ne'o gweh' de o gwe nyoo' neh huh'
on daat'gon dvk he'gyah daa deh, neh sho' o gwe nyoooh
neh Naah'nih ne ta geh'hah oh neh' hǎ o'yah da'di ǎn-
tòh: neh' na eh Niih ǎs he'yah da'ges gòh ne swǎ'nis-
hǎ gont.

45 Neh' ne' ga yaa doh he'o weh no di do gǎs'da nih,
Neh ha di'yah daa deh, ga gwe gòh' neh ǎ o go'i o nyǎh
Naa'wèn ni yòh. Neh' dih gai'o nih hah de yo gweh'da-
geeh no gweh neh' go o gǎh i gǎǎh, neh' kuh haa yah'-
da deh Naah'nih dya go'a wih'dah gòh' he go de'yǎs doh,
lih' o gyah'do wǎhs' ne' neh.

46 Tǎh'ǎh' nach deh neh neh' so gaah' ne'o gweh
a'o gǎ'aak Naah'nih; neh sho kuh ne' neh huh' i gǎǎh'
ta weh'dah gòh ha yah'da deh Na'wèn ni yòh; neh' nach
ne'neh ho gǎǎh' Naah'nih.

47 Do gǎs', do gǎs' oh gwǎ'as, Neh haa yah'da deh
neh' lih' ǎ a gii wa gwèn ni yòs, hò yǎh' ne'neh nee wah-
o'i wa da dyeh yoh'hee shǎh'.

48 lih' ne gǎh no ǎh'gwah ne' yoh heh'o weh.

49 Neh nech chih'nis hoh'gă aah do găs' ha diis gwah' ne manna, he o weh neh ga nyòòh' os dă'ăh yo ăn'ja-deh'goh, neh' kuh no ni'ee yoooh.

50 Neh' ne găh' nă găăh no ăh'gwah ne gă o yah gēh dyo dyah'dăh dōh, neh' no gwe nyòoh' naah'de yo gweh'-da gee ă yon'dek hō nih tăh ăh' kuh ta ya i'yeeh.

51 Iih' ne găh ne yoh heh'o weh no ăh'gwah ne gă o-yah gēh dyo dyah'dăh dōh. Son dih gwa'nah ot ne'o-gweh ă'ăh'gwaak nă găăh' neh na yò'i wa da dyeh ă o-heek: neh' kuh' no ăh'gwah ne dă gyah'do weet neh ne'huh ne geh wa'ah, neh' ne găh nă găăh' dă gyah'do-weet nă ya'oh hes dak he'yo ăn'ja deh.

52 O năh' ne Jews ho noo hoh' sho' kuh oh ta dii'wa-geh'ha nooh, hă nō dōh', A ne găh ni dyo ye ăh'dah gooh' nă găăh' hō gweh' ho gwe nyòoh' ăs'hō gyoh naah wa'ah na e dwaak'?

53 O năh' ne Jesus ha go'yă oh'seeh, Do găs', do găs' òh gwă'os, Neh' giš shăh nă gă'ook neh deh swa gooh naah wa'ah Nō wa'wak nō gweh', neh kuh a'e swa ne'-ge ăh naat gwăh'sah, tăh ăh deh os'tooh deh swa yăh ne'yoh hees hăh he swa yah'da deh.

54 Son'dih gwah ă aak' ne'geh wa'ah, neh' kuh ă a'ne-ge'ăh ne get gwăh'sah ha aah' ne'neh ne wah o'i wa da-dyeh yoh hees hăh: neh' kuh neh Iih' ăs he yah da'-ges gōh nee swă'nīs hă gont.

55 Neh săh'ăh ne geh wa'ah do'găs o weh' gak hwah'-o weh, neh' kuh ne get gwăh'sah do'găs o weh ha'eh-gwah, ă ye'ah'da nō wăh.

56 Neh ha yah da deh ne neh' ă aak ne geh wa'ah, ne kuh ă a'ne ge'ăh ne get gwăh'sah, neh huh' dyòt gont' hah nont' he'gyah daa deh, neh huh' kuh năăh iih geh-nont' ha yah'da deh.

57 Neh he'neh ta geh'hah oh noo heh'o weh Naah'nih, neh huh' kuh gōh heh'gōh haa yah'da deh Naah'nih, neh huh dih' kuh ha'eh gwah nă yaa wăh' ha yah'da-deh ne neh' ă a dek hō nih he gyah daa deh, neh wach ne' neh huh' ă o'heh go'ok he'gyah daa deh.

58 Neh' ne'găh' nă găăh ne gaah'gwa gwën ni yòh ne-
gă o yah gëh dyo dyah'dăh dōh: tăh'ăh' na eh neh huh'
deh oh'dăăh haa'diis gwah ne manna nech hih'nis hōh'-
gă aah' ho ni'e yōoh' gwah huh: neh' haa yah'da deh ne-
neh' ă a'dek hō nih nă găăh o ăh'gwah hă yo'i wa da-
dyeh' ă oō heek.

59 Neh' nă găăh' nōh o'i òh dăh shōh wa ă'ah syōos
he'ō weh hă nont'gă nis'at hah, he'nōh weeh ha di'ō nya-
nih ne Ca per na um.

60 Neh' dih no nont'gah deh na go'i o nya nih no năh
wa ă'no ok' nă găăh', ho năăh', Ga noo oh he ni ga'i-
oh' dăăh; so'nah òt go gwe nyōoh' ă ya go dii'wat hon-
deek?

61 Neh' gwaah' ne' ta yăn dee ih ne Je sus na yah'da-
gooh, heh oh to non de'yăh hih'da noos' na go'i o nya nih
he ni ga'i oh dăăh, neh na go yă'oh'seeh, e swa'i'wa et-
găhs găh nă găăh?

62 Neh' gwaah' gi shăh ne dyă gwah aas'he swa găh
No wa'wak noo'gweh heh tgăh' hō sa'eeh he'ō weh
yaa eh' tăh dyo dak, a'ne neh'?

63 Neh' ne'huh Not hwa'is hăh ne wa dōh'hes dah'-
gwah; tăh'ăh' naeh nōh wa'ah deh os hă nō'nyah dah'-
gweeh; neh' no wăă nōh niih' ne gwas'nyeh seh ot hwa'-
is hăh ne'huh, neh' kuh ne'yōh heh.

64 Neh' gwaah' ne de swa'dyes dōh ne tăh'ăh deh-
swa'i'wa gwën ni'yòs tah, Neh' săh'ăh ne shō da'wah-
saa wăh chi a'yăn de ih' shō ne Je sus he'ni a di yah'da-
deh ne' de a dii'wa gwën ni'yòs'tah, neh' kuh haa yah'-
da deh ne' neh huh' nă o'yeeh' ă o'dă nii nōh ă'o'yah-
daat gah.

65 Neh' kuh, ne a wăăh, Neh' dyo i'wah nă găăh he-
neh huh' ni wa gye'ăh gwa' o wiih, tăh'ăh' de o gwe-
nyōoh' so gaah ne'ō gweh neh huh' o daat'gōn dak he'-
gyah daa deh nă gă'ăk i găă' neh Naah'nih de oh'has-
des'hă wiih.

66 Neh' huh' ni yōo weh' ne'neh oh wah'sa wăh ho'-
nont'gah deh na go'i o nya nih sa ă nōh geet, tăh'ăh ne-

do gǎǎh' o sa'ǎ neh seek' ne Je sus no ǎ do' o gwaah oh'-ga gon duk.

67 O nǎh ne Je sus ha go yǎ' oh seeh ne was hǎǎh dek-ni' sga eh [ni ǎ non diih], Neh' gǎh no'yah jih nǎǎh' iis hǎ sweeh?

68 Neh ne Si mon Pe ter do sa o wǎ' nōh sǎǎ gōh, ha-wǎǎh', Syah'da gwēn ni yōh, so nah òt ne gǎh' no yah' haas ha gwa'yah do wǎht? iis' waeh ne gǎh' is haah' no wǎǎ nōh' ne'yoh heh' o weh.

69 Neh kuh na gwa'i wa gwēn ni'yòs tah tǎh ǎh dah de-yo gwah' ni go' ǎ gee' heh' iis do gǎs' ne' Christ, No'-aa wak nō heh' o weh Na'wēn ni yōh.

70 Des ha go wǎ' nōh sǎǎ gwǎh ne Je sus, Tǎh' ǎh gǎh Iih' deh gwa'yah dǎǎ gwǎh nǎ gǎǎ neh was hǎǎh dek-nii' sga eh' ni swa dii, sha yah'daat ne'huh he'ni swa dii hǎ nis'he o nōh?

71 Neh was'nyeh'duk haa yah'da deh ne Ju das Is ca-ri ot, ho'aa wak ne Si mon: neh sǎh' ǎh ne'neh ne gǎh, nǎ o'dǎ ni nōh, neh sha yah daat nǎ gǎǎ ne gǎh' ne was-hǎǎ dek nii' sga eh', [ni ǎ non dii.]

O I'WAH VII.

NEH' no nǎh' shah ga'at nǎ gǎǎ nōh o'i oh'dǎh shōh, de ot'taah' gwǎh ne Je sus, Ga li lee' he a wee nōo: neh sǎh' ǎh ne tǎh' ǎh naeh de o ga yǎs ne' neh huh' aa'at ha di nō geh' ne Jews, neh ga i o nih ho nih'sa-gōh' ne Jews na' o wǎ nyōh.

2 Da neh' ne Jews he'ni ǎ non dek'hwe o'ees nō nǎh gǎǎs wa ǎ' nōh hni gǎ os syò dooh o nǎh' hwaah o'e a dyeh.

3 Neh diih' ga' i o nih ho wǎ' oh see ne de ǎ non dǎ' non-deeh, Sat hǎ daat' nēk hò' o weh, neh huh' hòh seeh' ne Ju dea; neh na' ǎ nont' gat hòh' i gǎǎ ha'eh gwah ne she' i o nya nih he ni ga i oh' das yōh' dǎǎs ne sa' di' wah-dǎn' dyeh dōh.

4 Neh sǎh' ǎh' waeh, ne tǎh' ǎh' deh so o gaah' nō'-gwēh na dah'seh dōh' gēh hah gwis' dǎh nō' on dyeh, neh

kuh ne don daa'wih sa'go ook ne'a oh hwaḥ ne gwah' taa'ga aḥk' a'o wa yān de'i aak. Neh' giḥ shāḥ niis' neh-huh' nih sye hah' nă gǎǎ nōḥ o'i oh'dāḥ shōḥ, sa da'dyah-do'dah sih nă gǎǎ he'yo ǎn ja deh.

5 (Neh sǎḥ'āḥ ne tāḥ'āḥ ha'eh gwah ne de'ǎ non dǎ'-non deeh de o wa'i wa gwān ni yòs'tah.)

6 O năḥ ne Je sus' ha go'yǎ oh'seeḥ, Tāḥ āḥ' ah soh'teh o'ee he ni wak'nok dòòt: neh gwa' niis he ni swa'-nok dòòt dya'wāḥ oh sho' naeh' o deh'sah oh.

7 Neh he'yo ǎn ja deh' tāḥ āḥ' deh o'gwe nyoo' na e'-swas swa āḥ, neh gwa' niis na ges'swa ās, neh ga i'o nih' he gi'wa gwa'ih sos he ni yòh'dǎǎ, wa eet'gǎḥ' ne' neh-huh wa doo nih' ne ga i'oh das'hāḥ.

8 Neh huh' hoh swee he'o weh' dwa dek'hwe'o oh: tāḥ āḥ niis' ah soh' neh huh' taa gee he'o weh dwa dek'hwe'o oh; neh sǎḥ'āḥ nah'soh deh'o gwee goḥ' deh o-yoo' he ni wak'nok dòòt.

9 Da neh' no năḥ' neh' sha go'yǎ os nă gǎǎ ni yò'wǎ-no gee, ah soh' neh huh' sho hāḥ dyoh' ne Ga li lee.

10 ¶ Neh gwa', no năḥ ne' de ǎ non dǎ'non deeh neh huh' chi o ne noo', o năḥ' ha'eh gwah neh'huh he a'-wee noo he'o weh' dwa dek hwe o'oh, tāḥ āḥ deh neeh' na'o da'dyah do'dah son'dyeh, neh gwa' na dah'seh doḥ'-gēḥ he ni yòh'dǎ ǎn dyeh.

11 O năḥ ne Jews ho wa'yah dih'sa goḥ he'o weh' wa-dek hwe'o oh, neh kuh ne'o nǎǎ, Ga ǎ ne gǎḥ' niehs'?

12 Neh ne wee sòḥ' ho di wǎ nòḥ'da nyo nyoh' ne gǎn dyòḥ'gwah gēḥ, ha di'was'hǎ nyo'gwa oh haa yah'da-deḥ: neh sǎḥ'āḥ gyee nă non doḥ', Neh ne huh' no-gweh'di yòò: o yah'shoh oh' kuh nă non doḥ', Tāḥ āḥ; ha goḥ'ni goḥ'hoh da nih' ne'huh ne gǎn dyòḥ'-gwah gēḥ.

13 Neh huh gwa' naeh, tāḥ āḥ' deh so gaah' no gweh' ne gwah' ta'a dwǎ no āḥ neh a ot hyò wih, neh sǎḥ āḥ no wan'dis ha'nis ne Jews.

14 Da neh dih, no năḥ' noo hah de'wah sǎ nōḥ chi-gaa'wihs ho non'dek hwe'o oh, neh huh' he a we noo' he-

o'yos oh ho noh'sa do'găh dih ne Je sus, wa'di o nyăh' kuh.

15 Neh ne wa o di'wa năă'goh ne Jews, ho năă, A ni yoh'dăă haa'yăn de ih' ne ga ya'noh dah shoh oh nă găă' ho gweeh', heh tăh'ăh naeh de wăn doh' de o de'yăs doh'?

16 Des ha go wă'noh să gwăh' ne Je sus', ha wăă, Neh he ni gi oh'dăă tăh'ăh' deh iih' deh'a ga wăh, neh gwaa' ne ta geh'hah oh.

17 Neh gi hshăh neh, son'dih gwa'nah ot ne' o gweh, ănt ho ga yăh'seek neh huh' nă o yeeh' he' nit hoh'ni gooh'dăă, neh nă'a yăn deeh he'ni ga i oh'dăă, neh na' dih gwah Ha wăn ni'yoh gēh dya'weeh doh; neh gi hshăh' neh, a'dih gwah iih' sho ak ni'go ăh he ni gyeehah' ges nyehs.

18 Neh' waeh ne'a oh hwah' hoh ni'go ăh he ni a yehah' haas'nyehs, neh ha wih'sa goh ne' a oh hwah' a'oh să ni yò'aak: neh gwaa' haa yah'da deh ne neh' i găă' ha wih'sa goh na'oh să ni yò'aak ne to wah'hah oh, neh shah gaat' ne' neh ne ga'i wa gwën ni'yoh, tăh'ăh' kuh deh waat' haa yah'da deh ne tăh'ăh deh ga'i wi'yòs'dos'hăh.

19 Neh' găh ne tăh'ăh ne Mo ses deh she'swa wii ne ga ya'nes hăh, neh' dih ne tăh'ăh deh gaat gaah he'ni swa diih' deh swas'de is doh' ne ga ya'nes hăh? A'na eh go waa' neh' swih'sa gooh' naas'gwa nyòòh'?

20 Det ho'dis nyeh'oh ne găn dyoh'gwah gēh, ho năă, Neh na nis'he o noh' hya'dyă niih': so ne găh' nah ot' neh ga wih'sa goh' na'ye sa nyòòh'?

21 Je sus do sa'go wă'noh'să goh, ha go yă oh'see, neh ne sga i'oh das'hăăt a ga dyoh'da doh, neh ne ga gwee goh' e swa i wa'nă ă goh neh' dyo i'wah.

22 Neh dih' waeh ne Mo ses' she'swa wii neh, ga ya noh dah'goh, [cir cum ci sion ga ya'soh,] (tăh'ăh' neh deh ga'i o nih he' neh huh' ni dya'we. noo haa yah'da deh' ne Mo ses, neh gwaa' haa di'yah da deh' nech hih'nis hoh'gă ooh;) da neh' dih găăs ne she swa'ya noh'tah noo'gweh na wăn da do'găh doh'gēh.

23 Neh' gih shăh' nō'gweh a wăn da do'găh dōh'gêh a'a gòh na'ō wa ya nōht, neh' i găă na'gă aak dah'de yò-dyah'gōoh nō'ya'nes hăh ne Mo ses: neh dih găh dyò-i'wah swa nōh'kwăh oh he'gyah daa deh, heh, ha yah'da-gwee gōh' nō'gweh sa gee jăht' na wën da do'găh dōh' wă nīs hă deh?

24 Să nōh' neh dă swa'yah do'weh dah'gwaak he ni-yòh'dăă ne wah ont'gat hòh', neh gwaa' swa ye'ăh dah'-gwaak he dă swa'yah do'wet haak nòh dye'yah do'weh-dah'jīh.

25 O năh gyee ho năă' ne Je ru sa lem ha di nō geh', tăh'ăh găh' deh neeh' nă găă ne'ă nee' ă's'ha gwa nyòh'?

26 Neh gwaa' ne' jat gă'ă oh, oh haas deh' ăăh hot'-haah, neh găn dyòh'gwa ăh, neh kuh neh, deh tah'gwis-dăh' de o wă'oh seh. Neh' găh no do'găh ooh ho nă'nōh-dōh ne tă nă'nōh do'oh, he neh' do găs' nă găă ne Christ?

27 Neh' gwaa' naeh ha yah'da deh nă găă hō gweh, dwa'yăn dee'ih he'ō weh nit ha'we nōō: Neh gwaa' nō-năh' naeh ănt heh' ne' Christ, ă gă'aak deh sō gaah' nō gweh deh a'go nōh'dōh he'ō weh nōn da'eeh.

28 O năh' de oh'sănt hwah'oh ne Je sus no nōh'sa do'-găh dih'gêh, he'nōh weeh ha di'ō nya nih, ha wăă', Neh' ne de jaa oh' sgwa'yăn dee ih, kuh he'ō weh' dwa'geeh-dōh: neh ne tăh'ăh deh iih' deh ak'ni go'ăh he'neh-huh a gyōō', neh gwaa', ha yah'da deh ne ta geh'hah oh ga i''wa gwăn ni yòh, neh kuh' naeh ne tăh'ăh deh'she-swa'yăn dee ih.

29 Neh gwaa' ne'yăn de ih; neh săh'ăh ne' neh huh dwa'geeh dōh' he ta yah'da deh, neh' kuh ta geh'hah oh.

30 O năh' wa ă'nih saak' he nō'da di ye'ăh dak' a'ō wă ye nōoh': neh' dih ne' deh sōō gaah' nō gweh' de o wă-nīs'oh da eeh, neh gai o nih heh ah sōh' teh'ō'eeh he-ni dyo'is daah eeh de yo'do găh'dōh ha yah'da deh.

31 Da neh' ne' gòt gah'deh nō gweh' wa o wa'i wa-gwën ni yòs, neh' kuh ne'ō năă, Neh' nō năh' ănt heh ne Christ, neh' gă'neh, si'gwaa he ni yò'i òh'das hă'nă-

ă gwat' nă an dyeeh, naeh' he ni yòh'dăă, nă găă' ho-
gweh' ho dye'òh daa dōh?

32 Neh ne wa ă nō ook ne Pha ri sees, heh, ho di wă-
nòh'da nō nyoh' ne găn dyòh'gwah gēh ne nōh o i òh'-
dăh shoh' o di'wa deh' ha yah'da deh: O năh na di'h'să-
no wa năs' ha di'yah dōn twus', kuh ne Pha ri sees, das-
ha go di'h'hah syōoh' neh' sha go di ye nōos nă o wa yee-
nōoh.

33 O năh ne' Je sus' ha go yă oh'seeh, Neh ne' dah-
ji'ah sho nah'soh neh huh' ă geh'seek he swa yah'da-
deh, o năh' neh huh' hăs geeh he ta yah'da deh ne ta-
geh'hah oh.

34 Neh năs gwa'yah di'h'saak, tăh ăh gwaa' taas'gwa-
găh, neh kuh he'ō weh nă geh'seek deh aa oh' neh huh'
a'e swa yoh'.

35 O năh ne Jews' de o nōn da dă oh'seeh, Ga'ă o weh'
nōo ne găh' hă eeh', nă ga gwe nih' taas'he dwa găh'?
neh huh' gă'nōo hă eeh' he'ō weh ni a'di nō ge nyoh' ne'
de o'nōn doo gwăh, haa di'yah daa deh' nooh'to nō ă'jòh-
dăh'shoh, ne neh' i găă' ă o go'i o nyăh' ne Gen tiles?

36 A nah ot' nōo ne găh' găn dōh' he'a dōh', Neh'
naeh năs gwa'yah di'h'saak, tăh ăh gwaa' deh aa oh' aas'-
gwa găh: neh kuh he'ō weh nănt gih'dyōn dahk, tăh-
ăh' deh o'gwe nyoo' neh huh' nōn de sweeh?

37 Neh nee swă'nis hă gont, ne wă nīs'yō wa năh' o dōh'-
oh he wa dek'hwe'ō oh, de o'dah oh ne Je sus, de oh'
sănt hwah'oh, ha wăă', Neh' gih shăh ne son'dih gwa'-
nah ot ă a'ah daat hăh neh huh' sho nit heeh' he'gyah-
daa deh, haa ne'ge ăh.

38 Neh haa yah'da deh nă o gi wa gwăn ni yòs', ănt ga-
ye ih' he ni ga wă nòh'dăă no ya'dos hă do găh'dih, ne
waa dōh', neh heh ta wăn'nyah'saat ăn dyò ya găh'ō ook,
nă yò'dih hah'dăn dyo'gwa ook' ne' yoh heh'ō weh' no'-
ne ga nòs.

39 Neh gwaa' waas'nyeh dak Nót'hwa ih, neh haa di'-
yah daa deh' nă an dii'wa gwën ni yòs' i găă ă an'di yee-
nōoh' ne'neh; neh săh'ăh' nah'soh deh dwat'gah wă-

noh' Not hwa'is hă do găh'dih, neh săh ăh nah'soh de-
ga ăh saa oh' deh o'doh oh haa yah'da deh ne Je sus.

40 Neh ne' gôt gah'deh noo gweh no năh' sha ă'no-
ook' nă găă' he'na o wă no wăh', ho năă', Do găs' ga i'-
wa gwên ni yòh' neh No do'găs daa nih nă găă.

41 O yah'shoh oh gyee hă noo doh', Christ' ne găh'
nă găă. Neh gwaa' gyee nă non doh, Neh huh gă neh'
Gal i lee' ănt ha ya găht' ne Christ?

42 Tăh'ăh găh deh waa doh' no ya'dos hă do găh'dih,
neh huh' ănt ha ya găht' ne Christ ho noh'gwă o goo ne
Da vid, neh huh' kuh he' o weh ni ga'non daa yăh' ne
Beth le hem, he o weh ni ăh'dyon dak' ne Da vid?

43 Da neh' dih noh'tă non dyahk' ne găn dyòh'gwah-
gêh, neh dyò i'wah haa yah'da deh.

44 Neh' dih gyee ne'neh huh na ă'năh ni gooh'dăs
na' o wa ye nooh, tăh ăh dih deh soo gaah' no gweh' de-
o wă nă's'oh da'eeh.

45 O năh neh sha'go di ye noos' neh huh' sho di'yos oh
haa di'yah daa deh' na dih'să no wa năs' ha di'yah don tws',
kuh ne Phar i sees, neh no wă nă oh'seeh, a'na eh go-
waa' deh she'swa a wi'h'?

46 Det ho'dis nyeh'oh no non'di ont, De wăn doh' noo-
gweh' deh a'gòs nyeh'oh, ne shah da'yòh dă aak nă găă
ho gweh.

47 O năh ne Phar i sees des ho'wăn di wă noh'să gwăh,
O năh' găh' năăh iis wah ech'hih ni'goo da gòh?

48 Neh găh gyee ne tă nă'noh do'oh, neh gi h shăh
ne Phar i sees, ho wă'i wa gwăn ni'yòs doh?

49 Neh gwaa nă găă nă'noo gweh ne tăh'ăh de a di-
yăn dee ih' ne ga ya'nes hăh, naeh' deh ga'i wah he'ă-
noo heh.

50 Neh ne Ni co de mus' ha go yă oh'seeh, (neh sha'-
yah daat ne' neh huh' ni ta we nooh ha yah'da deh ne
Je sus neh so'eh, neh gyee sha yah'daat he ni ă-
non dii,)

51 Neh' găh no gwa ya nees hăh' o gwee nyoo' dă o'-
yah do weet so gaah' ne' o gweh' ah soh ă gă aak de o-

wă nō'a găh, ah soh' kuh ă gă'aak deh o'noh dōh he ni-
a'dyeh hah?

52 Des hō wă wă'noh sǎă gwăh' hō wă'oh seeh, Galilee
găh', năăh' iis di sah'dăn dyoo? Jih'saak, sat'gaat hòh'
kuh, [a'dih gwah neh huh' ni yòh'dăăh,] neh' sǎh ăh ne
dōn'da a daht' no dō'găs da nih' ne Galilee tǎh ăh' deh-
gat'gah hòh.

53 Neh' ne ga gwe gōh nă'no gweh sho noh'dăn dyoooh
neh huh' kuh' naeh gǎăs hō sa'eeh heh' to noh'sòot.

OI'WAH VIII.

NEH dih ne Jesus neh huh' he a'wee nōo' he dyò-
non'da deh' ne Olives:

2 Neh' dih neh, se deh'ji ah, neh'huh' a eh' hes ho'-
yos oh ho noh'sa dō'găh dih, neh kuh ne ga gwee gōh'
nōo gweh' neh huh' nit ho'nee nōo' hō wă'yah dō'wăh-
oh; o năh' ho dyăn'das oh ha gō'i o nya nis'oh kuh.

3 Neh dih ne Scribes kuh ne Pharisees neh huh'
sha gō'di yah'tee ne ya gōo gweh' sha gō di yee nōo' de-
ye'yah dah'gwah: neh' dih no năh' neh huh' hah de'-
wah sǎă noh' sha gō'ni h dyoh,

4 Hō wă'oh seeh, Sa di'ō nyaa nih, neh' nă gǎă ya gōo-
gweh' on da dyee nōo' de ye'yah dah'gwah, neh' na gwus'
on da de găs'oh neh huh' ni ya'go dyee'ăh.

5 Da neh' dih ne sho gwă'oh se ak ne Moses, he ni-
ga ya nes'yòh dăă, neh huh' noh'ji yeeh, nă yak'hih sgwe'-
òh yaak: neh gwaa neh, a nah ot' niis' ăh sih'?

6 Neh' nă gǎă wă ă nih', ho wăh'ni gō'ăk dō'oh, neh
i gǎă a o wă'i wă'yăh dak. Neh gwaa' ne de o'shahk-
dōs'oh ne Jesus, neh naah'nyah wa ye'ăh dak wă'a ya-
dō nyoooh' ne yō ănjah gēh, [neh huh' sho noh o'wăh'
naa gă'aak' i gǎă' de òt'hon deh.]

7 Da neh' neh, no năh' he'nit ho di yee ăh' ho wăn'do-
nyoh, neh ne' det hòt'ges gwăh ha gō yă'oh'seeh kuh,
Neh' haa yah'da deh ne tǎh'ăh deh ò i wă'neh ak'shă eh
he ni swaa dii', neh' ta dyee ănt' sha gōh sgwe òh'yaak.

8 O'naeh des hòs'hañk dos'oh, sa'a ya dooh' kuh ne yo ãn'jah gëh.

9 Neh' dih ne wa ãno ook, [ho no hoh' sho' kuh wa o nont'gon dăh' he tă nă'noh do'nyoh gwah'] sgas hoh' da waa dăt' ho sa'di ya găht, da wah'sa wak' na gwus' ta-gò wa năh, neh na gwus' he òs'toh hoh wa'dohk dak; neh ha oh'hwah ge ah sa o da dăăh' ne Je sus, kuh ne ye'oh hañ de'wah săă noh' i'yeet.

10 Neh' no năh ne Je sus shot gees gwăh' deh soo-gaah' deh cha go găăh neh sho ne ye'oh; sha ga wă-oh'seeh, Si'oh, ga ã ne găh he o nee noo' neh ho sa'i-wa'yănt haah? găn' deh'so gaah no gweh' de ya'noh jah'-giih?

11 Ga wăă', deh soo gaah', Syah da gwăn ni yòh. O năh' sha ga wă oh'seeh ne Je sus, Tăh ãh kuh năăh' iih taa go noh'jah găh: sah'dăn dih, să noh' kuh ãch hii'wa-neeh aak.

12 ¶ O'naeh' ne Je sus' sha gos'nyeh see, ha wăă' lih' ne găh' ne de yòh'hat hes'dah goh he yo ãn ja deh: neh' haa yah'da deh nă ok'non dăă dyeh', tăh ãh' òh son-da goo' taa'eh, neh gwaa' ã a'wahk' ne yoh heh'oo weh' de yòh'hat hes'hăh.

13 Neh' dih da yò'i wah'heht, ne Phar i sees' ho wă'oh-seeh, Iis waeh' sho' kuh sa da di wa gwa ih'sah seh: tăh ãh' deh ga'i wa gwăn ni yòh' neh si'wa gwa'ih sos.

14 Des ha go wă'noh să gwăh' ne Je sus' ha go yă oh'-seeh, Neh huh' naeh heh, iih ga da'di wa gwa'ih sah seh, ga i'wa gwăn ni yòh' gwaa' naeh ne gi'wa gwa'ih sos: neh săh'ăh na gă'noh doh niih' heh ni dwa'ge nooh kuh he'ò weh hoh geh; neh gwaa' ne tăh'ăh deh swa-gwe nyoo' na'e swat hyò wih' he dwa geeh doh, neh' kuh he'ò weh' hăş geeh.

15 Neh' niis he ni ga deh nòh wa'ah ni di swaa'wih-dah'gwah de swa'yah do'wet hañ, tăh ãh niih' deh soo-gaah' noo'gweh dah dee'yah'do weet hañ.

16 Da neh' gwaa' giñ shăh Niih dă gyah'do weet, ga-i'wa gwăn ni yòh' na gyah'do weh'das hăh, neh săh'ăh ne

tăh'ăh deh a gôh hoh'ge ah; neh gwaa'' niîh, kuh Naah'-nih ne ta geh'hah oh.

17 Neh' gwah huh ne ga yaa dōh' ne swa ya'nes hă goo, neh ne' de ni' yas hee ne de'noo gwēh ă ni'wa gwa'ih sih, neh ga i wa gwēn ni yōh.

18 Iih' syah daat' ne ga da'di wa gwa ih'sah seh; neh' gwah huh Naah'-nih ne ta geh'hah oh, ha i'wa gwa'ih sos he'gyah daa deh.

19 O năh' ho wă'oh seeh, Ga ă ne găh' nee' Yah niîh'? des ha go wă'noh săă gwăh ne Je sus, Tăh'ăh' deh sgwa-yăn dee ih niîh, kuh Naah'-nih: neh săh'ăh, gih shăh neh, teh sgwa yăn dee ih', aas'he swa yăn de i'noh' ne'huh ha'eh gwah Naah'-nih.

20 Neh' nă găă ni ga wă nōh'dăă ne Je sus' hōs nyeh oh he'ō weh wat hwis'das de'is dōh, he'noh weeh ha di'ō nya-nih' no nōh'sa dō'găh diîh gēh: neh ne tăh'ăh deh so gaah noo gwēh' tah de'ō wa yă o'nyos ooh, neh ga i'ō nih heh, ah soh' teh o'ee haa yah'da deh he ni dyō'is daah ee.

21 O năh' ne Je sus ha go yă oh'seeh, Neh nōh gah'-dăn diîh, da neh' năs gwa'yah diîh saak, neh kuh ne swa i'wa neh' ak shă goo' ă swă'eeh: neh he'ō weh hăă-geeh', tăh'ăh' deh swa gwe nyoo neh huh' a'e swa yōh.

22 O năh' ho năă' ne Jews, ă an da di yōh' gă'noo? he go waa' ha dōh', Neh he'ō weh' hăă-geeh' tăh'ăh' deh swa gwe nyoo' neh huh' a'e swa yōh.

23 Neh naa go yă oh'seeh, Eh dah'gēh niis' di sweh'-dah gōh; heh tgăh niîh' dwa geh'dah gōh: neh huh' di sweh'dah gōh' nă găă' he'yo ăn ja deh, tăh'ăh' niîh neh huh' deh dwa'geh dah'gōh nă găă' he'yo ăn ja deh.

24 Neh dyō i'wah gwă oh'seeh; neh ne swa i'wa neh'-ak shă goo' ă swă'eeh: neh săh'ăh nă gă'aak deh swa'-i wa gwēn ni'yōs dōoh he'gyah daa deh' ne neh' i găă' a'gă aak haa yah'da deh, [ne găh nănt heh,] dō găs swa-i'wa neh'ak shă goo' ă swă'eeh.

25 Neh nō wă oh seeh, So diîh' nah ot' niis? . Neh na go yă oh'see ne Je sus, O'gwe'gōh jih neh shah gaat ne găh Niîh ha'eh gwah noh gwă'os.

26 Neh ne gǎh' ne we sòh' o i'wa gee' nǎ gwǎ'as neh' kuh ne dǎ gyah'do weet he swa yah'da deh': neh gwaa ha yah'da deh ne ta geh'hañ òh ta i'wa yee ih' ne'huh; da neh' kuh ges nyeh'seh nǎ gǎǎ' he'yò ǎn'ja deh' ne'nah-ot' ga'ook hah' dwet hah' haa yah'da deh.

27 Neh ne tǎh ǎh de o'dih ni'go ǎ yǎn dah'òoh he'neh wa a'gos nyeh'dah gwǎh' haa yah'da deh' Nooh'nih.

28 O nǎh ne Jesus ha go'yǎ òh'seeh, Neh no nǎh' dǎs he'swa yah'dah gwah'do ook' No wǎ'wak noo gwew, neh huh' ni yòo weh' o nǎh' ǎ swǎ'ni non dook' he do-gǎs' neeh' niih haa yah'da deh; neh' kuh ne tǎh ǎh neh huh he'gyah da deh' deh ka'wih dah'gwah he ni wa-gi'òh dws'yòh'dǎǎh; neh gwaa' he ni ya'wǎh òh haa gi'onyanya niih Naah'nih, neh ne'neh noh o'i òh'dǎh shoh' ges-nyeh'dah gwah.

29 Da neh' kuh ne ta geh'hañ òh de ya'gya dii' ne'huh: tǎh ǎh ne'huh na goh'hoh ge'ah sho a'a gat'gah-wǎ ook Naah'nih; neh sǎh'ǎh ne' dyòt gont' neh a ga-di wah'dǎn dyeeh dòh', ne noh ò i'òh'dǎh shoh' hòh ni go i'yòs tǎh.

30 Neh he'noh weeh' hot haah' nǎ gǎǎ ni yò wǎ no-gee, gòt gah'deh ne wa o wa'i wa gwën ni yòs'.

31 O nǎh' ne Jesus ha go yǎ òh'seeh haa di'yah daa-deh' ne Jews ne' wa o wa'i wa gwën ni yòs', Neh' gih-shǎh ne' neh huh hǎ swe'no on dyeh' he ni gwǎ'noh dǎǎ, neh ne do'gǎs o weh o nǎh' iih gwa i'onyanya nih.

32 Neh' gwah huh neh, ǎ swa yǎn deeh' ne ga i'wa gwën ni yòh, neh kuh ne ga i'wa gwën ni yòh' ǎnt ga'i-onih' ǎ swa da dwǎ ni yòh heht.

33 Neh ne' des ho wa wǎ'noh sǎ gwǎh, Neh' ne gǎh' haa wa ji yǎh' neh A bra ham, niih' ha gwa'yah daa deh: tǎh ǎh' kuh de wǎn dòh' so gaah' ne'ogweh deh sho-gwas he nǎh; ga'ǎ o weh dih' ni di sa'wih dah'goh heh saa dòh', Neh' nǎ swa da dwën ni yòh'heht?

34 Des ha go wǎ'noh sǎ gwǎh, Do gǎs', do gǎs' neh' noh gwǎ'os, Son'dih gwa'nah òt ǎ a'i wa'neh aak, neh' waeh ho hah'shǎh ne ga i'wa neh ak shǎh.

35 Neh' kuh naa hah'shăh tăh ăh na yò'i wa daa dyeh' sho neh huh a'ăh dyon dahk' he ga noh'sòòt; neh gwaa' naeh Nò'aa wak' dyòt gont' hăh dyoh.

36 Da neh' dih gih shăh Nò aa wak ăch he'swas haanyahk', ă swa da dwën ni yòh heht, do'găs o weh ne' neh ă swa da dwën ni yòòk.

37 A gă'noh dōh' naeh, he' neh neh' A bra ham ha-wa ji yăh' he swa yah'da deh; neh gwaa' ne' swih saagoh' naas'gwa nyòh, neh dyò i'wah he tăh'ăh deh dyò'nok dòòt ne gwăă noh' he swa yah'da deh.

38 Neh' ges nyeh'dah gwah kuh ne' nah ot a gat'gathwăh, hah de ya gya dii Naah'nih: neh' kuh năăh'is neh huh' ni swa ye'an dyeh he ni swat'gat hwăh, hah deswa dii' ne she swah'nih.

39 Des ho wa wă'noh să gwăh' ho wă'oh seeh, A bra ham' ne'huh niih sha gwah'nih. Ha go yă oh'seeh ne Je sus, neh' gih shăh ne do găs' A bra ham te ok'sahdah'shoh niis, neh' waeh naeh' kuh a e swa di'wah dăn'dyeh do'ook nò i'òh das'hăh neh A bra ham.

40 Neh' dih nă găă ne'wah swih saagoh' naas'gwa nyòh, neh' noo''gweh ne she swa'o wii ne ga i'wa gwën ni yòh, neh' niih a ga'o găh Ha wën ni'yòh gëh dya weh'dah goh: tăh ăh' naeh neh huh de o yee ăh' nă găă, neh, A bra ham.

41 Neh' niis ji swa'di wah'dăn dyeeh dōh no i'òh das'hăh ne she swah'nih. O năh' ho wă'oh seeh, Tăh ăh niih neh huh' deh dya'we nooh' heh o gweh o gwa'dōh oh neh' gah no'weh hăăh das'hă gooh; Sha yah'daat gwaa' sho niih neh sha gwah'nih, neeh' Naa'wën ni yòh.

42 Neh na go yă oh'seeh, ne Je sus, Neh' gih shăh Naa'wën ni yòh' theh she'swah nih', aas'gwa nò'oh gwaak waeh ne'huh: neh săh ăh ne' neh huh dwa ga'do nii, neh huh dwa geh'dah goh he ta yah'da deh Na wën ni yòh; tăh ăh kuh neh, iih' sho ak ni'go ăh neh huh' no'da wa ge no'ook, neh gwaa' ta geh'hah oh.

43 A'naeh go waa' deh a oh' a e'swah ni go ă yăn daht'

na gi'wa nòòt' ? neh wach ga i' o nih' heh deh aa oh' a e'-
swa ook ne gwăă nòh.

44 Neh he ni gah nîs yòh'dăăh niis' neh she swah' nih,
neh neh' huh na nîs' he o nòh; neh' kuh he ni oh' ni go' oh-
dăăh neh di swa' da des' ah dōh neh huh' ni swa ye' an-
dyeh: neh na' dyò' o oh, shon da' wah saa wăh' sho chi-
yòh'dăă; tăh'ăh' kuh de wăn dōh' neh huh' de at' he-
ni gaa yăh' ne ga i' wa gwên ni yòh; neh ga i' o nih heh
tăh'ăh' deh waat' haa yah' da deh ne ga i' wa gwên ni yòh.
Neh nò năh' neh' waas' nyeh dak' no no' wăh ooh, neh'
waas' nyeh dak' ne' a oh hwah' ho' wăh; neh săh'ăh' no' no-
wăăh, neh kuh ta găh jih' he gaa deh' [no no wăh ooh.]

45 Neh' kuh ga i' o nih he neh' oh gwa' o wih' ne
ga i' wa gwên ni yòh, tăh'ăh' deh aa oh' aas gwa' i wa
gwên ni yòs'.

46 So' nah ot he ni swa dii' ho gwee nyoooh' ăa' i' wa-
gwa' ih sih a gyăh' his', gi wa' neh as' ? Da neh' gi h shăh'
kuh ne ga i' wa gwên ni yòh' ă ges' nyeh dak, a' nach go-
waa' deh aa oh' aas gwa' i wa gwên nii yòs' ?

47 Neh haa yah' da deh Na wên ni' yòh gěh ta weh' dah-
goh, hot hōn deh' he' ni a wă nòh' dăă Na wên ni yòh: neh'
dih ga i' o nih' tăh'ăh' deh swa' ok hah, he tăh'ăh' Ha-
wên ni' yòh gěh deh di sweh dah' goh.

48 O năh neh' Jews des ho wa wă nòh săă gwăh, ho-
wă' oh seeh, Neh' găh ne tăh'ăh' deh dya gwa ye' is tah ha-
gwa dōh' Sa ma ri tan' nòh syah' dōh dăh, neh' kuh na-
nis' he o nòh' hes haah ?

49 Det hos' nyeh oh ne Je sus, Tăh'ăh' niih de e' aah
na nis' he o nòh; neh gwaa' niih nee' să ni yòs' dōh Naah'-
nih, neh' niis ne sgwah să nō et' gânt hah.

50 Neh gwah huh' ne tăh'ăh' neeh deh a' gi h saa goh'
na ga da' deh să ni yòs; sha yah' daat gwaa ne' huh na-
wih' sa goh, neh' kuh daa' yah do' wet hah.

51 Do găs', do găs', oh gwă' os', Neh gi h shăh ne' o-
gweh ă oh să nō' ni aak he ni gwă' nòh dăă, de wăn dōh'
ta' at gaat hòh' ne' gă ee yaht.

52 O năh ne Jews' ho wă' oh see, o năh gwas' o do'-

găh ooh, o gwă'noh doh, heh, ha nis'he o noh' hes haah. Neh na we'e yoo ne A bra ham, kuh neh ho di do găs'-da ni ak; da neh di'waeħ neh, saa doh, Neh'gih shăh ne o gwēh ă ôh'să no'ni aak he ni gwă'nôh dăă, tăh ăh' de wăn doh' ta'ak doo ne' gă ee yaht.

53 Neh gă'neh, si'gwaa he ni sa'yah da'nă ă gwat', na eh' he ni yôh'dă noh' ne sha gwah'nih A bra ham, o năh' naeh ha we'e yoo? neh' gwah huh' no'di do găs'da ni'ak o năh' ho ni'ee yoo: son di'nah ôt niis' sa da doo nih'?

54 Det hos'nyeh oh ne Je sus, Neh' gih shăh niih' sho' kuh dă ga da dăh'să o nyo ook, tăh ăh ne'neh deh-tah'gwis dăh he ni wa'geh să'nôh dăă: neh ne'huh Naah'-nih ha geh'să ni'yôs doh, he'o weh' ha yah da deh swaa-doh', neh niis she swa wën ni yôh.

55 Tăh ăh dih ah soh' deh she swa yăn de ih; neh gwaa Niih nee'yăn de ih; da neh' gih shăh' kuh naa-gih', tăh ăh' dee'yăn dee ih', neh waeħ a gă'nô wăă a'wa-doh, shah da'e dwa yah'da dăh: neh gwaa' nee'yăn dee-ih, neh kuh na geh'să no ni' he'ni a wă nôh'dăă.

56 Neh ne she swah'nih A bra ham ha wën'det găă-des oh, na'a găh na găă'nis hăh: da neh' kuh noot'gaa-twăh, waa'doh ho'ăh, gwah huh.

57 O năh ne Jews ho wă oh see, Tăh ăh' ah soh' wis' ni was'hăă deh sôs'hi yah'goh, da neh' găh ne'see găă, neh, A bra ham?

58 Ha go yă oh see ne Je sus, Do găs', do găs' neh noh gwă'os, Si'gwaa noh wăn dih', ah soh' de oo hek' ne A bra ham, chi goo heh' sho niih.

59 O năh' de o'dih gwaa'noh ne' gah sgwa ah' nă o'wah-yaak: neh dih ne waa'dah set, hes ho ya găh'oh kuh no noh'sa do'găh dih'gêh, neh huh' sho de a di yah'do găă-shoh' nit'ha wee noo, neh huh ni ya wăh oh ho ăh'doh.

OI'WAH IX.

NEH' dih he'noh weeh ho ăh'do on dyeh', wa o găh' ne'o gwēh de a'gah gwee goh, chi yôh'dăă' sho sha-ă'no găăt.

2 O năh neh, ha go i o nya nih' ho wan'dos'oh, ho năă', Sa di'o nya nih, so'nah ot' go i wa neh'ak heh oh', nă găă' ho gweh, o gii', neh no wan'deh doh, heh, de a'gah-gwe'go on dyeh sha ă no găăt'?

3 Det høs'nyeh oh ne Je sus, Tăh'ăh nă găă' ho'gweh de o'i wa'neh ak'heh oh, tăh ăh kuh ha'eh gwah no wan'-deh doh; neh gwaa' sho na yò do'gah teht no i'òh das'hăh Na'wën ni yòh haa yah'da deh.

4 Neh săh'ăh ne' tga gont neh' ă ga dyòòh'daat no'-i'oh das'hăh haa yah'da deh ne tageh'hah oh he nă yo'-nis heht ă wă nis hă deek: neh ne daa weh' nă yòh'găă, no năh' deh soo gaah' no gweh' deh jò gwe nyoo o sa-yon dyòòh'daat.

5 Neh' he nă yo'-nis heht yo ăn'jah gëh ă geh'seek, neh de yòh'hat hes'dah goh he'yo ăn'ja deh he'gyah daa deh.

6 Da neh' no năh' neh huh' sha a yeeh' he waas'-nyeht, yo ăn'jah gëh ho nis'gyon dyoooh, o gah'sdăăh' wa o nih' nòs'găh, da neh' wa òh'gaah naa gaah'gëh ne de a'gah gwee goh' no gah sdăăh,

7 Neh na wă'oh seeh, Sah dăn dih, hoh sno'a eh ne se-gaah'shoh he dyò doos'hòòt' ne Si lo am, (neh găn doh' no năh' de ga'wën no de nyoooh', Dwa dă'nyeh doh.) Neh-huh ni ya'wăh oh hoh dăn'dyos oh, he ot'ga o'eh kuh, det hòh'dan dyoooh' kuh, sha dok'ha dyeh.

8 Neh' dih ne de ă nă nòh'sa ne'găs yoh, neh kuh haa di'yah daa deh ne to wă'găă neh'sgwah neh neh, de-a'gah gwee goh', ho năă', Tăh ăh' găh deh neeh' nă găă' haa yah'da deh, năăh'dyon dak', hah neeh hak' kuh?

9 Neh'gyee ne'oo năă, Neh ăăh' nă găă: o yah'shoh-oh hă noo doh', Neh ăăh' des hya'dyee ăh; neh gwa ne'aa wăăh' ne'a oh hwah', Iih' ne'huh.

10 Neh huh' non da'weh dak ho wă'oh see, A ni ya-wăh ooh' heh o deh'ho do'gwa oh neh se gaah'shoooh'?

11 Det høs'nyeh oh ha wăă', Neh noo'gweh Je sus' ho waa yaas, ho gah'sdă o nii, neh ha òh'gaa ne ge gaah'-gëh, ha gă'oh seeh' kuh, Neh huh' hòh seeh' he'dyo-doos hoot' ne Si lo am, hoh sno'a eh ne se gaah shoh:

neh na gah'dăn dyos'oh oh gat'ga o'eh kuh; da neh' neh, a ge'gās oh.

12 O năh' hō wă'oh see, Ga'ă o weh' nit hehs'? Ha-wăă' deh a'gă nōh'doh.

13 Neh o năh' neh huh hō wa'yah tee haa di'yah daa-deh ne Pha ri sees, he nōn da'gă on dyeh' de a'gah gwee-goh.

14 Da neh na wăn da do'găh dōh'gêh ne shaa'gah sdă-o nih' ne Je sus, no năh' shah to'gah gwa'ih sih.

15 O na'eh ne Pha ri sees' sho wăn dos'oh, he ni dya-wăs dah'goh sho dok'hah heh'oh. Ha go yă oh see, Neh' no gah'sdăăh waa'ooh ne ge gaah'ges'hoh; da neh' ne swak no'a eh, sge găh' kuh do găs.

16 Neh huh' ni ya'wăh oh o năh gyee' ho năă ne Pha ri sees, Neh năă găă' hō gwêh, tăh'ăh Ha wăn ni'yoh'gêh deh ta'weh dah'goh, neh gai o nih' he tăh'ăh de ot'ga a oh na wăn da do'găh dōh wă nis'hă deh. O yah'-shoh kuh ne o năă', A nō ya wăh' neh huh ni yō'i ôh'-das hă'nă ă gwat nō'on dyeeh' na o'i wa neh a'gō ook'? O năh' oh to'dih ni'gō ăn di a nōoh he'ni ă nōn diih.

17 O na'eh sho wă'oh see, ne de a'gah gwee gōh', A nah ot niis' ăh sih' haa yah'da deh', heh' des hya'gah-gwa'ih sooh'? Neh ne'a wăăh, Neh no do'găs daa nih.

18 Neh gwaa' ne Jews, tăh'ăh de o dii'wa gwên ni-yôs'dōoh haa yah'da deh, ne da'a gah'gwe go'nōh, o sa'-dòk haak kuh, he ni yòò weh' no năh' neeh hwa o wă ni'-nook nō wăn'deh dōh ne' des hō wă gah'gwa ih'sooh.

19 O năh' hō wă nōn'dos oh, ho năă', Iis' găh ne găh' she ji'a wak, neh' ne ja dōh' de a'gah gwe'gō on dyeh' sha'ă nōn găăt? A dih ni ya'wăh ooh heh o năh ne wah sha găăh?

20 Tò dis'nyeh oh' no wăn'deh dōh, waa nih', Neh nō-gyă'nōh dōh heh iih' sha gi'a wak nă găă, de a'gah gwe'-gō on dyeh' kuh sha ă nō găăt'.

21 Neh gwaa' he nō da ga ye'ăh dak o năh ne'wah sha'dòk hah, tăh'ăh deh o gyă nōh'dōh: neh' gih shăh neh sōn'dih gwa'nah ot des sho wă gah gwa ih'sooh tăh'ăh

deh o gyă nōh'dōh; o năh' na eh' ho doo dyăh; she ja'-
on dōoh: tga gont' na eh ha o hwah' änt ha da des'nyehs.

22 Neh huh nă găă ni yò wă nō geeh' nōn da'is nyeht
nō wan'deh dōh; neh ga i'ō nih heh sha go'dis haa'nis
ne Jews', neh săh'ăh ne Jews o năh' to di yă năn'dah-
oh ho nōn'di wih'sah oh neh, soo gaah' gi h shăh ne'ō-
gweh o yăn deet' ä o nih ha i'wa gwën ni yòs tah kuh
heh do găs neeh ne Christ, neh năs'ho wă yah'dit găh'
he ä nont'gă nıs'at hah.

23 Neh dyò i'wah waa nih' nō wan'deh dōh, o năh'
na eh ho doo'dyăh; neeh' she ja'on dōoh.

24 O na'eh hes ho'wă nō'gos oh ne'ō gweh ne de'a gah-
gwe'go nōh, neh nō wă'oh seeh, Neh Na'wën ni yòh'
dee'săh să o nyōoh; o gwă'nōh dōh heh ho i'wa neh'a-
goh nă găă' hō gweh.

25 Det hōs'nyeh oh ha wăă', Neh' ne dyă gwah' gi h-
shăh ho i'wa neh'a goh, do gaht' tăh'ăh, tăh'ăh' naeh
niih deh a'gă nōh'dōh: jò i'waat gwaah', na gă'nōh dōh,
neh' he ni yòh'dăă nah de ge'gah gwe'go nōh, o năh nee-
wah sge găh.

26 O na eh sho wă'oh seeh, A'no ya yeeh'? a'no o yeeh
oh tya gah gwa'ih sih'?

27 Neh ne sha go yă oh'seeh, O năh wach' naeh gwa-
o wii, da tăh'ăh deh swa'ō găăh: a'naeh go waa' i swee'
ah soh' ä ja'gwa ook? Swa gaa yăs' di h neh ha'eh gwah
năăh' iis äs he swa'i o nya'ni aak?

28 O năh' wa o wă nōh'gōn dăh; neh kuh ne'ō năă',
Neh' niis heh si'was heh; neh' niih sha gwa'i was'heh
ne Mo ses.

29 O'gwă'nōh dōh neh Na'wën ni yòh, hos nyeh seeh
ne Mo ses; da' o năh nă găă' hō gweh, tăh'ăh' naeh
deh o'gwă nōh'dōh he'nit ha wee nōo.

30 Det hōs'nyeh oh ne'ō gweh, neh na go yă oh seeh,
A ni yòh'dăă? a yăăh', äăh, o i'wa năă'gwat nă găă, heh
tăh'ăh deh swă'nōh dōh he'nit ha wee nōo, neh gwaa'
heh des ha ge gah'gwa ih'soo.

31 Neh' wach nō gwă'nōh dōh tăh'ăh deh sha'gòt hōn-

deh' Na'wën ni yòh ne go i'wa neh'a gòh; neh gwaa' gih sháh neh' so gaah' ne'ò gweh neh' ă'ò i'wa yă ni aak Na'wën ni yòh, neh huh' kuh nă o ye'an dyeh he' nit hoh'-ni gooh dăăh neh ne'huh ne'neh hot hon deh'.

32 Neh he'noh o'nis heht chi dyòh'saah he'yo ăn ja deh, de wăn dòh' deh o'gwa oo găh neh' soo gaah' ne'ò gweh do sa o gah gwa'ih sih neh de a'gah gwe'go on dyeh' i găă ho'no gă dòh.

33 Neh gih sháh nă găă ho gweh aa'gă noh Ha wă-ni'yòh gèh deh ta'weh dah'gòh, tăh ăh' de o gwe nyoo'h' hah gwis'dăh no'on dyeeh.

34 Des ho wa wă'noh săă gwăh, ho wă'oh seeh, Neh no gwe'gòh jih ga i'wa neh'ak shă goo să no gă dòh; da neh' găh nih seeh ăk he i o nyăh? O năh' as deh ho-sa'ò wa'yah dòh'yaak.

35 Wai'wa'ook ne Je sus, heh as deh gwah' hes ho-wa yah'doh yaa gòh: neh huh dih no năh' sa o'yah das'-hăă wih, ha wă'oh seeh, Neh găh neh heh si'wa gwën-ni yòs'tah No'a wak' Na'wën ni yòh?

36 Det hòs'nyeh oh, ha wăă, Syah da gwën ni yòh', son-dih' naeh nah'òt', a e'i''wa gwën ni yòs' dih?

37 Neh na wă'oh seeh ne Je sus', Neh' ne de ja oh heh se'găs oh, neh' gwah huh ha o hwah, ne'wah ne de jiit haah.

38 Neh neh' ha wăă', Syah'da gwën ni yòh', òh gi''wa-gwën ni yòs. O năh eh dah'gèh ho da do nyas'oh de ò'-yah da nò'oh gwa noh.

39 O năh' ha wăă ne Je sus, Neh' ne de gya'h'do-weh'daa neh' he'neh huh a gyoooh nă găă he yo ăn ja-deh; neh' dih haa di'yah daa deh' ne tăh'ăh i găă de'-a di găh, ă on dii găh' ne'neh; neh kuh ha di'yah daa-deh' na'di găh, i găă, dă o di gah'gweek na eh ne'neh.

40 O năh gyee', ne Pha ri sees, ne' shah gaat' hăă-nehs wa ă'no ook' nă găă he noh o'wă no'geh heht, neh ne wa o'wă os, Neh gă năăh iih ne de ya gwa gah'gwe-goh?

41 Ha go'yă oh'seeh ne Je sus, Neh' gih sháh neh'

tah de swa gah'gwe goh a'gǎǎ nōh ne'huh deh swa yǎh'
ne ga i'wa neh'ak shǎh; neh gwaa' nǎ gǎǎ ne'wah swa-
doh', a'gwaa gǎh; neh huh ni dyò'a wih'dah goh' ah'soh
gaa yǎh' ne swa i'wa neh'ak shǎh.

OI' WAH X.

DO gǎs', do gǎs' òh gwǎ'os, Neh ha yah'da deh ne'ō-
gweh, ǎ gǎ'ook neh huh deh to'yoh dah'gōoh he'ō-
weh ni gah ǎ ò'ga ǎnt he wǎ non dyǎ dah'gwah ne de yò-
di nōh'gǎ ont, neh gwaah' no'yah jih non da ǎh''thǎs dak,
neh shah gaat ne'neh na nos'gwa oh, kuh neh sha goh'-
set hah.

2 Neh gwaan' ha yah'da deh ne' neh huh hǎ o'yoh dak
he gah ho'ga ǎnt, neh ne huh' naeh naas de'is tah ne
de yò di nōh'gǎ ont.

3 Neh noos de'is doh he gah ho'ga ǎnt wa oh'ho doo-
gwus' naeh ne'neh; wǎ nook hah' gwah huh ne de yò-
di nōh'gǎ ont he'ni a wǎ nōh'dǎǎ; neh gwah huh he a'-
gōo nok'dah gwah noos he'nǎh shoh de yò di nōh gǎ ont
ne wa di' yas dah'gwa nōh: neh' gwah huh waa gos haa ih
no nǎh' wa go yah'dit gǎh.

4 Neh kuh no nǎh da go yah'dit gǎh ha o hwah ha ǎn-
deh he ni wǎǎ neh, neh neh ho non dǎ dyehs ne ga ǎn-
dih gwah hǎ eeh: neh sǎh'ǎh ne wa di yǎn dee ih he-
ni a'wǎ nōh'dǎǎ.

5 Neh kuh no yah' ha yah dee nooh tǎh ǎh naeh
deh aa oh a'oo non dǎh, neh gwa' shoō nǎ wǎ non deh'-
gòh he ni a'yah daa deh; neh sǎh ǎh ne tǎh ǎh' naeh
deh wa di yǎn dee ih he ni a di wǎ'nōh dǎǎ no yah' hǎ nō'-
gweh dee nooh.

6 Neh nǎ gǎǎ de ga yǎ on dǎǎh goh ne Je sus waa'gos-
nyeh'dah gwǎh: neh gwaa' ne tǎh ǎh de ò dih ni'go ǎ-
yǎn dah'ōoh ne' nōh o i òh'dǎh waa'gos nyeh'dah gwǎh.

7 O naeh ne Je sus sha go yǎ oh seeh, Do gǎs', do gǎs'
òh gwǎ'os, lih'' ne gǎh gah hò'gǎ ǎnt he ni wǎ'nih dyoh
ne de yò di nōh'gǎ ont.

8 Ga gwe g_{oh}' he ni y_{oo} neh', o ă_n d_{ooh} o ga'dăh-gwa ni, neh na di'n_{os} gwa'oh, neh kuh ne sha go'n_{oh}-set'hah: Tăh ăh gwaa' de o wă_n n_{ont}'h_{on} daa d_{oh} ne de y_o di n_{oh}'gă ont.

9 Iih'' ne găh he gah ho'ga ănt: neh neh s_{on} dih-gwa'nah ot ne' o gweh neh huh hă o'y_{oh} dak he'gyah daa-deh', ă_s h_o wa yah'da g_{oh} ne'neh; neh huh' hă o yo o_{ok}, dănt ha ya găh'seek kuh, ă o_s'hă nyeh'seek gwah huh he' o weh' ok'hwa yă_n d_{oh}.

10 Tăh'ăh noo yah' de a'y_{oh} dah'gwah na n_{os}'gwa oh, neh' sh_o nă o'n_{os} g_{oh}, neh kuh nă_s'ha go ny_{oh}, neh' gwah huh nă o'i wah'd_{oh}t: neh' ni_{ih}' a gy_{oh}'dah g_{oh} na'ă n_{oo} hek' i găă, neh gwah huh neh' si''gwa he ni y_o'd_{oh} h_{on} d_{oh} he na'ò-di yă_n dahk' ne neh' nah ot.

11 Iih ne găh ne tga i'wa yee ih ne de y_o di n_{oh}'gă ont has de'is tah: neh ne tga i'wa yee ih ne de y_o di n_{oh}'gă ont has de'is tah, neh ha go'yat gah'wih h_{oo}'heh ne de y_o di n_{oh}'gă ont.

12 Neh gwaa' neh ha hah'shăh i găă' sh_o, tăh ăh nah ne de y_o di n_{oh}'gă ont a'as de'is taak, tăh ăh' kuh neh' de o'she năh ne de y_o di n_{oh}'gă ont, ga ny_oh' sh_o wa a găh ne ta'y_o nih da weh, o năh' kuh waa go yaat-gah ne de y_o di n_{oh}'gă ont, wa'deh g_{oh}; o năh' na eh ne ta'y_o nih wa'go ye n_{ooh}, oh ta go ya'deh se o gwat' gwah huh ne de y_o di n_{oh}'gă ont.

13 Neh ne waa'deh g_{oh} na hah'shăh, neh gai' o nih heh' ha hah'shăh sh_o, tăh ăh' kuh deh gai wah hò' n_{oh}'d_{oh} ne de y_o di n_{oh}'gă ont.

14 Iih ne găh ne tga i'wa yee ih' ne de y_o di n_{oh}'gă ont has de'is tah, gyă_n de ih' gwah huh na ges'he năh'-sh_{oh} ne de y_o di n_{oh}'gă ont, neh' gwah huh na'gyă_n-dee ih' năăh iih na ges'he năh.

15 Neh shah gaat gwaa he ni y_{oh}'dăă ha gyă_n dee ih Naah'nih, neh huh' năăh' iih ni y_{oh}'dăă he yă_n dee ih' Naah'nih: da neh neh eh dah'gêh oh khe'yă o_s he g_{oh}-heh ne de y_o di n_{oh}'gă ont.

16 O yah' gwah huh gyee ne de y_o di n_{oh}'gă ont ak-

nos'gwa yăh, tăh ăh neh huh' deh wa di yah'daah he'noh-de'gah ăn'doh nek huh; da neh ne'neh tga gont ha'eh-gwah ănt ke'aah, ă wă'no ook haak', gwah huh', ne'gwăă noh; neh neh ăs gah ănt''gă ook sho, sha yah'-daat' kuh nă ôs'de is'do ook.

17 Neh huh dih' ni dya wee nooh' hak no'oh gwah Naah'nih neh ga i'o nih heh eh dah'gêh ôh gyăăh he'-goh heh, neh kuh na yo gwe'nyo'ok i găăh ne' dăs gek.

18 Deh soo gaah' ta a geh'gwah he goh heh; neh gwaa' neh iih' sho ak ni'go ăh eh dah'gêh a gyăăh. Neh' niih a geh'has des'hă yăh neh eh dah'gêh ă gyăăh; neh' kuh neh iih' a geh'has des'ha yăh ne' dăs gek. Neh ne găh neh huh' ni a gi ôh'dăs da nii Naah nih.

19 Da neh' dih he ni ya'wăh oh neh da yo'i wah'heht he'na o wă'no'wăh syooh oh tă'no dyahk' aeh' ne Jews.

20 O năh' ho nont'gah deh ho năă' Neh' na nis'he o noh ho aah, neh'kuh' no wă'na ih; a'na eh go waah' she swat'-hon deh?

21 O yah'sho h gyee ho năă', Tăh ăh' neh huh de a wă'-noh dăă nă găăh' neh' ha nis'he o noh' ho'aah. Ho gwe-nyoo găh' na nis'he o noh' ne doo sa'o gah gwa'ih sih ne de a'gah gwee goh?

22 Da neh ne Je ru sa lem o năh neh huh' ho non'-dek hwe'o oh ne sho sa di'nò aa eh; neh ne gôs he'neh.

23 Neh ne Je sus, neh huh' i eh' o gyeh' no noh'sa-do găh dih gêh, he'oo weh he oo sgont ne So lo mon.

24 O năh' neh huh' nit ho nee noo ne Jews oh to wă-deh'săă dooh, neh no wă'oh seeh, Ga ă ne găh na yo'nis-heht neh huh' năs gwa ye'ă ook' dă yo'gwah ni go'ă ge-aak'? Neh gi h shăh ne do găs' iis' ne' Christ, da gwa'o wih, ă yò o gah'do ook.

25 Des ha go wă'noh săă gwăh ne Je sus, hă wăă, Gwa-oo wii', naeh; tăh ăh gwaa' deh swa'i wa gwên ni'yòs-doh: neh ne ga i'ôh das'hăh a ga'di wah'dăn dyeh doh hoh'să no gooh' Naah'nih, neh' a gi wa gwa'ih sah seh ne neh.

26 Tăh ăh gwaa' deh swa'i wa gwên ni'yòs tah, neh ga-

i'ò nih heh tǎh ǎh' neh huh deh di swa dyah'dǎǎ gwǎh
he gǎn dyòh'gwa deh na ges'he nǎh'shòh de yò di nòh'gǎ-
ont: neh huh' nit gwa ye ǎh'seeh,

27 Neh na ges'he nǎh'shòh de yò'di nòh'gǎ ont a gwǎ'-
nò yǎn dee ih; neh kuh nǎǎh iih ne' ke yǎn dee ih,
neh' kuh nak nò'dǎ dyehs.

28 Neh kuh ke yaa wis neh hwañ ò i'wa da dyeh' yoh-
hes'hǎh; tǎh ǎh' kuh dee wǎn dòh' taga'i wah dòh' he-
wǎ nò heh, hǎ yo'i wa da dyeh; tǎh ǎh' deh sò gaah' ne'-
o gweh ta'a yah'da dah'gòh ne' ges òh'dah gèh.

29 Neh Naah'nih naa'ga wii he wa di' yah daa deh, neh
si'gwaa ha go wa nǎh' nee'ga gwe gòh: tǎh ǎh dih deh-
sòo gaah'' ne'o gweh de o gwe nyòoh' na'a go' yah da'dah-
gòh nas oh'dah gèh' Naah'nih.

30 Neh' niih kuh Naah'nih sgat' sho he yò gya-
dòh'oh.

31 O nǎh' det ho'dih sgwǎ'gwa'nòh ne Jews, wa ǎǎ-
neeh', ǎs sha'gwah sgwe'òh yaak.

32 Des ha go wǎ'nòh sǎǎ gwǎh' ne Je sus, Wee sòh ne
ga'i òh dach hi yòhs ne gwat gat'twah daa niih, neh huh'
dwak ha'wih dòh haa yah'da deh Naah'nih; ga ǎ ni ga i-
òh'das hǎǎh' ne gǎh' ǎs gwah'sgwe'òh yak daak'?

33 Des hò wa wǎ'nòh sǎ gwǎh ne Jews, ho nǎǎ, Tǎh ǎh
nach neh ta'gwah sgwe'òh yaak dak' ne ga i'òh dach hi-
yòò; neh gwaa' heh oh sa dwǎ nò'et gǎnt; neh' kuh
ga i'ò nih neh' iis, sò gweh' sho, Ha wèn ni yòh' sa da-
dò nii.

34 Des ha go wǎ'nòh sǎ gwǎh' ne Je sus ha go yǎ òh'see,
Tǎh ǎh gǎh deh ga'ya dòh ne swa ya'nes hǎ gòo, Neh
na gǎǎ, iis ne'huh swa'wèn ni yòh'?

35 Neh gih shǎh neh ha di'wèn ni yòh ha go' yas dah'-
gòh, he'o weh ni a di yah'da deh o yos'oh na'wǎǎ'nòh
Na wèn ni yòh, neh kuh no wǎ nò do'gǎh dih deh o'gwe-
nyoo' ne da'ga yah'go ok;

36 Swaa dòh dih ha yah'da deh nǎ gǎǎ Nòòh'nih ho-
yah'dǎǎ gwǎh, ho i'ont, ho yah'da do'gǎh dih kuh ha'o-
niih, nèk huh yò ǎn'jah gèh to yah'da nyeh dòh, Neh neh

sa dwă nō et gănt hah, neh ga'i o nih heh' a găăh, lih' ne-găh No'aa wak Na'wën ni yòh?

37 Neh gih shăh nă gă'aak neh dah a ga di'wah dăn'-dye h dōh neh' ho i'òh das'hăh Naah'nih, să nōh' wa eh ăs gwa'i wa gwën ni yòs.

38 Neh gwa' gih shăh ne'neh huh ni wa gye'an dye h, ă gă'aak gih shăh' naeh ni h deh sgwa'i wa gwën ni'yòs-dōh, neh' swa i'wa gwën ni yòs' ne ga i'òh das'hăh: neh na e swă ni'nō dook i găă, a e swa i wa gwën ni yòs' gwah huh, heh neh huh' hah nont Nooh'nih he gyah da-deh, neh huh' kuh' năăh'iih geh nont' ha yah'da deh.

39 Neh huh' ni dyo ye ăh'dah gōh o na'eh sho nih'sa-gōh he nō'da di ye'ăh dak, a'ō wā ye nōōh; neh' dih ne-waa'gōh nya găhs he ni a'dis oh'da deh;

40 Neh' aeh neh si'gwa nōh wān dih' ne Jor dăn hes ha we nōōh, he o weh, ne John to dye'ăh dōh sha-go ne gò săh; neh' neh huh he o dyăn das'ōh.

41 Da neh' ne' gòt gah'deh he o wā yah'do wăh'ōh, neh ne' ho năă, Tăh'ăh naeh ne John o i oh das'hă-nă'gwat de o dye'ăs oh; neh gwaa' no i'wa gwee gōh he ni os'nyeh oh ne John nă găă haa yah'da deh nōō'-gweh ga i'wa gwën ni yòh.

42 Da neh ne got gah'deh wa o wā'i wa gwën ni yòs ne' neh huh.

O I'WAH XI.

NEH he ni ya'wăh oh ha yah'da do găă' ne'ō gweh ho nōok'da nih, Laz a rus ha yaa sōh, Beth a ny ha-nōō geh, he'ō weh ni ga'non daa yăh' ye nōō'geh ne Ma ry, kuh ne de gya'dă nōō deeh Ma rtha.

2 (Neh shah e'yah daat nă găă Ma ry neh o'nōh ho-wa'yòh gaah Na yah da gwën ni yòh; neh kuh go geh'-ăh go ye'ăh dah'gōh ho wăh'sih da gō ee wăh; neh de-ya'dă non deeh ne Laz a rus no nōok da nih.)

3 Neh' dih o i'wah, ne de ă non dă'non deeh he yò-non dăh'hōh oh he'ō weh nit hăh'dyoh, o năă, Syah'da-

gwën ni yòh, sat ga'a òh, neh haa yah'da deh nees no'òh-gwah ho noòk'da nih.

4 Neh no năh' ne Je sus sha'ook ne'neeh, wa ăh, Neh nă găă dyo i'wa di yont, tăh ăh gă ee yaht' ta wa-doh, neh gwa' ne de ga'ăh saa òh' i găă aa'wa doh' haa yah'da deh Naa'wën ni yòh, neh kuh ne' neh huh i găă nănt gaye'ăh dak dă ga'ăh să'òh heht haa yah'da-deh No'a wak Na'wën ni yòh.

5 Neh săh ăh neh, Je sus sha go no'òh gwah ne Mar-tha kuh ne de gya'dă non deeh, kuh ne Laz a rus.

6 Neh' dih no năh' sha'i wa'ook heh', ho noòk'da nih, ah soh dek nii' do sa ă nis yohk dăh, he'ò weh ni ăh'dyoh.

7 Neh no năh' sha ga'at, ha gò'yă òh'seeh na go'i ò nya-nih, Neh huh' a eh' he jii dweeh ne Ju dea.

8 Neh na go'i ò nya nih ho wă'òh seeh, Sa di ò nya nih, deh o'năh jih sho ne Jews ho neh'ò noh, ăs ha'gwah-sgwe'òh yaak niis, neh huh dih' kuh a eh o'năh' hăch-heeh?

9 Det hos'nyeh òh ne Je sus, ha wă, Tăh'ăh găh was-hăă dek nii' sga eh deh ga'is daah es' he ni wă nis hees? Son dih gwa'nah òt noo gwew' ă nis'hă gwën ni yòh'gëh ă òh'dăh dih, deh aa òh' da'ò do dăăs, neh ga i'ò nih heh haa găh' he de yòh'hat heh nă găă he'yo ăn ja deh.

10 Neh gwaa' gih shăh neh so eh dă ont'ha ak ne ò-gwew, òh to do da as' na eh, neh gai'ò nih heh deh-gaa yăh ne daa'yòh hat'he aak haa yah'da deh.

11 Neh' nă găă noh o'i'òh'dăh wa ăh: Shah ga'at ne' neh, neh ne' waa go yă'os, Neh no gwa dăă òh Laz a-rus ho dah'òh: neh' dih nòh gah'dăh dih neh noo'sa-ee yet i găă.

12 O năh ho wă'òh seeh na go'i ò nya nih, Syah da-gwën ni yòh, neh' gih shăh neh ă o'dah ò ok, neh wa-eh, năs'haa doh.

13 Da neh gwa' naeh waas'nyeh dak ne Je sus heh wa ă'eeh; neh gwa' na eh he na o'dih ni'go ă wăh ne' wa ă neeh, neh waas'nyeh dak ne waa do'is hăăh, wa'oo-dah.

14 O năh' ne Je sus ha go yă oh'seeh na gwas' òh ni'-go ă yăn dat, ha we'e yoooh ne Laz a rus.

15 A ga'doh ho'eeh dih neh o i'wah heh' swa yah'da-deh, heh tăh'ăh neh huh teh gih'dyon dak, neh huh' i găă non da weeh' a e swa'i wa gwên ni yòs; neh huh gwa' naeh, neh huh he dweeh' hes he dwa yah'do wăht.

16 O năh ha go yă oh'seeh ne Tho mas, neh Di dy-mus ho wa'yastah, neh' sha di yah'daat ho wa di'ò nya-nih, neh huh năăh'' iih he dweeh, neh i găă shah gaat' ha e dwa doh ă e'dwă eeh.

17 Neh no năh ne Je sus neh huh' ho yos'oh, neh ne' wa o'do găs' gee ih' gwah' o năh' ni wă nis hă gee' noh o'nis heht chi ah'sa doh.

18 (Da neh' ne Beth a ny dōs gă'oh noh de gya deh' ne Je ru sa lem, dek nii' noo hah de'yot gaat wăh ni-yo weh.)

19 Neh no nont'gah deh ne Jews sha go di yah'do wăh'-oh ne Martha kuh ne Mary, neh ne' des ha go ni dă'-neh neh dyò i'wah ne de ă non dă'non dăk.

20 O năh ne Mar tha, he ni yòs'no weh no năh' shah-e'i wa ook da eh' gwah ne Je sus, gòh dăn'dyos'oh hah-de o wan dăh doh: neh gwa' naeh ne Mary ti ya gò-dye ăh' sho, yeh dyoh' o gyeh.

21 O năh ne Mar tha ho wă'oh seeh ne Je sus, Syah-da gwên ni yòh, neh' gih shăh ne' neh huh teh seh's nek'huh, a'găă noh de a'we e yoooh ne de ya gya dă'non-dăk.

22 Neh gwaa' na găn'noh doh ha'eh gwah naeh nă-găă ne'wah, a dih gwa'nah òt a'eh sa do'e syoh gwăh Na-wên ni yòh, neh Na'wên ni yòh hah de ga gont' on'da-yoh.

23 Neh ne sha ga wă oh'seeh ne Je sus, Neh ne'huh ne' dănt haat găh ne de ja dă non deeh.

24 Ho wă'oh seeh ne Mar tha, A gă noh doh' naeh he dănt haat găh' no năh' dănt hă'nont gă'oh syoooh nee-swă'nis hă gont.

25 Sha ga wă oh'seeh ne Je sus, Iih' ne găh nă ja go-

yah'da gees gwat' kuh neh' yoh heh'oo weh; neh haa-yah'da deh neh iih ă o'gi wa gwën ni yòs', neh huh' naeh ă o we'yò'ok', gih shăh, hah de ga gont' gwaa' sa'-doh heet;

26 Neh kuh neh son'dih gwa'nah ot ho heh, ha gi'wa-gwën ni yòs doh gwañ huh, tăh ăh de wăn doh' ta'ă eeh. Oh si'wa gwën ni yòs' găh nă găă?

27 Neh no wă'oh seeh, ăăh', Syah da gwën ni yòh: neh ne' gi wa gwën ni'yòs tah he neh' niis ne' Christ, Ho a-wak' Na wën ni yòh, nă'o yoh nêk huh yo ăn'jah gëh.

28 Da neh' no năh' neh' wah aa găh, gòh dăn'dyos'oh, a dah'seh doh'gëh hwañ a'go nook ne de gya'dă non deeh' Ma ry, ga wăă, O năh' wa a yoh Na di o nya nih neh kuh ne he yă noos.

29 He ni yòs'no weh no năh' shah o'ok ne'neh, gon da-dyeh' de dya go dah'oh, neh huh he ya ga wee nooh' he'-nit hehs.

30 Neh' săh ăh nah'soh neh huh' de o yoooh ne Je sus he'ga non da yăh; neh huh gwaah' ah soh nit hăh'dyoh he'o weh hah de'o wăn dăh doh ne Mar tha.

31 O năh ne Jews ne shah gaat hă nih'dyon dak' no-gyeh, neh des ha gò ni dăă noh, no năh oh sha go dii găh ne Ma ry os no weh' de dya'gò dah'oh, he ya go ya'găh-oh, neh' neh hes ha go di'non dă'dyeh dah'goh, ho năă', neh huh' hwañ ăăh he dyon da'deh sa'doh gwañ neh huh' hă yos'da ăh.

32 O năh ne Ma ry no năh' neh huh' he ya go yos'oh he'nit hehs ne Je sus, ho wa'găs oh gwañ huh, neh huh he de ah'sih da de nyoh go yah'dye năh'oh, ho wă'oh seeh, Syah da gwën ni yòh', neh huh' gih shăh theh sehs'gwañ nêk huh, a'gă noh de a we'yos oh ne de ya gya dă'non-deeh.

33 Neh' dih no năh ne Je sus sha go'găs oh yos daa-hah', ha eh gwañ kuh ne Jews hă nos'da hah ne' shah-gaat hă neeh, neh neh da wa deh'haas dooh don da ah'-ni go ă'năh syoooh not'hwa'is hă gooh, neh kuh ne ga-no oh he wa ă'noh do nyoooh.

34 Neh ne'a wăă, Ga'ō weh hes he swa yas hăh? Neh neh hō wă'ōh seeh, Syah da gwën ni yòh, gaa jih', sat-gaat hòh.

35 Neh' neh de ò'gah sǎ'nīs hăh syōh ne Je sus.

36 O năh' ho năă ne Jews, Jat gaat hòh' he'ni o'no'-ōh gwak.

37 Da neh' gyeē ne'o năă, neh gǎ nōō na'gǎă nōh de o gwe nyos'ōh nă gǎă' hō gwēh, ne des hō'gah gwa'ih-soo ne de a'gah gwe'gō nōh, neh on da'o nōh dos'ōh ha'eh.gwah nă'gǎ nōh de a we'yos'ōh nă gǎă' hō gwēh?

38 Neh' dih ne Je sus o năh' aeh' de dyo'deh has'-dos'ōh dō sa ah'ni gō ǎ'năh syōōh, ga no'ōh' kuh 'he wa-ǎ'nōh dō nyōōh, hō yos'ōh neh huh he'ō weh hah'saadōh. Neh nōs dǎ'ò ga ǎnt shō, tgaḥ sgwǎ'eeh gwah huh neeh'tgǎh.

39 Ha wăă ne Je sus, Swah sgwǎ'ōh neek. Mar tha ne de ya'dǎ non dǎk' ne gǎḥ naa we'e yōōh, hō wă'ōh seeh, Syah da gwën ni yòh, o năh' nōō nă gǎă ne'wah ha ji'eh-daa gǎs: neh sǎḥ ǎh ne ge ih' nōh ò daah o năh' nōh-o'nīs heht ta we'e yōōh.

40 Sha ga wă'ōh'seeh ne Je sus, Tǎh'ǎh gǎḥ deh gō-yǎ'ōh'seeh, neh, neh giḥ shǎḥ naah'se gwe nih naah'si-wa gwën ni yòs, neh' no gwe nyōōh aah'sat gaat hòh ne de a'ǎh sǎ'ōh gōh Na'wën ni yòh?

41 O năh' ho nōh'nōōh ne' gah sgwa ah' he'ō weh ni-ō wa yas'hăḥ na we'e yōōh. O năh ne Je sus heht gǎḥ he ot'gat wăḥ, neh ne'a wăă, Hah ni'ih, oht gō'no'ō nyōh heh das gat'hon daat.

42 Neh kuh na gǎ'nōh dōh he'dyòt gont sgat hon deh: neh' dih dyò i'wah neh khe yǎ'nōh dō'nyōh seh nă-gǎăḥ ha dih'si aah' nōō gwēh, neh' oh giḥ; neh huh' i gǎă non da weeh dak a'a di'wa gwën ni yòs' heh dō gǎs'iis' tsgeh hah'ōh.

43 Neh he ni yō weh' neh huh' sha a yeeh' he was'-nyeht, neh ne to deh'has dos'ōh hō wă'nit gǎḥ'ōh, Lazarus, don da'ja gǎht'.

44 Da neh' sha'yah daat na we'e yōōh don da'ya gǎht,

ga wa da seeh naas òh'dah gëh kuh naah sih'dah gëh
ga ye ãh dah'goh non dyah'da da'seh dah'gwah ne' wah-
on da deh'sa dooh; neh' gwah huh ne ga ni gã'os hãh
ga wa da seeh na goh'sah gëh. Ha go yã oh'seeh ne Je-
sus, sas he'swa wah'hah soo gòh, sas he'swat gah gwah huh.

45 O nãh ho nont'gah deh ne Jews ne' neh huh ho-
di'yos oh he'yeh dyoh' ne Mary, neh' kuh ne wa ã-
nont gaathòh ne' noh o i òh'dãh shoh' no on dyeeh' ne
Je sus, wa o wa'i wa gwën ni yòs.

46 Neh gwaa' gyee he'ni ã non dii neh huh' he o ne-
noo' he'tã nih dyoh ne Pharisees, neh' hwa o wan di'o-
wih ne noh o i'oh'dãh shoh' no on dyeeh ne Je sus.

47 O nãh' ho non'dyah de'o oh na di'h'sã no wa nãs ha-
di'yah don twas, neh kuh ne Pharisees, ho di'as hãn'-
das oh, neh ne'o nãã, A nã dwa yeeh'? neh sãh'ãh nã-
gãã ne'o gweh we sòh no i'òh das'hã nã'gwat ho di'wah-
dãh dyeh doh.

48 Neh' gi'h shãh ne neh huh' sho' hã yòh'dã ook
ã gã'ook tah des'he dwa yã o nyoh, ga gwe goh neh'huh
noo gweh' ã o wa i wa gwën ni yòs; ga oh' gwah huh nãnt-
hã neeh' ne Romans neh' ã an dii''wah doht de jaa oh',
he dwa noo geh kuh ne noh o gyo ãn'joh dãh.

49 O nãh' sha yah'daat he ni ã non diih Cai a phas'
ha ya soh, neh ha eh gwah ho di'on dah'go noh ne neh'
shah yòos hãt', hah sã'no wa nãh ha yah'don twas, ha go-
yã oh'seeh, Tãh ãh deh tah'gwis dãh deh swa'yã de ih,

50 Tãh ãh' gwah huh dah de swa yah'do weet hah he-
neh' o gwa'yah da geh has'hãh neh' sha yah'daat ne'o-
gweh aas'ha ga'we e yahs' noo gweh', ga gwe goh dih
neh' no no ã'joh dãh a'gã aak deh o'i wah'doh ooh.

51 Neh nã gãã tãh ãh deh neeh' ne'a o hwah hòh ni'-
goh das'hãh a wa dye'ãh dak he was'nyeht; neh gwaa'
hah sã'no wa nãh ha yah don twas'gwah ne neh' yòs hãã-
deh, neh gwaa' wa o do gãs'dãh he neh' ne Je sus ãs-
ha ga we'e yahs' [ne Jews] no no ã'joh dãh.

52 Tãh ãh ha'eh gwah do noh hoh'ge ah ne'neh no no-
ã'joh dãh, neh gwa' kuh nã'o go yah'de o'eek sgat hã-

o'gō yō nih' nook sah'dah shōh Na'wēn ni yōh ne gwah'
ti ă ne nōn dyehs de'ō nōn do gwăh.

53 Neh wă nīs hă deh òh wah'sa wăh o'ăn dōoh' oh'-
ga gōn dak' ne' wa di'as hăn dō nyōoh he nō'da di ye'ăh-
dak a'ō wā nyōh.

54 Neh huh nōn da ga ye'ah dak o năh ne Je sus wa-
o da dah'dya wăn dăh ne' neh huh dō'sa o da wăn'nye aak
he'ni a di yah'da deh ne Jews; neh gwaa nòh dăn-
dyos oh neh huh' he a wee nōoh' he dyo ăn ja deh dōs-
gă'oh he o weh' deh tha di nōo geh, he o'yos oh he ga-
nōn da yăh neh Ephra im ga ya sōh: da neh huh shah-
gaat' hwa ă nōn dyăăh kuh na gō'i o nya nih.

55 O năh ne Jews he'ni ă nōn dek'hwe o ees ne Pass-
o ver ga ya sōh dōs gă'oh ni gaa'wihs: da neh' no nōnt-
gah deh ho di ya găh oh he ga nōn'da yă dōh neh ni ga-
nōn dahs'as shōh'oh de jòt'hwa da seeh' he'ga nōn da yăh,
Je ru sa lem he o ne nōo, no năh' dōs gă'oh ni gaa'wihs
he nă nōn dek hō nih, neh neh wa ă nōn dyah'da găh'sō oh.

56 Neh hō wā'yah dih'sa gōh ne Je sus; neh kuh ne
de'ō nōn da dă oh'se nō nihi' he a dih'si aah no nōh'sa dō-
găh dih'gêh, A'ni swah'ni gòh'h'dăăh? Neh găh ni sweeh
tăh ăh nōoh deh aa oh' a'a yōh he'ō weh ni wa'dek hwe'-
o'oh?

57 Da de jaa oh na dih'să no wa năs ha di'yah dōn twus,
kuh ne Phar i sees, sha go dii'wis ah seeh neh neh sōn-
dih gwa'nah òt nō'gweh ă o'nōh dōok he'ō weh ni ehs,
neh neh ă o'dah sih, neh huh ii găă nōn da ga ye ăh'dak
a'ō wā ye nōoh.

O I'WAH XII.

O NĀH ne Je sus, yee ih' ah sōh nă yòò daah he ni-
yòò weh hă nōn dek hwe o'eeek, Beth a ny nit ha'we-
nōo, he'ō weh ne Laz a rus ni ăh'dyoh, ne găh' na we-
yo'nōh, kuh neh' sho yah'da gees gwăh nōn da'deh sa'-
dōh gwah gêh.

2 Neh ho'ō weh ne'neh wa o'wak hwa'eh has; neh' ne

Mar tha oh to wă năh'nya ăh: neh kuh' gyee ne Laz a-
rus neh huh' ha yah'daah wa ă non dyăăh he wa dek-
hwaah'gwah syòòt he'ò weh ho dyăn'das oh.

3 O năh ne Mary de dya'gòh gwăh sga gòh'shăăt,
neh spike nard nòh o'noh dăh, a òs'gah ah, dah de gya-
dyes'doh no yah' we nòoh, a gwvs' ga no'oh, neh wah-
ee'nòh gaat naah sih'dah gěh ne Je sus, neh' naeh sa o'-
wah sih'da go'ee wat ne go geh'ăh; da neh' noh ga'noh-
sih noh'wa de'se no gòh nò'o'noh.

4 O năh' sha yah'daat na go'i o nya ni'ak, Ju das Is ca-
riot, Ho aa wak' ne Si mon, neh' ne găh nă o'yah daat-
gah, ha wăă,

5 A na eh' he go waah' deh wa'dă ni nòh' nă găă' o nòh',
wis ni yò'wis das'hăă no yo'i wah heh'oh, neh a o wă no-
wii ne'wa'o ni dăăs theht'?

6 Neh wa ăh' nă găă, naeh' deh neeh na ga'i wah gă'-
aak ho nòh'doh no'ni dăăs; neh gwaa ga i'ò nih he'a-
nos'gwa oh neh' kuh ha ya'ă ooh, neh' kuh he o'aah
ni waat' ne ga'yă gooh, na gwa'nah òt oh wa don da ah.

7 O năh' ha wăă ne Je sus, Să nòh' hah dă'yech hi'yă-
o nyoh: neh' wa eh ga yă niih ne dwă nîs'hă deh no-
năh' ă yo'geh sa dooh, heh da ya'goh să no ni'a dyeh.

8 Neh săh'ăh no'nii dăăs dyòt gont' naeh de swa dii;
neh gwaa' niih tăh ăh ne dya'wăh oh da'e dwa di'aak.

9 O năh ho nont'gah deh' ne Jews ho di wa'ò găh he'-
neh huh i ehs: tăh ăh' dih ne neh' sho a o wa nyăh deh
ne Je sus he'wa di yo'nooh, neh gwaa' gyee na'ò want'-
gat hòh ne Laz a rus, he neh' sho yah'da gees gwăh non-
da'deh sa'doh gwah'gěh.

10 Neh' dih na dih'să no wa năs ha di'yah don tws
do non dah'hni go'i saa gòh na'ò wa nyòh ha'eh gwah ne
Laz a rus;

11 Neh da ga i'ò nih heh, neh o i'wah ha yah'da deh
ho nont'gah deh ne Jews wa o wan di'yah daat gah na di'-
yah don'tws' ho ni'dyòh gwah neh wa o wa'i wa gwën ni-
yòs ne Je sus.

12 Neh' no yah' ho sa'yòh hăht, gòt gah'deh nòo gweh'

neh o năh' ho di yoo hă non dek hwe'o eek heh no năh' wa di'wa ook neh huh gwah' o năh' da ot'gon dah'go on-dyeh ne Je sus (he ga non da yăh) ne Je ru sa lem,

13 Ho'dis go a'nyahk hoh neh o năh'do waa năs noh gă-o dōh'dăh, neh no nōh'dăn dyos oh de o wa dăh'da ni'-nooh; neh kuh ne de o'noh sânt'hwah oh, ho năă', Ho-san nah! [Da gwa'yah daa gōh o năh!] Ho dăă oh' neh Go'wăh go waa neh Is ra el, ne' neh huh non da we'no-on dyeh hoh'să no goo' Na yah'da gwên ni yòh.

14 Neh no năh ne Je sus wa'a găh' neh ga nos'ah de wa'oh dees de yò'eet hah nah ot ho dă'das oh; o i'wa-ye'ih oh he ni ga yee ah' ga'yaa dōh',

15 Să nōh' ă sah'dyohk, neh' e saa'wak' ne Zi on; sat gaat hòh', iis' saa wăh ne Go'wăh go waa' da eh: da oh'seh neh ne de wa'oh dees ga nos'ah.

16 Neh nă găă nōh o'i òh'dăh shoh, tăh ah de o'dih-ni'go ă yăn dah ooh na go'i nya nih na gwas' da wa dye-ănt: neh gwaa', no năh ne Je sus de o wa'ăh să'o nyos-oh, o năh' sho nos'hăăh'oh ne nōh o i oh'dăh shoh tga'-yaa dōh neh gwah hoo dōh, neh kuh nă găă nōh o'i òh-dăh shoh ho noo hoh' kuh ne găn dyòh'gwah gēh neh-huh' no di yeeh haa yah'da deh.

17 Neh dih nă'noo gweh neh shah gaat' hă neeh, no năh sho sa'o nook' ne Laz a rus non da'deh sa'doh gwah'gēh sa'o heet' gwah huh ha we yo'noh, ha di'wa gwa'ih sos.

18 Neh' dih da yò'i wah heht nă găă oh to'wa dăt' ha'eh gwah ne găn dyòh gwah gēh, neh săh'ăh no di-wa'oo găh ha'eh gwah he'neh huh' ni o dye'ăs'oh nă găă o i'òh das'hă nă gwat.

19 Neh huh non da ga ye'ăh dak de'o non da dă oh'seeh ne Phar i sees, Swah ni'go ă yăn dahs găh, heh deh tah'-gwis dăh sho o dōh'o on dyehs niis he ni di swa ye ah-dah gōh? Swat gaat hòh', ga gwee gōh' sho no gweh' neh'huh hwah a ga we'no on dyeh haa yah'da deh.

20 Da neh na di'yah-da do găă ne Greeks neh huh' ha di'yah daah, ne' neh huh nit ho ne noo' hă non dă no'-yă'neh heh hă non'dek hwe'o ees;

21 Neh sha'di yah'daat ne' neh ho wa'yah do'wäh oh ne Philip, neh Beth sa i da ta weeh'doh, Galilee dyo-än ja deh, neh no'wan do'e syoh gwa niih, ho nää, Gwee', de yo gwa do'ä jo nih ne gäh' naas'ha gwaa gäh ne Je sus.

22 Philip neh huh' nit ha'wee noo' neh' ho'o wii' neh Andrew: neh ne'wah, neh' Andrew kuh neh Philip hes ho'wa o wii ne Je sus.

23 O näh ne Je sus des ha go wä'noh sää gwäh, ha-wää', . O näh' hoh ga'eeh he ni yò'is daah eeh neh Ho-wa'wak no gwewh dă ga'äh să'oh heht ha yah'da deh.

24 Do gäs', do gäs' oh gwä'os, Neh' gih shäh nă gä'-aak no noo jah yo ä ja goo' teh o yän dah ooh, a'gä eeh gwah huh, he'ga gont' wa eh sho neh huh' ga yäh a oh'-hwah ge'ah; neh gwaa' gih shäh noh gä'eeh, wee sòh' ne'neh òh wa do nih.

25 Neh haa yah'da deh na no'oh gwah hoo'heh, hah'-de ga gont' ne'neh wa oh'dooh; neh' kuh haa yah'da deh naas wa'äs hoo heh nêk huh yo ä'jah gëh, dă oh'-nya dook ne'neh ho'heh he'ni yò weh' hă ga'eeh ne wah o'i wa da dyeh hă yoh'he dyeh.

26 Neh neh son'dih gwa'nah ot ne'o gwewh ä o'gwe-nyo'ok nă o ga dye'òh daa dăh hak non dă dyeh' wa eh ne'neh; neh' kuh he'o weh nă gih'dyon dahk neh huh' kuh ha'eh gwah ääh'dyon dahk na geh'ha shäh: son-dih gwa'nah ot ne'o gwewh neh huh ä o da deh'ha shä'yä-qs he'o weh ni gyah'da deh neh ne'neh Naah'nih ä o'-yah da no'oh go ok.

27 Da o näh dih oh dyo do ä'ooh na gat hwa'is häh; neh' dih neh a'nah ot' ne gäh ää giuh'? Neh gäh nää-gih', Hah ni'ih, don da'gyah da gòh nă gää ne'wah he-ni yò is'daah eeh? neh dih heh neh' säh äh dyo i'wah nă gää ne'wah he ni yò'is daah eeh he'neh huh a'gyooh neh daa'ga do gòt he nă wa'gyah da wäh dă ga'doh ho-ga ih.

28 Hah ni'ih, deh säh'să o nyooh neh' sah'sää noh. O näh neh huh o yos'oh no wää noh nê gä o'yah gëh non da weeh, [wa doh,] O näh' na ch de jaa oh' de wa'-

găh sǎ o nyoh ne'neh, neh'kuh neh ah'soh a eh hah-
dās'găh sǎ o nyoh.

29 Da neh' dih neh dōs gǎ'oh ni a'dih si aah neh
găn dyoh'go wa năh nō gwēh' ho nont'hoō deh, wa ă nih',
Oh ga wă noo daht. O yah'soh oh wa ă nih, Neh nă o'-
yah ge'o nōh wa os'nyehs.

30 Je sus det hos'nyeh oh, ha wăă', Tăh ăh neh' deh-
dyō'i wah Niih heh' gyah daa deh nă gǎă heh oh gaa-
yoh' no wăă nōh, neh gwa' niis heh swa yah'da deh'.

31 O năh hoh ga eeh dă go'wă yah'do weet nă gǎă he'-
yo ăn ja deh; o năh' naah'să no waa năh nă gǎă he'yo-
ăn ja deh ă o wă yah'dit găh.

32 Neh' kuh gih shăh ne dă yo'gyah dah'gwaht nă-
gǎă he ni yo ăn jaa deh, ga gwēe goh nō gwēh' neh huh'
ăn ta di nō năh he'gyah daa deh.

33 (Neh nă gǎă' wa ăh, o yăă deet' wa o nih he'nōh-
gă e yah'syoh dăh ă'e yah'dak.)

34 Neh neh sho wă'oh seeh nō gwēh', Neh' neh ga-
ya'nes hăh'gēh ni dya wee nōoh o gwa'i wa'ō găh hă yo'i-
wa da dyeh ă eh'seek ne' Christ; ga ă o weh' dih ne-
găh ni di sa'wih dah goh' heh' sa dōh, Neh ne' dă o-
wă yah'dah gwaht No wă'wak nō gwēh'? So ne găh'
nă gǎăh' Nō wă'wak' nō gwēh'?

35 O năh ha go yă'oh'see ne Je sus, Neh ne tăh ăh-
to sa yo'nis heht ă weh'seek ne de yōh'hat heh he swa-
yah'da deh. Swah dăn'dyo ook he nă yo'nis heht dă swa'-
di aak ne de yōh'hat heh, dyă gwah' sho deh o'i wa do-
gǎă ă swa'yah do wăht ne de yō'dah son da i goh: neh
săh'ăh ha yah'da deh neh oh son'da goō shoh' a'eh tăh-
ăh de o nōh dōh he'ō weh hwa'we nō'dyeh.

36 Neh he nă yo'nis heht ă swa yăn dahk' ne de yōh'-
hat heh, swa i'wa gwēn ni yōs' ne de yōh'hat heh, neh'
dih a'yok sah'dah shoh'gă ook he swa yah'da deh ne de-
yōh'hat heh, Neh' nă gǎă nōh o i oh'dăh shoh waas'nyeh-
dak ne Je sus, o năh' hot hă da dōh, neh gwah huh ne
wă'go ya'dah seh'dăh.

37 Neh dih' naeh he ni we sōh' no i'oh das'hă nă-

gwah'dohs ho dye'oh daa dōh he'a dii gat, tǎh ǎh gwaa'
de o wa'i wa gwēn ni yòs dōoh ;

38 Neh no i wa ye'ih oh he ni o yee ǎh hoos nyeh'oh
neh E sa ias ho do'gās da'ni ak, neh' hoos nyeh'oh,
Syah'da gwēn ni yòh', so'nah ot' go i'wa gwēn ni yòs'doh'
he ni dwa'i oh dǎǎh'? neh kuh neh, so'nah ot' go do'dah-
sah'seeh na'nǎās hah Na yah'da gwēn ni yòh'?

39 Neh gwaa' kuh dyò'i wah tǎh ǎh deh o gwe nyos'-
ooh na'a di'wa gwēn ni'yòs, neh ga i' o nih heh' sha wǎǎ
aeh neh E sa ias,

40 Neh neh'huh neh de a go gah'gwee goh, ho ni yǎ-
doh' gwah huh no nǎ'nyah sah; neh na'gǎ ak i gǎǎ de-
o'nont gaa twǎǎh ǎ wa dye'ǎh dak na'di gaah'shoh, a'gǎ-
ak gwah huh de o'dih ni'go ǎ yǎn dah'ooh a wa dye'ǎh dak
no nǎ'nyah sah, do sa'o dih ni'go ǎ de nih' gwah huh, neh
gwah huh neh iih' o'sak hee jǎht.

41 Neh' nǎ gǎǎ noh o'i oh'dǎh shoh hos nyeh'oh neh
E sa ias no nǎh' shat'gat hòh ne de a'ǎh sǎ'oh goh, neh'
kuh hos nyeh'dah goh ha yah'da deh.

42 Neh huh gwa' naeh, ha di'yah dǎ o nyoh haa di'-
yah da deh na dih'sǎ no wa nās tǎ nǎ'noh do oh, ho nont'-
gah deh ne wa o wa i wa gwēn ni yòs, neh gwaa' ga i-
o nih ha di'yah da deh ne Phar i sees wa ǎ non dōo hiih'
haa yah'da deh, dyǎ gwah' sho o sa o wan di'yah diit gǎh
hǎ nont'gǎ nīs at hah :

43 Neh o i'wah he neh' sah'gwah ha di no oh gwah-
neh' dǎ o wan di'ǎh sǎ o nyo'ook noo gweh na eh he ni-
yoh'dǎǎ Na'wēn ni yòh da'a go ǎh sǎ o nyo'ok.

44 Je sus de oh'sǎnt hwah'oh neh' ne'a wǎǎ, Neh ha-
yah'da deh neh iih' ǎ o'gi wa gwēn ni yòs, tǎh ǎh niih'
de a'gii wa gwēn ni'yòs tah, neh gwaa' he a yah'da deh
neh ta geh'hah oh.

45 Neh' kuh haa yah'da deh neh' ha gee gǎh, neh'
hoo gǎh neh' ta geh'hah oh.

46 Iih' ne gǎh ne de yòh'hat heh a gyoo' nēk huh ne
yo ǎ jah gēh, neh' dih neh son dih gwa'nah ot ǎ o'gi-
wa'gwēn ni yòs' ǎ gǎ'ak oh son da gooh' ta'ǎh dyon dahk.

47 Neh' kuh' neh son dih gwa'nah ot ne'o gweh ă a'-ak ne gwă nōh, ă gă ook gwah huh de o'i wa gwën ni'-yòs dōoh, tăh'ăh tah da'e yah do weet ne'neh: tăh ăh' săh'ăh neh' deh a'gyoh dah'goh ne daa'gyah do weet' he'yo ă ja deh, neh gwaa' no sa goo heet he'yo ă ja deh.

48 Neh haa yah'da deh nă gă'aak de a ge gwăăh, ă gă'-ak gwah huh de o gwăăh ne gwă nōh, ho yăh' ne'neh sha yah'daat ne dă o'yah do weet: neh' no wă nōh niih o năh' a ges'nyeh oh, neh' shah gat ne'neh dă o'yah do-weet no năh' he swă'nīs hă gont.

49 Neh săh'ăh ne tăh ăh deh iih' deh ak'ni go'ăh deh-o'dye ăh'dah goh heh' a ges'nyeh oh; neh gwaa' Naah'-nih ne ta geh'hañ oh, neh' ha gi'wis ah'seeh ne' nah ot ă ga'do nōoh, kuh ne' nah ot ă ges'nyeh dak.

50 Neh săh'ăh na gă'nōh dōh neh nă o'i wīs'aah, neh ga aah' ne'neh ne' wah o'i wa da dyeh yoh'heh; neh'-dih na dih gwa'nah ot Niih ă ges'nyeht, ănt tgye is' he-ni'a'ges nyeh'seeh Naah'nih neh huh kuh năăh Iih ni-gye hañ' he'ges nyehs.

O I'WAH XIII.

DA neh nah'soh teh o'eeh he'nă non dek'hwa ăh, ne Pass over gaya'soh, no năh ne Jesus sha ă'ni-non dook heh o năh boh ga'eeh he ni yò'is daah eeh no năh ăs hat'hă daat nă găă he'yo ă ja deh, hes heeh' het ha yah'-da deh Nooh'nih, neh kuh' heh ha no'oh gwak neh ha-o hwañ ho wăh ne yo ăñ jah gëh nă nih dyoh, neh huh ni yòh'dăă ha go no'oh gwah he'ni yo weh' he'yoo dōhk.

2 Neh he'nōh weeh' ho non'dek ho'niih (o năh' na eh na nis'he o nōh neh huh' he a'on daa hōh ha wă'nyah sa-goo ne Ju das Is cariot neh' ho a wak ne Si mon, neh' nă o'yah daat gah,)

3 Neh na yăñ dee ih' na'eh ne Jesus heh ga gwe goh' naah de yo i'wa gee has oh'dah gëh ho ge'oh Nooh'nih, neh kuh he'neh huh nit ha we nōo' het ha yah'da deh Na'-wën ni yòh, neh huh' kuh hes ha wee nōo het ha yah'da-deh Na'wën ni yòh;

4 Neh he'noh weeh ho non'dek ho niih don da'a daht, neh' kuh ne' wak ah' wa a yăăh' noos yō nyas hăh; o năh' de oh'gwăh ne yă ni'no dah'gwah, neh oh hat'hwah haah:

5 Oh ga'at ne'neh, o năh' ga jăh'gêh ho ne gă on twăh; waah'sa wăh kuh ne wa go yah'sih do'a eh na go'i o-nya nih; neh' kuh sa go yah'sih da go e wat' ne de ot-hwah hăh yă ni'no dah'gwah.

6 O năh' neh huh ho yos'oh hăăh'dyoh ne Si mon Pe ter: neh neh tos nyeh'oh ne Pe ter, ha wă'oh seeh, Syah'da gwên ni yoh, neh găh năăh iih năs gah'sih-do'a eh?

7 Des ho wă noh'să gwăh ne Je sus, neh na wă'oh seeh, Neh' he no gyă no wăh tăh'ăh deh să'noh doh nă găă ne'wah; neh gwa' na eh năă sah'ni go'ă yăn daht no'ă-doogwa.

8 Ha wă'oh seeh ne Pe ter, Neh' niis ne tăh'ăh de-wăn doh' taas'gah sih'do a eh. Sha wă'oh seeh ne Je sus Neh' gih shăh nă gă'ak niis deh go no ăăh'seeh, tăh'ăh niis deh sa'dii wa deh he'gyah da deh.

9 Neh na wă'oh seeh ne Si mon Pe ter, Syah da-gwên ni yoh, tăh'ăh neh' sho ne gah sih'dah gêh he'eh-gwah gwaa' ne ges oh'dah shoh, kuh nak noh ăăh'gêh.

10 Ha wă'oh seeh ne Je sus, Neh haa yah'da deh neh' o năh' i găă' ga no'a eh ha yah'da gwe goh tăh'ăh dah de jo'do ă jo'oh ne'neh [no sa ga'no a'e ak,] neh sho năs'ga no a'e ak naah sih'da gêh; neh wa eh na eh ne-ti ga gwe goh' ga no ăh'ji wăh: da neh' niis ne ga no ăh'ji wăh, tăh'ăh gwaa' deh ga gwee goh.

11 Neh săh'ăh na eh no noh'doh he'o weh ni a'yah-daa deh nă o'yah daat gah: neh dyo i'wah ha wăă, Tăh'ăh teh swas'ah doh deh ga'no a eh he ni swa dii.

12 Neh no năh' oh ga'at ne' wa'go yah'sih do'a eh, des hoh'gwăh gwah hòh noos yō nyas hăh, neh gwah hòh ne sho dyăn'das oh, ha go yă'oh seeh, Swah ni go ă yăn-dahs' găh he'noh gyeeh he swa yah'da deh?

13 Neh' niis he'nis gwah'să noh dăs tah, Sa di'o nya nih,

Syah da gwën ni yòh' gwah huh: neh huh'jih ne'neh he-ni swa wă noh dăă; neh huh' săh'ăh ni yòh'dăă he'gyah-da deh.

14 Da neh' dih gih shăh, he'noh gyeeh, iih' nă găă ne Gwën ni yòh' he swa yah'da deh, Gwa i'ô nya nih' gwah huh, ne'wah oh gwah'sih do'a eh, ga i wa yăn'dah-goh dih oh waa doh he swa yah'da deh ne dă swa dah'sih do a'eh'seek;

15 Neh săh'ăh neh e swat'gat hòh o năh' he nă swa'yeh haak; neh huh' i găă na'e swa ye haak niih' he'noh-gyeeh he swa yah'da deh.

16 Do găs', do găs oh gwă'os, Neh naa hah shăh tăh'ăh neh sah gwah neh a'a go wa nă'aak naeh he ni-yòh'dăă ne to noh'doo nih; tăh'ăh ha'eh gwah neh sah'gwah neh a'a go wa nă'ok no wah'hoh on'dyeh, na eh' he ni yòh'dăă ne to hah'oh.

17 Neh' neh ă swa yăn de'i aak gih shăh nă găă noh-o i oh'dăh shoh, swă dă oh' ne'neh ne' neh huh' nă swa-ye'an dyeh.

18 Neh ne tăh'ăh deh'ga gwe goh' he ni swa dii' deh-a'ges nyeh'dah gooh: gyăn dee ih' naeh ha di'yah'da deh na găă gwăh'; neh gwaa' dih na ga'i wa ye ih he'ni gaye'ăh no ya'dos hă do găh'dih, Neh haa yah'da deh ne shah gaat' ă ya gi ăh'gwaak, neh ne'neh da ga dă'dah sa'-ges gwrs.

19 Neh' neh oh gwa'o wiłh o năh', ah soh' na eh teh-o'eeh, neh dih no năh' neh huh' hă'ya wăh'ô ok, neh na e swa i'wa gwën ni yòs he do găs neh' niih ne Christ.

20 Do găs', do găs' oh gwă'os, Neh haa yah'da deh neh' ă o gòh' neh son dih gwa'nah ot ănt hee haht, wa'-gee gòh' ne neh; neh kuh haa yah'da deh nă'ô gee gòh, wa o gòh' ha eh gwah ne ta geh'hah oh.

21 Neh no năh' ne Je sus neh' wa ăh, neh, waah'ni-go ă et găht noot hwa'is hă goo, wa'i wa gwa'ih sih o năh, ha wă, Do găs', do găs' oh gwă'os, neh ne sha yah'daat he'ni swa dii waa'gyah dat gah.

22 O năh ne do'wa dyah'da doh oh tă non da'dat gat-

hwah sooh, oh to'dih ni go'ă geh heht, so gwah' sho nah-
ot wa o doh, he'no o yeeh' was'nyeht.

23 Da neh' dih ne shayah'daat gyee he ni ă non dii
na go'i o nya nih neh huh' hayah'dah gaa eh Je sus hah-
doh'săh gēh, neh kuh' na eh no no'oh gwah neh Je sus.

24 Si mon Pe ter dih hwaah'noh ă a daaht neh nă o'on-
dooh son dih gwa'nah ot wa o doh he'no o yeeh was'nyeht.

25 Neh huh dih ni yoh'dă hayah'dah ga eh Je sus
hah doh'săh gēh, ha wă'oh see, Syah da gwēn ni yoh', so
ne găh nah ot'?

26 Neh neh ha wăă ne Je sus, Neh haa yah'da deh
nănt he'yoh neh gah hoh'siuh no năh' ă go jănt. Neh
dih no năh' hwa'a jănt, neh gah hoh'siuh', neh da a oh'
ne Ju das Is ca riot, neh' ho a wak' ne Si mon.

27 Neh no năh' shah ga'at ne wa'ah gwa ye nooh, Ha-
nis'he o noh' he o'yoſ oh haa yah'da deh. O năh ne Je-
sus ha wă'oh see, Neh he'năh syeh, neh huh' noh jee
gon'da dyeh.

28 Da tăh'ăh deh soo gaah' ne' o gweh ne' neh huh
hăh dyoh he wa dek hwah'gwah syot de oh'ni go ă yăh'-
dah ooh ne nah ot' o i'wah neh huh' no o yeeh he
wa os nyehs.

29 Neh săh'ăh gyee he na o'dih ni'go ă wăh, neh ga-
i'o nih he Ju das' ha ya'ă ooh, ne Je sus o năh' ha wă'-
oh see, Neh sni no nyoo ne nah oh'dăh shoh de yo gwa-
do'ăn jo'niuh no năh' ă non dek'hwa ăh; neh' giuh shăh
neh, hah gwis'dăh a'a go yoh no'ni dăăs.

30 Neh' dih neh o năh na eh ho ye'nos oh neh
o ăh'gwah, wah o gon daa dyeh' he o'ya găh'oh: da neh'
neh o năh' oh gă'oh.

31 Neh huh dih' ni yo weh' no năh' na'eh he o'ya-
găh'oh, ha wăă ne Je sus, O năh hoh ga'eeh No wa'-
wak noo gweh' oh ta'ăh să'oh heht, neh kuh Na wēn-
ni yoh oh ta'ăh să'oh heht o i'wah haa yah'da deh.

32 Neh giuh shăh Na wēn ni yoh dă a'ăh să'oh heht
he o weh ni a'yah daa deh, ha'eh gwah Na wēn ni yoh
de ga'ăh sa oh ă o nih haa yah'da deh, ănt ha'wiuh dak

ne'a o hwah haa yah'da deh, neh' gwah huh nə yo gon-daa dyeh de ga'ah sa oh ə o nih ha yah'da deh.

33 Niswak'sah dahs'aah, neh neh ni jo'nok dak'aah o nah he nə yo'nis heht də dwa'di aak. Neh' nə s gwa'yah dih'-sak: da neh' dih na eh, he'nik he ye ah'see ne Jews, Neh he'o weh hə geeh' təh'ah deh swagwenyoh ne' neh-huh non de sweh, neh huh dih noh gwa yee əhs' o nah.

34 Neh' ne wa seeh oh gwa i wis'as noh'gyoh, neh ne də swa'dah no'oh gwaak; nihi' he ni wa gye ah' he'ni-gwa no'oh gwah, neh huh' nəah' iis no'yoh də ak da e-swa dah'no oh gwak.

35 Neh huh dih nə dya'weh dah'go ok ga gwe goh noo gweh' ə ya'goh ni'go ə yān dah'see he neh' nihi gwa i'o nya nih, ga nyoh' neh nə swa yān dahk' ne də-swa'dah no'oh gwak.

36 Simon Pe ter tos nyeh'oh, ha wə'oh see, Syah'da-gwēn ni yoh, ga ə o weh' ne gah həh seeh'? Je sus det-hos'nyeh oh ha wə'oh seeh, Neh he'o weh hə geeh' təh-ah deh sa'gwe nyoh' ne'wah naas'knōn dāh; neh gwaa' ne noh'gah geh o nah' na eh əch knōn dāh.

37 Det hos'nyeh oh ne' Pe ter, ha wə'oh see, Syah da-gwēn ni yoh, a nah ot' ga i'o nih he təh'ah deh o'gwe-nyoh' ne wah' na'go non dāh'? A ge gwe nyoh' neh eh dah'geh ə gyāh' he' goh heh neh' ə dyo'i wah'gā aak heh' syah daa deh.

38 Je sus' des ho wə noh'sā gwah, Sa gwee nyo gah' neh' eh dah'geh əh syāh' heh' soh heh neh' ə dyo'i-wah'gā aak he' gyah daa deh? Do gās', do gās' neh' noh go'yā os, Neh ne təh'ah tōn da gas'nyeht ne da-gāh' ah, he ni yo weh' no nah' säh nə sa'doh hi'yā ak nah gwis'dāh a e sa di'wa deek he' gyah daa deh.

O I'WAH XIV.

SĀ noh' də yo do ə'oh seek ne swā nyah'sah geh; neh' she swa'i wa gwēn ni'yos Na'wēn ni yoh, da gwa'i wa-gwēn ni yos dih nəh' iih.

2 Neh ne wee sòh' o nòk'da yăn dōh no nòh'sa gōō Naah'nih: neh' gih shăh na'gă nōh neh huh' deh oh'-dăă, hah de ga gont naeh a'gwa o wii. Neh săh ăh nōh gah'dăn dih ă dwa ga deh'sah o'ok oh gwa'nok das yō-nya'ni neh.

3 Da neh' dih gih shăh nă gah'dăn dih ă sges'yo nya'-nōh he'ō weh ă di swa nòk'da yăn dahk, neh' naeh ne' dănt geh, neh' ne' dănt gwă'nok heh; neh' dih neh huh' hă ji'swăh dyon dahk he'ō weh hă s gih'dyon dahk.

4 Neh'kuh ne ga ăn'dih gwa'ō weh hă geeh' swă nōh'-dōh, swa'yăn dee'ih; neh' kuh he'ō weh he yòt'hai-nooh swa'yăn de'ih.

5 Tos nyeh'oh ne' Thomas ha wă'oh seeh, Syah'da-gwën ni yòh, tăh ăh' deh a gwa yăn de ih' ga ăn'dih gwa'-ō weh sho hăh seeh; a'nănt ga ye'ăh dak' dih' ă yō'gwañ-ni'go ă yăn daht he'ō weh' he yòt'hai noo?

6 Neh na wă'oh see ne Jesus, Ih' ne găh' he'ō weh he yòt'hai noo, neh' kuh ne gai'wa gwën ni yòh, neh' kuh ne yoh heh'ō weh; tăh ăh' deh soō gaah' noo gweh' ta'ō wa'yah dō wăht' Nooh'nih, neh' sho ne' neh huh' ă ye'ăt he'gyah da deh.

7 Neh' gih shăh ne' teh sgwa yăn deeh oh, as'he swa-yăn deeh oh' ha'eh gwah Naah'nih: neh'dih nă găă ne'-wah ă wah'sa wăh no'ăn dōoh ă ga gon dak oh she'swa-yăn deeh, neh' kuh neh she swa'gă nōh.

8 Tos nyeh'oh ne Philip ha wă'oh seeh, Syah da gwen-ni yòh, da gyo'want has ha yah'da deh Nooh'nih, neh neh'huh ne neh hah'de gayee ih ha gwa'yah daa deh.

9 Neh na wă'oh seeh ne Jesus, Neh' nă găă he nōh-o'nis heht o năh' shah de dwa dii, tăh ăh găh ah sōh' deh skni go ă yăn dah'oh, Philip? Neh haa yah'da deh neh o năh i găă ha ge găă, ho găă' ha'eh gwah Nooh'nih; da, ga ă o weh ni di sa ye ăh dah gōh' heh sa dōh, Da gyo'want has haa yah'da deh Nooh'nih'?

10 Tăh ăh găh dih deh si'wa gwën ni yòs tah he neh-huh niih gyah daat' haa yah'da deh Nooh'nih, neh kuh Nooh'nih neh huh' ha yah'daat niih' he'gyah daa deh?

Neh he ni ga wă noh'dăă nõh gwas'nyehs tăh ăh neh huh' deh dweh'dah gwah niih he'gyah daa deh he'ges nyehs; neh huh gwaa' haa yah'da deh Nooh'nih, ne' neh huh ha yah daat niih' he'gyah daa deh, neh hō i'oh deh ne ga i oh das hăh.

11 Da gi'wa gwên ni yòs he' neh huh gyah daat ha-yah'da deh Nooh'nih, neh' kuh Nooh'nih neh huh' ha-yah'daat niih' he' gyah daa deh: neh gwaa' gih shăh' neh tăh ăh, da o năh Iih da gii wa gwên ni yòs neh ă dyò'i wah'gă ak na gyòòh'das hăh shoh.

12 Do găs', do găs' oh gwă'os, Neh ha yah'da deh neh iih' ă a'gi wa gwên ni yòs', neh ne ga i'oh das hăh niih a ga'di wah'dăn dyeh dōh ha'eh gwah' neh huh nă o yeeh; neh gwah huh neh si gwaa' na eh he ni ga i oh'das hăhs na eh he ni yoh'dă nă gă he'nă o yeeh, neh o i'wah he' neh huh' niih hō sa geeh he ta yah'da deh Naah'nih.

13 Neh gwah huh na gwa'nah ot na geh'să nõ goo ă swa'-dō ee syok, neh huh ne'neh nă gyeeh; neh neh da ăh-să ak i găă Nooh'nih ha yah'da deh No'a wak.

14 Neh gih shăh na gwa'nah ot nõh o'i oh dăh ă swa'-dō e syok na geh'să nõ goo neh huh ne'neh nõh gyeeh.

15 Neh gih shăh ne sgwa no'oh gwah, swa'a wahk' wah eh he ni wa'gi wih'sah hōh,

16 Neh nă e ya dō e syoh'gwăh Nooh'nih, neh na eh no yah' dăch hee jōh năs'he swa dō e syoh'gwah se aak, neh kuh na dye nõ wah'seh, neh i găă dă e swa di'aak hă yo'-i wa da dyeh;

17 Neh sho' shah gaat neh' Not hwa'is hi yòòh ne ga-i wa gwên ni yòh; neh' i găă, nă găă' he yo ă ja deh tăh ăh deh o'gwe nyoo' na'o gòh, neh o i'wah he tăh ăh de o găh, tăh ăh' gwah huh de o'yăn de ih: neh gwa'niis ne' she swa'yăn de ih; neh săh'ăh naeh dyòt gont de'swa diih neh huh' gwah huh ă o yah daa dahk he swa-yah'da deh.

18 Tăh ăh taa gwa yah'dat gah ta e swăn dăăs theht: neh na eh ne' dănt geh, ăs gwa'yah do wăht.

19 Neh ne tăh ăh tō sa yo'nis heht, o năh tăh ăh tō-

sa wa ge gǎ'aak nǎ gǎǎ he'yo ǎ ja deh; neh gwa' niis ne' sgwa gǎh: neh' dih o i'wah he'goh heh, ǎ jo heek nǎǎh' is ah.

20 Neh' no nǎh ne'neh hǎ wǎ'nīs hǎ dǎh ǎ swah'ni go-ǎ yǎn dǎht he' neh huh gyah daat ha yah'da deh Naah'-nih, neh' kuh ne' neh huh niis swa yah'daat niih he'gyah da deh, neh kuh ne'neh huh niih gyah daat niis' he swa yah'da deh.

21 Neh haa yah'da deh nǎ a'wahk he ni wa'gii wih-sah hoh, neh huh' kuh nǎ o ye an dyeh, neh ne'huh ne'neh hak no'oh gwah: neh kuh haa yah'da deh neh iih ǎ ak'no oh gwak, ǎ o no oh gwaak ha eh gwah ne'neh Naah'ni; ǎ e no oh gwaak kuh nǎǎh' iih, neh gwah'-huh nǎ e ya dyah'do dah'sah se'ak.

22 Tos nyeh'oh ne Ju das, ha wǎ'oh seeh, (na eh deh-neh neh Is ca riot,) Syah da gwēn ni yoh, a nǎ ya wǎh heh ǎs gwa'dyah do'dah sah se aak', tǎh ǎh' naeh he'yo-ǎn ja deh?

23 Det hos'nyeh oh ne Je sus ha wǎ'oh seeh, Neh' gih shǎh ne'o gweh hak no'oh gwah, ǎ oh'sǎ no'ni aak wa eh ne'neh ne gwǎ noh: neh Naah'ni ǎ o no oh-gwaak' ne' neh, neh huh' gwah huh nǎn dyaak neeh' ha yah'da deh, neh nes'haah gaat ǎ ya gwǎh dyon dahk he'ni ǎh'dyoh.

24 Neh haa yah da deh ne tǎh ǎh i gǎǎ de ak'no oh-gwah, tǎh ǎh' wa eh, gwah huh, de oh'sǎ no nii he ni-wa gwǎ noh'dǎh heh'syoh; neh gwah huh no wǎ noh' ne' swa ook haah, tǎh ǎh' deh iih' deh a ga wǎh, neh gwaa' ho wǎh' Naah'ni ne ta geh'haah oh.

25 Neh nǎ gǎǎ noh o i'oh dǎh shoh ne'wah o nǎh' oh-gwas'nyehs, neh heh' ah soh neh huh' gyah da yǎn daa-dyehs' he swa yah'da deh.

26 Neh gwaa' Na do'e syoh'gwah seh neh kuh Na-dye'na wǎh seh, neh neh Ot hwa'is hǎ do gǎh'dih, nǎ gǎ nǎnt'ho haht' Naah'ni na geh'sǎ no goo, neh' naeh ǎs he-swa i'o nyǎh naah'de yo i'wa gee, ǎch he'swas hǎǎh'gwǎh gwah huh haah de yo i'wa gee na gwa'naah ot gwas nyeh see.

27 Sgǎ nōh' ti gai'wi yòòh oh gaat gah he swa yah'da-deh; neh na ga wǎh' ne' sgǎ nōh ti gai'wi yòòh oh-gyoh: tǎh ǎh na eh deh neh'huh he ni ga'yeh hah he'yo-ǎn ja deh de ga'yah do'wet hah, heh oht gwa'yah do'weh-dǎh. Sǎ nōh' dǎ yo'do ǎ'oh seek ne swǎ nyah'sah, sǎ-nōh' gwah huh ǎ yòh'dyohk seek.

28 Neh ne' swa o gǎh na eh he ni gwa ye ǎh'see, Neh no'yah jih hǎ geeh, neh gwah huh neh dǎnt geh' na eh ǎs gwa'yah doo wǎht. Neh gih shǎh neh teh'sgwa no'oh-gwah a e swa dōh'ho ǎh waeh, neh on da yò'i wah gǎ ak heh' a gǎǎ, Neh huh' ho sa geeh he'ta yah'da deh Naah'-nih; neh sǎh ǎh neh si gwaa' na'eh he ni o'yah da'nǎ-ǎ gwat Naah'nih, na'eh niih he ni yòh dǎǎ.

29 O nǎh dih na'eh oh gwa'o wih, ah soh' na eh teh o'eeh hǎ'ya wǎh; neh' no nǎh' neh huh hǎ'ya wǎh', neh' on da yo'i wah'heht a e swa'i wa gwën ni yòs.

30 Neh' nǎ gǎ ne'wah o'ǎn dōoh ǎ'ga gon dak, tǎh ǎh gwas' deh wee sòh tah do se dwat hah haak; neh sǎh ǎh naah'sǎ no wa nǎh nǎ gǎǎ he'yo ǎn ja deh da eh', tǎh ǎh' naeh de o'di wa deh he'gyah daa deh.

31 Neh gwa' sho na'yoh ni'go ǎ yǎn daht nǎ gǎǎ he'yo ǎn ja deh, heh' he no'oh gwah Naah'nih; neh' gwah-huh he ni a'gii wís'ah see Naah'nih, neh huh ne'neh nōh gye. De swa daht', dwat hǎ daat nēk ho'o weh.

O I'WAH XV.

IHH' ne gǎh ne gah oh'sa gwën ni yòh; neh' naeh Naah'nih ne' de as nyeh.

2 Hah de'yoh hah'da gee nōh hah'dit gǎh syoh he'gyah-daa deh, ne tǎh ǎh i gǎǎ deh wa'yont hah, neh naeh hah-hah'dyahk ho'oh ne' neh; neh kuh naah'de'yòh hah'da-gee ne' wa yont hah i gǎǎ, de as'nyè ah ne' neh, neh na'yo gwe'nyo ok i gǎǎ neh si'gwa he'na wa yont hak.

3 O nǎh' niis gah hah'dyahk hōh he swa yah'da deh oh wa dye ǎh'dak no wǎ nōh neh o nǎh gwas nyeh'see.

4 Neh huh' swah nōh'dahk he'gyah da deh, neh huh' kuh' nǎǎh' iih ǎ geh'nōh dahk he swa yah'da deh. Tǎh-

ǎh sǎh ǎh wa eh, deh a oh a'wa yont haak noh hah'dos-gah'ah, tga gont neh huh ǎ yoh'heh go'ok gah oh'sa-gwën ni yoh'gëh; tǎh ǎh kuh nǎǎh' iis, nǎ gǎ'ak neh-huh' deh swah'nont he'gyah daa deh.

5 Iih' ne gǎh na eh noh oh sah, iis' na eh noh hah-dǎǎ'gwa oh: neh haa yah'da deh ne' neh huh' ǎ oh'noh-dahk he'gyah da deh, neh huh' kuh nǎǎh' iih ǎ geh'-noh dahk haa yah'da deh, neh shah gaat ne'neh ǎ wan-do nih we sòh' ǎ wa'yondǎh; neh na'gǎ'ak neh huh' deh gyah'da deh, tǎh ǎh' deh o'gwe nyo nah gwis'dǎh a e-swa'i wa gwe nih.

6 Neh' gih shǎh ne' o'gweh neh huh de ah'nont he'o-weh ni gyah'da deh, neh ne'neh haa yah'da deh sih' hǎ-wan'dyo ok shah gaat noh hah'dah he nǎ ya wǎh, ǎ ga da-gǎ'eeh gwah huh; neh gǎs [noo gweh] wa di noh'gwǎǎs o jis'dah gëh hwa o'nos hòh, neh huh' naeh wah o dek.

7 Neh' gih shǎh ne' neh huh' ǎ swah'noh dahk he'-gyah da deh, neh gwah huh ne gwǎ noh neh huh' ǎ wan-dahk he swa yah'da deh, swa do'e syok, ga nyòòh' sho ne' nah ot de swa'do ǎn jo nih, neh ne' tga gont neh-huh' nǎ ga ye'ǎ ak he swa yah'da deh.

8 Neh huh' ne gǎh nǎ gǎǎ Naah'nih de a'ǎh sǎ oh goh, nǎ gǎǎ he swa yah'da deh, ne wee sòh a'wa'yont haak; neh huh' dih' nǎ dyò ye ǎh'dah go'ook iih ǎ gwa'i o nya-ni'aak.

9 Neh he ni yòh'dǎǎ he ni ak'no oh gwah Nòòh'nih, neh-huh' kuh nǎǎh' Iih ni yòh dǎǎh heh ni gwa no'oh gwah: neh huh dih swah noh'dahk ak no'oh gwah'shǎ go.

10 Neh' gih shǎh nǎ swah'sǎ no'ni aak he ni wa'gi wih'-sah hòh, neh huh' wa eh ǎ swa'yah da dahk ak no'oh-gwah'shǎ goo; neh huh nǎ yòh'dǎ ak' niih' he'ni wa gye-ǎh a geh'sǎ no niih he ni'a'gi wis ah seeh' Nooh'nih, neh-huh' kuh geh nont ho no'oh gwah'shǎ goo.

11 Neh nǎ gǎǎ noh o'i oh'dǎh shoh o nǎh' oh gwas'-nyehs, neh' ne dǎ swa'diaak dya'wǎh oh nak ni go'i-yòs hǎh; neh' gwah huh na'ga noh'ho ok nǎǎh iis na-e'swah ni go i'yò ak.

12 Neh' ne gǎh nǎ gǎǎ oh gwa'i wís'as, Neh ne dǎ swa'-dah no'oh gwak, niih' he ni wa gye ǎh gwa no'oh gwah.

13 Si'gwa' he ni ga no oh'gwah shǎh deh o'gwe nyoo neh so gaah ne'ogweh a'o yǎn dahk, na eh he ni yòh'dǎǎ nǎ gǎǎ, neh i gǎǎ ne'ogweh aas'ha ga'we e yǎh na go'-nok shoh.

14 Iis ne gǎh o gwa'dǎ oh shoh, ga nyòh' gih shǎh neh-huh' nǎn di swa ye'an dyeh na gwa'nah ot ǎ gwa'i wís'as.

15 Neh' dih no'ǎn doo'gwaa tǎh ǎh ga hah'shǎh to sa-gwa'yas taak; neh sǎh'ǎh na hah'shǎh tǎh ǎh de a'i wa-yǎn de ih gǎǎs he'ni o dye ǎh No yah'da gwèn ni yòh: neh gwa' niih no gwa dǎ'oh''shoh oh gwa'yas dak: neh sǎh ǎh ne yò'i wa gwe goh he ni yoo a ga'o gǎh dya weh'-dah goh ha yah'da deh Naah'nih, gwah ni'go ǎ yǎn dah'-da nii ne'neh.

16 Tǎh ǎh iis deh sgwa'yah dǎ gwǎh, iih gwaa' gwa-yah'dǎ gwǎh, gwa yah'da gǎ'yaat gwah huh, neh na e'-swah dǎn dih' a wa da'yo nih he swa yah'da deh; neh ǎ dyò'i wah'gǎ aak neh nǎ wan'da yo nih he swa yah'da deh sha ga'i wa deek ne'neh, dyòt gont' neh huh' noo-yòh dǎ'ook; neh dih na gwa'nah ot ǎ she'swa do'e syoh-gwǎh Naah'nih na geh'sǎ no goo a'yo gwe'nyo ok ne'neh as'he joh.

17 Neh nǎ gǎǎ noh oi oh'dǎh shoh oh gwa'i wís'as, neh ǎ dyò'i wah'gǎ ook dih neh' neh da'e swa'dah no'oh-gwaak.

18 Neh' gih shǎh ne swah ni go ǎs swa ǎs nǎ gǎǎ he-yo ǎn ja deh, swa i'wa yǎn de ih heh chi wak'ni go ǎs swa'-ǎs na eh' sho niih, ah soh' na eh niis deh swah'ni go-ǎs swa'ǎs gwah.

19 Neh' gih shǎh niis ne yo ǎn'jah gee kaah teh gǎǎ, a'ga no'oh gwaak' wa eh he yo ǎn ja deh neh' a o hwah' o wǎh; neh' dih gai'o nih heh tǎh'ǎh niis deh neh ne yo ǎn'jah gee kaah, neh gwaa' heh neh huh gwa yah'-dǎǎ gwǎh ha di'yah daa deh ne yo ǎn'jah gee kaah, neh-huh ni dyo ye ǎh'dah goh nǎ gǎǎ he'yo ǎn ja deh gas swa'-ǎs he swa yah'da deh.

20 Swas hă'seek he ni ga wă noh'dăă ne gwas nyeh'seek' Neh na hah'shăh tăh ăh sah gwah' neh' heht găh he-no'yòh dă'aak na eh he ni yòh'dăă no yah'da gwën ni yòh. Neh gih shăh neh hok noh'gon das'oh niîh, ă yech'hi-noh'gon dăh kuh ne'huh năăh iis: neh' gih shăh no-dih'să no'nyah oh he ni wa gwën noh'dăh heh'syoh, ă an'-dih să no niîh' kuh ne'huh ha'eh gwah he nă swa wă no-wăh.

21 Neh' dih ne yo'i wa gwe goh nă găă neh huh nă-yech'hi yeeh, neh ă dyò'i wah'gă aak na geh'să noh; neh ga i'ò niîh heh tăh ăh de o'wă yăn de ih ne ta geh'-hah oh.

22 Neh gih shăh na'gă noh deh a'gyos oh ak'hes nyeh'-see gwah huh, a'gă noh de o di yăn'dah oh ne ga i'wa-neh ak shăh: neh gwa' ne deh sho di yăh' o năh na yo-weh'săh do'ok no di wa'neh aak shăh.

23 Neh ha yah'da deh nages'wa ăs, ha'eh gwah Naah'-niîh hos wa'ăs.

24 Neh gih shăh naa'gă noh neh huh deh a gye'oh-das hă wăh syoh ha di'yah da deh, na eh ne' deh sô gaah no yah ne'ô gweh neh huh de o ye ăh, a'gă noh de o dii'-wa neh'ak heh'oh: o năh dih nă găă ne'wah de ja oh o ăh'doh ha di'yah da deh, no ge'găs oh, ho ges wa ăh oh gwah huh, ha'eh gwah Naah'niîh ho wă'găs oh, ho was-wa'ăh oh.

25 Neh' dih nă găă neh huh ni ya'wăh on'dyeh, neh na ga'i wa ye ih he ni ga wă noh'dăă ga ya doh no'di ya-nes hăh, Neh ne deh tah'gwis dăh deh dyo'i wah ho ges'-wa ăs.

26 Neh' dih no năh ă o'yo ok neh' ha do e syoh'gwah kuh neh ha dye'na wah'seh, neh' ănt gee nyeet a e swa-yah'do wăht, neh Not hwa'is hăh ne ga i wa gwën ni yòh, ne dyo ya'găh oh he ta yah'da deh Nòòh'niîh, neh' na eh ă a'i wa gwa ih siîh he'gyah da deh.

27 Neh gwah huh năăh' iis nă swa'i wa gwa'ih soh-seek, neh ga i'ò niîh heh don de dwa di'a dyeh ne shon-da'wah sa wăh.

O I'WAH XVI.

NEH nă gǎǎ nōh o'i oh'dǎh shōh ne wah o năh' oh-gwas'nyehs, neh na'gǎ aak i gǎǎ dah de swa do-dǎh'da niih.

2 Neh nă yech'hi yah dit gǎh hǎ nont gǎ nīs ah da'nōh : neh ne do gǎs neh he ni yò'is daah eeh da weh' no năh, neh, sōn dih gwa'nah ot ǎ yech'hi nyōh neh huh' nă o'-dih ni gooh'dǎ ak, nă'ne he'ak, Ha wēn ni yōh' sha gwa-dye òh'da dih.

3 Da neh nă gǎǎ nōh o i oh'dǎh shōh neh huh' nă-yech'hi yeeh, neh gai'ō nih heh tǎh ǎh de o wa yǎn'-deh òh Nooh'ni, tǎh ǎh kuh nǎh' iih.

4 Neh gwaa' dih ne' gwa o wiih nă gǎǎ nōh o i oh'-dǎh shōh, neh' dih no năh he ni yò'is daah eeh' ǎ gaa-yōh, neh nă jis'swas ha aht ne'neh, neh beh o năh' naeh tgwa o wii ne'neh. Neh nă gǎǎ nōh o i oh'dǎh shōh tǎh ǎh deh tgwa'o wii ne chi wa'eeh shōn da'wah sa wǎh, neh o i'wah heh' do gǎǎ' idwehs.

5 Neh' dih nă gǎǎ ne'wah o năh' neh huh hō sa geeh he ta yah'da deh ne ta geh'hah òh; neh dih neh deh-sō gaah he ni swa dii da ga'ōn do òh, Ga'ǎ o weh ne gǎh'hǎh seeh'.

6 Neh gwaa' gai'ō nih heh o năh' oh gwa'o wiih nă-gǎǎ nōh o'i oh'dǎh shōh, neh noh'sǎnt o nōh'heh òh ne swǎ nyah'sa goō.

7 Neh huh gwa' na eh gai wa gwēn ni yōh noh gwa'o-wiih; Neh do gǎs' ne swas hǎ nō nyas'hǎh no'yǎh jih hǎ geeh; neh sǎh'ǎh nă gǎ'ak gih'shǎh o'yah jih teh-a'ge nōh, tǎh ǎh' deh a òh on da weh a'e swa yah'do-wǎht ne ha do'e syōh'gwah kuh neh ha dye nō wah'seh : neh gwaa' gih shǎh nă gat'hǎ dat, ǎnt he'yah da nyet' na eh ne'neh he swa yah'da deh.

8 Neh no năh ǎ'o'yō ok, neh nă'ni nōn do gah'dǎh he yō ǎn ja deh heh o i'wa neh a gōh o yǎh' ne gai wa-neh ak shǎh, kuh heh ga yǎh gai wi yōs dos hǎh, kuh heh ga deh' ne ga yah'do weh'das hǎh.

9 Neh kuh neh, ga'i wa neh'ak shăh, neh ga i' o nih heh tăh'ăh de o gi wa gwên ni' yòs dōoh.

10 Neh kuh neh, ga i' wi yòs' dōs hăh, neh ga i' o nih he neh huh' hō sa geeh Naah ni' neh, neh' kuh neh to'-sas gwa găh o năh;

11 Neh kuh neh, ga yah' do weh' das hăh, neh ga i' o nih o năh de o wa yah' do weeh dōh naah' să no wa năh nă găă he' yō ăn ja deh.

12 Neh năh' sōh o i' wa we sōh a gi' wa yăh nă gwă' os, neh gwaa ne tăh'ăh tah de ga ye ih' ne' wah na e' swah-ni go ă yăn daht.

13 Neh huh gwa' naeh, no năh' neh Not hwa' is hăh ne ga i' wa gwên ni yōh ă o yōh', neh' naeh neh huh hăs he' swa ah he ni ga yăh ne' ga gwe gōh ne ga i' wa gwên ni yōh: neh săh'ăh ne tăh'ăh neh ta' as nyeh' dvk ne' a oh hwa h ya yah' da deh' on' da weeh dak, neh gwaa' na gwa' nah ot ă o' ok, neh ne' neh ă as' nyeh dvk: neh' gwah huh' ăs he jo dah' săh ne nōh o i oh' dăh shōh ne da weh.

14 Neh nă o gyah da no' oh' go ok: neh săh'ăh nă o' ye-no seek ni h na ga wăh, neh ne' neh ăs he jo dah' sah se' ak.

15 Ga gwe gōh' he ni yo i wa gee ha ah' Naah' nih iih' a ga wăh: neh o i' wah a găă, neh dănt hah' gwaak ni h' a ga wăh, neh ne neh ăs he jo dah' sah se' aak.

16 Neh neh to sa yo' nis heht o năh tăh'ăh to' sas gwa găh: da neh aeh neh, To sa yo' nis heht o naeh ăch gwa găh; neh o i' wah he' neh huh' hō sa geeh' he ta yah' da deh Naah' nih.

17 O năh gyee na go' i o nya ni' ak de o non da dă oh-seh, A nah ot' ne găh nă găă ne shō gwă oh seh, Neh' neh to sa yo' nis' heht o năh tăh'ăh to' sas gwa găh: da neh' aeh neh to sa yo' nis heht o naeh' ăch gwa găh: neh kuh neh, Neh o i' wah he' neh huh' hō sa geeh he' ta yah' da deh Naah' nih?

18 Neh dyo i' wah ho năă, A nah ot ne găh nă găă he' a dōh, Neh neh to sa yo' nis heht? Tăh'ăh deh o gwah ni' go ă yăn dahs ne' nah ot ha dōh.

19 Da neh naeh ne Je sus ho nòh'dòh he'de o nòh-dò'án jo nih na'ò wa'an dòoh, neh na go yă oh see, Neh' găh neh de swa da da'ò do nyoh he'ò weh i găă nòh'gih, Neh' neh to sa yo'nis heht o năh tăh'ăh to'sas gwa găh : da neh aeh neh to sa yo'nis heht o na'eh ăch gwa găh?

20 Do găs, do găs òh gwă'os, neh' ne dă swa'gah să'-nis hăh syòoh ă swa'dă nòh'seek gwah huh, neh gwa' naeh nă wa'dòh hò'ăh he'yo ăn ja deh : neh gwah huh nă swah'ni go et găht, neh' dih he nă ya wăh, neh swah'ni go et găs'shăh neh hă wan'da do nih neh si gwaa wi-yòoh nă ji swa dòh'hò'ăh.

21 Neh ne ya go gwew no năh' da ya go nok'dăh wah-eh ni go'et găht găăs, neh gai o nih heh, o năh hwah a-go i wa e wăh he ni dyo'is daah eh : neh gwa he ni yòs'-no weh no năh wa ă'no găăt naak sah'a ah, o năh sho' kuh sa ya'gòh ni gòh hăh he'nòh e'ò ya găh, neh o i'wah he nòh o dòh hò'ăh he'wa ă no găăt no'gwew he'yo ăn-ja deh.

22 Neh' dih waeh ne'wah o năh swah ni go'et găhs : neh gwa' naeh naah'de ga gont sa gat'gat hòh he swa-yah'da deh, da neh nă wa'dòh hò'ăh ne swă nyah sah, neh' gwah hòh he nă swa'dòh hò'ăh, tăh'ăh deh so gaah no gwew' ta'yech hih'gwah.

23 Da neh dih no năh ne'neh hă wă'nis hă eh deh-tah'gwis dăh to'sas gwa'on dòo. Do găs, do găs oh gwă'-as, Neh na'dih gwa'nah ot ăs he'swa do e syoh'gwăh Naah'-nih, neh năch'he joh ne'neh a geh să nòh ă wa dye'ăh-dvk.

24 Ne'wah he ni yo weh' he ga'wihs deh tah'gwis dăh na geh'să no goo deh swa'do e'syoh gwas'oh ; ja do'e syok, neh ne'huh naah'de ga gont' e swa ye nòoh.

25 Neh nă găă he ni yò'i wagee he nòh gyeeh hòh-gwas'nyehs, neh neh de ga'yă on dăăh'gwa nòh ; neh dih he ni yo'is daah eeh da weh, no năh niih tăh'ăh ă gă'-aak deh jo gwe nyòoh' neh de ga yă on dăăh'gwa nòh o sa-gwas'nyeh dah'gwăh ; neh gwaa' nă gyo'dah săh ă yò do-gah'do ok ha yah'da deh Nòòh'nih.

26 Neh' no năh ne'neh dwă nîs'hă deh neh nageh'să-noh ă swa dye ăh duk heh ă swa do e syok: neh kuh ne tăh ăh ta'gwă os, neh nă'e ya dă no yă'os Nòoh nih iis' o de swa'i wah gă ook;

27 Neh săh'ăh gai o nih ne'a o hwa h Nòoh'nih she swa-no'oh gwah, neh oi'wah heh sgwa no'oh gwah năăh' jih, swa'i wa gwën ni yòs'doh gwah huh he'neh huh dwa-gya'găh oh ha yah'da deh Na'wën ni yòh.

28 Neh huh' dwa gah'dă dyoo he ta yah'da deh Naah'nih, a gyos'oh neh huh nêk huh yo ă jah gëh: neh' dih aeh, năs ga'doh neek he'yo ă ja deh neh huh' ho sa geeh he'tăh dyoh Naah'nih.

29 O năh na go'i o nya nih ho wă'oh seeh, Sat ga ă oh, o năh' neh òh ses'nyeh dak no do gaht: tăh ăh' neh de ji'sas nyeh'dah gooh ne de ga'yă on dăăh'gwa noh.

30 O năh o do'găh ooh he'noh o wăh na gwah'ni go ăh-gëh heh hah de yò i wa gee heh'syăn de ih, tăh ăh kuh dah'de yo do'ă jo'oh' neh so gaah' no'gweh a'ya on dooh: neh huh' non da ga ye'ăh dak nă găă wah a gwa'i wa-gwën ni yòs he'neh huh di seh'dah goh het ha yah'da deh Na'wën ni yòh.

31 Do sa'go wă noh'să gòh ne Je sus, ha wăă, O năh găh e swa'i wa gwën ni yòs?

32 Swat ga'ă oh, neh he ni dyo'is daah eeh da weh', o năh gwa' naeh he yo'eeh, neh nă găă' neh' dă'swa'-do gòh, hah de yo'gweh'da gee kuh naeh găăs neh huh' hă eeh he'o weh ne'a o hwa h' to noh'sòot; neh năs-gwa yah daat gah hah dă swa gyah'dis: neh huh gwaa' naeh ah soh' naeh neh nă gă'aak deh'a'goh hoh'ge ah, neh gai'o nih heh de ya'gya dii' naeh Naah nih.

33 Neh' nă găă noh oi'oh dăh shoh oh gwas'nyeh dah'-gwăh, neh huh i găă he'gyah da deh no da ya'weh dah'-go ok a e swah ni go'i yò aak. Neh săh'ăh naah'de ga-gont naeh dă swa de yăh'hih da'ni aak, ă swă'o yaa găh nêk huh yo ă'jah gëh, neh gwaa' sho ne swă det'gă-deek; lih' naeh o năh heht găh a gat'hăh goh he'yo-ăn ja deh.

O I'WAH XVII.

NEH' nă găă ni ga wă noh dă hos nyeh'oh neh' Jesus, O năh 'gă o'yah ge'gwaah he ot'gat wăh, neh ne'aa wăăh', Hah ni'ih', neh he ni dyo'is daah eeh' o năh' oh ga yoh; neh ne jah'da no ok' niis' Hes ha wak, neh na'a ya yah'da no'oh go'ok i găă ha'eh gwah neh' Hes'-ha'wak:

2 Neh heh'sa wiuh' neh' gah has'des hăh neh' ga gwe-goh' änt ha go yă'noh do'aak no'gweh', neh neh' tga-gont ä o go yoh neh yoh heh'o weh heh ni yo'gweh-da geeh niis' deeh'syah do'weh da niuh.

3 Neh' wach ne găh' nă găă ne' wah o'i wa da dyeh yoh heh, neh niis' a ye sa yă deeh' heh iis' sho neh ga'i wa gwën ni yòh' Swën ni yòh, neh' kuh neh Je sus Christ neh' teh seh'hah oh.

4 Neh niuh neh go yah da no'oh go'noh ne yo'ă jah-gëh; neh neh o năh oh ga dyă'nohk dăh ne gai oh das'hăh ne' sgi'oh das hă wiuh neh huh' nă gyeh.

5 O năh dih, O' Hah nih, neh do da'găh saa ok shah-dă'yòh dă ook niis he ni yòh dăă, niis ne de sa'dăh să'oh goh, he'noh de găh să'oh syòh dăă dyo gya dye'ăh-dah go'noh ah soh' deh yo'ăn ja dek.

6 Neh na go'dah'soo ne' sah să noh ha di'yah da deh no gweh' ne' sgo gweh'da wii he yo'ă ja deh: iis' naeh sa wă'gă ooh, iih gwaah' sgo gweh'da wii: neh' kuh no dih'să no'nyas oh neh' swă noh.

7 O năh' gwah'huh ho dih'ni go'ă yă'n'dah oh ga gwe-goh' he ni yo'i wa gee a dih gwa'nah ot des gyah'do weh'-da nii, neh huh' ni dya we nooh' heh' syah da deh.

8 Neh săh'ăh neh tke ya wiuh' no wă noh' niis neh' tsga wiuh: neh' gwah huh no di ye nos'oh, neh'kuh no-do'găh ooh o năh' ho dih'ni go'ă yă'n dah oh he'neh huh dwa gya'găh oh heh' Syah da deh, neh' kuh no'di'wa-gwă ni'yòs doh he do găs' iis tsgeh hah'oh.

9 Ke ya do'e syoh gwah'seh gwah huh, tăh'ăh na'eh neh' deh ga do'e syoh gwah'seh he'yo'ăn ja deh, neh gwaa'

ha di'yah daa deh' niis. des gyah'do weh'da nii; neh sah-ah heh iis' sa wah.

10 Neh' kuh ne ga gwe goh' niih' a ga wah iis' sawah, kuh niis' sa wah' iih' a ga wah, de yo'gah saa oh' gwah huh ha di'yah daa deh.

11 Neh' kuh neh o nah' niih' a ga'dyah dah'gwiih he'yo ah ja deh, neh gwaa' nah gah ah soh' na ch hah nehs he'yo ah ja deh; neh' niih neh huh' ho sa gech heh' chyah da deh. Sa yah da do'gah dih Hah nih, neh'neh sah'sah no goo des he snyek ha di'yah da deh niih sgyah-da gwah ni'yos doh, neh' neh' sgat' i gah ha'o non doh-o'ok, niih' he ni yoh'dah he di yah'da deh.

12 Neh he'noh wech de ya'gwa diih' he'yo ah ja deh neh neh sah sah noh' oh ga dye'ah'dak dek hee snyek; neh' ha di'yah deh niih sgyah'da gwen ni'yos doh dek-he'yah'nya dok aeh ne'neh; tah ah gwah huh deh so-gaah na'yoh doh'o'ok, neh' sho no'a wak neh ga'i'wah-doh tah, neh' na ga'i wa yeih' i gah he ni ga ye ah' he'ga yaa doh.

13 O nah diih' neh huh' is geh' heh' syah daa deh; neh' kuh nah gah' noh oi oh'dah shoh oh ges'nyeht he'yo ah ja deh, neh na ga'i wa ye ih i gah nak ni go'i yos dah'-goh ha di'yah daa deh.

14 Neh ne dek he'yah do'weh daa niih neh' swah noh; neh kuh ne wa'o di swah he'yo ah ja deh, neh' ga i'o nih heh tah ah naeh deh yo'ah'jah'gek haah haa di'yah daa-deh, nah' iih he ni yoh'dah tah ah deh yo'ah'jah'gek-haah.

15 Tah'ah' neeh deh ga do'e syoh gwah naas'he yah'-doh neek he'yo ah ja deh, neh gwaa' naas'he yah'doh no'-ok he ni gaa yah' ne'wa et gah.

16 Neh sah'ah ne tah'ah de yo'ah'jah'gek haah haa di'-yah daa deh, he ni yoh'dah nah iih tah'ah deh yo'ah'jah'gek haah.

17 She yah'da do'gah dih'syo nih je ah'dak ne sa i wa-gwen ni yos'dos hah: ga i wa gwen ni yoh' sah'ah neh swah noh.

18 Neh' gwah huh heh' tsgeh hah'oh ă gyoh' he'yo ă ja deh, neh năăh' iih neh huh noh gyeeh', ôhk'he haht' neh huh' hă ă neeh' he'yo ă ja daa dyeh.

19 Neh' gwah huh dyo i'wah haa di'yah daa deh, neh i găă a'ă nos'hă no'nyah dak, neh noh'ga da daat gah, neh ha'eh gwah' i găă neh ga'i wa gwën ni yòs'dos hă-goooh no da weeh, a'ă non'da daat gah ho i'oh das'hă do'-găh dih shă goooh Na'wën ni yòh.

20 Tăh ăh ha'eh gwah neh' sho nă găă aa'ke ya do'e-syoh'gwah se aak, neh gwa' kuh ha di'yah'daa deh neh iih i găă ho gi'wa gwën ni yòs doh, ă dweh duk' na'di-wă no goooh;

21 Neh' neh ha di gwe goh' i găă' sgat' ha'o non doh o'-ok he ni yòh'dăă niis, Hah nih, neh huh' syah daat' he'-gyah daa deh, kuh năăh' iih neh huh' gyah daat' heh' syah daa deh, teh wa dye săh' i găă ha'eh gwah sgat ha'-o non'doh o'ok he di yah'da deh; neh dih ha'eh gwah heh yo ăn'ja deh a ga'i wa gwën ni yòs heh' iis' tsgeh hah'oh.

22 Neh kuh ne de ga'ăh sa oh sga wiuh' ke ya wiuh' ha'-eh gwah; neh' neh sgat' i găă ha'o non'doh o'ok, năăh iih he ni yòh'dăă he di yah'da deh sgat he yo gya doh'oh.

23 Neh huh' gyah daat' haa di'yah da deh, neh huh niis' syah daat' he'gyah da deh, neh' dih he nă yòh'dă-ook hă gas'yo ni'aak ha di yah da deh ă o non dyah'da-go e wă'ook neh' wa eet găh ă tga'i wa yee ik sgat hă'o-non tweh''no ni'aak; neh' gwah huh na wă ni'non dook he'yo ă ja deh he do găs' iih' tsgeh hah'oh, she no'oh-gwah' gwah huh, năăh' iih he ni yòh'dăă skno oh'-gwah.

24 Hah ni'ih, neh'huh he ni wak'ni gòoh'dă ne'neh ha'eh gwah, ha di'yah da deh ne' sgyah da gwën ni'yòs-doh dă ya gwa di'aak' he'o weh nă gih'dyo dahk; neh' na'ă nont'gat hòh na ga wăh' de ga'ăh saa oh neh' de-sgyah'do weh'da nii; neh săh'ăh neh chis kno'oh gwah sho si'gwa noh wan dih ah soh' deh ga'găh săhk he'-yo ă ja deh.

25 O neh Chi wa ye'ih Hah ni'ih, tăh ăh ah soh deh-

o'yăn deeh òh he'yò ă ja deh heh'syah da deh; neh gwa' niih na gă'ni nòn do găh' gò yăn'deh òh, neh' kuh nă găă ho nă'ni nòn do gas'òh naeh heh iih tsgeh hah'òh.

26 Neh' gwah huh na gi'o wa'năh dòn ha di'yah daa-deh' neh' sah să nòh, neh' kuh naah'de ga gont ă gòh'-să no'dah sih, ă gi'o wa nănt, neh' dih ne ga no'òh-gwah'shăh he ni dyo ye'ăh dah gòh heh' skno òh gwah a wa dăhk ha'eh gwah ha di'yah daa deh neh' kuh niih neh huh' aa'gyah daa dahk ha di'yah daa deh.

OI'WAH XVIII.

NEH' no năh' sha'dwă nohk dăh ne Je sus nă gă' ni'yò wă naa gee, hoh dăn'dyos òh, wa'ă neeh' kuh na go'i ò nya nih, de o di ya'yah gòh he'găh hòn deh neh' Cedron; neh' huh' gah ă'yăh neh' ni gah ăăh'a'ah' he'o-weh' neh' huh' he'o'yos òh kuh na go'i ò nya nih.

2 Neh' gwah huh' ne Ju das no dyah'da ni nòh, [ne Je sus] ha yăn de ih' he'o weh' ni gah'ăă yăh; neh' săh-ăh ne dah ji'ah neh' găăs ne Je sus neh' huh' hak døs hă neh' kuh găăs na go'i ò nya nih.

3 O năh ne Ju das ha gòo gwăh' no năn ni dyòh'gò nii' no dis'găh ă'geh dah ho nòn di òn dòn kuh, to nòh dăn dyoo heh' tă nih'dyòh na di'yah dòn twas, kuh neh' Pharisees, neh' huh' ho di'yos òh, ye jis'do dah'gwah ho nont'-has yon dò dyeh', yon di'yòh dah'gwah gwah huh' ha di'awi nò dyeh'.

4 Neh' gwa' ne Je sus heh' oi'wa gwe gòh' ha yă-dee ih' he nă yaa wăh' ha yah'da deh, he òh'dă dyos'òh neh' na go yă'òh see, so'nah' ot ech hi'yah dih'saas'?

5 Des hò wă wă'nòh să gwăh ho năă, Je sus ne Na zareth to ya'găh òh. Ha go yă'òh seeh ne Je sus, lih waeh neh'huh ne'neh. Ju das ha'eh gwah no dyah'da ni nòh neh' huh' i at' ha dih'si aah.

6 Neh' he ni yòs'no weh' no năh sha go yă'os, lih waeh ne'huh ne'neh, nòh găăh sa o'nòh dăn dyet, yò ă jah gěh wa di yah'da ge òn daht.

7 O na'eh sha go'ya on dos oh, So'nah ot ech hi'yah-dih saas? Neh neh ho năă Je sus neh Nazareth to-ya'găh oh.

8 Det hòs nyeh oh neh Je sus, ha wăă o năh wa eh naeh gwa owii' heh iih ne'neh; neh dih neh dyă-gwah' iih ăs gwa'yah dih'sak seek, neh nech hi'nok dòot-has nă găă, o yah jih naeh he'ă neeh'.

9 Neh na ga'i wa ye ih he ni ga wă nòh'dăă hòs nyeh'oh, Neh ha di'yah daa deh neh' des gyah'do weh'da nii deh gaat gah na wa gah'dooh.

10 O năh neh' Si mon Pe ter naah sha ă oh to gees-gwăh neh wa o yănt' no hah'shăh na yah'don twas neh' wa a yahk ha oh'dòot na yă'neh goh. Neh ne Mal chus ha ya soh' na hah'shăh.

11 O năh ne Je sus ha wă'oh see ne Pe ter, Gat-gwăh'da goo sa so dăăh nah'sha ah: neh ne'ga wis dah na'gaa wi Nòh'nih, tăh ăh găh ne'neh taak ne ge ăh?

12 O năh' ne găn dyòh gòt, kuh no ni'dyòh gwas de is-doh, kuh no non'di'on dòh ho dih'hah shăh ne Jews wa o wa ye nooh' ne Je sus, wa o'was hă on dăh gwah-huh.

13 Neh neh huh' he o wa nos' gwăah heh tăh dyoh ne An nas dyo'dye'ăh dòh; neh hya dah'ne hoos ne Cai a phas neh ha yah'don twas'gwah ha'eh gwah ne'neh yòs hă deh.

14 Neh' ne găh nă gă Cai a phas na go yăh ni'go da nii ne Jews, heh de yò do ă jo oh ga i wa yăn'dah goh neh sha yah'daat no'gweh ăs ha ga we'e yahs ne găn dyòh'gwah gëh.

15 Neh ne Si mon Pe ter neh kuh neh sha yah-daat no wa'i o nya'nih wa o wa non dăh ne Je sus; neh naah să no wa năh ha yah'don twas ho yăn dee ih' nă găă no wa i o nya'nih; neh ne shah gaat' ineh ne Je sus he o di yos'oh he o weh a'ăn joot o wăh ha di'as hăn'dah-gwah he o nòh sòot naah'să no wa năh ha yah'don twas.

16 Neh' neh' Pe ter neh huh' naeh don da'dahit as-de'gwa' heh tgah ho'ga ănt. O năh' he o ya găh'oh ne

sha yah'daat no wa'i o nya nih, no'yan de ih ne gah nah'-
să no'wa năh ha yah don tws, neh nōh sha go wă năăht
ne yeh ho'a nōh, o năh' da o yōht ne Pe ter.

17 O năh neh yĕk sah'go waa neh yeh ho'a nōh ho-
wă'ah seeh ne Pe ter, Tăh'ăh găh gyee deh iis he'ni-
ă no dii nă găă' ho gwēh ha go'i o nya nih? Neh ne'a wăă
tăh'ăh deh iih gyee ne'neh.

18 Neh dih neh, ha dih'haš shăh kuh neh' ho non'di-
on dōh neh huh ha dih'si aah, o jis'dah ho di ye'ăh dōh
ho no de gah'dōh; neh săh'ăh neh' ot ho weh; neh-
huh' ho non'don theh'dōh; da neh' ne Pe ter neh huh'
ha'eh gwah i at ha dih'si aah ho don'theh dōh ha'eh gwah.

19 O năh neh' ho'wa go waa năh' na di'yah don tws'
wa o'on dōh ne Je sus ha di'yah daa deh na go i o nya-
nih kuh heh ni o i ôh'dăăh neh' ha o hwah.

20 Det hos'nyeh oh' ne Je sus, ha wă'oh seeh, neh'
he ni wa ges nyeh'oh, gwah găăs tah gi'wa'ăh he'yo'ă ja-
deh: dyòt gont' kuh ke i'o nya nih hă nont'gă nis'ah da'-
nōh, kuh neh' o nōh'sa do'găh dih'gēh, he o weh ne
Jews dyòt gont ho di'yah da ye'is dah gwah: neh kuh
neh' deh tah'gwis dăh deh a găă na dah'seh dōh'gēh.

21 A naeh go waa iih oh sga'on dōh? neh she ya'-
on dōh găăs no ga'di wat'hon da dih, ne nah òt ke yă'-
oh seeh; sat ga'ă oh, neh' naeh nă găă ho nă'nōh dōh
ne'nah ot a găă.

22 Neh no năh' neh huh' sha a yeeh heh was'nyeh't,
sha yah dat' no di'ont has ôh'dah wa ye'ăh dak wa o'go-
eek, ha wăă', Neh huh găh' nōh syeeh' heh do sa eh-
swă'nōh să gōh no'wa go wa năh na di'yah don tws?

23 Do sa'o wă'nōh să gōh ne Je sus, ha wăă, Neh ne
dyă gwah' wa et găh' ha ges'nyeh oh, neh' wa eh ne'
ji wa gwa'ih sih heh' wa et găh; neh' dih ne dyă-
gwah' giš shăh' wi yòò, a'naeh go waa' heh' oh sge'-
go eek?

24 O năh' na eh neh' An nas he o'yaš da'nyeh dōh
has hă an daa dyeh' heh' tăh dyoh' ne Cai a phas no'-
wa go wa năh' na di'yah don tws.

25 Neh ne Simon Pe ter i at sho ho don'teh doh. Neh neh ho wă'oh seeh, Tăh'ăh găh gyeeh' deh iis na go'i o nya nih? Neh no doh'hi yăh, ha wăă, Tăh'ăh niih' deh os'tooh.

26 Sha yah'daat dih no hah'shăh shoh no'wa go wa năh' na di'yah don twrs, (neh ho nook no'gweh nă găă neh' Pe ter ho oh'dyah goh,) ha wăă, Tăh'ăh găh deh iis deh go găăh neh ni gah'ăh oo'neh neh' da e ja di'aak [ne Je sus?]

27 O năh' ne Pe ter Saa'doh hiih: o năh' kuh' na eh gon da dyeh' neh da găăh'ăăh oh gas'nycht.

28 O năh' neh Je sus wa o wa yah'doh neek he'o weh ni'ăh'dyoh neh' Cai a phas neh huh' hwa o wa ah he'o weh neh tă noh'do oh da'yah do'weh dah'gwah o nok'-da-yăh: neh nah'soh se deh'jiah: neh ne tăh'ăh na eh no'no hoh neh huh' teo di yoooh he'o weh de yo da dyah'-do weh'dah gwah, neh' ne dyă gwah' sho ă o di yah'-dat gih heht, o năh' a'gă aak deh jo gwe nyoooh' na ă-non'dek ho nih ne de wa da wă'oh gwah.

29 O năh' ne' Pi late he o ya găh'oh he a go yah'do wăh'oh, neh' neh ha wăă, A'nah ot ne găh' she swa i-wa'găh seh nă găăh ho gweh'?

30 De sho wa wă'noh să gwăh ho wă'oh seeh, Neh gih-shăh na'gă noh dah'da ya'nes hă i tah, a'gă noh wa eh na eh kuh neh huh' deh sha'gwat gah wăh heh' syah-da deh.

31 O năh' ne' Pi late sha go yă'oh seeh, Sas he swa-dye no wat' sho, neh' kuh swa dye'ăh dak he ni swa ya-nes'yoh dăăh de she swa yah do weet. Neh' dih no wă'-oh seeh ne Jews, Tăh'ăh deh ga ya nes'hăh gěh ne' neh-huh na ya gwa yeeh, neh' so gaah no'gweh as'ha gwa-nyuh':

32 Neh nă ga'i wa ye ih he'ni o ye ăh ne Je sus, he ni ya'wăh oh ho snyeh oh, o yăn deet' ha o niih' he ni gă e-yah'syoh dăăh no năh' ă'eeh.

33 O năh' ne' Pi late neh huh' he o'yos oh he'o weh o nok'-da yăh de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh neh

he'o nō gōh ne Je sus, neh na wă'oh seeh, Iis' găh ne-găh ne Go'wăh go waa' ho'nō wăh ne Jews?

34 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wă'oh seeh, A gwas' găh iis' oh să'noh dō nyo gōh nă găă' òh ses'nyeht, o giï' o yah'shoh dye sa'o wiïh nă găă he'gyah da deh?

35 Det hòs nyeh oh ne Pi late ha wăă, Jew gă'ne găh niïh'? Neh wa'eh shoo' kuh' naeh ne ne so ă jòh'dăh neh kuh ha dih'să no wa năs' na di'yah don twas neh huh hō sa'yah dat gah wăh he'gyah da deh, A'nah ot ne găh ni sa dye ăs oh'?

36 Je sus det hòs'nyeh oh, ha wăă, Neh niïh neh tgă'noh dō oh'shă gwën ni yòh tăh'ăh deh neeh' ne yo'ă-jah gee kaah: neh giïh shăh neh teh yo'ă jah'gek haah niïh heh tgă'noh'do'oh'shă gwën ni yòh, a'ă nō di yòh' wa eh na geh'hah shăh'shoh, na'gă ook i găă neh huh' to'gyah dat'gah wăăh ha di'yah da deh' ne Jews: neh gwaah' nă găă ne'wah niïh ne tgă'noh'dō oh'shă gwën-ni yòh neh'huh deh dya'weh dah'goh.

37 Neh dih neh Pi late ha wă'oh seeh, Do găs' dih go'wăh go waa niis? Det hòs nyeh oh ne Je sus, ha wăă. Neh wa eh neh' sa dōh, neh neh Iih ne go'wăh go-waa, Neh dih dyo i'wah nă găă ha'gă nō gă dōh, neh kuh dyo i'wah nă găă hel' neh huh a gyoooh he'yo'ă-jah deh, neh na'gi wa gwa ih sih he ni ga yăh' ne ga'i wa-gwën ni yòh. Neh' kuh naah'de yo gweh'da gee ne' neh-huh dya ga'weh dah'goh he ni ga yăh ne ga'i wa gwën-ni yòh hă nook hah ne gwăă noh.

38 Det hòs'nyeh oh ne Pi late, ha wă'oh seeh, A nah ot ne găh ne ga'i wa gwën ni yòh? Neh no năh' neh sha ăh nă găă o na'eh hes ho ya găh'oh, hes ha go yah'do wăh'oh ne Jews, neh na go yă'oh seeh, neh neh tăh'ăh deh a ge-găăh ha yah'da deh neh hah gwis'dăh a'gi was'hă wiïh.

39 Neh gwaah' ne swai'wa yăh, neh ne sha yah'daat neh huh o sa'e'yat gah he swa yah da deh no năh' hă ga'-eeh ne de wa da wă'oh gwah: swa ga yăs' di găh neh' neh huh' a'e yat gah he swa yah'da deh ne Go'wăh go-waa ne Jews [no nō'ă jòh dăh?]

40 O na'eh des ho'noh sǎn twah oh ga gwe goh, ho nǎǎh', sǎ'noh' na eh' nǎ gǎǎ ho gweh, neh gwaah' neh Ba rab-bas! Neh neh sha gòh'set hah ha dyo'o oh nǎ gǎǎ neh' Ba rab bas.

OI'WAH XIX.

O NǎH ne Pilate wa o yee nooh ne Je sus, wa òh'-sòh gwa wes hooh.

2. O nǎh no dis'gǎǎ ǎ'geh dah wa'dih hi gwǎo nih o ihk'-dah nah ot, neh ho noh ǎǎh'gèh da'di ǎh, neh kuh ne wa'o wa waas' gwǎh dǎǎh'ǎǎh ni wa'dyah da'wih syòh dǎǎh,

3 Neh ne'o nǎǎ a wén'det gǎǎ des'hǎh sa yah'do wǎht, Iis ne Go'wǎh go waah ho nò wǎh ne Jews! neh kuh ha dis'òh dah ho di ye'ǎh dah goh ho wa go eek hooh.

4 O naeh ne Pilate as deh' hes ha'we nooh, neh kuh na go yǎ'oh seeh, Swat'gaat hòh, Neh huh da'e'yah diit-gǎh as deh heh swa yah'da deh, neh na e swǎ noh'dook heh tǎh ǎh niih deh tah gwís dǎh de i'wa'gǎh seeh.

5 O nǎh ne Je sus' neh huh he a'we nooh ha di'yah-daa deh ho dye'ǎh dah'go o dyeh gwǎh hòh neh' o ik'dah gah hi gwǎǎh, kuh neh' gwǎh dǎh ǎǎh a dyah'da wih'-shǎh. Neh na go yǎ'oh seeh ne Pilate, She swat'gat-hòh, ne'o gweh!

6 Neh dih na di'yah don twus kuh no non'di ont, no nǎh' wa o'want gaat hòh, de o'noh sǎnt'wah oh ho nǎǎ, Des he swa yah'son dǎh, des he swa yah'son dǎh? Pilate ha go yǎ'oh seeh, She swa dye nò wat' iis' des he swa yah'son dǎh: tǎh ǎh sǎh ǎh niih deh tah'gwís dǎh de i wa'gǎh seeh.

7 Det ho'dis nyeh oh ne Jews ho wǎ'oh seeh, Neh nò gwa ya nes'hǎ yǎh, neh kuh he ni yò gwa ya'nes yòh-dǎǎh ga i'wa yǎn'dah goh neh a'ǎ eeh; neh ga i'o nih heh ha o hwǎh' sho No'a wak Na'wén ni yòh' ho'da do-niih.

8 Neh'dih ne Pilate no nǎh' wa'ook he'no di wǎn nò-wǎh, neh' nòh'ga gǎǎ is' sho wa òh'dyohk;

9 Neh'kuh ne' neh huh ho'sa'yoh he dyo nok'da yăh ne de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh ne wa'wă os ne Je sus, Ga'ă o weh' ne găh' di seeh doh'? Neh dih ne tăh'ăh dah des'ho wă'noh săă gwăăh.

10 O năh ne Pi late ha wă'oh seeh, Tăh'ăh găh tah-don'das ges'nyehs? Tăh'ăh găh deh să'noh doh heh' a geh has des'hă yăh neh' da go yah'son dăh, neh'kuh na geh has des'hă yăh neh o sa go'yat gah?

11 Det hōs'nyeh oh ne Je sus, ha wăă, Neh neh deh-ōs tooh' deh o'gwe nyoo naah'seh has'des hăă dahk neh ha h gwis'dăh noos gyeeh' neh sho neh heh tgă'gwaah ă dya'weh dah'go ok ă ye sa wi'aak: neh' dih ga i'o nih neh ha yah'da deh ne'neh huh ha gyah'dat gah'wăh heh' syah daa deh neh kuh' naeh ha ah' ne ga i'wa neh'ak-syò wa năh.

12 Neh dyo'i wah nă găă wa ih'saak ne' Pi late he-no'o da ye'ăh'dvk oo'sa òt gah: neh gwaah ne Jews de ò'noh săn twah oh ho năă, Neh gih shăh neh ăch-heh'sat gah nă găă ho gwew, tăh'ăh' wach deh neeh' deh'ja dă òh' ne Ce sar: so'dih gwa'nah òt ha o hwah sho go'wăh go waah' ă o da do nih, wa o dwă noh'dih wach ne Ce sar.

13 Neh da yo'i wah heht dih ne Pi late, no năh' wa'-ook he'no di wăn no wăh, o năh' wa o'yah do'dah sih ne Je sus, neh huh' naeh hwa a dyăăh' ha dyăn'dah gwah na i'wa ăh het ha h, he'o weh o nok'da yăh ne' Gah sgwă-dăh'daah ga ya soh, neh gwa' naeh neh He brew, Gab-ba tha, ga ya soh.

14 Neh' o năh he yò'eeh nă'non'des'yo nyaa'nooh ne de wa da wă'oh'gwah, neh' kuh neh' o năh' nooh yee'-ih ni yo'is daah eeh: neh neh o năh' ha go yă'oh'seeh ne Jews, She swat'gat hòh ne swa wăh ne Go'wăh go-waa!

15 Neh gwaah' ne de o'noh săn'twah oh, She swa'yah-doh neek, she swa'yah doh neek: de she swa yah'son dăh! neh ne' Pi late ha go yă'oh seeh, Neh' găh neh iih' dă e'yah son dăh' ne swa wăh' ne Go'wăh go waah? Det-

ho'dis nyeh'oh na dih'să no wa năs ha di'yah don twas ho-năăh, Tăh'ăh niîh deh o gwa yăh ne go'wăh go waah, neh sho ne Ce sar.

16 Neh neh o năh' neh huh' wa oot gah ha di'yah-daa deh neh' ă o wă yah'ta ăh. Neh neh wa'o wă dye-no wat ne Je sus, o'yah jih' kuh hwa o'wăăh'.

17 Neh na'o hwăh' kuh ho tăă dyeh' ne de ga'yah-sont, neh huh' he a wee nooh he'o weh ne ga ya soh' he'o weh yo ă ja deh'goh no noh'ăăh ok dah, neh' naeh ne He brew Gol go tha, ga yaa soh.

18 Neh hò'o weh don da'o wă yah son dăh, de i'yas-heeh' kuh no yah' ne shah gaat' wa o wă di'yah taa ăh, de ja oh'gwaa no'yah da dih, neh ne Je sus hah de'wah-săă noh.

19 Neh ne wa a'ya dooh ne Pi late, neh ă yò yă deh'-dah go'ok, neh huh he de ga'yah sont da'ăh. Neh' he-ni ga ye ăh' he'ga ya doh, JESUS NEH NAZA RETH to ya'găh oh, NEH GO'WAH GO WAA HO NO WĂH NEH JEWS no no'ă joh dăh.

20 Neh' nă găă he ni ga wăn nòh'dăăh o năh' waa di-wă'noh saa wăh' ho nont'gah deh ne Jews: neh săh'ăh he'o weh òh to wă yah'son dăh ne Je sus dòs gă'oh he'o weh ni ga non da yăh: neh he ni ga wăn nòh dăă he'ga-yaa doh neh ne He brew, Greek, La tin gwah huh.

21 O năh' na dih'să nò wa năs' ha di'yah don twas ne Jews ho wă'oh seeh ne Pi late, Să noh ăs yaa dooh, Neh Go wăh'go waa ne Jews ho noo wăh, neh gwaa', he'ni o ye ăh ho snyeh'oh, lih' ne găh ne Go'wah go-waa ne Jews ho no wăh.

22 Des ha go wă'noh săă gwăh ne' Pi late, ha wăă', Neh he ni wa gyee ăh heh ak'hya doh', he ga go dah'goh he ni wa gyee ăh heh' ak'hya doh.

23 O năh' neh ho dis'găh ă'geh dah, no năh òh to wă-yah'son dăh ne Je sus, de o'dih gwăh no syo'nyas hăh, ge ih' ni ga'yahk hos'hă gee ho no nii, sgas hoh' wa di ye-nooh' hah de yo gweh'da gee no dis'găh ă'geh dah: neh' kuh no dyah'da wiîh'shăh: da neh' na dyah'da wiîh shăh

tăh ăh dah de'gah nyă'òt, sgat gwa' sho he yò'doh oh he'gas yo niuh, heh tgăh' dyòh sa'wah goh, ti ga gwee goh' neh huh' he yòh'dăăh :

24 Neh' dih neh oh tă na da'dă'os, Să noh' dă dwăăh'-ne gaah, neh' gwaa' neh de dwah'was dyahk neh' ă ga-do găs so'dih gwa'nah'òt ă ya go wăs'theht: neh na ga-i wa yee ih' he ni ga yee ăh ga yaa doh no ya'dos hă do-găh'dih, neh' ne wa doh, Neh neh wa ă no da'dek hah'-so gwus na gas'yo nyas'hăh, da' o năh neh a ga'dyah da'-wih shăh, neh' naeh neh waa'dih was'dyahk. Neh' nă găă noh ò'i òh dăh'shoh' neh no dis'găh ă'geh dah neh huh' non di yeeh.

25 Da neh' ne' wak ah' he'ò weh de a'yah sont ne Je sus neh huh' i yeet no nòh'ăh, kuh neh' ho nòh'ăh de gya'dăă non deeh, Mary gwah huh, yòòh neh Cle o-pas, neh' kuh ne Mary Mag da lene.

26 Neh' dih no năh ne Je sus' oh sha go găh no nòh'-ăh, kuh neh' ho i'ò nya nih neh ho no'oh gwah dòs-gă'oh ni a'dih si aah, neh ne sha ga wă'oh seeh no nòh'-ăh, Si'oh, he sat'gat hòh nee'sha wak:

27 O năh' ha wă'oh'seeh no i'ò nya nih, she yat gat hòh neh' sa'nòh ăh! Neh sho kuh naeh he ni dyò'is dah'-e noh nă găă neh' ho i'ò nya nih neh huh' ho'sas'ha gò-aah heh to noh'sòòt.

28 Neh no năh' shah ga'at nă găăh', neh' no noh'doh ne Je sus neh naah de yò i'wa geeh o năh' oh ga'i wa yee-ih, neh kuh na ga'i wa yee ih he ni ga yee ăh' he'ga ya-doh, no ya'dos hă do găh'dih', ha wăă', ohk hah dat hăh.

29 Neh' neh wa'dik sa yăăh ga noo hoh' neh' de yò'-ne ga'yòh jis; neh' ne wa di no het ne de ga ne'gah'-gwah ne de yò ne gaa'yòh jis, o yo wa gă'yaat da ă no ăh neh huh' he tah sa'ga ănt hwa di daat.

30 Neh dih ne Je sus no năh' hwa'a'ne go nănt' ne de yo'ne ga'yòh jis, neh neh ha wăăh, O năh' òh wa'-dah gwih: neh' neh don da'ă no'nyahk, o năh' wa at-gah no twa'is hăh.

31 Neh dih ne Jews neh ga i'ò nih heh o năh' he-

yo'eeh hòh wă nīs hă eeh ă non des'yo nya'nooh, neh na'gă ook, neh huh' shô a'ga ni yô dook na di yah dah' he de ga'yah sont neh' a wă da do'găh dōh gēh, (neh săh'ăh neh wă nīs'yo wa'nă noh ne'neh dya'wă da do'găh dō'noh,) hò wa do'e syoh gwa niih' ne' Pi late neh' da'ô-wa'dih si nyah kōoh, neh gwah huh no'yah jih ha'ô wa'di aah.

32 O năh' ho di'yos oh no dis'găh ă'geh dah, oh to'wah-si'nyah kōoh ne dyo dye'ăh dōh, neh' kuh ne sha yah'-daat ne do găăh hò wa di yah'taah [ne Je sus.]

33 Neh dih no năh' neh huh wa dii yoh haa yah'taah ne Je sus, wa ă'non't gaat hòh o năh gwah' naeh ha we'-e yōoh, tăh ăh' dah de'ô wah si nyah kōh:

34 Neh' dih ne sha yah'daat no dis'găh ă'geh dah hah'si-gwa'ă ooh neh' wa o'swah gat, neh ne' wah o'gon daadyeh da ga'ya găht' neh' ot gwăh'sah, o ne ga nōs' gwah-huh.

35 Neh' kuh haa yah'da deh ne waat'gat hòh ha i'wa-gwa'ih sos, neh' kuh heh ho'i wa gwa'ih sooh do găs'ga'i wa gwên ni yòh; neh kuh na'yăn dee ih ne ga'i wa gwên ni yòh' ho'tyo wiih, neh năăh' iis na e swa'i wa gwên ni yòs.

36 Neh săh'ăh nă găăh' nōh o'i ôh'dăh shoh neh huh nōh o'wăh syo nyōoh, neh na ga'i wa yee ih i găăh' he ni-ga yee ăh' he'ga ya dōh, Neh' neh' deh jōh nă yaat ah ha yah'da deh tah'da ga yah'go ok.

37 Neh' gwah huh a eh' no yah he ni ga yee ăh' he'-ga yaa dōh, ne waa dōh', Neh' nă'ô want gaat hòh ne-găh' ne wa ô wah gat.

38 Neh no năh' shah ga'at nă găă [nōh o'i ôh'dăh shoh,] Jo seph, neh Ari ma thea toh dăn dyōoh, (neh' gyeesh hă yah'daah he'ni ă non diih ha go'i ô nya nih ne Je sus, neh' naeh ho i'wah seh'dōh, neh ga i'ô nih haa gos'ha nis ne Jews,) wa o dō e syoh gwăh ne Pi late neh a'ô yah'dōh-neek ne Je sus: neh' neh wa o'nok doot hvs' ne Pi late. O năh' neh huh' ho yos'oh ho yah'dōh nōoh' [ne Je sus.]

39 Neh huh ha'eh gwah ho yos'oh neh' Nic o de mus,

(neh' a gwas' dyo dye'ăh dōh ho yah'do wăh'ōh ne Je-sus so'eh,) neh' ha'a wih ne de ga'yes dōh ne myrrh kuh ne a loes, sɡat nooh deh wăh'nyah eeh ni ga'gōh-shă geeh ni yòs deh.

40 O năh' de o'dih gwăh naa yah'dah ne Je sus, neh no ni gă os hă'ni yoh nah ot ho dii'wa daa seeh, neh kuh de o di yes'doh ne ga să no gah'os hōh oh [spices,] neh-huh gwaah' kuh' nach non di yeeh he ni a di yă'nōh-dăăh ne Jews nōh'sha go dih'sa dōoh.

41 Da neh ne'neh ho'ō weh he'ōō weh de o wa yah'son-das'oh neh ne'gah ăă yăh ni gah ăăh'a'ah; neh ne'gah-ăă gooh ne ni gah ăăh'a'ah gas syo niuh ne waa seeh non da'deh sa'doh gwah, de wăn dōh' kuh ah soh no-gweh neh huh ha'ō wăh'sa dōok.

42 Neh ne'neh huh sho hwa o wa yas'hăăh ne Je sus, neh ga i'ō nih heh o năh' ne Jews he o nă nīs'hă e wih nă'non des yo nya'nooh; neh săh'ăh ne găh non da'deh-sa'doh gwah dōs gă'oh sho he'ō weh.

O I'WAH XX.

NEH' ne da wa dye ănt' wă nīs'hă deh he'noh de wa-dăn daeh go yos'oh ne Mary Mag da lene se deh'-ji ah, ah'soh de yo'dah son da i gōh, he'ōō weh o da'deh-sa'doh gwah, neh ne'wah ont'gat hòh gah sgwă'oh nooh he'ō weh o da'deh sa'doh gwah.

2 O năh de ya go'ăh da dōh he o wa yah'do wăh'oh ne Si mon Pe ter, neh' kuh ne sha yah'daat no wa'i o nya-nih neh' nă găă ne Je sus ho no'oh gwah, neh no wă'-nă oh'seeh, Neh no wa'yah da'dah gwăh Na yah'da gwën-ni yòh he'ō weh ni ah'sa dōk, o'yah jih kuh he'o di aah, neh kuh neh deh o gwă nōh'doh he'ō weh he o wa-yas'hăh.

3 O năh dih' ne Pe ter hoh dăn dyos oh, kuh neh' sha yah daat no wa'i o nya nih, neh huh' he o di yos'oh he'ō weh o da'deh sa'doh gwah.

4 O năh' do găă de i gwe gōh' de o năăh'da dōs'oh :

neh' dih ne sha yah'daat nō wa'i o nya nih wa'o wa yat-gā nih' ne' Peter, neh' gon da dyeh hwa'a yoh heh' dyon da'deh sa'doh gwah.

5 Da neh' neh de os'hahk dos'oh he ot'gat hwäh' ne' nōh gooh, ho gāh neh' o ni gāā'os hā ni yoh nas yo'nyas-hāh ga ge'oh; neh gwaah' ne tāh'āh naeh te'o yoooh.

6 O nāh ha'eh gwah ne Simon Peter neh kuh i eh ho'non dā dyeh, neh huh' naeh he'o dyah dāh'doh on da'deh sa'doh gwaa gooh; wa a gāh' kuh ne ga ni gā'o chi-yòò as yo'nyas hāh ga ge'oh.

7 Neh' kuh ne ga ni gā'os hāh ne de oh nōh ā'hā'nōh tāh'āh' naeh neh'huh deh gayāh, he ga ge'oh ne ga ni-gā'o chi-yòòh as yo'nyas hāh, neh gwaah' ne ga weh'nō-niih ti ya'o hwa'h'jih kuh' naeh he'o weh ga ge'oh.

8 O nāh ha'eh gwah hwa a yoh ne sha yah'daat nō-wa'i o nya nih ne dyò dye'āh dōh ho yos'oh heh o da'deh sa'doh gwah, neh ha'eh gwah ne waat'gat hòh, wa'i-wa gwēn ni yòs' kuh.

9 Neh sāh'āh hah'soh de i yān dee ih' he ni ga yee āh' he'ga yaa dōh, neh heh tga gont dānt haat gāh' ne gā'e-yaht gēh.

10 O nāh' o yah'jih hes ho ne nōoh nō wa di'o nya nih kuh naeh he'o weh to di'nōh soot.

11 Neh huh dih' i yeet' ne Mary as de'gwaah ho da'deh sa'doh gwah, yos da hah: neh' dih he'nōh weeh yos da hah de ya'gòs hahk'dos oh he ya'gòt gaat hwäh' ne-nōh'gooh' ho da'deh sa'doh gwah;

12 Neh' ne' wa o wan di gāh' de'i' yas heeh neh' de-ni'o yah'ge o nōh ga gā'āt' no non dye āh'doh, sha yah'daat neh huh' hāh dyoh heh ha go ān duk, o nāh neh sha yah'daat neh huh' hah de yo dāh'h'sih da yān'dah gwah he'o weh ha yas'hāh duk ne Je sus.

13 Neh ne sha go nā'oh seeh, Si'oh a nah'ot' ga'i o nih heh sas daa'hah? Neh nō wā nā'oh seeh, Neh ga'i o nih heh ho wa'yah dōh'nōoh Na yah'da gwēn ni yòh na gaa-wāh, neh kuh ne tāh'āh deh a gā nōh'doh he'o weh he o wa yas'hāh.

14 Neh no năh' neh huh' nōh'e yeeh heh wah es'-nyeht, o năh' de ja go dih'sa de nyōoh, neh ne wa o wăgăh ne Je sus i'aat, neh kuh ne tăh'ăh deh a go gah'-ă yos ooh he neh ne Je sus.

15 Je sus sha ga wă oh seeh, Si'oh, a nah ot' ga i'o nih heh sas daa hah'? So'nah ot she yah'dih saas? Neh ne' wah ăăh neh' nōoh nos de'is dōh ne ni gah ăăh'a'ăh, neh nō wă'oh seeh, syah da gwën ni yōh, neh' neh o'yah-jih gi h shăh he'e shaah, dak'hyo wih he'o weh heeh'-syas hăh, Iih' naeh ă she'yah dōh neek.

16 Je sus sha ga wă oh seeh, Mary! De dya go dih'sa-dee nyōoh, neh nō wă'oh seeh, Rab bo ni! Neh na ya-găh' i găăh, Sgi'o nya nih!

17 Je sus sha ga wă oh seeh, Să nōh' ha h dă s'gyă'o-nyōoh; neh' săh'ăh nah'soh heh tgăh neh huh deh swa'-gat gon'dah goh he'ta yah'da deh Naah'nih: neh gwaah' ne sah dăn dih, hòh she'yah do wăht ne de ya gwa dă'-nō deeh; neh nă s he'yă os, Neh neht'găh hō saa geeh heh' tăh dyoh' Naah'nih, iis' kuh She swah'nih; heh tăh dyoh ni h' Ha gwën ni yōh, iis kuh She swa wën-ni yōh.

18 O năh ne Mary Mag da lene goh dăn'dyos oh, he o-wan di'o wi h na go i o nya'nih heh o năh' naeh hō wă-gă nōh Na yah'da gwën ni yōh, neh kuh nă găă nōh o'i-oh'dăh shoh oh sha'gòs nyehs.

19 Neh' dih neh shah wă'nīs hăăt no năh' oh găăs'ah, neh' dyo dye'ăh dōh wă nīs hă deh he'nōh de wa dăn da-eh, no năh gah ho'do nyoh' he o weh ni o di yah'da ye-i h oh na go i o nya nih, neh' heh sha go'dis ha'nīs ne Jews, neh huh' hō yos oh ne Je sus, de o'dah oh ha h-de'wah să nōh hă ni h'dyoh, neh na go yă'oh seeh, Sgă nōh ta ga'i wi'yò aak he swa yah'da deh.

20 Neh' dih no năh' neh' sha ăh nă găăh, neh' na-go yo dah'sah seeh naas oh'dah shoh kuh' na swah'gëh. Neh huh ni yoo weh o năh' wa ă nō dōh'hō ăh na go i o-nya nih he'sa o wă găh Naa yah'da gwën ni yōh.

21 O na'eh ne Je sus, sha go yă'oh seeh, Sga nōh'

ti ga'i wi'yò aak heh swa yah'da deh: neh he'neh neh-huh ni o yă no'wăh oh neh' Hòh nih ta geh'hah oh, neh-huh nă yaa wăh' năăh' iih oh gwaa haht.

22 Neh huh ni yoo weh' no năh neh wa'ăh nă găăh, wa go ya do'is hăh hoh, neh'kuh na go yă oh seeh, Ji yee-nooh', Not hwa'is hă do găh'dih.

23 Neh' dih neh soo'dih gwa'nah ot dă jech hii wah-săă gwus ne go i'wa neh ak shăh, neh' naeh neh des ho-non di'wah să'gwah seeh' ne'neh; neh' kuh neh' son-dih gwa'nah ot ă gă'aak dah de jech chi wah'să gwah'seeh ne go i'wa neh'ak shăh, tăh ăh' waeh na eh' kuh ne neh dah de ja go di wah'să gwah'seeh.

24 Neh dih neh Thomas sha yah'daat he'ni ă non diih ne was hăăh dek nii sga eh, Di dy mus ho wa yas tah, tăh ăh de a'yah da ahk' no năh' sha a yoh' ne Je sus.

25 Neh' dih neh sha di yah daat na go i o nya nih ho-wă'oh seeh, Neh' niih ne' sha gwa găăh' Naa yah'da-gwên ni yòh. Neh' dih na go yă oh seeh, Neh nă gă ook a gwas' iih deh a gat gaat hwăăh naas oh'dah shoh he'o-weh' de yòh is doh ne gă'wăăh', neh huh kuh haah'-găh'nyănt he de yòh is doh ne gă'wăăh', has wa gooh' kuh ha'gă nis'oh dănt, tăh ăh', deh aa oh niih' a'gi wa-gwên ni yòs.

26 Neh' no năh' de gyoh' ng'sa yoo daah, o na'eh na go i o nya nih sho di yah da ye ih oh no'gyeh, neh kuh neh huh ne Tho mas ha yah'daah de ă non dii. O na'eh ne Je sus neh huh ho yos oh, gah ho do nyoh' aeh, hah-de'wah săă noh' aeh' hă nih dyoh de o'dah oh, ha wăăh', Sgă noh' ti ga'i wi'yò aak heh' swa yah'da deh.

27 O năh' ha wă oh seeh ne Tho mas, Da săh'nya daat, sat gaat hòh' gwah huh ne' ges oh'dah gëh; neh' kuh neh da să nis oh'da daat ges waa gooh' hòh să nis oh'dănt: neh kuh neh să noh' dă săh'ni go ă ge'aak', neh gwaah' ne ji wa gwên ni'yòs taak.

28 Det hos'nyeh oh ne Tho mas, ha wă'oh seeh, Sgyah-da gwên ni yòh! neh kuh neh Sgwên ni yòh!

29 Je sus ha wă'oh seeh, Tho mas, neh gă lo niă hëh

sge gǎǎh' niis, neh: o i'wah sa'i wa gwën ni yòs'doh: ho'-
ni dǎǎ oh dih haa di'yah da deh neh tǎh'ǎh i gǎǎ de'o'-
nont gaat hwǎh, neh gwaa' naeh no dii'wa gwën ni'yòs-
doh.

30 Neh' gwah huh ne we sòh' no yah'shoh no yǎn-
deet' wa o'nya nooh do gǎs' neh ne Je sus neh huh
he'a dii gat nǎ go'i o'nya nih, neh' tǎh'ǎh naeh deh gaa'-
ya doh nǎ gǎǎh gaa ya'dos hǎǎ gooh.

31 Neh gwaah' nǎ gǎǎh ga yaa doh neh na eswa'i wa-
gwën ni yòs' i-gǎǎ, he neh' ne Je sus' ne Christ, neh'
ho a wak' Naa'wën ni yòh; neh' kuh na eswa'i wa gwën-
ni yòs' neh' na eswa yǎn daht ne' yoh hees hǎh, ǎ dya'-
weh dah'go ok nòh'sǎ no gooh.

O I'WAH XXI.

NEH no nǎh' shah ga'at nǎ gǎǎ noh o'i oh'dǎh shoh
neh' a eh neh Je sus sa go ya'dyah do'dah sahs
na go'i o'nya nih heh tga nyo da'eh neh' Ti be rias: neh
ne'kuh non da ga ye'ǎh dak heh' waa'dyah do'dah sih.

2 Neh' neh' shah gaat' hǎ neh's', neh' neh' Simon
Peter neh kuh ne Thom as, Di dy mus ho wa'yas tah,
Na than ael kuh, neh' Ca na ta weh doh, Gal ilee a'ǎ-
jah'gèh, neh'kuh na go a wak shoh no Ze be dee, o yah'
kuh de i'yas heeh na go i o'nya nih.

3 Neh na go yǎ'oh seeh neh' Simon Peter, Neh niih
noh gi'joh yak hah Neh no wǎ'oh seeh, Neh nǎǎh' iih
neh' wah a'gwah dǎn dih, ǎ dweeh. Neh no noh'dǎn dyos'-
oh, neh neh ga o wa gooh ho non'deh noh'dah hoh: neh
ne'neh wah son'da deh deh tah'gwis dǎh de o di ye nooh.

4 Neh' dih no nǎh' se deh'ji ah o doh'o on dyeh, neh-
huh' iaat' neh Je sus ga nyò dǎǎk ah: neh dih na go-
i o'nya nih tǎh'ǎh de o nǎ noh'doh he'neh neh Je sus.

5 O nǎh' neh Je sus ha go yǎ'oh seeh, Swak sah'shoh-
oh', swak hwa yǎh' gǎh? Des ho wa wǎ'oh sǎ gwǎh ho-
nǎǎ', Tǎh'ǎh.

6 Neh na go yǎ'oh seeh Neh huh swah a oh' neh ga-

yă'neh go'gwaah noh ga'o wa dih, neh huh' naeh ă swa-găh. O năh' neh huh' gwaah ho no'oh, neh' dih neh o năh' tăh'ăh deh sho di gwe nyoo'h' no da ă non di'ant-hoh, neh' he ni yo'nont gah'deh neh gă joh.

7 Neh' dih ha yah'da deh no wa'i o nya nih, neh' igăă neh Je sus ho no'oh gwah, ha wă'oh sech neh' Peter, Neh ne'huh Na yah da gwën ni yoh. Neh' dih no năh neh Si mon Pe ter sha'ook neh' gwah Na yah da gwën-ni yoh, neh noh tat'hwah haah nă joh yak tah a dyah'da-wih shăh, (neh săh'ăh nòh nos'dah gëh,) neh' neh ga-nyo dăăh'gëh hwa da'dyah doh'yak.

8 Neh neh sha di'yah daat na go'i o nya nih neh huh' ho di'yos oh ni wah'a ah neh' ga o wah he'o weh ha dih-noh dak'heh, (neh săh'ăh neh tăh'ăh deh we ăh ni tă'-neh sgwah he ni yo ăn ja deh, neh huh gwaa' gi h shăh ăăh he ni yo weh neh de yo'ah as'hăăh,) ha dih'seh neh' wah a ah', shah gat kuh neh' gă joh.

9 Neh he ni yos'no weh, no năh' neh huh' ho di'yos oh heh yo ăn ja deh neh no nont'gat hwah oh' neh wa de'-gah doh joch chis'dă oh sho, gă joh gwah huh' neh huh' tga eeh, o ăh'gwah' kuh.

10 Je sus ha go yă'oh seeh. Da ji'aah o năh neh gă-joh, neh wa'eeh swa ye nooh.

11 O năh neh' Si mon Pe ter he oh'dăn dyoooh he o'-di ăn twăh' a ăn jah tăs gëh, wah e'oh dăăh ga noh'ho on-dyeh neh si'gwaa găn jo wa năs, neh neh sgat' de wăh-nyah eeh wis' kuh ni was'hăăh săh' gwah huh: da neh' gwah huh naeh' heh ni yo'nont gah'deh tăh'ăh gwaa'dah de yo dyah'gooh neh' wah a ah.

12 Je sus ha go yă'oh seeh, Ga oh' da swet swa dek'ho-nih. Neh' neh tăh'ăh deh gaat gaah' he'ni ă no diih na-go'i o nya nih de o gwe nyos'oooh na'o on dooh, So nah ot ne găh niis? neh heh to nă'noh doh neh Na.yah'da gwën-ni yoh.

13 O năh ne Je sus neh huh' tot gon'dah goh, neh neh de oh'gwăh no ăh'gwah neh neh da go yoh, neh gwah huh ne gă joh.

14 Neh' o năh nă găăh' săh' wa dōh tah neh' Je sus wa go'ya'dyah do'dah sās na go i o nya nih, he'noh weeh o năh' shah det'hot gă'oh non da'deh sa'dōh gwah'gēh.

15 Neh huh dih ni yo weh' no năh' ho dik'hwān dah'oh, Je sus' ha wă'oh seeh neh Si mon Pe ter, Si mon, hya a wak neh Jo nās, si'gwa' gāh he nis kno'oh gwah' naeh he ni yōh'dăăh' nă găăh? Neh neh ha wă'oh seeh, Ăăh', Syah da gwēn ni yōh; neh neh să noh'dōh naeh heh go no'oh gwah. Neh' neh ha wă'oh seeh, She nont na ges' he năh'shoh neh de yō'di noh'gă ont o dit hwus'hoēh oh.

16 Neh' aeh nes ha wă'oh seeh neh' dek'nii wa dōh'tah, Si mon, neh' hya'a wak' neh Jo nās, Skno oh gwah' gāh? Neh' neh ha wă'oh seeh, Ăăh', Syah da gwēn ni yōh; Neh' naeh neh să noh'dōh heh go no'oh gwah. Neh' neh ha wă'oh seeh, She nont, des he'yăh nya dook na ges he năh'shoh de yō'di noh'gă ont.

17 Neh' neh sha wă'oh seeh neh săh wa dōh tah, Si mon, neh hya'a wak' neh Jo nās, Skno oh gwah' gāh? Neh neh waah'ni go et găht neh' Pe ter neh ga'i'o nih heh wă'wă'os neh' săh wa dōh'tah, Skno oh gwah' gāh? neh' neh wa'wă'os, Syah da gwēn ni yōh, neh' naeh neh, hah de yo'i wa geeh heh syān de ih: neh' naeh neh să noh'dōh heh' go no oh gwah. Je sus ha wă'oh seeh, She nont' na ges'he năh'shoh de yō'di noh'gă ont.

18 Do găs', do găs' oh go'yă'os, neh nah'soh chi so'gweh da seeh oh chat'hwah haah găs, oh sah'dān dih' kuh, ga nyōōh' sho he'o weh oh seeh neh huh he'geeh: neh gwaah' no năh' āh sat'găh jis neh neh tga gont ach hă'nis oh da gwa'ih so gōh, neh' neh o yah' naeh dă ye'sa wa haah, neh huh' kuh hă ye'sa ah he'o weh ā gă'ook naeh neh huh deh di'sah ni gōōh'dăăh, [he'o weh hă ye'saah.]

19 Neh nă găăh neh huh no o yeeh heh' was nyeht, o yān deet' ha'o niih' heh' noh gă e yah'syōh dăh ā o dye'ăh dah gwăh, neh' dă o'ăh saa ok' Na'wēn ni yōh. Da neh no năh' neh huh no o yeeh' heh was nyeht nă găăh, ha wă'oh seeh, Dak no dă dyeh.

20 Neh' dih neh' Pe ter, det hòt'ga ă'gwăh, wa o găh no wa'i o nya nih neh' neh' Je sus' ho no'oh gwah, neh-huh ha'eh gwah non da'we'no o dŷeh, neh' 'gwah huh ne' neh huh' ha yah'dah ga eh' haah dōh'să deh neh' Je sus no năh' chi o non dek'hwa eeh nōh găs'ah, neh' kuh neh' ha wăăh, Syah da gwën ni yōh, ga ă ne găh' ni a'yah daah neh ă ya'yah dat gah?

21 Pe ter, ho găs'oh nă găăh, ha wă'oh seeh neh Je-sus, Syah da gwën ni yōh, neh neh' a'naeh nă o'yah da-wăh' nă găăh' hō gwēh'?

22 Je sus ha wă'oh seeh, -Neh' gih shăh ne' neh huh nă wak'ni go'ă wăh nă'o heek' sho heh ni yo weh' dănt-geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa deh'? Dak non dăh niis.

23 O năh' 'oh wah'dăn dih nă găăh heh ni ga wă noh-dăăh oh dwa'di o gōh ha di'yah da deh neh' dă non dă-non deeh, neh naeh ho i găăh hō wa i o nya nih tăh ăh' naeh ta'ă eeh: neh dih neh Je sus tăh'ăh de a wă'oh seeh, Tăh ăh ne'huh naeh ta'ă eeh; neh gwaah', Neh' gih shăh ne' neh huh nă wak'ni go'ă wăh nă'o heek' sho he ni yo weh' dănt geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa-deh'?

24 Neh' ne găh nă găăh hō wa'i o nya nih ne' neh ha i'wa gwa'ih sos nă găăh nōh o'i oh'dăh shōh, neh kuh ho ya dōh' nă găăh' nōh o'i oh'dăh shōh: neh gwah huh nō gwă'nōh dōh he'ni o yee ăh' heh' ho i'wa gwa'ih sooh do găs' ga i'wa gwën ni yōh.

25 Da neh' gwah huh neh we sōh' no yah' o i'we nōoh he'ni o dŷe'ăh oh neh Je sus; neh ne'neh gih shăh neh teh ga'ya dōh bah de yo'i wa geeh, Neh ni wiih a'yos-twah nōoh haeh gwah naeh he yo ăn ja deh he nō ga nō-heht ne ga ya'dos hăh na'ga ya dō nyook. [Do-găs' neh-huh' ni ya wăh.]

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 00558 6946